TRACTUS DE HERBIS

ASTRONOMICA PLURIUM
AUCTORUM

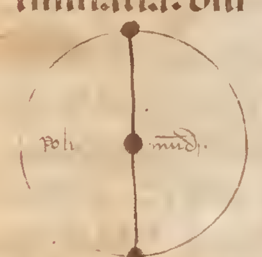
Ka TG 7 14xx OVERSIZE

ECONOMIC BOTANY LIBRARY
OF OAKES AMES

VE RI TAS

HARVARD UNIVERSITY

Tractatū de spera. q̄tuor capl'is distinguimꝰ. Dicē
tes p̄mo q̄ sit spera. q̄d eiꝰ
centrum. q̄d axis spere. q̄d
sit polus mundi. Quot
sint spe. Q' sit forma mundi. In s(ecun)do
de cē circul' ex quibꝰ h' spa m̄r' cōponitur.
⁊ illa s(uper)cel'estis. q̄ p(er) istā ymaginatur
cōponi intelli(gitur). In t(er)cio d' ortu ⁊ occasū sig
norum. ⁊ de diu(er)sitate noctiū ⁊ dierū q̄ sit
h(ab)itantibꝰ in diu(er)sis locis. ⁊ de diuisio(n)e
septē climatū. In .iiij. de circul' et
motibꝰ planetarū. ⁊ causis eclipsium.
Spa ab euclide sic describ(itur). spa est
transitꝰ circūferētie dimidij circuli. q̄ (fixa) ma
nens fixa diametro. q̄usq(ue) ad locū suū
redeat. circūducit(ur). i. spa ē tale rotūdū
⁊ solidū. q̄d describ(itur) ab arcu semi circuli
circūducto ~~semi~~ Spera a theodo
sio u(er)o sic describ(itur). spa ē corpꝰ solidū. vna
s(upe)r(fici)e cōtentū. in cuiꝰ medio ē punctus.
a quo om̄s linee ducte. ad circūferēti
am. s(un)t eq̄les. ⁊ ille punct' d(icitu)r cētrū spere.
Linea u(er)o trāsiēs p(er) centrū spe applicā
extremitates suas ad circūferētiā ex utraq(ue)
p(ar)te. d(icitu)r axis spe. Duo q(uo)d pūcta axem
t(er)minātia. d(icu)n(tu)r poli mūdi.

Spera a' dup(licite)r diuid(itu)r.
s(ecundu)m s(ubstanti)ām ⁊ s(ecundu)m accn̄s.
s(ecundu)m s(ubstanti)ām .n. diuid(itu)r i
sp(er)ām nonā. q̄ p(ri)mū
motꝰ s(iu)e p(ri)mū mo(bi)le
d(icitu)r. ⁊ in spam stellarū fixarū. q̄ firmamē
tū appellat(ur). ⁊ in .7. spas .7. planetarū.
q̄rum q̄dā s(un)t maiores. q̄dam mi(n)ores. s(ecundu)m
qꝰ pl' accedunt. u(e)l recedūt a firmamēto.
Vn̄ int(er) illas. Spa saturni ē maxia. Spa
u(er)o lune minima. put ī p(re)sēti figura
tione continetur.

Secundū accn̄s quo(que) diuid(itu)r. i sp(er)am r(e)
ctam ⁊ obliquā. Illi .n. d(icu)n(tu)r h(ab)e(re) i
spam rectā. q̄ manēt s(u)b equinoctiali.
si ibi manē(re) possēt. ⁊ d(icitu)r recta. q(uonia)m neut(er)
polorū mag(is) altꝰ ill' eleuat(ur). u(e)l q(uonia)m illo
rum orizon intersecat equinoctialē. ⁊
īt(er)secat(ur) ab eod(em). ad anglos rectos sp(er)ales. — aliqu(i)
Illi u(er)o d(icu)n(tu)r h(ab)e(re) spam obliq(u)ā. q̄ h(ab)itāt
citra eq(ui)noctialē. aut ult(r)ā. ill' .n. alt(er) po
lorū sup(er) orizontē eleuat(ur). reliquꝰ aut(em)
deprimit(ur) s(u)p(er)l' q(uonia)m illorū orizō artifitial'
int(er)secat equinoctialē ⁊ int(er)secat(ur) ab eo
dē. ad angulos inpares ⁊ obliquos.
Vniu(er)sal' mundi
machina in .2. diuid(itu)r. in ethe(re)am.
s. ⁊ elementarē regio(n)ē. Elementaris q(ui)d(em)
alt(er)atio(n)em cōtinue p(er)uia. in .4. diuid(itu)r.
Terra .ē tāq̄ ē tāq(uam) cētrum i medio
om̄ium sita. c(irca) aq(ua). c(irca) aer. c(irca) aerē ignis. illic — circa q(ue)z aq(ua).
n. purus ignis ⁊ n̄ turbidꝰ. orbē lune ē
attingēs. ut ait ar(istoteles) in l(ibr)o metheororū.
Sic ei disposuit deus. gl(or)iosus ⁊ s(u)blimis.
Et h' .4. elemēta d(icu)n(tu)r. q̄ uicissim a se
metipsis. alt(er)ant(ur). corrūpunt(ur) ⁊ gn̄antur.
Sunt a' el'a corp(or)a simplicia. q̄ ip(ar)te
diu(er)sarū formarū. diuidi minime p(oss)it.
ex quorū cōmixtiōe. diu(er)se gn̄atorū sp(eci)es
fiunt. Quorum quodlz. t(er)ram orbi
cularit(er) undiq(ue) circuit. n(is)i q(ua)ntū sicci
tas t(er)re. humori aq(ue) obsistit. ad uitam
animātiū tuendā. om̄ia ⁊ p(re)t(er) t(er)ram.
mobilia existunt. q̄ ut cētrum mūdi pōde
rositate sui. mag(is) extremorū motum
undiq(ue) eq(ua)lit(er) fugiēs. rotūdā spe medi(um)
obtinet. Circa el'are q(ui)d(em) regionē.
et(h)ea lucida. ab oī uariatiōe. sua imu
tabili essentia immunis existēs. motu cō
tinuo circulari(ter) incedit. ⁊ h' a ph'is .5.
nūcupat(ur) essentia. cuiꝰ .9. s(un)t spe. sic ip(r)e(ce)
p(ro)tractū ē. s. lune. m(er)curij. veneris. solis.
martis. iouis. saturni. stellarū fixarū.

Polus arcticus ē ille qui ē iuxta stellā q̄ dr̄ arthurus siue arthos q̄ ē stella dcā ultramōtana siue p̄ ypnus circinus. polus anthārtic' dr̄ oppōitus huic. s. arthico a bante q̄ ē otra. i. q̄ arcticū.

rediq.

et celū ultimū. Istar᷑ aūt quelꝫ sp̄a᷑ infe
norē sp̄am sp̄ice circūdat. q̄r quid. du
o sunt mot'. Vn᷑ ē celi ultimi sr̄ dua'
axis ex̄mitates. s. poli arctici. ⁊ an
tarctici. ab oriēte p occidentē. i oriētē.
q̄ equinoctial' circul' p medīū diuidit.
¶ Est ⁊ alius ifenor᷑ sp̄a᷑ mot'. ⁊ p
obliq' ei oppōit' sr̄ axes suos distātes
a primis. 22. g̃dib'. S; prim' mot'
oēs alias secū impetu suo rapit: īfra
diē ⁊ noctē circa t̄rā semꝫ. ill'. tn̄ ō
nitentib'. ut octaua. in. 100. anni *centuꝫ*
g̃du uno. ¶ Hc siquid' s̄m motū
diuidit p medīū zodiacus. sb q̄ qlꝫ
A. planeta᷑ sp̄am h̄t ꝓpriam. in q̄ de
fertur motu ꝓprio. ō motū celi. ⁊ i di
uisis sp̄atijs tp̄m ip̄m metit'. Vt sat *xxx*
nus in. 30. ānis. Iupit᷑ in. 12. Mars *xij*
uo in. 2. Sol. in. 364. dieb'. ⁊ in. 6. *ccclxv*
horis. Ven' ⁊ mercuri' cum sole fere sil'r:
luna u᷑ in. 27. dieb'. ⁊. 8. horis. ¶ Qr *xxvij*
aūt celū uoluatur ab oriente i occidē
tem. signū ē h' q̄r stelle q̄ oriūt᷑ in
oriēte. eleuātur paulati ⁊ successiue.
q̄ usꝫ ueniēt in medīū celi. ⁊ st' sp i
ead' ꝓpiquitate ⁊ remotiōe ab inuicē.
⁊ ita sp se h̄ntes tēdunt i occasum.
otinue ⁊ uniformit'. ¶ Est ⁊ aliud sig.
q̄r stelle q̄ st̄ iux̄ polū. q̄ nob nūq̄
occidunt mouēt' otinue ⁊ unifor
mit' circa polū. describēdo circl'os suos.
⁊ st' sp in eq̄li distātia ⁊ ꝓpiqtate
ad inuicē. ¶ Vn̄ p istos duos mot'
stella᷑ otinuos. ⁊ tn̄ tēdētiū ad occa
sum. q̄ n̄. p;. q̄r firmamētū moue
tur. ab oriēte i occidētē. ¶ Qd' u' o i
celū sit rotūd' trip'x ē rō. Similitu
do ē. qr mund' iste sēsi'. fc̄s ē ad sili
tudinē mundi archetipi. i q̄ n̄ ē
finis. n; p̄ncipiū. Vn̄ ad h' silitu
dinē. mund' iste sensi' h̄t for̄ ro

tūdam. in q̄ n̄ ē assignare p̄nci. n; finē.
¶ Cōmoditas. qr oīum corpo᷑ ysopi
metro᷑. sp̄a max' ē. ⁊ oīum q̄ for̄arum.
for̄ rotūda capacissima ē. Qm̄ g̃ max'
rotūdū. ideo capacissimū. Vn̄ cū mūd'
oīa otineat tal' for̄ fuit ei util' ⁊ omo
da. ¶ Necessitas. qr si mund' fuiss; al
terius forme q̄ rotūde. ut trilatē ul'
q̄drilatere. ul' multilatē. Seq̄ret' q̄r alīq̄s
loc' eēt uacuus. ⁊ corp' sn̄ loco. q̄rum *sn̄ corpore*
utrūq; flm ē. sic p; i angul' eleuatis
⁊ circumuolutis. ¶ Itē sic dicē alfra
ganus. Si celū eēt planū. aliq̄ pars
celi eēt nob ꝓpinquior alia. s. illa q̄
eēt sr̄ cap' n̄ro. igit' stella ibi ex̄ns. i
eēt nob ꝓpinquior. q̄ ex̄ns in ortu.
l' i occasu. eau' q̄ ꝓpinqui uidemus otigere.
maior ei appāret sol. ul' alia stella. i
ex̄ns in oriēte. l' occidēte. q̄ in me' ce
li. ¶ S; cū re uītas n̄ fiūt ita. h'
apparētie cā ē. qr in tempe hyemali.
ul' pluuiali. quidā uapores ascēdūt.
int' aspectū n̄r̄ ⁊ solē. ul' aliā stellā.
⁊ cū illi uapores sit corp' dyaphanū.
disg̃gant radios n̄ros uisuales ⁊ n̄ o
p̄hēdunt rē in sua uera q̄ntitate. Si
cut p; d' n̄uo ꝓiecto in fūdū aq̄ lipi
de. qui ꝓp' osimilē radio᷑ disgrega
tōem. apparet maioris. q̄ sue ue q̄n
titatis. ¶ Qd' tr̄a q̄ sit rotūda sic p;.
Signa ⁊ stelle. n̄ oriūt' eq̄l'r ⁊ occi
dunt oīb' hoīb' ubiq; ex̄ntib'. q̄r b̄n p;
p ea q̄ dnt' fiunt i sblimi. Vna cū ⁊ ea
dē eclipsis lune. uō. q̄ apparet nob *ūuo*
in h̄ora noctis p̄a. apparet oriētalib'
circa horā t̄rcīā noctis. Vn̄ ostat q̄r p̄ri'
fuit ill' nox. ⁊ sol p̄ri' occidit ill' q̄ no
bis. cui' eēt occasus. cā ē tr̄e tumor
t̄re. ¶ Qd' tn̄ q̄ h̄eat tumorē: a sep
tētriōe in austrū ul' o͡s sic p;. ex̄nti
b' uisus septētriōē. stelle q̄dā sunt

Mund' archetip' ē mund' ymaginat' in m̄te diuina q̄ ab eterno uīn n̄ h̄t p̄ncipium n; finē ⁊ ideo rotūd'.

ꝫ que ꝓpinquiora sunt maiora uīr g̃ sol ex̄ns i medio celi maior deꝫ uideri q̄ ex̄ns i ortu ul' occasu

ſempit̃ne apparitõis. ſ. q' accedũt ad
polum articũ. alie q' ſũt ſẽpit̃ne occl'
tatõis. ſ. q' ſunt ꝓpinq̃ polo antarti
co. ¶ Si g̃ ꝓcedẽt q̃s. a ſeptẽtrione uſus
auſtrũ. tantũ poſſz ꝓcedẽ. q' ſtelle: q̃ pri
erãt ei ſempit̃ne apparitõis. iã tẽdẽnt
ad occaſum. ⁊ q̃ntomag' hõ ille accedẽt
ad auſtrũ. tanto pl' mouerẽt ſtelle
ad occaſũ. ¶ Itẽ ille hõ poſſet uidere
ſtellas. q' prius fũnt ei ſẽpit̃ne occul
tatõis. ⁊ eõ. ꝯtigẽt alicui ꝓcedẽti ab
auſtro. uſus ſeptẽtrionẽ. h' a' rei. cã ẽ tu
timor t̃re. ¶ Itẽ ſi t̃ra eẽt plana ab ori
ente: in occidẽtẽ: tã cito orirent' ſtelle
occidentalib;. q̃ orientalib;. q' p; ẽẽ fl'm.
¶ Itẽ ſi t̃ra eẽt plana a ſeptẽtrione i au
ſtrum. ⁊ eõ. ſtelle q' erãt alicui ſẽpitẽ
ne apparitõis. ſẽp apperẽt eid' q̃cũq;
ꝓcedẽt: q' p; ẽẽ fl'm. S; q' plani. fũt p̃
nimia ei' q̃ntitate: hoim uiſui appet.
¶ Q2 a' aq̃ h'eat tumorẽ ⁊ accedat ad
rotũditatẽ ſic p;. ponat' ſig'' i littõe ma
ris. ⁊ exeat nauis a portu. ⁊ intõ elõ
geẽ. q' ocul' alicui' exiñtis iuxta pedẽ
mali. n̄ poſſit uidẽ ſig'. Stãte ũ naui.
ocul' eid'. exiñtis i ſũmitate mali. bñ
uidebit ſig'' i'd. S; ocul' exiñtis iuxta
pedẽ mali multo meli' debẽt uidere
ſig''. q̃ exiñtis i ſũmitate: ſ' ẽ p; p lin'
as ductas ab utroq; ad ſig''. ⁊ nulla
cã h' rei alia ẽ. q̃ timor aq̃. exclu
dant' ⁊ omĩa alia ipedim̃ta. ſ' ẽ ne
bule: ⁊ uapores aſcẽdentes. ¶ Itẽ cũ
aq̃ ſit corp' omogeneũ. totũ cũ ſuis
ptib;. eid' eĩt rõis l'n'. S; ptes aq̃
ſ' ẽ in guttul' ⁊ rorib; h'bantium accĩt.
rotũdã nãl'r appetũt for'. g' ⁊ totũ
cui' ſunt ptes. ¶ Q2 a' t̃ra ſit i m'
firmamẽti. ſic p;. exiñti in ſ'ficie t̃re.
ſtelle appent eid' q̃ntitatis. ſiui ſit
in medio celi. ſiui iuxta ortum. ſiui
iuxta occaſum. ⁊ h' q' t̃ra eq̃l'r diſtat
ab eis. Si eñ t̃ra mag' accedẽt ad fir
mamẽtũ in una pte q̃ i alia. q̃s exi
ſtẽs in illa pte ſup'ficiei t̃re. q' mag'
accedẽt ad firmamẽtũ. n' uidẽt celi me
dietatẽ. S; h' ẽ ꝯ ptolomeũ. ⁊ oẽs pħos.
dicẽtes. q' ubicũq; exiſtat hõ. 6. ſig''
ei appent. ⁊ 6. ei occultãt'. ⁊ medietas
celi ei appt: medietas uo occultatũ.
¶ Illo' idẽ ſignũ ẽ. q' t̃ra ſit tanq̃ cẽtr'
⁊ pũct' r' firmamẽti. q2 ſi t̃ra eẽt alic'
q̃ntitatis r' firmamẽti. n' ꝯtigẽt celi
medietatẽ uideri. ¶ Itẽ intelligat' ſ'
ficies plana ſ' cent'' t̃re: diuidẽs ea;
in duo eq̃lia. ⁊ ip'm firmamẽtũ. Ocl's
g' exiñ tis in cent'' t̃re: uidẽt medieta
tẽ firmamẽti. Id' exñs in ſup'ficie t̃re.
uidẽt eãd' medietatẽ: ex hiis colligit'.
q' inſenſibil' ẽ q̃ntitas t̃re. q' ẽ a ſ'ficiei
ad centrũ. ⁊ p2ſeq'̃s q̃ntitas toci' t̃re
r' firmamẽti. ẽ inſenſibil'. ¶ Dicit it;
alfraganus. q' minima ſtellaz fixaz.
uiſu notabiliũ. ẽ maior tota t̃ra. S;
ipã ſtella r' firmamẽti. ẽ q̃ſi punctus
⁊ cent''. multo forti' ig' t̃ra cũ ſit minor
ea. ¶ Q2 a' t̃ra in medio oium i mo
bil'r teneat'. cũ ſit ſũme grauis. Sic
pſuadeẽ uĩ' ei' grauitas. Omẽ eñ
graue tẽdit nãl'r ad cẽtrũ. centrũ
eẽ quidã pũct' ẽ in medio firmamẽti.
Terra g' cum ſit ſũme g̃uis. ad pũ
ctũ illud nãl'r tendit. ¶ Itẽ quicq' a
medio mouet' uſus circũferentiã.
aſcẽdit. ſ; ſi t̃ra mouetur a medio.
g' aſcẽdit: q' ꝑ impoſſibil' relinq̃tur.
¶ Toti' a' orb' t̃re ambit'. auctẽ theo
doſij. ambroſij. ⁊ eratoſtenes. pħoz.
24 ẽ. cc. ſtadioz ꝯtinẽ diffinit'.
ymcuiq; quid'. 360. ptiũ zodiaci.
a. cc. deputando ſtadia. Sũpto g'
aſtrolabio. i ſtellate noctis claritate.

Marginal notes:

ducenta quinquaginta duo milia stadiorum ✕

ſeptigenta deputando ſtadia

✕ Stadium est octava pars miliarij continens centum [illegible] passus. duo stadia continet ducentos quinquaginta passus. quatuor stadia quingentos continet passus. ⁊ [illegible] ⁊ miliario uno sunt mille passus

putui; medieliuu foraui polo psp̄ecto. notet gradiuum in q̄ stetit medieli nui multitudo. de in p̄cedit cosminme tra (l' mensurator) ter. directe ꝯ septētriōez a meridie donec ꝗ alteri' noctis claritate: uiso ut prius polo. stetit altius. vno gradu medieli nui. post h̄ mensus sit hu' itineris spaciū. ꝗ inuenierū. q̄ccc. stadior. de in datis i uniciū. 360. gradui. tot stadiis totum orb' ambit' tc̄ inuentus erit. Ex hiis a' i uēt' circuli ꝗ diamet' r'. tere diamet' sic potit inueniri. Aufer uicesimam sini p̄tē d'ambitu ul' de circuitu t're. ꝗ remanētis. t'cia p's h̄ ē. 6091. sta dior ꝗ semis. ꝗ t' p's unius stadij t'ci. erit orb' diamet'. sui t're spissitudo.

Horum a' circlor
quidā s' maiores. quidā minores. Vt sensui p'z. Maior tn̄ circul' i spa d' qui d'scēpt' in sup'ficie spe. s' ei' centrū. spam diuidit in duo eq̄lia. Minor u' qui d'scēpt' in sup'ficie spe. eā n' diuidi t' i duo eq̄lia s' in portiōēs i eq̄les. Int' maiores uō circulos p'o dō ē d'equi nocciali. Est g' equinoctial' circul' q̄dā. diuidēs spam i duo eq̄lia. s'm q̄ li sui p'tē eq' distans ab utroq' polo. ꝗ d' equinoctial'. q' qn̄ sol trāsit p' il lum. q' ē bis i anno in p'ncip'. s. arie tis. ꝗ lib'. tc̄ ē equinoctiū i uniu'sa t'ra. Vn' ꝗ appllat' equator diei. ꝗ noctis. q' adeq̄t diē artifitialē noc ti. ꝗ d' cingul' p'mi mot'. Vn̄ sci' q' p'mi' mot' d' mot' p'mi mobil'. h̄ ē none spe sui celi ultimi. q̄ ē ab oriēte p' occidētē iterū rediēs i oriētē. qui d' mot' r'onal'. ad similitudiē mo t' r'onis. qui ē in micocosmo. i. i ho mine. s' qn̄ fit ꝯsidatio a creatore p' creaturas i creatorē. ibi sistendo. Sed mot' ē planetar' ꝗ firmamenti huic ꝯ'ri' ab occidente (l' oriente) p' orientē. iterū rediēs i oc cidentē. qui mot' d' irronabil'. siui sensua lis. ad similitudinē mot' micocosmi. q̄ ē qn̄ fit ꝯsi' a corruptibl'ibz ad creatorē. iterū rediēs ad corruptibilia. Dr' g' cingl's primi mot'. q' diuidit p'mū mobl'e. s. spam nonā in duo eq̄lia. eq' distans a polis mundi. Vn' nota q' pol' mūdi qui nob' sēp apparet. d' pol' septentrional' ꝗ articus. ul' boreal'. Septentrio d' a septentrione. h̄ ē a minori ursa. q' d' a septē. ꝗ trion q' ē bos. q' .7. stelle q̄ s' i minori ursa. tarde mouent'. cū sint p'pinq̄ polo. ul' dicūt' ille .7. stelle septētriones. q. 7. triones. eo q' semp' tenent p'tes circa polū. Articus quidē d' ab arctos q' ē maior ursa. ē ei iuxt' maiorē ursam. Borealis uō d'. q' ē in illa p'te a q̄ uenit boreas. Polus a' oppoit'. d' antarticus. q. ꝯ articū posit'. d' ꝗ meridional'. q' ē ex p'te meridiei. d' ꝗ austral'. q' ē in illa p'te a q̄ uenit auster. Ista duo puncta stabi lia in firmamento dicūt' poli mundi. q' a spe axem t'minant ꝗ ad illos uoluitur mūd'. q' un' semp' apparet (nob) reliqus u' occultat'. Vn' virg'. h̄ uertex nob' sēp s' blimis. at illū. s' pedibz stigia q' tenēt terr' manesq' p'fundi. Est ꝗ ali' circulus i spa q̄ intersecat eq̄noctialez. ꝗ intersecatur ab eo i duas p'tes eq̄les. ꝗ una ei' medietas declinat u'sus septē trionem. alia u'sus austrū. ꝗ d' iste circul' zodiac' a zoe q' ē uita q' s'm mot' pla netar' s' b illo ē omnis mot' ꝗ uita i rebz inferioribz. l' d' a zodias q' ē al'. q' cum diuidat' in. 12. p'tes eq̄les. q̄lz p's ap pll'atur sig' ꝗ nom̄ h̄t spāle: a noie alicui' aialis p'p' p'prietatē aliq̄ ꝯuenien tē t'm ꝗ q' ali. ul' p'p' dispōm stellar' fixarū in ill' p'tibz ad modū h' aialiū. Iste u' circl's latine d' signifer quia

Veta ...
octuagita milia centum octua ginta unum 2/11
Sequitur de sp̄a p'tem tractat'. s. d' circul' ex q'b' h' spa mat'al' ꝯponi t' ꝗ illa s' celestis cō ponitur intelligitur.
q' sit circulus equinoctialis
equatur dies nocti
q' sit zodiacus

fert signa. vel quia dividitur in ea. Ab Aristotele vero in libro de generatione et corruptione dicitur circulus obliquus. Unde dicit quod secundum accessum et recessum solis in circulo obliquo fiunt generationes et corruptiones in rebus inferioribus. Nomina autem signorum et ordo et numerus in his patent versibus. Sunt aries. taurus. gemini. cancer. leo. virgo. libraque. scorpius. architenens. caper. amphora. pisces. Quodlibet autem signum dividitur in 30 gradus. Unde patet quod in toto zodiaco sunt 360 gradus. Et secundum astronomos iterum quilibet gradus dividitur in 60 minuta. quodlibet minutum in 60 secunda. quodlibet secundum in 60 tertia et sic deinceps. Et sicut dividitur zodiacus ab astronomis. ita quilibet circulus in sphaera sive maior sive minor in partes consimiles. Cum omnis circulus in sphaera praeter zodiacum intelligatur sicut linea circumferentia. solus zodiacus intelligitur sicut superficies lata in latitudine 12 graduum de quibus iam locuti sumus. Unde patet quod quidam mentiuntur in astrologia dicentes signa esse quadrata nisi abutentes nomine. Id appellent quadratum et quadrangulum. Signum enim habet 30 gradus in longitudine. 12 vero in latitudine. Linea vero dividens zodiacum in circuitu. ita quod ex una parte sui relinquit 6 gradus et ex alia alios 6 dicitur linea ecliptica. quia quando sol vel luna lineaLiter sunt sub illa. tunc est eclipsis solis aut lunae. Sol quidem semper currit sub ecliptica. omnes vero alii planetae declinant vel versus septentrionem vel versus austrum. quandoque vero sub ecliptica. Pars vero zodiaci quae declinat ab aequinoctiali versus septentrionem dicitur borealis. septentrionalis vel arctica. et illa 6 signa quae sunt a principio arietis usque ad finem virginis dicuntur signa septentrionalia. Alia pars zodiaci quae declinat ab aequinoctiali versus meridiem dicitur meridionalis vel australis. et 6 signa quae sunt a principio librae usque in finem piscium dicuntur meridionalia vel australia. Cum autem dicitur sol in ariete vel in alio signo.

Secundo modo sumitur pro signo secundum quod nunc accepimus signum. In alia autem signo dicitur signum pyramis quadrilatera cuius basis est illa superficies quam appellamus signum. Vertex vero eius est in centro terrae. Et secundum hunc proprie loquendo possumus dicere planetas esse in signis. Tertio modo dicitur signum ut intelligantur 6 circuli transeuntes per polos zodiaci et per principia 12 signorum. Illi 6 circuli dividunt totam superficiem sphaerae in 12 partes latas in medio. arctiores vero iuxta polos. Et quaelibet pars talis dicitur signum. et habet nomen speciale illius signi quod intercipitur inter duas lineas. Et secundum hanc acceptionem stellae quae sunt iuxta polos dicuntur esse in signis. Item intelligatur quoddam corpus cuius basis sit signum secundum quod nunc ultimo accepimus signum. acumen vero eius sit super axem zodiaci. Tale quidem corpus in quantum signum dicitur signum. Secundum quam acceptionem mundus totus dividitur in 12 partes aequales quae dicuntur signa. et sic quicquid est in mundo est in aliquo signo.

Sunt et alii circuli duo maiores in sphaera qui dicuntur coluri. quorum officium est distinguere solstitia et aequinoctia. Dicitur autem colurus a colon quod est membrum et uros quod est bos silvestris. quia quemadmodum cauda bovis silvestris erecta quod est eius membrum facit semicirculum imperfectum. ita colurus semper apparet nobis imperfectus. quia tantum una eius medietas. Colurus igitur distinguens solstitia transit per polos mundi et per polos zodiaci et per maximas solis declinationes. hoc est per primos gradus cancri et capricorni. Unde primum punctum cancri ubi colurus intersecat zodiacum dicitur punctum solstitii aestivalis. quia cum sol est in eo est solstitium aestivale. et sol non potest magis accedere ad zenith capitis nostri. Est autem zenith punctum in firmamento directe suppositum capitibus nostris. Arcus vero coluri qui intercipitur inter punctum solstitii aestivalis et aequinoctialem appellatur maxima solis declinatio. quae est secundum Ptolomaeum 23 gradus

---

Marginal notes:

Signum tripliciter sumitur

Gradus dicitur spatium quod sol motu suo transit ... [illegible]

Nota quid dicatur colurus.

Nota quid est cenit.

Luna natura frigida colore argenteo
Mercurius natura [illegible] colore plumbeo
Venus natura humida colore stagneo
Sol natura calida colore aureo
Mars natura calida colore ereo
Jupiter natura humida colore [illegible]
Saturnus natura frigida colore ferreo

Nota aries leo sagittarius	similes igni	prima triplicitas
taurus virgo capricornus	terre	secunda
gemini libra aquarius	aeri	tertia
cancer scorpio pisces	aque	quarta

Estas est calidus et siccus
autumpnus est siccus et frigidus
hyems est frigidus et humidus
ver est humidus et calidus

aries cancer libra capricornus mobilia
gemini virgo sagittarius pisces communia
taurus leo scorpio aquarius stabilia

Domus planetarum		
Lune	cancer	argentum
Mercurii	gemini et virgo	argentum vivum [illegible]
Veneris	taurus libra	[illegible] stagnum
Solis	leo	aurum
Martis	aries scorpio	ferrum ramum
Jovis	sagittarius pisces	[illegible]
Saturni	capricornus aquarius	plumbum [illegible]

duum. ⁊. 41. minuti. ſm almeon ū
23. gͣduum. ⁊. 33. minutaꝝ. Sic p̄m⁹
punct⁹ capͥcorni đr pūct⁹ ſolſticij hye
mal᷑: ⁊ arcus colluri intercept⁹ int̄ pūc
tū illū ⁊ equinoctialē đr alia ſol' ma
xima declinatio. ⁊ ē eq̄l' põni. Alt' qđ
colur⁹ trāſit p polos mundi. ⁊ p p̄ni
puncta arietis ⁊ lib̄. v̄ ſt̄ duo eqnoc
tia. Jſti aū̄ duo coluri int̄ ſe ~ ſecant ſe
ſe ſ꞉ polos mūdi ad āgl'os rectos ſpa
les. Signa quid' ſolſtitioꝝ ⁊ eqnoc
tioꝝ in his patēt ſenſib꞉. Hec duo
ſolſtitia faciunt. cācer ⁊ capͥcorn⁹. Sꝫ
noctes eq̄nt aries ⁊ lib̄ dieb꞉. Sūt
itm̄ ſc̄io duo c̄cli maiores ſpe. midi
an⁹ ⁊ orizon. Eſt aū̄ midian⁹ circul⁹
quidā trāſiēs p polos mūdi ⁊ p c̄enit
capitis nr̄i. ⁊ đr midian⁹ qꝛ ubicūꝫ ſit
h̄o ī quocūꝫ tp̄e āni. qn̄ ſol motu fir
mamēti puenit ad ſuū midianū ē illi
midies ⁊ ſili rōe đr c̄cul' medij diei.
Et no᷑ q̄ ciuitates quaꝝ una mag̃ ac
cedit ad oriētē q̄m alia hn̄t diu̍ſos
midies. arc⁹ u᷑o equinoct' ītercept⁹ īt᷑ illos
duos midianos đr lõgi᷑ᵈ ſuā diſtātia
ciuitatū. Si aū̄ due ciuitates hn̄t eū
dē midianū. tc̄ eq̄lr̄ diſtant ab oriē
te ⁊ occidēte. Orizon ē circl's diuidēs
inferi⁹ emiſpiū a ſ꞉ioꝛi. Vn̄ appllat᷑
orizon .i. t̄minator uiſ꞉. đr ⁊ circul'
emiſpij. Eſt aū̄ dupx̄ orizō rect᷑ .ſ.
⁊ obliq⁹. ul' declinis. Rectū orizōta
⁊ rectā ſpam hn̄t illi quoꝝ c̄enit ē ī eq̄
noctīa᷑. qꝛ illoꝝ orizō ē c̄cul' trāſiēs p
polos mūdi. diuidēs eq̄noct᷑ ad āgl'os
rectos ſpales. Vn̄ đr orizō rectū ſiū
ſpa recta. Obliqū orizōta ſiū decli
uē hn̄t illi quib꞉ pol' mūdi eleuat᷑
ſup̄ orizōtē. qm̄ illoꝝ orizon īt᷑ſe
cat eq̄noct᷑ ad āgl'os ip̄ ꝯs ⁊ obliq̄s.
đr orizon obliquus ⁊ ſpa obliq̄. ſiue
declinis. Cenit capitis nr̄i ſep̄ ē polus
orizontis. Vn̄ pꝫ ex his q̄ q̄ta ē eleua
tio poli mundi ſup̄ orizōtē tanta ē di
ſtātia. cenit ab eq̄noct᷑ q̄ ſic pꝫ. cū ī q̄
liber die nāli ut᷑qꝫ colurus bis cōiūgat᷑
midiano ſiū id' ſit q̄ midianus q̄cq̄
de uno plurir ⁊ d' reliq̄. Sumat᷑ g̃ 1
q̄rta p̄s coluri diſtīguētis ſolſtitia.
q̄ ē ab equinoct᷑ uſꝫ ad polū mūdi.
Sumatur itēꝝ q̄rta ei᷑d' coluri q̄ eſt
a cenit uſꝫ ad orizontē. cū cenit ſit po
lus orizontis. iſte due q̄rte cū ſint ei᷑
d' circuli q̄rte. int̄ ſe eq̄les ſt̄. Sꝫ ſi ab
eq̄lib꞉ eq̄lia demant᷑ ul' id' cōmune re
ſidua erūt eq̄lia. dempto g̃ cōmuni arcu.
.ſ. q ē int̄ cenit ⁊ polū mūdi. reſidua
erunt eq̄lia. .ſ. eleuatõ poli mūdi ſup̄
orizonta. ⁊ diſtantia cenit ab equi
noctiali.

Dicto de .6. c̄cul' maiorib꞉. dd' ē de
.4. minorib꞉. Nota g̃ q̄ ſol exi
ſtēs in p̄o puncto cancri. ſiū ī pūcto
ſolſticij eſtiual' motu firmamēti de
ſcribit q̄dam c̄culū q ultimo ē deſcript⁹
a ſole ꝯ p̄te poli artici. Vn̄ appll'atur
c̄cul' ſolſticij eſtiual' rōe p̄dc̄a. ul' t̄pic⁹
eſtiual'. ſiū tropic⁹ cancri a tropos q̄
ē ꝯuerſio. qꝛ tc̄ ſol incip̄ ſe ꝯuertē ad īfe
rius emiſpiū. ⁊ recedē a nob̄. Sol itꝫ
exīs in p̄mo pūcto capͥcorni ſiū
ſolſtitij hyemal' motu firmamēti de
ſcribit q̄dā circulū q̄ ultīo deſc̄bꝛ a
ſole ꝯ p̄te poli antartici. Vn̄ appll'a
tur circul⁹ hyemal' a ſolſticij. ul' tro
pic⁹ hyemal' qꝛ tūc ſol ꝯuitit᷑ ad nos.
Cum aū̄ zodiac⁹ declinet ab eq̄noctiꝫ.
⁊ pol' zodiaci declinabit a polo mū
di. Cum g̃ moueat᷑ ⁊ de. g̃. ſpa ⁊ zo
diacus q̄ ē p̄s octaue ſpe circa axē
mūdi g̃ ⁊ pol' zodiaci moueb᷑ circa
polum mundi. Jſte c̄cl's q̄ deſc̄bit

polus zodiaci circa polum mundi articum
dicitur circulus articus. Ille vero circulus quem de
scribit alter polus zodiaci circa polum mun
di antarticum dicitur circulus antarticus.
Quanta est autem maxima solis declinatio tan
ta est distantia poli mundi a polo
zodiaci quod sic patet. Sumatur colurus disti
guens solsticia qui transit per polos mun
di et per polos zodiaci. Cum igitur omnes quarte
unius et eiusdem circuli inter se sint equales. quarta
huius coluri que est ab equinoctiali usque ad po
lum mundi erit equalis quarte eiusdem coluri que est
a puncto cancri usque ad polum zodiaci.
Ergo ab illis dempto quod commune est sint equalia. scilicet
arcus qui est a puncto cancri usque ad polum
mundi. residua erunt equalia. scilicet maxima so
lis declinatio et distantia poli mundi
ad polum zodiaci. Cum autem circulus articus sit
qualibet sui parte equaliter distat a polo mundi. patet
quod illa pars coluri que est inter punctum cancri
et circulum articum. fere dupla est ad maxi
mam solis declinationem. sed ad arcum eiusdem
coluri qui intercipitur inter circulum articum et
polum mundi articum. qui est equalis maxime
solis declinationi. Cum enim colurus iste sicut
alii circuli in spera sit 360 graduum. quarta
eius erit 90 graduum. Cum ergo maxima solis decli
natio secundum ptolomeum sit 23 et 51 mi
nuta et tot etiam graduum sit arcus qui est inter cir
culum articum et polum articum. Si ista du
o simul iuncta que fere faciunt 48 gradus
subtrahantur a 90. residuum erit 42 gradus
de quarta est arcus coluri qui est inter punctum cancri
et circulum articum et sic patet quod iste arcus fere
duplus est ad maximam solis declinationem.
Notandum etiam quod equinoctialis cum quatuor circulis minori
bus dictis 4 paralleli. quia equaliter distant
non quod quantum primus distat a secundo tantum secundus
a tertio quia hoc falsum est sicut iam patuit. Sed quia
duo circuli sumpti simul secundum qualibet sui parte
equaliter distant. et dicitur parallelus equinoctialis.

parallelus solsticii estivalis. parallelus sol
sticii hyemalis. parallelus articus. parallelus
antarticus. Notandum etiam quod 5 paralleli mino
res scilicet duo tropici et parallelus articus et parallelus
antarticus distinguunt 4 zonas in celo
sive 4 regiones. Unde virgilius. Quinque te
nent celum zone. distinguuntur etiam totidem
plage in terra directe predictis zonis suppo
site. Unde ovidius. totidemque plage tellure pre
muntur. Illa ergo zona que est inter duos tropi
cos est inhabitabilis propter calorem solis discur
rentis semper inter illos. Similiter plaga terre
illi directe supposita dicitur inhabitabilis propter ca
lorem solis discurrentis semper super illam. Ille
vero due zone que circumscribuntur a circulo
artico et antartico circa polos mundi sunt
inhabitabiles propter nimiam frigiditatem quia
sol ab eis maxime removetur. Similiter intelligendum
est de plagis terre illis directe suppositis. Il
le autem due zone quarum una est inter tropicum
estivalem et circulum articum. et reliqua inter tro
picum hyemalem et circulum antarticum habi
tabiles sunt et temperate a calidiate torride zo
ne existentis inter tropicos et frigiditate zo
narum extremarum que sunt circa polos. Idem intelli
gendum de plagis terre directe illis suppositis.

Signorum autem ortus et occasus dupliciter accipitur quia quantum
ad poetas. et quantum ad astronomos. est ergo or
tus et occasus signorum quo ad poetas triplex.
Cosmicus enim ortus sive mundanus est. quando signum
vel stella super orizontem exparte orientis
de die ascendit et hic in qualibet die arti.ficiali. Et si
gna sic orientia tractant [illegible] signa
et dicitur cosmice oriri cum quo et in quo sol in
mane oritur et hic ortus proprie et principaliter
dicitur et cottidianus. de hoc ortu habemus exemplum
in georgicis. vere decente sacio fabas et milium
in vere. sole existente. in tauro sic. Candi
dus auratis aperit cum cornibus annum. Tau
rus. et adverso cedens canis occidit astro.

quinquagesimum
xlviij
anonaginta xlij

cosmicus
cronicus
athlicus

sacio fabas et milii

Occasus uero cosmicus est tempore oppositionis qui sol oritur cum aliquo signo. cum oppositum signum accidit cosmice. de hoc occasu dicit in georgicis. ubi docet satio fiunt in fine autumpni. sole existente in scorpione: Ante tibi eoe athlantides abscondantur. debita quam sulcis committas semina. Cronice ortus siue temporalis est cum signum uel stella post solis occasum super orizontem ex parte orientis. emergit de nocte. et dicitur ortus temporalis quia tempus mathematicorum nascitur cum solis occasu. de hoc ortu loquitur in ouidio de ponto ubi conqueritur moram exilij sui dicens. Quattuor autumpnos pleias orta facit. significans per .4. annos. transisse postquam missus fuit in exilium. Sed virgilius uoluit in autumpno pleiades occidere. quod contrarium uidetur. Sed ratio huius est quia secundum virgilium accidunt cosmice secundum ouidium. oriuntur cronice quod bene potest contingere in eodem die. Sed differunt tamen. quia cosmicus occasus est tempore matutini. Cronicus uero ortus tempore uespertini. Cronicus occasus est tempore oppositus. Unde lucanus. Tunc nox thessalicas urgebat parua sagittas. Eliacus ortus siue solaris est cum signum uel stella potest uideri per elongationem solis ab illo. quod prius uideri non poterat solis propinquitate. exemplum huius ponit. ouidius in fastis sic. Jam leuis obliqua subsidit aquarius urna. uirgilius in georgicis. Gnosiaque ardentis decedat stelle corone. quam uirgo scorpionem exiens non uidebatur cum sol erat in scorpione. Occasus eliacus est cum sol ad signum accedit et suo splendore uideri non permittit. huius exemplum est in uersu premisso. hic scilicet taurus. et aduerso cedens canis astro.

Sequitur de ortu et occasu signorum prout sumunt astronomi. et primo in spera recta. Notandum ergo quod ortus uel occasus alicuius signi nichil aliud est quam illam partem equinoctialis oriri que oritur illo signo oriente: siue ascendente super orizontem. uel illam partem equinoctialis occidere que occidit cum illo signo occidente. id est recedente sub orizonte. Signum autem recte oriri dicitur cum maior pars circuli equinoctialis oritur: oblique autem quando minor. Sic intelligendum est de occasu. Et sciendum quod in spera recta. 4. quarte zodiaci incipientes .a. 4. punctis duobus solsticiis. scilicet et duobus equinoctialibus adequantur suis ascensionibus. id est quantum tempus consumit quarta zodiaci in suo ortu. in tanto tempore quarta equinoctialis illi contiaualis perorittur sed partes illarum quartarum uariantur non habent equales ascendentes ut iam patebit. et causa huius est: Quilibet duo arcus zodiaci equales et equaliter distantes ab aliquo .4. punctorum iam dictorum equales habent ascensiones et hoc est quod dicit lucanus loquens de precisione catonis in libia in situs equinoctialis dicens. Non obliqua meant. nec tauro rectior exit scorpius. aut aries donat sua tempora libre. aut astrea iubet lentos descendere pisces. par geminis chiron. et idem quod carcinus ardens. humidus egoceros. nec plus leo tollitur urna. hic dicit lucanus quod existentibus sub equinoctiali signa opposita habent equales ascensiones. Opposita autem signorum habentur per hos uersus. Est. li. an. scor. tau. sa. gem. cap. can. a. le. pis. vir. Et nota quod non ualet tale argumentum isti duo arcus sunt equales et simul incipiunt oriri et semper maior pars oritur de uno quam de reliquo. ergo ille arcus citius perorietur cuius pars maior semper oriebatur. Instantia huius argumentationis est manifesta in partibus .4. predictarum quartarum. Si enim sumatur quarta pars zodiaci que est in principio arietis usque in fine geminorum semper maior pars oritur de quarta zodiaci quam de quarta equinoctialis contermnalis. et tamen ille due quarte simul perorientur. Jdem intelligendum de quarta zodiaci que est a principio libre usque

Satio frumenti

.i. uirgo
.i. sagittarius
.i. cancer
.i. capricornus
.i. aquarius

in finem sagittarii. Et si sumatur quarta zodiaci que est a principio cancri usque in finem virginis semper maior pars oritur de quarta equinoctialis quam de quarta zodiaci sed terminaliter iste due quarte simul oriuntur. Idem intellige de quarta zodiaci que est a principio puncto capricorni usque in finem piscium.

In spera autem obliqua sive declivi due medietates zodiaci adequantur suis ascensionibus. medietates dico que sumuntur a duobus punctis equinoctialibus. quia medietas zodiaci que est a principio arietis usque ad finem virginis oritur cum medietate equinoctialis sed terminaliter. Similiter alia medietas zodiaci cum alia medietate equinoctialis oritur. partes autem illarum medietatum variantur secundum suas ascensiones. Nam in illa medietate zodiaci que est a principio arietis usque in finem virginis semper maior pars oritur de zodiaco quam de equinoctiali et tamen medietates simul oriuntur. econtrario contingit in reliqua medietate zodiaci que est in principio libre usque in finem piscium. semper enim maior pars oritur de equinoctiali quam de zodiaco et tamen ille due medietates simul oriuntur. Unde hoc patet istarum manifestior est argumentatio supradictam. Arcus autem qui succedunt arieti usque in finem virginis in spera obliqua minuunt ascensiones suas super ascensiones eorundem arcuum in spera recta. et arcus qui succedunt libre usque in finem piscium in spera obliqua augent ascensiones suas super ascensiones eorundem arcuum in spera recta. augent dico in tanta quantitate in quanta arcus succedentes arieti minuunt. ex hoc patet quod duo arcus equales et oppositi in spera declivi habent ascensiones suas coniunctas equales ascensionibus eorundem arcuum in spera recta simul sumptis quia quanta est diminutio in una parte tanta est accretio in alia. Et quidem est quod duo arcus equales et equaliter distantes ab altero punctorum equinoctialium equales habent ascensiones. ex predictis patet quod dies naturales sunt inequales. Est enim dies naturalis revolutio equinoctialis cum tanta parte quanta sol interim pertransit motu proprio contra firmamentum. Sed cum ascensiones illorum arcuum sint inequales ut patet per predicta tam in spera recta quam in obliqua et partes ad ditamenti illarum ascensionum considerentur dies naturales. de necessitate erunt inequales in spera recta propter unicam causam scilicet propter obliquitatem zodiaci. In spera obliqua duabus de causis scilicet propter obliquitatem zodiaci et propter obliquitatem orizontis obliqui. Tertia solet assignari causa scilicet eccentricitas circuli solis.

Notandum etiam quod sol tendens a primo puncto capricorni per parcete usque ad primum punctum cancri in raptu firmamenti describit 182 parallelos quorum parallelorum et similiter omnino sunt circuli. sed spere curvitas non sit error sensibilis in his tamen non constituantur. sed circuli appellantur de nomine quod circulorum sunt duo tropici et equinoctialis. Et iam dictos circulos describit sol raptu firmamenti descendens a primo puncto cancri per libram usque ad primum punctum capricorni. et isti circuli dierum naturalium circuli appellantur. arcus qui est in super orizontem est arcus dierum artificialium. arcus vero qui est sub orizonte est arcus noctium. In spera igitur recta cum orizon transeat per polos mundi dividit istos circulos in partes equales. Unde tanti sunt arcus dierum quanti sunt arcus noctium apparentes sub equinoctiali. Unde patet quod existentibus sub equinoctiali in quacumque parte firmamenti est sol semper est equinoctium.

In spera autem declivi orizon obliquus dividit solum equinoctialem in duas partes equales. Unde quando sol est in altero punctorum equinoctialium tunc arcus diei adequatur arcui noctis et est equinoctium universale tunc. omnes autem alios circulos dividit obliquus orizon in partes inequales ita quod in omnibus circulis qui sunt ab equinoctiali usque ad tropicum cancri et in tropico cancri maior est arcus diei quam arcus noctis id est arcus super orizontem quam sub orizonte. Unde in toto tempore quo movetur

vis

novo

Et nota quod sole tendente usque ad capricornum [cancrum] describit tot parallelos quot gradus et parti secundum rectum lineam divisos secundum rectum.

tur sol a p[ri]ncipio arietis p[er]cur[r]it usq[ue] i fi
ne[m] uirginis maiorantur dies sup[er] noc
tes et tanto pl[us] q[u]anto mag[is] accedit ad
cancru[m]. In omnib[us] aliis circul[is] q[ui] s[un]t i[nter]
equinoctiale[m] et tropicu[m] capricorni maio
r est arc[us] sub orizonte et minor sup[ra]. Vn[de] arc[us]
diei minor est q[uam] arc[us] noctis et s[ecundu]m p[ro]portio
ne[m] arcuu[m] minorant[ur] dies sup[er] noctes et
q[uan]to circuli sunt p[ro]p[in]quiores tropico hye
mali tanto mag[is] minorant[ur] dies. Vn[de] i[n]
uident[ur] si sumant[ur] duo circuli eq[ue] distantes
ab equinoctiali ex diuisis p[ar]tib[us] q[u]ant[us] est ar
cus diei in uno. tant[us] est arc[us] noctis in re
liq[u]o. ex q[u]o sequi[tur] q[uod] si sumant[ur] dies na
les i[n] anno eq[ua]l[ite]r remoti ab altero equi
noctialiu[m] i[n] oppositis p[ar]tib[us] q[uan]ta est dies
artificial[is] unius tanta est nox artificial[is] re
liq[u]e et e[contra]. Sed h[oc] est q[u]antu[m] ad uulgi sensibilitate[m]
in orizontis finite[m]. Q[uo]d ei[us] p[er] adeptione[m]
sol[is] [con]t[ra] firmamentu[m] in obliquitate zodiaci i[n]
iuuis diuiducat. Q[uan]to g[ra]d[us] poli mu[n]
di mag[is] eleuat[ur] sup[er] orizonte[m] tanto ma
iores sunt dies estatis. q[u]a[n]do t[ame]n est sol
i[n] signis septentrionalib[us]. Sed e[contra]rio est q[u]a[n]do sol est
in sig[n]is australib[us] tanto ei[us] mag[is] minora
tur dies sup[er] noctes. Notand[um] et q[uod] .6. si
gna q[ue] sunt a p[r]incip[io] canc[ri] p[er] libra[m] usq[ue]
i[n] fine[m] sagittarij h[abe]nt ascentiones suas
simul iunctas maiores ascensionib[us] reliq[u]o
ru[m] .6. signo[rum] q[ue] s[un]t a p[r]incip[io] capricorni pa
nete[m] usq[ue] in fine[m] geminor[um]. Vn[de] illa .6.
pri[us] dicu[n]t[ur] d[ir]ecte oriri. ista u[er]o .6. obli
que. Vn[de] ig[itur] recta meant obliq[ue] ca
dunt a side[re] circ[a]. Dou[m] finit chiron. Sed
cetera signa nascunt[ur] p[ro]no. descendunt
tamen recto. Et q[u]a[n]do nob[is] est maxima dies
i[n] estate sole existe[n]te i[n] p[r]incip[io] canc[ri]. t[un]c ori
unt[ur] de die .6. sig[na] directe orie[n]tia. de
nocte a[utem] .6. obliq[ue]. Et e[contra]rio q[u]a[n]do nob[is] est
minima dies i[n] anno s[cilicet] sole existe[n]te in
p[r]incip[io] capricorni t[un]c de die oriu[n]t[ur] illa .6.
signa obliq[ue] orientia. de nocte u[er]o .6.
directe. Q[u]a[n]do a[utem] sol est i[n] alt[er]utro p[u]ncto[rum]
equinoctialiu[m]. t[un]c de die oriu[n]t[ur] .3. sig[na]
directe orie[n]tia .3. obliq[ue]. et de nocte s[imiliter].
Et est ei[us] r[ati]o q[u]antitatis breuis uel lo[n]ga sit
dies uel nox .6. sig[na] oriunt[ur] de die et .6.
de nocte. n[on] p[ro]p[ter] pluritate[m] l[ibet] breuitate[m]
diei uel noctis plura uel pauciora ori
unt[ur]. Ex hijs colli[gitur] q[uod] hora n[atur]al[is] est sit
spatiu[m] t[em]p[or]is q[uo] medietas signi [ori]tur
i[n] q[ui]b[us] die artificiali. simili[ter] et i[n] nocte s[un]t .12.
hore n[atur]ales. In omnib[us] a[utem] aliis circuli[s]
q[ui] sunt a lat[er]e equinoctial[is]. et ex p[ar]te austr[a]
li et septent[rionali] maiorant[ur] dies et noctes.
q[uod] plura uel pauciora de sig[ni]s directe ori
entib[us] uel obliq[ue] oriunt[ur] de die et de noc
te.

Notand[um] q[uod] ill[is] q[ui]b[us] [con]tingit est equinoct[ialis] uer[tex] bis
sol bis i[n] anno t[ra]nsit p[er] cenit capi
tis eor[um]. s[cilicet] q[u]a[n]do i[n] p[r]incip[io] arietis. et i[n] p[r]incip[io]
libre. et t[un]c s[un]t ill[is] duo alta solstitia.
q[u]a[n]do sol t[un]c recte t[ra]nsit s[upr]a capita illor[um].
Sunt iter[um] ill[is] duo ima solstitia. s[cilicet] q[u]a[n]do
sol est in p[r]i[m]o p[u]ncto canc[ri]. et capricorni. et
dicu[n]tur ima q[uia] t[un]c sol maxi[m]e remouetur
a cenit capitis eor[um]. Ex p[re]missis p[atet] q[uod] ei[s]
illi s[em]p[er] h[abe]nt equinoctiu[m] i[n] a[n]no. et h[a]
bunt solstitia duo alta. et duo ima.
P[atet] et[iam] q[uod] h[abe]nt duas estates. s[cilicet] sole exi[s]
te[n]te i[n] alt[er]utro p[u]ncto[rum] equinoctialiu[m]
uel p[ro]pe. h[abe]nt duas hyemes. s[cilicet] sole exi
stente i[n] p[r]imis p[u]nctis canc[ri]. et capricor
ni uel p[ro]pe et h[oc] est q[uod] dic[it] alfraganus.
q[uod] estas et hyems s[un]t ill[is] uni[us] [com]plexio
nis et eiusd[em] q[uia] illa duo t[em]p[o]ra q[ue] nob[is] s[un]t
hyems et estas. s[un]t ill[is] due hyemes.
Vn[de] ex hiis liq[ui]de p[atet] exp[ositi]o. de p[re]missi[s]
est h[ic] e[ss]e locu[m] q[uo] circul[us] alti solstitij.
mediu[m] signor[um] p[er]cutit orbe[m]. ibi eni[m]
app[e]llat[ur] lucanus. circulo alti solsti
tij equinoct[ialis] i[n] q[uo] [con]tigu[n]t duo al

Seq[ui]t[ur] de diuisione habitationum i[n] diuersis locis.

[illegible] s[un]t i[n]ma s[olst]itia

ta solstitia sub equinoctiali existentibus. Orbis [?]
signorum appellatur zodiacum. quod est medius
et mediatum. hoc est divisum in duo media
equinoctiali precise dividitur. Illi autem
in anno contingit habere umbras. quia cum sol
sit in alterutro punctorum equinoctialium tunc
mane iacitur umbra eorum versus occidentem.
In vespere versus ortum. sed in meridie est eis umbra
perpendicularis cum sol sit supra capita eorum. cum vero
sol sit in signis septentrionalibus tunc iacitur umbra
eorum versus austrum. quando vero est in australibus
tunc iacitur iuxta polos sicut et quibusdam aliis
habitantibus citra equinoctialem est. Unde Lucanus.
tunc furor extremos movit romanos
horestas. Carmenos quoque duces quorum iam
flexus monstrum. excelsis eche non totum mergi
tum aspice arcton. lucet et exigua velo
tum non nocte bootes. Item orbis ceteros stellas.
Tingitur oceano custos erumantidos
urse. Equoreas secundum speciem terrae. In situ
autem nostro stelle ille numquam tendunt ad occa
sum. Unde Virgilius. hic vertex semper nobis subli
mis. at illum. sub pedibus lux atra tenet
manes quoque profundi. et Lucanus. Axis inoc
cidentis gemina clarissimus arcto. Item
Virgilius. arctos oceani metuentes equore
tingi. Illi autem qui habitant est inter equinoctialem et
tropicum cancri contingit bis in anno quod sol transit
per cenit capitis eorum quod sic patet. Intelligatur
circulus parallelus equinoctiali transiens per cenit ca
pitis eorum. iste circulus intersecabit zodiacum
in duobus locis equaliter distantibus a principio
cancri. sol igitur existens in illis duobus punctis
transit per cenit capitis eorum. Unde dua
bunt hyemes et duas estates. et .2. sol
stitia. et .2. umbras sicut existentes sub equinoctiali.
In situ tali dicit quidam arabiam esse. Unde
Lucanus. Ignotum vobis arabes venistis in orbem
umbras mirati nemorum
non ire sinistras. quoniam in partibus suis. quamquam

erant eis umbre dextre. quia occidentales.
quia perpendiculares. quia orientales. sed
quando venerunt romam. citra tropicum cancri.
tunc semper habuerunt umbras septentrionales. Illis
si quidem qui habitant sub tropico cancri contingit
quod sol semel in anno. transit per cenit capi
tis eorum. scilicet quando est in primo puncto cancri tunc in
una hora unius diei. totius anni est eis umbra
perpendicularis. In quali situ dicitur esse civitas
syene. Unde Lucanus. umbras nusquam flectente
syene. hoc intelligitur in meridie unius diei.
et per residuum totius anni iacitur illis umbra sep
tentrionalis. Illis vero qui habitant est inter tropicum
cancri. et circulum articum. contingit quod sol in semper
num non transit per cenit capitis illorum. et
illis semper iacet umbra versus septentrionem.
Qualis est situs noster. Nota quod ethyopia
vel aliqua eius pars secundum quosdam est citra tropicum
cancri. Unde Lucanus. Ethyopumque solum.
quod non premitur ab ulla signiferi regione po
li. non poplite lapso ultima curvati
procederet ungula tauri. Dicit enim quod ibi
sunt signa equinoctialis vel pars .12. partis zo
diaci. et forma animalis quod secundum maiorem sui est
in signo quod denominatur. Unde taurus cum sit in zodiaco
secundum maiorem partem sui tamen extendit pedem
suum ultra tropicum cancri et ita premit ethy
opiam. sed nulla pars zodiaci premit eam. Si enim
pes tauri. de quo loquitur auctor. extenderet
versus equinoctialem ut esset in directo ari
etis vel alterius signi tunc premeretur ab ariete.
et aliis. vel non gemini vel aliis signis quod patet
per parallellum equinoctialis cedentem
per cenit capitis ethyopum. et arietem.
et virginem. et alia signa. Sed cum philosophi ro
mani considerent non eis sic esse denique si
incepta nasceretur regionem. dicendum quod illa
pars ethyopie de qua Lucanus est sub equinoctiali
celo et pes tauri de quo loquitur extenditur versus
equinoctialem. Sed distinguitur inter signa cardinalia
et regiones. Nam signa cardinalia dicuntur

duo signa in quibus contingunt duo equinoctialia.
Regiones appellantur signa intermedia. Ex his patet
quamvis ethyopia sit sub equinoctiali non parum
tamen aliquae regiones sed tamen a duobus signis car-
dinalibus s. ariete et libra. ¶ Illis autem quibus
contingit esse in artico circulo contingit in quolibet die
anni quod zenith eorum est idem cum polo zodiaci et tunc
habent zodiacum sive eclipticam pro orizonte
et hoc est quod dicit alfraganus quod in circulus zodiaci flec-
titur super circulum emisperii. Sed cum firma-
mentum continue moveatur circulus orizontis
intersecabit zodiacum in instanti et cum sit
maximus circulus in spera intersecabit eum in partes
equales. Unde statim medietas zodiaci oritur
super orizontem et reliqua deprimitur sub orizon-
te et hoc quod dicit alfraganus quod in occidunt .6.
signa repente et reliqua .6. signa oriuntur cum to-
to equinoctiali cum ecliptica sit illorum ori-
zon sole existente in ipso puncto cancri erit illis
unus dies .24. horarum et quasi instantis preter-
ea quod in instanti sol tangit eorum orizontem
et statim emergit et ille contactus est ulterius preter ea.
Eodem contingit eis sole existente in ipso puncto in
capricorno erit eis illis una nox .24. horarum
et quasi instantis preter ea. ¶ Illis autem quibus contingit esse inter
articum circulum et polum mundi articum conti-
git quod illorum orizon intersecat zodiacum
in duobus punctis equaliter distantibus a princi-
pio cancri et in revolutione firmamenti contingit
quod illa portio zodiaci intercepta semper relinquitur
super orizontem. Unde patet quod quamdiu sol est in
illa portione erit illis unus dies continuus si-
ne nocte unius mensis. Si illa portio ad quantitatem
duorum signorum artificialis sine nocte erit eis ad
quantitatem duorum mensium et ita de ceteris. Sic conti-
git eis de quadam portione intercepta ab illis duobus
punctis equaliter distantibus a principio capricorni
semper relinquitur sub orizonte. Unde quamdiu sol est in
illa portione intercepta erit una nox sine
die brevis vel maior secundum quantitatem portionis
intercepte. Signa autem reliqua quae eis oriuntur et oc-

Vnde si illa portio sit ad quantitatem
signi, vnde erit ibi dies unius
mensis sine nocte.

cidunt semper oriuntur et occidunt ordine
contrario sic tamen aries ante arietem aries
ante pisces pisces ante aquarium et ita signis
huius opposita oriuntur recto ordine sed pre-
postere occidunt ut scorpius ante libram
libra ante virginem et ita de his signis opposita
occidunt directe. ¶ Illis autem quibus contingit esse
in polo artico contingit quod eorum orizon est idem
quod equinoctialis. Unde cum equinoctialis intersecet zodiacum
in partes equales sit et illorum orizon relinquit
unam medietatem zodiaci super reliquam autem infra.
Unde cum sol decurrit per illam medietatem
quae est a principio arietis usque in finem virginis
erit eis unus dies continuus sine nocte et
cum decurrit in reliquam medietatem quae est a principio
libre usque in finem piscium erit eis nox
una continua sine die quare medietas totius
anni est eis una dies artificialis et alia medietas
totius anni est una nox. Unde annus est ibi una
dies naturalis. Sed cum ibi numquam plus quam 23
gradibus sol sub orizonte deprimatur videtur quod
illis sit dies unus sine nocte. Nam a nobis dies
dicitur cum sol extat super orizontem. Hoc autem est quantum
ad vulgarem sensibilitatem non est dies ar-
tificialis secundum physicam rationem non ab ortu so-
lis super orizontem usque ad occasum sub
orizonte. Ad hoc autem quod in mane lux est prop-
terea dicendum est quod ibi est aer nubilosus et spissus.
Radii enim solaris debiles in virtutis exi-
stentes magis de vaporibus elevant quam consu-
mere valeant unde aerem non serenat.
Sequitur de divisione climatum. Ymaginetur
ergo circulus quidam in superficie terre directe
suppositus equinoctiali. Item intelligatur et alius
circulus in superficie terre transiens per orientem et
occidentem et per polos mundi. Isti duo circuli
intersecant sese in locis duobus ad angulos
rectos et sphericales et dividunt totam terram in
4 partes equales quae equales sunt quarte. Quarum
una est habitabilis s. illa quae intercipitur in semicir-
culo semicirculum ductum ab oriente in occidentem

Et propter situm istorum duorum circulorum cingunt duo
maria totam terram · et ideo quod cingit terram supposita
amphitrites ... vel quia ... terram ... .

p poli artici. ꝫ nō tñ illa tota ē hitabil'
qm̄ ptes ei' ꝓpinq̄ equinoct'li ihitabiles
sūt ꝓp nimiū calorē. Sꝫ ptes illi' ꝓpinq̄
polo artico ihitabiles sūt ꝓp nimiā
frigiditatē. Intelligat' una linea ēq̄
distans ab equinoct'li diuidēs ptes q̄rte
ihitabiles ꝓp calorē a ptib' q̄rte hi
tabilib' q̄ sunt uersus septētriōem. Jtē i
telligat' alia linea distās eq̄ ab eq̄noct'li
diuidēs ptes. q̄rte ꝓpinq̄s polo artico
inhitabiles ꝓp frig' a ptib' hitabilib'
q̄ sūt uers' equinoctialē. īnt' istas duas
lineas ītelligant' alie. 6. linee paralel
le ab equinoct'li. q̄ cū p'orib' ul' extiori
b' diuidant ptē totalē q̄rte hitab'is
in. 7. portōes. q̄ dnt'. 7. climata.
Mediū g' p' climatis ē ubi maioris
diei plixitas ē. 13. horaꝝ artificialiu' ꝫ
eleuat' polus mūdi sup' circulū emispe
rij. 16. gradib' ꝫ d'r clima dyameroes ubi
ei' ē. ubi maioris diei plixitas est.
12. horaꝝ ꝫ dimidie ꝫ q̄rte pti' uni'
hore ꝫ eleuat' pol' mundi sup' orizō
tē. 12. gradib' ꝫ dimidio ꝫ q̄rta uni'
extendi' ei' latitudo usq; ad locū ubi
lōgitudo plixioris diei ē. 13. horaꝝ ꝫ
ꝫ q̄rte uni' ꝫ eleuat' pol' sup' orizontē.
20. gradib' qd' ē spatium t'e. 880.
miliarioꝝ. Mediū s'c'i clima ē
ubi maior diei plixitas ē. 13. horaꝝ ꝫ
dimidie ꝫ eleuatō poli sup' orizōtē
24. gradib' ꝫ q̄rte ptis uni' ꝫ d'r cli
ma dyacyenes. latitudo u'o ei' ē. ex
t'mio p' climatis. ad locū ubi fit dies
plixior. 13. horaꝝ ꝫ dimidie ꝫ q̄rte
pte uni' hore ꝫ eleuat' pol'. 27. gra
dib' ꝫ dimidio (qd' spatiū t'e ē. 800.
miliarioꝝ. 14. horaꝝ ꝫ eleuatio
poli supra orizontē. 30. gradiū ꝫ di
midij ꝫ q̄rta pte uni' ꝫ d'r clima. dy
alexandros. latitudo qd' ei' ē ext'mio
climatis. ubi u' plixior dies ē 14. ho
rarum ꝫ q̄rte uni' ꝫ eleuat' polus. 33.
gradib'. ꝫ duob' t'ciis. q' spatiū t'e est.
3 40. miliarioꝝ. Mediū quidē q̄rti
climatis ē ubi maxima diei plixitas ē.
14. horaꝝ ꝫ dimidie ꝫ axis altitudo.
36. graduum ꝫ duaꝝ q̄ntaꝝ. ꝫ d'r dya
rodij. latitudo u'o ei' ē ext'mino t'tij cli
matis. usq; ubi diei plixitas maior est.
14. horaꝝ. ꝫ d'. ꝫ q̄rte uni' ꝫ eleuatio
poli. 39. graduū q' spatiū t'e ē. 300. mi
liaꝝ. Mediū quīti climatis ē ubi
dies maior ē. 15. horaꝝ. ꝫ eleuatō poli.
41. graduū. ꝫ t'tie ptis uni'. ꝫ d'r clima i
dyaromes. latitudo u'o ei' ē ext'mino
q̄rti climatis usq; ubi plixitas diei i
maior fit. 15. horaꝝ. ꝫ q̄rte uni'. ꝫ axis
eleuatō. 43. graduū. ꝫ d'. q' spatiū t'e ē
2 44. miliarioꝝ. Mediū sexti cli
matis ubi plixior dies ē. 15. horaꝝ. ꝫ d'.
ꝫ eleuatur sup' orizōtē. 45. gradib' ꝫ
duab' quintis uni' ꝫ d'r clima dyabo
risthenes. latitudo u'o ei' ē ext'mino
quīti climatis usq; ubi diei plixitas ē
15. horaꝝ. ꝫ d'. ꝫ q̄rte ptis uni' ꝫ axis
eleuatō. 47. graduū ꝫ q̄rte uni'. q' di
stātia t'e ē 212. miliarioꝝ. Medium
septimi climatis ē ubi plixitas diei ē
16. horaꝝ ꝫ eleuatō poli. 48. graduū
ꝫ duaꝝ t'tiaꝝ. ꝫ d'r clima dyamphenos.
latitudo u'o ei' ē ext'mino septi climatis.
usq; ubi dies plixior ē 16. horaꝝ. ꝫ q̄rte
ꝫ eleuatō poli sup' orizōtē. 50. graduū.
ꝫ d' q' spatium t'e ē. 194. Ultra aūt
hi' septimi climatis t'minū. lꝫ plures
sīt insule ꝫ hitatores. q' qm' puc sūt
hitatōis sb clim'te n' cōputat'. Oīs itaq; i
t' t'minū initialē ꝫ finē climatū diuisi
tas ē t'um horaꝝ ꝫ d'. ꝫ ex eleuatōe po
li sup' orizōtē. 38. graduū. ꝫ p'z sic u
niuscuiusq; climatis latitudo ꝫ p'ncip'

Medium t'tij climatis ē ubi maioris diei
plixitas est.

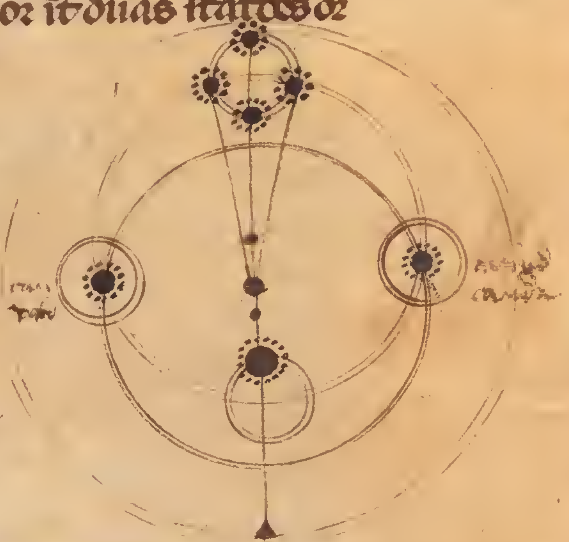
Equatur ultima parte non tertiam, scilicet dicitur ... planetarum et eclipsibus solis et lune.

tropici versus equinoctialem et versus polum arti-
cum. Et quod per primum climatis latitudo maior
est latitudine secundi et secundi tertii et sic deinceps. La-
titudo autem. Longitudo autem climatis potest
appellari linea ducta ab oriente in oc-
cidentem equidistans ab equinoctiali. Unde lon-
gitudo primi climatis maior est longitudine
secundi et cetera deinceps. Et hoc contingit propter angusti-
as spere. Clima vero est spatium terre
in quo horologium mutatur secundum quantitatem
dimidie hore.

Notandum autem quod sol unicum habet circulum
per quem movetur in superficie ecliptice
et est eccentricus. Eccentricus autem dicitur omnis
circulus et solum talis qui dividens terram in partes
equales non habet centrum suum cum centro terre sed
extra. Punctus autem in eccentrico qui maxime
accedit ad firmamentum appellatur aux
sive augis, quod interpretatur elevatio. Punctus
vero alius qui maxime recedit a firmamen-
to dicitur oppositum augis. Sol ab ori-
ente occidente in orientem duo sunt
motus. Quorum unus est ei proprius in circulo suo
eccentrico omni die quo movetur ac parte
60. minutis fere. Alius vero est tardi-
or motus spere ipsius solis super polos axis
circuli signorum 23. equalis motui spere stel-
larum fixarum, scilicet in 100. annis gradu uno.

Ex hiis itaque duobus motibus colligitur
cursus eius in circulo signorum in oriente ab occidente
per quem abscidit circulum signorum in 365.
diebus et quarta unius diei preter rem modi-
cam que fere nullius est sensibilitatis.

Quilibet autem planeta preter solem 3. habet
circulos, scilicet equantem, deferentem et epi-
ciclum. Equans quidem lune est circulus con-
centricus cum terra in superficie ecliptice. Eius
vero deferens est circulus eccentricus nec est in
superficie ecliptice, immo una eius me-
dietas declinat versus septentrionem,
alia versus austrum, et intersecat defe-
rens equantem in duobus locis, et figura illius inter-
sectionis appellatur draco quia lata est
in medio et angustior versus fines. Intersectio
igitur illa per quam luna movetur ab austro in aqui-
lonem appellatur caput draconis. Reliqua
vero intersectio per quam movetur a septentrione in
austrum dicitur cauda draconis. Deffe-
rentes quidem et equantes Saturni, Iovis, Ve-
neris, Martis et Mercurii sunt eccentrici et
extra superficiem ecliptice, et tamen illi duo sunt
in eadem superficie. Quilibet autem preter solem habet e-
piciclum. Est autem epiciclus circulus par-
vus per cuius circumferentiam corpus planete, et cen-
trum epicicli semper in circumferentia deffe-
rentis movetur. Si igitur due linee ducantur a cen-
tro terre que includant epiciclum, una ex par-
te occidentis, alia ex parte orientis, p-
punctus contactus ex parte orientis dicitur statio
prima. Punctus vero contactus ex parte occidentis dicitur
statio secunda. Et quando planeta est in altera
illarum stationum dicitur stationarius. Arcus epi-
cicli superior inter duas stationes interceptus
dicitur retrogradatio. Et planeta directus.
Et quando planeta est in illo dicitur directus. Arcus
autem epicicli inferior inter duas stationes dicitur
retrogradatio.
Et planeta in
eo dicitur retro-
gradus. Lune autem
non assignatur statio,
directio, retrogra-
datio. Unde dicitur lu-
na stationaria,
directa, retrogra-
da propter velocitatem
eius in epiciclo.

Cum autem sol sit maior terra, necesse
est quod medietas spere terre a sole illu-
minetur et quod umbra terre extensa in aere
tornatilis minuatur in rotunditate donec
desinat in superficie circuli signorum anadir

quod sit aux

Mondinum et ab

i. pertransit

quilibet planete sunt equales. Quare est quantum deferentes quam equans.

alicuius planete.

in statione prima vel secunda.

ad sit nadir· solis. Est enī nadir punct⁹ recte oppo-
sitis soli in firmamento. ¶ Vn̄ cū ī plen-
lunio luna fuit in capite ꝛ ī cauda d'
conis. sb̄ nadir sol' tc̄ tn̄ itꝑ oi̅t̄ soli ꝛ
lune ꝛ umb̄ terr' tīe cadit sup̄ corp⁹
lune. ¶ Vn̄ cū luna lum̄ n̄ hēat n̄
a sole in rei ueritate deficit a lumine
suo ꝛ ē eclipsis gn̄al'. ¶ Si fuit luna
ī capite ul' in cauda draconis directe
in xij. grad. ꝑticularis u'o si fuit ꝓpe ul' infra me-
tas eclipsi determina-
tas ꝛ sēp eclipsis
in pleni lunio ꝯti-
git ul' ēē. vn̄ cū ī
q̄lȝ opp̄ne h̄ ē plen-
lunio n̄ sit luna
in capite ul' ī cau-
da draconis nec
supp̄ni̅t̄ nadir so-
lis. n̄ ē nccē ī q̄lȝ
pleni lunio lum̄
ꝑati eclipsim.

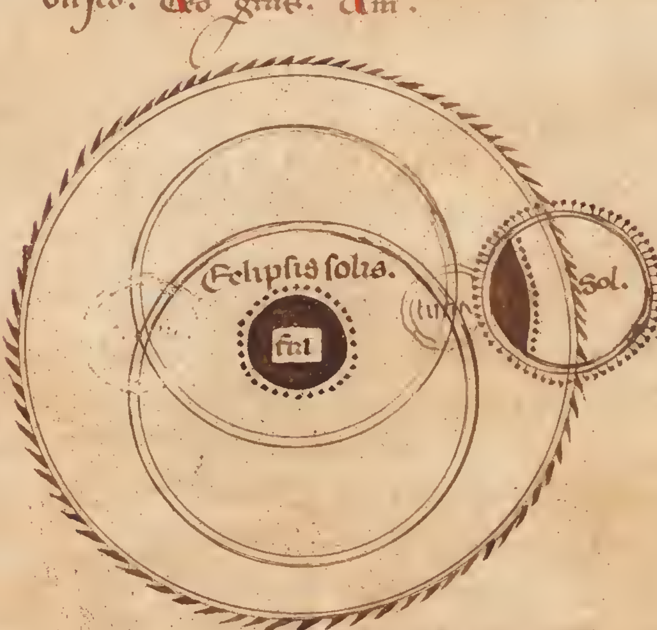

¶ Cum aū luna fuit in capite l' in
cauda draconis ul' infra metas
in xij. grad. determinatas. ꝛ ī ꝯiunctōe cū sole tc̄
corp⁹ lunare int' ponitur int' aspectū
nr̄m. ꝛ corp⁹ solare. Vn̄ obumbrat
nob' claritatē sol' ꝛ ita sol patitur
eclipsim. n' q2 deficiat a lumīe suo
ſȝ q2 nob' deficit ꝓp' int'positōem lu-
ne int' aspectum nr̄m ꝛ solē. Ex hiſ
p3 q' sēp d3 ēē eclipsis sol' ī ꝯiunctōe
siū in nouilunio. ¶ Nota ē q' ī
qn' ē eclipsis lune ē ī oī tīa eclip-
sis. ¶ Sȝ qn̄ ē eclipsis sol' ne q̄q̄
immo in uno climate ē eclipsis ī alio q̄d
ꝯtig' ꝓp' diu'sitatē aspect' ī diu'si
climatib3. Vn̄ u'g' elegantissime
nām utriusq3 eclipsis sb̄ ꝯpēdio te-
tig' dicēs. defect' lune uarios sol' q'
labores. ¶ Ex p̄dcis ē p3 manifestū

ē q' cum eclipsis sol' ēēt in passione
dn̄i. ꝛ eād' passio ēēt in pleni lunio.
illa eclipsis n̄ erat n̄al'. immo mira-
culosa ꝛ ꝯ̄rīa n̄e. q'm̄ eclipsis ī no-
ui lunio ul' ēē d3 ꝯtingēe. ꝓp' h' legit'
dyonisius ariopagita ī eād' passiōe
dixisse. aut deus nature patit'. aut
mundana machina dest̄ruet' siue
dissoluetur.

Explicit spera Magistri Iohannis de sacro
busco. Deo gratias. Amen.

dionisius fuit ... de
nisius ... propr ...

Incipit quadrās magri Johīs anglici in monte:

Geometrie due sūt ptes theorica ᷫ pratica. theorica ē q̄ sola mētis speculatōe q̄ntitatis pporcōes ᷫ earum mēsuras īuenitur: ¶ Pratica ē q̄ aliciᵘˢ rei q̄ntitatē ignotā. ex p̄uiso sensibili mēsuramus. ¶ Mensuratōis aūt artifitial' q̄ pratica ī dr̄. 3. sunt spēs. Altimetria. Stenometria. planimetria. ¶ Altimetria ē q̄ solā rei altitudinis lōgitudiēz q̄rim⁹. ¶ planimetria ē q̄ rei latitudinez q̄rim⁹. ¶ Stenometria ē q̄ lōgitudinē latitudinē q3 pfunditatē inuestigamus. ¶ Primo m̄ īnfam⁹ lineare dimēsiōez. ¶ Scdo m̄ dimēsiōez supfitialē. ¶ Tertio mō dimēsiōez corpulē. ¶ Tractatu g̊ isto in q̊ docebim⁹ oīu3 rer mēsuras q̄ ad introductōez artis ptin3 in duas ptes diuidim⁹. ¶ In aī prima pte tractabim⁹ d' q̄drantis cōpōē dc̄i a q̄rta pte circli q̄ ꝯtinet. ¶ In sc̄a pte de opē q̄ p ip̄m ex(er)cet̄ ᷫ d' utilitatib3 eius. ¶ Est g̊ q̄drās q̄dam instrumētū q̄rtā ptē circli ᷫ q̄sdā lineanum pporcōes ꝯtinēs p q̄ possim⁹ ī gradū sol' ᷫ ei⁹ declinatōez ᷫ stellarū altitudiēs. accipe horas tp̄is. discēnere rerū altitudinē. ciuitatū dr̄ia. tiar lōgitudinē. puteor pfūdita tē inuenire. ¶ Fiat g̊ q̄drās h̄ mō. accipiatur m̄a enea. lignea uł auricalcea. deīn reducat̄ ad formaz q̄rte ptis circli. deīn fiat circul⁹ in aliq̄ tabula plana cui⁹ q̄rta adeq̄t̄ ī q̄dranti ᷫ illi⁹ circli rectissime accipiatur q̄rta ps cū c̄ītro ᷫ s̄m illius q̄ntitatē fiat q̄drās. ᷫ ifra latū quadrantis dimittat̄ spatiū pui exorptē. ptrah̄ēdo duas lineas rectas ꝯstituentes anglm̄ oīo rectū ᷫ iuxta āgl3 quadrātis. qui angl's uocet̄. a. ᷫ fiat s3 hac artē. ptrahatur una linea s̄btilis ī ab angl'o q̄drantis. b. ad angl'o. c. ᷫ diuidatur in duas ptes eq̄les ᷫ ī puncto medie diuisiōis ꝑmitur pscīcam īmobil' ᷫ alius pes extēdat̄ ad aliq̄ punctū iux̄. a. a q̄ puncto duo ius ptrahēt̄ lineas rectas iux̄ latū q̄drantis. q̄ ī se debent includē q̄rtā ptē circuli ᷫ extenso pede circini mobil' ad illū rectū. postea s̄m illū sitū moueat̄ usus. b. ᷫ c. ᷫ sic signet̄ loc⁹ in linea s̄btili iā ptracta. ū pscīcam mobil' tāgit illā lineā ᷫ a puncto iā dc̄o iuxta. a. usq3 ad pūctū ꝯtactuū. iuxta. b. ᷫ c. ducāt̄ siue ptrahunt̄ due linee ī ᷫ includēt̄ int̄ se sup⁹ rectū. iux̄ angl3 b. ᷫ c. unā q̄rtā ptē circli. ᷫ ptrah̄ēdo unā lineā circūferētialē inferi⁹ q̄ ꝯtineat q̄rtā ptē rectissime uni⁹ circli ᷫ illa ps inferior q̄drātis ū ē illa linea circūferential' uocet̄ limb⁹. ᷫ ille due. alie ptes extreme uocent̄ latū q̄drantis ᷫ s3 lat⁹ q̄drantis dextrū due table puē eī eq̄ distātes ab extremitatib3 latis et sint pforate pu͂is foraminib⁹ eq̄ distātib3 linee: a. c. descēdenti. ¶ Iᵗᵉ infra lineā circūferētialē infiore. s. b. c. ptrahitur due linee circulares eq̄ distantes int̄ q̄s dimictāt̄ aliq̄ntula spatia. ifra q̄ describi possint ī inferiori spatio iuxta limbū. grad⁹ ᷫ in superiori nūs gdluum ut patebit in figura. ᷫ linea inferior. s. b. c. diuidat̄ ī duas ptes eq̄les. ᷫ a puncto. e. usq3. ad. a. ptrahāt̄ linea recta diuidēs q̄drātē ī duas ptes eq̄lē ᷫ q̄l3 p tū ps linee. c. b. diuidat̄ in. 9. ptes eq̄les in q̄ q̄libet ps diuidat̄ in. 3. ᷫ q̄l3 illar ptiū in alias. 3. ᷫ linee diuisionū ptrahant̄ a linea circl'ari īferiori ad lineā superiorē: tetiā occupādo duo ī

ſpatia int̃ circlos ɔtinẽtia. 19. ſpatia
inf̃iores in limbo. ⁊ q̃lʒ diuidat̃ p. 4.
grad᷒ eq̃les ⁊ ptrahãt̃ linee dionuʒ
ab inferiori circlari linea ad aliã cir
cularẽ ſequẽtẽ. primũ ſpatiũ accipiã
do ⁊ cet̃. 90. grad᷒. tot eĩ debẽt ee ĩ q̃rta
circuli eircli ⁊ iſtud ſpatiũ ſic diſtĩc
tum p grad᷒ uocam᷒ limbũ. ¶ Cõſe
quent̃ diuittat̃ ſpatiũ ad q̃ntitatẽ
duoꝝ digitoꝝ ⁊ dimidij. vl̃ ꝓpe illd᷒
⁊ ptrahat̃ linea circlaris diſtingues
ſpatiũ infer᷒ a ſupiori ⁊ uocẽt̃ illa li
nea. f. g. ⁊ linea illa diuidat̃ in. 6.
ptes eq̃les ⁊ uocent̃ puncta diuiſio
nũ ita q᷒ ɔgnoſcant̃ ⁊ uocent̃. h. i. k.
l. m. n. ⁊ tẽ p̃atur q̃drãſ ĩ tabl̃a pla
na. ⁊ tal̃r figat̃ cũ clauis q᷒ ñ moue
atur de loco de facili. tũ alia tabula
iungat̃ ei ĩ eq̃li ſupfitie ĩ pũcto. c.
ita q᷒ linea. a. c. poſſit ptrahi ĩ ɔti
nuũ ⁊ directũ in illa tabl̃a uſus. c.
⁊ tũ p̃ctur un᷒ pes circini in puncto.
a. ⁊ ali᷒ pes extẽdat̃ in linea. a. c. ex̃
q̃drantẽ. donec pes exris ĩ pũcto. a.
fiat mobil̃ ⁊ trãſiat directe p pũc
ta. a. b. ¶ Cõſeq̃nt̃ q̃ratur pũct᷒ ĩ
linea uſus. a. donec ali᷒ pes circini
mobil̃ trãſeat p puncta. a. a. circli
⁊ iterum reſtingat̃ pes circini. ⁊ q̃rat̃
aliuſ pũct᷒ in eadẽ linea uſus. a. don̄
aliuſ pes mobil̃ tranſeat p lineã. f. a.
k. ⁊ ſic fiat ſemp q̃rendo pũctũ uſu᷒
a. in linea. a. c. donec. 6. linee ptrahã
tur circũferẽtiales a puncto. a. ad.
6. puncta. h. i. k. l. m. n. ⁊ iſte linee
erũt horaꝝ. q̃n plãſ accipient̃ ho
re dieꝝ artifitialium. ¶ Cõſeq̃nter
dd᷒ ẽ de curſore qui ſic fit. fiat q̃daʒ
ɔcauitas in ſpatio intercepto int̃ li
neaſ circli in limbo ĩfiori. c. b. ⁊ it̃
lineã circlarẽ ſupi᷒ q̃ uocat̃. g. n. ⁊
in illa ɔcauitate actet̃ q̃dã tabl̃a

⁊ q̃n pũct᷒ in alia. a. c. extra quadrantẽ.

q̃ currat

⁊ moueat̃ in illa ɔcauitate a fino ad fi
num. ¶ Illa g᷒ tabl̃a hãt ĩ lõgitudine.
19. grad᷒ in libo ⁊ ſi hãt pl᷒ lʒ ẽẽt de
bñ ee curſoris ⁊ ñ de ee. In latitudĩe
aũt diuidat̃. in. 12. ptes eq̃les cũ qui
b᷒dam lineis circlaribꝫ. ¶ Cõſeq̃nt̃ lõ
gitudo curſoris diuidat̃. in. 2. ptes eq̃
les p lineã rectã ptractã p totã lõgi
tudinẽ eq̃ diſtãtes ab extremis ⁊ ſi
extremitas curſoris dextra. p. ⁊ ſini
ſtra. f. ⁊ linea media uocet̃. q. r. ita q᷒
ſupius ſit. q. ⁊ infer᷒. r. tũ ſcĩd᷒ ẽ q᷒. 3.
ſpatia infiora in latitudĩe curſoris.
⁊ 3. ſpatia ſupiora ɔtinebũt. 2. me
dietates zodiaci cum ſig̃s ⁊ g̃dibꝫ
⁊ nũo gradiuũ ⁊. 6. ſpatia intmedia
ɔtinebunt. 2. medietates ãni cũ m̃
ſibꝫ diebꝫ ⁊ nũo dieꝝ q̃ quid᷒. 2. me
dietates anni rñdet. 2. medietati
bꝫ zodiaci. ſl ã in una medietate
ãni mouet̃ ſol p unã medietatẽ
zodiaci. ⁊ in alia p aliã. ⁊ ita iſtiſ.
2. medietatibꝫ rñdet. 6. infiora
ſpatia. ⁊ 6. ſupiora. ¶ Cõſeq̃ter
incipiend᷒ ẽ ponẽ ſigna. in. 2. ſpa
tiiſ infioribꝫ ⁊ in. 3. ſpatiis ſrioribꝫ
⁊ primo incipiend᷒ ẽ ponẽ arietẽ.
in. 3. lineiſ infioribꝫ iuxta lineam
mediaʒ. q. r. uſus. p. ⁊ pont̃ linea me
dia curſoris ſʒ pricipiũ alicui᷒ g̃d᷒
in libo ⁊ ɔputant̃. 11. g̃d᷒ ⁊ dimidi᷒
in libo q̃ tãta ẽ declinatõ ſol̃ ĩ ari
ete in fine. 11. grad᷒ ⁊ dimidij pña
tur una pos regl̃e ⁊ alia pes ſup pũc
tũ. a. ⁊ ptrahãt̃ una linea recta ex
cipiẽs. 3. ſpatia inferiora ⁊ 3. ſrio
ra. ⁊ ita ſpatia. 3. rñdet. 2. ſignis
infer᷒ arieti ⁊ ſupi᷒ uirgini. ¶ Pea
a fine. 11. grad᷒ ⁊ dimidij ɔputetũ
. 8. grad᷒. ⁊ dimid᷒ ⁊ ĩ pñtur regl̃a
ſicẽ pri᷒. ⁊ ptrahat̃ linea intribꝫ in
fioribꝫ ſpatiis. ⁊ in. 3. ſrioribꝫ ⁊ cet̃.

.2. ſpatia aliorum .2. ſignorum ſ. tauri et
leonis quoniam illorum eadem erit declinatio. et
tunc in fine curſoris uſus .p. inter lineas
iam protractas. et illum finem erunt .2. ſpati
a .2. ſignorum ſ. geminorum et cancri. Con
ſequenter dico alia in alia parte curſoris.
ſ. ita quod primo dimittatur ſpatium .11. gra
duum et dimidij inferius et aliud ſuperius.
et in iſtis .d. .11. ſpatiis ſcribunt .2. ſigna.
piſces inferius et libra ſuperius. Item in .2. ſpa
tiis .9. graduum et dimidij. ponuntur
alia .2. ſigna aquarius inferius et ſcorpius
ſuperius. poſtea alia .2. ſigna remanentia ſ.
capricornus inferius et ſagittarius ſuperius.
et quodlibet ſpatium de .3. inferioribus ſpatiis
reſpondentibus ſignis diuidatur per .30.
gradus ita quod gradus ſcribuntur inferius
et numerus graduum ſuperius. et ſuper numerum gra
duum nomina ſignorum et erunt .3. ſpatia in
feriora occupata. et .3. ſuperiora. Et
remanent .6. ſpatia interiora. in quibus
ſcribunt .12. menſes. Hoc autem fiat hoc
modo. uideatur in tabula in quo gradu ca
pricorni incipiat ianuarius et ſuper illum
gradum ponatur regula et ſuper punctum .a.
protrahatur una linea .3. ſpatia oc
cupando que ſunt ſuper .3. ſpatia infer
iora. poſtea uideatur in eadem tabula in quo
gradu aquarij incipit februarius et ſuper
illum gradum ponatur unum caput regule
et aliud caput ſuper punctum .a. et pro
trahatur alia linea occupando iſta
tria ſpatia eadem et in ſpatio intercep
to inter illas .2. lineas protractas et per
illa tria ſpatia ſcribatur ianuarius
in ſuperiori ſpatio illorum .3. et in inferiori
ponuntur dies menſis. dies ianuarij. et in
ſpatio medio numerus dierum. unde uidendum
eſt ſi menſis habeat .30. dies. tunc diuidatur
in ſex partes equales et quodlibet ſpatium
diuidatur in .5. dies. et erunt .30. Si
uero menſis contineat .31. diem tunc primo dimit
tatur ſpatium unius diei. ſecundum extremi
tatem propinquam uiſitati et reſiduum ſpa
tium diuidatur in .6. ſpatia et quodlibet il
lorum .6. in .5. ſicut prius. Conſequenter
uideatur in tabula eadem in quo gradu pi
ſcium incipit martius et ſuper illum gradum
et punctum .a. poſita regula protrahatur li
nea ſicut prius. et erit ſpatium in quo ſcribetur
februarius qui ſolum .28. dies habet. unde
poteſt diuidi in .4. ſpatia equalia quorum
quodlibet tenet .7. dies. Poſtea uideatur
in quo gradu arietis incipit aprelis et
ponatur regula ſicut prius. et erit ſpatium in
quo ſcribatur martius cum diebus et numero
dierum et poſtea ponatur regula ſupra gradum
arietis in quo incipit aprilis et protrahatur
linea ſicut prius. poſtea fiat ita de omnibus
aliis menſibus. Et ſciendum quod decembris et
iunius debent ſcribi ita quod una medietas
illorum ſcribatur inferius in medietate in
feriori et alia medietas in medietate
ſuperiori. ad ſignandum quod in duabus
medietatibus .2. illorum menſium aſcendit
ſol in zodiaco. et in .2. deſcendit. et ſic

Junius. aprilis. ſeptemque. nouemque.
tricenos. Pluſimum reliqui.
ſed hic februus .xviij. uicenos
aut ſi biſextus fuit ſuper ad
ditur unus.

inscribuntur menses in parte inferiori cursoris. ita scribantur in parte superiori. ¶ Et si quadrans est magne quantitatis tot sint spatia submissibus quot sunt dies in mense et tunc linee continentes quinos dies vel 6. vel 7. protrahuntur excipiendo 2. spatia ut melius scribantur numeri dierum et distinguantur inter se et linee distinguentes dies non occupent nisi unum spatium. ¶ Si autem quadrans non fuerit magne quantitatis ponatur unum spatium pro 2. diebus vel 3. secundum possibilitatem quantitatis / et hec de cursore dicta sufficiant.

cursoris

Tabula extracta parte scripta fuit correcta parisius. 1295.

		Gd.	m.
primus marcii.	pisces	17	18
primus aprilis	aries	18	1
primus maii	Taurus	17	0
primus iunii.	Gemini	16	50
primus iulii.	Cancer	14	15
primus augusti	Leo	15	44
primus septembris	virgo	15	49
primus octobris	libra	15	37
primus novembris	Scorpio	14	55
primus decembris	Sagittarius	16	12
primus ianuarii.	Capricornus	17	41
primus februarii.	aquarius	19	17

¶ Hec tabula docet in quo loco sit sol initiis mensium. licet enim quod aliquid istorum sit pretermissum. Et hec ideo ut sciatur primus terminus initiorum mensium in astrulabio et in quadrante secundum hos gradus pretermissos. ¶ Consequenter fiat scala altimetra sic. linea. a. k. que est ab. a. usque ad cursorem si quadrans cursorem habeat vel ab. a. usque ad. k. si cursorem non habeat dividatur in duas partes. et in puncto medie divisionis ponatur pes circini immobilis et alius extendatur usque ad punctum in angulo iuxta. a. et tunc ille pes mobilis secundum situm intersigeret duos punctum motu suo signet. 2. puncta in lineis descendentibus iuxta latera quadrantis. et a. puncto. k. si est cursor vel in contactu linee medie cum superiori circumferentia alii linea limbi. si non est cursor, protrahantur. 2. linee recte et iuxta illas alie. 2. excipientes. 2. spatia et utraque linea dividatur in. 12. partes equales et protrahuntur linee illas divisiones distinguentes et spatia inter lineas extremaque parte intercepta. demum puncta et sursum scribatur numerus punctorum incipiendo a lateribus quadrantis. deinde in puncto. a. ponatur clavus subtilis cui alligetur filum de serico subtili in cuius fili extremitate ponatur perpendiculum de plumbo. vel alterius rei ponderose et margarita perforata. moveatur secundum filum de loco ad locum et erit completa compositio quadrantis. Primum capitulum de utilitatibus et operationibus quadrantis.

Dicto de compositione quadrantis. dicendum est de utilitatibus et operationibus que habentur per eum. Si igitur vis scire altitudinem solis in omni hora per quadrantem. pone punctum quadrantis. a. versus solem et punctum. c. versus te et dimitte radium solis transire per ambo foramina. 2. tabellarum perforatarum et vide quem gradum ex gradibus limbi abscindat perpendiculum et respice numerum graduum scriptum sursum qui ostendet tibi altitudinem solis. Secundum capitulum ad inveniendum in quo gradu signi sit sol.

Si vis scire in quo gradu signi sit sol. per cursorem respice in quo mense et in quoto die illius mensis et pone filum perpendiculi supra illum diem in cursore et nota super quod signum sub illo mense et super quem gradum illius signi cadat filum quia in illo signo et in illo gradu illius signi sol erit. Ad sciendum in quo gradu sit sol per tabulas.

Si id per tabulas quesitum. ϱ. scire volumus feras ad quantitatem. ϱ. annorum. vide in quo die mensis es in quarto

miſe anni 7 ſcire debes q .4. ſunt tab᷑
7 prima ē ad annum biſextilē. ſcd̄a ad
annū primū pᵗ biſextil. 3ᵃ. ad ānū
ſcm̄ pᵗ biſextum. Quarta ad āni t̄ti
um pᵗ biſextū. q̄re g tabulā ꝑtinētē
āno in quo tu es. ut ſi es ī anno biſex
tum. intres ad tabulam ad ānū biſex
tilē 7 ſic de ceteris 7 intrab ī primā
lineā table cum nūo dier mēſis ī q̄ es.
ut ſi in .4. die mēſis es intra cū .4. ſi in
.9. intra cū .9. 7c. 7 inſuꝑiori capite
table inquire mēſē ī quo es. 7 deſcē
de ſub illo mēſe directe in oppoſitum
nūi dier cum q̄ intraſti 7 nūs ī an
gulo cōi reſpiciente nūm cū q̄ īt̄ſti
primo 7 mēſē ī quo es oſtēdet t̄ ſignū
7 nūm graduū ei᷒ in q̄ ſol ē. **Tertiū
cap̄ ē de decl'one ſol' 7 ei᷒ diſtātia ab eq-
noctiali.**

Si vis ſcire decl'onem ſol'
7 q̄ ſit diſtantia ei᷒ ab equinocti
pari ſorē. pone filum ſup gradū ī q̄ eſt
ſol ſcm̄ artē iam dcām 7 nota gradū
in limbo ſup q̄ cadit filū 7 poſtea pone
filum ſup lineā mediā curſoris. 7 nō
ſup q̄ gradū limbi cadit ꝑpendiclm 7
cōputa q̄t ſūt grad᷒ in limbo īt̄ p̄mū
notū 7 ſcm̄ 7 tanta erit decl'o ſolis.
Ad hīnd' declinatōem ſol' ꝑ tabl'as.

Et ſi ſcire velis idem ꝑ tabl'as cū
gradu ſol' iam inuēto intra ī p̄ma
lineā table decl'onis ſol' 7 q̄re ſign̄
in quo ē ſol in ſuꝑiori capite tab̄.
7 accipe e directo nūi ſigni cum q̄
intraſti declinatōem ſol' 7 hēb decl'o
nē ſol' certiſſime ad diē ī q̄ accepiſti
gradum ſol'. **Quartum cap̄ ad ſciēd'
latitudinē cuiuſlʒ regionis.**

Si aūt vis ſcire latitudinē regio
nis 7 diſtātiā cenit ab equinoc-
tiali altitudinē poli q̄ idē ē. accipe ſo
lis altitudinē in meridie ipō exnte
in principio arietis. ut libre 7 illam
altitudinē ſubtrahe de .90. gradib᷒
7 reſiduum erit latitudo regionis 7
ſuū altitudo poli. Vel ſic accipe ſo
lis altitudinē in meridie 7 de ipā ſb
trahe eius decl'oem in ea d' die ſi ipē
ſit in ſignis aquiloīalib᷒ ul' adde ſi ſit
in ſignis meridioīalib᷒ 7 qd' poſt ſub
tractōem ul' addictōem ul' addictōem
remanſit ſubtrahe de .90. ut prius
7 hēb latitudinē regionis ul' altitu
dinē poli. Vel ſic accipe altitudiēʒ
alicui᷒ ſtelle fixe notabil' iux̄ polū
cum fuīt in maiori ſua altitudine
de nocte. Item accipe altitudinē eiſd'
ſtelle cum fuīt in minori ſua alti
tudine ī ea d' nocte. ul' in alia 7 mi
nor de maiori altitudīe ſbtrahat̄
7 medietas dr̄e minoris addat̄ altitu
dini ul' ſubtrahatur a maiori. 7 q̄
inū ꝑuenit erit altitudo poli ſiue
latitudo regionis. **Ad hīndū horas
diei cuiuſlibet in omni regione.**

Si vis aūt ſcire horaſ diei nāles ī
omī die. vide latitudinē regio
nis ſuū altitudinē poli ut dcm̄ ē q̄ ē
in mōte peſſ'. 44. grad' 7 fere 7 piſi.
44. g. fere 7 cōputa tot grad᷒ ī limbo
q̄drantis a latē dextro. 7 ū nūs ille
terminabit᷑ moue curſorē donec princi
pium arietis. ſ. equinoctial' linea
cadit ſub ipō ꝑpendiclo directe et
tal' ſitus quadrantis erit in regiōe
illa. Vel ſic accipe altitudiēʒ ſol'
in meridie. 7 ū moueas ꝑpendiculū
donec dies cui᷒ in meridie accepiſti
altitudinē cadit ſup ꝑpēdiclo 7 iſte
erit ſit᷒ curſoris in illa regiōe ꝑpetu᷒.
Cum g iſte curſor ſic fuīt diſpoſit᷒
poē ꝑpendiclm ſup diē cui᷒ horā vis
hr̄e 7 trahe margaritā donec cadat
ſup lineā circūferentialē ultimā q̄ ē
finis. 6. poſt h dimitte radiū ſolis

transire per utrumque foramen et notolo cum margarite in horis qm ipsa i ostendet tibi horam diei naturalem. Si enim cadat sup lineam circumferentialem primam erit prima hora in toto spatio usque ad secundam lineam que est initium secunde usque in ad tertiam et sic de ceteris. *Ad hic idem per quadrantem sine cursore.*

Si idem per quadrantem sine cursore in uis habere accipe in .e. tabulis quadrantis gradum solis et cum eo intabulis declinationis accipe eius declinationis quam subtrahes a latitudine regionis in qua es si sol fuerit in signis articulibus vel adde si fuerit in meridionalibus et quod remanserit tene et tot gradus computa in limbo a latere quadrantis dextro et ubi terminatur numerus pone perpendiculum et move margaritam ad lineam meridialem et ille erit situs margarite ad illum diem. Tunc permitte radium solis transire per ambo foramina et nota locum ubi cadit margarita et habebis horam naturalem ut prius. *Quintum capitulum de mensurationibus et primo de rerum altitudinibus.*

[septentrionalibus]

Quoniam diximus de mensurationibus et primo de mensuratione rerum altitudinum. Si uis scire altitudinem alicuius rei accessibilis respice altitudinem per ambo foramina uno oculo et accede ad rem vel recede in tantum donec perpendiculum cadit sup lineam mediam quadrantis i. sup .45. gradus. deinde accipe altitudinem oculi tui usque ad plantam pedis et tantum accipias a recto te quanta est altitudo oculi tui ad terram et nota locum deinde mensura quot sunt pedes inter notam et fundamentum turris vel cuiusque rei alterius mensurande et habebis altitudinem eius. Si uero res non est in loco plano respice aliquod punctum in re mensuranda perpendiculo cadente super lineam .a.b. in sinistro latere quadrantis et nota punctum. tunc non accipies altitudinem oculi tui ad terram. Sed illi altitudinis sit altitudo puncti notati a terra. tunc quantum est inter pedem tuum et rem tanta est altitudo a puncto notato supra computando. adde tunc illi altitudini altitudinem puncti notati in altera et habebis quesitum. Vel sic respice altitudinis rei summitatem per ambo foramina ut prius et considera super quem locum quadrantis cadit perpendiculum. et si ceciderit sup latus umbre recte. s. in dextro latere sume numerum punctorum recte umbre incipiendo secundum quotum punctum cadit perpendiculum. Si autem ceciderit secundum latus umbre verse primum ipsorum punctorum umbre //, item tunc et tantum et quod fuerit in hac distantia multiplica per .12. et productum divide per numerum punctorum umbre prius sumpte et secundum illud quod exierit adde staturam tuam ab oculo et exibit tibi altitudo turris. Item si id fit lucente sole per umbram sic. expecta donec sol fuerit in altitudine .45. graduum tunc umbra cuiuslibet rei equalis est sibi rei mensura tunc umbram et habebis altitudinem rei. In aliis autem horis erit proportio umbre rei cuiuslibet ad rem sicut in eadem hora est proportio numeri umbre recte ad .12. et si fuerint .6. puncta in umbra recta que sunt medietas de .12. erit tunc umbra medietas rei in altitudine et sic de aliis. Sed ad hoc quod sciat hora omni accipe umbras. oportebit te mutare umbram rectam in versam et econverso. Si autem uis ex umbra versa habere puncta umbre recte primum punctorum umbre verse divide .144. et quod exierit post divisionem erit numerus punctorum umbre recte. Converso invenire umbras versas per rectam divide .144. per numerum punctorum umbre recte et exibit in divisione numerus punctorum umbre verse.

// verse divide .144. et quod exierit post divisionem sume. deinde mensura distantiam

Sequit̃ bona ſ̃ de mĩſuratõ turri ĩ acceſſibili.

S Iturris ſuerit ĩ acceſſibil' mĩſurã da. vide ſumitatẽ ei' p annulo foramina ⁊ reſpice nũm puctorũ ũbr recte ut p̃ri' ⁊ pone ſignũ. d. ĩ loco ĩ q̃ ſteteris in hora ↄſideratõis ⁊ itellige q' foramina debẽt ualde eẽ ſtricta p que debet trãſire radi' uiſibil' ad altitudĩs rei ↄp̃hẽſiõẽ. alr' qm̃ cito eẽt error. ¶ Cõſeqñt' te elõga a turri ul' approp̃iqua ei ſm̃ lineã rectã ⁊ iterũ reſpice altitudinẽ turris ⁊ q̃re nũm puctorũ umbre recte adſitũ hũc ſm̃ ĩ q̃ ſtabis ⁊ pone ſignũ. e. ⁊ mĩſura q̃t ſit pedes int̃. 2. ſigna. e. d. ⁊ ſua illud p ea ſbtrahe nũm minorẽ umbre recte de maiori ⁊ ſuẽt dr̃a. ¶ Deĩ distantia int̃ 2. loca ĩ multiplica. p. 12. ⁊ p̲d̲c̃t̃ diuide p dr̃ãm p̃ri' ſũptam ⁊ illi q' exierit ĩ adde q̃ntitatẽ tue altitudĩs ⁊ exibit altitudo turris. ¶ Q̃d ſi ſteteris ĩ ualle ⁊ altitudine turris ſtatis in mõte uis metiri. ¶ Cõſidera p̃o altitudinẽ mõtis. p. 2. ſtatiões p modũ ĩmediate p̃titum. deĩ ↄſidera altitudinẽ turris ⁊ mõtis ſimul' p eãdẽ doctrinã ⁊ remoue altitudinẽ mõtis de altitudĩe toci' aggregati ſimul ⁊ reſiduũ ẽ altitudo turris. Sequit̃ de mĩſuratõ rer' altitudĩe ſiñ q̃drãte.

S I aũt ñ hẽas quadrãtẽ ⁊ uel' mĩſurare altitudinẽ. a. b. accipe ĩ unã ũirgam. d. e. ⁊ erigat' ſr̃ palmũ. b. e. p p̃pẽdicl'arit' q̃ hẽat notã q̃ntitatẽ ⁊ tẽ p̃pẽ oculum. e. tuũ iux̃. tã mouendo caput huc illuc donec radi' uiſibil' trãſeat p ſũmitatẽ uirge ⁊ p ſupiorẽ p̃tẽ altitudini' turris. ¶ Deĩ ↄſidera q̃ntũ ẽ it̃ locum ſr̃ q' ẽ loc' oculus. e. in hora ↄſiderationis ⁊ int̃ inferiorẽ. b. p̃tẽ rei ⁊ iſtam diſtãtiã. e. b. multiplica p q̃ntitatẽ. d. e. altitudĩs uirge ⁊ totum illd' p̲d̲c̃t̃ diuide p diſtãtiam. e. d. int̃ ocl'm. e. ⁊ uirgã. d. ⁊ exibit ĩ nũo denotante q̃tiẽs q̃ntitas. a. b. altitudĩs rei. ¶ It' alit' idipm̃. ſ. p terũ umbras cũ ei aliq̃ res cui' altitudinẽ uis ↄgnoſcẽ umbrã fecẽit ſupra planũ accipe uirgã. d. e. erectã p p̃pẽdicularit' ſr̃ planũ. e. b. p̃pe t̃minum umbre rei mĩſurã. Ita q̃d una ps uirge cadat in umbra. ⁊ alia ex̃ ũbrã ⁊ nõ locũ in uirga ũ umbra icipit tãgẽ ũirgã ⁊ p q̃ntitatẽ. d. e. uirge q̃ ẽ t̃minum ũbre ⁊ planũ mltiplicet̃ũ q̃ntitas. e. b. toci' umbre q̃ ẽ it' iferiorẽ p̃tẽ rei mĩſurãde. ⁊ conũ. c. ũbre. ⁊ p̲d̲c̃t̃ diuidat' p q̃ntitatẽ. e. d. q̃ ẽ int̃ ↄtactũ umbre ⁊ ũirgã et exibit altitudo rei mĩſurand'. It' aliter ſatis curialiter.

I Tem al'r ſatis curiali' de eodem ĩ ponatur ſpeculum. e. ĩ plano. b. e. ⁊ p̃cede huc illuc donec uideas rei ĩ altitudinẽ. f. e. ⁊ p altitudĩẽ oculi ĩ tui. f. ẽ plano multiplicetur q̃ntitas c. b. q̃ ẽ int̃ inferiorẽ p̃tẽ altitudĩs. b. ⁊ ſpeculum. e. ⁊ p̲d̲uctũ diuidat' p diſtãtiam int̃ pedẽ tuũ ⁊ ſpeculũ. c. ⁊ exibit altitudo. De mĩſuratõne plani q̃ ẽ ſa ps.

S Ecunda ps mĩſurandi huĩ' q̃ eſt planimetria. a. b. rei mĩſurãde. 2. hẽt p̃tes prima ẽ de mĩſuratõne plani ⁊ lõgum tõ. ſa ĩ lõgũ ⁊ latũ. de p̃o g̃ p̃ri' ẽ dd'. ¶ Cum uoluẽis ĩ mĩſurare lõgitudinẽ plani cũ q̃drãte: ſta ĩ uno t̃ino plani ⁊ reſpice ĩ altm̃ t̃inũ plani p annulo foramĩa. tenẽdo conũ q̃drantis. A. ĩ q̃ eſt ĩ clauus cu filũ anect' iux̃ oculũ

⁊ q̄ cornu q̄drantis. c. per quē intrat ta
bula cursoris uisus planum mensurādo.
tē prospecto termino plani mensurandi. accipi
atur numerus punctorum umbre recte ⁊ p. 12.
multiplicā quantitatē abscisio tuo ad pe
dem ⁊ productū diuide per numerum punctorū
umbre recte ⁊ exibit quantitas longitudinis
plani. Uel sine q̄drante sic erigatur
uirga una perpendicularis in uno termino i
plani terre uel aque ⁊ cui crux nectetur. b. c. et
uirga erecta. a. b. ⁊ uirga. a. b. insistat
alia uirga eque distante plano constituens
cum uirga. a. b. angulum rectum ⁊ sic uirga.
c. d. secunda uirga erecta ponatur oculus
tuus ⁊ respiciatur alter terminus plani men
surandi ⁊ uidetur locus in uirga. c. d. per quem
transit radius uisibilis ⁊ sit ille punctus
in linea. c. d. punctus. d. per quem transit radius.
deinde per quantitatē. c. d. multiplica quantitatē
a. b. ⁊ productū diuide per quantitatē. a. c.
⁊ exibit longitudo plani quesita. De mensuratione altitudinis per speculum ⁊ oculum.

Item fit per speculum ut intelligatur superior
figura. iacens in plano. a. b. ut prius ⁊ ia
cens. c. b. intelligatur erecta ⁊ linea
que ibi signabat altitudinē. a. b. modo i
signat longitudinē. a. b. ⁊ reliqua que prius
signauit planum. c. b. sit linea. c. b. per
pendicularis in statu longitudinis in plano i
quo debet poni speculum. c. erectum sit unum
latus. b. eius. ⁊ tunc. stabis inter speculum et
terminum plani mensurandi. De mensuratione plani in longum ⁊ in latum.

Si autem mensurare planum in longum ⁊ i
latum tē planum aut erit circulare
aut angulare si circulare tē medietas. a.
b. diametri ducitur in medietatē. b. c. d.
circumferentie totius. b. c. d. ⁊ productum dabit
aream totius circuli. Quantitas uero cir
cumferentie sic habetur triplex diameter ⁊ ad
ditur ei. 1/7. pars diametri productum
dabit quantitatē circumferentie. Si autem

superficies fuerit triangula tē si fuerit eq
latera mensuretur sic diuidatur unum la
tus. a. b. trianguli in. 2. equalia ⁊ a punc
to diuisionis ad angulum. c. oppositum pro
trahatur una linea. c. d. recta tē illa
linea. d. c. ducatur in unam partē. d. b. la
teris diuisi ⁊ habetur quantitas trianguli.
Si autem triangulus sit. 2. laterum. a. c. ⁊
b. c. equalium. tē tertium. a. b. inequale diuida
tur in. 2. equalia. in. d. ⁊ a puncto. d. diui
sionis trahatur linea ad angulum. c. opposi
tum ⁊ una medietas. d. b. linee. a. b.
diuise ducitur in lineam protractam ab angulo.
c. ad punctum. d. diuisionis productum dabit
aream. Si autem fuerit tertium latum i
equale tē ab angulo. c. ad latus. a. b. oppo
situm trahatur linea. c. d. perpendicularis
⁊ illud latus. a. b. sit quod stat. c. d. linea per
pendicularis ducatur in illam. c. d. perpen
dicularem ⁊ producti medietas dat ae
ream eius. Si autem superficiē quadratam
uis metiri ducas unum. a. b. latus in al
terum. b. c. ⁊ productum dabit tibi aream
quadrati. Quod si quadrangli uolumus su
perficiē mensurare ducatur minus latus. a. b.
in maius. b. c. ⁊ productum dabit aream
eius. Quod si superficiei pentagone
aream uolumus habere si sit equalium laterum
tē unum latus. a. b. in se ipsum ducatur ⁊ pro
ductum ternario multiplicetur ⁊ a summa
exeunte subtrahatur quantitas unius
lateris semel ⁊ medietas totius erit area.
Sequitur de mensuratione profunditatis.

Dictum est de mensuranda rerum altitudine
⁊ planitie nunc de puteorum profunditate
⁊ uasorum capacitate. Si ergo uis putei pro
funditatē metiri ab uno latere. a.
putei respice cum q̄drante terminum. b.
oppositi lateris in fundo putei ⁊ uide
tur quantitas dyametri. a. c. latitudinis
putei. accipiatur ergo habita consideratione
numerus punctorum umbre in latere q̄dran

tis ⁊ multiplica q̄ntitatē dyametri. a.
c. latitudis putei. p. 12. ⁊ diuide p nūz
punctoꝝ umbre ⁊ exibit pfunditas.
c. b. putei. ¶ Si uo putei capacitatē
uis hr̄e parcā putei inuētam ut sup̄
dcm̄ ē multiplicet̄ putei pfūditas. c.
b. ⁊ pductū dabit capacitatē putei. ⁊
¶ Si uo coluṗne grossitiē uis inuesti
gare sumat̄ q̄ntitas latitudis ⁊ du
cat̄ i se ⁊ hēb arcā p q̄ arcā multipli
cet̄ lat̄ coluṗne pductū dabit ei grosſ
sitiē. ¶ Si uō alicuius mody rotūdi
uis capacitatē pscrutarī sumat̄ dya
met̄ fundi. c. d. mody ⁊ dyamet̄ sup̄ioꝛ.
a. b. ⁊ q̄rat̄. e. f. medietate excessus i
maioris addita minori. c. d. ⁊ inuēiat̄
tē arca fundi. c. b. vt dcm̄ ē de circlo et
uideat̄ q̄t digitoꝝ sit ul̄ palmaꝝ. par
am illā multiplicet̄ altitudo. a. c. mo
dy ⁊ pductū dabit q̄ntitatē capacitātis
mody. ¶ Qd̄ si huius aliq̄ mēsuram pua
unius denarij ul̄ duoꝝ tenēs mēsurā
uini. q̄ntitatis mody multiplicetū
i nūm q̄ntitatis mēsurate pue ⁊ de
nominatō ondet q̄tiēs mēsura 9
tinet̄ in maiori ul̄ modio ⁊ ita si pa
uum sit uini denarij sciet̄ q̄t denāia
te uini sit in modio. ¶ Si aūt alicui
dolij capacitatē uis hr̄e p̄o inueias i
arcam fūdi dolij per dyamet̄ vt p̄dcm̄
ē. p̄tea sume lōgitudiē dolij sz uini 9
tinētiam ⁊ p illā lōgitudinē multi
plicet̄ arca ⁊ denoiatio dabit q̄ntitatē
dolij. ¶ Qd̄ si huius modiū sume q̄ntitatē
ei p p̄dcā ⁊ q̄ntitas doly multiplicet̄
p q̄ntitatē modij ⁊ denoiatō dabit q̄
tiēs modius 9tinet̄ in dolio. ¶ Qd̄
si doliū fuīt uini numate uni sciet̄
q̄t denaīate ert̄ i dolio. ¶ Si a q̄dra
gli uasis capacitatē uis hr̄e sumat̄ arca i
fūdi uasis sz artē s̄dcā q̄ arca multipli
cet̄ per altitudinē ⁊ pductū dabit capacitatē. ;—

¶ Altitudinis quantitatē p umbrā
sol a uirgā erectam hr̄e. ¶ Nō exīte
sole inuenire p erectam uirgam sp̄e
culo inspecto q̄nta sit altitudo pa
lella. ¶ Aitam pfunditatē q̄nta
sit inuenire. ¶ Aitam lōgitudi
nem quanta sit inuenire. ·:—

Expliat quadrās. Deo Gra
tias. Am.

Incipiunt capl'a. In libro Alfagrani.

Capitulū p̄mū d̄ annis arabū ⁊ alioꝝ omniū et nōib; m̄sīū ipōꝝ ⁊ dieꝝ eoꝝ ⁊ diuisitate īt eos

Capitlm. 2. de h' q' celū ē scdm similitudiē spē. ⁊ reuolutio ip̄i cū ōib; stelli que sūt in ip̄o ē sm̄ reuolutiōe spere. ad īuicē.

Capitlm. 3. qd̄ tra ⁊ cū ōib; suis ptib; tereis et marinis ē sm̄ similitudinē spere.

Capitulū. 4. q' spera tre sita ī medio spere celi sic cētrū ⁊ q' quātitas. ei ap̄ q̄titatē celi ē sic quātitas pūcti ī circulo ī p̄ntitate ad oriētē.

Capitlm. 5. de duob; p̄mis motibus celi q̄ꝝ un' ē motus totius quo fiūt nox ⁊ dies ab oriente ad occidētē. ⁊ alt' ē mot' stellaꝝ que; ha bere inueniūtur in orbe ab occidente.

Capitulū. 6. d' eē ul' forma quāte habitabilis tre ⁊ summa eoꝝ q̄ in ipā accidūt de reuolutiōe or bis et diuisitate noctis et diei.

Capitlm. 7. d' p̄pietatib; diuisionū quāte ha bitabil' tre ⁊ rememoratiōe locoꝝ ei sup quē ele uatur sol in m̄sib; ⁊ nō occidit ⁊ a q'b; occidit in m̄ sibus et nō eleuatur.

Capitulū. 8. d' m̄sīs tre ⁊ diuisione septē cli matū habitabiliū eius.

Capitulū. 9. d' nōib; regionū ⁊ ciuitatū no tarū ītra ⁊ q̄d sit in unoq; climate decis.

Capitulū. 10. d' eleuatiōib; signoꝝ ⁊ diuisitate eoꝝ. ī circul' rectis qui sūt oriēte circuli equa litatis ⁊ circul' declinib; qui sūt oriētes cli matū talium

Capitlm. 11. d' quātitate tp̄is noctis ⁊ dieꝝ ⁊ diuisitate oraꝝ equaliū et tēpo.

Capitulū. 12. de eē ul' fora orb' stellaꝝ ⁊ ordine eaꝝ et ordine longitudis ipāꝝ a tra.

Capitulū. 13. de mutatiōe motuū stellaꝝ sol' ⁊ lune et stellaꝝ fixaꝝ in orbib; suis in maniab; ptib; occidētis ⁊ oriētis qui noīatur motu

Capitulū. 14. d' mutatiōe motuū ꝯ lōgitudis. stellaꝝ. 4. erraticaꝝ ī orbib; suis ī lōgitudie.

Capitlm. 15. d' eo qd̄ accidit. 4. erraticas de re ditiōe ī cursib; suis in orbe signoꝝ.

Capitlm. 16. de quātitatib; orbiū stellaꝝ qui noiant' orbes reuolutiōes ap̄ egredientiū ⁊ elōga tiōib; cētroꝝ orbiū egrediētiū cētroꝝ a centro

Capitulū. 17. d' reuolutiōib; stellaꝝ in tre. orbib; suis. ⁊ ī orbe signoꝝ.

Capitlm. 18. de mutatiōe motuū lune ⁊ stella rū fixaꝝ erraticaꝝ in aliab; ptib; septētrōis ⁊ me ridiei qui nōinat' mot' latitudinis.

Capitulū. 19. d' nūo stellaꝝ fixaꝝ ⁊ mutatiōe eaꝝ sm̄ q̄titatē magn̄tudis ipāꝝ ⁊ mutatiōe locoꝝ maioꝝ eaꝝ ī celo q̄ sūt. 4. stelle.

Capitulū. 20. d' eē stellaꝝ q̄ noīant' mañsiōes lune ⁊ sūt. 28. mansiones.

Cap̄. 21. d' m̄sīs lōgitudinū stellaꝝ erraticaꝝ et fixarum a terra.

Cap̄. 22. d' m̄sīs stellaꝝ ⁊ quātitate m̄sīs tre q̄ tū ad m̄sīs cuiusq; stelle earum.

Capitlm. 23. d' diuisitate q̄ accidit īt stellas et gradus eaꝝ ī circulo signū ī mediāte celū ī ortu

Cap̄. 24. d' ortu ⁊ occasu stellaꝝ ⁊ occul tatio eaꝝ sub radiis sol'. ⁊ ī occasu.

Cap̄. 25. d' ortu noue lune ⁊ additiōis lūis lūe et diminutione eius.

Cap̄. 26. d' ortu stellaꝝ. 4. d' sub radiis sol'.

Cap̄. 27. d' eo q̄ accidit lune ⁊ stellis ꝓpinquis tre de diuisitate aspectus.

Capitulū. 28. de eclipsi lune.

Cap̄. 29. de eclipsi solis.

Capitlm. 30. d' quātitate q̄ ē īt hōis eclipsiū.

Capitlm. p̄mū de annis arabū ⁊ alioꝝ omnium et noīb; m̄sīū ipōꝝ ⁊ dieꝝ eoꝝ ⁊ diuisitate in ter eos ad inuicem.

Numerus m̄sīū āni arabū ⁊ aliaꝝ ōiū; ē. 12. m̄ses arabū uō m̄ses lunares sūt alimharā. et cafar. arabe p̄mus ⁊ arabe ultimū ⁊ iumedi p̄m̄ et iumedi postremū ⁊ rabgeb. ⁊ sahiben. ⁊ ramadan. et sahuel. ⁊ dulcehida. ⁊ dulhege. m̄sōꝝ quidā; sūt m̄ses. 30. dieꝝ. Et alij sūt m̄ses. 29. dieꝝ sūt g'. 6. m̄ses āni iteg'. ⁊ 6. diminuti. Et sūt dies āni. 354. sm̄ ꝯputatione. m̄ūs hoꝝ dieꝝ āni addit' ī oīb; 30. ā'. quīq;. dies. Et ē portio q̄ accidit uni āno plus. 1/5. ⁊ 6. diei. Sūt g' sm̄ ueritatē. 354. ⁊ 1/5. ⁊ 6. diei āni uō ī quo h' restau rant' fractio m̄ses. 7. sūt iteg'. ⁊ 4. dimidiati. Et h' quātē dieꝝ. nūs m̄sium ē sm̄ ꝯputatiōem u'ificatā ex ꝯiūctiōe sol' ⁊ lune p cursū suū me diū p̄ut sic ē; āt lune noue diuisificat' cū addi tione ⁊ diminutiōe. Et possibile ē ut sint m̄ses ꝯtinui iteg' ⁊ m̄ses ꝯtinui diminuti. Nō enī ꝯtingit ī oī hora ut sit p̄ncipiū m̄sis sm̄ ꝯpu tatiōe; ē sm̄ uisiōes dies unus n̄ equet' s' lō gitudinē tp̄is. Dies uō q'b; arabes numerant m̄ses sūt dies. 7. q̄ꝝ p̄m' ē dies uni. s. p̄mus ul' dnīc cui' p̄ncipiū ē ab occasu sol' ī die sep ti mo ⁊ cui' finis ē hora occasus ī die uno. s. dnīco et similit' sūt reliqui dies et arabes qd̄ simili n̄ posuer' initiū m̄sis ab hora uisiones noue lu ne. ꝗ̄ uisio aūt noue lune ē. 1. post ap' occasū sol'. Ap' romanos āt ⁊ alios q̄ nōūtunt' ī m̄sib; uisiōe noue lune. ⁊ alios dies ē āni nocte et

p̄ncipiū cuiusq; diei cū nocte sua ē ab hora or
tus eī mane. Syrioꝝ u° mēses sūt tysrin
p̄mus .30. hn̄s dies tysrin postremꝰ hn̄s .x.31.x.
dies .i. decēb. remon p̄mus .31. hn̄s dieꝝ cuiꝰ 24.
nox noīatur natiuitatis ē. Remon postrēm
31. hn̄s dies subat q̄ tribꝫ ānis nūcupat .28.
dieꝝ ⁊ i quarto āno .29. dieꝝ ⁊ noīat ille ānꝰ
bisextilis ꝓp additionē huiꝰ diei. adar hn̄s 31.
dieꝫ nisan qui ē .30. dieꝝ. Eiul .30. dieꝝ. Sūt
g° dies ānī .364. dies ⁊ addit̄ ī oībꝫ .4. annis
dies unus quare fm̄ uītatē sūt .364. dies.
et quarta diei. Romanoꝝ u° mēses ꝯuenientē
ī nūo dieꝝ mēsibꝫ syro .28. ⁊ p̄mꝰ mēsis anni
apud eos ē Januarꝰ. et ē remon postremꝰ
cuiꝰ p̄mus dies ē dies kalendaꝝ februariꝰ
ē subat. Martius ē adar. Apl'ē nisan. Maiꝰ
ē iar. Juniꝰ ē aziran. Julius ē tamꝰ. Agustꝰ
ē ab. Setēb ē eiul. Octub ē tysrin p̄mus
nouēb ē tysrin postremꝰ. Decēb ē remon p̄mꝰ.
Meses aūt p̄saꝝ sūt ferodumeh cuiꝰ p̄mus
dies ē letitie. ardahasine. hardamie. tumeh.
mardameh. hacalameh. mutame hembe
meh. ydzameh. dimeh. balmameh. affir. da
meh. ⁊ nūs quidē dieꝝ cuiusq; mēsis eoꝝ ē .30.
et inuenitur int̄ ebenmeh. ⁊ ydzameh .4. di
es qui noīant̄ alicuiꝰ mēsis. Sūt g° dies āni
.364. Egyptioꝝ u° mēses sūt. Deut bebih. ha
tim. kyhac. tobib. arsir. barmaheb. barmadti.
bastames. birnih. abib. Mesen. Et p̄t mesen
sūt .4. dies additi q̄ apud eos noīant̄ poste
m. Et nūs quidē cuiusq; dieꝝ mēsis ē eoꝝ .30.
dieꝝ. Sūt dies āni .364. sic̄ ē nūs dieꝝ p̄so
naꝝ. Et iā quidē hoꝝ mēsium ibi usq; p̄tiere. ⁊
p̄ncipia ꝯuenientia sūt p̄ncipiis mēsiū p̄saꝝ
fuit g° p̄ncipiū tent. ⁊ p̄m p̄ncipiū dimeh.
Et oīs mēsis fuit ꝯuenienꝰ cū suo relatiuo ita
ut sit postremū āni egyptioꝝ. postremum
ydzameh. et similiter fuer̄ canones i quibus
pōiti fuīnt nūi usq; ad h̄ tp̄s. Meses u° egyp
tij quibꝫ utunt̄ illi qui sūt ī h̄ n̄ro tp̄e sūt di
uisi ab istis. Ipi nāq; addūt ī diebꝫ āni quā
taꝫ diei fm̄ ītētionē romanoꝝ ⁊ syroꝝ q̄r
sūt mēses eoꝝ diuisi a mēsibꝫ p̄saꝝ ⁊ ꝯueniē
tes mēsibꝫ syroꝝ ⁊ romanoꝝ ī toto nūo dieꝝ
anni ⁊ p̄mus dies āni apud eos ē dies .29.
ab. Amplius era arabū ē a p̄mo āno in quo
iuit maumet h° de mecha ad ciuitatē q̄ uocat̄
iecthin. ul' ieri ⁊ fuit p̄ncipiū eī dies quīta
Et era p̄saꝝ ē a p̄ncipio āni ī quo regnauit
iezdagirt filius sevrberto. filij. crosoice ⁊ fu
it eī p̄ncipiū dies t̄tie. Et era romanoꝝ ⁊
syroꝝ ē a p̄ncipio anoꝝ alexandri ⁊ fuit p̄ncipiū
eoꝝ fe. dies ⁊ ipe ē ille quē arabes noīant.
hn̄s duo cornua. Et era egyptioꝝ ī libro al
magesti ē a p̄ncipio āni ī quo regnauit nabu
chodonosor ⁊ fuit p̄ncipiū eius dies quarte.
In canone u° ptolomei fuit era a p̄ncipio
phylipi cuiꝰ p̄ncipiū fuit dies p̄me. Quod g°
ē int̄ erā nabuchodonosor ⁊ iezdagert ē
.1379. āni p̄sici et tres mēses ⁊ illud q̄ ē int̄ erā
phylipi ⁊ erā iezdagirt ē .944. āni egyptij ⁊
tres ⁊ illud q̄ ē int̄ erā alexandri ⁊ erā iezdagi
rt. ē .943. de diebꝫ .3630. dies. ¶ P̄ma g° hāꝝ
eraꝝ ē era nabuchodonosor. deinde era phyli
pi postea era alexandri. Deinde era arabū post
modū era iezdagirt. Caplm .2. de h° q° celū
ē fm̄ silitudinē spere ⁊ reuolutio ipī aꝝ oībus
stellis que sūt in p° ē fm̄ reuolutionē spere.

Non sapientes dubitas nō existit qui celū
fm̄ spere similitudinē ꝯsistat ⁊ qui ipm̄ re
uoluatur sperā sup duos polos fixos īmobi
les q̄ꝝ unꝰ ē ī p̄te meridiei. Quod aūt significat il
lud ē q° oēs stelle icipiūt ab oriēte ⁊ eleuantur
paulatim ⁊ eleuantur fm̄ ordinē unū ī motibꝰ
suis ⁊ q̄ntitatibꝫ suoꝝ corpuꝫ ⁊ elongatioībꝰ
ad inuicē donec mediet celū. Deinde descen
dūt ūsus occidētē fꝫ illū ordinē ⁊ modū ⁊ inuē
tur motus eaꝝ ī reuolutioībꝫ equidistātibꝫ
nō diuersificatis uelocitate n̄ tarditate ac sup
fixe ad h° ī reretē supficie spere reuoluētis eas ⁊
q̄ ī reuolutione una. Manifestus u° quo signi
ficatū ē ⁊ ī ꝯceptu ī cogitatioībꝫ eoꝝ .s. sapientū q°
forma celi ē sic̄ forma spere ꝫ illud q° uidetur
de reuolutionē stellaꝝ q̄ sūt sēp sup t̄rā appa
rētes ī climatibꝫ septētrionalibꝫ sic̄ capricor
nus ⁊ alfacardā .i. stelle ursē minoīs ⁊ bnē
nas .i. filie feret. q̄ sūt stelle urse maioris
et que his stellis ꝓpīe existūt. Ipē nāq; reuol
uunt̄ ī circulis ad inuicē equidistātibꝫ ac si ī
ipē oēs ī circuitu uniꝰ pūcti reuoluant̄. Que cū
q; g° eaꝝ ꝓpinquior illi pūcto reuoluit̄ ī circulo
minori ⁊ uidet̄ motus eī tardꝰ ⁊ q̄ eaꝝ ē plꝰ
elongatioīs ab illo pūcto reuoluit̄ ī circlo
maiori que fit circulus stelle ꝓpinquoris ⁊ uid̄
tur motus eī uelocior motu illiꝰ fm̄ q̄ntita
tē magnitudinis circuli eī ⁊ elongatioīs ipī ab
ipō pūcto ꝓcedit sic. Donec p̄ueniat elōgatio
ab illo pūcto a stellis q̄ occultant̄ sub t̄ra. Que
cūq; g° stellaꝝ q̄ accidūt illi pūcto ꝓpinquior
mota eī sup t̄rā donec occidat ē plurima ⁊ mora
eī ī suo occasu sub t̄ra donec eleuet̄ ē parua ⁊ q̄ eaꝝ
ē plꝰ elōgatioīs ipē apparitioīs eī ē mi

et tp̃s occaſus ẽ ei plus. Verũtñ reuolutio oĩ
um ear̃ q̃ occidũt ⁊ q̃ nõ occidũt. ẽ int̃p̃ uno
ſm equidiſtãtiã q̃ adinuicẽ nõ ↄtũbat ſũt ſic
ſtelle quas ſpa una reuoluit. Neceſſariũ itaq̃
ẽ ut ſit illud pũctũ int̃ duor̃ polor̃ ſpe. Hĩ ig̃
maĝfeſtius ẽ q̃ ſigĩficatũ ẽ q̃ celũ ſit ſimile
ſpe ⁊ q̃ reuolutio ei ſit ſicut reuolutio ſpere q̃.
Amplĩ ſi celũ eẽt planũ ſicut quidã dixerũt nõ
optet ut eẽt elongatio ptiũ celi ſm q̃titate
unã. Immo eẽt ꝓpinquior̃ pũctũ celi nob̃ illa
q̃ oppoſita capitib̃ nr̃is ⁊ illa q̃ ꝓtrãſit illud
ad ptes oriẽtis eẽt maioris elõgatiõis. ⁊ opor
tẽt ut uidẽntur ſol ⁊ luna ⁊ relique ſtelle ap̃
ortũ ſuũ i oriẽte pue ⁊ occulte ꝓp elõgationẽ
ipar̃ a uiſu nr̃o ↄ̃ ind̃ nõ ceſſaret magĩficari ſꝫ
ꝓpinquitatẽ ipar̃ a mediũ celũ qñ ipẽ uiſui n̊
appinquarẽt. Deinde ſilr̃ ⁊ minorarẽt i deſcẽſiõe
ſua uſq̃ ad occidẽtẽ ⁊ minorarent paulatĩ donec
occultarent ab oculis ⁊ ſinirent. Nos aũt nichil
hor̃ uidem̃. ver̃ uidem̃ quãtitates ipar̃ ap̃ ortũ
et qñ ipẽ mediãt celũ ⁊ ap̃d occaſũ ipar̃ ſꝫ eẽ u
na. i. eadẽ. Immo uidem̃ q̃ q̃titates ear̃ i ori
ente ⁊ occidẽte maiores q̃ ſunt i medio celi ⁊ ui
dem̃ ſolẽ apud occaſũ ſuũ qñ p̃ncipiũ corpis
ei ẽ i orizẽte ⁊ occidẽte paulatĩ ac ſi orizon ſecaret
ipm̃ donec occidat extremũ corpis ei ⁊ ſilr̃ lunã.
Qđ aũt uidetur ↄ̃ additione magĩtudinis ear̃ i o
riente ⁊ occidẽte. nõ ẽ iđ q̃ ſint ꝓpinquiores nob̃
q̃ cũ ſunt i medio celi. ſꝫ. uapor qui eleuat̃ certẽ
in ſep̃aſſione oppoitur int̃ uiſus nr̃os ⁊ int̃ ori
zõta ſac̃ nos uidẽ eas maĝs ꝑpue cũ accidit
mane uapor plime humiditatis qui ſit i diebꝫ
iemis i ſucceſſiõe pluuie. Nã ſol ⁊ luna uidẽ
tur tũc i hora ortus ⁊ occaſus maĝ ualdẽ. ⁊ ſilr̃
ſiquis pĩceẽt aliq̃d i pfũdũ aq̃ clare uidẽt illud
maĩ q̃titate ſua quã i ũitate hĩt. ⁊ quãto plũ
clara eẽt aqua ⁊ multiplicarẽt ei pfũditas tã
to eẽt maĩ. ꝓptẽa q̃ uidetur i pfũdo ei. hec ẽ ĝ.
cã magĩtudĩs ſtellar̃ apud orizontas uł cũ ſũt
orizonte. Capl̃m. x̃. q̃ t̃ra cũ oĩb̃ ſuis ptib̃
ẽreis ⁊ maĩnis ẽ ſm ſimilitudĩne ſpere.
Quiuenerũt mlt̃ ſapiẽtes q̃ t̃ra cũ oĩb̃ ſuis
ꝑtib̃ ẽreſtib̃ atq̃ maĩnis ẽ ſm ſilĩtudinẽ
ſpere. ¶ Et ſigĩficatio quidẽ illĩ ẽ. q̃ ſol ⁊ lune
et reliquar̃ ſtellar̃ nõ inueniũt ortus n̄
occaſus ap̃ oẽs qui ſũt i plagis t̃re i hora una
imo uidẽtur ortus ear̃ ſup loca t̃re oriẽtalia ã
te ortũ ipar̃ ſup loca occidẽtalia. Et occaſus ear̃
q̃ i locis oriẽtalib̃ añ occaſũ ipar̃ a locis occidẽ
talib̃. ¶ Et illud q̃dẽ declaratur ꝓpt̃ accidẽtia
q̃ cõtingũt i ſup̃mo. Videt̃ enĩ hora uni accidẽ
tis diuiſa i ꝑtib̃ t̃re ſicut eclipſis lune cũ enĩ
ipã aſpicitur i duab̃ regioĩb̃ elõgatis inter
oriẽtẽ ⁊ occidẽtẽ inueniẽt hora eclipſis ei i regio
ne oriẽtali ſm q̃titatẽ triũ horar̃ noctis. V̄ ĝ.
inuenitur hora illa i regiõe accidẽtali ſm ſpa
tiũ triũ t̃rib̃ horis ſꝫ quãtitatẽ ſpatii q̃ ẽ int̃
utraſq̃ regiões ĝ ſignificant additiões horar̃ i re
gione oriẽtali q̃ ſol occidit ab ea añ occaſũ ſuũ
a t̃ra occidẽtali. ¶ Et ſilr̃ ſi obſeruet̃ i hora ortus
ſtelle. ſ. comete magne ſciat̃ hora ei i duab̃
regioĩb̃ elõgatis ſ q̃ narauim̃ inueniẽt hoẽs
regiõis orientalis pl̃es horis occidentalibus.
¶ Et hĩ quidẽ diuiſitas q̃ ẽ i horis inueniẽt i toto q̃
dẽ t̃ra habitat̃ int̃ oriẽtẽ ⁊ occidẽtẽ exiſtẽ int̃ ſꝫ
ſpatiũ qđ ẽ int̃ loca. Et nõ ↄturbat̃ i aliq̃. ¶ Et
ſilr̃ q̃ inueniẽt int̃ elõgata loca ad ſeptẽtriõẽ et
meridiẽ. Nã ſiquis ierit i t̃ra ad ptẽ ſeptẽtri
onis. ad ptẽ meridiei uidebit q̃ apparebũt ei q̃
dã ſtelle apte ſeptẽtriõis ſep̃ q̃ habebãt occaſum
et fiẽt ſẽpitine apparitiõis. Et ſilr̃ ↄ̃ uiſo occul
tabũt ab eo. apte meridiei q̃dã ſtelle q̃ habebũt
ortũ ⁊ fiẽt ſẽpitine occultatiõis ſꝫ ordĩnẽ iuiũ.
Sigĩficat ĝ oĩa q̃ narauim̃ q̃ ſupficies t̃re ẽ ro
tũda. Et q̃ t̃ra ẽ ſilĩtudĩne ſpere. ¶ Amplius ſi
t̃ra eẽt plana nõ accidẽt aliq̃d eor̃ q̃ narauim̃.
Et eẽt ortus ſtellar̃ ſup oẽs ptes t̃re i una horã.
Et nõ occultarẽt ei qui ãbularet i t̃ra q̃ ẽ int̃ ſep
tẽtrionẽ ⁊ meridiẽ aliqua ſtellar̃ ſẽpitine appa
ritiõis nec appareret ei aliqua ſtellar̃ ſẽpitine oc
cultatiõis. Capl̃m. x̃ĩ. q̃ ſpera t̃re ſyta i me
dio ſpẽ celi ſicut cẽtrũ ⁊ q̃ q̃titas ei ap̃d q̃titatẽ
celi ẽ ſicut q̃titas pũcti i circlo i p̃uitate ad oriẽtẽ.
Significatio q̃ t̃ra ſit i medio celi ẽ illa. cũ pre
ceſſit relatio dẽ ſtellar̃ ⁊ q̃ cor̃ cuiuſq̃ ear̃ ui
detur i oĩb̃ ptib̃ celi ſꝫ q̃titatẽ unã. Sigĩficat
ẽ q̃ elongatio q̃ ẽ int̃ celũ et t̃rã ab oĩb̃ ptib̃
ẽ uni q̃titatis. Neceſſariũ ĝ ẽ ut ſic t̃ra i medio ce
li. ¶ Magĩfeſtius aũt quo ſigĩficat̃ illud ẽ q̃ ſi
t̃ra nõ eẽt i medio celi ſꝫ eẽt uni pti celi ꝓpinquior
q̃ loco alii optẽt q̃ ille qui habitaret i oppoſitiõe
illĩ ptis nõ uidẽt d̃ celo n̊ mini medietate ei ſpẽ.
et ſilr̃ ille qui habitaret i oppoſitiõe ptis celi lõgin
quioris apparẽt d̃ celo plus medietate ei. hoc
aũt ẽ diuiſum ab eo q̃ uidetur de eo. ¶ Omnibus
nãq̃ hoĩb̃ i oĩb̃ plagis t̃re apparẽt de celo ſig̃.
6. ⁊ ſẽp occidũt ab eis. 6. ſig̃. ¶ Et hĩ q̃ ẽ ſigĩficatõ.
q̃ t̃ra i p̃uitate ſua apud celũ ſilis ẽ puncto
circuli qm̃ ſi t̃ra q̃titatẽ habẽt magnã ap̃d ce
lũ oẽs qui ſup t̃rã nõ uidẽt de celo ſẽp n̊ minus
medietate ei. Et i t̃m ꝓpt̃ q̃ t̃ra exiſtit i medio
celi ẽ ſupficies q̃ diuidit celũ i media duo t̃nſies

per centrum terre quoniam centrum celi et propterea quod illud quod de celo apparet omnibus qui sunt super terram quod apparet de terra est medietas ipsius et non diversificatur in aliquo quod sit sensibile significat illud quod inter superficiem in qua transit visus super illud quod apparet de terra usque ad orientis alhorizontis et inter superficiem in qua tamen sit per centrum terre non est diversitas sensibilis quia propter non est quantitas que est inter centrum terre et eius superficiem sensu perceptibilis apud quantitatem celi. Necessarium est igitur ut sit in spera terre apud speram celi sicut punctum. Et ego quidem ostendam in hiis que sunt post hunc sermonem cum narrabimus de quantitatibus ipsarum stellarum quod minor stellarum fixarum visarum in toto manifestarum in aspectu est minor terra. Maior autem stellarum celi videtur sicut punctum in celo. Quanto plus ergo convenientius est ut corpus terre quod est minimum minore stellarum quantitate non habeat sensibilem apud quantitatem corporis celi. Iam igitur declaratum est ex hiis que narravimus quod terra est in medio celi sicut centrum et aer circuidat eam ab omnibus partibus et celum comprehendit aerem secundum spere similitudinem et quantitas terre apud quantitatem celi est sicut punctum circuli in parvitate.

Capitulum .5. de duobus primis motibus celi quorum unus est motus totius quo fiunt nox et dies ab oriente ad occidentem. et alter est motus stellarum quem habent in orbe ab occidente.

Expositis premissis narrationibus forme celi et terre sequitur narratio eius quod iam diximus de primis motibus celestibus. Dicam ergo quod primi motus qui inveniuntur in celo sunt duo. Primus itaque eorum est ille qui movet solem et lunam et omnes stellas ab oriente ad occidentem in omni die et nocte revolutione una secundum dispositionem unam et revolutionibus equalis velocitatis super duos polos fixos qui nominantur duo poli motus primi. Quorum polorum unus est in sursum septentrionem quem perhibemus in hiis que precesserunt et alter est in sursum meridiem. Et oportet ut sint stelle in revolutione. quia motus iste revolvit eas currentes in circulis equidistantibus quorum maior circulus nominatur equatoris diei et ipse est cingulus motus primi quoniam ipse dividit speram celi in duo media et elongatio eius a duobus polis cuiusque partium est elongatio una equalis et ipse quod non nominatur circulus equatoris diei nisi quoniam cum sol transit super ipsum equatur. Nox et dies in omni terra sicut in sequentibus ostendam. Et motus secundus est ille quem videtur habere sol et stelle ab oriente ad occidentem. contrario partis motus primi et super duos polos alios egredientes a duobus polis motus primi et nominatur circulus maior cuius longitudo ab hiis duobus polis equidistantibus est unius quantitatis qui est circulus motus secundi. Et ipse est ille quem signat sol suo cursu proprio ab occidente ad orientem et ipse dividitur in 12 sectiones que nominantur signa quorum nomina sunt. Aries. Taurus. Gemini. Cancer. Leo. Virgo. Libra. Scorpio. Sagittarius. Capricornus. Aquarius. Pisces. Et unumquodque signum dividitur in 30 gradus. Est ergo totus circulus 360 gradus et omnis gradus est 60 minuta. Ergo necessarium est ut secet circulus orbis signorum circulum equatoris diei super duo puncta opposita et declinat ab eo in duas partes septentrionis et meridiei quantitate una. Punctum ergo per quod transit sol ad partem meridiei ad partem septentrionis ab equatore diei nominatur punctum equalitatis vernalis quod est principium arietis. Et alterum per quod transit ad partem septentrionis ad partem meridiei nominatur ad punctum equalitatis autumpnalis quod quidem est initium signi libre. Fiunt ergo sex signa septentrionalia declinantia ab equatore diei que sunt ab initio arietis usque ad finem virginis. Et sex signa meridionalia que sunt ab initio libre usque ad finem piscium. Et in orbe quod signatur circulus transiens in altitudine procedens a septentrione ad meridiem transiens polos horum duorum circulorum qui nominantur circulus lineatus super polos duorum orbium et secat unumquemque duorum circulorum scilicet orbem equatoris diei. et orbem signorum in duo media. necessarium est igitur ut ipse secet orbem signorum in duo media super duo puncta que sunt ultima declinationis et elongationis ab equatore diei in utrisque partibus septentrionis et meridiei et nominatur punctum septentrionale punctum tropica estivalis quod est principium signi cancri et meridionale tropica yemalis et principium est signi capricorni. Et arcus huius circuli lineati super polos qui est inter unumquodque duorum punctorum tropicorum et inter equatorem diei est quantitas qua declinat orbis signorum ab equatore diei et est secundum quod plures reperiunt 23 gradus 51 minuta. cum sit circulus 360 partes. Secundum considerationem non receptam quam iohannes filius almansoris consideravit in diebus maimonis regis et invenit in ea nimius sapientium est 23 gradus et 35 minuta. Iam ergo ostensum est ex hiis que narravimus quod stelle currentes revolvuntur super duos polos orbis signorum ab occidente ad orientem cursu suo quem eis proprius et revolvunt eas cum et stellas reliquas motus primi ab oriente ad occidentem et quod circulus qui transit per polos est ille qui pertransit motus primi et quod utrique poli equatoris diei super quos fit revolutio prima sunt fixi et non mobiles et quod ambo poli orbis signorum movent motu prime in circuitu duorum polorum equatoris diei et sunt inseparabiles a loco suo quem in circulo lineato super polos amborum orbium.

Capitulum .6. de descriptione forme quarte habitabilis terre et summa eorum que in ipsa accidunt de revolutione orbis et diversitate noctis et diei.

Postquam premisimus eius premissio fuit necessaria de hiis que diximus de primis motibus orbis. Incipiamus nunc rememorari loca habitabilia terre secundum quod sciunt et comprehendunt

ad nos et summa eorum que accidunt in his locis de revolutione orbis et diversitate noctis et diei. Dicamus ergo quoniam propterea quod centrum terre est centrum celi oportet ut sic superficies equatoris diei secans speram terre in duo media. Et ergo divisa in superficie terre circulus equidistans circulo equatoris diei et nominatur circulus equalitatis et ipse dividit superficiem terre in duas medietates quarum una est ab eo quod sequitur polum meridiei et invenimus loca habitabilia de terra quem notum nobis esse in medietate que sequitur septentrionem et invenimus illud quod est inter principium locorum habitabilium que sequuntur orientem et inter finem eorum que sequuntur occidentem non prius fit spatium .12. horarum de revolutione orbis. Si ergo imediteremur in superficie terre circulum magnum secantem circulum equalitatis in duo media orthogonaliter et sit secans illud in ultimis locis habitabilibus scilicet orientis et occidentis oportebit tunc ut dividant isti duo circuli superficiem terre in quatuor quartas vel partes et sit una duarum quartarum septentrionalium continens loca que habitabilia de terra cuius latitudo ab oriente ad occidentem est medietas circuli et invenimus latitudinem horum locorum habitabilium secundum quod sumimus ex circulo equalitatis usque ad loca in quibus elevatur polus septentrionis ab orizonte .66. partibus terre diffinimus ergo in hoc loco circulum orizontis et circulum meridiei in omni climate. Dicimus ergo quod circulus orizontis est circulus qui separat illud quod apparet de celo super terram ab eo quod occultatur de eo sub terra et polus eius est super summitatem capitum et ipse est circulus magnus qui dividit celum in duo media propter hoc quod spera terre apud speram celi non habet quantitatem que tegat de celo quod sit sensibile. Circulus vero meridiei est qui transit super utrosque polos equatoris diei et super punctum summitatis capitum in regione et eius polus super orizontem in loco equalitatis noctis et diei. Et ipse dividit omnes sectiones que sunt super terram et que sunt sub ea circulorum equidistantium equatori diei in duo media et duo media. In summa vero eorum que accidunt in locis habitabilibus terre et incipiamus a circulo scilicet equalitatis qui est medium quarte habitabilis in latitudine ab eo quod sequitur meridiem. Dicimus ergo quod revolutio equatoris diei super omnes qui habitant in circulo illo est super summitatem capitum directo et sunt ambo poli equatoris diei inseparabiles a circulo orizontalibus illic. Et propter illud est revolutio orbis erecta et illic orizontes non declinans ab eis et non est declinatio a summitate capitum in utrisque partibus semper omnis meridiei unius quantitatis. Sunt ergo estas et hiems illic equales in complexione et sunt circuli orizontis secantes omnes circulos equidistantes equatori diei in duo media quoniam omnes transeunt super utrosque polos equatoris diei et est tempus quod est ab ortu solis et aliarum stellarum

usque ad occasum earum equale tempori quod est ab occasu earum usque ad ortum ipsarum in omnibus diebus. Quoniam sunt ergo noctes in his locis equales semper. In unoquoque autem locorum que declinant a circulo equalitatis ad septentrionem circulus equatoris diei declinat a summitate capitum ad meridiem et elevatur polus septentrionalis super orizontem secundum quantitatem illam qua est circulus equinoctialis equatoris diei cuius longitudo a polo septentrionali est equalis elevationi poli super orizontem cum omnibus stellis que sunt in ipso apparentes super terram semper et similiter circulus ei oppositus a parte poli meridiani cum omnibus stellis que sunt in ipso occulte semper et sunt circuli orizontes dividentes de circulis eque distantibus circulo equatoris diei tamen per medium. Circulorum autem eque distantium circulo equatoris diei unumquodque secant orizontes in septentrionalibus scilicet equales divisas scilicet inequales. Quorum ergo horum circulorum est in parte septentrionis ab equatore diei et sectio eius que est super terram est minor illa que est sub ea. Et quorum eorum est in meridie et ab equatore diei est secundum contrarium illi scilicet sectio que est super terram maior est illa que est sub ea. Nam propterea quod elevatur polus septentrionalis ab orizonte et deprimitur polus meridianus elevantur circuli septentrionales et apparet de unoquoque eorum plus medietate sua et deprimuntur circuli meridionales et occultatur de unoquoque plus medietate sua. Et quanto plus augetur elevatio poli in climatibus augetur diversitas que est inter diem estatis et diem hiemis et in climate uno quorum circulorum equidistantium est plus elongationis ab equatore diei et propinquior polo est superfluitatis sectionis maioris circuli super sectionem maiorem plus quam sit in eo qui est propinquior equatori diei. Oportet ergo ex his que narravimus ut cum sol fuerit in utrisque punctis equalitatis que sunt initium arietis et libre sit equalitas noctis et diei in omni terra quoniam circulus solis illa die est circulo equatoris diei. Quem orizontes omnes in duo media dividunt. Cum autem est in signis septentrionalibus est tempus diei longius tempore noctis. Et quanto magis elongatur ab equatore diei ad septentrionalem est additio diei super noctem plus donec perveniat ad finem longitudinis ab equatore diei et illud est initio cancri. Est ergo tunc complementum diei in longitudine sua et noctis in sua brevitate. Et cum est in signis meridianis est secundum contrarium eius quod prediximus et est dies brevior nocte et accidit brevitas et ipsius donec perveniat sol initium capricorni et est tunc complementum diei in brevitate sua et noctis in longitudine sua. Et rursus omnium duorum circulorum equidistantium quorum longitudo ab equatore diei in duabus diversis partibus est unius quantitatis sectio que super terram unius est equalis sectioni que est sub terra alterius. Est ergo dies cuiusque eorum equalis diei eius. Necessarium igitur est ut sit longior dies qui est cum sol est initio cancri equalis longiori nocti que est cum sol est initio capricorni. Est similiter et cancri equalis vel similis

dici ult capricorni. Hec ē q̄ summa eorum q̄ accidunt
in omnibus locis habitabilibus. Capitulum .4. de diversita
tibus divisionum q̄rte habitabilis terre et rememoratione lo
corum eius super que elevatur sol mensibus et non occidit.
et a quibus occidit mensibus et non elevatur.

Narremus ergo nunc proprietates locorum habitabilium in
circulum equalitatis usque ad finem habitabilis terre.
Dicamus ergo quod in locis que habitabilibus que sunt inter c
circulum equalitatis et loca in quibus elevatur polus minus
declinatione orbis signorum sol transit super summitatem
capitis bis in anno quoniam elongatio summitatis ca
pitum ab equatore diei est minor in eis declinatione ini
tii cancri ab eo. i. equatore diei. Quare sunt ad duobus
lateribus initii cancri duo loca quorum declinatio a
b equatore diei est. secundum quantitatem elevationis poli. Cum
ergo sol est in uno duorum orizontorum locorum tunc transitus eius
est super summitatem capitum et cum eius cursus in sectione
septentrionali que est inter hec duo loca orbis signorum est
transitus eius in parte septentrionis a summitate capitum. In
locis vero in quibus est elevatio poli equalis declinationi
orbis signorum sol transit super summitatem capitum se
mel in anno et fit eius incessus in parte meridiei et quanto
plus addit elevatio poli tanto magis deprimitur
revolutio solis a summitate capitum ad meridiem et
elongatur ortus estivalis ab ortu yemali et multi
plicatur superfluitas diei eius super diem illi donec perve
niatur ad loca in quibus elevatur polus ab orizonte secundum
quantitatem revolutionis capitis cancri a polo que est .
66. partes et quinta et sexta partis. Illic enim est elongatio
summitatis a polo equatoris diei equalis similis e
longationi poli signorum ab eo. i. polo orbis equato
ris diei. Quare cum fuerit polus orbis signorum in sua revolutio
ne transit super summitatem capitum et est revolutio i
nitii cancri tantum apparens super terram semper et revolutio
initii capricorni tantum occulta semper cum ergo sol est in initio
cancri est dies .24. horarum in quo non est nox. Et cum
sol est in initio capricorni est nox .24. horarum in qua non
est dies. Et accidit in his locis cum polus orbis signorum
pervenit ad hoc ut sit in loco summitatis capitis quod cir
culus orbis signorum operit tunc circulum orizontis et e
initium arietis in oriente et initium libre in occiden
te et initium capricorni in orizonte meridiano et ini
tium cancri in orizonte septentrionali. Cum quoque remo
vetur polus orbis signorum a summitate capitum secat
se orbis signorum et orizon per medium et elevatur medi
etas orientalis orbis signorum et deprimitur medietas oc
cidentalis quare elevantur tunc .6. signa subito sine
tempore que sunt ab initio capricorni usque ad finem gemino
rum. Et similiter occidunt .6. signa reliqua subito. Quod si
aliquis sciat dispositiones eorum que sunt post hec loca usque
ad finem quarte terre. Est ergo proprietas illorum locorum

ut sit elevatio poli medii ab orizonte plus revo
lutionis longitudine capitis cancri a polo. Quare illic
est portio que ab utroque latere initii cancri cum declinatio
ab equatore diei ad septentrionem est maior declina
tione poli a summitate capitum apparens super terram semper.
Et similiter portio eius cum opposita ab eo que sequitur meri
diem occulta semper. Et propter hoc dici unius de diebus estatis
longitudo tantum est tempus illud in quo secat sol cursu suo
in orbe signorum illas partes semper apparentes deo super
terram et longitudo unius noctis yemis tantum est secundum quanti
tatem illarum de his ergo locis sunt loca in quibus elevatur polus
ab orizonte .67. partibus et quarta et illic est revolutio
eius que est inter medietatem geminorum usque ad medietatem
cancri apparentes super terram semper. Et que est inter sagitta
rii medium usque ad medietatem capricorni occulta
semper. Et propter hoc est quantitas unius mensis estatis dies to
ta in qua non est nox et unius de mensibus yemis nox to
tius in qua non est dies. Et sunt .10. menses reliquorum
anni omnis dies et nox .24. horarum. Et ubi est elevatio po
li .69. partes et media et quinta partis illic est revolutio
duorum signorum sagittarii et capricorni semper occulta et propter
hoc est quantitas duorum mensium yemis et estatis nox to
ta. Et ubi elevatur polus .73. partibus et medietate
partis illic est revolutio eius que est inter medietatem ta
uri usque ad medietatem leonis apparentis semper et inter
opposite eius ab eo que sequitur meridiem occulte semper.
Quare est quantitas trium mensium estatis dies tota et trium
mensium yemis nox tota et ubi elevatur polus .78. par
tibus et medietate partis illic est revolutio tauri et
geminorum et cancri et leonis apparens semper. Et signorum op
positorum eis occulta semper. Quare sunt .4. menses estati
dies tota in qua non est nox et .4. menses yemis nox to
ta in qua non est dies. Et ubi elevatur polus .84. parti
bus illic est revolutio eius que est inter medietatem arietis
usque ad medietatem virginis apparens semper et signorum op
posita illis occulta semper. Quare fiunt .4. menses estati
dies in quibus non est nox. 24. menses yemis nox in qui
bus non est dies. Et ceteris que que accidunt in his locis
que permissa est rememoratio de revolutione eorum signi
est in meridiei circulo ab eo que sequitur meridiem est initium
arietis in oriente et initium libre est in occidente et sunt
signa septentrionalia semper apparentia super terram et signa me
ridionalia semper occulta. Quare est dispositio signi super
terram tunc ab oriente ad occidentem secundum motum eius que apparet
in locis habitabilibus et illic oritur illud quod hic oritur de
partibus signorum inter capricornum et cancrum inversum. Orit
enim taurus ante arietem et aries ante pisces et pisces an
te aquarium. Et similiter occidunt signa opposita illis inversa
semper. In loco autem in quo elevatur polus .90. partibus
et est super summitatem capitum et est revolutio orbis
sive revolutio mole equalitatis orizonti et est tota

l. geminorum et cancri semper super terram apparentes et revolutio duorum signorum oppositorum estatis dies tota duorum mensium.

culus equatoris diei cooperit circulum orizontis semper

medietas celi ſeptētrōal' ab equatore dici appa
rēs ſup trā ꝛ medietas meridiana ſēp occulta.
q̄ ꝓp cū ſol ē ī ſignis ſeptētonalibꝫ ē ortus ꝛ reuo
lutur ī circulo orizōtis apparēs ꝛ ē plurimū eleua
tionis eius ab orizonte ſꝫ q̄titatē declinationis ipſi
ab equatore dici ꝛ cū ē ī ſignis meridianis ē occultus.
qr fit annus totus illic dies unꝰ. cuius dies ē .6. mē
ſes ꝛ nox ſēp ē .6. mēſes. Cap. 9. diuiſa terre ad di
uiſione ſeptē climatū habitabiliū extra.

Poſtq̄ narrauimus diſpoſitiōes ī locis habitabilib
terre memoremus menſurā ſupficiei totius ſpere terre
et narremus diſpoſitiones climatū q̄ ſunt ī habitant
ī lōgitudinibꝫ ꝛ latitudinibꝫ eorū ſꝫ q̄s ſunt diuiſa
d'reuolutiōe orb ꝛ menſa ſupficiei terre. Dicimus ḡ q
iam oſtēdimus ī hiis q̄ ſunt pmiſſa q cētrū ſpe terre
ē cētrū ſpere celi. Oportet ḡ ut ſit rotūditas eius
equidiſtās rotūditati celi. cū ḡ preſcimus mēſura
ī duas ptes .l'. ſeptētrōis ꝛ meridiei addetur in e
leuatiōe poli ſeptētonal' ab orizōte ꝛ minuetur
ab ea ſꝫ q̄titatē unius itineris ſtra. ꝛ inuenimus ꝓp
portiōē unius gradus rotūditatis orb terre .56. mi
liaria ꝛ duas tertias miliarii. ſꝫ miliariū q ē .4000.
cubiti ſꝫ cubitū equalē ſꝫ q expertū ē ī diebꝫ
mamonis ī qua cōſideratiōe cōuenit mīūs ſapiē
tū cū ḡ multiplicauerimus portiōē unius gradus in
rotūditatē orb q̄ ē .360. gradus erit illud qd mēa
ggabitur rotūditas terre ē .20400. miliariā ꝛ cū
diuiſimus rotūditatē terre p tria ꝛ ſeptimā erit
q exhibit q̄titas diamet terre. q̄ ē .6500. milia
ria terre. q̄ ē fere. cūq̄ multiplicauimus diametrū
ī rotūditate qd erit aggregatis menſa ſupficiei to
tius terre menſurate .132600000. miliaria fere ſꝫ q̄tita
tē qua ē miliariū dictū ī miliariū ꝛ ē menſa totius
quarte terre habitabil' menſurate cū minutis miliariis.
.33150000. miliariā. ꝛ inuenimus latitudinē lo
ci ī habitati hui quarte ſꝫ q cōphēdimus ꝛ puenit ad nos
relatio eius inter circulū equalitatis uſq̄ ad locum
in quo eleuetur polus ſup orizōte ſꝫ q̄titatē
elongationis reuolutionis capitis cancri a polo
q̄ ē .66. ptes ꝛ q̄rta ꝛ ſexta ptis eē ſꝫ miliariar.
.3764. miliariā. lōgitudo aūt ē ſpatiū .12. hora
rū reuolutionis l' rotūditatis circuli ꝛ ē ſꝫ milia ab
eo qd ſequitur circulū equalitatis cū q̄titate medi
etas circuli q̄ ē .10200. miliaria ab eo nō q ſequit
ſeptētrionē qm lōgitudo illic noīat ꝓp cōſtrictio
nē diuiſionū ſpere ē q̄titas quīte reuolutioīſ
fere ꝛ ē .4400. miliaria. diuiſa aūt ſunt loca ī
habitata hui quarte habital' in .7. diuiſiōes q̄ ſunt .7.
climata. Mediū pmi quorū trāſit ſup loca q̄rū p
lixioris diei lōgitudo ē .13. horaꝝ. ꝛ ſeptimi me
diū trāſit ſup loca quorū plixioris diei ē .16. h.

horaꝝ nā illud ptrāſit ī inicio climatū pmi ad
ptē meridiei mare cōphēdit ꝛ nō ſunt multe habita
tiōes ī ipſo. ꝛ ī eo q ptrāſit clima .7. ad ſeptētrōē
pauce ſunt ciuitates apd nos nocte. poſita ē itaq̄ lō
gitudo climatū oīū ab oriēte ad occidēte. ꝛ ē ſpa
tiū .12. horaꝝ reuolutiōe circuli. ꝛ oſtendā q lati
tudines eoꝝ ſuperfluūt ſꝫ adinuicē ſꝫ medietatē
hore diei lōgitudis. pmi itaq̄ climatū mediū
trāſit ſup loca ī qbꝫ lōgitudo diei lōgioris ē .13.
horaꝝ. ꝛ ī qbꝫ eleuatio poli ab orizonte ē .16. p
tes ꝛ due tertie ptis. ꝛ inicium latitudis huius
climatis ē. ubi ē longitudo plixioris diei .12. hore
et medietatis ꝛ quarte hore. Et eleuatio poli ē
.12. ptes. ꝛ medietas ꝛ quarta ptis. ꝛ t'minus finis
eius ē in locis in quibꝫ ē locis lōgior dies .13. horaꝝ
et quarte. Et altitudo poli ē .20. ptes ꝛ medietas
ptis. ē ḡ ſpatiū latitudinis pmi climatis .440.
miliariā. ſcd'i uō climatis mediū ē ubi ē plixior dies
.13. horaꝝ ꝛ meridie ꝛ eleuatio poli .24. ptes ꝛ dimi
a ptis ꝛ ipſi latitudo ē a t'mino climatis pmi uſq̄
ad loca ubi ē lōgitudo diei plixioris .13. hore ꝛ me
dietas ꝛ q̄rta. Et altitudo poli ē .27. ptes ꝛ me
dietas ptis. ꝛ ſpatiū .400. miliarioꝝ. Et tercij
climatis mediū ē ubi ē lōgior dies .14. horaꝝ ꝛ e
leuatio poli ē .30. ptes medietas ꝛ quīta ptis
et eius latitudo a t'mino climatis ſcd'i uſq̄ ad loca ubi ē
dies lōgior .14. horaꝝ ꝛ quarte ꝛ eleuatio poli eſt
.33. ptes ꝛ due tertie ptis ꝛ ē ſpatiū .350. miliario
rū. Quarti uō climatis mediū ē ubi ē lōgior dies .14.
hore ꝛ medietas ꝛ eleuatio poli ē .36. ptes ꝛ du
e quīte ptis ꝛ eius latitudo ē a t'mino climatis te
rtij uſq̄ ad loca ubi ē longior dies .14. hore ꝛ medietas
et quarta. Et eleuatio poli ē .39. ptes ꝛ ē ſpatium
.300. miliarioꝝ. Et quīti climatis mediū ē ubi ē lō
gior dies .15. horaꝝ ꝛ eleuatio poli ē .41. p' ꝛ tertia ꝛ
ptis ꝛ latitudo eius ē a t'mino climatis quarti uſq̄
ad loca ubi ē lōgior dies .15. hore ꝛ quarta ꝛ eleuatio
poli ē .43. ptes ꝛ medietas ptis ꝛ ē ſpatiū .255.
miliarioꝝ. Sexti aūt climatis mediū ē ubi ē lon
gior dies .15. horaꝝ ꝛ medie ꝛ eleuatio poli ē .45.
ptes et due quīte ptis unius eius latitudo ē a t'mino
climatis quīti uſq̄ ad loca ubi ē lōgitudo plixio
ris diei .15. hore ꝛ medietas ꝛ q̄rta. ꝛ eleuatio po
li ē .47. partium ꝛ quarte unius ptis ꝛ ē ſpatiū .210.
miliarioꝝ. Climatis aūt ſeptimi mediū ē ubi ē pli
xior dies .16. horaꝝ ꝛ eleuatio poli ē .48. ptes
et due tertie ptis ꝛ eius latitudo ē a t'mino climatis
ſexti uſq̄ ad loca ī quibꝫ ē plixior dies .16. hore
et quarta ꝛ eleuatio poli ē .50. ptes ꝛ medietas
partis ꝛ ē ſpatium .185. miliarioꝝ. fit ḡ diuerſitas
que ē inter inicium t'minum climatū ꝛ finē eoꝝ. tres

hore ⁊ mechetas hore. Et eleuatiõis poli. diuisi
tas. 2g. ptes ⁊ totũ ſpatiũ latitudĩs tre ē. 2go.
miliaria. Caplm. 9. de nõibꝫ regionũ ⁊ ciuita
tũ notaꝝ ĩ tra ⁊ q̃ ſit ĩ vnoquoq; climate de eis.

Et hic quidẽ rememoram̃ nõiuꝫ regionũ ⁊ ciuita
tũ notaꝝ ĩ õi climate ⁊ icipiamus ĩ eis a pte
oriẽtis ⁊ d̃clarem̃ prius ĩtẽtiõe longitudinẽ
regionũ ⁊ latitudinẽ eaꝝ. dicam̃ ḡ q̃ latitudo
cuiuſq; ciuitatis ē elongatio eĩ ab initio quarte
h̃itabil' ab oriẽte ⁊ occidẽte. ⁊ ē q̃titas rotũdi
tatis eq̃toris dici q̃ ē int' cẽlũ meridiei ciuitati
et cẽlũ meridiei q̃rte h̃itabil'. latitudo aũt ē elõ
gatio ciuitatis a circl'o equalitatis q̃ ē ſꝫ q̃ti
tatẽ eleuatiõis poli ab orizõte. Primũ quidẽ
clima icipit ĩ orizõte a finibꝫ regionũ ſin et
trãſit p regionũ hoꝝ a pte meridiei ⁊ ĩ ipo ē ci
uitas regis ſin. nl' aſir ⁊ aſinnu q̃ ē ſublimitas
ſin d̃ĩde trãſit p littora maris ĩ meridie regionũ
idie d̃ĩ p meridiẽ regionũ aliud. poſtea trãſit
ĩ mare p inſulaꝝ alcubal. ⁊ ſecat mare uſq; ad
arabiã ab i tranſit ĩ eod̃ ciuitatibꝫ noctis. Ciuitã
caphar. ⁊ hymen. ⁊ adõmet. ⁊ aden. ⁊ ſenaha. ⁊
alethim. ⁊ madre. ⁊ calcla. ⁊ mus. ⁊ madra. ⁊ ſa
be. Deĩ ſecat clima ad itrĩ occidẽtis p meridiẽ
regionẽ barbaroꝝ uſq; puenit ad occidẽtis. De
inde ſecat clima uſius mare rubrũ ⁊ trãſit regio
nes ethiopũ ⁊ ſecat nilũ egypti. ⁊ illic ē ĩ eod
ciuitas reg' ethiopũ ⁊ noĩatur iaiua ⁊ donc
la. ciuitas nubie. Et ſꝫ clima ĩcipit ab oriẽte
et trãſit p regiões ſin ⁊ p regiões idie d̃ĩ p re
giones aſto ⁊ ĩ ipo ē ciuitas almãſora ⁊ alhabrã
et achobal. d̃ĩde trãſit p ob maritõe maris indi
et maris albaſara ⁊ ſecat ĩſulaꝝ arabiã ĩ tra nagi
din ⁊ ĩ tra tiama. Et illic ē ĩ eod̃ ciuitatibꝫ alue
memaḣ ⁊ albaren ⁊ eger ⁊ ciuitas ieth̃rib ⁊ a
liaꝝ ⁊ mecha ⁊ thaẽs ⁊ geda. Deĩ ſecat uſius ⁊
mare rubrũ ⁊ trãſit p ſatt egypti ⁊ ſecat nilũ.
et illic ē ĩ eod̃ ciuitatibꝫ ciuitas. cibris ⁊ a ca
im ⁊ anſee ⁊ aſtar ⁊ aiſabe ⁊ aſin ⁊ eſren. d̃ĩde
trãſit ĩ trã accidẽtis p mediũ regionũ affere.
d̃ĩ trãſit p regiões barbaroꝝ ⁊ puenit ad mare
occidẽtis. Tertiũ clima ĩcip̃ ab oriẽte ⁊ trãſit p
ſeptẽtrionẽ regionũ ſin ⁊ trãſit p regiões idie
et ē ĩ ipo ciuitas alcubet. d̃ĩ trãſit ſeptẽtrionẽ
regionũ ad ſin. d̃ĩde p regiões kebil ⁊ cimen
et ſarſen ⁊ aleccãdriã ⁊ almahmodiã. borcab ⁊
aſartã. d̃ĩ trãſit p littora maris albara ⁊ ē ĩ eod
ibi de ciuitatibꝫ ciuitas aſtacar ⁊ nobor ⁊ feſe et
ſabor ⁊ ſerten. ⁊ ſinf ⁊ acibene ⁊ ſerur. ⁊ maribẽ
et nadir p d̃ioceſes albucẽ ⁊ alhaliue ⁊ ĩ ipo ē
albaſa ⁊ grauſit ⁊ bagdeth ⁊ alcaſa ⁊ alenber ⁊

ſeit. d̃ĩ trãſit p regiões aſem ⁊ ē ĩ illo illic d̃
ciuitatibꝫ albar ⁊ ſania ⁊ hũs ⁊ damaſcus ⁊ ſũ
et acon ⁊ tabariã ⁊ ceſariã ⁊ arſuf. ⁊ cõm ſatiſfaa
tiõis ⁊ alamlati ⁊ ſcalonia. gaça ⁊ madiã ⁊ ata
mũ. d̃ĩ ſecat ĩ feriora tre egypti ⁊ alfaciĩ ⁊ ale
xandriã deĩ trãſit p regiões affrice ⁊ ĩ ipo ē ciuitã
alcharuem ⁊ puenit ad mare occidẽtis. Clima q̃r
tũ ĩcip̃ a pte oriẽtis ⁊ trãſit p regiões athebeit.
deĩ p corozen ⁊ ſunt ĩ ipo d̃ ciuitatibꝫ maſcheta
et amiſinati ⁊ fargana ⁊ ſamathat ⁊ belba ⁊ bo
chara ⁊ barahi ⁊ ãmia ⁊ marugadir ⁊ aſchẽn et
ſanis ⁊ d̃. ⁊ iſabor ⁊ iugen ⁊ cõn ⁊ tabarſten ⁊ den
bechnẽ ⁊ corduben ⁊ dollen ⁊ ãn ⁊ iſpaen ⁊ hem.
et hendẽ ⁊ ueten ⁊ adõni ⁊ hulum ⁊ ſeatron ⁊ ſã
more ⁊ balmoſil. ⁊ calcel ⁊ naſabin ⁊ emo cap
fõtis ⁊ athcale ⁊ ſẽſat ⁊ haꝝ ⁊ harecab ⁊ carbu
ſie d̃ĩ trãſit p ſeptẽtrionẽ regionũ aſem ⁊ ē ĩ
ĩ ipo de illic de ciuitatibꝫ bel' ⁊ manenbeḣ ⁊ ſi
nuſat ⁊ maltania ⁊ antania ⁊ abeb ⁊ carſuũ ⁊ an
tiocia ⁊ ẽ polis ⁊ almaſiſa ⁊ ſatca ⁊ ẽmgia ⁊ am
ua ⁊ thaſus amadia. deĩ trãſit ĩ mare aſemſi
p inſulaꝝ cip' ⁊ rodiꝝ deĩ trãſit ĩ trã occidẽtis ⁊ p
regiões tange ⁊ puenit ad mare occidẽtis. Et q̃n
tũ clima ĩcip̃ ab oriẽte ĩ regioĩbꝫ. egh ⁊ mago
gh. deĩ trãſit p ſeptẽtrõeꝫ chorasohem ⁊ ē ĩ ipo
illic de ciuitatibꝫ alcrẽ q̃ ē ciuitas negotiatoꝝ
et takebel ⁊ cozime ⁊ anaba ⁊ alchode ⁊ altara
binõ ⁊ tabigẽ ⁊ adicteſeꝫ arminie ⁊ hardabin
et neſin ⁊ ſaiaſtẽ ⁊ ardon ⁊ chalat ⁊ trãſit regio
nes romanoꝝ ſup cháſama ⁊ cham ⁊ romam
magnã deĩ trãſit p littora maris aſeciam a pte
ſeptẽtrõis poſtea trãſit p regiões yſpanoꝝ. i.
dẽce puenit ad occidẽtis. Sextũ clima ĩcipit
ab oriẽte ⁊ trãſit p regiones egh. ⁊ magogh d̃ĩ
trãſit p regiões halham ⁊ ſecat mediũ maris
nigẽ uſq; ad regiões romanoꝝ ⁊ trãſit p rigẽ
et meneſe ⁊ amduab ⁊ ul' adulcalcadiũ ⁊ coſtã
tino polꝫ ⁊ regiões burgẽ ⁊ puenit ad mare oc
cidẽtis. Septimũ clima ĩcipit ab oriẽte a ſep
tẽtrionẽ regionẽ egh p̃t trãſit p regiões a caũ
ch d̃ĩ p littora maris turgen a pte ſeptẽtrõis
poſtea ſecat mare romanoꝝ ⁊ trãſit p regiões
burgen ⁊ ſolaiõꝝ ⁊ puenit ad mare occidẽtis q.
aũt ē poſt h̃ clima uſq; ad cõplemẽtũ loci h̃i
tabil' q̃ noĩamm̃ ĩcip̃ ab oriẽte ĩ regioĩbꝫ egh.
d̃ĩ trãſit p regiões almubgar ⁊ ĩ traꝫ atruch d̃
ĩn deĩ p regiões alhan. i. alamanoꝝ. d̃ĩ pa
tur. p ſinſen. d̃ĩ p ſcanes ⁊ puenit ad mare occi
dentis. Caplm. 10. de eleuatiõibꝫ ſignoꝝ ⁊ diuiſi
tate eoꝝ ĩ circlis rectis q̃ ſunt oriẽtes cẽli eq̃ta
tis ⁊ circul' d̃ climibꝫ q̃ ſunt oriẽtes climatũ taliũ.

[A]rremus itaque scilicet vestigia eorum qui precesserunt ortus signorum in orbibus rectis et in orbibus declinibus. Dicamus itaque in primis quod orbes recti sunt circuli qui transeunt per duos polos equatoris et sunt orizontes omnium locorum qui sunt sub circulo equalitatis et sunt circuli meridiei in omnibus climatibus. Orbes autem declives sunt circuli orizontes in climatibus quorum nullus transit per polos equatoris diei. Et propterea quod revolutio orbis signorum ab oriente ad occidentem non est nisi super duos polos equatoris diei, oritur ut partes orbis signorum equales pertranseant illos orbes rectos et declives omnes in temporibus equalibus. Tempora autem equalia non assumuntur nisi ex revolutione equatoris diei que est super duos polos eius qui sunt motus totius et nominantur illa tempora revolutionis equatoris diei in hiis orbibus signorum que sunt ad transitus signorum in hiis orbibus ortus signorum quoniam sunt quantitatis eius quod oritur cum eis de equatore diei illis orbibus. In orbibus autem rectis quarte orbis signorum equantur orbibus suis de equatore diei, scilicet quarte quas dividunt super puncta, id est que sunt initium arietis et initium cancri et initium libre et initium capricorni. Sed diversificantur partes quartarum motibus suis. Nam omnium duorum arcuum equalium orbis signorum ab utroque latere cuiusque horum .4. punctorum suorum declinatio est una quantitatis ab equatore diei et similiter eorum in orbe recto sunt equales. In orbibus autem declinibus non equantur ortus nisi in duabus medietatibus orbis signorum quantum. Duorum enim arcuum orbis signorum ab utroque latere cuiusque duorum punctorum arietis et libre tantum ortus sunt equales. Duorum vero arcuum equalium orbis signorum ab utroque latere cancri et capricorni existentium in duabus partibus cuiusque horum duorum punctorum ortus eorum qui sunt apud arietem minuuntur in orbe declini de elevationibus suis quas habent in orbe recto et eorum qui sunt apud libram ortus addunt in orbe declini super elevationes suas in orbe recto secundum quantitatem qua minuuntur arcus alii qui sunt apud signum arietis. Quare propter omnium duorum arcuum equalium orbis signorum a duobus lateribus cuiusque duorum punctorum cancri et capricorni congregantur ortus simul sunt equales ortibus ipsorum in orbe recto aggregatis. Et oritur ut sit omnium duorum signorum oppositorum cum aggregantur ortus in orbe declini equales ortibus ipsorum in orbe recto. Nam omnium duorum signorum quorum longitudo ab initio cancri et ab initio capricorni est una longitudo signi oppositi eum ab initio arietis et initio libre est sic longitudo signi alterius et ortus illius equalis ortui eius et similiter sunt omnes sectiones orbis signorum. Et propterea quod medietas spere est semper super terram quod ortus cuiusque partis orbis signorum in oriente et etiam occasu sui oppositi in occidente est tempus ortus eius signi equale tempori occasus sui oppositi. Sed in orbibus rectis qui sunt orizontes circuli equalitatis est tempus ortus cuiusque equale tempori sui oppositi propter illud est ergo tempus ortus signi et occasus eorum equale. In circulis autem declinibus qui sunt orizontes in climatibus quoniam tempus ortus cuiusque signi diversificatur a tempore sui oppositi oritur ut sit tempus ortus signorum diversus a tempore occasus eorum et sit tempus ortus et occasus simul equale duplo ortus eorum in orbe recto.

Capitulum .ii. de quantitate temporis noctis et diei et diversitate horarum equalium et temporalium.

Nunc itaque narremus quantitatem temporis noctis et diei et diversitatem horarum et declaremus in primis quantitatem longitudinis cuiusque diei cum sua nocte. Dicamus ergo quod tempus est quantitas in qua revolvitur orbis ab ortu solis illo die usque ad ortum suum in mane et quoniam sol currit in orbe signorum versus orientem econtrario partis revolutionis orbis magis in omni die et nocte secundum diversitatem que est gradus unius fere et ortus id est ascensio huius gradus diversificatur in orizonte fit tempus quod est ab ortu solis in omni die usque ad ortum suum crastinum plus revolutione orbis secundum illam quantitatem. Iam ergo manifestum est quod longitudo cuiusque diei cum nocte sua est revolutio .360. graduum et ortus cursus solis in die et nocte. In orbibus non declinibus qui sunt orizontes climatum oritur cum diversitate sua in sectionibus orbis signorum habet diversitatem secundum orizontem climatum. In orbibus non rectis quasi circuli meridierum diversitas est una in omnibus climatibus. Quare propter stellarum tractatores posuerunt initium cuiusque dierum nocte sua ab hora meridiei usque ad meridiem crastinam quando non que revolvitur de ortu solis ad occasum eius nominatur arcus diei et est arcus quem describit sol suo motu ab oriente ad occidentem equidistans equatori diei fere et similiter quod revolvitur ab occasu suo usque ad ipsius ortum nominatur arcus noctis. Et omnis quantitatem dies cum nocte sua dividitur in .24. horas est ergo longitudo cuiusque hore .15. graduum. Et propter quantitatem non habent et nominantur hore in equales hore quoniam in ipsarum quantitates non diversificantur. Cum ergo dividitur arcus diei per .15. est illud quod egreditur numerus horarum equalium diei. Et similiter quando dividitur arcus noctis per .15. est illud egreditur numerus horarum noctis equalium et equitas qua minuuntur hore diei de .12. horis temporales si hore sunt ille quibus utuntur nox et dies in estate et hieme est .12. horarum. Sed earum quantitas diversificantur secundum longitudinem noctis et diei et eorum abbreviationem. Cum ergo dies est longior nocte sunt eius hore longiores horis noctis. Et similiter cum dies est brevior sunt hore breviores. Cum ergo dividitur arcus diei per .12. illud quod egreditur est quantitas revolutionis orbis in una quaque hora earum et nominantur tempora horarum. Et similiter quando dividitur arcus noctis et est illud quod minimi

tur tempora horarum diei de .30. partibus. Iam igitur manifestum est quod hore equales sunt quarum numerus diversificatur secundum quantitatem longitudinis diei et brevitatis eius secundum quod tempora temporum equantur. Et hore temporales sunt quarum tempora diversificantur sed non diversificatur earum numerus.

Capitulum .12. de esse universali forma orbis stellarum et ordine earum et ordine longitudinis spatiorum earum.

Postquam premisimus sermonem quem premittendus fuit de climatibus et climatum et eo quod accidit in eis de diversitate noctis et diei et reliquis que sequuntur illa. Incipiam loqui de stellis fixis et currentibus et premittam rememorationem orbium earum et ordinum earum et sequar in his sententias sapientum antiquorum et illud in quo convenerunt. Dicam ergo quod numerus orbium continentium omnes motus stellarum sunt .9. quorum .8. sunt stellarum .7. currentium et octavus eorum superior est omnibus stellarum fixarum que est orbis signorum et forma quidem horum orbium est sicut forma sperarum quarum quedam sunt in concavitatibus aliarum. Et minor autem earum est illa que propinquior est terre et est spera lune et secunda mercurii et tertia veneris et quarta solis et quinta martis et sexta iovis et septima est saturni et octava est stellarum fixarum. Centrum quoque orbis signorum est centrum terre. Superficies sperarum centrum quarum sunt stellarum centrum equidistans sunt a centro terre in partes divisas et unaquaque earum .9. sperarum est circulus secans speram in duo media ab oriente ad occidentem. Circulus itaque qui secat speram stellarum fixarum est singularis orbis signorum cuius rememoratio precessit ad quem comparatur cursus diversus equatus qui invenitur omnium stellarum ab oriente ad occidentem. Reliquus autem circulus sperarum equidistantium centros nominatur circulus orbis egredientis centrum et est ille quo currit stella cursu suo medio equali ab occidente ad orientem. Oportet ergo ex his quos narravimus ut sint in unoquoque .8. orbium duo loca opposita quorum unum est multum in longitudine orbis a terra et alterum est propinquius longitudine. Et longitudo longior nominatur augis. Et longitudo propinquior nominatur oppositio augis. Cum ergo est stella in medietate longiore sui orbis que est medietas in qua est augis invenitur cursus eius in orbe signorum tardius et minor cursu suo medio in orbe suo propter elongationem eius a terra et cum est in medietate orbis sui et est medietas in qua est oppositio augis invenitur cursus suus in orbe signorum velox et plus cursu suo medio propter propinquitatem suam ad terram cursus non medium semper existens, sed cursus medius est quod currit stella in orbe suo egrediente centrum equalis et cursus equatus est ille qui invenitur in situ suo in orbe signorum. Sol quidem cum sit compositus super orbem suum egredientem centrum a centro orbis signorum et revolvit tempore revolutionis equali et superficies orbis eius egredientis centrum est in superficie orbis signorum non declinans ab eo. Reliquarum autem .6. stellarum corpora non sunt super orbes orbium egredientium centrum sed sunt opposita super orbes parvos qui nominantur orbes revolutionis et centra horum orbium parvorum sunt posita super orbes egredientium et orbium revolutionis declinant a superficie orbis signorum et centrum quidem orbis revolutionis lune est compositum super orbem suum egredientis centri quem predixi. 1 [?] motus centri epicicli non peragitur ad equalitatem temporum descendentem secundum ad circulum qui est directus sub orbe signorum positum cuius centrum et orbis signorum est idem. Veruntamen centri orbis revolutionis revolutio non equalis est nisi super orbem signorum. Centra vero orbis revolutionis .4. stellarum reliquarum sunt composita super alios egredientium centrorum qui sunt super predictos orbes egredientium centrorum primos quorum premisimus rememorationem et sunt equales eis in magnitudine et superficies eorum sunt in superficiebus predictorum preter quod centra orbium revolutionis sunt posita super hos eccentricos moventur motibus equalibus in temporibus equalibus super centrum orbium eccentricorum priorum. Nominatur itaque orbis super quem est centrum orbis revolutionis eccentricus deferens centrum orbis revolutionis. Orbis autem primus super cuius centrum sit cursus centri orbis revolutionis equalis nominatur orbis eccentricus equans cursum. Et tamen unaqueque superficies horum orbium eccentricorum horum .6. stellarum secat superficiem orbis signorum in duo media in duobus locis oppositis et declinat ab ea in duabus partibus septentrionis et meridiei. Et nominatur signum quod pervenit ex sectione orbis stelle et orbis signorum draco et punctum a quo incipit orbis stelle declinare ad aquilonem ab orbe signorum nominatur caput draconis et est gemzahar et punctum oppositum ei nominatur cauda draconis. In luna non superficies circuli orbis revolutionis est insensibilis a superficie orbis eius egredientis centrum non declinans ab ea. Quia propter hoc non est ei in latitudine diversitas nisi una que est ex declinatione orbis eius egredientis centrum ab orbe signorum. Reliquarum vero stellarum orbis revolutionis declinat ab orbibus egredientium centrorum declinatione sua quare sunt unicuique stelle earum diversitates due in latitudine quarum una est orbis sui egredientis centrum ab orbe signorum. Et altera est ex declinatione orbis revolutionis ab orbe egredientis centrum. Hec ergo sunt in quibus convenerunt sapientes in forma orbium stellarum.

Capitulum .13. de mutatione motuum stellarum solis et lune et stellarum fixarum in orbibus suis in duabus partibus occidentis et orientis qui nominatur motus longitudinis.

Et postquam premisimus narrationem forme stellarum sperarum et compositionis orbium earum. Incipiamus referre motus qui sunt in unaquaque sperarum earum et incipiam a relatione motus spere stellarum fixarum.

qm̄ ē motus unus iseparabil' ab oibȝ stellis
cūrētibȝ. Dicam⁹ ḡ q' ipa mouet̃ ab occidēte
ad oriētē ⁊ mouet cū ea secū speras stellaꝝ
ctā simul sup duos polos orb' signi ī oibȝ ū.
100. annis ꝑte una fꝫ ɔsideratõēꝫ ptlm. Et ꝑp
illud ꝑmutant̃ auges stellaꝝ .a. ⁊ generalr̃
eaꝝ fꝫ ɔtinuitatē signoꝝ ī oibȝ .100. ānis hac
q̄ntitatē. Et fit reuolutio eaꝝ ī orbe toto sig
nū ī .26000. ānis ⁊ ꝑpē quidē nō noiant̃ fixe n̄
q' mot⁹ oīū ab oriēte ad occidēte sūt eq̄les ⁊
sūt figure eaꝝ ⁊ elōgatões ipāꝝ q̄ sūt īt̃ eas
fixe f' eē unū. Sol n̄o duos h̄t motus ad occi
dēte ad oriētē quoꝝ unꝰ ē ille quē h̄t ꝓpriū ī or
be suo cēt̃ ⁊ ī omi die ⁊ nocte .49. minutoꝝ fere.
Et alt̃ ē motus tardus quē h̄t spera ei⁹ super
duos polos orb' signoꝝ eq̄lis motui spe stel
laꝝ fixaꝝ ⁊ ē ī oibȝ .100. ānis pars una ex his
itaqȝ duobȝ motibȝ ɔplendr̃ cursus ei⁹ q mue
tur ī orbe signoꝝ in .365. diebȝ ⁊ q̄rta diei. ꝑp
quā q̄ntitatē nō h̄uis. luna āt h̄t .4. motu
reuolubiles de qbȝ ē. Corp' lune reuoluit̃ cū
orbe reuolutiōis ⁊ reuoluit̃ cū ipo cū ē in ipe
ei⁹ supma ab oriēte ad occidētē. Et qñ ē ī pte
īferiore ab occidēte ad oriētē. Et cētrū orb' reuo
lutiōis reuoluit̃ ī orbe eq̄diētis cēt̃ ab occidēte
ad oriētē. Et cētrū orb' eq̄diētis cēt̃ ī circulo
ꝑuo cui⁹ centrū ē orb' signoꝝ ab oriēte ad occi
dētē ī illo ꝑtis cursus orb' reuolutiōis. luna ꝑ
terea h̄t aliū orbē cui⁹ cētrū ē cētrū orb' signoꝝ
⁊ ⁊ ē ī mei⁹ supficie quē secat orb' declinis ī du
o media sup duo pūcta oppōita q̄ sūt caput
et cauda ⁊ declinat ab eo circulus declinis ī duas
ptes septētrōis ⁊ meridiei. Et h⁹ orbis centrū
ē centrū orb' signoꝝ ⁊ ē ī mei⁹ supficie. reuolui
tur ⁊ reuoluit secū orbē declinē sup duos po
los orb' signi ad occidētē. Mouet̃ itaqȝ duo loca
sectiōis duoꝝ orbiū q̄ noiant̃ caput ⁊ cauda ɔ
ad cōtrā successiōis signoꝝ. Et spera lune ɔti
nēs hos motus h̄t tardū motū ad occidēte ad
oriētē equalē motui stellaꝝ fixaꝝ. Exēplifice
mus itaqȝ ad illud exēpli ꝗ planū fiat uł' nec̃
ficet̃ q' narrauim⁹ de motibȝ lune dicam⁹ itaqȝ
q' cū luna ē ī supiori pte orb' reuolutiōis tūc
luna currit ī die una ꝑ motus suos .13. Cor q
dē lune mot ī orbe reuolutiōis ad occidentem .
3. gdibȝ ⁊ .9. minutis de ptibȝ circuli orb' re
uolutiōis ⁊ mouet̃ cētrū orb' reuolutiōis in
excētrico ad ptē oriētis fꝫ q̄ntitatē ꝑitū orbis.
cui⁹ cētrū ē cētrū orb' signoꝝ .22. gdus ⁊ .23. ı
mīt ⁊ currit cētrū orb' signoꝝ ⁊ reuoluit longi
tudinē lōgiorē ī rotunditate ad occidētē. .11. g.

49. minuta. Cōponit̃ ḡ ex cursu cēt̃ orbis
reuolutiōis ī orbe cui⁹ cēt̃ ē cētrū orb' signi
ad ptē oriētis ī die una .13. g. ⁊ .10. mīt et
currit orb' cui⁹ centr̃ ē cētrū orb' signi ⁊ reuoluit
secū orbē declinē secāte se a pte occidētis .3. mīt.
Cōplendr̃ ḡ q' cū d' cursu orb' reuolutiōis ī or
be signoꝝ eē .13. g. ⁊ 11. mīt fere ⁊ ē cursus lūe
medi⁹. De motu āt corporis lune ī orbe reuoluti
oīs nō ɔplendr̃ ī orbe signoꝝ n̄ q̄ā mediaꝝ
ꝗ addit̃ sup cursū mediū aut minuit̃ ab eo
et ɔplēdit̃ cursus lune eq̄tus ī orbe signoꝝ.
Jā ḡ maifestū ē q' cursus cēt̃ orb' reuolutois
ī orbe excētrico ē q̄ntitas dupli' sup fluitatis
cursus lune mediꝫ. sup cursuꝫ solis. qm̄ qñ
minuit̃ medius cursus sol' medius qui ē .49.
ɔ mīt. ⁊ fracto ⁊ ex cursu lune medio q ē .13. g.
et ꝑpe duo minuta supfluit .12. g. ⁊ .11. mīt.
et mediū. Cū ḡ duplicat̃ illud fit .23. mīt ꝗ
ē eq̄le cursui cēt̃ reuolutiōis ⁊ or quē ex eo q' ı
diximꝰ q' cēt̃ orb' reuolutiōis currit ī orbe ex
cētrico f' q̄ntitatē dupli elongatōis lune a sole
et cēt̃ orb' reuolutōis secet orbē excētrcū ī oī
mīse lunari duabȝ uicibȝ. Spera ꝓpriā lune ɔ
tinēs hos motus h̄t motū aliū tardū sr̃ du
os polos orb' signoꝝ ad oriētē q ē ī oibȝ .100. ā
nis pars una eq̄leꝫ motui stellaꝝ fixaꝝ. Jam
ḡ declaratū ē ex his q̄ narrauim⁹ q' qd cursus
lune q mōtur ī orbe signoꝝ ab occidēte ad ori
entē āggat̃ ex .4. motibȝ reuolutiōibȝ. f. ex mo
tu cētri orb' reuolutiōis ī orbe excētrico. Et mo
tus cēt̃ orb' excētri ī circulo ꝑuo cui⁹ cētrū ē cē
trū orb' ⁊ motu orb' declinis. ⁊ orb' cui⁹ supfiti
es ē orb' signoꝝ quo ꝑmutant̃ duo puncta
capitis ⁊ caude ad ɔ̄trā successiōis signoꝝ et
motu toti⁹ spe eq̄litatis motui stellaꝝ fixaꝝ.
Accidit āt orbi reuolutiōis lune ī cursu suo
ī orbe eq̄diētis cēt̃ declinatio ⁊ reflexio qrꝫ ad
occidētēꝫ. ⁊ ıō illud qm̄ cēt̃ orb' reuolutiōis
cū ē nec̃ ī lōgiori aut ī lōgitudine ꝓpinqore
orb' reuolutiōis q̄ trāsit sup longitudinem
ei⁹ lōgiorē ɔtinuatur diametro orb' excentri
q̄ trāsit p cētrū orb' signoꝝ f' rectitudinē. cū p
trāsit orb' reuolutiōis duo loca āboꝝ lōgitudinū
nō fit declinatō diamet̃ ei⁹ ad centrū excentri
ci ad cēt̃ orb' signoꝝ f' declinat sēp ad pūctū
q' ē sup diamet̃ orb' excētri. a pte longitudi
nis ꝓpinquioris int̃ ipāꝝ longitudinē ꝓpinq
orē ⁊ cēt̃ orb' signoꝝ sic elōgatio cēt̃ orb' signoꝝ.
q̄ cētrū orb' signoꝝ secat lineā q̄ ē īt̃ illud ⁊
pūctū ⁊ īt̃ cētrū orb' excētri ī duo media. Acci
dit ḡ motu orb' reuolutiōis ī cursu suo. ressexto

que dclinat eī longitudo lōgior q̄ fuit uisa
alolo suo ⁊ fit lōgitudo eī lōgior q̄ uidetur ꝑ
diuersitatē excentrio orb' signoꝝ diuisoꝝ locoꝝ in
orbe reuolutiōis. Nā cū centrū orb' reuolutio
nis currit alongitudine lōgiore ad lōgitudinē
ppinquiorē. tūc lōgitudo orb' reuolutiōis lon
gior q̄ uidetur anteedit lōgitudinē p̄ma ad oriē
tē. Cū aūt cursus eī ē alōgitudine ppinquiorē.
Tūc longitudo orb' reuolutiōis lōgior q̄ uidet
antecedit lōgitudinē p̄ma ad orientē. Cū at cur
sus eī ē alōgitudine ppinquiore ad lōgitudinē
lōgiorē. tūc lōgitudo orb' reuolutiōis lōgior
q̄ uidetur posterior fit alōgitudine p̄ma ad oc
cidētē. Et ē qdē plimū antecessiōis ⁊ posteriorati
ōis cū cētrū orb' reuolutiōis ē [illegible]
[illegible] ē longi
tudo lōgior p̄ma. longitudo itaq3 lōgior p̄
ma orb' reuolutiōis īsepabil' a cursu suo aparē
te qd ptholomeus noīat lōgitudo lōgior media. Illa
uō q̄ uidetur a cētro orb' signoꝝ noīat lōgitu
do lōgior equata. Jā igr̄ pphendimus diuersitatē
motuū lune. **Capitulum .19. diuersitatē motu
um stellarū .4. erraticarū i orbib3 suis in lōgi
tudine.**

Q Uinq3 aūt stellaꝝ erraticaꝝ i orbib3
suaꝝ reuolutionū diuersificant a motu lune
et orbes eaꝝ sūt diuisi ab orbe eī ⁊ diuisi ad inuicē.
Inde ē qd stelle currūt a pte superiore orb' reuo
lutiōis tūc cursus eaꝝ sūt i ipso i usus orientem
i pte reuolutiōis cēt' orb' reuolutiōis i orbe e
gdiētis cēt'. Vnaq3 illaꝝ hr̄ duos orbes egdi
entiū cētroꝝ eq̄les. et sūt illi quoꝝ rememora
tioēꝫ p̄misimꝰ ⁊ dixi q' unꝰ eoꝝ ē dferēs centrū
orb' reuolutiōis ⁊ alt' ē ille adq̄ ꝯparatur cursū
orb' cēt' reuolutiōis mediū. s. ille qui uidetur
i tpribꝫ eq̄libꝫ secare ptes equales ⁊ ad cētrū
quidē orb' h' eq̄tis motū fit dclinatio diame
tri orb' reuolutiōis ⁊ ipsī reflexio. Vnū q3 at
cētrū orb' egdiētis cēt'. Saturni. Iouis ⁊ martis
et ueneris. defferētis cēt' orb' excētrici. eq̄tis cur
suꝫ i duo media īsepabli'. Centrū uō orb' excēt
ci dferētis eq̄tis cursū i duo media īsepabli'.
Centrū uō orb' excentrici. defferētis cētrū orb' re
uolutiōis mercurij nō ē fixū sꝫ reuoluit i circlo
puo q̄ ad modū ē i luna. Et cētrū h' circli pui
ē fixuꝫ sup lineaꝫ q̄ trāsit sup utrūq3 cētrū ⁊ elō
gatio eī a cēt' orb' excentrici sui i diuersa pte orbis
signoꝝ. Quare fit circl's iste bis secās lineā
que ē int' centrū suū ⁊ cent' orb' signoꝝ excē
trici fixi. Et itm̄ cētrū orb' reuolutiōis cuiq3 ꝯ
duoꝝ. s. ueneris ⁊ mercurij unq̄ solū p medīu cū
suꝫ ⁊ currit cursu suo. eī. Optet ḡ ut sit un

quisq3 cū ē i longitudine lōgiore aut i lōgitu
dine ppinqore orb' reuolutiōis ꝯiunctus soli
p mediū cursuꝫ. Et cū ē ab utrisq3 latē sup duo
loca duaꝫ lineaꝫ ꝯgētiū q̄ egdiunt' a cētro ad
ambo latā orb' reuolutiōis sit ultima lōgitu
dine a sole. Centrū at orb' reuolutiōis cuiq3 t
uꝫ. s. saturni. Iouis ⁊ martis ē tardioꝝ cursus
q̄ sol. Sꝫ cū additur sup cursū cēt' orb' reuolutī
ōis cursus corpis planete i orbe reuolutiōis
id eq̄le cursui sol'. qr optet ex h' q' ut cēt' orbis
reuolutiōis cuiq3 horꝫ triū stellaꝫ. reuoluatur
i tp̄e eq̄li tpr̄ q' ē a coniunctiōe sol' cū eo usq3 ad
reu'sioēꝫ eī ad ipm̄ ⁊ unaq3 eaꝫ cū sol ei ꝯiungi'
p cursuꝫ suū mediū ē i longitudine lōgiorē orb' reuo
lutiōis. sine ⁊ sic ē inuenī a marīo. Quare optet
ut cū opponit' sol ei sit i longitudine ppinqore
orb' reuolutiōis. Singl'r igr̄ nunc narem' illud
q' uidet' de motibꝫ mercurij pp multitudinē sui
laboriosi motus. Dicimꝰ itaq3 q' cū mercuri' ē i
supmo orb' reuolutiōis ē cursus eī i eo ī usus o
rientē ⁊ cētrū orb' reuolutiōis currit i orbe excētri
co defferēs se ipm̄ ī usus orientē ⁊. Et cū cētrū h'
orb' excētrici deffētis cent' orb' reuolutiōis reuolui
tur i circulo puo quē narramꝰ ad occidētē. h't ⁊ spe
ra mercurij. ꝯtinēs hoꝫ mot' motū ad orientē eq̄lē
motui stellaꝫ fixaꝫ ponimꝰ ad illud exēplū quē
ad modū fecimꝰ i luna. Dicimꝰ itaq3 q' cū mercu
ri' ē i supmo orb' reuolutiōis sui tūc ipē currit
i die uno p mot' suos oēs. In orbe qdē reuolutiōis
ad orientē .3. gdibꝫ ⁊ .6. minutis d' ptibꝫ orb' reuolu
tiōis ⁊ currit cēt' orb' reuolutiōis ⁊ currit centrū
i orbe excētrico defferēte ipm̄ ī usus orientē sm̄
q̄titatē q̄ ē d' ptibꝫ orb' excētrici fixi equātis cēt'.
Silr' duplo cursus solis medij q' .1. g' .2[?] g' .mi
ti. Et currit cēt' orb' excētrici deferētis cēt' orb' re
uolutiōis i circl'o ⁊ reuoluit lōgitudinē lōgiorē
i rotūditatē ad occidētē silē cursui sol' q' ē .1 g' .mi[?].
fit ḡ cursus cēt' orb' reuolutiōis ad orientē de pti
tibꝫ orb' cēt' fixi silis cursui sol' ⁊ .s. 49. mi' quā
obrē cētrū orb' reuolutiōis mercurij secat orbē su
uꝫ excētricū fixū eq̄tē cursū i tp̄e eq̄li tpi cū sol'
i quo secat orbeꝫ suū excētricū. Et secat' mercuri' i orbeꝫ
excētricū totū dfferētē i āno bis. ṽg'. secat luna
orbeꝫ egdiētis cēt' i mēse uno duabꝫ uicibꝫ ⁊ ūno
uer' i spera mercurij ꝯtinēs hos motus ad oriē
tē i oībꝫ .100. ānis pte una equali motu stel
laꝫ fixaꝫ. Jā ḡ manifestū ē q' cursus mercurij q̄ ui
det' i orbe signū aggat' ex equatiōe motibꝫ. s.
ex motu corpis eī. i orbe reuolutiōis ⁊ motu cē
tri orb' reuolutiōis i orbe egdiētis cēt' ⁊ motu
orb' cētri defferētis cent' orb' reuolutiōis i circlo

pāno ad diūsitatē pāis motus p̄mi. Et mo
tu totī spe eq̄li motu stellaꝝ fixaꝝ. Reliq̄ꝝ
uō .v. stellis iā ostēdim̄ q̄ fōrā orbiū suoꝝ
et diūsitas cētroꝝ eoꝝ ē s; eē unū ⁊ motus
oīu eoꝝ ē i usus oriētē. Motuū aūt q̄ntitates
sūt ita. Veri nāq; mot ī die uno ī orbe qdē
reuolutōis .3a. mīutis deptib; orb reuoluti
ōis. Et currit cēt orb reuolutōis ī Jouis ⁊ ma
tis cursus. Et iā qdē declaraūim̄ q̄ unūq̄sq; eoꝝ
cursus ī orbe signī reuolutiōis ⁊ cursus cēt or
b reuolutiōis ī orbe excētco eq̄te motū eꝝ a
ggatur ē illud eq̄le cursui sol medio. Moue
tur ḡ stelle ī die uno sic satū qdē ī orbe reuo
lutiōis .49. mīutis ⁊ mouet cent orb reuo
lutōis ī orbe excētco eq̄te cursū .z. mīutis fe
re. Jouis aūt mouent ī orbe reuolutiōis .4e.
mīutis. Et mouet cēt orb reuolutiōis eī ī or
be excētco .4. minutis fere. Et mās qdē mo
uetur ī orbe reuolutōis .zg. mīutis ⁊ mouetu
cēt orb reuolutiōis eī ī orbe excētco .zı. mīutis
fere. Et mouet spe haꝝ stellaꝝ simil ī oīb; .100
e. ānis parte una sic ē mot stellaꝝ fixaꝝ. Jā
ḡ māifestū ē qm̄ ī orbe signoꝝ unicuiq; ⁊
haꝝ stellaꝝ .v. q̄ sūt p̄t mediū; aggatur
ex ex trib; motib; tātū .s. motu stelle ī orbe re
uolutiōis ⁊ motu cēt ī orbe reuolutōis eq̄
dietis cēt ⁊ motu oīu; spaꝝ eq̄li motu stella
rū fixaꝝ. Et accit unicuiq; stellaꝝ .4. retrogra
daꝝ ī orbe reuolutiōis declinatio ⁊ reflexio sic
accit ī luna. qm̄ diamet orb reuolutiōis q̄
trāsit p longitudinē lōgiorē nō trāsit p cēt
orb signoꝝ n̄ cū uē ē ī lōgitudine lōgiore ⁊
longitudine ppinquiore orb excētri. S; cū ē
ī h̄ duo loca ipā nō trāsit p cēt orb signoꝝ
nec ētrāsit apte lōgitudis ppinquoris sic ē
ī luna s; īsepabil fit acētro mēcantu suo cē
trū orb excētri eq̄tis cursū. Qua ꝓp h̄ .4.
stellis cū cursus orb reuolutiōis ē a lōgitu
dine lōgiore ad lōgitudinē ppinquiorē tē
lōgitudo lōgior eq̄ta orb reuolutiōis uid
tur postior a lōgitudine lōgiore media ad
occidētē s̄ cōuū ē q̄ ē ī luna. Et silr cū ē curs
eī a lōgitudine ppinquiore ad lōgitudinē lō
giorē; cursus eī eq̄tus āntecedit lōgitudiē
eī mediā ad oriētē. Jā ḡ cōplēuim̄ oēs mo
tus stellaꝝ ī longitudine. *Capitulm .14. de eo*
q̄ accit .4. errātibus decliñe ī ceīb; suis ī orbe
Jā aūt ḡ ī p̄mis nos iā ostēdisse *signoꝝ.*
q̄ stella cū ē ī pte supiore orb reuolutiōis
tūc mot eī ē ad oriētē ī pte eī mot q̄ ē cē
t orb reuolutiōis ⁊ uidet stelle uelocis cū

ꝓp aggatiōē duoꝝ motuū ī pte una. Et cū
ē ī pte ifiore orb reuolutiōis tūc motus eī
ī ipo ē ad occidētē ī diūsitate pāis mot altius.
Dicam ḡ h̄ ⁊ qdē cū stella ē ī utroq; latē orb
reuolutiōis ab oriēte ad occidētē. Et supplo
cū cōtactus duaꝝ linearū q̄ egrediunt a cētro ad am
bo latā orb reuolutōis nō uī mot eī ī orbe
reuolutōis habē q̄ntitatē māifestā ī orbe si
gnoꝝ. Qr̄ illud q̄ uidetur de cursu eī ī orbe
signū ē illud q̄ currit cēt orb reuolutiōis tm̄.
Cū aūt stella currit a loco linee cōtigētis orbē
reuolutiōis apte oriētis. tc ē p̄ncipiū mo
tus q̄ uidet stelle ī orbe reuolutōis ad occi
dētē tādū. ⁊ minuūt illud de cursu cēt orbis
reuolutōis q̄ uidet ad oriētē. ⁊ q̄nto plus de
scēdit stella ī orbe reuolutiōis ⁊ appiquat lon
gitudini ppinquiorē plus ꝓp illud q̄ uidet
de motu eī ī orbe reuolutiōis. Cū ḡ quant
ābo ī diuab; ptib; diūsis nō uidet stelle ī orbe
signoꝝ āntecessio n; postioratō ⁊ uidet q̄r sit
stās de uno addit motus eī q̄ uidetur ī orbe
reuolutiōis ad occidētē ⁊ diminuat sup motū
altiū q̄ ī ē ad oriētē tūc ē; uī stella redire ī
orbe signoꝝ ī usus oriētē. Et ē plimū eī q̄ uid
tur de motu reditōis cū stella ē ī ppinquitate .ı.
longitudine ppinquiore orb reuolutiōis. Ni cū
ptrāsit lōgitudinē ppinquiorē. a scēdēdo apte
occidētis ⁊ puenit ad eq̄litatē illi lōgitudinis.
a q̄ incep retrogradari apte oriētis eq̄tis illic
ābo mot ītin ⁊ uidet stās ī loco suo orb signoꝝ
donec ptrāseat illū ⁊ uidet directa ad oriētē.
Jste ḡ sūt cae q̄ uidet de retrogradatiōe stellaꝝ
.4. ⁊ ꝓpistas cās noiant retrogradē. Nos q̄s diē
cū luna currit ī orbe reuolutiōis sue. sicā . Jll
le q̄r nō accit ei retrogradatō ⁊ ut sit retrog
datio ī cāi ē ī pte supiore orb reuolutōis et
ē cursus eī ī orbe reuolutiōis ad occidētē. Cū
nāq; illi ē q̄m cursus lune ī orbe reuolutōis
ī q̄oꝝ sue. pte eī sit ē pue q̄ntitatis ī orbe sig
nū; q̄ntū ad cursū; cent orb reuolutiōis ⁊ in
accit ei ꝓp sinū motū ī orbe reuolutōis n̄ ue
locitas ⁊ tarditas tm̄. Velocitas qdē ī lōgitu
dine ppinquiore ⁊ tarditas ī lōgitudine lōgio
re. Determinem̄ ḡ nc loca apō q̄ ē retrogradatō
et rectificatio orb reuolutōis. Dicam itaq; q̄
qm̄ ē longitudo stelle a longitudiē ppinquo
re .ı. q̄ uidet a cētro orb signoꝝ. Vt dictū ē in
capitlo tētio añ illud eq̄ta orb reuolutōis ab
ābobus latib; simil. Jste ptes note ⁊ q̄ sūt ī
fin eas ē retrogradā ⁊ ī eo q̄d ptrāsit illud ē di
recti cursus ⁊ ille sūt satiūo. 66. ptes. Et io

ius .44. gradus et martis .1a. gradus et ueneris .13.
gradus et mercurio .29. gradus. Et plus quod elongatur
unusquisque duorum .s. uenus et mercurius a sole in
oriente et occidente quod est quando est super duas line-
as contingentes orbes reuolutionis est quod uenus
elongatur de quantitatibus orbis reuolutionis .29. gradus .1.
In statione est a fine directionis prima usque ad longitudinem
propinquiorem .66. partes in duplo quam ei usque ad sta-
tionem suam est retrogradus et sic in aliis. Capitulum
16. de quantitatibus orbium stellarum que nominantur orbes reuo-
lutionis apud equantem et elongationibus centri orbium
equantium centri a centro terre.

Describam itaque in hoc capitulo
quantitates longitudinis centrorum orbium reuolu-
tionis. de sole quidem iam ostendimus quod habet orbem unum
equantis centri. et longitudo centri orbis eius a centro
orbis terre est due partes et media secundum quantitatem que est
medietas diametri orbis excentrici .60. partes et longi-
tudo solis media tantum. De reliquis uero .6. stellis iam de-
clarauimus quod unaquaque earum habet duo centra equan-
tia a centro terre. Et quod duo centra cuiusque .4. stellarum
erraticarum cum centro terre super lineam rectam fixam non
mota et longitudines que sunt inter ea sunt equales
et quod mercurius habet centrum circuli motum super unum
duorum centrorum aliorum secundum longitudinem equalem longi-
tudinibus fixis. De luna autem iam ostendimus quod et
habet duo centra quorum unum est fixum et alterum est fixum
motum super centrum terre secundum longitudinem equalem longi-
tudinis centri fixi secundum quantitatem qua est medietas et
diametri orbis excentrici .60. partes et longitudo me-
dia stelle autem sunt iste longitudines equales
unicuique stellarum. Saturni quidem tres partes et qua-
rta et sexta partis. Et iouis due partes medie-
tas et quarta. Et martis .6. partes. et ueneris pars
et quarta. et mercurii .3. partes et lune .13. partes et
medietas. et ueneris pars et quarta. et mercurii tres
partes et lune .12. partes et medietas. Quantita-
tes uero orbium reuolutionis sunt ita secundum quantitatem
eam que est medietas diametri orbis excentrici .60. par-
tes est medietas diametri orbis reuolutionis. Sa-
turni .6. partes et medietas. Et iouis partes et me-
dietas. Et martis .39. et partes et media. Et ue-
neris .43. partes et sexta. et mercurii .22. partes et me-
dia et lune .6. partes et tertia. Capitulum .18. de reuolu-
tionibus stellarum in orbibus suis et in orbe
signorum.

De reuolutionibus quidem stellarum incipiam a reuo-
lutionibus orbium reuolutionis luna quidem reuol-
uit orbem reuolutionis in .27. diebus .13. horis .et ter-
tia hora fere. Et uenus in anno persico .7. mensi-
bus .19. diebus fere. Et mars in duobus annis et m-
se .19. diebus fere. et saturnus in anno .7. 13. diebus

fere. Reuolutiones autem orbium equantium centri
que sunt reuolutiones orbis signorum fere. quoniam non con-
sequitur cum sint stellarum finis orbis excentri de mo-
tu tanto equali motui stellarum fixarum aliquid quod ha-
beat quantitatem in statione et motu propter longitudi-
nem reuolutionis cuiusque earum sunt ita. lune quidem re-
uolutio in .29. sunt diebus .1a. horis et media et
quinta hore fere. Et ut quisque autem horarum .s. mercurii.
et ueneris et solis in .364. diebus et quarta fere. Et martis
ueneris in anno persico et .10. mensibus et .22. diebus fere.
Et iouis perficit orbem excentri in .12. annis .et .10.
mensibus et .19. diebus fere et in orbe signorum minus
illo persici et est unum et medium fere. et saturni et sat-
urni orbem excentri in .29. annis et mensibus .4. et diebus.
14. Et in circulo signorum minori illo .p. .9. dies.
Et genozar lune secat orbem signorum .in .19. an-
nis .et .a. mensibus .16. diebus et medio die. et reuo-
lutio stellarum fixarum et augium stellarum .a. et genza-
har earum secat orbem signorum in .7000. annis.
Capitulum .19. de uniuersitate motuum lune et stel-
larum fixarum erraticarum et in ambabus partibus septen-
trionis et meridiei que nominatur motus latitudinis.

Sequitur autem sequi sermones qui precesserunt de
motibus stellarum in longitudine sermone qui est sermo
tuis earum in latitudine et est earum declinatio a circulo orbis
signorum in duabus partibus septentrionis et meridiei. Di-
cam itaque in primis quod cum nos imaginamur circulum
transeuntem super polum .s. polum orbis signorum et super stel-
lam et gradum eius de circulo orbis signorum arcus huius circuli qui e-
st stellam et gradum suum de circulo est quantitatis latitu-
dinis eius. De sole uero iam ostendimus in eis que premissa
sunt et quod signat circulum orbis signorum suo motu
ab occidente ad oriente cum sit superficies orbis equan-
tis centri in quo currit inseparabili superficie orbis sig-
ni non declinans ab ea. Omnes autem stelle que sunt preter
solem sunt secundum quod narrabo. Stellarum autem fixarum motum
omnium qui est ad oriente est super duos polos orbis signorum.
Quapropter ille que sunt in superficie circuli orbis signorum
sunt inseparabiles in motibus suis a superficie orbis
signorum non declinans ab eo. Et ille que egrediuntur
a superficie orbis ad septentrionem et meridiem in moti-
bus suis sunt inseparabiles a quantitate elongationis
que est in eis in orbe signorum in latitudine nec rece-
dunt ab illa. Iam igitur manifestum est quod unaquaque stel-
larum fixarum aut non habet latitudinem a circulo orbis
signorum aut habet latitudinem unius quantitatis semp-
er a statione luna non et stelle .4. erratice sunt con-
tra illud. motus namque earum non sunt super duos polos
orbium equantium centrorum qui secant superficiem orbis
signorum super diametrum orbis signorum et declinant
ab eo in duabus partibus .s. septentrionis et meridiei et

per illud diuisificantur latitudines earum ab or
be signorum superficies quorum orbis egredientis centri lu
ne secat superficiem orbis signorum super duo pun
cta capitis et caude et declinat ab eo ad septentrionem
et meridiem et declinatio eius est fixa super quantitatem
unam a qua non remouetur et superficies orbis reuo
lutionis eius inseparabilis a superficie orbis eius excentri non
recedens ab ea. Una ergo est ei in latitudine diuer
sitas una que est propter declinationem orbis excentri ab or
be signorum. Stellarum .4. erraticarum diuersitas in la
titudine non est una quoniam orbes earum egredientium centri
non declinant ab orbe signorum. Et orbes reuoluti
onis declinant et ab orbibus egredientium centri secant
orbem signorum super diametrum eius et declinant ab eo
ad septentrionem et meridiem et loca earum et loca abscisio
num harum .4. stellarum sunt ista. Saturni quidem in medio
quod est inter longitudines diuersas orbis excentri. reliquo
rum autem .3. stellarum sunt in longitudinibus mediis fere.
Declinatio autem longitudinum longiorum orbium egre
dientium centrorum Saturni. iouis. et martis sunt a par
te septentrionis ab orbe signorum. Et longitudines
propinquiores ad meridiem fixe semper sicut est in luna. decli
natio autem orbium excentricorum. ueneris et mercurii.
non est fixa. sed mouetur super diametrum orbis signorum
que transit super utrosque nodos motu pro ad
septentrionem et meridiem et est reuersio cursus longitu
dinis et sit medietas longior ab orbe excentri .6.
mensibus in parte septentrionis et .6. mensibus in parte meri
diei. Et similiter permutatur medietas propinquior in
duabus partibus. scilicet septentrionis et meridiei et est superficies
orbis excentri cooperiens superficiem orbis signorum in anno
duabus uicibus et illud cum currit centrum orbis reuolu
tionis in duobus nodis. Cum autem est centrum orbis reuo
lutionis ueneris in unoquoque duorum nodorum non est in
ceptio declinationis que sequitur ipsum orbis nodum
excentri ad partem septentrionis et medietas alterius
ad partem meridiei. Immo autem est secundum contrarium illius
nam cum est centrum orbis reuolutionis eius in unoquoque duorum no
dorum tunc initium declinationis. medietatis que seq
tur notum illum a parte meridiei et medietas alterius
ad partem septentrionis quare necesse est ut sit centrum orbis reuo
lutionis cuiusque harum stellarum aut in superficie orbis sig
norum apud utrosque nodos aut in parte una ab orbe si
gnorum et non declinat ad partem alteram nisi quia et centrum
quidem orbis reuolutionis ueneris est ad septentrionem semper
ab orbe signorum et mercurii ad meridiem semper et manife
stum est quod complementum declinationis orbis egredientis
centri ab orbe signorum ad septentrionem et meridiem. vene
ris et mercurii similiter cum currit centrum orbis reuoluti
onis in longiore longitudine et longitudine propin
quiore orbis egredientis centri declinatio autem orbium

reuolutionis .4. stellarum modo permutatur et quod est re
uersio eius ad locum inceptionis in anno semel sicut reuersio
cursus longitudinis. Motus uero orbis reuolutionis
cuiusque trium scilicet saturni. iouis et martis et est super diame
trum orbis reuolutionis eius quod transit super ambas lon
gitudines medias et est longitudo longior circuli
reuolutionis .6. mensibus in parte septentrionis ab orbe
excentrico et .6. mensibus in meridie et est diametrus que ua
dit super ambas longitudines medias equidistans
semper in cursu suo superficiei orbis excentri et non cooperit
eam sed orbis superficiem orbis signorum in anno bis et illud
est cum cursus centri eius est in duobus locis duorum nodorum.
Et inceptio quidem huius declinationis orbis reuolutionis
que habet longitudo eius longior et longitudo eius propinq
ior ab orbe excentrico est in duobus locis duorum nodo
rum et est complementum apud longitudinem longiorem et lon
gitudinem propinquiorem partes autem declinationis
sic sunt. non longitudines propinque orbium reuo
lutionis declinant ab orbe excentrico in parte decli
nationis orbium excentricorum ab orbe signorum et lon
gitudines longiores eorum ad contrarium illius. Est ergo de
clinatio longitudinum propinquiorum orbium reuo
lutionum quando sunt in medietatibus septentrionalibus
orbium egredientium centrorum ad septentrionem et quando sunt
in medietatibus meridianis ad meridiem. In decli
natione autem orbis reuolutionis cuiusque duorum scilicet ue
neris et mercurii sunt duo motus quorum unus est similis
motui trium aliarum stellarum que est propter declinationem lon
gitudinis longioris et longitudinis propinquioris
orbis reuolutionis ab orbe egredientis centri et alter
est propter declinationem duarum longitudinum mediarum or
bis reuolutionis. et nominatur hec declinatio inuolu
tio. Et inceptio quidem declinationis longioris lon
gitudinis et longitudinis propinquioris orbis reuolu
tionis ab orbe excentrico est a longitudine longiore
et longitudine propinquiore orbis excentrici et comple
mentum eius apud utrosque nodos et tunc quod cooperit
superficies orbis excentrici superficiem orbis signorum.
Sed inceptio declinationis duarum longitudinum
mediarum orbis reuolutionis ab orbe excentrico est
ad duos nodos et complementum eius est apud longitudi
nem longiorem et longitudinem propinquiorem orbis excen
trici. et tunc est complementum declinationis orbis excentri
ab orbe signorum. Manifestum est igitur quod cum unaqueque
earum duarum declinationum orbis reuolutionis signi
est in complemento suo uel declinatio alterius existit.
Cumque est in inceptio cum altius est perfectio. partes
non declinationis sunt ita. nam cum est centrum orbis reuo
lutionis in medietate que incipit a longitudine longi
ori orbis excentri tunc declinatio superioris partis
orbis reuolutionis ab orbe excentrico. est ueneris

quidem ad ſeptentrionem et minuitur ad meridiem et longitudinis propinquioris ad oppoſitum longitudinis longioris orbis revolutionis. Et quoniam eſt centrum in medietate altera orbis excentrici eſt ſecundum converſionem eius quod narravimus in medietate prima. Et manifeſtum quod eſt ſecundum quod eſt narravimus in ceteris aliis ſtellis quod plurimum huius declinationis eſt apud utroſque nodos et cetera ſunt ambe longitudines medie orbis revolutionis harum duarum ſtellarum adherentes ſuperficiei orbis excentrici et orbis ſignorum ſuper poſitorum partes autem declinationis involutionis eſt ita. Nam cum centrum orbis revolutionis eſt in medietate longiore orbis excentrici tunc declinatio longitudinis medie orientalis orbis revolutionis ab orbe excentrico eſt veniens quidem ad ſeptentrionem et minuitur ad centrum meridiem et longitudo media occidentalis ad oppoſitum partis orientalis. Et cum eſt centrum in medietate propinquiore orbis excentrici eſt ſecundum converſionem eius quod narravimus in medietate longiore. Et manifeſtum eſt quod plurimum huius revolutionis eſt apud longitudinem longiorem et longitudinem propinquiorem orbis excentrici et tunc ſunt ambe longitudines ſcilicet longitudo longior et longitudo propinquior orbis revolutionis adherentes ſuperficiei orbis equantis centri. Quantitas vero harum latitudinum in ſeptentrione et meridie ſunt ita. lune quidem .4. diſtinguamus deinde rando plurimum quod agatur de latitudine omnibus ſtellis in ſeptentrione et meridie. Saturni quidem tres partes et iovis due. et martis in ſeptentrione ſunt .4. partes et tertia. et in meridie .4. partes. Iam itaque complevimus omnis motus ſtellarum in latitudine.

Capitulum .19. de motu ſtellarum fixarum et mutatione earum ſecundum quantitatem magnitudinis ipſarum et mutatione locorum maximorum earum in celo que ſunt .15. ſtelle.

Invenimus itaque nunc ſecundum veſtigia eorum que premiſſa ſunt de motibus ſtellarum in longitudine et latitudine numerum ſtellarum fixarum et invenimus quantitates earum ſecundum quod ponunt eas ſapientes in libris et oſtendimus nomina ſtellarum que de eis ſunt maiores et loca earum in exemplo in celo in tempore noſtro cum motus earum in omnibus .100. annis fit una pars. Dicimus ergo quod ſapientes ponunt omnes ſtellas fixas quarum experientia per inſtrumenta ſunt poſſibilis uſque ad ultimam que apparuit eis a parte meridiei in climate tertio et diviſerunt quantitates earum in magnitudine in .6. differentias. Poſuerunt itaque maiores luminoſas ſicut itaque canem et vultur cadens et cor leonis in magnitudine prima et que ſunt ſubtiliores illis per ſicut alfacca cancri et aldiadior benanaſi in magnitudine ſecunda. Deinde poſuerunt quantitates earum ſimiliter uſque quo ſit eſt minor ſtellarum parvarum cuius experientia eſt poſſibilis in magnitudine .6. Invenerunt itaque eis in magnitudine prima .15. ſtellas et in ſecunda .45. et in tertia .208. et in quarta .474. et in quinta .217. et in ſexta .49. de quibus ſunt .9. tenebroſe et nebuloſe .5. Et nubiloſe ſunt ſicut alhalata et alhahta que ſunt ſtelle parve aggregate ſimiles nubibus. Omnes igitur que poſt certitudinem ſunt comprehenſe ſunt .1022. ſtelle de quibus in parte ſeptentrionis ab orbe ſignorum ſunt .360. et de his ſunt in orbe ſignorum .346. ſtelle. Et de his ſunt in parte meridiei ab orbe ſignorum .316. Narremus itaque loca ſtellarum que de eis ſunt in magnitudine prima tantum que ſunt .15. ſtelle. de his eſt in ſigno arietis ſtella que eſt in fine magnitudinis fluminis cuius curſus eſt plurimum ſuebil. et in tauro ſtella rubea que eſt ſuper oculum tauri et nominatur aldebaran. Et in geminis alaiec que eſt ſtella rubea cuius curſus eſt prope ſummitatem capitum in .4. climate et ſtella que eſt ſuper pedem ſiniſtrum geminorum. Et ſtella rubea que eſt ſuper humerum dextrum geminorum et aſchere algemeo et nominant alhabor et nehil. que eſt ex ſtellis ymaginis canis et ipſa eſt cum aſchere algemeno in fine geminorum et ambe quidem mediant celum in hora una. Et in cancro eſt aſchere aſſimeia que eſt algomeiça. Et in leone eſt cor leonis que eſt in circulo cinguli orbis ſignorum et curſu ſolis et in virgine cauda leonis et nominant aſarfa. Et in libra aſſimec tuis. alhalmel et eſt ſuper manum virginis ſiniſtram et aſſimec alamec. que eſt ſtella rubea cuius curſus eſt prope ſummitatem capitum. Et ſtella que eſt ſuper pedem dextrum ymaginis tecti que eſt ſtella tenebrarum et curſus eius eſt prope curſum ſuail et in ſagittario ultimum curdis cuius curſus eſt prope ſummitatem capitum et in aquario ſtella que eſt ſuper os piſcis meridiani et curſus prope curſum aculei ſcorpionis que nominant aſſulti. Iſte ergo ſtelle ſunt manifeſtiores manſionum ſtellarum ceti.

Capitulum .20. de eis ſtellarum que nominantur manſiones lune et ſunt .28. manſiones.

Et hic narremus manſiones lune manſionibus ſuis quibus arabes nominant eas pluries nam homines cognoſcunt eas illis nominibus. Prima itaque earum eſt aſſerten et ſunt due ſtelle in capite arietis lucide ſeptentrionalis cum ſigſta quarum eſt ſubtilior ea. Deinde eſt albutain que eſt venter arietis et ſunt .3. ſtelle parve aggregate. Deinde aldebaran et nos iam fuimus rememorati eius in ſtellis magnis et nominant cum arabes alhaiac. Deinde eſt alhacaa que eſt caput geminorum et ſunt .3. ſtelle parve propinque. Deinde eſt alhanah que ſunt due ſtelle oppoſite ad invicem et ſeptentrionalis eſt lucidior earum et ſunt inter pedes geminorum. Deinde eſt aldirah et ſunt due ſtelle ſuper caput geminorum. Deinde eſt anathera que nominant os leonis et eſt livitum parvum ſicut fruſtrum nubis inter duas ſtellas parvas et eſt in ymaginibus ptolomei corpus cancri. Deinde eſt atarf. et ſunt due ſtelle parve quas nominant ma

hos duos oculos leonis. Deinde e anobrahe et ſunt due ſtelle lucide ſequentes cor leonis. Deinde e alague et ſunt .4. ſtelle ſicut littera alif. quarum .o. ſunt diſpoſite mane diuiſe et una inflexione ad occidentem et ſunt de ymaginibus virginis. Deinde e aſimech hala hamel quam iam diximus in ſtellis magnis. Deinde e algafre et ſunt .3. ſtelle parue expoſite quarum due ſunt ante anubeni. Deinde e almubene ſcorpionis et ſunt due ſtelle diuiſe que ſunt due langores libre. Deinde e hilacil et ſunt .3. ſtelle lucide in acie poſite. Deinde e cor ſcorpionis que e ſtella rubea lucida inter duas ſtellas lucidas. Deinde e anſula id e aculeus ſcorpionis. ſunt que due ſtelle diſperſe quarum una e lucida. Deinde e analahim et ſunt .8. ſtelle lucide quarum .o. ſunt in galaxia et nominant algume et .10. ſunt extra galaxiam et nominant alſadira et ſunt de ſtellis arcus. Deinde e albeldach id e fruſtrum celi ſequens hanahim paruum cum quo non ſtelle. Deinde e fortuna decolantis et ſunt due ſtelle parue ante ſeptentrionem quarum e ſtella occulta adherens ei quam arabes nominant et propter hoc nominatur decolantis. Deinde e fortuna deglutientis et ſunt due ſtelle parue equales in curſu. Deinde e fortuna fortunarum et ſunt .3. ſtelle quarum una e lucidior. Deinde e fortuna tentoriorum et ſunt .3. ſtelle ſicut ſinglus in quarum medio e ſtella quarta. Deinde e fenagu. quarum amedes et ſunt due ſtelle lucide quarum ſeptentrionalis nominatur nus equi. Deinde e alfarragem id eſt poſtremum et due ſtelle lucide diuiſe ſequentes primas duas. Deinde e piſcis et ſunt ſtelle .a. piſcis ſeptentrionalis que ſequitur arietem.

Capitulum .21. de menſura longitudinum ſtellarum erraticarum et fixarum a terra.

Et poſtquam narrauimus numerum ſtellarum ſecundum ordines ſuos narremus quantitates longitudinum earum a terra. Ptolomeus uero declarauit in libro ſuo quantitatem longitudinis ſolis et lune a terra tantum ſed non inuenimus eum dixiſſe longitudinem reliquarum ſtellarum niſi quod declarauimus quod premiſimus de longitudinibus centrorum orbium a centro terre et quantitates orbium reuolutionis. Cum ergo premiſimus longitudinem longiorem duorum circulorum lune ſimul .s. orbis egredientis centri et orbis reuolutionis ipſius et propinquiorem longitudinem mercurii et inuenimus illa proportione quam premiſimus et feciſſemus ſimile illi in ueneri et mercurio. Inuenimus enim longitudinem longiorem duorum orbium ueneris ſimul exiſtentem propinquiorem longitudinem ſolis quam oſtendit ptolomeus et ſignificauimus per illud quod non e uacuitas inter orbes. Deinde ſimiliter fecimus in reliquis ſtellis uſque quo peruenimus ad orbem ſtellarum fixarum cum centrum e centrum terre et propter illud ſunt longitudines fixarum ſtellarum a terra equales ſemper non diuerſe. Et ptolomeus quidem et alii ſapientes poſuerunt medietatem diametri terre quantitatem qua menſurentur corpora ſtellarum. Et nos quidem iam premiſimus in rememoratione menſure terre quia diameter eius e .6500. miliaria. Eſt ergo medietas diametri qua ſtellarum menſurantur longitudines .3250. miliaria. Lune autem longitudo propinquior a terra e .33. medietatibus et ſemis et medietate decime unius equalis medietati diametri terre quod e .109375. miliaria emendatum et longitudo longior lune que e propinquior longitudo mercurii e .64. medietatibus et ſexta unius equalis medietati diametri terre quod e .208541. miliaria. Et longitudo longior mercurii que e propinquior longitudo ueneris e centies et ſexageſies ſepties equalis medietati diametri terre quod e .542750. miliaria. Et longitudo ueneris longior que e propinquior longitudo ſolis e milies et centies et uigeſies equalis medietati diametri terre quod e .3640000. miliaria. Et longitudo ſolis longior que e longitudo martis propinquior e milies et ducenties et uigeſies equalis medietati diametri terre quod e .3965000. miliaria. Et longitudo longior martis que e longitudo propinquior iouis e octies milies et ſeptuageſies ſepties equalis medietati diametri terre quod e .28[illegible]000. miliaria. Et longior longitudo iouis que longitudo propinquior ſaturni e quater decies milies et quater centies et quinquies eius medietati diametri terre quod e .46816250. miliaria. Et longitudo longior ſaturni que e equalis longitudini ſtellarum fixarum. Et quantitas medietatis diametri terre que e ſexageſies quinquies milies mille et centies et quinquageſies ſepties mille et quinquaginta miliaria. Cum ergo duplicatur illud e illud quod peruenit diametrus orbis quod e .130314100. miliaria. Et cum multiplicatur illud in tria ſeptima e illud peruenit rotunditas magni orbis quod e .409619441. miliaria. Eſt ergo menſura gradus rotunditatis orbis maioris .1101162. miliaria.

Cap. 22. de menſura ſtellarum et quantitate menſure terre quantum ad menſuram cuiuſque ſtelle earum.

Et poſtquam expediuimus ſecundum negotia longitudinum ſtellarum memoremus menſuram corporum earum. Nam ptolomeus demonſtrauit menſuram duorum corporum .s. ſolis et lune tantum et non dixit menſuram corporum reliquarum ſtellarum. Illius uero ſcientia eſt facilis per illud ſimilitudinem ſimilitudine quo oportuit in ſole et luna. De luna quidem hoc oſtendit quod diameter corporis ſolis in aſpectu e .31. minuta et tertia minuti gradus. Et quod diameter lune e quinquageſima et tertia pars diametri terre. Et quod diameter ſolis e equalis diametro terre quinquies et ſemis. Eſt ergo menſura corporis lune triceſima pars terre. Et menſura corporis ſolis e centies et ſexageſies et ſexies et quinta et octaua eius corporis terre

Reliquar uo ſtellar corpa nãrem ꝑo iaſpectu
cu ſut imedio lõgitudinu ſuar dẽcam iuſu
ear. Corpis qd̃ ẽ mcurij diamet iaſpectu ſm
qd ꝓbatu ẽ qnta decia ps ẽ diamet ſol. Et ṽ
uenis decia ps diamet ſol. Et martis uigeſ
ſima ps diamet ſolis. Et unĩ cuiq3 .14. ſtella
rũ fixar maior ẽ micesima ps. q̃titates uo
diametror ear ſ3 diametrũ tre ſut ita. Nã
diamet corpis mcurij ẽ uigeſima octa ps dia
met tre. Et diamet venis ẽ ttia ps ↄ ttia p̃
tis. Et diamet martis ẽ ſilis diamet tre ſe
mel ↄ ſexta. Et diamet iouis ẽ eq̃lis diamet
tre quat ſemis ↄ ſexta decima unĩ mas. Et
diamet ſatni ẽ equal diametro tre quat ↄ ſe
mis. Et diamet cuiq3 ſtellar fixar maxiar
ẽ equal diamet tre quat ↄ ſemis ↄ quarta unĩ
mas. Eſt g̃ mẽſa corpis har ſtellar ita. Corp
qd̃ ẽ mcurij ẽ una ps d. 22000. ptib3 corpis
tre fere. Et ueneris .37. ps tre. ↄ martis ẽ ſilr
tre ſemel. ↄ ſemis ↄ medietate octe mas. Et
iouis quãte ẽ eq̃le tre nonagies ↄ ſemel. u.
Stellar uo fixar maxiar unicuiq3 ẽ equalis
e tre cẽties ↄ ſeptiens claret itaq3 ex mẽſa har
ſtellar fixar maxiar mẽſa reliq̃r ſtellar fi
xar cu ear ordines iã imagtudie diuiſi ſut
in .6. ptes. Eſt g̃ unaq̃ ſtella ear que ſut in
magtudine ttia ẽ eq̃lis tre ſeptuageſies et
bis. Et oĩs ſtella q̃ ẽ imagtudine .5. ẽ equal
tre qnquageſies quat. Et oĩs ſtella ear q̃ ſut
imagtudine .4. ẽ eq̃l tre tgeſies ſexties. ↄ oĩs
ſtella ear q̃ ẽ imagtudie .6. ↄ ẽ minor ſtellar
q̃ uident q̃s poſſibile fuit ꝓbare equal decies
et octies tre. Jã igr maĩfeſtũ ẽ q maĩ corpm
q̃ ſut imũdo ẽ ſol. ↄ ꝑe ſtelle .14. fixe maiores.
Et ttio iupit. Et quarto ſatnus. Et qnto reli
que ſtelle fixe q̃ ſ3 ordines ſuos. Et ſexto mar
et ſeptio ẽ atm. Et octauo luna. Et ñcio mcu
rius.

Caplm. 22. d diuiſitate q̃ accĩt int ſtel
las et gdus ear i circlo ſignor imedio ce
lum et in ortu et in occaſu.

Dhic quõ oſtẽdamꝰ qd accit d diuiſitate int
aduẽtũ ſtelle ad circulũ meĩdiei ↄ int aduẽ
tũ gdus ei ilõgitudine circuli orb ſignor.
nõ eni oĩ iomni loco orb ut ſtella ptrãſeat ci
culũ meĩdiei cu trãſitu ſui gdus. ym ptrãſit
cu trãſitu alterius gdus qnoiat gdus ꝑfecti
oĩs. ↄ ẽ ille quẽ ſuẽit circls magnus trãſieſ ꝑ
ſtellar et polu3 eq̃tors diei. Jlle aũt qui ẽ gdꝰ
lõgitudis ẽ ille quẽ ſuẽit circulus magnus
trãſiẽs ꝑ ſtellar ↄ polũ orb ſignor. Cu g̃ iſta
ẽ i initio cancri aut i initio capcornij ẽ ꝑfec
tioĩs ipẽ gdus lõgitudis. ↄ ẽ ille qui deſcipt
ẽ ſup polos ãbor orbiu. Cu aũt ſtella ẽ i loco
alio ab his duob3 locis diuẽſificat gdus ꝑfec
tioĩs ↄ gradus lõgitudis. Q̃cuiq3 eni ſtella
ẽ imedietate ſeptẽtrĩois ab orbe ſignor medi
etatis q̃ ẽ ab initio capcornij uſq3 ad finẽ gemi
nor tuc ipa ĩtrãſeundo circulũ meĩdiei polo or
b ſignor ſeptẽtrĩali eg̃ſſo a circlo meĩdiei ad
occidẽtẽ ↄ polo meĩdiano ad oriẽtẽ pueit ad
mediũ celi añq pueiat gdus ei. Et q̃ ẽ me
diana pueit poſt ipm. Q̃cuiq3 aũt ſtellar ẽ
imedietate ſeptẽtonali ab orbe ſignor me
dietatis q̃ ẽ ab initio cancri uſq3 ad finẽ ſagitta
rij tuc ipa ẽ itrãſeundo circulũ meĩdiei polo
orb ſignor ſeptẽtonali ſtante ex circulũ me
ridiei ad occidẽtẽ ↄ meĩdionali ad occidentẽ
pueit ad mediũ celũ ꝑ ãpliuſ acceder ſui gdu.
et q̃ ẽ meĩdiana pueit añ ipm ↄ ſit plim huiꝰ
diuiſitatis ideo qd alꝰ ꝑpe ap initiũ arietis et
initiũ libre. Jn ortu quoq3 ↄ occaſu ſilr ↄ diuẽ
ſificat gdus lõgitudis. ñ i locis q̃ dixi. Jn eo
qd̃ ẽ q trãſit mediũ climatis ſi ad ſeptẽtri
õe diuiſitas ẽ ſ3 ptẽ uiã ſic diuiſitas gdꝰ
ꝑfectioĩs qm polus orb ſignor ĩ his clia
tib3 ẽ apparẽs ẽ ſup trã qua ꝓp cu ſtella ẽ ſep
tẽtoal ab orbe ſignor iquacuq3 pte orb ſit
tuc ipa oritur añ ortũ ſui gdus ↄ cadit põ
ei occaſu3 ↄ cu ẽ meĩdiana orit pt gdũ ſuũ ↄ
cadit añ ipm ↄ i plim h diuiſitatis ap ortũ
qd manete ↄ ap occaſũ i libra. Si aũt ſtella ẽ i
initio cancri ↄ initio capcorni tuc ãbe diuiſitates
i ortu ↄ occaſu ſut equales. Jn eo uõ qd ẽ int li
neã eq̃litatis uſq3 ꝑpe mediũ climatis ſi diuẽ
ſitas ẽ ſ duos modos qm polus orb ſignor
ſeptẽtoal nõ ẽ apparẽs ſ3 hẽt ortũ ↄ occaſũ. Jn li
nea quippe eq̃litatis ẽ ei ortus ↄ occaſus cu
initio capcornij ideo uõ qd ptrãſit lineã eq̃
litatis diuẽſificat. ẽ eni ortus añ ortus in
initiũ capcornij. ↄ occaſus ab initio capcor
nij q̃titatis ꝓp h igr ſtelle q̃ oriunt ĩ his lo
cis polo orb ſignor apparẽte ſup trã ſic nã
tamẽ ĩ aliis climatib3 ſi ſut ſeptẽtonales
oriunt añ ortũ ſui gdus ↄ q̃ ſut meĩdiane
oriunt pt ipm. Et ſilr q cuiq3 accidit ſi ſut
ſeptẽtonales occidũt pt gdũ ſuũ. ↄ q̃ ſut meri
diane occidũt añ ipm. Et q̃cuiq3 ſtellar oriũt
polo orb ſigni hnt occaſu3 ſub tra hnt ſe3
curſu3 illi. Nãq3 ſut ſeptẽtoales cadũt añ g
du ſuũ. Et que ſut meĩdiane cadũt pt ipm.
Q̃ ſi ortus ſtelle cu ortu poli qd ẽ nõ ꝑ n illis
q̃ int initiũ libre ↄ finẽ ſagittarij tẽ gdũ ort

gradus lõgitudĩs. Et sili᷑ si occasus stelle ẽ cum
occasu poli tũc cẽ nõ p̃ in icis que sũt int̃ initiũ
capricorni ⁊ finẽ piscis tũc gradus occasus ẽ gd̃
lõgitudĩs qm̃ circl's orizõtis ĩ his duab; dispo
sitiõib; trãsit sup polũ orbis signor ⁊ sup
stellãs. Capitulũ. 23. de ortu ⁊ occasu stellarũ
et occultatiõe ear sub radijs solis.

Dmĩs qd̃ demostrem̃ ortũ stellar ⁊ occasũ ea
rũ ⁊ occultatõez ipãr sub radijs solis. Dicam̃
itaq; q; saturnus iupiter ⁊ mars sũt tardiores
cursus q̃ sol. cũ g̃ aliq̃s eor ẽ an solẽ tũc ipẽ ap
propinquãt ei ⁊ uident̃ apparẽtes ĩ occidẽte ĩ ues
pe ⁊ noiat̃ occidẽtal' usq; cooperiat̃ radijs solis.
Cũq; ptrãsit ip̃z suo cursu ⁊ ipẽ egdit̃ de sub
radijs solaris appar ĩ mane ĩ oriẽte ⁊ nõiatur
oriẽtalis qm̃ unusq;sq; h̃t cor occasũ ĩ uespis
et ortũ ⁊ occasũ ĩ matutinis. Et u̾o deo qm̃ sũt
ambo uelociores q̃ sol. Cũq; aliq̃s eor ẽ soli cõ
iũnt̃ ipõ extẽte recti cursus tũc ipẽ nũc cũ ⁊ re
gradiũtur de sub radijs solis ⁊ ẽ ei ort̃ ĩ occidẽte
ĩ uespis donec puenĩat ad plĩma lõgitudinez
suaz a sole deĩde minuit̃ cursus eĩ ⁊ recedit ad
modic sol' ⁊ ẽ occasus eĩ ĩ occidẽte ĩ uespis. Cũ
q; sepatur a sole ⁊ egdit̃ d̃ sub radijs orit̃ ĩ o
riẽte ĩ matutinis usq; quo puenit ad plĩmaz
suã elõgationẽ a sole dẽĩ fit uelox motus cur
sus eĩ ⁊ ɔsequit̃ solẽ ⁊ fit occasus q̃ sol ⁊ ĩ ore
dit pretrogatiõez ad ip̃m qua ꝓ ɔsequit̃ ⁊ oc
cidit ĩ oriẽte ĩ matutinis ⁊ ptrãsit ip̃z ⁊ oritur
ĩ occidẽte ĩ uespis. Stellar aũt fixar dispõem
q̃ ꝓpe septẽtrõez poli sũt in initio libre iã dixi.
s. que. nõ h̃t occasũ ĩ climatib; septẽtrõalib;. Et
q̃to polus augmẽtat̃ elõgatio climatis ĩ sep
tẽtrõe ⁊ augmẽtatur eleuatio poli ab orizõte tã
to plus ɔtigit ne ipẽ occidãt ĩ illo climate sicut
capricorni ⁊ alfarkardã ⁊ benenas ĩ climate. q̃°
Et silr̃ ille q̃ opponũt̃ istis stellis apte poli ⁊
meridiani nũq̃ h̃t ortũ. ⁊ q̃cũq; ear h̃nt occa
sũ ĩ eo q; ptrãsit clima s; ⁊ h̃t latitudinẽ plu
rimã ĩ septẽtriõe ab orbe signor nõ h̃nt occul
tatõez sub radijs solis ꝓꝑ lõgitudinẽ more ea
rũ sup̃ t̃rã. Et qm̃ cũ solez ĩ gradib; ear ẽ ear
mor an eũ ⁊ occasus p̃t ip̃m. Si aũt stella ẽ ꝓꝑ
initiũ cãc aut initiũ capricorni q; ẽ tp̃s q̃ ipõ p
cedit ĩ ortu eq̃le tp̃i quo sit posterior ĩ occasu.
Quecũq; nõ stellar fixar ẽ ĩ circul'o orb' sig̃r
aut ei ꝓpinq̃ ab ãbab; ptib; h̃t occasũ sub ra
dijs solis ĩ uespis ⁊ ortu ĩ oriẽte ĩ matutinis
s; qd̃ narrauimus de satũo. ioue ⁊ marte. ⁊ tp̃s oc
cultatiõis ear sub radijs s' q̃titatẽ magnitudi
nis corpi ear ⁊ diũsitate lõgitudĩs eĩ ipãr nã

si latitudo ẽ ĩ septẽtrõe abreuiat̃ tp̃s occultatõis.
Et si ẽ ĩ meridie ꝓlõgat̃ tp̃s. ⁊ quecũq; ear ẽ ĩ elõ
gatõe ab orbe signor ad meridiẽ abreuiat̃ tp̃s
more eĩ sup t̃rã. Et cũ sol ẽ ĩ gradu eĩ. q. tũc ipĩ
ortus p̃t ip̃m ⁊ occasu; eĩ an eũ. qm̃ fuit ort' eĩ
et occasus ipĩ ĩ die ⁊ nõ uidet̃ ⁊ q̃to plus addit̃
elõgatio ab orbe signor ad meridiez ẽ plures ſpa
tiũ occultatiõis eĩ sic̃ stelle suel. Nã ĩ initio q̃r
ti climatis reg̃. sole. 4. mẽsib; ãm ⁊ sũt ortus
eĩ ⁊ occasus ĩ die ⁊ nõ uidet̃. Si aũt stella ẽ ꝓꝑ ini
tiũ capricorni ẽ tp̃s posterioratiõis eĩ a sole ĩ ortu
eq̃le ĩ tp̃i quo p̃cedit ip̃m ĩ occasu sic̃ stella su
el q̃ nã ipã ẽ ĩ fine geminor. Mãsiones nõ h̃nt
apd̃ occasũ ⁊ ortũ occasũ ⁊ ortũ. Ortũ eĩn int̃elli
diat̃ stella de sub radijs solis ⁊ occasũ ut stella
opposita huic orte ĩ matutinis occidat ĩ occidẽ
te ĩ illa hora. p̃a igr̃ mãsio a serte orit̃. 10. dieb;
remanẽtib; de aplr ⁊ cadit opposita ei q̃ ẽ algafr.
deĩn post os. 13. noctes oritur mãsio ⁊ cadit op
põita ei usq; ad finẽ ãm. Caplm. 24. de ortu
noue lune ⁊ additiõis lumis lune ⁊ diminu

tõis eĩ.

Dmĩs qm̃ narrem̃ ul' declarem̃ s' ue
stigia ort' stellar ⁊ occasus ear qd̃ accidit in
ortu noue lune ⁊ stellar. 4. d̃ sub radijs solis ⁊
ĩ capiam̃ locutiõez altã. Dicam̃ g̃ q; ipã illũi
nat̃ a splendore solis cadẽte sup eã fit g̃ medi
etas sup̃ficiei corpis eĩ oppõita soli lumĩosa cũ
itaq; ẽ cũ sole medietas ipĩs tenebrosa oppo
sita ẽ nob'. qm̃ luna cãit ĩt t̃rã ⁊ solẽ cũq; p̃g
ditur ⁊ an cedit solez ad oriẽte ꝓmittat̃ lumĩ ĩ
ea s; cursuz eĩ ⁊ reg̃ ab ea apte oriẽtis ⁊ aumẽta
tur ĩ ipã parte occidẽtis ⁊ reflectit̃ de lumĩ ad
nos ⁊ uidem̃ de ea figurã q̃ sil' ẽ arcui. Cũ aũt sol
ẽ ĩ duob; sig̃s. s. ariete ⁊ piscib;. tũc sũt ab ext̃
minatez arcus noue lune ꝓꝑ eq̃m distãtiã orizõ
tis qm̃ orb' sig̃nũ tũc ẽ arcus apud orizõta. sẽt
cũ sol ẽ ĩ uirgie ⁊ libra tũc uidet̃ noua luna di
recta q̃ orbis signor ẽ ĩ longitudiẽ declinatio
nis ab orizõte. Et q̃to mag̃ addit̃ elõgatio lũe
a sole addit̃ qd̃ apparet nob' de lumie ĩ corpe suo
s' cursũ eĩ usq; quo sit ĩ oppõitiõe sol' ⁊ tũc qd̃ to
ta medietas eĩ lucida sit nob' oppõita qm̃ t̃ra
tũc ẽ ĩt solez ⁊ lunã. d̃ĩi ptrãsit oppõitiõez ⁊ a
ꝓpinquat soli apte oriẽtis ⁊ reuoluit̃ ĩ ttũs me
dietas eĩ tenebrosa nob' ⁊ s' q̃titatẽ cursus eĩ ⁊ mi
nuit̃ lumĩ eĩ apte occidẽtis usq; quo cooperiat̃ radi
jis sol' ĩ oriẽte. d̃ĩi ptrãsit ip̃m ⁊ ut orit̃ noua
ĩ cula ĩ occidẽte cũ g̃ ẽ luna uelocis cursus ⁊ cũq;
lõgitudo ẽ septẽtrõal' ab orbe signor ẽ mora eĩ
sub radijs usq; quo appareat ꝓna. Et pol' qd̃ est
ut uideat̃ ĩ fine mẽsis ĩ matutino ĩ oriẽte. d̃ĩi õ

moveatur in crastino ut nova appareat in occidente sed propter hoc cum est in signis tortuarum elevationum in orbe recto sicut geminis et cancro et sagittario et capricornio. nam propter ortus eorum signorum et occasus eorum in climatibus septentrionalibus cum augeatur fit plus tempus ortus et occasus reliquorum signorum. Et cum luna est tarda cursu et eius latitudo est meridiana mora eius est sub radiis longa. et postquam est in occultatione tribus diebus et non apparet. deinde apparet ut nova accidit in die quarta et propter hoc cum est in signis velocium elevationum in orbe recto sicut aries et pisces et virgo et libra. Nam cum tempus horarum ortus signorum et occasus eorum in climatibus septentrionalibus augmentatur est minus tempore ortus et occasus reliquorum signorum. Reliquorum non signorum .4. que sunt taurus et leo et scorpio et aquarius. tempus ortus et occasus cum augeatur est equale partibus eorum in orbe signorum fere. quantitas autem elongationis a sole que invenitur visio eius secundum rem mediam quam operantur auctores canonum in climate .4. quando est inter eam et inter ortum et occasum quantitas rotunditatis .12. graduum de revolutione orbis. Et quoniam possibile est ut moveatur ex minori latitudine quam hec et maiore. Ex minori quoque longitudine quando cum est in signis velocis ortus et occasus fit longitudo vel elongatio eius a sole de partibus signorum plurima et multiplicatur lumen in corpore eius et videtur ex minori longitudine .12. graduum. plurima autem longitudo est ut sit luna in signis tardi ortus et occasus et sit longitudo eius a sole parva quare non videtur nisi ex longitudine maiore .12. gradibus. ad illud non demonstrandum ponimus exemplum dicimus ergo quod cum luna est ut nova appareat in climate .4. et est in ima solis et inter eos in occasu fuerit .12. gradus de revolutione orbis recti tunc ipsa et sol erunt de revolutione orbis signorum sic in libra .19. vel .19. gradus et sic est in ariete .10. gradus et equantur ambe longitudines in mora et diversitas luminis in corpore lune fit prope duplum et accidit in illo in revolutione .12. graduum orbis fiat longitudine inter solem et orizontem prope arietem et libram plurima que fit prope cancrum et capricornum propter angustiationem partium revolutionis in his duobus locis et diversitatem motus solis in eis. Capitulum .26. de ortu stellarum .4. de sub radiis solis.

Stellis quoque .4. erraticis .3. superiores que sunt saturnus et iupiter et mars coniunguntur soli deinde fit in supremo orbe revolutionis qua propter cursus earum in orbe signorum et quantitas corporum earum que sunt pauce diversitates et sit tempus more earum sub radiis longum et breve secundum diversitatem ortus motus signorum et diversitatem latitudinis stellarum tantum. Venus namque non duarum .s. veneris et mercurii iungitur soli in supremo orbe revolutionis semel directa et in infimo eius semel retrograda que propter multiplicatur diversitas more earum sub radiis secundum diversitatem signorum et diversitatem latitudinis et diversitatem cursus stellarum et diversitatem quantitatum corporum earum. Venus quod tamen augeatur de diversitate orbis signorum et diversitate latitudinis sue tamen aliis reliquis est diversitatibus duabus cum est summa latitudinis eius septentrionalis est et plus in almagesti .6. partes et tertia quia quando est retrogradiora in piscibus in climate .4. tegitur radiis solis duobus diebus tantum donec fit in gradu solis et videtur in illo die in oriente et coniuncta soli et quandoque iungitur moratur sub radiis ubi quo apparet in oriente .16. diebus. Sed mercurio augeatur de his duabus diversitatibus et ut in ultima longitudine a sole .s. super lineas contactus orbis revolutionis et nominatur perinde et nominatur illud longitudo ecliptica. Et hoc quando longitudo ecliptica cum est vespertina est in scorpione et cum est matutinus est in tauro longitudines autem quas visionum que inveniuntur secundum rem mediam secundum quod canonum auctores operati sunt. sunt cum est inter solem et stellam in ortu et occasu de revolutione orbis secundum quod describitur in nova luna et sunt ad saturnum .14. gradus et ad iovem duo .g. et ad martem .17. et ad venerem .7. graduum et ad mercurium .13. gradus. illud ideo secundum quod plus opportunitatis est ad has stellas tantum quoniam non illud in luna est quod ipse posuit longitudines visionis que inveniuntur ipsas longitudines que sunt inter solem et orizontem in hora cum sit stella super orizontem quoniam hec longitudo tamen posita est solis apud orizontem quod nominatur initio noctis alsafabe et in fine noctis alfager in omnibus partibus signorum secundum quantitatem unam et posuit illud in climate medio .s. .4. et in declinatione media orbis signorum ab orizonte que est in geminis et cancro propter claritatem aeris et subtilitatem aeris in illo loco et invenit ad saturnum .s. invenio uno .g. et ad iovem .10. gradus et ad martem .11. et ad venerem .4. gradus et ad mercurium .10. gradus. Iam igitur narravimus de diversitate ortus stellarum de sub radiis solis quod sufficit. Capitulum .27. de eo quod accidit lune et stellis propinquis terre de diversitate aspectus.

Et nunc quidem declaremus secundum necessitatem rerum quod premisimus quod accidat soli et stellis que sub sunt eo de terrestribus de premissis a locis suis in orbe signorum. Dicamus ergo quod in primis quod quando ymaginamur lineam rectam egredientem a centro terre quod centrum orbis signorum ad centrum corporis lune aut alterius stellarum et exeuntem et penetrantem ad orbem signorum tunc ipsa pervenit ad punctum in quo est stella orbis signorum in latitudine et longitudine secundum veritatem. Cum ergo stella est super summitatem capitis est hec linea et linea que egreditur a loco aspectus nostri de manifesto terre ad centrum stelle linea una faciens neque mutet stellam in loco suo orbis signorum secundum veritatem. et cum stella non est super summitatem capitis diversificantur utreque linee et secant se super centrum corporis stelle et cum linea que egreditur

de loco aspectus adrisari facies nos mōē ipām
ī loco alio a loco suo uero ī orbe signū. 7 noīat
h' diūsitas īt̄ duo loca reflexio aspect' 7 h' qd
reflexio ē arc' circuli mag' qui trāsit sup sūi
tatē capitis 7 sup stellā 7 ē circulus altitu
dinis sit g° stella ꝓpīnquior plus elōgationis
a sumitate capis q̄ sit ī ūitate s̄ q̄titatem
illi' arc'. Manifestū ē g° ex eo q nārrauimi' de lexiōe
et q' ei' iceptio ē a sūitate capis q' plurimū
ei' cū ē stella apd orizōta qm̄ angl's ī flexiōi
tūc ē maior q̄ sit ī reliq's locis celi. stelle ū su
periores q̄ sūt sup solē nō īuenimus h'ē d' hac
reflexiōe aliq̄d sensibile oīo. Sz 7 solis reflexi
o nō sentit' ꝗ ꝑ ꝑolixitatē eī' ꝗ cū c̄st̄rit' ꝑ lon
gitudinē ei' a ta inueitur plurim qd aggregatur d'
ea apd orizōta ē ta minuta. Inuenim' aūt et
in cāno 7 luna reflexio ē sensibilis ꝑꝑe illu
na. aggatur ei nāq apd orizōta cū ē ī ꝓpin
quiore orbiū signoꝝ .1. g° 7 .100. minuti. et
cū ē ī lōgitudine lōgiore orbiū signoꝝ fu
.40. minuta. In horis nō eclipsiū plurim q' agga
tur ei de reflexione ē gradus .7 20. minuta.
Narrem' itaq; q̄d cadat de reflexiōe ī cursu lōgi
tudinis 7 qd cadat d' ea ī latitudine. Dicamus
itaq; cū ē circl's orb' signoꝝ trāsiēs sup sūita
tē capis ī hora cū aspicit' stella ī climate ī q̄
cūq; illud poss' ē stella ī circl'o orb' signoꝝ q̄z
circulus orb' signoꝝ tūc ē ī loco circuli altitu
dinis ē arcus reflexiois arcus circuli orbis
signoꝝ ē reflexio tota ī latititudine 7 nō ca
dit aliqd extra ī latitudine 7 ē ꝑs reflexiois
a loco suo ad partē ī qua ē stella. nā si ē ī meo
rī ē ab oriēte uidem' eā āncorē locū suū ī mi
tate 7 si ē ī occidēte uidem' eā posteriorē a loco
suo. Cū aūt nō ē circl's signoꝝ sz q' narrauim'
et ē circl's q trāsit ꝑ polū orb' signoꝝ 7 ꝑ stellā
ipē q' trāsit sūmitatē capitis ī hora cū aspi
cit' stella ē arcus reflexiois arc' h' circli aut
arcus q̄m ē ī h' loco circli altitudīs q̄r reflexio
tota ī latitudine ē 7 nō cadit ād d' ea ī lōgitu
dine 7 ē ꝑ eū reflexiois ī latitudine ad ꝑtē
ī q ē stella nā si ē ī ꝑte septētional' a sūmitate
capis uidem' eā septētonalē a loco suo nō 7 si
ī meridie a sūitate capis uidem' eā meridianā
a loco suo cētissio. Cū āt aliqs duoꝝ orbiū
s. orb' signoꝝ 7 orb' q' trāsit ꝑ polū nō ē sup
sūitatē capitū ī hora q̄n ipā aspicit' reflexi
o ē diūsa. cū quidā ē ī lōgitudine 7 aliud ī lati
tudine 7 ē ꝗ ꝑs reflexiois ī lōgitudine ad ꝑtē
ad q̄ declinat circl's q trāsit sup polū orbis
signoꝝ a sūitate capis ab oriēte 7 occidēte.

Et ꝑs reflexiois ī latitudine ad ꝑtē ad q̄ declinat
circulus orb' signoꝝ a sūitate capis septētōis
et meridiei. h' g° sūt q̄ accidūt d' diūsitate aspec
tū.

Capitulū .28. de eclipsi lune.

Iam ostendim' ī q̄ue sūt ꝑmissa q̄d luna a sp
lendore sol' q̄r sit medietas sup̄ficiei corpis
ei' opposita soli lucida. Cū uō ē cū sole tota ē
medietas coꝛꝑis ei' tenebrosa ē nob' opposita 7
cū ē ī oppositiōe sol' ē tota medietas ei' lucida
nob' opposita. Dicam' g° h' ī q' illūiat medie
tatē spere t're quātē luna ī sup̄ficie t're reuo
lut' cū reuolutiōe sol' ab oriēte ad occidētē 7
silr' reuolunt' tenebre ī ea q̄m maior ē sol t'
ra opꝫ ut sit ūbra t're extēsa ī caeretione al'
et ī rotūditate 7 subtiliet' donec abscidat' 7 ut
sit linea q̄ ē ꝑpēdicularis umbre ī sup̄ficie
orb' signoꝝ ī separabil' sēp a nadir gradus solis.
Umbre nō lōgitudo a sūitate t're usq; quo d'fiē
ē sz ꝑbatōē ptolomei. eq̄l' medietati dia
met' t're ducēties 7 sexagēties cōties. Et
diamet' rotūditas ei' ī loco ī quo trāsit luna
ī hora ī qua opponit' soli ē eq̄lis diamet' coꝛis ī
bis 7 tribus qntis uni'. Cū g° luna ē ī oppositiōe
sol' 7 appropinquat capiti 7 caude nō ē ei lati
tudo qua egrediat' ab ūbra t're ad septētōnē
aut meridiē. q̄r sit ī cessus ei' ī umbrā tegit t'
ra ab ea splēdorē solis 7 uidet' 7 eclipsata usq;
quo ꝑ trāseat umbrā. Umbra eni currit cursu
solis. Et cū luna q̄dē ī hora oppositiōis nē
ē ī pūcto capitis aut caude 7 nō ē ei latitudo
omino ē īt' cēt' coꝛpis ei' sup cētrū rotūdita
tis ūbre illic 7 ē tc maior eclipsiū 7 more lō
gioris. Cū āt lune ī hora oppositiōis ē latitu
do nō sit eclipsis maxia. Nā si ei latitudo ē ꝑ
q̄titatē sup̄fluitatis medietatis diametri
lune ē trāsitus coꝛis ei' circlu ūbre ꝯtigens
ī tīnis 7 eclipsat' tota 7 nō ē ei mora ī ūbra 7 si
ei' latitudo ē eq̄lis medietati diamet' ūbre
tūc cētrū coꝛpis 7 ē illud q' eclipsat' a diūsa ꝑ
te ei' ī qua ē latitudo ei' et medietate diamet'
ūbre simul ē trāsitus coꝛpis ei' ꝯtigētis um
brā extrinsecus 7 nō eclipsat'. Iste g° sūt cāe eclip
sis lune.

Capitulū .29. de eclipsi solis.

Solis aūt eclipsis sic fit luna nāq; cū soli ꝯ
iungitur 7 ꝑꝑe capd aut caudā 7 nō ē ei
latitudo q̄ recedat ania sol' ē trāsit' ei' īt' nos
mediū īt' solē 7 q̄r tegit eū a nob' uidem' eum
eclipsatū. Declarem' g° q̄d accidit ī h' d' diūsita
te aspectus. Dicam' itaq; q' cū ꝯiunctio sol' et
lune ē nē ī loco capis aut caude 7 sup sūitatē
capis fiet cētra āboꝝ simul sup lineā q egredit'

de loco aspectus ad cor abos qm lune tc no e
diuersitas i aspectu. qr necessarium e ut e sep in hi
dispone obscurat luna totu cor sol. qd si no
fuit coniunctio ue i capite aut cauda et sup si
tate capis no erit illud s3 qr narrauimus pp illd
q accit de diuersitate aspectus et erit diuersitas as
pectus sic pmisimus s. 3. mos. aut e erit refle
xio i logitudine. tm. et e coniunctio punsioe diu
sa a coiunctione uera et latitudo lune punsioe et
tpi coniunctio na et latitudo lune punsioe diuisa
a latitudine ua aut e reflexio i logitudine et la
titudie simul. Et erit coniunctio et latitudo di
uise punsione simul a coniunctione et latitudine
ma. Cu g fuit punsioe et fuit lune latitudo
ab orbe signor et fuit latitudinum ei reflexio
i diuersitate ptis ei et equabunt latitudo et re
flexio i duab ptib diuersis no erit lune lati
tudo i punsioe oio. et erit cor ei et cor sol sup li
nea q egredit de loco aspectus et obscurabit luna
totu cor sol q. Et si fuit celo q trasit sup poli
orb signor et sup linea trasies sup summitatem
capitis i hac dispoe erit coniunctio punsioe diu
sa a coniunctione uera. et erit suppositio lune p so
le an ora coniunctionis ue aut pt ipa. nam si fu
erit reflexio logitudis ad orietem erit coniunctio i
punsioe an uera et fuit ad occidete erit coniunctio
punsioe pt uera. Q si no fuit latitudo et lati
tudis reflexio equales tunc superfluitas iter eas
erit latitudo lune punsioe et silr si fuit latitu
do latitudo et reflexio i pte una tc cu abe ag
gabunt simul erit illud qd fuit latitudo lune
punsione. Q si latitudo m̄sionis fuit maior
medietate diamet sol et medietate diamet
lune simul iunctis tc luna obscurabit pte
solis et erit illud qd obscurabit de eo f q̄titatem
qua minuit latitudo de medietate diametror
utrorq et erit eclipsis i cor solis apte i q erit
latitudo punsione. Si at fuit latitudo eq̄lis
medietati abor diametri tunc luna transit co
tigens sole et no obscurabit de eo ad. Et soli qd ci
eclisat totu no e mora sic e i luna qm magitu
do coris lune e ppe magitudine coris sol i aspe
ctu. Jam g manifestu e ex his q narrauimus qr qm
luna eclipsat. e q̄titas eclipsis ei et mora ipi
apd oes q ea uident i ptib terre s3 ee unu et qd e
clipsis solis e f3 diuersitatem illi ppt q accit de di
uersitate aspectus it loca climatu i qb uidet et q
auit quedam stelle obscuret alias manifestu e
ex his q narrauimus de ordinib orbiu ipar. Et
manifestu e qd qr possibile e ut luna obscuret oes
stellas q sut pp orbem signu qm ipa e ppiqor
cis tre. aut obscuret magq3 stellar. q illar
q ht orbem altiorem quam ipu. Et obscuret stelle
septe oes stellas q sut ppe orbe signor. Capitulum

30. de q̄titate que e it horas eclipsium.

Oportet qd ut declarem i q̄to tpis sit possibile
ut sit eclipsis s3 ee qd e mediu minus qd e it
duas eclipses solares et lunares simul e sex
mises lunares. Et q3 possibile e ut sit int duas e
clipses solares aut lunares. 4. mises. f. qn
cotigit ut sit mises mag et sit i qb e sol abu
troq3 late logitudies ppinquioes sui orbis m
uelocitate sui cursus. et luna i tarditate sui c
sus. Et i eclipsi qd lune i q̄cuq3 duar ptium
fuit ei latitudo ab orbe signor. S3 i eclipsi
sol oz ut sit latitudo lune i duab eclipsib si
mul i septetrione s3 huc mod cu coiunctione har
duar cum possibile e ut sit it duas eclipses. 4. m
ses lunares aut sint it duas eclipses. a. m
ses. na si otigat ut sint mises pm. f. illi i qb
sol e ab utroq3 late logitudis logioris sui o
bis i tarditate sui motus luna i uelocitate i
sui cursus tc e possibile i duab lunarib s3 possibile i
duab eclipsib solarib i climate. 9. et que
fuit post ipm ad septetrione ita qr sit latitudo
lune i utrisq3 eclipsib ad septetrione ab orbe
signor. Et dicamus q qd no e possibile ut en
clipsetur i mese bis i loco uno nec i duob locis
diuersis climatu septetrionaliu unq. Sed possibile e
i duob locis diuersis a linea eq̄litatis quor u
nus e i climatib septetrionalib et alt i pte me
ridiana. Jam g declarauimus de eclipsib solis
et lune. qd sufficit intelligenti et i hac arte itel
ligenti. Explicit alphagranus.

cito quod astralabium
est nomen grecum cuius
interpretacio est acceptio stellarum eo quod ac
cipiatur ex eo ueritas earum rerum quarum scientia queritur
ex locis stellarum ipsius aeris apparent almucantharat
que sunt in nomine tabula eius sunt opposite circulus qui
sunt in directo quorum cuspis est punctus cenith ca
pitum in eodem climate et inicium eorum est ex circulo
emisperii eiusdem climatis cum lineate sunt scilicet ille almucan
tharat. Inuenimus quoque antiquos contemptos fuisse
mansione .7. climatum eo quod propter habitaciones et plus habita
toris inuenissent in eis et nomen climatis est nomen grecum
significans declinationem quia cum terra esset rotunde figure esset quod
illi qui habitant sub equinocciali linea inequalitate
temporum semper et quorum cenith capitum declinauit a predicta
linea fuerunt eis diuersa horarum tempora. ideoque diuiserunt
antiqui declinationes per .7. diuisiones uocauerunt climata fuit
quod longitudo prime diuisionis a linea equinocciali sed
quantitatem hore unius equalis et longitudo diuer
sitatis reliquarum partium dimidium hore unius peruenit
quod diuersitas in .7. climate ad .8. horas equales et secundus
est longior dies diebus illius loci .16. horarum et breuior
.8. horarum.

Volueris facere astrolabium ad cuiuslibet latitudi
nem regionis. unum est opus adque equalis modi lati
tudine. fac tabulam primam que sit latior tabula reth
is per quantitatem latitudinis limbi qui limbus debet
esse latior circulo capricorni paulisper. scilicet eam scilicet quantita
tem latitudinis in qua poterit describi graduum almunai
qui est terciclus ex gradibus a capite capricorni super graduum
limbi predicti cuius libri densitas sit secundum quantitatem
rethis si fuerit astrolabium unius latitudinis. aut secundum
quantitatem tabularum et rethis ut equetur dum poni
tur aptis et non transgrediatur inuicem. et figes limbum
clauis in .8. partibus uel absolute ut quibusdam placet
in quibusdam locis ad placitum et coniunges ipsum libum
madri cum stagno uel argento et facies super extre
mitatem eius circulum postea dimicte spacium litteris
et facies iterum .2. circulos ad inuicem propinquos inter quos
erunt gradus succedentes recthe diuides que ipsum spa
cium quod fuerit inter ipsos circulos per .360. diuides equales et in
cipies scribere ab inicio quarte occidentalis meridiane
ex puncto .a. eundo ad punctum .c. continuatim usque in
finem graduum .360. sicudus uoluit et elucidabis et equabis eam
tabulam prout melius poteris. Deinde extrahes dyame
tra que quadrant eam abscindens unum eorum pariter in
super punctum cuspidis .e. ut ita quadrantes sint
equales et facies in alia parte similiter. Sit quoque diameter
que se abscindat in alia parte opposita tabule dyame
tris que se abscindunt in altera .1. sint in directo eorum

postea statues in intencione per terre circulum arietis et
circulum cancri. circulus autem capricorni erit qui incedit
uel uadit per extremitatem tabule et ipse est maior

circulus qui cadit in matre et iterum facies circulum
super extremitatem tabule dimittes quod spacium in quo
possint scribi littere numeri et incipies scribere litteras a puncto
to .d. qui est in oriente usque in punctum .a. qui est sub armilla
qui significat in astrolabio meridiem perficiesque in eadem
quarta .90. gradus hoc modo. diuides scilicet predictam quartam
per .18. diuisiones equales et scribes in prima diuisione .4.
in secunda .10. in tercia .14. et sic augendo ulterius usque ad .90.
et per hanc quartam accipies altitudinem solis et stella
rum. Similiter facies in ceteris in quartis. Incipies autem scri
bere a puncto orientis usque in meridiem. id est ex .d. scilicet
in .a. ut supra dictum est. deinde incipies ex puncto .d. et
fac similiter in .c. et post ex .b. in .a. ultimo uero ex .b.
in .c. descriptis litteris iterum facies duos circulos
propinquos sibi. inter quos erit modicum spacium in quo erunt
gradus designati quibus gradus ut diximus super in litteris erunt
in unaquaque quarta per .18. diuisiones distributi in unaquaque
scilicet diuisione .4. ita ut in qualibet quarta sit .90. diuisiones
uel gradus signorum tunc et sunt omnes .360. gradus qui sunt
gradus .12. signorum singulorum et dimitte spacium in quo
describas litteras numeri graduum qui diuiduntur
gradus uniuscuiusque signi per .6. diuisiones incipies a capite
signi ita quod in prima diuisione sit .4. in secunda .10. et sic
augendo usque in .30. et hee diuisiones erunt uenientes

linee ab extremitate tabule que dividunt gra
dus et litteras superiores. post hec fac duos circulos
in quos dimittes spacium quod divides per 12 partes equa
les in quibus describes nomina signorum et omnes circuli isti erunt
ex uno puncto scilicet centro id est habebunt unum punctum scilicet
e qui est in medio tabule et incipies ab ariete initio qua
rte occidentalis et meridiane que est punctus b in eius versus meridiem
qui est punctus a et divides unumquodque signum per 30 divisiones
ut supra. postea pones regulam super 188 gradum extremis
sed in tempore isto debet poni super 24 gradum et hoc propter motum
8 spere et iunges eam cuspidi per lineam subtilem deinde divides
ipsam lineam a cuspide usque in circulum superiorem per 12 divisiones
similitatem et pones per divisiones ex parte cuspidis circuli
signorum cuspidem circini et facies circulum secundum illud centrum
et accipies ex hac linea 30 divisiones equales erit que inter cui
tas que cuspides una divisio ex ipsis divisionibus et inter
caput linee et circulum altera divisio prohibens eos ne se
contingant. item facies circulum et divides eum per 364 divisi
ones secundum numerum dierum anni solaris si fuerit astrolabium
magnum et si fuerit parvum pone eos binos et binos. deinde
fac sub eo alium circulum in quo erunt numeri dierum mensium latinorum
et sub hoc alium in quo scribentur nomina mensium latinorum. postea
pones regulam super 14 gradus sagittarii et iunges eam
cuspidi circuli signorum et pones notam in circulo mensium

(Tabula ad sciendum in quo sol est in initio cuiuslibet mensis)			
Menses	g.	m.	signum
Martius	16	43	pisces
Aprilis	17	36	aries
Maius	16	34	taurus
Junius	16	13	gemini
Julius	18	47	cancer
Augustus	18	27	leo
Septembris	18	34	virgo
October	18	12	libra
Novembris	14	20	scorpio
Decembris	14	41	sagittarius
Januarius	17	28	capricornus
Februarius	18	43	aquarius

erit que hoc initium decembris et
erunt ab eo usque in punctum
c qui est in septentrione 14
dies et remanebit post hoc spa
cium praeabscisis 14 diebus decem
bris 340 dies super quos di
vides reliquam partem circuli id est
multiplices 40 septies et
divides multiplicatum per 7 et
exibunt 40 postea per 4 et ex
ibunt 10 postea per 2 et exibit
singuli gradus. alio modo potest
fieri levius accipiendo per tabu
las gradus per 17 60 14 tercio
in 2 postea iterum 14 et ideo hoc
ingenium inventum fuit quia non erat apta multiplicatio 364
et scito quod sol ingreditur caput arietis 18 die mensis ma
rcii et initium cancri 16 die iunii et initium libre 17 die septe
mbris et initium capricorni 14 die decembris. iterum cum divi
des circulum anni pones regulam super centrum signorum et super
divisiones dierum semper. et nota quod circulus mensium potest fieri
concentricus circulo signorum et idem est. –
Cum volueris ponere quadrantem inbre iunge cuspidem circuli sig
norum per lineam subtilem et occultam que vadit per medium scilicet occi
dentalem et septentrionalem equaliter cuius finis erit circulus mensium.
postea produces ex fine eius duas lineas ad summitatem tabu
le et erit quadrans ex rectis angulis. deinde facias per ipsas duas

	g	m		g	m
Marcius pisces	17	18	octobris libra	18	37
Aprilis aries	18	1	novembris scorpio	14	88
Maius taurus	17	0	decembris sagittarius	16	12
Junius gemini	16	80	ianuarius capricornus	17	41
Julius cancer	14	18	februarius aquarius	19	17
Augustus leo	18	44			
Septembris virgo	18	49			

hec tabula fuit verificata parisius anno domini 1298.

lineas alteras duas lineas prope eas inter quos erit spacium
ti. Item facies duas lineas istis latiores inter quas
erunt littere et divides spacia que sunt inter eas litteras ex utraque
parte per 6 divisiones ad litteras. spacium vero quod est strictius
divides per 12 et numerum punctorum ad unamquamque litteram duos pun
ctos et incipies scribere ex diametro et sinus in astrolabio du
os quadrantes facies talia scilicet septentrionalem et orientalem que est
inferior eis similis. potes etiam inter quadrantes duos eosdem inferio
res infra circulum mensium constituere lineas horarias ut sit in qua
drante per quas habebis horas naturales dierum in dorso et hec
est figura dorsi astrolabii. –

Cum volueris facere allidadam id est regulam que ponitur supra
dorsum astrolabii tabulam angustam similitudinem regule cuius
longitudo sit longitudo tabule dorsi et plus parva quantitate
qua possit ad scindi due tabule perforate ad accipiendum
altitudinem et lineabis illam regulam per medium in longitudinem
et postquam lineaveris ipsam abscinde de ipsa quantum sufficit
ad agendam duas tabulas perforandas et maneat postea secundum
longitudinem tabule parte aut paululum ne accipiatur
in paruis. postea divides eam per medium circulariter in duas
partes et pones in medio eius notam super quam erit princi
pium axis. deinde abscides dimidium regule ex una parte
secundum quod est notatum et ex alia parte eius et suabis lineam que est
in medio eius quadam partem dum abscideris que erit fidu
cia et acues summitatem regule versus lineam fiducie a summo
usque deorsum ut fiat subtilis summitas regule et possit videri
gradus. post hec compones tabulas duas super unam latitu
dinem ab arte et suabis ut linee que sunt per dorsum tabule cadant
super lineam regule ortogonaliter et perforabis eas antequam compones
eas et sit foramen unius longitudinis a regula sicut ipsa
foramina super lineam tabularum equaliter perforata et in unaquaque
tabula sit 2 foramina maius scilicet et minus. minus ad accipiendum
radios solis in die et maius ad accipiendum stellas in nocte.
Nota quod centrum duarum tabularum que sunt super corpus alidade
et axis allidade debent habere idem centrum et linea que est in regula
debet procedere centro duarum tabularum equaliter cum collocatur in re
gula sive in alidada et scito armille per quas suspenditur
astrolabium reflectuntur super spinas suas quousque unaquaque
earum currat in alia quasi super acum gladii ne tardet scilicet et
forte erit in sede aliquid declinationis ad aliquam partem et si non fuit in
foramine in quo est alidada que est armilla reflexa que figitur in ma
tre secundum lineam mediatricem circuli et ac per hoc sit aliqua tortuo
sitas in acceptione altitudinis quod debes ita probare mit
tes per foramen filum et suspendes de eo aliquid ponderosum per hec
suspendes astrolabium per filum alterum ex eodem foramine tunc
si habuerit filum super filum et si non declinaverit ab eo erit
verax si vero declinaverit ab eo studeas adaptare eum removendo
foramen ad ipsam partem ad quam declinat filum si deus voluit

Cum volueris constituere horas in regula divide longitu
dinem unius tabularum que sunt in regula in quibus sunt foramina per 12
divisiones erit que ipsa tabula ita. deinde divide similitu

Tabula umbre verse per quam convertes horas in regula		
g	puncta	minuta
15	3	13
30	6	46
45	12	0
60	20	47
75	44	46
90	0	0

dine ipsorum statuum in tabula vel pergameno vel in quo vis
et divide eam secundum similitudinem per punctos. postea pones re
gulam super ·15· gradus exaltitudinis et scies mora qua
tum habebit ex umbra versa et eriges circinum super quanti
tatem ipsorum punctorum graduum quos invenisti ad eandem
altitudinem et ipsam pones quantitatem in regula a radi
ce tabule quam divisisti quousque pervenerit ad finem
umbre eritque hic finis hore prime. Deinde pones
regulam super ·30· g· et similiter quantum pervenerit in ei ex
umbra versa et aperies circinum secundum quantitatem eorundem punctorum
et pones ipsam quantitatem in regula a radice pode tabule
quam divisisti quousque pervenerit ad finem umbre eritque
idem terminus et finis secunde hore. Item pones regulam super umbram
·45· deinde super umbram ·60· post super umbram ·75· que est fi
nis hore quinte et quod residuum ex regula fuerit erit
hora ·6ª· et non habet finem in regula. postea revertere umbre
eritque initium ·6· finis ·7ª· et initium ·5· finis ·8ª· et ini
tium ·4· finis ·9ª· et initium ·3· finis ·10· et initium ·2· finis
·11· et initium prime finis ·12·. Et si volueris extrahe
umbras harum altitudinum ex tabula umbre vel ex tabula
altitudinis umbre per quam scies umbram omnis altitudinis
facque verius si deus voluerit. Item alia extractio
et in positione horarum in regula levior prima et omnes redeunt
in unum et sunt in opere eedem. Cum hoc volueris facere scito
longitudinem linee regule que cadit in tutta usque tabulas
immo solum usque ad clavum ex convenientius est ut sit cla
vum sit omnes umbre et adde illi longitudinem ·4· alti
tudines totius tabule cum suntacatulis suis a superficie
regule usque ad summum tabule ipsius et si plus ·4· similitu
dinibus totius tabule cum suntatulis suis et si sit bene non
fuit non sit minus eis ·4· similitudinibus ex finis ·4ª·
similitudinis est finis hore ·9·. postea pone ipsam lineam
in tabula vel pergameno vel alio deinde extrahe ex sum
mitate linee lineam super erectum angulum et accipe
ex eo secundum quantitatem tabule et scito ipsum punctum et ex
trahe ex eo puncto lineam super erectum angulum
quousque volueris. deinde pone punctum qui est finis tabule
cuspidem et mensura qualibet longitudinem quam volu
eris et fac quartam circuli. post divide ipsam quar
tam per ·6· partes equales deinde iunge divisiones puncto
rum eorum cuspidi et extrahe lineas quousque pervenerit
linee regule ·1· usque ad regulam et quecumque se absciderit
ipsa erunt puncta horarum prime videlicet et secunde ·3· ·4· ac
·5ᵉ· et initium ·6· est finis ·4· ex ·6· nullum habet cumque versa
fuit umbra ostendet est reliquas horas. Si autem fuit
linea sicut ·4· similitudines totius tabule erunt finis
·4· hore ad radicem secunde tabule et apud clavum quod convenien
entius est. Cumque versa fuit umbra exaltatione sum
mitate erit hic finis ·6ᵉ· et initium ·7· et cum fuerit ad finem ·4·
erit finis ·7· et initium ·8· et cum pervenerit ad finem ·4· erit
finis ·8· et initium ·9ᵉ· et pervenerit ad finem ·3· erit finis ·9·
et initium ·10·. cum vero pervenerit ad finem secunde erit finis
·10· et initium ·11·. cum pervenerit ad finem prime erit finis
·11· et initium ·12·. post hec mutabis horas cum circino in re

gula et pone initium regule iuxta radicem tabelle sicut
vides in hac figura.

acies aliam regulam que novella dicitur ut hic patet que
sit divisa per notas secundum divisionem linee meridionalis
tabule latitudinis tue regionis per alinucantharat et
hec curret supra faciem rethis.

p Extracta regula facies clavum rotundum et decenter
compositum et perforatum habentem caput bene factum quod clavus
sit utilis ad colligendas inter se tabulas dum perforate fu
erint et vocabitur arabice archithop quem nos lati
ni vocamus axem. facies quoque in modum equi vel cunei
sive cuius vis alterius aliis tabulis parvam bene factam quam
mittes in foramen axis decenter ut retineat ita tabu
las et dicitur alforas equus ex consuetudine sit in modum
equi. Huc usque intimusimus de diversis tractatibus sed
nunc redeamus ad librum

a Accipe tabulam quam volueris et cuiuscumque quantitatis et
facies in ea circulum cuius dimidium dyametri sit simile
dimidio dyametri eius quod accidit ex matre instru
mentum et cum feceris circulum abscides quod superfluum
fuit extra ipsum circulum de tabula preter quoddam locum quem
ibi dimittes in modum denticuli ut intret in limbo in
foramen ad hoc constitutum et bene factum cum intraverit
tabulam in matrem et ipse denticulus fuerit in suo fora
mine ut non possit postea tabula huc vel illuc mo
veri et hoc cum feceris extrahe dyametrum eiusdem circu
li in directo quousque se abscidant super ·4· cuspidem ere
ctis lineis et ista erunt dyametri ·a·b·c·d·
Deinde fac circulum capricorni et circulum arietis et libre
et circulum cancri. circulus autem capricorni est circulus
·a·b·c·d·. Cumque volueris facere circulum arietis id est circulum
per quem vadit caput arietis et libre et circulum cancri
id est per quem vadit caput cancri divide circulum
·a·b·c·d· per ·360· partes equales sitque omnis quarta
circuli ex ·90· partibus equalibus. deinde pone acum et similem
numero graduum totius declinationis que est secundum ptolomeum
·23·g· et ·51· minutorum et secundum albategni ·23·g· ·35·
minuta. sed in diebus almeonis invenerunt observato
res ·23·g· ·33· minuta sicut hermes ex eidis pervenit huic
declinacio ad ·24·g·. accipe ergo hanc declinationem si
volueris quia non erit ibi sensibilis discordia. Cum ergo
extrahe circulum arietis divide circulum capricorni
id est circulum ·a·b·c·d· per ·360· et accipe ex eis secundum quod docet
tabula declinationis ex puncto ·a· versus ·d· et pone ibi
aliquam notam et si vis dividere ipsam quartam per ·15· accipe
ex eis ·4· divisiones ex parte ·a· versus ·d· et pone
ibi notam ·f· ·z· et vide ut ibi sit ·5ᵉ· equales et si vis
divide ·4· partes iterum divide ipsam tertiam que fuerit
inter ·a· per ·4· et ex ipsis ·4· accipe ·4· que fuerint a parte
·a· et pones ibi notam. Si etiam vis divide fac sic
dyximus per quam divisimus tabulam per diametros equales
feceris quatuor scripseris quoque litteras super capita diame
trorum ut ponere in superiori parte tabule que est sub armilla
et significat meridiem ·a· et in occidente ·b· in septem

tīōe·c·⁊ iouēte·d·diuideſ unā·q̄ꝝ·ſ·ex·a·
ī·d·230.g̃·⁊ accipieſ·23·⁊·41·mīt̄ ſꝫ ptholoēū
qꝛ mag̃ autētī ē ſꝫ modernū ſapiētes·23·g̃
⁊·33·mī·pc̄to hāīt· vl' diuidas ſic oēꝫ cēcu
lū poīta tablā ī matre ⁊ ea diametrata·acci
pe ī libo ex·a·ī·d·28·g̃·ſi uiſ ⁊ ī cīclo īpoꝝ ubi
ē·z·⁊ ſup·e·poē regulā ⁊ fac ſbtileꝫ lineaꝫ
q̄ uocet·e·z·⁊ hoc ī cludit cū linea·e·a·ſpa
ciū·28·g̃·oīſ cēculi intra ī ſcripti·⁊ nō q̄ h
nō ī quolꝫ cēculo īt̄ra libū ſcripto tot ſt̄ g̃·x
accepti quot ī libo accipim̄ꝰ h̄ mōuſ ē mel
ior ꝑua eū· accipe g̃ ī p̄dcō nūo ut diximuſ
notā ⁊ ſcbe ſup eā·z·eritq̄ꝫ·a·z·arcū declō
tota· deīn iūgeſ·z·cū·b·ꝑ lineā·z·b·adſci
detq̄ꝫ lineā·a·c·ſup·pūctū·h·tūc poēſ ei pūc
tū·e·cuſpidē ⁊ fac cēculū ſꝫ q̄titatē lōgitu
diſ·e·h·ideſt poēſ circinū ex pte una ſup·e·⁊
ex alia ſup·h·⁊ fac cēculū q̄ erit·h·c·k·l·⁊ ipe erit
cēculꝰ ꝑ quē uadit cap̄ arietis ⁊ lib̄·Jteꝝ diuideſ
iſtū cēculū ꝑ·360·gradꝰ·aut quartā eiꝰ ut ſupra
deūꝫ ē ⁊ poē ſup uūꝫ gradunū p̄dc̄e d̄cliatōiſ ut x

ſupra deūꝫ ē notā ⁊ ſcbe ſup eā·m·⁊ iugeſ·m·
cū·t·ꝑ lineā·m·t·⁊ abſcīdit lineā·m·t·lineā·a·c·
ſup pūctū·n·⁊ poēſ ei pūctū·e·cuſpidē ⁊ facieſ x
cēculū q̄ erit cēculus·n·f·o·v·⁊ ꝑ hūc cēculū ī cidit
caput cācri ⁊ hec ē figuā p̄cedēs·//Et ſi cōſtituēmꝰ
cēculū·h·l·k·t·q̄ ē cēculus arietis ⁊ libre et uellemꝰ
extrahē ex eo cēculū cap̄·⁊ cēculū cāc̄ diuidēmꝰ cēcu
lū·h·l·k·t·ꝑ·360·ptes ut diuidēmꝰ·g̃·ut s̄ pꝰ h̄ ponē
muſ arcū·t·q·ſic̄ totā d̄cliatōeꝫ poſt h̄ iūgēmꝰ·h·
cū·q·⁊ extēhēmꝰ lineā dōec abſcīdēt diametrum
·l·t·ſup pūctū·b·//deīn ponemꝰ pūctū·e·cuſpi
dem ⁊ facēmꝰ cēculū ſꝫ q̄titatē·e·ex·b·q̄ uicē̄t cir
culꝰ·a b c d·eritq̄ꝫ h̄ cēculꝰ capitiſ cap̄cornī·poſt h̄
ī abſcīdēmꝰ arcū·h·m·ſicut totā d̄cliatōeꝫ ⁊ iūgē
mꝰ·m·cū·t·ꝑ lineā·m·t·⁊ abſcīdēt linea·m·t·lineā
·h·k·ſup pūctū·n·poſt h̄ ponēmꝰ pūctū·e·cuſ
pidē ⁊ facēmꝰ cēculū ſꝫ q̄titatē lōgitudiſ·e·ex·n·

q̄ eēt cēculuſ·n·f·o·u·ꝑ quē uadit cap̄ cācri ⁊ ſi
uellemꝰ extrahē cēculū arietiſ ⁊ libre ⁊ circulū x
cap̄cornī ex cēculo cāc̄ diuidēmꝰ cēculū·n·o·f·u·ꝑ
·360·diuiſiōeſ poſt h̄ ponēmꝰ arcū·f·f·ſic̄ d̄clīōeꝫ
totā ⁊ iūgēmꝰ·n·m·f·ꝑ lineā·n·f·⁊ extrahēmꝰ
ī directo dōec ſe abſcīdēt cū diametro·n·f·ſup x
pūctū·t·ponēmꝰ poſt h̄·e·cuſpidē ⁊ facēmꝰ cēculū
ſꝫ q̄titatē lōgitudiſ·e·ex·t·q̄ eēt·cēculꝰ·t·h·l·k·
q̄ ē cēculuſ arietiſ ⁊ libre·poſt h̄ extrahēmꝰ cēculū
cap̄cornī ex cēculo arietiſ ⁊ libre ſꝫ arte p̄dcāꝫ·~
T poſt cōſtitutōeꝫ hoꝝ tū
circuloꝝ·ſ·cap̄cornī arietiſ ⁊ libre ac cācri·fac x
cēculū ſignoꝝ hoc ē ut diuidaſ lineā·a·o·ꝑ mediuꝫ
⁊ facieſ ſup lineā·a·o·cēculū trāſeūtē ꝑ pūcta·t·
·l·ſi ſic iā īuēiſti opꝰ ⁊ ſi nō trāſierit ꝑ h̄·duo pūc
ta erraſti·Jterā g̃ opꝰ dōec ꝯtīgeret ⁊ h̄ cēculuſ ē cir
culuſ ſignoꝝ ⁊ tūc fac aliū cēculū ī quo poſſīt x
gradꝰ deſignari·iteꝝ ī t̄ illū fac alteꝝ ad ſcribēdū
lrās nūoꝝ ad huc īfra facieſ t̄ciū ū ſignāt ſigna
Cūq̄ꝫ fecēiſ cēculū ſignoꝝ oportet te poſtea diuidē eū
ꝑ ſigna ⁊ gradꝰ ſignoꝝ cuiꝰ rei exēplar ē ut faciaſ
cēculū arietiſ ⁊ libre q̄ ē·a b c d·⁊ diameṫ abſcīdāt
ſe ſup pūctū·e·⁊ ſup cēculū ſignoꝝ·a·z·c·h··~
Deīn diuide cēculū·a b c d·ꝑ·360·poſt h̄ poēſ arcū
c·t·ſimilē dimidio totiꝰ d̄cliatōīs·deīn iūgeſ·a·
cū·t·ꝑ lineā ⁊ abſcīdet linea·a·t·diametra·b·
·d·ſup pūctū·k·deīn extrahēſ diametrū·b d·in
directo dōec abſcīdat cēculū ſignoꝝ ſup·h·tūc x
pūctꝰ·a·erit pūctꝰ capitiſ libre ⁊ pūctꝰ·h·erit
pūctꝰ capitiſ cap̄cornī ⁊ pūctuſ·c·erit pūctꝰ
capitiſ arietiſ ⁊ pūctꝰ·z·erit pūctꝰ capitiſ cāc̄
//poſt h̄ poē arcū·d·l·⁊ arcū·b·m·l·g·f·m·g·a·f·c·
unūq̄ꝫq̄ꝫ uideꝫ iſtoꝝ ex·30·g̃dibꝰ·deīn q̄reſ arcū
q̄ ē ſup pūctū·m·k·l·⁊ abſcīdet cēculū ſignoꝝ
ſup·u·ſ·eritq̄ꝫ ſignū·h·ſ·ſagiptarū ⁊ arcuſ
z·n·ſignū geminoꝝ·poſt h̄ poē unūq̄ꝫq̄ꝫ exar
cubꝰ·l·g·m·f·30 gradꝰ deīn quereſ arcū q̄ uadit
ꝑ pūctū·f·k·g·⁊ abſcīdet cēculū ſignoꝝ ſuper
pūctoſ·q·x·eritq̄ꝫ arcꝰ·ſ·x·ſignū ſcōpū ⁊ arcꝰ
·n q·ſignū tauri ⁊ remāēbit arcꝰ·x·a·ſignū libre
⁊ arcꝰ·q·c·arietiſ·//poſt h̄ poēſ arcū·h·o·ſic̄ arcꝰ
·h·ſ ⁊ arcū·o·r·ſic̄ arcū·ſ·r·eritq̄ꝫ arcꝰ·l·ç·ſignū
piſciſ ⁊ arcꝰ·o·r·ſignū aquarū ⁊ arcꝰ·h·o ſignū
cap̄cor//poſt h̄ poēſ arcꝰ·z·v·ſicut arcꝰ·z·n·⁊
arcꝰ·v·p ſic̄ arcꝰ·n q·eritq̄ꝫ arcꝰ·a·p·ſignū uirgi
niſ ⁊ arcꝰ·p·v·ſignū leoniſ·⁊ arcꝰ·v·z ſignū cāc̄
⁊ ſimilr̄ ſi poēſ arcꝰ·d·l·z·g̃dꝰ quoꝝ q̄libꝫ ualꝫ
·10·⁊ arcuꝫ·b·m·ſimilr̄ eēt arcꝰ·h·o·z·gradꝰ
ex cap̄cornō ⁊ arcꝰ·z·u·z·g̃·ex cācro hoc mō
diuideſ uniūſū cēculū ſignoꝝ ꝑ ſignoꝝ toſ gradꝰ
ut paꝫ ī hac figuā·// poſt ē aliuſ t̄bꝰ mōuſ
diuidi zodiacuſ p̄mō ꝑ lineaſ rectaſ ſup to
tā d̄cliatōeꝫ ut ī p̄cedēti paꝫ·
2ꝰ·ꝑ tabulaſ aſcēſiōiſ ſignoꝝ ī cēculo directo

⁊ hoc utim̃ m̃o .f. trahēdo lineā rectā a pūcto
.e. p zodiacū ⁊ p declīatōes sigⁱ sui g̃ra .f. uel
p circulos trāseūtes p declīatōes cuilibet gradui
signoꝝ ⁊ si declīatō sit austral' accipe eā extra
equinoctialē ex .a. u̾sus .d. si sit .s. accipe īt̾ra ex
.a. u̾sus .b. pōendo sēp regulā sup pūctū .d. ⁊ sup
d̾clīatōes u̾sus q̃s cūq; p̾t̾ accepta fuit d̾clīato ꝯ
.f. ex .a. u̾sus .d. uel ex .a. u̾sus .b. ~

Utrumq; diuisim⁹ c̾culū signoꝝ c̾culis ē op̾tet nos ⁊
postea describ̾e stellas fixas ī c̾culo signoꝝ cui⁹ rei
exēplar ē ut pōam⁹ stellā cū lōgitudīe sua ab eq̃
noctio diei cū gradu q̃ uenit ad mediū celi cū
ea stella ⁊ h̾ fit sic pōem⁹ c̾culū equinoctiū diei .s.
c̾culū aries ⁊ libre .a b c d. ⁊ diametra abscīdāt se
sup .e. ⁊ sup sint c̾culū signoꝝ .a. z. c. h. et pōem⁹
exēplū u̾rūꝫ ī una stella ex stell' quaꝝ lōgitudo ē
ab equinoctio diei u̾sus septēt̾iōes sitq; illa stella ⁊
uultur uolās ⁊ abscidem⁹ ex pūcto .d. u̾sus .c. quāt̾
longitudo ei⁹ ē ab equinoctio diei .s. 8. ⁊ 14. mūs ⁊
ē arc⁹ .d. t. ⁊ iūgem⁹ .t. cū .a. ⁊ abscīdet diametrūꝫ
sup pūctū .k. int̾ equinoctialē ⁊ pōem⁹ pūctū .e.
cuspidē ⁊ faciem⁹ c̾culū s̄ꝫ quātitatē lōgitudīs
.e. ex .k. ⁊ ē c̾culus .k. m. uaditq; p stellā post h̾
aspiciem⁹ pūctū qui cū eo ē ī medio celi ex circulo
signoꝝ hoc ē .16. grad⁹ ex capⁱcorno qui ē pūctūꝫ
.l. deīn iūgem⁹ .l. cū .e. abscidetq; linea .l. e. c̾culūꝫ
.k. m. sup .m. pūct⁹ g⁹ .m. ē cuspis no
lātis sil̾r poēs uniu̾sas stellas quaꝝ lōgitudo est
ab equinoctio diei ī d̾clīato ad austrū ⁊ postea
ponem⁹ aliud exēpl' ī stella alia ē lōgitudo ab
equinoctio sui ca. m. u̾s sept̾ōnē ⁊ sit ipa stella ī
cor tauri abscidem⁹ q; ex pūcto .d. lōgitudīēꝫ
ei⁹ ab equinoctio diei u̾sus .c. ⁊ q; lōgitudo ē u̾sus
septētōnē ē 14. grad⁹ et ē a u̾sus .d. n. iūgem⁹ .a.
cū .n. ⁊ extrahem⁹ eā donec abscīdat .e. h. b.
diametrū sū lineam sup .s. deīn ponem⁹ pūc-
tum .e. cuspidem ⁊ faciem⁹ c̾culū s̄m q̄ntita-
tem lōgitudīs .e. s. ⁊ ē c̾cul⁹ .ff. deīn aspiciem⁹
pūctū cum quo ē ī medio celi ex c̾culo signoꝝ
h̾ ē 29. grad⁹ ex tauro qui ē pūct⁹ .g. ⁊ iūgem⁹
.e. cū .g. ⁊ extrahem⁹ eā donec abscīdat c̾culū
.ff. sup pūctū .f. pūct⁹ ergo .f. ē pūct⁹ cordis
tauri ⁊ sil̾r pone omēs stellas quaꝝ lōgitudo
ē ab equinoctio u̾s aquilonē. si u̾o fuit lōgi-
tudo eaꝝ ab equinoctiali u̾s meridiē accipies
lōgitudīēꝫ eaꝝ ex .d. u̾s .a. ⁊ iūges .a. cū illa
lōgitudīe accepta ⁊ extrahes lineā donec
abscīdat lineā .b. h. cadet q; illa sectio
ex c̾culū equinoctij u̾s meridiem ⁊ erit lōgitudo
eius meridiana. m̃ habes q; lōgitudīem ⁊ fa-
cies c̾culū qui erit s̄m ipsam lōgitudīe sic̾ fecisti
ī stell' sept̾ionalib; si deus uoluit posse
ē esse stelle fixe ī istis . p̾ eam tabula q̃ uni-
ficata ē parisius per armillas omnes
stellas cū distantia eaꝝ ab orbe signoꝝ
⁊ ē lōgitudinis eaꝝ s̄m uītatē eaꝝ q̃ hēt̾
ex c̾culo magno eūte p polos zodiaci
⁊ per stellas ad eclipticam. ē modū iste
dicetur ī quodā capl'o ī fine opus ap-
posito;

Tabula differentiarum unius regni ad aliud et nomina regum atque cuius here ascribitur. Et sunt indicatores dierum cuius here nomina in superioribus tabulis posite.

Differentie annorum dierum omnium herarum hic positarum ad invicem.	4	3	2	1	Differentia omnium herarum hic positarum ad invicem.	4	3	2	1	Differentia omnium herarum hic positarum ad invicem.	4	3	2	1
Differentia diluvii et regis alfonsi illustris.	7	21	40	38	Differentia here arabum et regis alfonsi illustris.	1	30	54	24	Differentia diluvii et dioclitiani.	5	43	20	25
Differentia nabuchodonosor et regis alfonsi illustris.	7	22	44	25	Differentia yezdegerd ultimi regis persarum et regis alfonsi.	1	2	54	0	Differentia phylippi et here persarum.	6	17	46	14
Differentia mortis allexandri sive regis phylippi et regis alfonsi.	2	34	45	5	Differentia diluvii et nabuchodonosor.	3	48	56	13	Differentia diluvii et here persarum ultime.	6	18	46	38
Differentia allexandri magni et regis alfonsi	2	38	32	44	Differentia diluvii et allexandri macedonii sive regis filippi.	4	41	55	33	Differentia nabuchodonosor et mortis allexandri patris phylippi.	0	42	59	20
Differentia here cesaris et regis alfonsi illustris.	2	10	40	19	Differentia diluvii et allexandri magni	4	43	7	54	Differentia nabuchodonosor et allexandri magni.	0	44	11	41
Differentia incarnationis et here regis alfonsi	2	6	57	59	Differentia diluvii et here cesaris.	5	10	51	19	Differentia nabuchodonosor et here cesaris.	1	11	55	6
Differentia dioclitiani et regis alfonsi illustris	1	38	11	13	Differentia diluvii et incarnationis domini nostri yhesu xpi.	4	14	42	39	Differentia nabuchodonosor et incarnationis yhesu xpi	1	15	46	26
Differentia here arabum et persarum	0	1	7	24	Differentia mortis allexandri patris filippi et persarum.	1	36	15	5	Differentia here cesaris et persarum.	1	6	54	55
Differentia nabuchodonosor et dyoclitiani	1	44	33	12	Differentia allexandri magni et here cesaris.	0	27	43	25	Differentia here cesaris et here persarum.	1	7	55	10
Differentia nabuchodonosor et here arabum.	2	18	50	1	Differentia allexandri magni et incarnationis yhesu xpi.	0	31	34	45	Differentia incarnationis yhesu xpi et dyoclitiani.	0	28	46	45
Differentia nabuchodonosor et here persarum.	2	19	50	25	Differentia allexandri magni et dyoclitiani.	1	0	21	31	Differentia incarnationis yhesu xpi et here arabum	1	[illegible]	3	35
Differentia mortis allexandri patris phylippi et allexandri magni	0	1	12	21	Differentia allexandri magni et here arabum	1	34	28	20	Differentia incarnationis yhesu xpi et here persarum	1	4	3	49
Differentia mortis allexandri patris filippi et here cesaris.	0	28	55	49	Differentia allexandri magni et here persarum.	1	35	38	44	Differentia dyoclitiani et here arabum.	0	34	36	49
Differentia mortis allexandri patris filippi et incarnationis	0	33	17	6	Differentia cesaris et incarnationis yhesu xpi	0	3	51	20	Differentia dyoclitiani et here persarum.	0	35	17	13

Vid' tab'a Xma facie in the fig'

Tabula communis ad ex | trahendum omnes annos bisse | xtiles. Et ad extrahendum unum | quemque ex altera communis

Tabula communis ad ex[trahendum] collecti anni incarnationis Christi Et Alfonsi. Alexandri Cesaris. Et diocletiani.

	4a	3a	2a	1a
40	0	4	3	30
60	0	6	5	15
80	0	8	7	0
100	0	10	8	45
200	0	20	17	30
300	0	30	26	15
400	0	40	35	0
500	0	50	43	45
600	1	0	52	30
700	1	11	1	15
800	1	21	10	0
900	1	31	18	45
1000	1	41	27	30
2000	3	22	55	0
3000	5	4	22	30
4000	6	45	50	0
5000	8	27	17	30
6000	10	8	45	0
7000	11	50	12	30
8000	13	31	40	0

Anni expansi omnes ad annos Alfonsi. Et incarnationis

		3a	2a	1a	60
1		0	6	5	15
2		0	12	10	30
3		0	18	15	45
4	B	0	24	21	0
5		0	30	26	15
6		0	36	31	30
7		0	42	36	45
8	B	0	48	42	0
9		0	54	47	15
10		1	0	52	30
11		1	6	57	45
12	B	1	13	3	0
13		1	19	8	19
14		1	25	13	30
15		1	31	18	45
16	B	1	37	24	0
17		1	43	29	15
18		1	49	34	30
19		1	55	39	45
20	B	2	1	45	0

Anni expansi Alexandri. et diocletianorum

		3a	2a	1a
1		0	6	5
2		0	12	10
3	B	0	18	16
4		0	24	22
5		0	30	26
6		0	36	31
7	B	0	42	37
8		0	48	42
9		0	50	47
10		1	0	52
11	B	1	6	58
12		1	13	3
13		1	19	8
14		1	25	13
15	B	1	31	19
16		1	37	24
17		1	43	29
18		1	49	34
19	B	1	55	40
20		2	1	45

Anni expansi hegire Cesaris.

		3a	2a	1a	60
1		0	6	5	45
2	B	0	12	10	0
3		0	18	16	15
4		0	24	21	30
5		0	30	26	45
6	B	0	36	32	0
7		0	42	37	15
8		0	48	42	30
9		0	45	47	45
10	B	1	0	53	0
11		1	6	58	15
12		1	13	3	30
13		1	19	8	45
14	B	1	25	14	0
15		1	32	19	15
16		1	37	24	30
17		1	43	29	45
18	B	1	49	35	0
19		1	55	40	15
20		2	1	45	30

Menses latinorum ad annos alfonsi a iunio incipientes.

	2a	1a
Iunius.	0	30
Iulius.	1	1
Augustus.	1	32
September.	2	2
October.	2	33
November.	3	3
December.	3	34
Ianuarius	4	5
Februarius	4	33
Martius.	5	4
Aprelis.	5	34
Maius.	6	5
Iunius	0	30
Iulius.	1	1
Augustus.	1	32
September.	2	2
October.	2	33
November	3	33
December	3	34
Ianuarius	4	5
Februarius	4	35
Martius.	5	5
Aprelis.	5	35
Maius.	6	6

Menses communes ad annos incarnationis Christi. Et hegire Cesaris

	2a	1a
Ianuarius.	0	31
Februarius.	0	59
Martius.	1	30
Aprelis.	2	0
Maius.	2	31
Iunius.	3	1
Iulius.	3	32
Augustus.	4	3
Septemb'.	4	33
October.	5	4
Novemb'.	5	34
December.	6	5
Ianuarius B	0	31
Februarius	1	0
Martius.	1	31
Aprelis.	2	1
Maius.	2	32
Iunius	3	2
Iulius.	3	33
Augustus.	4	4
September.	4	34
October.	5	5
November.	5	35
December.	6	6

Menses grecorum ad annos alexandri incipientes ab octubre.

	2a	1a
Tisrin p'	0	31
Tisrin 2'	1	1
Kenum p'	1	32
Kenum 2'	2	3
Xalbach.	2	31
Adar.	3	2
Aygan.	3	32
Ydar.	4	3
Hasiran.	4	33
Tamuich.	5	4
Ab.	5	35
Eiul.	6	5
Tisrin p' b	0	31
Tisrin 2'	1	1
Kenum p'	1	32
Kenu 2'	2	3
Salbach.	2	32
Adar	3	3
Aygan.	3	33
Ydar.	4	4
Hasiran	4	34
Clamuich	5	5
Ab.	5	36
Eyul.	6	6

Menses egiptiorum ad annos dyoclitiani incipientes ab octubre.

	2a	1a
Tuch.	0	30
Baba.	1	0
Hetur.	1	30
Heybe.	2	0
Toba.	2	30
Amihir.	3	0
Barmaca.	3	30
Barmyoda	4	0
Bichnhorh.	4	30
Yuba.	5	0
Abib.	5	30
Mazrre.	5	5
Tuch.	0	30
Baba.	1	0
Herur.	1	30
Heybe.	2	0
Toba.	2	30
Amihir.	3	0
Barmaca.	3	30
Barmyoda	4	0
Bichnhorh	4	30
Yuba.	5	0
Abib.	5	30
Mazrne.	6	6

Tabula cois ad inveniendum ... horas nobis ... et ad subtrahendum quantitatis ... ipsarum per quam ... sunt ...

Anni collecti diluvii et Nabug. et Philippi per Alex.

Anni	s	g	m	2
40	0	4	3	20
60	0	6	5	0
80	0	8	6	40
100	0	10	8	20
200	0	20	16	0
300	0	30	25	40
400	0	40	33	20
500	0	50	41	0
600	1	0	50	40
700	1	10	58	20
800	1	21	6	0
900	1	31	15	40
1000	1	41	23	20
2000	3	22	46	0
3000	5	4	10	40
4000	6	45	33	20
5000	8	26	56	0
6000	10	8	20	40
7000	11	49	43	20
8000				

Anni expansi ad horas diluvii et Nabug. et Philippi per Alex.

Annorum	g	m	2
1	0	6	5
2	0	12	10
3	0	18	15
4	0	24	20
5	0	30	25
6	0	36	30
7	0	42	35
8	0	48	40
9	0	54	45
10	1	0	50
11	1	6	55
12	1	13	0
13	1	19	5
14	1	25	10
15	1	31	15
16	1	37	20
17	1	43	25
18	1	49	30
19	1	55	35
20	2	1	40

Hec tabula ... super ... annos expansos ... annis Alfonsi ...

Numerus annorum expansorum Regis Alfonsi

		3	2	1
1		0	6	5
2		0	12	10
3		0	18	15
4	b	0	24	21
5		0	30	26
6		0	36	31
7		0	42	36
8	b	0	48	43
9		0	54	47
10		1	0	52
11		1	6	57
12	b	1	13	3
13		1	19	8
14		1	25	13
15		1	31	18
16	b	1	37	24
17		1	43	29
18		1	49	34
19		1	55	39
20	b	2	1	45

Tabula mensium egyptiorum quibus utimur ... diluvii et Nabug. atque Philippi et super Almagesti

Et super Almagesti	s	g
Tuht	0	30
Baba	1	0
Actor	1	30
Baiach	2	0
Tobbi	2	30
Mair	3	0
Phemanich	3	30
Farmoy	4	0
Macrer	4	30
Peuni	5	0
Acticu.	5	30
Mansor	6	5

Tabula mensium persarum.

	s	g
Affrodar	0	30
Adamuth	1	0
Ardeuith	1	30
Tamarth	2	0
Mardemir	1	30
Sahmech	3	0
Mahamur	3	30
Alamiec	4	0
Ademels	4	30
Dimeh.	5	0
Bememir	5	30
Araudamir	6	5

Tabula ad inveniendum horas arabum. Et ad subtrahendum quantitatis horarum ... cum ipsa fuerit nota.

Anni Arabum collecti per 30 et per millenarios

	s	g	m	2
30	0	2	57	11
60	0	5	54	22
90	0	8	51	33
120	0	11	48	44
150	0	14	45	55
180	0	17	43	6
210	0	20	40	17
240	0	23	37	28
270	0	26	34	39
300	0	29	31	50
330	0	32	29	1
360	0	35	26	12
390	0	38	23	23
420	0	41	20	34
450	0	44	17	45
480	0	47	14	56
510	0	50	12	7
540	0	53	9	18
570	0	56	6	29
600	0	59	3	40
630	1	2	0	51
660	1	4	58	2
690	1	7	55	13
720	1	10	52	24

Residuum superioris tabul'.

	s	g	m	2
750	1	13	49	35
780	1	16	46	46
810	1	19	43	57
840	1	22	41	8
870	1	25	38	19
900	1	28	35	30
1800	2	57	11	0
2700	4	25	46	30
3600	5	54	22	0
4500	7	22	57	30
5400	8	51	33	0
6300	10	20	8	30
7200	11	48	44	0
8100	13	17	19	30

Finis prioris tabul'.

Anni arabum expansi

		s	g	m	2	
1		0	5	54	11	
2	b	0	11	49	22	b
3		0	17	43	7	
4		0	23	37	14	
5		0	29	32	25	b
6	b	0	35	26	6	
7		0	41	21	17	b
8		0	47	14	28	
9		0	53	9	9	
10	b	0	59	4	20	
11		1	4	58	1	
12		1	10	52	12	
13		1	16	47	23	b
14	b	1	2	41	4	
15		1	28	35	15	
16		1	34	30	26	b
17		1	40	24	7	
18	b	1	46	19	18	b
19		1	52	13	29	
20		1	58	7	10	
21		2	4	2	21	b
22	b	2	9	56	2	
23		2	15	50	13	
24		2	21	45	24	b
25		2	27	30	4	
26	b	2	33	34	16	
27		2	39	28	27	
28		2	45	22	8	
29		2	51	17	19	b
30	b	2	51	11	0	

Finis prioris tabul'.

Menses Arabum.

	s	g
Maharam	0	30
Saphar	0	59
Rabe primus	1	29
Rabe secundus	1	58
Jumet primus	2	28
Jumet secundus	2	57
Raiab	3	27
Rehabben	3	56
Ramadan	4	26
Xauel.	4	55
Dulkiada.	5	25
Dulheida.	5	54

4 / 3 / 2	Tabula notarum anni vel mensis cuius notam volueris.			
1	2	3	4	
1	1	4	2	1
2	2	1	4	2
3	3	5	6	3
4	4	2	1	4
5	5	6	3	5
6	6	3	5	6
7	7	7	7	7
8	1	4	2	1
9	2	1	4	2
10	3	5	6	3
11	4	2	1	4
12	5	6	3	5
13	6	3	5	6
14	7	7	7	7
15	1	4	2	1
16	2	1	4	2
17	3	5	6	3
18	4	2	1	4
19	5	6	3	5
20	6	3	5	6
21	7	7	7	7
22	1	4	2	1
23	2	1	4	2
24	3	5	6	3
25	4	2	1	4
26	5	6	3	5
27	6	3	5	6
28	7	7	7	7
29	1	4	2	1
30	2	1	4	2
31	3	5	6	3
32	4	2	1	4
33	5	6	3	5
34	6	3	5	6
35	7	7	7	7
36	1	4	2	1
37	2	1	4	2
38	3	5	6	3
39	4	2	1	4
40	5	6	3	5
41	6	3	5	6
42	7	7	7	7
43	1	4	2	1
44	2	1	4	2
45	3	5	6	3
46	4	2	1	4
47	5	6	3	5
48	6	3	5	6
49	7	7	7	7
50	1	4	2	1
51	2	1	4	2
52	3	5	6	3
53	4	2	1	4
54	5	6	3	5
55	6	3	5	6
56	7	7	7	7
57	1	4	2	1
58	2	1	4	2
59	3	5	6	3
60	4	2	1	4

Tabula conversionis horarum in minuta dierum et earum minutorum dierum in suarum fractionum et fractionum. Et minuta horarum in suarum fractionum minuta dierum et earum fractiones.

Hore	Dies	Minuta	2a
1	0	2	30
2	0	5	0
3	0	7	30
4	0	10	0
5	0	12	30
6	0	15	0
7	0	17	30
8	0	20	0
9	0	22	30
10	0	25	0
11	0	27	30
12	0	30	0
13	0	32	30
14	0	35	0
15	0	37	30
16	0	40	0
17	0	42	30
18	0	45	0
19	0	47	30
20	0	50	0
21	0	52	30
22	0	55	0
23	0	57	30
24	1	0	0

Tabula radicum notarum ad heras scriptas.

Radix diluvii	5
R. nabuchodonosor	4
R. [illegible]	1
R. alixandri magni	2
R. Cesaris	1
R. incarnationis	7
R. dyocletiani	6
R. arabum	5
R. persarum	3
R. alfonsii	7

Tabula ad convertendum minuta horarum et suarum fractionum in minuta horarum. Et suas fractiones.

Minuta	1a	2a	3a
1	0	2	30
2	0	5	0
3	0	7	30
4	0	10	0
5	0	12	30
6	0	15	0
7	0	17	30
8	0	20	0
9	0	22	30
10	0	25	0
11	0	27	30
12	0	30	0
13	0	32	30
14	0	35	0
15	0	37	30
16	0	40	0
17	0	42	30
18	0	45	0
19	0	47	30
20	0	50	0
21	0	52	30
22	0	55	0
23	0	57	30
24	1	0	0
25	1	2	30
26	1	5	0
27	1	7	30
28	1	10	0
29	1	12	30
30	1	15	0
31	1	17	30
32	1	20	0
33	1	22	30
34	1	25	0
35	1	27	30
36	1	30	0
37	1	32	30
38	1	35	0
39	1	37	30
40	1	40	0
41	1	42	30
42	1	45	0
43	1	47	30
44	1	50	0
45	1	52	30
46	1	55	0
47	1	57	30
48	2	0	0
49	2	2	30
50	2	5	0
51	2	7	30
52	2	10	0
53	2	12	30
54	2	15	0
55	2	17	30
56	2	20	0
57	2	22	30
58	2	25	0
59	2	27	30
60	2	30	0

2	2	3	4
3	3	4	
4	4		

Tabula ad convertendum horas et earum fractiones in minuta dierum.

Minuta	hore	minuta
1	0	24
2	0	48
3	1	12
4	1	36
5	2	0
6	2	24
7	2	48
8	3	12
9	3	36
10	4	0
11	4	24
12	4	48
13	5	12
14	5	36
15	6	0
16	6	24
17	6	48
18	7	12
19	7	36
20	8	0
21	8	24
22	8	48
23	9	12
24	9	36
25	10	0
26	10	24
27	10	48
28	11	12
29	11	36
30	12	0
31	12	24
32	12	48
33	13	12
34	13	36
35	14	0
36	14	24
37	14	48
38	15	12
39	15	36
40	16	0
41	16	24
42	16	48
43	17	12
44	17	36
45	18	0
46	18	24
47	18	48
48	19	12
49	19	36
50	20	0
51	20	24
52	20	48
53	21	12
54	21	36
55	22	0
56	22	24
57	22	48
58	23	12
59	23	36
60	24	0

2	minuta	2
3	2	3
4	3	

Tabula revolutionis annorum et suis fractionibus.

Numerus annorum expansorum	hore	minuta	2a
1	5	49	16
2	11	38	32
3	17	27	48
4	23	17	4
5	5	6	20
6	10	55	26
7	16	44	52
8	22	34	8
9	4	23	24
10	10	12	40
11	16	1	56
12	21	51	12
13	3	40	28
14	9	29	44
15	15	19	0
16	21	8	16
17	2	57	32
18	8	46	48
19	14	36	4
20	20	25	20
40	16	50	40
60	13	16	0
80	9	41	20
100	6	6	40
200	12	13	20
300	18	20	0
400	0	26	40
500	6	33	20
600	12	40	0
700	18	46	40

Tabula revolutionis annorum ascendentium.

Numerus annorum collectorum et expansorum	Gradus	minuta	2a
1	87	19	6
2	174	38	12
3	261	57	18
4	349	16	24
5	76	35	30
6	163	54	36
7	251	13	42
8	338	32	48
9	65	51	54
10	153	11	0
11	240	30	6
12	327	49	12
13	55	8	18
14	142	27	24
15	229	46	30
16	317	5	36
17	44	24	42
18	131	43	48
19	219	2	54
20	306	22	0
400	262	44	6
600	199	6	12
800	145	28	18
100	91	50	24
200	183	40	30
300	275	30	36
400	7	20	42
500	99	10	48
600	192	0	54
700	282	50	0

Suppone radicem quod in anno 1.3.9.2. die 11 mensis marcij post meridiem sol intravit primo minuto arietis horis 2 minutis 4. Quo supposito intra cum illum illam quod 1393 abinitio compleatis (?) [illegible] anni hore minuta [illegible] horas toto tempore [illegible] revolutionis annorum.

Ponitur radix istius tabule annorum ascendentium pone quod in anno 1.3.9.3. currente [illegible] ascensio 67 gradus equinoctialis erant 207. Et ascen[dens] dicte zodiaci erat 23 gradus libre [in] revolutione.

Tabula motuum hic positorum. Adheras hic positis.

Radices motuum 8e spere adheras hic positas.

	S	G	M	2	3	4	5
Radix diluuij.	3	15	31	0			
Eius motus e.	0	2	57	12			
Radix nabugod.	5	20	48	0			
Eius motus e.	0	5	40	27			
Radix primorum persarum. Et motus e.							
Radix Alexandri magni. Et motus e.	5	43	12	7			
	0	2	35	39			
Radix Cesaris.	5	51	15	18			
Eius motus e.	0	0	24	55			
Radix incarnationis. Eius motus e.	5	59	12	34			
	0	0	7	25			
Radix alhygera	0	31	10	26			
Eius motus e.	0	4	38	42			
Radix yezdagert	0	32	41	5			
Eius motus e.	0	4	42	45			
Radix alfonsi	1	3	34	4			
regis. Eius motus e.	0	8	14	2			

Radices augium solis adheras hic positas motu octaue spere. Et idem de auge Veneris

	S	G	M	2	3	4	5
R. diluuij.	0	48	37	0			
R. nabucodonosor.	1	5	56	5			
R. Alexandri magni	1	9	8	4			
R. Cesaris.	1	11	8	16			
R. incarnationis	1	11	25	23			
R. Alhygera.	1	15	59	18			
R. yezdagert.	1	16	3	43			
R. Alfonsi regis.	1	20	36	0			

Radices motus solis. Adheras hic positas.

R.	S	G	M	2	3	4	5
R. diluuij	5	1	23	32	58	49	
R. nabucodonosor	5	27	48	42	21	7	49
R. filippi	3	46	26	54	3	15	4
R. Alexandri magni	3	5	8	21	42	23	32
R. Cesaris	4	37	34	41	16	59	50
R. incarnationis	4	38	21	0	30	28	54
R. Alhygera.	1	54	52	2	0	50	37
R. yezdagert	1	26	50	59	2	0	15
R. regis Alfonsi	1	16	37	12	38	42	40

Tabula radicum capitis draconis adheras infrascriptas.

	S	G	M	2	3
R. diluuij	3	36	55	21	17
R. nabucodonosor.	0	46	44	59	5
R. Alexandri magni	3	11	49	33	21
R. Cesaris	1	11	55	34	5
R. incarnationis	1	31	55	52	41
R. Arabum.	3	53	20	35	51
R. yedagert.	1	5	14	58	20
R. Alfonsi regis	2	56	12	46	11

Radices motus lune. Adheras hic positas.

	S	G	M	2	3	4	5
R. diluuij	4	47	49	43	53	3	40
R. nabucodonosor.	0	26	46	43	14	51	40
R. Alexandri magni	2	4	21	1	10	38	40
R. Cesaris	1	54	25	20	23	57	40
R. incarnationis	2	2	46	50	16	40	40
R. Alhygera	2	2	1	16	23	53	40
R. yezdagert	5	53	16	32	5	2	40
R. regis Alfonsi	5	30	5	21	11	50	40

Radices augium planetarum die ultima decembris ab incarnatione yhesu xpi ad situm ciuitatis florentie.

Signa	Gradus	Minuta	2a	tertia	4a	
1	11	25	22	59	44	Solis et Veneris
3	53	23	42	43	44	Saturni
2	33	37	0	43	44	Iouis
1	55	12	13	43	44	Martis
3	10	39	33	43	44	Mercurii

Radices argumenti lune adheras subscriptas.

	S	G	M	2	3	4	5
R. diluuij	3	43	42	6	38		
R. nabucodonosor	4	13	3	0	0		
R. Alexandri magni	4	25	47	30	18	25	
R. Cesaris.	4	56	17	51	30	2	
R. incarnationis	3	19	0	14	31	17	
R. alhygera	1	47	21	27	42	28	
R. yedagert	4	54	52	33	4		
R. Alfonsi regis	4	10	51	40	9		

Radices argumenti latitudinis lune adheras hic positas.

	S	G	M	2	3	4	5
R. diluuij	2	34	32	4	49	28	
R. nabucodonosor	1	13	17	42	0	42	
R. Alexandri magni	5	15	56	34	1	12	
R. Cesaris.	3	11	6	54	9	18	
R. incarnationis	3	34	28	42	38	29	
R. Alhygera	5	55	7	51	55	18	
R. yezdagert	0	58	17	30	6	10	
R. Alfonsi regis.	2	32	4	7	3		

Tabula radicum planetarum adheras hic positas. Et sequitur

Tabula radicum saturni adheras hic positas.

	S	G	M	2	3
R. diluuij	4	43	30	45	43
R. nabucodonosor	4	56	38	55	54
R. Alexandri magni	3	46	0	45	42
R. Cesaris.	4	29	9	15	24
R. incarnationis	1	14	5	20	12
R. Arabum.	1	58	21	0	3
R. yezdagert	3	59	44	31	50
R. Alfonsi regis	4	24	44	33	26

Tabula radicum Iouis adheras hic positas.

	S	G	M	2	3
R. diluuij.	5	21	2	3	59
R. nabucodonosor	2	4	42	54	59
R. Alexandri magni	1	30	19	7	57
R. Cesaris	1	46	40	6	9
R. incarnationis	3	0	37	20	44
R. Arabum.	5	31	43	9	53
R. yezdagert	4	32	58	19	10
R. Alfonsi regis	0	26	16	15	14

Tabula radicum martis adheras hic positas.

	S	G	M	2	3
R. diluuij	4	53	58	20	22
R. nabucodonosor	0	3	2	12	0
R. Alexandri magni	3	42	45	53	25
R. Cesaris	5	27	21	44	31
R. incarnationis	0	42	25	29	43
R. Arabum.	3	32	42	3	32
R. yedagert	5	11	55	23	5
R. Alfonsi regis	5	1	52	36	19

Tabula radicum argumenti veneris adheras hic positas

	S	G	M	2	3
R. diluuij	0	42	18	39	31
R. nabucodonosor	1	12	30	16	57
R. Alexandri magni	4	0	46	31	39
R. Cesaris	3	32	7	44	6
R. incarnationis	2	9	22	2	56
R. Arabum	0	47	41	17	16
R. yedagert	2	1	56	28	13
R. Alfonsi regis	0	45	45	55	19

Tabula radicum argumenti mercurij adheras hic positas

	S	G	M	2	3
R. diluuij	5	58	59	32	14
R. nabucodonosor	0	20	29	14	40
R. Alexandri magni	0	19	56	26	54
R. Cesaris	2	4	22	14	6
R. incarnationis	0	45	23	54	0
R. Arabum	1	13	26	14	31
R. yezdagert	2	52	7	36	17
R. Alfonsi regis	3	33	48	38	56

Tabula radicum augium planetarum sine motu 8. spere. Et primo Tabula radicum Saturni augium sine motu octaue spere.

	S	G	M	2	3
R. diluuij	3	30	36	20	3
R. nabucodonosor	3	47	54	28	42
R. Alexandri magni	3	53	6	29	45
R. Cesaris	3	53	6	56	45
R. incarnationis	3	53	23	42	4
R. Arabum	3	47	57	40	58
R. yedagert.	3	58	2	3	24
R. Alfonsi regis	4	3	35	20	41

Radices augium Iouis sine motu octaue spere

	S	G	M	2	3
R. diluuij.	2	10	49	38	41
R. nabucodonosor	2	28	7	46	41
R. Alexandri magni	2	31	19	47	45
R. Cesaris	2	33	20	14	
R. incarnationis	2	33	37	0	
R. Arabum	2	33	10	58	58
R. yezdagert	2	38	15	21	24
R. Alfonsi regis	2	42	48	38	41

Radices augium martis sine motu octaue spere.

	S	G	M	2	3
R. diluuij	1	32	42	51	41
R. nabucodonosor	1	49	42	59	41
R. Alexandri magni	1	52	55	0	45
R. Cesaris	1	54	55	27	57
R. incarnationis	1	55	12	13	4
R. Arabum.	1	59	46	11	58
R. yedagert	1	59	50	34	24
R. Alfonsi regis	2	4	23	51	41

Radices augium mercurij sine motu octaue spere

	S	G	M	2	3
R. diluuij	2	47	52	12	41
R. nabucodonosor	3	5	10	19	42
R. Alexandri magni	3	8	22	20	44
R. Cesaris	3	10	22	47	57
R. incarnationis	3	10	39	33	4
R. Arabum	3	15	13	32	58
R. yezdagert	3	15	17	54	24
R. Alfonsi regis	3	19	52	11	41

Tabula reuolutionis mensium lunarium

Mensis	Dies	Hore	Minuta	2	3	4	5
1	28	2	17	38	12	33	51
2	56	4	35	15	38	22	42
3	84	6	52	54	27	36	33
4	112	9	10	32	35	47	24
5	140	11	28	10	45	59	15
6	168	13	45	48	55	11	6
7	196	15	3	27	4	22	57
8	224	17	21	5	[illegible]	44	48
9	252	20	38	43	22	45	39
10	280	22	56	21	31	[illegible]	20
11	309	[illegible]	13	59	41	10	21
12	337	3	32	27	50	22	12
13	365	5	44	15	54	44	33

Radices motuum mediorum planetarum proposito equidem ad ciuitatis florentie

Signa	Gradus	Minuta	2a	3a	4a	
5	59	12	33	47	9	Octaue spere accessus et recessus
4	38	17	13	48	33	Solis. veneris. et mercurij
2	1	56	19	42	25	lune
1	14	5	12	29	44	Saturni
3	0	[illegible]	0	36	50	Iouis
0	41	23	29	10	51	Martis
2	9	19	41	8	5	Argumenti veneris
0	45	11	52	27	30	Argumenti mercurij
3	28	10	9	24	20	Argumenti lune
3	23	39	5	2	20	elongationis lune a sole
3	33	[illegible]	59	53	28	lune in latitudine
1	31	55	40	30	13	Capitis.

Tabla continens medium motum augium et stellarum fixarum.

Anni	prima	2a	3	4	5	6	7	8	9	10
1	0	0	0	0	4	20	41	17	12	27
2	0	0	0	0	8	41	22	34	24	53
3	0	0	0	0	13	2	3	51	37	20
4	0	0	0	0	17	22	45	8	49	45
5	0	0	0	0	21	43	26	26	2	13
6	0	0	0	0	26	4	7	43	14	40
7	0	0	0	0	30	24	49	0	27	6
8	0	0	0	0	34	45	30	17	39	33
9	0	0	0	0	39	6	11	34	51	59
10	0	0	0	0	43	26	52	52	4	26
11	0	0	0	0	47	47	34	9	16	53
12	0	0	0	0	52	8	15	26	29	19
13	0	0	0	0	56	28	56	43	41	46
14	0	0	0	1	0	49	38	0	54	13
15	0	0	0	1	5	10	19	18	6	39
16	0	0	0	1	9	31	0	35	19	6
17	0	0	0	1	13	51	41	52	31	32
18	0	0	0	1	18	12	23	9	43	59
19	0	0	0	1	22	33	4	26	56	26
20	0	0	0	1	26	53	45	44	8	52
21	0	0	0	1	31	14	27	1	21	19
22	0	0	0	1	35	35	8	18	33	46
23	0	0	0	1	39	55	49	35	46	12
24	0	0	0	1	44	16	30	52	58	39
25	0	0	0	1	48	37	12	10	11	5
26	0	0	0	1	52	57	53	27	23	32
27	0	0	0	1	57	18	34	44	35	59
28	0	0	0	2	1	39	16	1	48	25
29	0	0	0	2	5	59	57	19	0	52
30	0	0	0	2	10	20	38	36	13	18
31	0	0	0	2	14	41	19	53	25	45
32	0	0	0	2	19	2	1	10	38	12
33	0	0	0	2	23	22	42	27	50	38
34	0	0	0	2	27	43	23	45	3	5
35	0	0	0	2	32	4	5	2	15	32
36	0	0	0	2	36	24	46	19	27	58
37	0	0	0	2	40	45	27	36	40	25
38	0	0	0	2	45	6	8	53	52	51
39	0	0	0	2	49	26	50	11	5	18
40	0	0	0	2	53	47	31	28	17	45
41	0	0	0	2	58	8	12	45	30	11
42	0	0	0	3	2	28	54	2	42	38
43	0	0	0	3	6	49	35	19	55	5
44	0	0	0	3	11	10	16	37	7	31
45	0	0	0	3	15	30	57	54	19	58
46	0	0	0	3	19	51	39	11	32	24
47	0	0	0	3	24	12	20	28	44	51
48	0	0	0	3	28	33	1	45	57	18
49	0	0	0	3	32	53	43	3	9	44
50	0	0	0	3	37	14	24	20	22	11
51	0	0	0	3	41	35	5	37	34	38
52	0	0	0	3	45	55	46	54	47	4
53	0	0	0	3	50	16	28	11	59	31
54	0	0	0	3	54	37	9	29	11	57
55	0	0	0	3	58	57	50	46	24	24
56	0	0	0	4	3	18	32	3	36	51
57	0	0	0	4	7	39	13	20	49	17
58	0	0	0	4	11	59	54	38	1	44
59	0	0	0	4	16	20	35	55	14	10
60	0	0	0	4	20	41	17	12	26	37

Tabula continens medium motum accessus et recessus octave spere

Anni	pa	2a	3	4	5	6	7	8
1	0	0	0	0	30	24	49	0
2	0	0	0	1	0	49	38	0
3	0	0	0	1	31	14	27	0
4	0	0	0	2	1	39	16	0
5	0	0	0	2	32	4	5	0
6	0	0	0	3	2	28	54	0
7	0	0	0	3	32	53	43	0
8	0	0	0	4	3	18	32	0
9	0	0	0	4	33	43	21	0
10	0	0	0	5	4	8	10	0
11	0	0	0	5	34	32	59	0
12	0	0	0	6	4	57	48	0
13	0	0	0	6	35	22	37	0
14	0	0	0	7	5	47	26	0
15	0	0	0	7	36	12	15	0
16	0	0	0	8	6	37	4	0
17	0	0	0	8	37	1	53	0
18	0	0	0	9	7	26	42	0
19	0	0	0	9	37	51	33	0
20	0	0	0	10	8	16	20	0
21	0	0	0	10	38	41	9	0
22	0	0	0	11	9	5	58	0
23	0	0	0	11	39	30	47	0
24	0	0	0	12	9	55	36	0
25	0	0	0	12	40	20	25	0
26	0	0	0	13	10	45	14	0
27	0	0	0	13	41	10	3	0
28	0	0	0	14	11	34	52	0
29	0	0	0	14	41	59	41	0
30	0	0	0	15	12	24	30	0
31	0	0	0	15	42	49	19	0
32	0	0	0	16	13	14	8	0
33	0	0	0	16	43	38	57	0
34	0	0	0	17	14	3	46	0
35	0	0	0	17	44	28	35	0
35	0	0	0	18	14	53	24	0
37	0	0	0	18	45	18	13	0
38	0	0	0	19	15	43	2	0
39	0	0	0	19	46	7	51	0
40	0	0	0	20	16	32	40	0
41	0	0	0	20	46	57	29	0
42	0	0	0	21	17	22	18	0
43	0	0	0	21	47	47	7	0
44	0	0	0	22	18	11	56	0
45	0	0	0	22	48	36	45	0
46	0	0	0	23	19	1	34	0
47	0	0	0	23	49	26	23	0
48	0	0	0	24	19	51	12	0
49	0	0	0	24	50	16	1	0
50	0	0	0	25	20	40	50	0
51	0	0	0	25	51	5	39	0
52	0	0	0	26	21	30	28	0
53	0	0	0	26	51	55	17	0
54	0	0	0	27	22	20	6	0
55	0	0	0	27	52	44	55	0
56	0	0	0	28	23	9	44	0
57	0	0	0	28	53	34	33	0
58	0	0	0	29	23	59	22	0
59	0	0	0	29	54	24	11	0
60	0	0	0	30	24	49	0	0

Tabula continens medium motum solis.

Anni	pa	2a	3	4	5	6	7	8	9
1	0	0	59	8	19	37	19	13	56
2	0	1	58	16	39	14	38	27	52
3	0	2	57	24	58	51	57	41	49
4	0	3	56	33	18	29	16	55	45
5	0	4	55	41	38	5	30	9	42
6	0	5	54	49	57	43	55	23	37
7	0	6	53	58	17	21	14	37	34
8	0	7	53	6	36	58	33	51	30
9	0	8	52	14	56	35	53	5	26
10	0	9	51	23	16	13	12	19	22
11	0	10	50	31	35	50	31	33	18
12	0	11	49	39	55	27	50	47	15
13	0	12	48	48	15	5	10	1	11
14	0	13	47	56	34	42	29	15	7
15	0	14	47	4	54	19	48	29	3
16	0	15	46	13	13	57	7	43	0
17	0	16	45	21	33	34	26	56	56
18	0	17	44	29	53	11	45	10	52
19	0	18	43	38	12	49	5	24	48
20	0	19	42	46	32	26	24	38	45
21	0	20	41	54	52	3	43	52	41
22	0	21	41	3	11	41	3	6	37
23	0	22	40	11	31	18	22	20	33
24	0	23	39	19	50	55	41	34	29
25	0	24	38	28	10	33	0	48	26
26	0	25	37	36	30	10	20	2	22
27	0	26	36	44	49	47	39	16	18
28	0	27	35	53	9	24	58	30	14
29	0	28	35	1	29	2	17	44	11
30	0	29	34	9	48	39	36	58	7
31	0	30	33	18	8	16	56	12	3
32	0	31	32	26	27	54	15	26	0
33	0	32	31	34	47	31	34	39	56
34	0	33	30	43	7	8	53	53	52
35	0	34	29	51	26	46	13	7	48
36	0	35	28	59	46	23	32	21	44
37	0	36	28	8	6	0	51	35	41
38	0	37	27	16	25	38	10	49	35
39	0	38	26	24	45	15	30	3	32
40	0	39	25	33	4	52	49	17	29
41	0	40	24	41	24	30	8	31	25
42	0	41	23	49	44	7	27	45	22
43	0	42	22	58	3	44	46	59	18
44	0	43	22	6	23	22	6	13	14
45	0	44	21	14	42	59	25	27	10
46	0	45	20	23	2	36	44	41	6
47	0	46	19	31	22	14	3	55	3
48	0	47	18	39	41	51	23	8	59
49	0	48	17	48	1	28	42	22	55
50	0	49	16	56	21	6	1	35	51
51	0	50	16	4	40	43	20	50	47
52	0	51	15	13	0	20	40	4	44
53	0	52	14	21	19	57	59	18	40
54	0	53	13	29	39	35	18	32	36
55	0	54	12	37	59	12	37	46	32
56	0	55	11	46	18	49	57	0	29
57	0	56	10	54	38	27	16	14	25
58	0	57	10	2	58	4	35	28	21
59	0	58	9	11	17	41	54	42	17
60	0	59	8	19	37	19	13	56	13

medium argumentum motus lune

Tabula equationis motus accessus et recessus capitis arietis.

Numerus graduum Com.	Equationes G.	mi.	2a	Numerus graduum Com.	Equationes G.	mi.	2a
1	0	9	25	46	6	27	40
2	0	18	50	47	6	34	10
3	0	28	11	48	6	40	33
4	0	37	32	49	6	46	49
5	0	46	52	50	6	52	58
6	0	56	12	51	6	59	0
7	1	5	31	52	7	4	53
8	1	14	28	53	7	10	38
9	1	24	4	54	7	16	15
10	1	33	20	55	7	21	44
11	1	42	34	56	7	27	7
12	1	51	46	57	7	32	21
13	2	0	57	58	7	37	27
14	2	10	6	59	7	42	22
15	2	19	13	60	7	47	10
16	2	28	17	61	7	50	29
17	2	37	16	62	7	56	19
18	2	46	11	63	8	0	41
19	2	55	2	64	8	4	56
20	3	3	49	65	8	9	2
21	3	12	47	66	8	12	58
22	3	21	36	67	8	16	45
23	3	30	20	68	8	20	23
24	3	38	57	69	8	23	52
25	3	47	27	70	8	27	11
26	3	55	54	71	8	30	23
27	4	4	17	72	8	33	24
28	4	12	38	73	8	36	15
29	4	20	55	74	8	38	56
30	4	29	10	75	8	41	28
31	4	37	17	76	8	43	50
32	4	45	18	77	8	46	2
33	4	53	14	78	8	48	5
34	5	1	5	79	8	49	59
35	5	8	53	80	8	51	44
36	5	16	30	81	8	53	19
37	5	24	4	82	8	54	41
38	5	31	33	83	8	55	55
39	5	38	57	84	8	57	0
40	5	46	16	85	8	57	55
41	5	53	26	86	8	58	40
42	6	0	29	87	8	59	15
43	6	7	26	88	8	59	40
44	6	14	17	89	8	59	55
45	6	21	2	90	9	0	0

Tabula continens medium motum lune

Dies	pa	ga.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	0	13	10	35	1	15	11	4	35
2	0	26	21	10	2	30	22	9	10
3	0	39	31	45	3	45	33	13	45
4	0	52	42	20	5	0	44	18	20
5	1	5	52	55	6	15	55	22	55
6	1	19	3	30	7	31	6	27	30
7	1	32	14	5	8	46	17	32	5
8	1	45	24	40	10	1	28	36	40
9	1	58	35	15	11	16	39	41	15
10	2	11	45	50	12	31	50	45	50
11	2	24	56	25	13	47	1	50	25
12	2	38	7	0	15	2	12	55	0
13	2	51	17	35	16	17	23	59	35
14	3	4	28	10	17	32	35	4	10
15	3	17	38	45	18	47	46	8	45
16	3	30	49	20	20	2	57	13	20
17	3	43	59	55	21	18	8	17	55
18	3	57	10	30	22	33	19	22	30
19	4	10	21	5	23	48	30	27	5
20	4	23	31	40	25	3	41	31	40
21	4	36	42	15	26	18	52	36	15
22	4	49	52	50	27	34	3	40	50
23	5	3	3	25	28	49	14	45	25
24	5	16	14	0	30	4	25	50	0
25	5	29	24	35	31	19	36	54	35
26	5	42	35	10	32	34	47	59	10
27	5	55	45	45	33	49	59	3	45
28	6	8	56	20	35	5	10	8	20
29	6	22	6	55	36	20	21	12	55
30	6	35	17	30	37	35	32	17	30
31	6	48	28	5	38	50	43	22	5
32	7	1	38	40	40	5	54	26	40
33	7	14	49	15	41	21	5	31	15
34	7	27	59	50	42	36	16	35	50
35	7	41	10	25	43	51	27	40	25
36	7	54	21	0	45	6	38	45	0
37	8	7	31	35	46	21	49	49	35
38	8	20	42	10	47	37	0	54	10
39	8	33	52	45	48	52	11	58	45
40	8	47	3	20	50	7	23	3	20
41	9	0	13	55	51	22	34	7	55
42	9	13	24	30	52	37	45	12	30
43	9	26	35	5	53	52	56	17	5
44	9	39	45	40	55	8	7	21	40
45	9	52	56	15	56	23	18	26	15
46	10	6	6	50	57	38	29	30	50
47	10	19	17	25	58	53	40	35	25
48	10	32	28	1	0	8	51	40	0
49	10	45	38	36	1	24	2	44	35
50	10	58	49	11	2	39	13	49	10
51	11	11	59	46	3	54	24	53	45
52	11	25	10	21	5	9	35	58	20
53	11	38	20	56	6	24	47	2	55
54	11	51	31	31	7	39	58	7	30
55	12	4	42	6	8	55	9	12	5
56	12	17	52	41	10	10	20	16	40
57	12	31	3	16	11	25	31	21	15
58	12	44	13	51	12	40	42	25	50
59	12	57	24	26	13	55	53	30	25
60	13	10	35	2	15	11	4	35	0

g	S	g	2	3
2	g	2	3	
3	2	3		
4	3			

Tabula continens motum argumenti lune

Dies	pri.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	0	13	3	53	57	30	21	4	13
2	0	26	7	47	55	0	42	8	26
3	0	39	11	41	52	31	3	12	39
4	0	52	15	35	50	1	24	16	52
5	1	5	19	29	47	31	45	21	5
6	1	18	23	23	45	2	6	25	18
7	1	31	27	17	42	32	27	29	31
8	1	44	31	11	40	2	48	33	44
9	1	57	35	5	37	33	9	37	57
10	2	10	38	59	35	3	30	42	10
11	2	23	42	53	32	33	51	46	23
12	2	36	46	47	30	4	12	50	36
13	2	49	50	41	27	34	33	54	49
14	3	2	54	35	25	4	54	59	2
15	3	15	58	29	22	35	16	3	15
16	3	29	2	23	20	5	37	7	28
17	3	42	6	17	17	35	58	11	41
18	3	55	10	11	15	6	19	15	54
19	4	8	14	5	12	36	40	20	7
20	4	21	17	59	10	7	1	24	20
21	4	34	21	53	7	37	22	28	33
22	4	47	25	47	5	7	43	32	46
23	5	0	29	41	2	38	4	36	59
24	5	13	33	35	0	8	25	41	12
25	5	26	37	28	57	38	46	45	25
26	5	39	41	22	55	9	7	49	38
27	5	52	45	16	52	39	28	53	51
28	6	5	49	10	50	9	49	58	4
29	6	18	53	4	47	40	11	2	17
30	6	31	56	58	45	10	32	6	30
31	6	45	0	52	42	40	53	10	43
32	6	58	4	46	40	11	14	14	56
33	7	11	8	40	37	41	35	19	9
34	7	24	12	34	35	11	56	23	22
35	7	37	16	28	32	42	17	27	35
36	7	50	20	22	30	12	38	31	48
37	8	3	24	16	27	42	59	36	1
38	8	16	28	10	25	13	20	40	14
39	8	29	32	4	22	43	41	44	27
40	8	42	35	58	20	14	2	48	40
41	8	55	39	52	17	44	23	52	53
42	9	8	43	46	15	14	44	57	6
43	9	21	47	40	12	45	6	1	19
44	9	34	51	34	10	15	27	5	32
45	9	47	55	28	7	45	48	9	45
46	10	0	59	22	5	16	9	13	58
47	10	14	3	16	2	46	30	18	11
48	10	27	7	10	0	16	51	22	24
49	10	40	11	3	57	47	12	26	37
50	10	53	14	57	55	17	33	30	50
51	11	6	18	51	52	47	54	35	3
52	11	19	22	45	50	18	15	39	16
53	11	32	26	39	47	48	36	43	29
54	11	45	30	33	45	18	57	47	42
55	11	58	34	27	42	49	18	51	55
56	12	11	38	21	40	19	39	56	8
57	12	24	42	15	37	50	1	0	21
58	12	37	46	9	35	20	22	4	34
59	12	50	50	3	32	50	43	8	47
60	13	3	53	57	30	21	4	13	0

g	S	g	2	3
2	g	2	3	
3	2	3		
4	3			

Tabula continens mediam elongationem lune a sole.

Numerus communis	pa.	2	3	4	5	6	7	8	9
1	0	12	11	26	41	37	51	50	39
2	0	24	22	53	23	15	43	41	18
3	0	36	34	20	4	53	35	31	57
4	0	48	45	46	46	31	27	22	36
5	1	0	57	13	28	9	19	13	15
6	1	13	8	40	9	57	11	3	55
7	1	25	20	6	51	25	2	54	33
8	1	37	32	33	33	2	54	45	12
9	1	49	43	0	14	40	46	35	51
10	2	1	54	26	56	18	38	26	30
11	2	14	5	53	37	56	30	17	9
12	2	26	17	20	19	34	22	7	48
13	2	38	28	47	1	12	13	58	27
14	2	50	40	13	42	50	5	49	6
15	3	2	51	40	24	27	57	39	45
16	3	15	3	7	6	5	49	30	24
17	3	27	14	33	47	43	41	21	3
18	3	39	26	0	29	21	33	11	42
19	3	51	37	27	10	59	25	2	21
20	4	3	48	53	52	37	16	52	0
21	4	16	0	20	34	15	8	43	39
22	4	28	11	47	15	53	0	34	18
23	4	40	23	13	57	30	52	24	57
24	4	52	34	40	39	8	44	15	36
25	5	4	46	7	20	46	36	6	15
26	5	16	57	34	2	24	27	56	54
27	5	29	9	0	44	2	19	47	33
28	5	41	20	27	25	40	11	38	12
29	5	53	31	54	7	18	3	28	51
30	6	5	43	20	48	55	55	19	30
31	6	17	54	47	30	33	47	10	9
32	6	30	6	14	12	11	39	0	48
33	6	42	17	40	53	49	30	51	27
34	6	54	29	7	35	27	22	41	6
35	7	6	40	34	17	5	14	32	45
36	7	18	52	0	58	43	6	23	24
37	7	31	3	27	40	20	58	14	3
38	7	43	14	54	21	58	50	4	42
39	7	55	26	21	3	36	41	55	21
40	8	7	37	47	45	14	33	46	0
41	8	19	49	14	26	52	25	36	39
42	8	32	0	41	8	30	17	27	18
43	8	44	12	7	50	8	9	17	57
44	8	56	23	34	31	46	1	8	36
45	9	8	35	1	13	23	52	59	15
46	9	20	46	27	55	1	44	49	54
47	9	32	57	54	36	39	36	40	33
48	9	45	9	21	18	17	28	31	12
49	9	57	20	47	59	55	20	21	51
50	10	9	32	14	41	33	12	12	30
51	10	21	43	41	23	11	4	3	9
52	10	33	55	8	4	48	55	53	48
53	10	46	6	34	46	26	47	44	27
54	10	58	18	1	28	4	39	35	6
55	11	10	29	28	9	42	31	25	45
56	11	22	40	54	51	20	23	16	24
57	11	34	52	21	32	58	15	7	3
58	11	47	3	48	14	36	6	57	42
59	11	59	15	14	56	13	58	48	21
60	12	11	26	41	37	51	50	39	0

47

Dies	Si.	Gr.	Mi.	2	3	4
Mi.	S.	Mi.	2	3	4	
2	M.	2	3	4		
3	2	3	4			
4	3	4				

Tabula continens motum lune in latitudine

Numerus communis	pa.	2	3	4	5	6	7	8	9
1	0	13	13	45	39	22	25	53	45
2	0	26	27	31	18	44	51	47	30
3	0	39	41	16	58	7	17	41	15
4	0	52	55	2	37	29	43	35	0
5	1	6	8	48	16	52	9	28	45
6	1	19	22	33	56	14	35	22	30
7	1	32	36	19	35	37	1	16	15
8	1	45	50	[illegible]	14	59	27	10	0
9	1	59	3	40	54	21	53	3	45
10	2	12	17	36	33	44	18	57	30
11	2	25	31	22	13	6	44	51	15
12	2	38	45	7	52	29	10	45	0
13	2	51	58	53	31	51	36	38	45
14	3	5	12	39	11	14	2	32	30
15	3	18	26	24	50	36	28	26	15
16	3	31	40	10	29	58	58	20	0
17	3	44	53	56	9	21	20	13	45
18	3	58	7	41	48	43	46	7	30
19	4	11	21	27	28	6	12	1	15
20	4	24	35	13	7	28	37	55	0
21	4	37	48	58	46	51	3	48	45
22	5	51	2	44	26	13	29	42	30
23	5	4	16	30	5	35	55	36	15
24	5	17	30	15	44	58	21	30	0
25	5	30	44	1	24	20	47	23	45
26	5	43	57	47	3	43	13	17	30
27	5	57	11	32	43	5	39	11	15
28	6	10	25	18	22	28	5	5	0
29	6	23	39	4	1	50	30	58	45
30	6	36	52	49	41	12	56	52	30
31	6	50	6	35	20	35	22	46	15
32	7	3	20	20	59	57	48	40	0
33	7	16	34	6	39	20	14	33	45
34	7	29	47	52	18	42	40	27	30
35	7	43	1	37	58	5	6	21	15
36	7	56	15	23	37	27	32	15	0
37	8	9	29	9	16	49	58	8	45
38	8	22	42	54	56	12	24	2	30
39	8	35	56	40	35	34	49	56	15
40	8	49	10	25	14	57	15	50	0
41	9	2	24	11	54	19	41	43	45
42	9	15	37	57	33	42	7	37	30
43	9	28	51	43	13	4	33	31	15
44	9	42	5	28	52	26	59	25	0
45	9	55	19	14	31	49	25	18	45
46	10	8	33	0	11	11	51	12	30
47	10	21	46	45	50	34	17	6	15
48	10	35	0	31	29	56	43	0	0
49	10	48	14	17	9	19	8	53	45
50	11	1	28	2	48	41	34	47	30
51	11	14	41	48	28	4	0	41	15
52	11	27	55	34	7	26	26	35	0
53	11	41	9	19	46	48	52	28	45
54	11	54	23	5	26	11	18	22	30
55	12	7	36	51	5	33	44	16	15
56	12	20	50	36	44	56	10	10	0
57	12	34	4	22	24	18	36	3	45
58	12	47	18	8	3	41	1	57	30
59	13	0	31	53	43	3	27	51	15
60	13	13	45	39	22	25	53	45	0

Tabula continens motum capitis draconis.

Numerus communis	pa.	2	3	4	5	6	7	8	9
1	0	0	3	10	38	7	14	49	10
2	0	0	6	21	16	24	29	38	20
3	0	0	9	31	54	21	44	27	30
4	0	0	12	42	32	28	59	16	40
5	0	0	15	53	10	36	14	5	50
6	0	0	19	3	48	43	28	55	0
7	0	0	22	14	26	50	43	44	10
8	0	0	25	25	4	57	58	33	20
9	0	0	28	35	43	5	13	22	30
10	0	0	31	46	21	12	28	11	40
11	0	0	34	56	59	19	43	0	50
12	0	0	38	7	37	26	57	50	0
13	0	0	41	18	15	34	12	39	10
14	0	0	44	28	53	41	27	28	20
15	0	0	47	39	31	48	42	17	30
16	0	0	50	50	9	55	57	6	40
17	0	0	54	0	48	3	11	55	50
18	0	0	57	11	26	10	26	45	0
19	0	1	0	22	4	17	41	34	10
20	0	1	3	32	42	24	56	23	20
21	0	1	6	43	20	32	11	12	30
22	0	1	9	53	58	39	26	1	40
23	0	1	13	4	36	46	40	50	50
24	0	1	16	15	14	53	55	40	0
25	0	1	19	25	53	1	10	29	10
26	0	1	22	36	31	8	25	18	20
27	0	1	25	47	9	15	40	7	30
28	0	1	28	57	47	22	54	56	40
29	0	1	32	8	25	30	9	45	50
30	0	1	35	19	3	37	24	35	0
31	0	1	38	29	41	44	39	24	10
32	0	1	41	40	19	51	54	13	20
33	0	1	44	50	57	59	9	2	30
34	0	1	48	1	36	6	23	51	40
35	0	1	51	12	14	13	38	40	50
36	0	1	54	22	52	20	53	30	0
37	0	1	57	33	30	28	8	19	10
38	0	2	0	44	8	35	23	8	20
39	0	2	3	54	46	42	37	57	30
40	0	2	7	5	24	49	52	46	40
41	0	2	10	16	2	57	7	35	50
42	0	2	13	26	41	4	22	25	0
43	0	2	16	37	19	11	37	14	10
44	0	2	19	47	57	18	52	3	20
45	0	2	22	58	35	26	6	52	30
46	0	2	26	9	13	33	21	41	40
47	0	2	29	19	51	40	36	30	50
48	0	2	32	30	29	47	51	20	0
49	0	2	35	41	7	55	6	9	10
50	0	2	38	51	46	2	20	58	20
51	0	2	42	2	24	9	35	47	30
52	0	2	45	13	2	16	50	36	40
53	0	2	48	23	40	24	5	25	50
54	0	2	51	34	18	31	20	15	0
55	0	2	54	44	56	38	35	4	10
56	0	2	57	55	34	45	49	53	20
57	0	3	1	6	12	53	4	42	30
58	0	3	4	16	51	0	19	31	40
59	0	3	7	27	29	7	34	20	50
60	0	3	10	38	7	14	49	10	0

15

H·3|33|52|12| [illegible]

qq·1|32|55|40|30|13|

Numeri communes				Equatio motus solis			Numeri communes				Equatio motus solis			Numeri communes				Equatio motus solis		
Signa	Gradus	Signa	Gradus	Sig.	Min.	Sec.	Sig.	Grad.	Sig.	Grad.	Sig.	Min.	Sec.	Sig.	Grad.	Sig.	Grad.	Sig.	Min.	Sec.
0	1	5	59	0	2	10	1	1	4	59	1	51	51	2	1	3	59	1	53	46
0	2	5	58	0	4	19	1	2	4	58	1	52	56	2	2	3	58	1	52	35
0	3	5	57	0	6	27	1	3	4	57	1	54	0	2	3	3	57	1	51	24
0	4	5	56	0	8	36	1	4	4	56	1	55	6	2	4	3	56	1	50	12
0	5	5	55	0	10	44	1	5	4	55	1	56	9	2	5	3	55	1	48	59
0	6	5	54	0	12	53	1	6	4	54	1	57	11	2	6	3	54	1	47	46
0	7	5	53	0	15	2	1	7	4	53	1	58	2	2	7	3	53	1	46	20
0	8	5	52	0	17	10	1	8	4	52	1	58	52	2	8	3	52	1	44	53
0	9	5	51	0	19	19	1	9	4	51	1	59	41	2	9	3	51	1	43	20
0	10	5	50	0	21	28	1	10	4	50	2	0	26	2	10	3	50	1	41	51
0	11	5	49	0	23	36	1	11	4	49	2	1	16	2	11	3	49	1	40	27
0	12	5	48	0	25	45	1	12	4	48	2	2	2	2	12	3	48	1	38	57
0	13	5	47	0	27	53	1	13	4	47	2	2	42	2	13	3	47	1	37	25
0	14	5	46	0	30	1	1	14	4	46	2	3	21	2	14	3	46	1	35	53
0	15	5	45	0	32	8	1	15	4	45	2	3	59	2	15	3	45	1	34	20
0	16	5	44	0	34	16	1	16	4	44	2	4	36	2	16	3	44	1	32	46
0	17	5	43	0	36	23	1	17	4	43	2	5	16	2	17	3	43	1	31	12
0	18	5	42	0	38	30	1	18	4	42	2	5	48	2	18	3	42	1	29	37
0	19	5	41	0	40	37	1	19	4	41	2	6	17	2	19	3	41	1	27	50
0	20	5	40	0	42	43	1	20	4	40	2	6	45	2	20	3	40	1	26	3
0	21	5	39	0	44	49	1	21	4	39	2	7	12	2	21	3	39	1	24	16
0	22	5	38	0	46	55	1	22	4	38	2	7	37	2	22	3	38	1	22	28
0	23	5	37	0	48	59	1	23	4	37	2	8	2	2	23	3	37	1	20	40
0	24	5	36	0	51	4	1	24	4	36	2	8	27	2	24	3	36	1	18	51
0	25	5	35	0	53	4	1	25	4	35	2	8	45	2	25	3	35	1	17	0
0	26	5	34	0	55	2	1	26	4	34	2	9	1	2	26	3	34	1	15	8
0	27	5	33	0	57	1	1	27	4	33	2	9	17	2	27	3	33	1	13	16
0	28	5	32	0	58	59	1	28	4	32	2	9	32	2	28	3	32	1	11	13
0	29	5	31	1	0	57	1	29	4	31	2	9	45	2	29	3	31	1	9	10
0	30	5	30	1	2	54	1	30	4	30	2	9	57	2	30	3	30	1	7	7
0	31	5	29	1	4	46	1	31	4	29	2	9	59	2	31	3	29	1	5	1
0	32	5	28	1	6	37	1	32	4	28	2	10	0	2	32	3	28	1	2	54
0	33	5	27	1	8	28	1	33	4	27	2	10	0	2	33	3	27	1	0	47
0	34	5	26	1	10	19	1	34	4	26	2	10	0	2	34	3	26	0	58	40
0	35	5	25	1	12	9	1	35	4	25	2	9	57	2	35	3	25	0	56	33
0	36	5	24	1	13	48	1	36	4	24	2	9	51	2	36	3	24	0	54	25
0	37	5	23	1	15	51	1	37	4	23	2	9	36	2	37	3	23	0	52	17
0	38	5	22	1	17	24	1	38	4	22	2	9	20	2	38	3	22	0	50	9
0	39	5	21	1	19	6	1	39	4	21	2	9	2	2	39	3	21	0	48	1
0	40	5	20	1	20	48	1	40	4	20	2	8	45	2	40	3	20	0	45	53
0	41	5	19	1	22	29	1	41	4	19	2	8	25	2	41	3	19	0	43	44
0	42	5	18	1	24	10	1	42	4	18	2	8	6	2	42	3	18	0	41	35
0	43	5	17	1	25	50	1	43	4	17	2	7	41	2	43	3	17	0	39	26
0	44	5	16	1	27	29	1	44	4	16	2	7	14	2	44	3	16	0	37	16
0	45	5	15	1	29	8	1	45	4	15	2	6	45	2	45	3	15	0	35	6
0	46	5	14	1	30	46	1	46	4	14	2	6	18	2	46	3	14	0	32	55
0	47	5	13	1	32	23	1	47	4	13	2	5	48	2	47	3	13	0	30	31
0	48	5	12	1	33	59	1	48	4	12	2	5	18	2	48	3	12	0	28	29
0	49	5	11	1	35	30	1	49	4	11	2	4	42	2	49	3	11	0	26	1
0	50	5	10	1	37	0	1	50	4	10	2	4	5	2	50	3	10	0	23	42
0	51	5	9	1	38	30	1	51	4	9	2	3	27	2	51	3	9	0	21	22
0	52	5	8	1	39	58	1	52	4	8	2	2	37	2	52	3	8	0	19	1
0	53	5	7	1	41	27	1	53	4	7	2	1	46	2	53	3	7	0	16	40
0	54	5	6	1	42	54	1	54	4	6	2	0	51	2	54	3	6	0	14	19
0	55	5	5	1	44	14	1	55	4	5	1	59	53	2	55	3	5	0	11	58
0	56	5	4	1	45	34	1	56	4	4	1	58	55	2	56	3	4	0	9	36
0	57	5	3	1	46	53	1	57	4	3	1	57	57	2	57	3	3	0	7	12
0	58	5	2	1	48	10	1	58	4	2	1	56	57	2	58	3	2	0	4	48
0	59	5	1	1	49	28	1	59	4	1	1	55	57	2	59	3	1	0	2	24
1	0	5	0	1	50	45	2	0	4	0	1	54	57	3	0	3	0	0	0	0

Rx augis solis — s 1, g 11, m 25, s 23

Nūs		Communis		Equatio centri		ppor[tionalia]	Equatio motus lune				Diversitas dyametri	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Min.	Min.	Gra.	Min.	Se.		Grad.	Min.
0	1	5	59	0	9	0	0	4	46	4 46	0	3
0	2	5	58	0	18	0	0	9	32	4 45	0	5
0	3	5	57	0	27	0	0	14	16	4 44	0	7
0	4	5	56	0	36	0	0	19	0	4 45	0	10
0	5	5	55	0	45	0	0	23	44	4 44	0	12
0	6	5	54	0	53	0	0	28	28	4 44	0	14
0	7	5	53	1	2	0	0	33	11	4 42	0	17
0	8	5	52	1	11	0	0	37	54	4 43	0	19
0	9	5	51	1	20	0	0	42	37	4 43	0	21
0	10	5	50	1	29	0	0	47	19	4 42	0	24
0	11	5	49	1	38	0	0	52	0	4 41	0	26
0	12	5	48	1	46	1	0	56	41	4 41	0	28
0	13	5	47	1	55	1	1	1	20	4 39	0	31
0	14	5	46	2	4	1	1	5	59	4 39	0	33
0	15	5	45	2	13	1	1	10	38	4 39	0	35
0	16	5	44	2	22	1	1	15	15	4 37	0	38
0	17	5	43	2	31	1	1	19	51	4 35	0	40
0	18	5	42	2	39	1	1	24	27	4 36	0	42
0	19	5	41	2	48	1	1	29	0	4 33	0	45
0	20	5	40	2	57	2	1	33	32	4 32	0	47
0	21	5	39	3	5	2	1	38	3	4 31	0	49
0	22	5	38	3	14	2	1	42	33	4 30	0	52
0	23	5	37	3	23	2	1	47	1	4 28	0	54
0	24	5	36	3	31	2	1	51	27	4 26	0	57
0	25	5	35	3	40	2	1	55	52	4 24	0	59
0	26	5	34	3	49	2	2	0	15	4 23	1	1
0	27	5	33	3	57	3	2	4	37	4 22	1	3
0	28	5	32	4	6	3	2	8	57	4 20	1	6
0	29	5	31	4	15	3	2	13	14	4 17	1	8
0	30	5	30	4	23	3	2	17	29	4 15	1	10
0	31	5	29	4	32	3	2	21	43	4 14	1	12
0	32	5	28	4	41	3	2	25	55	4 12	1	14
0	33	5	27	4	49	4	2	30	5	4 10	1	16
0	34	5	26	4	58	4	2	34	12	4 7	1	19
0	35	5	25	5	7	4	2	38	17	4 5	1	21
0	36	5	24	5	15	4	2	42	21	4 4	1	23
0	37	5	23	5	24	5	2	46	22	4 1	1	25
0	38	5	22	5	33	5	2	50	19	3 57	1	27
0	39	5	21	5	41	5	2	54	14	3 55	1	29
0	40	5	20	5	50	5	2	58	7	3 53	1	31
0	41	5	19	5	59	6	3	1	58	3 51	1	33
0	42	5	18	6	7	6	3	5	46	3 48	1	35
0	43	5	17	6	16	6	3	9	31	3 45	1	37
0	44	5	16	6	25	7	3	13	13	3 42	1	39
0	45	5	15	6	33	7	3	16	51	3 38	1	40
0	46	5	14	6	42	7	3	20	26	3 35	1	42
0	47	5	13	6	50	8	3	23	59	3 33	1	44
0	48	5	12	6	58	8	3	27	30	3 31	1	45
0	49	5	11	7	7	8	3	30	57	3 27	1	47
0	50	5	10	7	15	9	3	34	20	3 23	1	48
0	51	5	9	7	23	9	3	37	40	3 20	1	49
0	52	5	8	7	32	9	3	40	57	3 17	1	51
0	53	5	7	7	40	10	3	44	10	3 13	1	53
0	54	5	6	7	48	10	3	47	20	3 10	1	54
0	55	5	5	7	56	10	3	50	25	3 5	1	56
0	56	5	4	8	4	11	3	53	29	3 3	1	58
0	57	5	3	8	12	11	3	56	30	3 1	1	59
0	58	5	2	8	20	11	3	59	26	2 56	2	1
0	59	5	1	8	28	12	4	2	17	2 51	2	2
1	0	5	0	8	36	12	4	5	4	2 47 / 2 43	2	3

Nūs		communis		Equatio centri		ppor[tionalia]	Equatio motus lune				Diversitas dya[metri]	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Min.	Min.	Gra.	Min.	Se.		Gra.	Min.
1	1	4	59	8	44	13	4	7	47	2 43	2	5
1	2	4	58	8	52	13	4	10	27	2 40	2	6
1	3	4	57	8	59	14	4	13	3	2 36	2	7
1	4	4	56	9	7	14	4	15	35	2 32	2	9
1	5	4	55	9	15	15	4	18	3	2 28	2	10
1	6	4	54	9	22	15	4	20	27	2 24	2	12
1	7	4	53	9	30	15	4	22	47	2 20	2	13
1	8	4	52	9	37	16	4	25	2	2 15	2	14
1	9	4	51	9	44	16	4	27	12	2 10	2	15
1	10	4	50	9	52	17	4	29	18	2 6	2	16
1	11	4	49	9	59	17	4	31	20	2 2	2	17
1	12	4	48	10	6	18	4	33	19	1 58	2	18
1	13	4	47	10	13	18	4	35	11	1 53	2	19
1	14	4	46	10	20	19	4	36	59	1 48	2	20
1	15	4	45	10	27	19	4	38	42	1 44	2	21
1	16	4	44	10	34	20	4	40	23	1 40	2	22
1	17	4	43	10	41	20	4	41	58	1 35	2	23
1	18	4	42	10	48	21	4	43	28	1 30	2	24
1	19	4	41	10	55	21	4	44	53	1 25	2	25
1	20	4	40	11	2	22	4	46	13	1 20	2	26
1	21	4	39	11	8	22	4	47	26	1 13	2	27
1	22	4	38	11	15	22	4	48	35	1 9	2	28
1	23	4	37	11	21	23	4	49	38	1 3	2	29
1	24	4	36	11	27	23	4	50	4	1 3	2	30
1	25	4	35	11	33	24	4	51	38	0 57	2	31
1	26	4	34	11	39	24	4	52	28	0 50	2	32
1	27	4	33	11	44	25	4	53	11	0 43	2	33
1	28	4	32	11	50	25	4	53	50	0 39	2	34
1	29	4	31	11	56	26	4	54	25	0 35	2	35
1	30	4	30	12	0	26	4	54	54	0 29	2	36
1	31	4	29	12	5	27	4	55	18	0 24	2	37
1	32	4	28	12	10	27	4	55	37	0 19	2	37
1	33	4	27	12	15	28	4	55	49	0 12	2	38
1	34	4	26	12	20	28	4	55	55	0 6	2	38
1	35	4	25	12	24	29	4	56	0	0 5	2	38
1	36	4	24	12	28	30	4	55	56	0 4	2	38
1	37	4	23	12	32	30	4	55	43	0 13	2	38
1	38	4	22	12	36	31	4	55	25	0 18	2	39
1	39	4	21	12	39	31	4	55	4	0 21	2	39
1	40	4	20	12	42	32	4	54	41	0 23	2	39
1	41	4	19	12	45	32	4	54	12	0 29	2	39
1	42	4	18	12	48	33	4	53	38	0 34	2	39
1	43	4	17	12	51	33	4	52	59	0 39	2	40
1	44	4	16	12	54	34	4	52	14	0 45	2	40
1	45	4	15	12	56	35	4	51	22	0 52	2	40
1	46	4	14	12	58	35	4	50	22	1 0	2	40
1	47	4	13	13	0	36	4	49	17	1 5	2	40
1	48	4	12	13	2	36	4	48	19	0 58	2	40
1	49	4	11	13	4	37	4	46	44	1 25	2	40
1	50	4	10	13	5	37	4	45	33	1 21	2	39
1	51	4	9	13	6	38	4	44	7	1 25	2	39
1	52	4	8	13	7	38	4	42	34	1 33	2	38
1	53	4	7	13	8	39	4	40	56	1 38	2	38
1	54	4	6	13	9	39	4	39	16	1 41	2	37
1	55	4	5	13	9	40	4	37	29	1 46	2	36
1	56	4	4	13	8	40	4	35	37	1 52	2	36
1	57	4	3	13	7	41	4	33	41	1 56	2	35
1	58	4	2	13	6	41	4	31	34	2 7	2	34
1	59	4	1	13	5	42	4	29	20	2 14	2	33
2	0	4	0	13	4	42	4	27	0	2 20 / 2 22	2	32

equatio argumenti [illegible]

Num centri		Centrum		Equatio centri		Minuta proportionalia	Equatio motus lune				Diversitas diametri	
Sig.	Gr.	Si.	Gr.	Gr.	Min.	Minuta	Gra.	Minuta	Se.		Grad.	Minuta
2	1	3	59	13	3	43	4	24	38	2 22	2	30
2	2	3	58	13	1	44	4	22	11	2 27	2	29
2	3	3	57	12	59	44	4	19	38	2 33	2	27
2	4	3	56	12	56	45	4	16	58	2 40	2	26
2	5	3	55	12	53	45	4	14	13	2 46	2	25
2	6	3	54	12	50	45	4	11	23	2 50	2	23
2	7	3	53	12	46	46	4	8	28	2 55	2	22
2	8	3	52	12	41	46	4	5	21	3 7	2	21
2	9	3	51	12	36	47	4	2	30	3 9	2	20
2	10	3	50	12	30	47	3	59	20	3 10	2	18
2	11	3	49	12	23	47	3	56	5	3 15	2	17
2	12	3	48	12	16	48	3	52	47	3 18	2	15
2	13	3	47	12	9	48	3	49	23	3 24	2	14
2	14	3	46	12	3	49	3	45	52	3 31	2	12
2	15	3	45	11	55	49	3	42	17	3 35	2	10
2	16	3	44	11	46	50	3	38	37	2 40	2	9
2	17	3	43	11	38	50	3	34	53	3 44	2	7
2	18	3	42	11	2[illegible]	51	[illegible]	31	3	3 50	2	5
2	19	3	41	11	20	51	3	27	10	3 53	2	3
2	20	3	40	11	11	52	3	23	2	4 8	2	1
2	21	3	39	11	2	52	3	19	9	3 53	1	58
2	22	3	38	10	53	53	3	15	2	4 7	1	56
2	23	3	37	10	43	53	3	10	50	4 12	1	54
2	24	3	36	10	33	53	3	6	35	4 15	1	51
2	25	3	35	10	22	54	3	2	15	4 20	1	49
2	26	3	34	10	11	54	2	57	51	4 24	1	46
2	27	3	33	10	0	54	2	53	23	4 28	1	43
2	28	3	32	9	48	55	2	48	51	4 32	1	42
2	29	3	31	9	35	55	2	44	15	4 36	1	38
2	30	3	30	9	2	55	2	39	35	4 40	1	35
2	31	3	29	9	8	56	2	34	52	4 43	1	32
2	32	3	28	8	53	56	2	30	6	4 46	1	29
2	33	3	27	8	39	56	2	25	16	4 50	1	26
2	34	3	26	8	22	56	2	20	23	4 53	1	24
2	35	3	25	8	5	57	2	15	26	4 57	1	21
2	36	3	24	7	48	57	2	10	26	5 0	1	18
2	37	3	23	7	31	57	2	5	22	4 54	1	16
2	38	3	22	7	14	57	2	0	17	5 5	1	13
2	39	3	21	6	56	57	1	55	9	5 8	1	10
2	40	3	20	6	39	58	1	49	58	5 11	1	8
2	41	3	19	6	21	58	1	44	44	5 14	1	5
2	42	3	18	6	3	58	1	39	27	5 17	1	2
2	43	3	17	5	45	58	1	34	9	5 18	0	59
2	44	3	16	5	27	59	1	28	49	5 20	0	56
2	45	3	15	5	8	59	1	23	26	5 23	0	52
2	46	3	14	4	49	59	1	18	1	5 25	0	49
2	47	3	13	4	30	59	1	12	34	5 27	0	46
2	48	3	12	4	11	59	1	7	6	5 28	0	42
2	49	3	11	3	52	59	1	1	36	5 30	0	39
2	50	3	10	3	32	59	0	56	5	5 31	0	36
2	51	3	9	3	12	59	0	50	32	5 33	0	32
2	52	3	8	2	52	59	0	44	58	5 34	0	29
2	53	3	7	2	32	60	0	39	23	5 35	0	25
2	54	3	6	2	11	60	0	33	47	5 36	0	21
2	55	3	5	1	50	60	0	28	10	5 37	0	18
2	56	3	4	1	29	60	0	22	33	5 37	0	15
2	57	3	3	1	7	60		16	56	5 37	0	11
2	58	3	2	0	43	60		11	18	5 38	0	8
2	59	3	1	0	22	60	0	5	40	5 38	0	4
3	0	3	0	0	0	60	0	0	0	5 40	0	0

Hic inferius scripte sunt regule plurima continentes motu satis vulgares. Et primo de epactis

Etatem lune per epactam eo modo quo solent vulgares invenire premittenda sunt quedam ad notitiam pacte. Primo quid sit pacta. 2o modus inveniendi pactam notis annis nostre here. 3o modus quo habito modo epacte vel numero lune anno habeat [illegible] vel subiunctis vel precedentibus. 4o videre numeros epacte possibiles. 5o modus inveniendi locum lune per numerum epacte habitum. 6o questio an sit regula infallibilis. Et pro primo notandum est quod epacta est numerus excessuum anni solaris supra annum lunarem. Est enim annus lunaris duplex scilicet communis et embolismalis. Annus lune communis componitur ex 12 lunationibus que continent trecentum quinquaginta quatuor dies octo horas et 48 minuta 36 secunda. Sed annus embolismalis est 13 lunationum scilicet habet dies 383 21 horas 32 minuta et 39 secunda. Hebrei autem utuntur hiis annis solaribus propter quod annus solaris superat annum communem lunarem per 11 dies fere. Quando ergo ex aggregatione illorum excessuum insurgit una lunatio quod contingit de 3o anno in 3m annum, tunc talis annus tercius vocatur embolismalis. Pro 2o scilicet de modo inveniendi pactam dicitur quod regula est accipere annum domini et addita unitate expedit dividere deinde per 19. Et residuum multiplicetur per 11. Et productum dividatur per 30 et quod restat erit numerus epacte illo anno, hoc habito quod si numerus proveniens sit 29 vel 30 pactam reputet. Et si numerus proveniens sit ultra resecentur 30 [illegible] fuerit propositum. Verbi gratia. Annus 1393 cui addita unitate crescit numerus 1394 qui nunc divisus per 19 habet pro residuo 7 quem multiplicatum per 11 provenient 77 quem si dividis per 30 restat numerus 17 pro numero epacte dicto anno. Quarto nota quod numeri epacte possibiles sunt 0. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 28. 9. 2. 1. 12. 23. 4. 15. 26. 7. 18. 0. quorum quicumque provenit 29 vel 30 pro nichilo reputetur quia est numerus lunationis. Quinto dicitur quod habito numero epacte debent addi dies mensium cum numero mensium transactorum a martio congregatum si fuerit minus 30 dicat etatem lune. Verbi gratia. Si volumus scire 1393 die 8 Junii locum lune tunc cum numerus 17 invenimus pro epacta cui addo 8 pro diebus mensis et resultat numerus 25 cui tamen addatur numerus quaternarius pro mensibus transactis a martio qui dicuntur appellari numeri concurrentium. Et productus est numerus 29 ita quod etas lune dicta die est 29 dies. Sexto questio tenendum quod data regula est vera ut in pluribus sed non semper quia fallit communiter sicut computatio ultra diem februarii et post martii est error ut patet intuenti subtiliter. Canon ad sciendum coniunctionem lune scilicet quando luna est nova.

Habita una coniunctione lune cum sole per ipsum scies invenire per regulas ad hoc factas invenire. Habita una coniunctione vel ultimata quod est in dies et horas et puncta addantur 29 dies hore 12 et puncta 793 que omnia sunt genus et patefiet propositum. Hic scire oportet quod per 24 horas ponatur una dies et per 1080 puncta una hora ita quod quodlibet minutum hore valet 17 puncta. Verbi gratia. Currente 1393 domini ense may fuit coniunctio die 11 post meridiem horis 5 minutis 36 et 12 punctis vulgaribus. Additis 29 diebus horis 12 et punctis 793 quibus sunt genus consurget numerus dierum 39 horarum 17 et punctorum 1405 que puncta constituunt ultra unam horam 325 puncta et ergo patet quod coniunctio fuit die 9 Junii. Canon ad sciendum in quo signo et quo gradu signi sit luna.

Habito die lune et signum in quo sit luna et gradu signi per regulas ad hoc factas invenire. Scita hora coniunctionis et gradu signi in quo fuit proxima preterita coniunctio, dupla etatem lune et producto adde 5 et computa incipiendo a gradu signi in quo fuit coniunctio, cuilibet signo dabis 5. Et si aliquid restat quod unitates ultra integros quinarios dividantur. Item et quod unitas valet gradus signi sequentis. Verbi gratia. Currente 1393 notatur coniunctio solis et lune ut fuit mentio in proximo canone que fuit die 11 maii post meridiem hora 5 minuta 36. Volo scire in quo signo et gradu signi fuerit luna die 1o Junii qua die etas lune est 21 dies duplicata talis etas constituit numerum 42 cui addas 5 totum productum constituit 47. Dando signis sequentibus pro quolibet unum quinarium patet quod numerus signorum per quinarios perfectos terminatur in 9o signo. Verum quia restant de 47 due unitates que valent 10 gradus et coniunctio fuit 29 gradu tauri quibus additis 10 gradibus resultat numerus 39 graduum qui gradus faciunt unum signum et 9 gradus. Et sic patet quod locus lune fuit in 11o signo a signo coniunctionis scilicet in 9o gradu piscium. Canon per tabulam per quam tabulam in quo signo sit luna.

Si vis invenire locum lune per tabulam signorum transversalem intra primo cum numero etatis lune per numerum lineam directe lune coram que crescit usque ad 30. Deinde curre recte usque ad quadrangulum oppositum mensis in quo queris propositum. Et notandum quod numeri qui ponuntur ex lineam coram predictum representant quolibet dies etatis lune. Ita quod per unam et per aliam medietatem moratur luna in signo superiori et per aliam medietatem moratur in signo inferiori et sic invenitur signum in quo sit luna secundum medium motum. Item quod in tabula notantur 4or numeri coram dextrorum [illegible] numerum constituentes quadrangula in quibus pinguntur signa et menses.

	Januarius	Februarius	Martius	Aprilis	Maius	Junius	Julius	Augustus	September	October	November	December
1 2	Aquarius	Pisces	Aries	Taurus	Geminus	Cancer	Leo	Virgo	Libra	Scorpius	Sagittarius	Capricornus
3 4 5	Pisces	Aries	Taurus	Geminus	Cancer	Leo	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus	Aquarius
6 7 8	Aries	Taurus	Gemini	Cancer	Leo	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces
9 10	Taurus	Geminus	Cancer	Leo	Virgo	Libra	Scorpius	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces	Aries
11 12 13	Geminus	Cancer	Leo	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces	Aries	Taurus
14 15	Cancer	Leo	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces	Aries	Taurus	Geminus
16 17 18	Leo	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces	Aries	Taurus	Geminus	Cancer
19 20	Virgo	Libra	Scorpio	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces	Aries	Taurus	Geminus	Cancer	Leo
21 22	Libra	Scorpius	Sagittarius	Capricornus	Aquarius	Pisces	Aries	Taurus	Geminus	Cancer	Leo	Virgo

Tabula continens medium motum Saturni

Numerus communis	Prima	Secunda	Tertia	Quarta	Quinta	Sexta	Septima	Octava
1	0	0	2	0	35	17	40	21
2	0	0	4	1	10	35	20	42
3	0	0	6	1	45	53	1	3
4	0	0	8	2	21	10	41	24
5	0	0	10	2	56	28	21	45
6	0	0	12	3	31	46	2	6
7	0	0	14	4	7	3	42	27
8	0	0	16	4	42	21	22	48
9	0	0	18	5	17	39	3	9
10	0	0	20	5	52	56	43	30
11	0	0	22	6	28	14	23	51
12	0	0	24	7	3	32	4	12
13	0	0	26	7	38	49	44	33
14	0	0	28	8	14	7	25	54
15	0	0	30	8	49	25	5	15
16	0	0	32	9	24	42	45	36
17	0	0	34	10	0	0	25	57
18	0	0	36	10	35	18	6	18
19	0	0	38	11	10	35	46	39
20	0	0	40	11	45	53	27	0
21	0	0	42	12	21	11	7	21
22	0	0	44	12	56	28	47	42
23	0	0	46	13	31	46	28	3
24	0	0	48	14	7	4	8	24
25	0	0	50	14	42	21	48	45
26	0	0	52	15	17	39	29	6
27	0	0	54	15	52	57	9	27
28	0	0	56	16	28	14	49	48
29	0	0	58	17	3	32	30	9
30	0	1	0	17	38	50	10	30
31	0	1	2	18	14	7	50	51
32	0	1	4	18	49	25	31	12
33	0	1	6	19	24	43	11	33
34	0	1	8	20	0	0	51	54
35	0	1	10	20	35	18	32	15
36	0	1	12	21	10	36	12	36
37	0	1	14	21	45	53	52	57
38	0	1	16	22	21	11	33	18
39	0	1	18	22	56	29	13	39
40	0	1	20	23	31	46	54	0
41	0	1	22	24	7	4	34	21
42	0	1	24	24	42	22	14	42
43	0	1	26	25	17	39	55	3
44	0	1	28	25	52	57	35	24
45	0	1	30	26	28	15	15	45
46	0	1	32	27	3	32	56	6
47	0	1	34	27	38	50	36	27
48	0	1	36	28	14	8	16	48
49	0	1	38	28	49	25	57	9
50	0	1	40	29	24	43	37	30
51	0	1	42	30	0	1	17	51
52	0	1	44	30	35	18	58	12
53	0	1	46	31	10	36	38	33
54	0	1	48	31	45	54	18	54
55	0	1	50	32	21	11	59	15
56	0	1	52	32	56	29	39	36
57	0	1	54	33	31	47	19	57
58	0	1	56	34	7	5	0	18
59	0	1	58	34	42	22	40	39
60	0	2	0	35	17	40	21	0

Radix. 1. 14. 5. 22

Numerus communis		Equatio centri				Minuta proportionalia	Longior		Equatio Saturni		Propior	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Mi.	Mi.	Gra.	Mi.	Gra.	Mi.	Gra.	Mi.
0	1	5	59	0	7	60	0	0	0	6	0	0
0	2	5	58	0	14	60	0	1	0	12	0	1
0	3	5	57	0	20	60	0	1	0	18	0	1
0	4	5	56	0	27	60	0	1	0	24	0	1
0	5	5	55	0	33	60	0	2	0	30	0	2
0	6	5	54	0	40	60	0	2	0	36	0	2
0	7	5	53	0	46	60	0	2	0	42	0	2
0	8	5	52	0	52	60	0	3	0	48	0	3
0	9	5	51	0	58	59	0	3	0	54	0	3
0	10	5	50	1	5	59	0	3	1	0	0	3
0	11	5	49	1	11	59	0	4	1	6	0	4
0	12	5	48	1	17	59	0	4	1	11	0	4
0	13	5	47	1	24	58	0	4	1	17	0	5
0	14	5	46	1	30	58	0	4	1	23	0	5
0	15	5	45	1	36	58	0	5	1	28	0	6
0	16	5	44	1	43	57	0	5	1	34	0	6
0	17	5	43	1	49	57	0	5	1	40	0	7
0	18	5	42	1	55	57	0	5	1	45	0	7
0	19	5	41	2	1	56	0	6	1	51	0	8
0	20	5	40	2	7	56	0	6	1	57	0	8
0	21	5	39	2	13	55	0	6	2	2	0	8
0	22	5	38	2	19	55	0	6	2	8	0	9
0	23	5	37	2	25	54	0	7	2	13	0	9
0	24	5	36	2	31	54	0	7	2	18	0	9
0	25	5	35	2	37	53	0	7	2	24	0	10
0	26	5	34	2	43	53	0	7	2	29	0	10
0	27	5	33	2	49	52	0	8	2	34	0	10
0	28	5	32	2	55	52	0	8	2	40	0	11
0	29	5	31	3	1	51	0	8	2	45	0	11
0	30	5	30	3	6	51	0	8	2	50	0	11
0	31	5	29	3	12	50	0	9	2	55	0	12
0	32	5	28	3	18	50	0	9	3	0	0	12
0	33	5	27	3	23	49	0	9	3	5	0	12
0	34	5	26	3	29	49	0	9	3	10	0	12
0	35	5	25	3	34	48	0	9	3	15	0	13
0	36	5	24	3	39	48	0	10	3	20	0	13
0	37	5	23	3	45	47	0	10	3	25	0	13
0	38	5	22	3	50	46	0	10	3	30	0	14
0	39	5	21	3	55	46	0	10	3	35	0	14
0	40	5	20	4	0	45	0	10	3	40	0	14
0	41	5	19	4	5	45	0	11	3	45	0	15
0	42	5	18	4	10	44	0	11	3	49	0	15
0	43	5	17	4	15	44	0	11	3	55	0	15
0	44	5	16	4	20	43	0	11	3	59	0	16
0	45	5	15	4	25	43	0	11	4	3	0	16
0	46	5	14	4	30	42	0	12	4	8	0	16
0	47	5	13	4	35	42	0	12	4	13	0	17
0	48	5	12	4	39	41	0	12	4	17	0	17
0	49	5	11	4	44	40	0	12	4	22	0	17
0	50	5	10	4	48	40	0	13	4	26	0	18
0	51	5	9	4	52	39	0	13	4	30	0	18
0	52	5	8	4	56	38	0	13	4	34	0	18
0	53	5	7	5	1	37	0	14	4	38	0	19
0	54	5	6	5	5	36	0	14	4	42	0	19
0	55	5	5	5	9	35	0	14	4	46	0	19
0	56	5	4	5	13	35	0	14	4	50	0	19
0	57	5	3	5	17	34	0	14	4	53	0	19
0	58	5	2	5	21	33	0	15	4	57	0	19
0	59	5	1	5	25	32	0	15	5	1	0	20
1	0	5	0	5	29	31	0	15	5	4	0	20

[illegible]

Numeri		Coeq.		Eq. cent.		minuta prop.	Longior		Eq. diam.		Propior	
Sig.	Gr.	Sig.	Gr.	Gr.	Min.	Minuta	Gr.	Min.	Gr.	Min.	Gr.	Min.
1	1	4	59	5	33	29	0	16	5	8	0	20
1	2	4	58	5	37	28	0	16	5	12	0	20
1	3	4	57	5	41	27	0	15	5	15	0	20
1	4	4	56	5	44	26	0	16	5	19	0	20
1	5	4	55	5	47	25	0	16	5	22	0	20
1	6	4	54	5	50	24	0	17	5	25	0	20
1	7	4	53	5	53	23	0	17	5	28	0	21
1	8	4	52	5	56	22	0	17	5	31	0	21
1	9	4	51	5	59	21	0	17	5	34	0	21
1	10	4	50	6	2	20	0	17	5	37	0	21
1	11	4	49	6	5	19	0	17	5	40	0	21
1	12	4	48	6	7	18	0	18	5	42	0	21
1	13	4	47	6	9	16	0	18	5	45	0	21
1	14	4	46	6	12	15	0	18	5	47	0	21
1	15	4	45	6	14	14	0	18	5	49	0	21
1	16	4	44	6	16	13	0	18	5	51	0	22
1	17	4	43	6	18	12	0	18	5	53	0	21
1	18	4	42	6	19	11	0	18	5	55	0	21
1	19	4	41	6	21	9	0	18	5	57	0	22
1	20	4	40	6	22	8	0	18	5	59	0	22
1	21	4	39	6	23	7	0	18	6	0	0	22
1	22	4	38	6	25	6	0	19	6	2	0	22
1	23	4	37	6	26	5	0	19	6	4	0	22
1	24	4	36	6	27	4	0	19	6	5	0	22
1	25	4	35	6	28	3	0	19	6	7	0	22
1	26	4	34	6	28	2	0	19	6	8	0	22
1	27	4	33	6	29	1	0	19	6	9	0	23
1	28	4	32	6	30	propior 1	0	19	6	10	0	23
1	29	4	31	6	30	2	0	19	6	11	0	23
	30	4	30	6	31	3	0	19	6	11	0	23
1	31	4	29	6	31	4	0	19	6	12	0	23
1	32	4	28	6	31	5	0	20	6	12	0	23
1	33	4	27	6	31	6	0	20	6	12	0	23
1	34	4	26	6	32	7	0	20	6	13	0	24
1	35	4	25	6	30	8	0	20	6	13	0	24
1	36	4	24	6	30	9	0	20	6	13	0	24
1	37	4	23	6	29	10	0	20	6	13	0	24
1	38	4	22	6	29	11	0	20	6	13	0	24
1	39	4	21	6	28	12	0	20	6	13	0	24
1	40	4	20	6	28	13	0	21	6	12	0	24
1	41	4	19	6	27	14	0	21	6	12	0	24
1	42	4	18	6	26	15	0	21	6	12	0	25
1	43	4	17	6	25	15	0	21	6	11	0	25
1	44	4	16	6	24	16	0	21	6	10	0	25
1	45	4	15	6	22	17	0	21	6	9	0	25
1	46	4	14	6	21	18	0	21	6	8	0	25
1	47	4	13	6	19	19	0	21	6	[illegible]	0	25
1	48	4	12	6	17	20	0	20	6	5	0	25
1	49	4	11	6	16	20	0	20	6	4	0	25
1	50	4	10	6	14	21	0	20	6	2	0	25
1	51	4	9	6	12	22	0	20	6	0	0	25
1	52	4	8	6	10	23	0	20	5	59	0	24
1	53	4	7	6	8	24	0	20	5	57	0	24
1	54	4	6	6	6	25	0	19	5	55	0	24
1	55	4	5	6	4	26	0	19	5	53	0	24
1	56	4	4	6	1	26	0	19	5	51	0	24
1	57	4	3	5	58	27	0	19	5	48	0	24
1	58	4	2	5	55	28	0	19	5	46	0	23
1	59	4	1	5	52	29	0	19	5	43	0	23
2	0	4	0	5	49	30	0	19	5	41	0	23

Numeri		Coequatio		Eq. centri		minuta prop.	Longior		Eq. diam.		Propior	
Sig.	Gr.	Sig.	Gr.	Gr.	Min.	Minuta	Gr.	Min.	Gr.	Min.	Gr.	Min.
2	1	3	59	5	46	30	0	19	5	37	0	23
2	2	3	58	5	43	31	0	19	5	34	0	23
2	3	3	57	5	40	32	0	19	5	31	0	23
2	4	3	56	5	36	33	0	19	5	28	0	22
2	5	3	55	5	32	33	0	18	5	24	0	22
2	6	3	54	5	28	34	0	18	5	21	0	22
2	7	3	53	5	24	35	0	18	5	18	0	22
2	8	3	52	5	20	36	0	18	5	14	0	22
2	9	3	51	5	16	37	0	18	5	10	0	21
2	10	3	50	5	12	37	0	17	5	6	0	21
2	11	3	49	5	8	38	0	17	5	2	0	21
2	12	3	48	5	3	39	0	17	4	58	0	21
2	13	3	47	4	58	40	0	17	4	54	0	20
2	14	3	46	4	53	41	0	17	4	50	0	20
2	15	3	45	4	48	42	0	16	4	45	0	20
2	16	3	44	4	43	43	0	16	4	41	0	19
2	18	3	43	4	38	43	0	16	4	36	0	19
2	18	3	42	4	33	44	0	16	4	31	0	19
2	19	3	41	4	28	44	0	16	4	26	0	18
2	20	3	40	4	23	45	0	15	4	21	0	18
2	21	3	39	4	17	46	0	15	4	16	0	18
2	22	3	38	4	12	46	0	15	4	11	0	17
2	23	3	37	4	6	47	0	15	4	6	0	17
2	24	3	36	4	0	48	0	14	4	0	0	17
2	25	3	35	3	54	49	0	14	3	55	0	16
2	26	3	34	3	48	49	0	14	3	49	0	16
2	27	3	33	3	42	50	0	13	3	43	0	15
2	28	3	32	3	36	50	0	13	3	37	0	15
2	29	3	31	3	30	51	0	12	3	31	0	14
2	30	3	30	3	24	51	0	12	3	25	0	14
2	31	3	29	3	18	52	0	12	3	19	0	13
2	32	3	28	3	14	53	0	11	3	13	0	13
2	33	3	27	3	6	53	0	11	3	7	0	13
2	34	3	26	2	59	54	0	11	3	1	0	12
2	35	3	25	2	52	54	0	10	2	54	0	12
2	36	3	24	2	46	55	0	10	2	48	0	12
2	37	3	23	2	40	55	0	[illegible]	2	42	0	11
2	38	3	22	2	34	56	0	9	2	36	0	11
2	39	3	21	2	27	56	0	8	2	29	0	11
2	40	3	20	2	21	57	0	8	2	23	0	10
2	41	3	19	2	14	57	0	7	2	16	0	10
2	42	3	18	2	7	58	0	7	2	9	0	10
2	43	3	17	2	0	58	0	6	2	2	0	9
2	44	3	16	1	53	59	0	6	1	55	0	9
2	45	3	15	1	46	59	0	6	1	48	0	8
2	46	3	14	1	39	59	0	5	1	41	0	8
2	47	3	13	1	32	59	0	5	1	34	0	7
2	48	3	12	1	25	60	0	5	1	27	0	7
2	49	3	11	1	18	60	0	5	1	20	0	6
2	50	3	10	1	11	60	0	4	1	13	0	6
2	51	3	9	1	4	60	0	4	1	6	0	5
2	52	3	8	0	57	60	0	4	0	59	0	5
2	53	3	7	0	50	60	0	3	0	52	0	4
2	54	3	6	0	43	60	0	3	0	45	0	4
2	55	3	5	0	36	60	0	3	0	38	0	3
2	56	3	4	0	29	60	0	2	0	31	0	3
2	57	3	3	0	22	60	0	2	0	23	0	2
2	58	3	2	0	15	60	0	1	0	16	0	2
2	59	3	1	0	8	60	0	1	0	8	0	1
3	0	3	0	0	0	60	0	0	0	0	0	0

Tabula continens medium motum Iovis.

Numerus Communis	Prima	Secunda	Tertia	Quarta	Quinta	Sexta	Septima	Octava	Nona
1	0	0	4	59	15	27	7	23	50
2	0	0	9	58	30	54	14	47	40
3	0	0	14	57	46	21	22	11	30
4	0	0	19	57	1	48	29	35	20
5	0	0	24	56	17	15	36	59	10
6	0	0	29	55	32	42	44	23	0
7	0	0	34	54	48	9	51	46	50
8	0	0	39	54	3	36	59	10	40
9	0	0	44	53	19	4	6	34	30
10	0	0	49	52	34	31	13	58	20
11	0	0	54	51	49	58	21	22	10
12	0	0	59	51	5	25	28	46	0
13	0	1	4	50	20	52	36	9	50
14	0	1	9	49	36	19	43	33	40
15	0	1	14	48	51	46	50	57	30
16	0	1	19	48	7	13	58	21	20
17	0	1	24	47	22	41	5	45	10
18	0	1	29	46	38	8	13	9	0
19	0	1	24	45	53	35	20	32	50
20	0	1	39	45	9	2	27	56	40
21	0	1	44	44	24	29	35	20	30
22	0	1	49	43	39	56	42	44	20
23	0	1	54	42	55	23	50	8	10
24	0	1	59	42	10	50	57	32	0
25	0	2	4	41	26	18	4	55	50
26	0	2	9	40	41	45	12	19	40
27	0	2	14	39	57	12	19	43	30
28	0	2	19	39	12	39	27	7	20
29	0	2	24	38	28	6	34	31	10
30	0	2	29	37	43	33	41	55	0
31	0	2	34	36	59	0	49	18	50
32	0	2	39	36	14	27	56	42	40
33	0	2	44	35	29	55	4	6	30
34	0	2	49	34	45	22	11	30	20
35	0	2	54	34	0	49	18	54	10
36	0	2	59	33	16	16	26	18	0
37	0	3	4	32	31	43	33	41	50
38	0	3	9	31	47	10	41	5	40
39	0	3	14	31	2	37	48	20	30
40	0	3	19	30	18	4	55	53	20
41	0	3	24	29	33	32	3	17	10
42	0	3	29	28	48	59	10	41	0
43	0	3	34	28	4	26	18	4	50
44	0	3	39	27	19	53	25	28	40
45	0	3	44	26	35	20	32	52	30
46	0	3	49	25	50	47	40	16	20
47	0	3	54	25	6	14	47	40	10
48	0	3	59	24	21	41	55	4	0
49	0	4	4	23	37	9	2	27	50
50	0	4	9	22	52	36	9	51	40
51	0	4	14	22	8	3	17	15	30
52	0	4	19	21	23	30	24	39	20
53	0	4	24	20	38	57	32	3	10
54	0	4	29	19	54	24	39	27	0
55	0	4	34	19	9	51	46	50	50
56	0	4	39	18	25	18	54	14	40
57	0	4	44	17	40	46	1	38	30
58	0	4	49	16	56	13	9	2	20
59	0	4	54	16	11	40	16	26	10
60	0	4	59	15	27	7	23	50	0

3 0 37 1

Numerus		Communis		Gradus centri		Proportionis	Longior		Eq. Iovis		Propior	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Minuta	Minuta	Gra.	Minuta	Gra.	Minuta	Gra.	Minuta
0	1	5	59	0	6	60	0	0	0	10	0	0
0	2	5	58	0	12	60	0	1	0	20	0	1
0	3	5	57	0	18	60	0	1	0	29	0	1
0	4	5	56	0	24	60	0	1	0	39	0	1
0	5	5	55	0	30	60	0	2	0	49	0	2
0	6	5	54	0	36	60	0	2	0	58	0	2
0	7	5	53	0	42	60	0	2	1	8	0	2
0	8	5	52	0	48	60	0	3	1	18	0	3
0	9	5	51	0	53	60	0	3	1	28	0	3
0	10	5	50	0	59	60	0	3	1	37	0	3
0	11	5	49	1	5	60	0	4	1	47	0	4
0	12	5	48	1	11	60	0	4	1	57	0	4
0	13	5	47	1	17	59	0	4	2	6	0	5
0	14	5	46	1	23	59	0	5	2	15	0	5
0	15	5	45	1	28	59	0	5	2	24	0	5
0	16	5	44	1	34	59	0	5	2	34	0	6
0	17	5	43	1	40	58	0	6	2	43	0	6
0	18	5	42	1	45	58	0	6	2	52	0	7
0	19	5	41	1	51	58	0	5	3	2	0	7
0	20	5	40	1	57	57	0	7	3	11	0	8
0	21	5	39	2	2	57	0	7	3	20	0	8
0	22	5	38	2	8	57	0	7	3	30	0	8
0	23	5	37	2	13	56	0	8	3	39	0	9
0	24	5	36	2	18	56	0	8	3	48	0	9
0	25	5	35	2	24	55	0	8	3	57	0	9
0	26	5	34	2	30	55	0	9	4	6	0	10
0	27	5	33	2	35	54	0	9	4	16	0	10
0	28	5	32	2	41	54	0	9	4	24	0	10
0	29	5	31	2	46	53	0	10	4	33	0	11
0	30	5	30	2	51	53	0	10	4	42	0	11
0	31	5	29	2	56	52	0	10	4	51	0	11
0	32	5	28	3	1	51	0	11	5	0	0	12
0	33	5	27	3	6	51	0	11	5	8	0	12
0	34	5	26	3	11	50	0	11	5	18	0	12
0	35	5	25	3	17	50	0	12	5	25	0	13
0	36	5	24	3	21	49	0	12	5	34	0	13
0	37	5	23	3	26	49	0	12	5	43	0	13
0	38	5	22	3	31	48	0	13	5	52	0	14
0	39	5	21	3	36	47	0	13	5	0	0	14
0	40	5	20	3	41	47	0	13	5	9	0	14
0	41	5	19	3	45	46	0	14	6	17	0	15
0	42	5	18	3	49	46	0	14	6	25	0	15
0	43	5	17	3	54	45	0	14	6	33	0	15
0	44	5	16	3	59	44	0	15	6	41	0	16
0	45	5	15	4	3	43	0	15	6	49	0	16
0	46	5	14	4	8	43	0	15	6	57	0	17
0	47	5	13	4	12	42	0	16	7	5	0	17
0	48	5	12	4	16	41	0	16	7	12	0	18
0	49	5	11	4	20	40	0	16	7	20	0	18
0	50	5	10	4	24	39	0	17	7	28	0	19
0	51	5	9	4	28	38	0	17	7	35	0	19
0	52	5	8	4	32	37	0	17	7	43	0	19
0	53	5	7	4	36	36	0	18	7	50	0	20
0	54	5	6	4	39	35	0	18	7	57	0	20
0	55	5	5	4	43	34	0	18	8	4	0	20
0	56	5	4	4	47	33	0	19	8	11	0	21
0	57	5	3	4	50	33	0	19	8	17	0	21
0	58	5	2	4	54	32	0	19	8	24	0	21
0	59	5	1	4	58	31	0	20	8	31	0	22
0	0	5	0	5	1	30	0	20	8	39	0	22

Numerus		Centrum		Equatio centri		minuta proportionalia	longior		Eq. jouis		propior	
Sig.	Grad.	Sig.	Grad.	Grad.	Minuta	Minuta	Grad.	Minuta	Grad.	Minuta	Grad.	Minuta
1	1	4	59	5	6	29	0	20	8	44	0	22
1	2	4	58	5	9	28	0	21	8	50	0	23
1	3	4	57	5	12	27	0	21	8	56	0	23
1	4	4	56	5	15	26	0	21	9	2	0	23
1	5	4	55	5	18	25	0	22	9	8	0	24
1	6	4	54	5	20	24	0	22	9	14	0	24
1	7	4	53	5	23	23	0	22	9	20	0	24
1	8	4	52	5	26	21	0	23	9	26	0	25
1	9	4	51	5	28	20	0	23	9	31	0	25
1	10	4	50	5	31	19	0	23	9	36	0	25
1	11	4	49	5	33	18	0	24	9	41	0	25
1	12	4	48	5	35	17	0	24	9	46	0	26
1	13	4	47	5	37	16	0	24	9	51	0	26
1	14	4	46	5	39	15	0	25	9	56	0	27
1	15	4	45	5	41	14	0	25	10	0	0	27
1	16	4	44	5	43	13	0	25	10	5	0	27
1	17	4	43	5	45	12	0	25	10	9	0	28
1	18	4	42	5	46	11	0	26	10	13	0	28
1	19	4	41	5	48	10	0	26	10	17	0	28
1	20	4	40	5	49	9	0	26	10	21	0	29
1	21	4	39	5	50	8	0	26	10	25	0	29
1	22	4	38	5	51	7	0	26	10	29	0	29
1	23	4	37	5	52	6	0	26	10	32	0	29
1	24	4	36	5	53	5	0	27	10	35	0	30
1	25	4	35	5	54	4	0	27	10	38	0	30
1	26	4	34	5	55	3	0	27	10	41	0	30
1	27	4	33	5	55	2	0	27	10	44	0	30
1	28	4	32	5	56	1	0	27	10	47	0	30
1	29	4	31	5	56	propior 1	0	27	10	49	0	30
1	30	4	30	5	57	2	0	27	10	51	0	30
1	31	4	29	5	57	3	0	27	10	53	0	31
1	32	4	28	5	57	4	0	28	10	55	0	31
1	33	4	27	5	57	5	0	28	10	57	0	31
1	34	4	26	5	57	6	0	28	10	59	0	31
1	35	4	25	5	57	7	0	28	11	0	0	31
1	36	4	24	5	57	7	0	28	11	1	0	31
1	37	4	23	5	56	8	0	28	11	2	0	32
1	38	4	22	5	56	9	0	28	11	2	0	32
1	39	4	21	5	55	10	0	29	11	3	0	32
1	40	4	20	5	55	11	0	29	11	3	0	32
1	41	4	19	5	54	12	0	29	11	3	0	32
1	42	4	18	5	53	13	0	29	11	3	0	32
1	43	4	17	5	52	14	0	29	11	2	0	32
1	44	4	16	5	51	15	0	29	11	2	0	32
1	45	4	15	5	49	16	0	29	11	2	0	32
1	46	4	14	5	48	17	0	29	11	1	0	32
1	47	4	13	5	46	18	0	30	11	0	0	33
1	48	4	12	5	44	19	0	30	10	59	0	33
1	49	4	11	5	43	20	0	30	10	57	0	33
1	50	4	10	5	41	21	0	30	10	55	0	33
1	51	4	9	5	39	22	0	30	10	53	0	33
1	52	4	8	5	37	22	0	30	10	51	0	33
1	53	4	7	5	35	23	0	30	10	48	0	33
1	54	4	6	5	33	24	0	30	10	45	0	33
1	55	4	5	5	31	25	0	30	10	42	0	33
1	56	4	4	5	29	26	0	30	10	39	0	33
1	57	4	3	5	27	27	0	30	10	35	0	33
1	58	4	2	5	25	28	0	30	10	31	0	33
1	59	4	1	5	22	29	0	29	10	27	0	33
2	0	4	0	5	19	30	0	29	10	23	0	33

Numerus		Centrum		Equatio centri		minuta proportionalia	longior		Eq. jouis		propior	
Sig.	Grad.	Sig.	Grad.	Grad.	Minuta	Minuta	Grad.	Minuta	Grad.	Minuta	Grad.	Minuta
2	1	3	59	0	16	31	0	29	10	19	0	32
2	2	3	58	0	13	32	0	29	10	15	0	32
2	3	3	57	0	10	33	0	29	10	10	0	32
2	4	3	56	0	6	34	0	29	10	5	0	32
2	5	3	55	0	3	35	0	29	10	0	0	32
2	6	3	54	4	59	36	0	29	9	54	0	32
2	7	3	53	4	55	37	0	28	9	48	0	32
2	8	3	52	4	51	38	0	28	9	42	0	31
2	9	3	51	4	47	39	0	28	9	36	0	31
2	10	3	50	4	43	40	0	28	9	30	0	31
2	11	3	49	4	39	41	0	28	9	24	0	31
2	12	3	48	4	35	41	0	28	9	17	0	31
2	13	3	47	4	31	42	0	27	9	10	0	31
2	14	3	46	4	27	43	0	27	9	2	0	30
2	15	3	45	4	22	43	0	27	8	54	0	30
2	16	3	44	4	18	44	0	26	8	47	0	30
2	17	3	43	4	13	45	0	26	8	39	0	30
2	18	3	42	4	8	46	0	26	8	31	0	29
2	19	3	41	4	4	46	0	25	8	22	0	29
2	20	3	40	3	59	47	0	25	8	13	0	28
2	21	3	39	3	54	47	0	25	7	4	0	28
2	22	3	38	3	49	48	0	24	7	55	0	27
2	23	3	37	3	44	48	0	24	7	45	0	27
2	24	3	36	3	38	49	0	24	7	36	0	26
2	25	3	35	3	33	49	0	24	7	26	0	26
2	26	3	34	3	28	50	0	22	7	16	0	25
2	27	3	33	3	22	50	0	23	7	6	0	24
2	28	3	32	3	17	51	0	22	6	55	0	24
2	29	3	31	3	12	51	0	22	6	45	0	23
2	30	3	30	3	6	52	0	22	6	34	0	22
2	31	3	29	3	1	52	0	21	6	23	0	21
2	32	3	28	2	55	53	0	20	6	12	0	21
2	33	3	27	2	49	53	0	19	6	0	0	20
2	34	3	26	2	44	53	0	19	5	48	0	20
2	35	3	25	2	38	54	0	18	5	36	0	19
2	36	3	24	2	32	54	0	17	5	24	0	18
2	37	3	23	2	26	55	0	17	5	12	0	18
2	38	3	22	2	20	55	0	16	5	0	0	17
2	39	3	21	2	14	56	0	15	4	47	0	16
2	40	3	20	2	8	56	0	15	4	35	0	16
2	41	3	19	2	2	57	0	14	4	22	0	15
2	42	3	18	1	56	57	0	13	4	9	0	14
2	43	3	17	1	49	57	0	13	3	56	0	14
2	44	3	16	1	43	58	0	12	3	42	0	13
2	45	3	15	1	37	58	0	11	3	29	0	12
2	46	3	14	1	30	58	0	11	3	16	0	12
2	47	3	13	1	24	59	0	10	3	3	0	11
2	48	3	12	1	18	59	0	9	2	49	0	10
2	49	3	11	1	12	59	0	9	2	35	0	10
2	50	3	10	1	5	59	0	8	2	21	0	9
2	51	3	9	0	59	59	0	7	2	7	0	8
2	52	3	8	0	52	59	0	6	1	53	0	7
2	53	3	7	0	46	59	0	6	1	39	0	7
2	54	3	6	0	39	59	0	5	1	25	0	6
2	55	3	5	0	33	59	0	5	1	11	0	5
2	56	3	4	0	27	59	0	4	0	57	0	4
2	57	3	3	0	20	59	0	3	0	43	0	3
2	58	3	2	0	14	59	0	2	0	29	0	2
2	59	3	1	0	7	59	0	1	0	15	0	1
3	0	3	0	0	0	59	0	0	0	0	0	0

Tabula continens medium motum Martis.

Numerus commune	Prima	Secunda	Tertia	Quarta	Quinta	Sexta	
1	0	0	31	26	38	40	5
2	0	1	2	53	17	20	10
3	0	1	34	19	56	0	15
4	0	2	5	46	34	40	20
5	0	5	37	13	13	20	25
6	0	3	8	39	52	0	30
7	0	3	40	6	30	40	35
8	0	4	11	33	9	20	40
9	0	4	42	59	48	0	45
10	0	5	14	26	26	40	50
11	0	5	45	53	5	20	55
12	0	6	17	19	44	1	0
13	0	6	48	46	22	41	5
14	0	7	20	13	1	21	10
15	0	7	51	39	40	1	15
16	0	8	23	6	18	41	20
17	0	8	54	32	57	21	25
18	0	9	25	59	35	1	30
19	0	9	57	26	14	41	35
20	0	10	28	52	53	21	40
21	0	11	0	19	32	1	45
22	0	12	31	46	10	41	50
23	0	12	3	12	49	21	55
24	0	13	34	39	28	2	0
25	0	13	6	6	6	42	5
26	0	14	37	32	45	22	10
27	0	14	8	59	24	2	15
28	0	15	40	26	2	42	20
29	0	15	11	52	41	22	25
30	0	16	43	19	20	2	30
31	0	16	14	45	58	42	35
32	0	17	46	12	37	22	40
33	0	17	17	39	16	2	45
34	0	18	49	5	54	42	50
35	0	18	20	32	33	22	55
36	0	19	51	59	12	3	0
37	0	19	23	25	50	43	5
38	0	20	54	52	29	23	10
39	0	20	26	19	8	3	15
40	0	21	57	45	46	43	20
41	0	21	29	12	25	23	25
42	0	22	0	39	4	3	30
43	0	22	32	5	42	43	35
44	0	23	3	32	21	23	40
45	0	23	34	59	0	3	45
46	0	24	6	25	38	43	50
47	0	24	37	52	17	23	55
48	0	25	9	18	56	3	0
49	0	25	40	45	34	43	5
50	0	26	12	12	13	23	10
51	0	26	43	38	52	4	15
52	0	27	15	5	30	44	20
53	0	27	46	32	9	24	25
54	0	28	17	58	48	4	30
55	0	28	49	25	26	44	35
56	0	29	20	52	5	4	40
57	0	29	52	18	44	4	45
58	0	30	23	45	22	44	50
59	0	30	55	12	1	24	55
60	0	31	26	38	40	5	0

Radix 0 42 23 29

Numerus		Commune		Equatio centri		Minuta proportionalia	Longitudo longior		Equatio argumenti		[illegible]	
Signa	gradus	Signa	gradus	gradus	minuta	minuta	gradus	minuta	gradus	minuta	gradus	minuta
0	1	5	59	0	11	60	0	2	0		0	2
0	2	5	58	0	22	60	0	3	0		0	3
0	3	5	57	0	33	60	0	4	1		0	4
0	4	5	56	0	44	60	0	6	1	6	0	6
0	5	5	55	0	55	60	0	7	2		0	7
0	6	5	54	1	5	60	0	8	2		0	9
0	7	5	53	1	16	59	0	10	2		0	10
0	8	5	52	1	27	59	0	11	3		0	12
0	9	5	51	1	38	59	0	12	3	6	0	13
0	10	5	50	1	49	59	0	14	3		0	15
0	11	5	49	2	0	59	0	15	4		0	16
0	12	5	48	2	10	59	0	16	4		0	18
0	13	5	47	2	21	58	0	18	5		0	20
0	14	5	46	2	32	58	0	19	5	44	0	21
0	15	5	45	2	42	58	0	20	5	57	0	23
0	16	5	44	2	53	57	0	22	6		0	24
0	17	5	43	3	3	57	0	23	6	44	0	26
0	18	5	42	3	13	57	0	24	7	8	0	28
0	19	5	41	3	24	56	0	26	7	32	0	29
0	20	5	40	3	35	56	0	27	7	56	0	31
0	21	5	39	3	45	56	0	28	8	19	0	32
0	22	5	38	3	55	55	0	30	8	43	0	34
0	23	5	37	4	6	55	0	32	9	6	0	35
0	24	5	36	4	16	55	0	33	9	30	0	37
0	25	5	35	4	26	54	0	35	9	54	0	38
0	26	5	34	4	36	54	0	37	10	18	0	40
0	27	5	33	4	46	54	0	38	10	41	0	41
0	28	5	32	4	55	53	0	40	11	5	0	43
0	29	5	31	5	6	53	0	41	11	28	0	44
0	30	5	30	5	16	52	0	42	11	51	0	46
0	31	5	29	5	26	52	0	44	12	15	0	48
0	32	5	28	5	35	51	0	45	12	38	0	50
0	33	5	27	5	44	51	0	47	13	1	0	51
0	34	5	26	5	55	50	0	48	13	25	0	53
0	35	5	25	6	4	50	0	50	13	48	0	55
0	36	5	24	6	13	49	0	51	14	11	0	56
0	37	5	23	6	22	49	0	53	14	34	0	58
0	38	5	22	6	31	48	0	54	14		1	0
0	39	5	21	6	40	47	0	56	15	20?	1	1
0	40	5	20	6	49	47	0	57	15	13?	1	3
0	41	5	19	6	58	46	0	59	16	6	1	5
0	42	5	18	7	7	45	1	0	16		1	6
0	43	5	17	7	16	45	1	2	16		1	8
0	44	5	16	7	24	44	1	3	17		1	10
0	45	5	15	7	32	44	1	5	17		1	11
0	46	5	14	7	41	43	1	6	18		1	13
0	47	5	13	7	49	42	1	8	18		1	15
0	48	5	12	7	57	41	1	9	18		1	16
0	49	5	11	8	5	40	1	11	19	9	1	18
0	50	5	10	8	13	39	1	12	19	31	1	20
0	51	5	9	8	20	38	1	14	19	53	1	22
0	52	5	8	8	27	37	1	15	20	16	1	24
0	53	5	7	8	35	36	1	17	20	38	1	26
0	54	5	6	8	42	35	1	18	21	0	1	28
0	55	5	5	8	50	34	1	20	21		1	30
0	56	5	4	8	57	33	1	21	21		1	32
0	57	5	3	9	4	32	1	23	22	7	1	34
0	58	5	2	9	11	31	1	24	22		1	36
0	59	5	1	9	18	30	1	26	22	51	1	38
0	0	5	0	9	24	30	1	27	23		1	40

Numerus		Centrum		Eq. centri		linea propor.	longior		Equatio martis prior			
Sig.	Grad.	Sig.	Grad.	Grad.	min.	min.	Grad.	min.	Grad.	min.	Grad.	min.
1	1	4	59	9	31	29	1	29	23	35	1	42
1	2	4	58	9	37	28	1	30	23	57	1	44
1	3	4	57	9	43	27	1	32	24	18	1	46
1	4	4	56	9	49	26	1	34	24	40	1	48
1	5	4	55	9	55	25	1	36	25	1	1	50
1	6	4	54	10	0	24	1	37	25	22	1	53
1	7	4	53	10	5	23	1	39	25	44	1	55
1	8	4	52	10	10	22	1	41	26	5	1	57
1	9	4	1	10	15	21	1	43	26	26	1	59
1	10	4	50	10	20	20	1	45	26	47	2	1
1	11	4	49	10	25	19	1	47	27	8	2	3
1	12	4	48	10	29	17	1	49	27	29	2	6
1	13	4	47	10	34	16	1	51	27	50	2	8
1	14	4	46	10	38	15	1	53	28	11	2	10
1	15	4	45	10	42	14	1	55	28	31	2	12
1	16	4	44	10	46	13	1	57	28	52	2	14
1	17	4	43	10	50	12	1	59	29	12	2	16
1	18	4	42	10	53	11	2	1	29	32	2	19
1	19	4	41	10	57	10	2	3	29	52	2	21
1	20	4	40	11	0	9	2	5	30	12	2	23
1	21	4	39	11	3	8	2	8	30	32	2	26
1	22	4	38	11	6	7	2	10	30	52	2	28
1	23	4	37	11	9	5	2	12	31	11	2	30
1	24	4	36	11	12	4	2	14	31	30	2	33
1	25	4	35	11	15	3	2	16	31	49	2	35
1	26	4	34	11	17	2	2	18	32	8	2	38
1	27	4	33	11	19	1	2	20	32	27	2	41
1	28	4	32	11	21	a priori 1	2	23	32	46	2	43
1	29	4	31	11	22	2	2	25	33	4	2	46
1	30	4	30	11	23	3	2	27	33	22	2	49
1	31	4	29	11	23	4	2	30	33	40	2	52
1	32	4	28	11	24	5	2	32	33	58	2	55
1	33	4	27	11	24	6	2	35	34	15	2	57
1	34	4	26	11	24	7	2	37	34	32	3	0
1	35	4	25	11	24	8	2	39	34	49	3	3
1	36	4	24	11	24	9	2	42	35	6	3	6
1	37	4	23	11	23	10	2	44	35	23	3	9
1	38	4	22	11	23	11	2	47	35	49	3	12
1	39	4	21	11	22	12	2	49	35	46	3	15
1	40	4	20	11	21	13	2	51	36	12	3	19
1	41	4	19	11	20	14	2	54	36	28	3	22
1	42	4	18	11	19	15	2	56	36	43	3	25
1	43	4	17	11	17	16	2	59	36	58	3	28
1	44	4	16	11	15	16	3	1	37	13	3	32
1	45	4	15	11	13	17	3	4	37	27	3	36
1	46	4	14	11	11	18	3	7	37	41	3	39
1	47	4	13	11	9	19	3	10	37	55	3	43
1	48	4	12	11	6	20	3	13	38	9	3	47
1	49	4	11	11	3	21	3	10	38	23	3	50
1	50	4	10	11	0	22	3	19	38	36	3	54
1	51	4	9	10	57	22	3	22	38	48	3	58
1	52	4	8	10	53	23	3	25	39	1	4	1
1	53	4	7	10	49	23	3	28	39	13	4	5
1	54	4	6	10	45	24	3	32	39	25	4	9
1	55	4	5	10	41	25	3	35	39	35	4	13
1	56	4	4	10	37	26	3	39	39	45	4	17
1	57	4	3	10	33	27	3	43	39	55	4	21
1	58	4	2	10	29	28	3	46	40	5	4	26
1	59	4	1	10	25	29	3	50	40	14	4	30
1	0	4	0	10	21	30	3	54	40	23	4	35

Numerus		Centrum		Eq. centri		linea propor.	longior		Equatio martis prior			
Sig.	Grad.	Sig.	Grad.	Grad.	min.	min.	Grad.	min.	Grad.	min.	Grad.	min.
2	1	3	59	10	17	30	3	57	40	39	4	40
2	2	3	58	10	12	31	4	0	40	37	4	45
2	3	3	57	10	6	32	4	4	40	44	4	50
2	4	3	56	10	0	33	4	7	40	49	4	55
2	5	3	55	9	54	34	4	10	40	54	5	0
2	6	3	54	9	48	35	4	14	40	59	5	5
2	7	3	53	9	41	36	4	17	41	2	5	10
2	8	3	52	9	34	37	4	21	41	5	5	15
2	9	3	51	9	27	38	4	24	41	8	5	21
2	10	3	50	9	20	39	4	28	41	9	5	26
2	11	3	49	9	13	40	4	31	41	10	5	31
2	12	3	48	9	5	41	4	35	41	10	5	37
2	13	3	47	8	57	41	4	38	41	7	5	43
2	14	3	46	8	49	42	4	41	41	4	5	49
2	15	3	45	8	41	42	4	45	40	0	5	55
2	16	3	44	8	32	43	4	48	40	55	6	1
2	7	3	43	8	23	44	4	52	40	50	6	8
2	18	3	42	8	14	45	4	56	40	45	6	15
2	19	3	41	8	5	46	4	59	40	39	6	21
2	20	3	40	7	56	47	5	3	40	31	6	27
2	21	3	39	7	47	47	5	7	40	21	6	34
2	22	3	38	7	37	48	5	11	40	8	6	41
2	23	3	37	7	27	48	5	15	39	53	6	47
2	24	3	36	7	17	49	5	18	39	37	6	53
2	25	3	35	7	7	49	5	22	39	20	6	59
2	26	3	34	6	57	50	5	25	39	1	7	6
2	27	3	33	6	47	50	5	28	38	40	7	12
2	28	3	32	6	37	50	5	30	38	16	7	18
2	29	3	31	6	26	51	5	32	37	51	7	24
2	30	3	30	6	16	51	5	34	37	25	7	30
2	31	3	29	6	5	52	5	36	36	57	7	34
2	32	3	28	5	54	52	5	37	36	25	7	40
2	33	3	27	5	43	53	5	38	35	52	7	45
2	34	3	26	5	32	53	5	38	35	15	7	49
2	35	3	25	5	21	54	5	38	34	45	7	54
2	36	3	24	5	9	55	5	38	33	52	7	58
2	37	3	23	4	57	55	5	37	33	7	8	0
2	38	3	22	4	45	56	5	36	32	20	8	2
2	39	3	21	4	32	56	5	34	31	30	8	3
2	40	3	20	4	20	57	5	30	30	36	8	2
2	41	3	19	4	8	57	5	25	29	38	8	0
2	42	3	18	3	55	58	5	18	28	39	7	58
2	43	3	17	3	43	58	5	10	27	38	7	55
2	44	3	16	3	31	58	5	1	26	16	7	51
2	45	3	15	3	18	58	4	52	25	3	7	47
2	46	3	14	3	5	58	4	41	23	45	7	34
2	47	3	13	2	52	59	4	30	22	24	7	29
2	48	3	12	2	39	59	4	18	21	0	7	6
2	49	3	11	2	26	59	4	4	19	29	6	42
2	50	3	10	2	13	59	3	48	17	54	6	16
2	51	3	9	1	59	59	3	32	16	26	5	49
2	52	3	8	1	46	59	3	12	14	45	5	22
2	53	3	7	1	33	59	2	50	13	1	4	54
2	54	3	6	1	20	59	2	27	11	15	4	26
2	55	3	5	0	7	60	2	4	9	37	3	46
2	56	3	4	0	54	60	1	40	7	37	3	3
2	57	3	3	0	40	60	1	16	5	55	2	20
2	58	3	2	0	27	60	0	51	3	52	1	34
2	59	3	1	0	14	60	0	26	1	51	0	47
3	0	3	0	0	0	60	0	0	0	0	0	0

Tabula continens motum argumenti Veneris

Numerus annorum	Prima	Secunda	Tertia	Quarta	Quinta	Sexta	Septima	Octava	Nona
1	0	0	36	59	27	23	59	31	
2	0	1	13	58	54	47	59	2	
3	0	1	50	58	22	11	58	33	
4	0	2	27	57	49	35	58	4	
5	0	3	4	57	16	59	57	35	
6	0	3	41	56	44	23	57	6	
7	0	4	18	56	11	47	56	37	
8	0	4	55	55	39	11	56	8	
9	0	5	32	55	6	35	55	39	
10	0	6	9	54	33	59	55	10	
11	0	6	46	54	1	23	54	41	
12	0	7	23	53	28	47	54	12	
13	0	8	0	52	56	11	53	43	
14	0	8	37	52	23	35	53	14	
15	0	9	14	51	50	59	52	45	
16	0	9	51	51	18	23	52	16	
17	0	10	28	50	45	47	51	47	
18	0	11	5	50	13	11	51	18	
19	0	11	42	49	40	35	50	49	
20	0	12	19	49	7	59	50	20	
21	0	12	56	48	33	23	49	51	
22	0	13	33	48	2	47	49	22	
23	0	14	10	47	30	11	48	53	
24	0	14	47	46	57	35	48	24	
25	0	15	24	46	24	59	47	55	
26	0	16	1	45	52	23	47	26	
27	0	16	38	45	19	47	46	57	
28	0	17	15	44	47	11	46	28	
29	0	17	52	44	14	35	45	59	
30	0	18	29	43	41	59	45	30	
31	0	19	6	43	9	22	45	1	
32	0	19	43	42	36	47	44	32	
33	0	20	20	42	4	11	44	3	
34	0	20	57	41	31	35	43	34	
35	0	21	34	40	58	59	43	5	
36	0	22	11	40	26	23	42	36	
37	0	22	48	39	53	47	42	7	
38	0	23	25	39	21	11	41	38	
39	0	24	2	38	48	35	41	9	
40	0	24	39	38	15	59	40	40	
41	0	25	16	37	43	23	40	11	
42	0	25	53	37	10	47	39	42	
43	0	26	30	36	38	11	39	13	
44	0	27	7	36	5	35	38	44	
45	0	27	44	35	32	59	38	15	
46	0	28	21	35	0	23	37	46	
47	0	28	58	34	27	47	37	17	
48	0	29	35	33	55	11	36	48	
49	0	30	12	33	22	35	36	19	
50	0	30	49	32	49	59	35	50	
51	0	31	26	32	17	23	35	21	
52	0	32	3	31	44	47	34	52	
53	0	32	40	31	12	11	34	23	
54	0	33	17	30	39	35	33	54	
55	0	33	54	30	6	59	33	25	
56	0	34	31	29	34	23	32	56	
57	0	35	8	29	1	47	32	27	
58	0	35	45	28	29	11	31	58	
59	0	36	22	27	53	35	31	29	
60	0	36	59	27	23	59	31	0	

2 9 19 41

Numerus communis				Equatio centri		Minuta proportionalia	Longior		Equatio veneris		Propior	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Min.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.
0	1	5	59	0	2	60	0	0	0	36	0	0
0	2	5	58	0	4	60	0	1	0	51	0	1
0	3	5	57	0	6	60	0	1	1	16	0	1
0	4	5	56	0	9	60	0	1	1	41	0	1
0	5	5	55	0	11	60	0	1	2	6	0	2
0	6	5	54	0	13	60	0	1	2	31	0	2
0	7	5	53	0	15	60	0	1	2	56	0	2
0	8	5	52	0	17	59	0	1	3	21	0	3
0	9	5	51	0	19	59	0	2	3	46	0	3
0	10	5	50	0	21	59	0	2	4	11	0	3
0	11	5	49	0	24	59	0	2	4	36	0	4
0	12	5	48	0	26	59	0	3	5	1	0	4
0	13	5	47	0	28	59	0	3	5	26	0	4
0	14	5	46	0	30	58	0	3	5	51	0	5
0	15	5	45	0	32	58	0	4	6	16	0	5
0	16	5	44	0	34	58	0	4	6	41	0	5
0	17	5	43	0	36	57	0	5	7	6	0	6
0	18	5	42	0	38	57	0	5	7	31	0	6
0	19	5	41	0	41	56	0	5	7	56	0	6
0	20	5	40	0	43	56	0	6	8	21	0	7
0	21	5	39	0	45	56	0	6	8	46	0	7
0	22	5	38	0	47	55	0	6	9	11	0	7
0	23	5	37	0	49	55	0	7	9	36	0	8
0	24	5	36	0	51	51	0	7	10	1	0	8
0	25	5	35	0	53	54	0	7	10	26	0	8
0	26	5	34	0	55	54	0	8	10	51	0	9
0	27	5	33	0	57	53	0	8	11	16	0	9
0	28	5	32	0	59	53	0	8	11	41	0	9
0	29	5	31	1	1	52	0	9	12	5	0	10
0	30	5	30	1	3	52	0	9	12	30	0	10
0	31	5	29	1	5	51	0	9	12	55	0	10
0	32	5	28	1	7	51	0	10	13	20	0	11
0	33	5	27	1	9	50	0	10	13	44	0	11
0	34	5	26	1	10	50	0	10	14	9	0	11
0	35	5	25	1	12	49	0	11	14	34	0	11
0	36	5	24	1	14	49	0	11	14	58	0	12
0	37	5	23	1	16	48	0	11	15	23	0	12
0	38	5	22	1	17	48	0	12	15	58	0	12
0	39	5	21	1	19	47	0	12	16	12	0	12
0	40	5	20	1	21	47	0	12	16	37	0	13
0	41	5	19	1	22	46	0	13	17	1	0	13
0	42	5	18	1	24	45	0	13	17	25	0	13
0	43	5	17	1	26	45	0	13	17	50	0	13
0	44	5	16	1	27	44	0	14	18	14	0	14
0	45	5	15	1	29	43	0	14	18	38	0	14
0	46	5	14	1	31	42	0	14	19	3	0	14
0	47	5	13	1	32	42	0	15	19	27	0	15
0	48	5	12	1	34	41	0	15	19	51	0	15
0	49	5	11	1	36	40	0	15	20	15	0	15
0	50	5	10	1	37	40	0	16	20	39	0	16
0	51	5	9	1	39	39	0	16	21	3	0	16
0	52	5	8	1	40	38	0	16	21	27	0	16
0	53	5	7	1	42	37	0	17	21	51	0	17
0	54	5	6	1	43	36	0	17	22	15	0	17
0	55	5	5	1	44	35	0	17	22	39	0	17
0	56	5	4	1	46	34	0	18	23	3	0	18
0	57	5	3	1	47	33	0	18	23	27	0	18
0	58	5	2	1	48	32	0	18	23	51	0	18
0	59	5	1	1	50	31	0	19	24	15	0	19
1	0	5	0	1	51	30	0	19	24	38	0	19

Numerus		Communis		Equatio centri		Proportionalia	Longior		Equatio brevis		Propior	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Min.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.
1	1	4	59	1	52	29	0	19	25	2	0	19
1	2	4	58	1	53	28	0	20	25	25	0	20
1	3	4	57	1	54	27	0	10	25	48	0	20
1	4	4	56	1	55	26	0	20	26	11	0	21
1	5	4	55	1	56	25	0	21	26	34	0	21
1	6	4	54	1	57	24	0	21	26	57	0	22
1	7	4	53	1	58	23	0	22	27	20	0	22
1	8	4	52	1	59	22	0	22	27	43	0	23
1	9	4	51	2	0	21	0	23	28	6	0	23
1	10	4	50	2	1	20	0	23	28	29	0	24
1	11	4	49	2	1	19	0	24	28	52	0	24
1	12	4	48	2	2	18	0	24	29	14	0	25
1	13	4	47	2	3	16	0	25	29	37	0	25
1	14	4	46	2	3	15	0	25	29	59	0	26
1	15	4	45	2	4	14	0	25	30	21	0	27
1	16	4	44	2	5	13	0	26	30	43	0	27
1	17	4	43	2	5	12	0	26	31	5	0	28
1	18	4	42	2	6	11	0	26	31	27	0	28
1	19	4	41	2	6	10	0	27	31	49	0	29
1	20	4	40	2	7	9	0	27	32	11	0	29
1	21	4	39	2	7	8	0	28	32	33	0	30
1	22	4	38	2	8	7	0	28	32	53	0	30
1	23	4	37	2	8	6	0	29	33	17	0	31
1	24	4	36	2	9	5	0	29	33	38	0	31
1	25	4	35	2	9	4	0	30	34	0	0	32
1	26	4	34	2	9	3	0	30	34	21	0	32
1	27	4	33	2	9	2	0	31	34	42	0	33
1	28	4	32	2	10	1	0	32	35	3	0	33
1	29	4	31	2	10	pprior 1	0	33	35	44	0	34
1	30	4	30	2	10	2	0	33	35	44	0	34
1	31	4	29	2	10	3	0	34	36	4	0	35
1	32	4	28	2	10	4	0	35	36	24	0	36
1	33	4	27	2	10	5	0	36	36	44	0	37
1	34	4	26	2	10	6	0	36	37	4	0	37
1	35	4	25	2	10	7	0	36	37	23	0	38
1	36	4	24	2	10	8	0	37	37	43	0	38
1	37	4	23	2	10	9	0	37	38	2	0	39
1	38	4	22	2	10	10	0	38	38	21	0	40
1	39	4	21	2	9	11	0	38	38	40	0	40
1	40	4	20	2	9	12	0	39	38	59	0	41
1	41	4	19	2	9	13	0	39	39	17	0	42
1	42	4	18	2	8	14	0	40	39	35	0	43
1	43	4	17	2	8	15	0	41	39	53	0	43
1	44	4	16	2	7	16	0	41	39	46	0	44
1	45	4	15	2	7	17	0	42	40	29	0	45
1	46	4	14	2	6	18	0	43	40	46	0	46
1	47	4	13	2	6	19	0	43	41	3	0	47
1	48	4	12	2	5	20	0	44	41	20	0	47
1	49	4	11	2	5	21	0	45	41	37	0	48
1	50	4	10	2	4	22	0	46	41	53	0	49
1	51	4	9	2	4	23	0	47	42	9	0	50
1	52	4	8	2	3	24	0	48	42	24	0	51
1	53	4	7	2	2	25	0	49	42	39	0	52
1	54	4	6	2	1	26	0	50	42	53	0	52
1	55	4	5	2	0	27	0	51	43	7	0	53
1	56	4	4	1	59	28	0	51	43	21	0	54
1	57	4	3	1	58	29	0	52	43	35	0	55
1	58	4	2	1	57	30	0	53	43	48	0	56
1	59	4	1	1	56	31	0	54	44	1	0	56
2	0	4	0	1	55	32	0	54	44	13	0	57

Numerus		Communis		Equatio centri		Proportionalia	Longior		Equatio brevis		Propior	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Min.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.
2	1	3	59	1	54	32	0	55	44	25	0	58
2	2	3	58	1	53	33	0	56	44	30	0	59
2	3	3	57	1	52	34	0	57	44	41	1	0
2	4	3	56	1	50	35	0	58	44	57	1	1
2	5	3	55	1	49	36	0	59	44	6	1	2
2	6	3	54	1	48	37	1	0	45	14	1	3
2	7	3	53	1	47	38	1	1	45	21	1	5
2	8	3	52	1	45	39	1	2	45	27	1	6
2	9	3	51	1	44	40	1	3	45	33	1	7
2	10	3	50	1	42	40	1	4	45	39	1	8
2	11	3	49	1	41	41	1	5	45	45	1	9
2	12	3	48	1	39	42	1	6	45	50	1	10
2	13	3	47	1	38	43	1	7	45	54	1	11
2	14	3	46	1	36	44	1	9	45	57	1	12
2	15	3	45	1	34	44	1	10	45	59	1	13
2	16	3	44	1	33	45	1	11	45	59	1	15
2	17	3	43	1	31	46	1	12	45	58	1	16
2	18	3	42	1	30	47	1	14	45	57	1	17
2	19	3	41	1	28	47	1	15	45	55	1	19
2	20	3	40	1	26	48	1	17	45	51	1	20
2	21	3	39	1	24	48	1	19	45	46	1	21
2	22	3	38	1	23	49	1	21	45	39	1	23
2	23	3	37	1	21	49	1	23	45	31	1	24
2	24	3	36	1	19	50	1	24	45	21	1	25
2	25	3	35	1	17	50	1	26	45	9	1	27
2	26	3	34	1	15	51	1	28	44	55	1	28
2	27	3	33	1	13	51	1	29	44	39	1	30
2	28	3	32	1	11	52	1	31	44	21	1	32
2	29	3	31	1	9	52	1	32	44	1	1	34
2	30	3	30	1	7	53	1	33	43	39	1	36
2	31	3	29	1	5	53	1	35	43	15	1	38
2	32	3	28	1	3	54	1	36	42	48	1	40
2	33	3	27	1	1	54	1	37	42	18	1	44
2	34	3	26	0	59	55	1	38	41	46	1	46
2	35	3	25	0	57	55	1	39	41	8	1	47
2	36	3	24	0	55	56	1	39	40	28	1	48
2	37	3	23	0	52	56	1	40	39	46	1	49
2	38	3	22	0	50	56	1	40	38	58	1	50
2	39	3	21	0	48	57	1	41	38	7	1	51
2	40	3	20	0	46	57	1	41	37	12	1	51
2	41	3	19	0	44	57	1	42	36	12	1	52
2	42	3	18	0	42	57	1	42	35	7	1	52
2	43	3	17	0	40	58	1	42	33	57	1	52
2	44	3	16	0	37	58	1	40	32	44	1	51
2	45	3	15	0	35	58	1	38	31	24	1	50
2	46	3	14	0	33	58	1	36	29	58	1	49
2	47	3	13	0	31	58	1	34	28	25	1	46
2	48	3	12	0	28	59	1	31	26	46	1	43
2	49	3	11	0	26	59	1	28	25	2	1	38
2	50	3	10	0	24	59	1	24	23	12	1	33
2	51	3	9	0	21	59	1	19	21	15	1	27
2	52	3	8	0	19	59	1	12	19	11	1	21
2	53	3	7	0	17	59	1	5	17	2	1	14
2	54	3	6	0	14	60	0	57	14	47	1	6
2	55	3	5	0	12	60	0	48	12	46	0	57
2	56	3	4	0	10	60	0	40	10	4	0	46
2	57	3	3	0	7	60	0	31	7	58	0	35
2	58	3	2	0	5	60	0	21	5	19	0	24
2	59	3	1	0	3	60	0	11	2	30	0	12
3	0	3	0	0	0	60	0	0	0	0	0	0

Tabula continens motum argumenti [illegible]								
Numeri communes	prima	Secunda	Tercia	quarta	quinta	Sexta	Septima	octava
1	0	3	6	24	7	42	40	52
2	0	6	12	48	15	24	21	44
3	0	9	19	12	23	8	2	36
4	0	12	25	36	30	50	43	28
5	0	15	32	0	38	33	24	20
6	0	18	38	24	46	16	5	12
7	0	21	44	48	53	58	45	4
8	0	24	51	13	1	41	26	56
9	0	27	57	37	9	26	7	48
10	0	31	4	1	17	8	48	40
11	0	34	10	25	24	49	29	32
12	0	37	16	49	32	32	10	24
13	0	40	23	13	40	14	51	16
14	0	43	29	37	47	57	32	8
15	0	46	36	1	55	40	13	0
16	0	49	42	26	3	22	53	52
17	0	52	48	50	11	5	34	44
18	0	55	55	14	18	48	15	36
19	0	59	1	38	26	30	56	28
20	1	2	8	2	34	13	37	20
21	1	5	19	26	41	55	18	12
22	1	8	20	50	49	38	59	[illegible]
23	1	11	27	14	57	21	39	[illegible]
24	1	14	33	38	5	4	20	48
25	1	17	40	3	12	47	1	40
26	1	20	46	27	20	29	42	32
27	1	23	52	51	28	13	23	24
28	1	26	59	15	35	55	4	16
29	1	30	5	39	43	37	45	8
30	1	33	12	3	51	20	26	0
31	1	36	18	27	59	3	6	52
32	1	39	24	52	6	45	47	[illegible]
33	1	42	31	16	24	28	28	36
34	1	45	37	40	22	11	9	28
35	1	48	44	4	29	55	50	20
36	1	51	[illegible]	28	37	36	31	12
37	1	54	56	52	45	19	12	4
38	1	58	3	16	53	10	52	56
39	2	1	9	41	0	44	33	48
40	2	4	18	5	8	27	14	40
41	2	7	22	29	16	9	55	32
42	2	10	28	53	23	52	36	24
43	2	13	35	17	31	35	17	16
44	2	16	41	41	39	17	58	8
45	2	19	48	5	47	0	39	0
46	2	22	54	26	54	43	19	52
47	2	26	0	5	[illegible]	26	0	44
48	2	29	11	18	[illegible]	8	41	36
49	2	32	13	42	17	51	22	28
50	2	35	20	6	25	34	3	20
51	2	38	26	30	33	16	44	12
52	2	41	32	54	40	59	25	4
53	2	44	39	18	48	42	5	56
54	2	47	45	42	56	24	46	48
55	2	50	52	7	4	7	27	40
56	2	53	58	31	11	50	8	32
57	2	[illegible]	4	55	19	32	49	24
58	3	[illegible]	11	19	27	14	30	16
59	3	[illegible]	17	43	34	57	11	8
60	3	[illegible]	24	7	42	40	52	0

0 46 21 59

Numeri communes				Equacio centri	proportionalia	longior		Equacio centri		propior	
Sig.	Gra.	Sig.	Gra.	Gra.	Minuta	Minuta	Gra.	Min.	Gra.	Min.	Gra.	Min.
0	1	5	59	0	3	60	0	2	0	17	0	1
0	2	5	58	0	6	60	0	4	0	33	0	2
0	3	5	57	0	9	60	0	5	0	49	0	3
0	4	5	56	0	12	59	0	7	1	5	0	4
0	5	5	55	0	15	59	0	9	1	22	0	4
0	6	5	54	0	17	59	0	10	1	38	0	5
0	7	5	53	0	20	58	0	12	1	55	0	6
0	8	5	52	0	23	58	0	14	2	11	0	7
0	9	5	51	0	25	58	0	15	2	27	0	8
0	10	5	50	0	28	57	0	17	2	44	0	9
0	11	5	49	0	30	57	0	19	3	0	0	10
0	12	5	48	0	33	57	0	20	3	16	0	11
0	13	5	47	0	35	56	0	22	3	32	0	12
0	14	5	46	0	38	56	0	23	3	48	0	13
0	15	5	45	0	40	55	0	24	4	5	0	14
0	16	5	44	0	43	55	0	26	4	21	0	15
0	17	5	43	0	45	54	0	28	4	37	0	16
0	18	5	42	0	48	54	0	29	4	53	0	17
0	19	5	41	0	50	53	0	31	5	9	0	18
0	20	5	40	0	53	53	0	33	5	26	0	19
0	21	5	39	0	55	52	0	34	5	41	0	20
0	22	5	38	0	58	51	0	36	5	57	0	21
0	23	5	37	1	0	51	0	38	6	13	0	22
0	24	5	36	1	2	50	0	39	6	29	[illegible]	[illegible]
0	25	5	35	1	5	49	0	41	6	45	[illegible]	24
0	26	5	34	1	8	48	0	43	7	1	0	24
0	27	5	33	1	10	47	0	44	7	17	0	25
0	28	5	32	1	13	46	0	45	7	33	0	26
0	29	5	31	1	15	45	0	47	7	47	0	27
0	30	5	30	1	17	44	0	49	8	4	0	28
0	31	5	29	1	20	43	0	51	8	20	[illegible]	29
0	32	5	28	1	23	42	0	53	8	39	[illegible]	30
0	33	5	27	1	25	41	0	54	8	40	0	[illegible]
0	34	5	26	1	28	40	0	56	9	6	0	[illegible]
0	35	5	25	1	30	39	0	58	9	21	0	[illegible]
0	36	5	24	1	33	38	0	[illegible]	9	36	0	34
0	37	5	23	1	36	36	1	[illegible]	9	51	0	35
0	38	5	22	1	38	35	1	2	10	6	0	36
0	39	5	21	1	40	34	1	4	10	21	0	37
0	40	5	20	1	43	33	1	5	10	36	0	38
0	41	5	19	1	45	32	1	7	10	51	0	39
0	42	5	18	1	47	31	1	8	11	6	0	40
0	43	5	17	1	50	29	1	10	11	21	0	41
0	44	5	16	1	52	28	1	12	11	36	0	42
0	45	5	15	1	54	27	1	13	11	50	0	43
0	46	5	14	1	57	25	1	15	12	5	0	44
0	47	5	13	1	59	24	1	16	1	19	0	45
0	48	5	12	2	1	23	1	18	12	34	0	46
0	49	5	11	2	[illegible]	21	1	20	12	48	0	47
0	50	5	10	2	6	20	1	22	13	2	0	48
0	51	5	9	2	8	19	1	23	13	16	0	48
0	52	5	8	2	10	17	1	25	13	30	0	49
0	53	5	7	2	12	16	1	27	13	44	0	50
0	54	5	6	2	14	15	1	28	13	58	0	51
0	55	5	5	2	16	13	1	30	14	12	0	52
0	56	5	4	2	18	12	1	32	14	26	0	53
0	57	5	3	2	19	11	1	34	14	39	0	53
0	58	5	2	2	21	9	1	36	14	52	0	54
0	59	5	1	2	23	8	1	38	15	5	0	55
	0	5	0	2	25	7	1	39	15	18	0	56

Herbarum quasdam dicturus carmine vires
Cui grecus sermo iustum puto ponere primo
Herbarum matrem dixit artemisia nomen
Cuius opem fertur primo invenisse Diana
Artemis sermo greco que dicitur inde nomen
Herba tenet que sic invenitur de eius
Precipue morbis mulierum ista medetur
Menstrua adducit eius decoctio sumpta
Hecque facit matrice si sepe fovetur eadem
Vel si trita mero potata transsumpta bibatur
Aut ut si trita vires supra alvum nuda ligetur
Pellit abortivum potu vel subdita tantum
Duritias solvit steriles pellitque tumores
Urinam potata ciat lapidesque repellit
Ictericosque iuvat cum vino sepius austa
Hanc adipi iuncta strumis apponere laudat
Plinius atque iubet cum vino sumere tritam
Hec opium si quisque biberit austum
Subvenit eximie si vino iuncta bibatur
Affirmat quendam quisquis gustaverit illam
Quod nullo valeat nervo medicamine ledi
Quodque eum morsus non appetat ulla ferarum
Fedelli illius collo suspensa ruletis
Dicit et cutis nemus obsistere ranis
Succus ad hec eius cum vino proderit austus
Et musto cocta vetus servabit erbi
Vinum pessimus reddit medicabile morbis
Et sapore et odore vino gratissimum illi
Confortat stomachum sanat precordia fixes
Et multis aliis affirmat utile causis

Tertius abrotano legitur gradus esse caloris
Et desiccandi fervens et habet semen
Vim iuvat nervos et causa pectoris eius
Illis elixa si sit decoctio sumpta
Sic quoque dispnoicas prodest tussimque repellit
Ossibus lumbis cum aqua cum vino proderit austa
Urinam purgat sic et precordia mundat
Sic sciasim curat sic sumptum menstrua purgat
Serpentes nidore fugat bibiturque
Illorum extinguit sedatque frigora febris
Ad quod venenum si musto sumitur anetum
Aut oleo coquitur sic nebula pungat
Lumbricos ventris sine sepe bibita necabit
Hunc panis mixtus et mala citonia iuncta
Insimul ante quoque odorem coaptata dolori
Apponas vel furnorum cinerius necnon

Nota quod spinas

Stirpes infusas spinas attrahit ipsa
Si deposita pisce vel adeps si iungitur illi
Hec tam venerem pulmonis subdita tantum
Incitat et ventris nemus potata resistit

absinthium

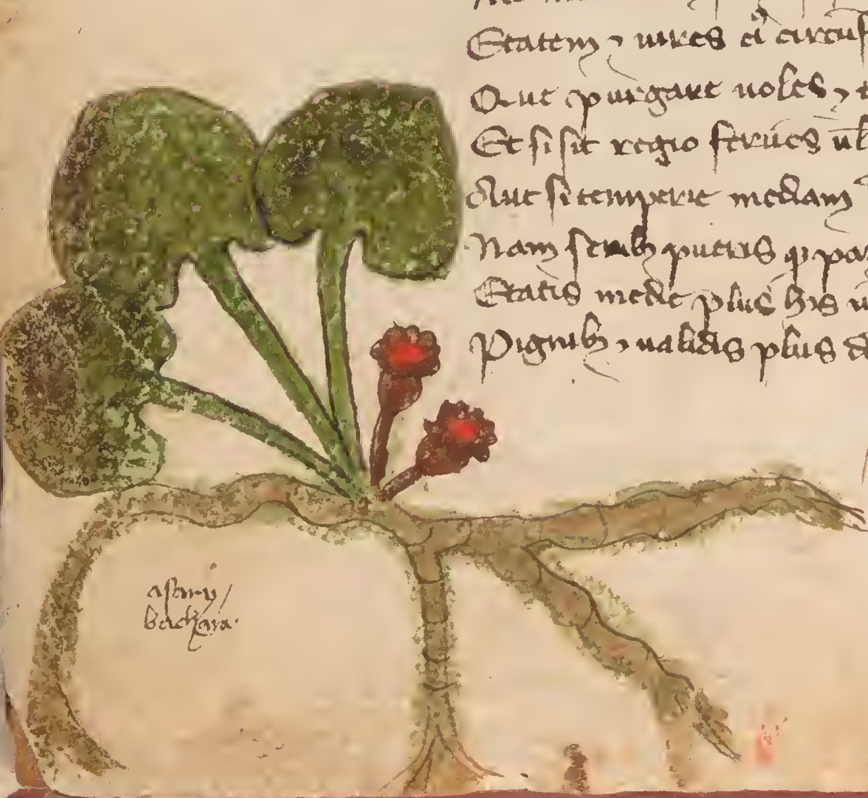
In primo gradu calor ... siccitas
Dicunt absinthium stomachum corroborat
Illud quoque modo quo sumpserit illam
Si melli pluvie sit decocta liquore
Et sic sub divo ... infrigidata bibatur
Sic pectoris variis citi sub eadem morbis
Hec quoque modo pellit lumbricos mollit et alvum
Urinam potum provocat menstrua solvit
Eius immodicum sedat sic sumpta dolorem
Illi si nardum quem profert gallia iungas
Et cum terra emulsa trita resolvit
Precipue tali purgabis menstrua potu
Hec que prestabit cum lana subdita mali
Sal et acetum nardus iungitur illi
Noxia deterges potu fastidia tali
Gramina si vite iungas salque piperque
Cum mero tritis dedit hec decoctaque potu
Noxios crudus stomachi purgabit humores
Vel iuncta pectus iuvat mire austa
Aceto cum vino trita si quilibet ungeas
Nomen culices istoque fugat odore
Veterem cruditam sedabis hanc appio sociatam
Curat epar si iungit si gallica nardus
Splenemque sibi iuncto potata iuvabit aceto
Sic quoque fungos depellit sumpta venenum
Hostar lelifert cum vino sumpta cicute
Sicque venenatis occurrit morsibus austa
Et claros oculos reddit cum melle peruncta
Hec quoque modo sugillatis sit addita prode
Decocti quoque vapor obtrusas liberat aures
Si maneat sane cum melle terna si addit
Subvenit anguine melli nitroque iungata
Vulneribus prodest trita recentibus illa
Si superaddatur capitis sic ulcera curat
Pruritum iuvat eius decoctio sumpta
Al austa non potest it qui necare ...
Sutra anustam vino qui sumpserit illam
In lini panno si circumcinta geratur
Inguinis immodicum fertur colleret tumorem
Olfatu somnum capitis vel subdita prestat
Hanc sibi supponi si non presenserit eger
Denigrat canos cum si ... infusum
Cerote fuerit et eo si sepe perunctus
Attritus cutis reddit quod ... arcas

Sub lingua semen curat cum melle tumorem
Livorem quoque nigrum qui circa lumina orbem
Apparere solet purgabit idem medicamen
Auris depellit sonitum cum felle bovino
Duritie splenis eius catapula resoluit
Comixto cum melle stercus non subdit erba
Desiccabit eam mauero quoque menstrua cogit
Ex oleo viridi fuerit si cocta iuvabit
Non modice stomacum quoque erit unguine semen
In caustico vino quo sit soluto
Et sedat duram sic sepius austica podagra
Et morbum curare solet sic sumpta caducum
Et veteres nimium sic mitigat illa dolores
Demonum fumus depellere dicitur eius
Infantes fumo dicitur celeriterque
Fistula durat huius radicibus herbe
Si bene purgatis cum loca concava factis
Singultus salsa sedari dicit illa
Omnia longa potest quedam posse rotunda
Longa tamen vires habet debiliores
Unum quidem si defecerit quoque rotunda
Podagram longe ponat dimidiumque
Fomento longe prodest decoctio mixta
Matricum morbos humores evacuando
Pinguis expurgatur eadem si sumitur illa
Plenius has formare marem cum carne bina
Apposita vulve post accepit in qt
Trita necat pisces admixta calce rotunda
Hac ideo quidam tere dixere venenum

sedat duram ptmet cum aristolo
gue qd e i sequenti folio dextro
seq. Sic Z spasimus 2°

Asarum

Est asarum grece dicitur vulgago latine
Et siccum calidum virtutis dicitur esse
Tercius est illi gradus ut dicunt in utroque
Hecque modo recoctus supta dolorem
Provocat urinam potataque menstrua purgat
Ydropicosque iuvat sciasim fugat atque sciaticam
Et iuvat morbos decoctio sumitur cum
Ex ictericum potata repellit morbum
Elleborum quoque more vomitu per corda purgat
Sed non est ei purgatio tam violenta
Nec metuenda quidem si fiat taliter illa
Etatem et vires cui circumspicere primum
Qui purgare voles et tempus quale sit anni
Et si sit regio frigida vel fera valde
Aut si temperie mediam iter utraque
Nam senibus pueris quoque parva donare licebis
Etatis medie plus his iuvenes que requirunt
Pinguibus et validis plus dandum quam macilentis

Debilibus quoque viris magna in gelida regione
Dandum quam calida duris quoque labore
Plus dabit his quoque minus quos reddit ocia molles
Hec circum species et cetera talia tractans
Non solum tutus dabis has sed qualibet herbas
Que purgant vomitum stomaci ventremque resolvunt
Sed quia de tutis dicere dicit herbis
Quo sit modo danda ipse vulgago dicto
De foliis cum tergita recta tollens
Adde mero tamen quam possit tota recondi
Tota nocte mero facias maceretur in illo
Mane teres vino que sunt macerata resolvens
Tunc olus excocta quoque cum pigmentum dare recte
Porciona prius egroto da sufficienter
Et sumat unum quantum vult fetus et albi
Sic asarum succi colatum reddet liberos
Fortibus et magis huic est minus solidiori
Sufficiens reliquis ut diximus est immittendus
Sunt tamen qui vires etas et tempora poscunt

Alleum

Scordon argine sit alea dicta latine
Hec vim mediq calidam siccamque potenti
In quarto possidet gradu monstu vel unctu
Curat quoque serpentis vel scorpii intulit ictum
Et nocuum vermes tritum pellantur odore
Sanat et apposita morsus cum melle caninos
In mulsa coctum comestum cum sit acetum
Nota pro lombricis — Et bibitum vermes veteres tineasque repellit
Ex oleo cum reste sua si decoquas illud
Morsus pestiferos reddes si unguine sanos
Corpus et attritu cura sanabis eadem
Urgine vessice dolorem et tumorem reprimit
Ipse refert ypocras educi posse secundas
Fumo combusti si vulva diu fovetur
Pulmonum varias coctum cum lacte querelas
Potatum quoque iuvat crudum vel sepe comestum
Cum centaurea diodes dare precepit illud
Ydropicis sic et humores desiccat aquosos
Idem deficientes elixum sumere iussit
Pitagoras illo fuit in cu coriadis
Et vino eas sic curas ictericos
Et sic potatum dicatur mollificat alvum
Cumque faba coctum capitis sedare dolorem
Dicitur attracto si tympora plinius illo
Auris huic adipe iungas tepide quando dolentem
Infundas aurem pellare subvenit illi
Elixum tussi iuvat et suspiria sedat

Clarificat raucam crudu coctu qz uocem
Et mag clixum iuuat illa sepe comestu
Adiuuat i coctu pulli suptu qz tenasmon
Porcino iungues adipi sic teriis ipm
Non modico rasmes supaddes sepe tuore
Hunc ignotam pot non ledit aconitum
Nec diuersor mutatio fca locor
Illa q mane ieiuno subsit ore

Apium

Est apiu dictu q apes hoc ferre solebat
Victoris ueteru fieret du mo triuphus
Apetiit sibi tale prior imposuiss coronam
Dr alacdes mor tenue sequentes
Et quidam credit q apes uehementer
Illius soleat auide decerpere flores
Hanc herbam selinu solz attica dicit ligua
Virtutis calide sicce quo dic essem
Tertii a medicis dat e gdus huic utiqz
Illius suco si addita mica terendo
Panis iugatur ocli sedare tumorem
Dicitur hemplaustru uetitu sup addita mice
Sigz fretur mamis pdeest tumentib illa
Sedat feruorem stomaq pellitqz tumorem
Et quod uetq creat incheauit ut nec cum
Desiccans pcris asuta repellit aptis
Puocat urinas hec cruda comesta lausta
Et magis radicu fac h decoctio sumpta
Hec itidem semen opatur forti austum
Tota uenenatis occurrit morsib herba
Ets semen poti ul apotima pderit ci
Si bibitur tussim mo sedabit eodem
Ventre astrigit uomitu potata coheret
Lini commistum o si iugat acetum
Egis amissu fertur reparare colorem
Cruda ateunis fuerit si sepe comesta
Yma quoqz dic uexante corpora febrem
Cum limpha potata iuuat febras an tectore
Ydropicos 7 sple tumidu iuuat ilcarcturqz
Sicu feniculi suco cu tra bibatur
Illius sucus faceris cu polline mixtus
Atqz sup porrita tpis lentigo fugat
Atqz oui lacrimas iulis bn pgat 7 ulc
Si sup addat empli more frequenter

Malbauiscus

Altera malue spes nllus negat ee
Altea qz uocat illa q crescat i altu
Hac ipa dicunt eiusu q quasi uiscosaz
Illi radix gtacta madere uidet

Agrestis qz solet a multi malua uocari
In mulsa coctus flos ei uulnera purgat
Vel si cu uino tritu flore sup addas
Spargere sic scrofas anuqz iuuare doletem
Sic herqz mo cuquassatis medicatur
Eluxata pro radix adipi qz teredo
Addita porcino tenentes qz tumores
Matricis curat reliquos iuuare dolores
Dicit illi neruos sic ipa relaxat
Rumpit 7 spargit sic apata dura
Omes has ceis eluxatura iuuabit
Si loca morbor foueantur sepe repeti
Ab dissinteriis radicu coctio sumpta
Cum vino fluxu stragit cpescat cor
Expellit tardas hec decoptio sumpta sedes
Prest emotonis lapides qz repellit
Vessice solz narys sucan morbis
Sicq cu vino contritu semi oliue
In ungito deformes maculas h ungue pelles
Cu busta potata pot obstare uenenis
Elixata pius cu melle qz tta repellit
Vulneraqz caua si sit sup addita sepe
Sic qz duricies mollit leuitqz rigores
Decoptis oleo folys fem catapla
Quam nos ius pestiferos nos qz obutaqz curat

Aneti

Aedias calidu siccuqz refert anetum
Credunt q sit grad huic i utraqz sedes
Lac dat habundanter cu decoptio sumpta
Nutriti stomaq qz solz depelle molelia
Tres catolos cu tepide si sumpsit ege
Indeteo ruptis e q demostrat aptum
Os stomaq uetuqz polz exire nocuum
Atqz grauis tali sedat nausea potu
Puocat hurinas obstantiaqz repellit
Matrice iuuat bn si foueat eodem
Cu tepida tritum patiens sipotat anetu
In testinor curat iletas qz dolorem
Bn minor fietq uis digestiua patur
Hoc tam potu digo tarda iuuat
Assidue bibitum uisu nocet 7 genitale
Claudit inter siccus humore semis huiu
Apporitu digitis aut itus distere fusi
Acror ce canis radici seminis huius
Fodit crescetes canis hic i mulre carene
Vlcera qz preputi 7 sordida uulnera purgat

Non aporto 7 ille suo 7 p

Ulcera serpentia in brevi curare valebis
Dicitur eius infusus sepius illis
Olfactu reprimit singultum nomine aneti
Olfactu et sternes si sepius olfacit eger
Dicit sellores oculorum tollere posse
Eius radices tritas post apposita
Apponas emordicas si semen aneti
Ustum curat eas et condilomata solvit
Flos oleo si decoquatur medicabile reddit
Illud serpentia natis de frigore cunis
Prodest et capitis compescit sepe dolorem
Nervorum lassat tensuras frigora pellit

Dicimus acidulam quam greci dicunt acon
Sic dicta crescit sapor illi quod fit aceti
Crescit arenosis in pratis et secus amnes
Hac autem quedam comedunt in tempora veris
Expertum quod fertur quod cum fastidia tollat
Virtus est illi siccha et frigida valde
Tertius amedias dat esse gradus hunc in utroque
Hac fugit appositus sacer ignis et erpeta mordens
Et tumor ex oculis trite cataplate recedit
Ulcera que serpunt cohibet cohibitaque curat
Et multum calide dant prodesse podraghe
Si fueris foleis illius operata iuvetis
Aut cataplasma mista contrita polenta
Eius cum roseo sucus commistus olivo
Dicitur antiquo capitis prodesse dolori
Et dolor est lingua dicta cepatarga greca
Omne genus fluxus ventris restringere mire
Cum vino potata solet vel mansa frequenter
Hec quoque modo nimium manantia menstrua sistit
Vel si matrici tritam iniectere super addas
Sic quoque lonbricos pellit potata rotundos
Taliter et cutis obstat potata venenis
Declarat usus illi sue in virtus
Affirmat visu istam quod serta gessit herba
Quod non appetat hunc letali scorpius ictu
Auribus expressus si sucus funditur eius
Adiuvat auditum mire pellitque dolorem
Alterum non minor species est istius herbe
Qua semper vivam dicunt quod semper vivit in omni
Tempore barba iovis vulgarique more vocatur
Referfert similem pro parte colorem istam
Nec minus hac cutis prodesse posse iuvare
Dant solum adeo palpebras glutine quedam
Flatus astringi valeant ut vix aperiri
Has mire sucus herbe deglutinat hec

Illo si tacte fuerit digito vel pedente

Infrigidat gradu primo humectat secundo
Atriplice dicunt cum mollit cibus alvum
Duritias solvit varias clavus quoque medetur
Emplaustra cocte vel crude si super addas
Hecque superposita scabros cito detrahit ungues
Inguinibus et sacris dicunt si posse mederi
Atriplice tritam cum nitro melle et aceto
Dicunt apposita calidam sedare podagram
Ictericum dicunt galienus tollere morbum
Illius semen cum vino sepius haustum

Aristologie species tres dicimus esse
Longa prior radice est cui longa vocatur
Dicta rotunda sequens quod sit radice rotunda
Tertia dematis greco sermone vocatur
Viribus hec prevenit prodest ac rotunde
Omnes in calida sicca quoque loquitur herbe
In primo vis sicca gradu fervensque secundo
Pestiferos morsus cum vino sumpta rotunda
Curat asumptis prodest sit austa venenis
Hecque modo tertias educ sumpta feras
Cum pipere et mirra putredine mundat alvum
Post partum potata storax vel sodata tum
Asmaticas prodest et frigora sumpta repellit
Pleureticos curat mixto si sumunt ante
Et libet in ficum super addita tria repellit
Ulnera cum melle purgat repletque ligare
Et si predictis yrim coniugis et inde
Ungas gingivas dentes putredine purgat
Splenis duritie solvit lateris quoque dolorem
Si mixta potatur aqua febres quoque malignas
Hec potata modo fertur compescere mire
Sic et spasmus super omnia convenit austa
Gualterus vis sermo scripti tria sequpieta
De lasentio et coriuciast Et sedat curaque

Betonica solitum sue ceston dicere greci
Urinas potata cum lapides quoque repellit
Fert emotoycis cum pusca sumpta vinam
Hidropicos curat cum vino melle quoque sumpta
Et folys cum tritis semen catapla
Non modicum oculis quos lesit ictus
Illius sucum roseo commistus olivo
Auribus infusus varios fugat inde dolores
Brettonice pulvis coctus cum melle iungatur

Empicos tussis qz iuuat suspiria sedat
Et stomaci uarios sumptus iuuat ille dolores
Et febri tercian cu uino si bis febris absit
Cu mulsa bibit idem puluis mouet aluu
Cu sale contritis folijs cataplasmate facto
Ulcera curabit q sit mo facta recenti
Vitiaqz fracture capitis si sola medet
De folijs ei elisis sit cataplasma
Utile no modicu uarijs uitijs oculoz
Restringit lacrimas oculoz mixta l austa
Hac et caligo soli metuenda repellit
Equo cuncta fuerit si pondere uicta
Et si cu linsa fumatur trita repellit
Aut oculis noceuus sanguis p inferiora
Dr expellit sic libera lima redd
Sumpta hac cu tepida pgant uomica dira
Pectoris et morbi potu curat eodem
Splen iuuat illi decoctio sumpta frequenter
Uncia bettonice sociata quatuor uetustis
Cum uini ciatis tribus his addita grana
Viginti duo piperis simul hec bn trita
Hausta et purgabunt renes pellitqz dolores
Uncia cu ciatis calidis potata duobus
Dicitur in modicu uetres sedare dolorem
Hec tussim cu melle fugat ueterem qz mollit
Unaqz de febre si uessabit eger
Uncia betonice cotidianis una duobus
Bettonice si cu tepida contrita bibat
Atqz febris continua frigora fiat
Uncia Bettonice ciato calide resolute
Prodest ydropicis si sit potata frequenter
Radicu puluis cu mulsa tritus haustus
Humores uelut helebor uomitu cito pgat
Bis binas dragmas precepit pleni aqz
Radicu dare cu passo mulsa ue bibendas
Precipue facta uomitu purgabit isto
Cu mulsa bibit prodest puluis folioz
Ruptis atqz sterias potu leuat i cadere
Cu uino sumptis obstat potata uenenis
Precipue serp qz si desit datur herba
Uncia betonice cu uino sumpta repellit
Fortibus et magnis sic e nuus folioz
Sufficies reliqs ut dein e minuendus
Iusta que uires etas et tpra poscent
Ictericos curat cu mulsa menstrua soluit
Perderet ne facile puluis cu melle uorat
Post cena stomacu iuuat ibi digerat esca
Sic de bettonica mea sit facta corona

Circa serpentes ut plinius asserit autor
Audebunt nunq proxima transire corona
Dr morsu proprio percutere uberem caudam
Omnibus antidotis mercuria ch ea sociari
Precepit ut stomaco magna herbis oibus acta
Plinius hac mgt qsdeu sgesserit herbam
Si nullo poterit nocuo medicaie ledi

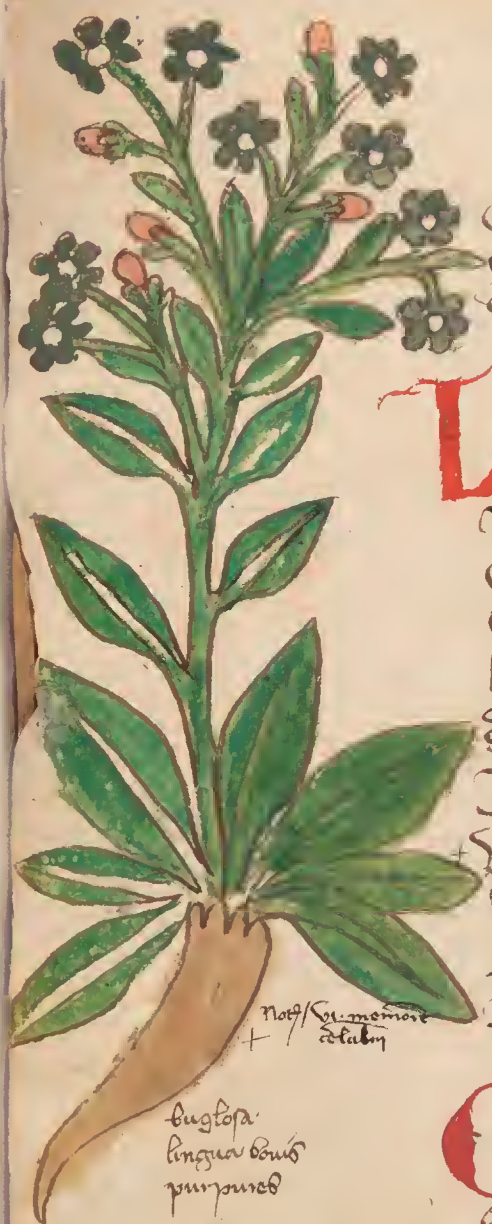
Verbena tercelotarp ue pisteron ue
Appellat gra spes hec facit hice
Binos effectus idem pene duabus
Cu uino iuuat ictericos si sepe bibat
Pestiferos morsus curat sup addita terra
Cu uino renouata qte p iiij cresta
Sn nia dies oris bn uulnera purgat
Illi succo tepido si uoluit hone
Hec quoqz facta recens herbe decoctio prestat
Hacz quamuis putredo depellit oris
Sit tepefacta diu uoluat fauce sonore
Glutinat herba recens uulnus sup addita trita
Occurrit cutis cu uino sumpta uenena
Que fuerit alternis accendis diebus
Pellitur hac tribus assumptis radicibus ei
Cu totidem folijs potent aqua resoluta
Illa pxe patiens qz frigus sentiat illu
Hec qz febris quatanis illa medet
Sis bis folijs cu tot radicibus austis
Illuc i uino sisit decoctio facta
Contumas illares it gumma sparsa
Reddere narrat ut ia descripta buglosa
Hac herba gestans manu si quis ab egro
Dic sep qd agis bn si respondeat eger
Uiuit si no male spec e nulla salutis
Ex hac composita qdam iussit coronam
Apponi capiti ea qz dolenti
Sic dicut illa celerem offerre medelam
Plinius afirmat hac oibus ee salubre
Visceris et latis morbis rectis qz medetur
Pectoris et uitijs et pappe medicans
Pulmonu ea hac asit illeqz prassi
Herbe cu nom folijs de mile tedere
Bettonica qz pari berbene pondere iunge
Hec mixta poteter aqua nulla medicam
Credit bili illos quos calculus agit
Non modicu laudare magos hac asit herba
Plinius hac cutis dicut osistere morbis
Et qqz petit hac ipetrare putum
Sic et amicitia captare posse potetur

Nota / Et qqs petit etc.

Expellit febres et plurima talia dicunt
Si quamvis vera potest credere posset
Vana tamen nobis et nulla certa videntur

Lingua bovis greco sermone buglosa vocatur
Que cocta trita in vino ferventi posita
Purgat cum vino fuerit si sumpta frequenter
Cordiacum colere quos facit copia nigre
Cum simul potata vino curare valebit
Humores nocuos pulmonum detrahit ausa
Decoctum aque tepide sic si sumitur eius
Illi qui spasmum patitur mire medetur
Hanc memorem cerebri dicunt firmare periti
Vinum potatum quo sit macerata buglossa
Letos convivas decoctio dicitur eius
Reddere si fuerit inter convivia sparsa

Nota / hanc memorem cerebri

Caulis roma ferox brassica lingua
Dicitur hec primus passim nascitur in orto
Et tamen ille ad multa salutifera usus
Annis sex centis usus medicamine caulis
Romanos cato testatur mente pulsis
A medicis rome depulsa fuisset in usu
Tunc ortus esse stabat atque medelas
Vulneribus curare recentia caule
Hic adfirmat me sic prius inveterata
Et cancros et loca putrida ante lavare
Precepit aut vino tepido sic deinde terendi
Unaque die bis tum apponi caule
Credo qui dederit cauli miscere farinam
Idque precepit ruta que cum coriandro
Et sale permodico sic omnia mista terendo
Apponi dicit datur cataplasma podagre
Hoc morbo medicabit articulos
Hoc qui frigida aut luxata iuvaret
Atque superpositis mire sedare tumores
Ille vera fuerit que caulibus usus
Causis nervorum calefactam confert [illegible]
Hac et [illegible] putrida si sepe lavetur
Absterit illorum multum conferre salutem
Hoc caulis et laude cato scripsitque libellum
Crisippum dicit hec de viribus herbe
Omnes affirmat caligine lumina tergi
Eius qui [illegible] frequenter
Auget hac mannis [illegible] praegat
Atque iuvat stomachum si sumptus [illegible] escas

Nota

Cum multum cogitur restringere dicit alvum — Nota de caule [illegible]
Ast semicrudus solum illa solvet sumptus
Absumptus crudus si cogitur aceto
Splen reprimit tumidum splen depellit abortum
Unto cum veteri coctos hinc conterit caules
Hic oleum rosarum quantum res postulat addas
Ardores nimios iuvat hoc confecto febris
Si super addat stomaco imbroce calenti
Accensum fessi si iungas alumen aceto
Et caules sic ut cor redigat in unum
Cuta teredo diu post hic compescere lepras
Et plures alias maculas his sepe purges
Dicunt et testes illud curare tumores
Hic et canes potus retinet fluxus
Et varios morbos genitalia quos generant
Et mellis si potus fit lacotta iuvatur
Cum fenugreco si tundas hinc et aceto
Et super articulos appones ista doloris
Multum subveniens illis cumque podagre
Non modicum poterit illud cataplasma mederi
Unto cum veteri caulis cineres hinc tantum
Profert et adiustos latus esse [illegible]
Siliet [illegible]
Multum subveniens his talibus impedimentis
Si cauli semen mixto potatur aceto
Pellere sepe dicit animalia noxia ventris
Sit cinis ex siccis caulis radicibus eius
Subdit hoc una relevat siccando [illegible]
Dentibus attritus succus glutitur mixto
Affirmat rauces multum subtrahere vocem
Naribus infusus succus purgat eum
Quod prius caules vix faciet ebrietatis
Et mixta caulis radice posita terra
Que non attigerit collo melius iungit
Suspensum varios vim depellit morbos

Cepa medicis non conferre videtur
Namque dioscorides inflare caputque gravare
Atque sitim cepas dixit succendere [illegible]
Fellitis non esse dicit gallienus inquit
Flatibus vivo multum putat esse salubres
Non modicum sana addit assit illas
Et dicit quosque ventrem solvit illas
Ponderi stomaco pulchrum crescit colorem
Affirmat quoque aliquis compescerit illas
Una quia dicit cum vino hinc absque dolore
Affirmat [illegible] massas inferere saporem

Et dicunt illas mollire salubriter alvum
Appositas, probat morsus curare caninos
Trita cum melle prius fuerit cum aceto
Apponunt alii cum vino mellique coctas
Crassities tibi solvit cataplasma dictis
Sal, ruta, cepas quoque dasorbes ubi agnus
Morsibus apponi sic asserit ille caninis
Feminco lacti commistus succus earum
Aloes de dolore aurium — Pellit sepe graves infusus ab aure dolores
Hic succus commistus aque bibitusque iuvabit
Illos quos subitus facit obmutescere morbus
Naribus attractus hac tum modo succus earum
Humores noxios capitis deponere cogit
Nasci vel potest tacentia purgat
Tincturas quoque pedum solent quas tibi caligas
Duritie faciunt succo sanabit eodem
Nota de dolore dentium nunquam sentire — Cum gallinarum pinguedine si sepe purgas
Dantes sibi dentes succo perfricat isto
Dicunt hunc dentis nunquam sentire dolorem
Ulcera compescunt hominis cum pane commesta
Unguentes oleo cocta supposuit illas
Sedant quos intus dissinteria morsus
De capillis renascendis — Cum tectis capitis loca denudata capillis
Sepe fricas potes capitis reparare decorem
Oris fetorem compositum fastidia tollit
Albis ubi emorohidis super addere tritas
Illarum succus caligine lumina purgat
Commistus melli maculas quoque vitro aceto.
Emendare solet si sit hoc sepe fricatum

Frigida letifere vis est nimis cicute
Hinc vetat gelido more potantes venenum
Que petit hoc herba cutis ei fit maculosa
Unum genus mortis valet hoc per signa probare
Publica pena reis hec esse solebat antiquis
Hac sumpta magnus Socrates fuit exanimatus
Qualiter hoc fiat non extimo dicere verum
Cum nil plus noceat sed quod iuvat est retrahendum
Hac sumpta signis mortis sit proximus egra
Forte merum tepidum bibat evadetque periculum
Sed quamvis potu sola hic assumpta nocere
Magnificet cum apposita sola illa iuvare
Estivas mire iuvat epiforas oculorum
Sifros aeris foliis sit confecta iuvetis
Vel si sit ei circulita limia succo.

Hoc quoque pellet sacer ignis et expecta cura
Tradit a nasilas si succo sepius eius
Virgo linat mamas sibi crescere non tunc
Incipiat modicas semper stabitque manente — Nota si vis mamille virginum non crescere
Lac conlata urens mamis super addita siccat
Extinguit veneris fluxum quoque seminis omnem
Si pectini tritam cataplasmes sepius illa
Argenti spume commistam hac adipique
Apponas calide cataplasma salubrius podagre
Et post tale multum prodesse probatum
Singula cum memore nociva spongique calore
Apposita ita poteris curare cicuta

Est cerefolio vis acris et ignea valde
Appositum cancros tritum cum melle medetur
Cum vino bibitum lateris sedare dolorem
Sepe solet trita si ventris desuper herba
Cum mulsa bibitum pituite noxia solvit
Ex oleo coctum frigus depellit iunctum
Sic tritum victo mole solum aceto
Lumbricos tali potu tineasque repellet
Cum vino aquam urinas et menstrua purgat
Unguine cum cera vel hunc axungia mixta
Ut modo prioritas noviter quecumque tumores
Curat et reprimit si sepius hec super addis
Intritum valde si maducet aceto
Sepe solet vomitum ventrisque tenere solutum
Sic tritum tegit pecten succusque bibat
Urine clausos reserat quasque meatus
Illius elixatura utigo fugatur
Si caput hac tepida patientis sepe lavetur
Herbaque tritis et fecem cocta liget

Frigida vis herbe coriandri dicitur esse
Austereque simul quadam virtutis hic est
Hac Galienus ait per quod depellere ventre
Lumbricos tineasque solet si trita bibatur
Cum vino vel si mixto vigeat aceto
Una quoque cum passa coriandrum melleque vigatur
Sedabit ignes super addita trita tumores
Papue testes tumidos iuvat hinc
Illius semen ventre stipare solutum
Fertur aqua victum fuerit si sepius haustum
Argenti spuma cerusse contere mixtum
Bis tritis succus coliandri vigere aceto
Quattuor his roseum miscendo iungabis oleum
Ista terendo simul pretiosum contrait unguentum:

Quo sacros ignes pellas calidosque tumores
Cruribus difficilis confectio trita videtur
Succus cum solo prodest commixtus aceto
Aut si fleumque panis mundissima mica
Jungitur huic succus sedat concusque calorem
Huic superposita fabe sit sola farine
Et super addit scrofis quae medicabitur illis
Et cedit feruens emplaustro fistula tali
A multis scriptum legitur febres ante tremorem
Tritia grana vorat coriandri si eis eger
Evadet febre cui dat lux tertia nomen
Prestat idem lectum coriandrum mane prius sumptum
Sol surgat cenigali si subditur eger
Quod necitates dixi totidem cessare diebus
Menstrua quod mulier coriandri grana vorabit
Assiduum quandam gravatur illius usu
Nempe putat mortuum quamvis ne pare dolorem

Sunt centauree species maiorque minorque
Ut suprascripta dissi de pluribus herbis
Sed quod pro paucis species est cognita maior
Hanc pretermittens vires narrabo minoris
Qua nota cunctis credo vulgaribus ipsis
Desiccative virtutis dicitur esse
Non modicum plagas conglutinat in recentes
Ingue cicatrices veteres superaddita ducit
Illi qui sciasim patitur decoctio mire
Prodest illius si sit subiecta per annum
Sanguine detracto sedat more illa dolorem
Fomento nervus cadet medicabitur egris
Illius succus deducit menstrua sumptus
Pellit abortivum medicans cuta maligna
Cum vino sumptum dicunt purgare per alvum
Pelle et vito caligine lumina purgat
Illius expremunt autumni tempore succum
Que desiccatum feruenti sole reponunt
Ad rerum curas quasdam dixerunt quam salubre

Ante meum magnus commendat laudibus autor
Addere prius quod canoilla (camomilla) vel calamilla
Atramque multum redolens est et brevis herba
Hec exceta filiis quod iusto nomine vulgo
Dicitur amarusta quod fetet et sit amara
Hec collata sibi viris discernat odore
Autores dicunt species tres illius esse
Quas solo florem distinguere posse colore

Traditur cum cunctis mediis flos aureus illis
Quarum foliis flos circumcingit ille
Albus vel niger sunt purpureique coloris
Dicunt artemis ipse cui foliorum
Purpureus color maiorque fortior hec est
Elevatum modo foliis deprehendit albis
Melius crescente modo uns ei orbis illis
Dicta calens quod gradu ipso gerdit et
Provocat urina cum vino quelibet austa
Vesice frangit lapides et menstrua purgat
Cum foveat aqua matrix qua cocta sit herba
Aut si cum vino potet semper illa
Tormina sic sedat stomachum inflatio potu
Pellitur et tali squamas de multibus aufert
Trita apponas sola melli vel iugatum
Petrrias prodest ei decoctio sumpta
Et mire iecoris medicatur sumpta querelis
Pelle cum vino potata fertur abortum
Hac oleo cocta foveas si febricitatem
Frigus depelles febreque sepe fugabis
Unguine purgatur turgida ypocondria tali
Pestiferosque morsus serpentum potare dragme
Cum vino prohibet animus sepe nocere
Plinius affirmat hac quadraginta diebus
Una quod die bis sumpta poderit dragme
Cum geminis ciatis subtilis et albi
Cum lotio sensi totum purgare lienem
Et gilopas curat siquis commasticat illa
Et sic apponat sic ulcera sordida purgat
Et mollire capud febris fervore gravatum
Sepe solis vel collectus humoribus iste
Ulcera producit vocat exantimata graius
Hec decocta vires olo camomilla repellit
Et capud inde lavet nullum magis adiuvat unguen

Cum cipo (ciperus) medici calida siccaque secundo
Dicunt esse gradu potu depellit huius
Calculusque vice purgat laxatque meatum
Dicit apollodorus quod pellere possit abortum
Cum mulier foveat aqua qua consedat illum
Asserit hic idem consumere posse lienem
Illius fumus si superius hic trahatur
Si se sanus hic fumo subfumiget illo
Dicit cum firmum magis et lemorem
Subicit a lasus vitijs admistus olevo
Unguis sic vitium fugat et tigris vetus
Uncos nimios desiccat semper austus

Illi solus pulvis melius ne rugat°
Ulcera mirifice vel vulnera putrida purgat
Precipue pulvis hic ulceribus nasi hominis
Si bibitur stomacum confortat debilitatum
Ydropicis multum succurrit sepius haustum
Atque per urina humores purgat aquosos
Dictio valde capiti si ungitur aceto
Ulcera que serpunt cohibens medicamine tali

Esse celidonie species gemine referuntur
Ad medicas maior species exprima vocata
Altera vero minor culos medicatur utique
Cecatis pullis his lumina mater irundo
Plenius ut scripsit quamvis sit cecata reddit
Hanc dicit nasci cunctis vomentibus illis
Hanc desiccatam solito dum mater recedit
Inde celidonia vocitatur namque celidon
Dicatur volucris grecorum more vocatum
Florentis succus cum melle coquatur in hereo
Igne levi spuma dempta proterit omnem
Et quasi consistens melius decoctio fumat
Utile nullum dicunt oculis medicamen
Quos caligo nocet sistit hic sepe probatum
Contritum vino quam radix cum aceto
Et sic veteratas cum vino sumunt albo
Dentis ut affirmat compescit continua dolorem
De foliis cum cum vino si cataplasma
Contritis fiat maculas constringe dicunt

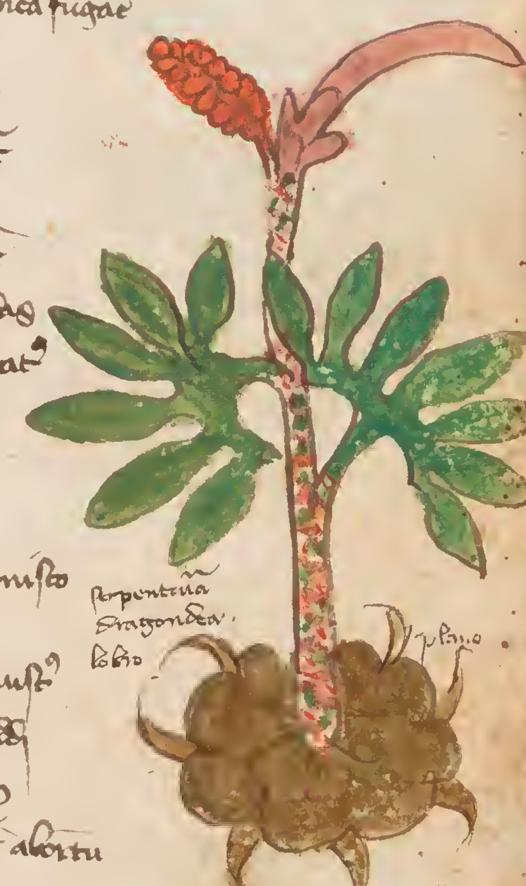
Iusquiamum grecorum quem vocat articulata
Dicunt hunc herbe virtus est frigida valde
Tres habet hec species semen confert quod album
Altera subrufum gignit etiam nigrum
Nobilior reliquis est semen quod gerit album
Quod si desit mos est apponere tussim
Nigrum vero frequens medicorum respuit usus
Iusquiami foliis attritis adde polenta
Hec adhibendo potest confusum curare tumorem
Sic murre calidam potis curare podagram
Auribus infusus succus vermes necat cum
Illarum que solus mirus lenire dolores
Expressus succus contra sanies cum huius
Viscosum calidumque compescere potest
Si fuerit oculis patientes sepe probatum
Seminis illius obulus cum semine mirre
Sic coctus cum mulsa sumitur illis

Utilis fluxum matricis qui patitur
Et dicunt emotoycas sic posse mederi
Vel quicumque nimio sanguis iactetur ab ore
Dicunt hic potus medicamen sepius haustus
Cum vino tritum semen cattapulacie cum fico
Mamas et testes dicunt curare tumentes
Emplaustrum multis apponitur ante quosque
Inficit sic oleum herbagmenta maniam
Prestat idem succus in quo virus vulnere fusus

Herba dragunda grecorum qui vocat usus
Hec eadem vulgi lingua colubrina vocatur
Et colubro similis maculoso cortice surgit
Atque hoc ceptum antiquos credimus esse
Quod queat a similis colubrina venena fugare
Quos aspis tetra radice prinxerit cui
Tutus abicitur si sic pectus dicitur esse
Morsibus illarum cum vino sumpta medetur
Si ungas oleum cum succo seminis cui
Auribus infundens potuit sedare dolorem
Hoc succo lana madida si naribus addas
Compescat morbum qui polipus est vocatus
Hic et cancrum magnum solus ac vivam
Succo radicis cum caligo fugatur
Et varios morbos qui lumina conspiciunt
Ex ipso puro sistit lanium melle vel musto
Et prodest eius radix de madidis assa
Cum pusta granis tenuis seminis haustus
Lumina viridis ferunt compulsa caligine reddi
Si maturescentis illi floris odorem
Nare trahat pregnans deponere fert abortum
Ubi sistit radix matrix subdita tunc
Pulvis radicis cum cum melle augatur
Tussim compedit superflua sedabit cataractas
Et confert emotoycas hoc sepe unam
Pectoris humores exaurit non redeunt
Cibis his prodest radix si sumitur assa
Istud idem facit cum decoctio sumpta
Eius cum vino radix venenere morsus ausa
Producat urina facedunica vulnera purgat
Vulneris hic mundat sordes quoque sanguina curat
Dolat in vino maculas depellit aceto
Et pedum vitium dicunt primo nomen
Est ad prurutie medicamen patientes adipem
Plebis de mula solus hec de fragore nasci
Anne dragonte radices de quorum talis
Primo dolet si sepius anne fovetur

Noꝛ de oſſib fractis

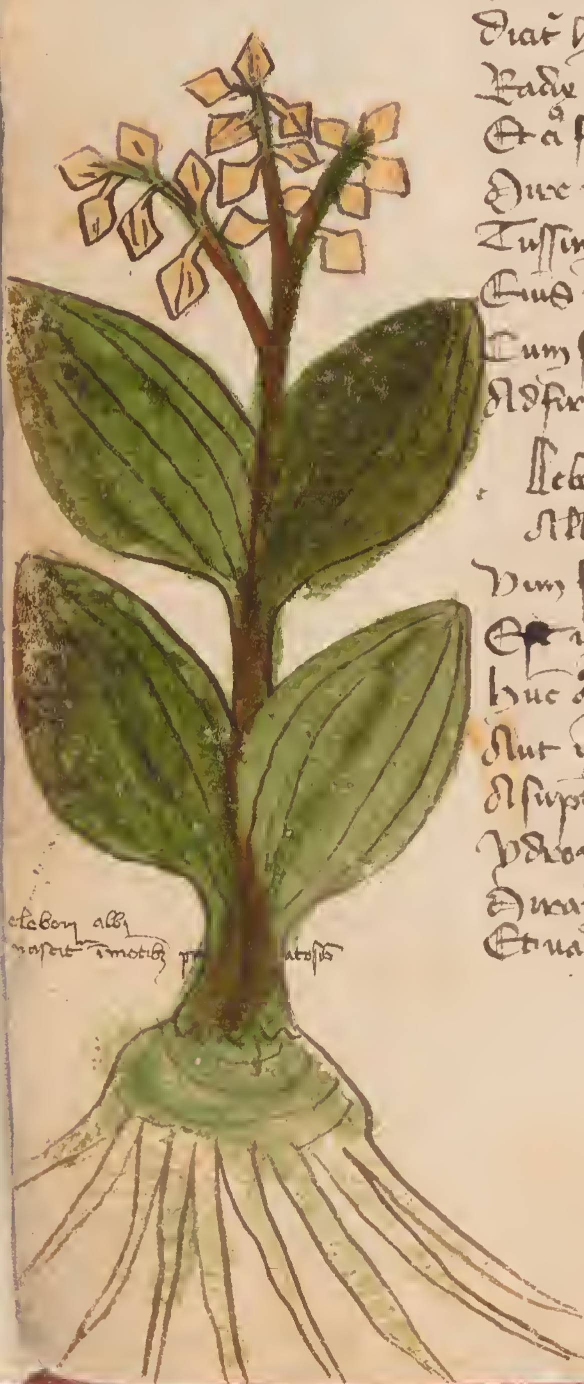

Eruca callida dicut mediocrat ee
Sicca non adeo cibi ci digerit eſcas
Et uali urinas ſi maſcul auſta moue
Mandtur utilit pueris tſim qz reꝑcſſit
Et mundare cute maculis cu melle rigata
Traditur ꝛ mudos lentigine reddere ultus
Elixata prius radix ualide qꝫ ſub acta
Obſibꝫ ꝛ fractis ſup addita reicit illa
Cum uino tritu ſi ſem ſumit ei
Quod uis peſtiferos ict' curare refert
Hec nigros maculas purgat cu felle bouino
Irſita mira liccor cu uino largi' iſtam
Confirmat medici parit plureſqꝫ pacte
Indurare fertur hac uerbera ſenſu
Gradetuꝛs coquus hat amiſceat herba
Aut ſem gratu dicut ꝑſtare ſaporem
Eurimuqꝫ greci hac ca dice ſolet
Eruca guſtu qꝫ ſit bonus ſuc' ei
Non modice maſa ueneree ſtimulac cauſta
Et cu lactucas herbis meſta ſalubris
Naqꝫ calor dat tepere cu frigore mixt'

Inula qua grecus elna uocat elenīuqꝫ
Dicat a medias e forma cog'ta cutis
Umida uis ei ꝛ feruida dr ee
Huox hic gradu primu feruoꝛqꝫ ſedm
Dicat illi decoptio meſtrua ꝓgat
Si bibit ducet urina depellit abortu
Dicat hec cadeſtipatu ſolue uentre
Radix trita fugat ſciaſiꝫ ſup addita coſſe
Et a folys cu uin nectere coptis
Dure nefreticas renes inolue ꝓdeſt
Tuſſim ꝯpeſat oronoicas qꝫ medetur
Eius radici pulius cu melle uorat'
Cum ſuco rute ſuc' ſi ſumit eius
Afirmat ruptis qꝫ ꝓſit potio talis

Elebori geminas ſpēs teſtat' hic
Albu qꝫ ſurſu purgat nigru qꝫ deorſu
Uim ſicca calida qꝫ tene trus illis
Et in utroqꝫ gradu nigro uioleti albu
Huc qꝫ ꝑcipiut ueteres uiſcere coquedꝫ
Aut in uiſcellis ſic iſanis medicaq
Aſuptu dicut ſic ꝓdeſſe podagthe
Idropicas mota febre dicit auxiliari
Uiram ſenut opem ſupto ꝑ aliticas illo
Et uarios bibitu morbos leuat articulos

Pultibꝫ amixt' mures puluis necat ei
Et cu lacte datus muſcas e pruitoſius
Dicut ꝑ uomitu uarios educt ſupt'
Humores ueteresqꝫ fert ſic pelle morbos
Purgat uomitu tali ūtigo uetuſta
Inſanos melāconicos ualꝫ atqꝫ caducos
Sepe qꝫ curat' ſupto idroſorbit' iſto
Idropicas i pricipio mire medicat'
Et mudat lepram tetanu fugat atqꝫ podagra
Confirmat tepidos redentia tormia curat
Suſpio uitys ſtomaci ſciaſi qꝫ medet
Et tuſſi ueteri febribꝫ ſup oia ꝓdeſt
Quartanis annis ia ꝑluribꝫ i ueteratis
Ingeſti cura ſupturu ꝑleꝫ ipum
Admonꝫ ut ſepte ſeꝑpareet an diebꝫ
Huctis qꝫ cibis co2 bn tepat omem
Non ſeco cenet q debet ſumere mane
Ergo ſumet uiis expbare ſereniu
Et clam clara qꝫ [illegible] uitys qꝫ carere
Obſeruare qdem cura q ſubſit illaꝫ
Paſſura nimios afirmat cum curat'
Elleborꝫ qꝫ uidet i pultibꝫ ana coattu
Aut ualente diu ſic dicut non nocituru
Hecqꝫ dom ꝑhibꝫ ꝛ ſenis pueriſqꝫ tenellis
Mollibꝫ ꝛ timidis atqꝫ uirilis mulieribus
Et matias nimiu dicat uo accipiede
In ſuco ꝑ ptiſane ꝑ mulſa pane uel cottu
Sumere ꝑcipiut aly ſic utile dicut
Philu ꝯpoxitu fert ſcripſiſſe libellu
Qualr elleboꝛꝫ ſit nobꝫ accipiedus
Inqꝫ ſuis ypocras aforiſmꝫ iſti' habe
Soli' meminit qꝫ nouerat utiliorem
Plures ꝓpriꝯſert huius uiribꝫ herbe
Et q ſit ſumeda mo docere qꝯqꝫ
Non tn inueni ꝑ plura uolumia uolues
Ullu q certu ꝓdus donare iubet
Illi' dixiſſe ſatis ſe credo putabat
Cu iux uires etates tepa dicꝫ
Iuſſiſſet in uo ſatis no ee uidet
Tutu rem ſub dita qꝫ ꝯferet ſepe ꝑciti
Commedari dare cuiqꝫ ſin podere certo
Pleni ut ſcripſit tenuſd donare ſolebat
Ellebori geminas dragmas ꝑ bus ſeqntes
Bis binas ꝛ ꝯfirmat no tn ipe
Ponde quo uellat ſumi ſtatuiſſe uidet ur

Non tamen ellebori nigri libeat dare dragma
Quatuor aut scrupulos in significante modo
Albi dimidium pondus tamen modo tandum
Quod longe nigro molestior est satis

Elleborus niger non est adeo molestus
Nec formidandus quantum diximus album
Hunc quoque purgare veteres cognovimus esse
Aut in insanos sic insanus medicari
Assumptum dicunt et sic prodesse podagre
Ydropicis mota febre dicunt auxiliari
Diram sentit opem sumpto paraliticus illo
Et varios bibitum morbos levat articulorum
Educit colas varias si sumpta per alvum
Elevatur potu caligo fugatur
Duritias suppuratas fert cataplasma
Cum quoque et purgat maculas atque fungia colli
Infixe modice radices succulus ei
Per qua dies ternos sit succulus ille remotus
Ordea qua decoquat cum aceto nigre fistula
Ydropis tumor appositus sanabit istis
Menstrua suppositus purgat depellit abortum
Auditum reddit si subdas auribus illum
Imponas et post biduum deinde repellas
Appositus tollit maculas cum cataplasma
Emundat lepras scabies quascumque repellit
Ore diu tentum quo coxeris illud aceto
Non modicum dentis dicunt sedare dolorem
Ellebori nigri percipit plenum unam
Denarii dragma leviter sic pondus album
Plus quam bis binos obolos vetat accipi

Enula mediocriter calidum siccumque secundo
Dicunt esse gradu maratrumque grecus
vocat illud
Cum vino cum potat hec herba venenis
Et sic assumptum venerem stimulare medetur
Hac masa sperno oculos caligine purgat
Inque coopertum hac experiendo probatum est
Illa lumina draconis posse mederi
Radicum succi oculis cum melle per vitis
Pulsa reddit eos cum caligine claros
Expressus maratri viridi de semine succus
Sole quoque siccatur magnum medicamen habet

Si quoscumque voles oculorum pellere morbos
Anxius ... vires sic necat ei
Renibus in potissima radix decocta medetur
Cum vino fugat ydropicis potata dolorem
Atque venenatis obstabit morsibus illa
Atque pulmonis obstat eciam quoque querelis
Si sumpta fit copia lactis — Nota de radicibus per lacte habendis
Cum vino vel aqua radicum decoctio sumpta
Si efficacius necessarie morbus medicatur
Urinas purgat et menstrua cuta resolvit
Vel si ita sup pectus hec herba ligetur
Nausea cum vino sumpta sedabit illa
Fervore stomachi cum vino mitigat hausta
Radix illius vino decocta dolores
Fomito curat potat quoque vngua malis
Hec quoque si nigras oleo fac atque purgas
Et tu vel flores quoscumque tumores
Appones tamen vino sedabit aceto
Semen cum vino bibitum venenis movet et
Hoc quoque modo lattero dicunt sedare dolores
Dicunt autem herbe si sit decoctio sumpta
Tradunt autores cum inveniscere gustu
Serpentes obesse senibus prodesse putantur

Agrestis agrecis est vulgo gramen vocata
Sic modicum quantum plene tectoribus herba
Si folijs cum tritis fert vel cataplasma
Vulnera magna licet conglutinat atque tenere
Illorum sistit reprimit quoscumque tumores
Cum melle tertis hec solida urina purgat
Emendat maculas et facto subvenit ignem
Cuius si nigras album et sub addas

Est ysopus siccum calidum quoque ternus ille
Est in utroque gradus cui decoctio facta
Sicut cocta simul fit mel. sic quoque sicca — Nota
Prodest non modicum pacientibus hausta catarro
Subvenit et vetera raucae usitata palata
Et prodest cutis pulmonum cutaque querelis
Lumbricos ventris cede potata repellit
In pectus capitis si distillatio fiat
Quod proprie solet tussi quoque creare pessimis
Prodest hec cade decoctio sumpta frequenter
Sicut hic prodest pulvis cum melle migat

Nota de suco seminis viridis feniculi

Contrito viridi si iungat oximel illi
Herpidatus bibitu stipatu mollit alvum
Cum vento novo uiscosum falsa repellas
Cardamia si iungas his solues fortius alvum
Potus si viridis vel sicca sepe bibatur
Vultibus crimen fert prestare colorem
Cum nitro et ficu sicca si gesseris ipsum
Et super apponas splenem cataplasma tumentem
Ydropicas que solet siccando repellere morbum
Cum vino bibitum precordia tensa relaxat
Et quicumque nocet tumor ictericia recedit
Inguo decepit si de fouetur aceto
De anocuo acto sepe dolore laudum
Accense fumo sonitus compescit auris
Glixu appositus liuores sepidat omnes
Sic iuuat in pectus veteri eos narrabis idem
Auriculeque graue dicit curare dolorem
Hec mixtu rosto si fundas intus oliuo

Yridis flos nomen color ipse suorum
Celestis similes sunt nempe coloris iris
Illirica dicunt illa que plurima nascitur
Fert illera vis eius sicca calensque
Dicit atque gradu dat hunc in utroque
Est maior vis huius in radicibus herbe
Has desiccandas per fenestra rotunda secto
Sic ut se partes non tangat in ferre filo
Inque loco sicco fac suspendatur in umbra
Vix alit totum potius siccare per annum
Cum vino sedat tussim pectusque fulcre
Si latitat semies intus precordia ledens
Pellit illas cum vino pulvis sumpto
Cum mulsa bibitur colarum depontur
Tormina cum mixto bibit sedabit aceto
Hec quoque vino sumpta dicunt prodesse venenis
Splenetices et gutture frige lesos
Cum vino bibat pulvis medicabit eis
Herque sumptus tenditia menstrua purgat
Duritias stericces radicum coctio mollit
Assumpta et tepida foueat sepius illa
Hec cum desteris sisit subiecta per annum
Non modicum dicunt sciasis prodesse dolori
Et radicibus his mixto pessaria melle
Si fumerit mulier pellit subiecta sedias
Inque locis cutis his fixa si ungua curet :-

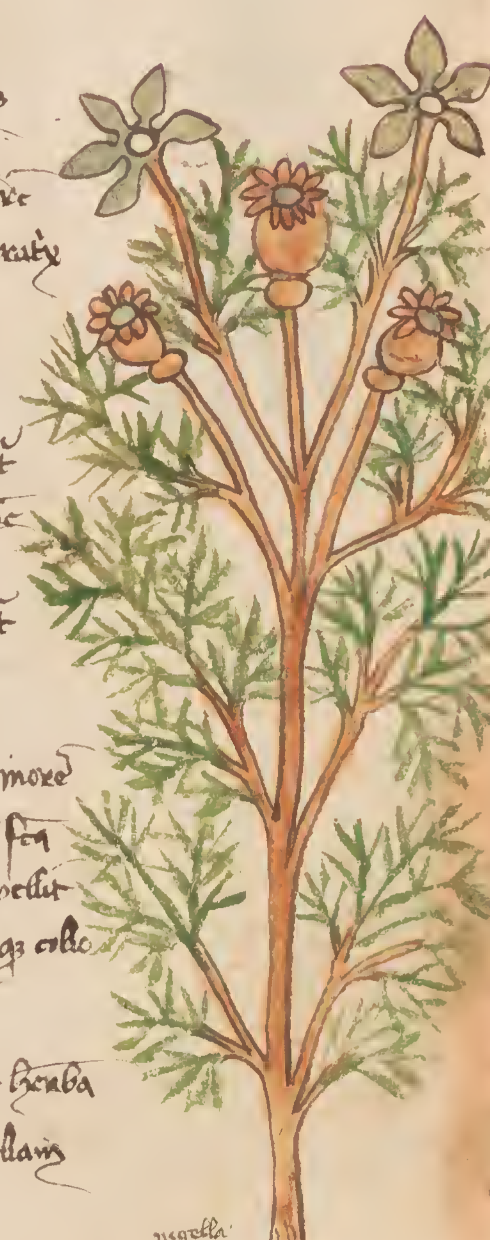
Commistus melli desiccat vulnera pulvis
Carneque nuda replet sisit super addit ossa
Pulvis elebori pars tertia iungitur albi
Iris radicis tenui cum puluere duplo
Pulvis utque simul commixto melle iungatur
Hec super appositus purgat lentigine vultum
Et papulas cum istud cataplasma repellit

F Frigida lactuce vis constat umida nata
Hinc potest nimios hic masa levare colores
Et prestabit idem super addas si bene trita
Utilis e stomaco sompnum dat mollit et alvum
Omnibus his melius prodest decocta comesta
Et stomaco potius non lota comesta medetur
Lactuce semen compescit somnia vana
Cum vino bibitum fluxum que reprimit alvi
Lac dat habundanter nutricibus sumpta frequenter
Ut quidam dicunt cuilibet calido creat
Hecque assiduo fuerit cibus cum in usu

Oxilapatium lapatium vulgo patella vocatur
Illius species dicuntur quattuor esse
Parum tum est farine vis omnibus in mediana
Omnibus est illis frigus austerumque utrumque
Hinc quidam stomacum confortat sumpta frequenter
In stomaco clausumque ruet pelle venenum
Sumptaque sicut oleum fertur restinge vetere
Pruritus mordax scabiesque cutis iacentis
Illius tepida credit apozimate fota
In vino cocte radices et hinc trite
Apposite scrofas compescunt potiusque
Cuius sepe tepens sic coctio gargarizet
Unas sedabit tumidas dentisque dolore
Hec dissiterico potu iuuat et aliacos
Pellit hac tepida dolor auris si foueat
Decoctas cum validas radices aceto
Dettas splenem super addito sepe tumentem
Quamvis non modicum reprimit siccando tumorem
Cum vino vel aqua radicum coctio sumpta fit
Menstrua restringit potu lapidesque repellit
Hec eadem iuuat ictericos subiectaque collo
Illius radix scrofas nasci prohibebit

F Rumtis nocua lolium grece vocat herba
Quia nunc dicunt ulgariter more nigellam

Cancro emundat naſcentia ulnera curat
Cu[m] raſano modicoq[ue] ſalis ſup[er] addita tta
Cernas et lepras cura q[ue] p[re]ſat eadem
Suffiret et purgamtis colule
Admiſce lolium ſem[en] q[uo]q[ue] lilia p[ro]bet
Hiis iugas hec cocta mero ſup[er] addita ſcrofas
Sic ſcceſas ſpargit ſic apta rump[er]it
Duritias q[ue] alias emollit hec catapla
Duſſa decocta cu[m] mixto tunc ir[r]orat
Apponas cotte ſcaſis q[ue] uexat ingt
Parturiens mulier ſi ſe ſuffimiget illa
Aſſpit citi[us] uetrus deponere podus

a Ligusticu[m] p[at]ria ſupſcet ligustia nom[en] *(id est ligustiq[ue])*
Copia q[ue] maior ibi naſcit[ur] illi[us] herbe
Tertius huic gradus et ſicq[ue] calidiq[ue] uigetus
Dator radices ius ius est et ſcas hui[us]
Et por illis uis i medendo q[ui]us
Inflato ſtomaco cu[m] uino ſumpta medet[ur]
Et tali potu uis digestiua iuuat[ur]
Oib[us] et morbis ſic p[ro]ſut interior[is]
Urinas ſic ſumpta mouet et menſtrua p[ur]gat
Tota uenenatis medeat[ur] morſib[us] h[er]ba
Si bibit h[er]ba trita p[ri]us uino q[ue] ſoluta
Et pore otte ponat deſup[er] herbe
No modicu colicis p[ro]deſt q[ue] mesta l[et] auſta
Ul ſi radices elixatura bibat
No ſolu[m] colicis decoctio ſubueit iſta
Et ſupdcis medeat[ur] oib[us] auſta
Digeſtibilib[us] ſem[en] h[er]b[e] uigit[ur] ei
Oib[us] antitodis glis i eſt pectica itus
Pectica uis gl[is] e hec q[ue] digerit eſtas
Hac oculis ſtrabis potusq[ue] et odore nocua
Aſſpit antitoſis ei tu[m] mo ſem[en]
Mesterq[ue] iuſſit hec uim dixerat eſſe
Anctor libe no eſt in notu
Hoc ſcioq[ue] ueteres no p[ri]us laudib[us] iſta
Extollit herba nec me legiſſe recordor
Illu q[ue] ſtrab[us] ſim[u]l[a]c[ru]s aſtipuletur

h Erba q[ua]m greci dixerunt mileſolios
Foracu[m] uiq[ue] dicunt uulgariter illa
Peritus apib[us] gratiſſima de herbis
Nec gaudere magis ulli flore uidetur

Cum istis folijs apum ſi uaſa p[er]ungas
Non fugiet meli faciens ſi lac e ungas
Non fugiet mel
Huxine cultores examina tali retinent
Auxiliu[m] p[re]ſens apium ſectur ictib[us] illa
Letus contrita regit eximi[us] herba
Hecq[ue] mo uitijs dicunt ſubcurrere ſedis
Femina curat decocte cu[m] ſale ſuco
Tale disthuttit in flato noxia potu
Eius ſi uiridis decoctio ſepe bibat
Antiquos diſſintericos iuuat et yliacos
Hecq[ue] in quos ſpergia nec l[et] arena curat
Trita ſolet ueteres oq[ue] ſcere cu[m] ſale ſtrumas
Aſmaticos eadem p[ro]dest ut ortonicos q[ue]
Pleuru[m] depurgat morbos lauat articulor[um]
Herba cuius morſu ſup[er] addita cu[m] ſale curat
Hui[us] ſemito decoctio menſtrua p[ur]gat
Ore tenta ſoli dentis ſedare dolorem
Lumine p[ur]gaui caligie pleni[us] ingt
Eius ſi ſuco fuerit cu[m] melle p[er]unctu[m]

h Erba q[ua]m greci ſtrignu[m] dixe[re] latini
Morella dicunt uis e ſibi frica ualde
Dicat auriculis mire ſedare dolorem
Illi[us] ſuc[us] ſi ſenſi[m] fundit[ur] intus
Egilopas ſtrignu[m] dicunt cataplaſma medeq[ue]
Illud idem credit p[ro]deſſe capitis dolori
Una cu[m] ſtrigno ſi ſal capitis q[ue] terat[ur]
Parotidas reprimit catapalata addita mi
Sexigi pruriigo depellit illita ſuco
Huic ſupponit ſtrigni ſtragit mulieber
Cutratis folijs ci[us] ungit p[ro]lecta
His ſup[er] apoſitis ſac ignis et carpeta mordax
Dicitur expelli ſi no itiox i iſtis
Argenti ſpuma cruſa oleoq[ue] roſatu[m]
Forti[us] et meli[us] p[ro]dem fit medicam[en]

r Iecerit malua q[ue] q[uo]d molliat aluu[m]
Eſt cacoſtomaca ſert[ur] magis aſtrillata
Ac q[ue] dicaſcorides tum i te[n]ioribus ambo
Sumpta ſic olus multu[m] p[ro]deſſe fatetur
Et ſic ueſice dicunt illa medicam
Quiq[ue] uenenoſis occurrat potib[us] illa
Exib[us] q[ue] etis citi[us] meliq[ue] cauetum
Hiquoq[ue] affirmat malue folijs ſalicisq[ue]
Sanam uulnu[s] corpus q[uo]d p[re]cioſis
Addit autores ipi q[ue] ſi malua

ligustiq[ue]

Nota de ligustico q[uo]d uenenatos morſus et omne uenenum ſi cu[m] uino bibat[ur] et ſic potura eius p[ro]dest

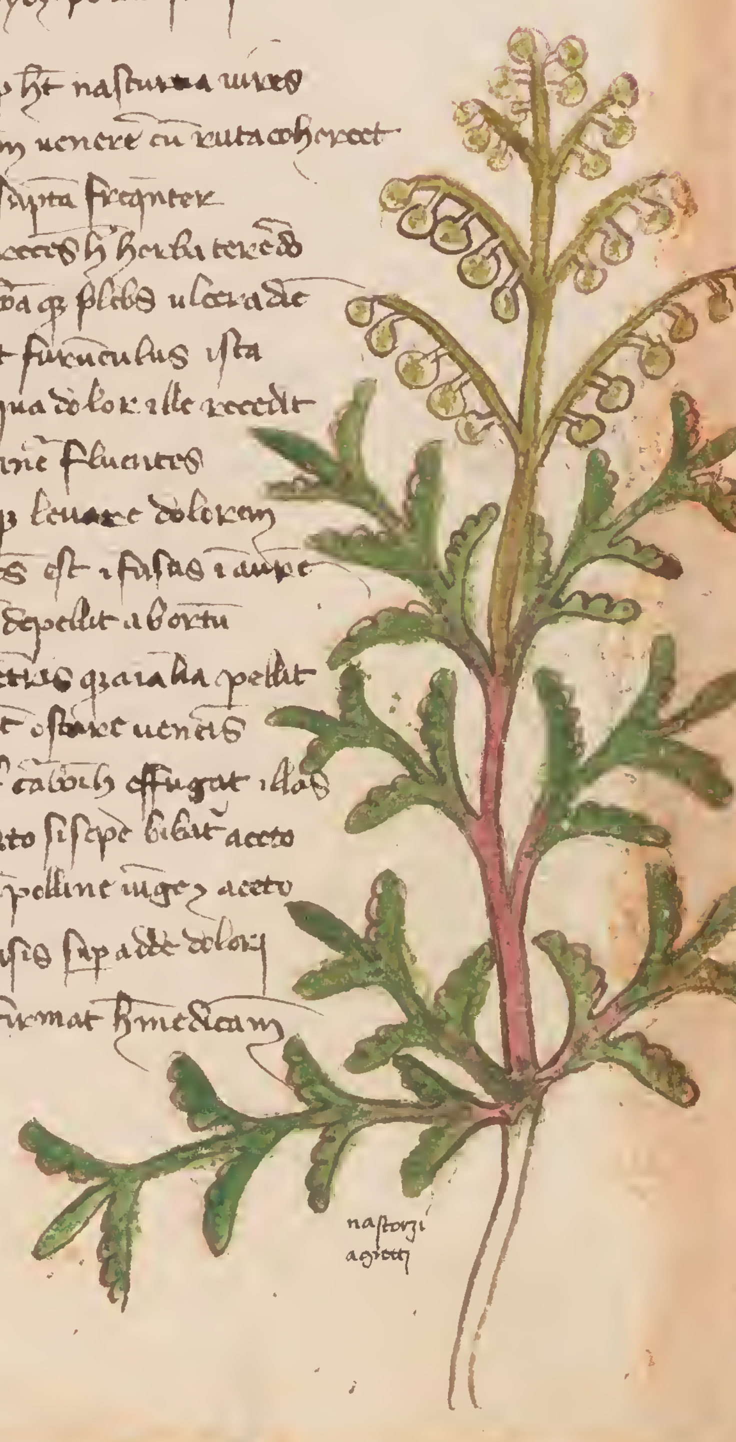
Cu quassata iuuat adipi ꝯmixta uetusto
Vnius radix caulis admota dolorem
Ventris sedat cu uenere stimulare fertur
Hoc eadem femori si licio anessa ligetur
In lana nigra tectam si gesserit illam
Femina mamarum dicunt obcurrere morbis
Sic capsit abortiuam tebana olipias illa
Si resolutus adeps miscebitur anseris illi
Et sic subdatur uelut pessaria uulue
Cum tritis folijs illius cu suco pauco
Erisipelas pellet sucoque medebitur isto
Puctiuis apium cum si quis iungis oliuum
Nota de pictura apii
Corpus et in linas apium te nulla nocebit
Decotta lotio capitis sup adito malua
Sic turpes acoras pelles furfurque nociui
Decoptis folijs eius si iungas oliuum
Extingues ignem sacrum catapulare tali
Et cubusturis illud tum subueit illud
Duricias stiacas eius decoptio mollit
Intestinorum eius matris et ani
Hec eadem iuuat pede si subdit illi

Iam caliam siccaque gradu fert nieta secundo
Illius potu iuuis digestiua iuuatur
nieta
Confortat stomacu uomitu que detinet austa
Lubricos quoque uim depellere fertur eadem
Cuius morbis occurit testiculorum
Si fouleat aqua qua nita cotta sit herba
Decoctu soluit lac mamis adita eta
Instillata fugat auris cu melle dolorem
Asperitas lingue fugit illa sepe fricate
Austaque cu sapa partu solet accelerare
Trita canis morsu sup adita cu sale curat
Hec emotoycis mixto sibi uenerit aceto
nota
Data suc si subdit illius ante
Qua fiat coitu mulier no concipit in
Casdolos suc putrefacere no sim ei
Admixtis ut iudas sup adit herba
Herba

Erba que nepita uulgari noie dicunt
Sicca calet quod sibi uis est tenuis illi
Est in utraque gradu cu multa sicca poreti
Suppta solet totu sudore soluere corpus
Ex oleo quo sit decopta pingere siccando
Illi uetuere metuit q frigora febris
Non frigus tam si febres in repellit

Illius que sciasi patitur coxe sup adde
Contram uiridem fert aburere pellem
Et sic humores siccando fugare dolores
Appositu potu suo cito mestrua purgat
Et lepre species elefantiosis que uocatur
Que cutis morbus maior sic esse uidetur
Ut maior cunctis elefas aialibus extat
Hunc in principio morbum potest calamitis
Cu uino curat humores extenuando
Serpentum morsus sup adita tta noceret
Hec nalibus reddit pugnando colorem
Vino decopte facit hinc meli cataplasma
Que pesat stomacum cu uino sumpta dolorem
Fumus de domibus serpentes effugat eius
Tollere singultu cu uino dicitur austa
Non sinit et pellit cu uino sumpta uenena
Potus et imectus lubricos enecat eius
Succus et in membris uermes necat oribus ope
Si mel iungatur huic cu sale plus operatur
Si bibat hac pregnans aut eta subdit abortit
Purgat et ictericos cu uino curat anelos
Asmaticos medici quos greco noie dicunt
Ex pectoris morbos cu uino mitigat hausta
Hec quoque modo uetice latis iuuat ille dolore
Nam caratees nigri sup adita eta
Hec quoque uino ueterem corpus potata frequenter

Iam pirecteos quod habet nasturcia uires
Et siccans acrem uenere cu ruta coheret
Siccando semen fulis si sumpta frequenter
Formento cu mixta teres hinc herba teredo
Antracas curat loca que plebis ulcerando
Si sup addatur curat furunculus ista
Emictit sanie cu qua dolor ille recedit
Illius suc crines retinere fluentes
Illius asserit dentis quoque leuare dolorem
Si quaque dolor dens est infusus in aure
Fortis est herba semen depellit abortu
Haustu cu vino ueteris quoque arialia pellit
Et sic serpentis dicunt obstare uenenis
Solus odor porrexit calorib effugat illas
Splen reprimit mixto si sepe bibatur aceto
Herba uel semen cu polline iunge et aceto
Et curata simul sciasis sup adde dolorem
Utile no modicum confirmat hinc medicam

Lichenas sucus purgat cum melle putus
Si pruritus caput aut ulcera tempora fedat
Ansis amisceri addi nasturcia tanta
Sepius ungit caput intu pellet utrumque
Siquoque hac herba capre cum lacte recenti
Illius aut semen dolor augeat pectora quassas
Assumpto tepido potu sedabit isto
Semen cum tepida contritum pondere dragme
Et bibitum dicunt quod durum molliat alvum
Tussim compellit semen cum melle voratum

Tertio stricitum quod vulgi more vocatur
Vim calidam sicca quod terre et radix fugatur
Cum vino morsus recoris sicca bibatur
Ictericos sic sumpta iuvat splenis quoque tumores
Virus quod greci dirosi dixere repellit
Hecque modo lapides vessice frangere dicunt
Menstrua sic lotium quod movet tussimque medetur
Sic ortonomicis prodest si sepe bibatur
Subdita matrici depellit fetum abortum
Et sic tarde educit menstrua dicunt
Olea cum vino si iungitur atque polenta
Illius sucus lepras emundat intus
Hec et suco iuncto cum polline quas
Si super addentis emplastri more dolorem
Illius sucus cum melle iugatur
Humores capitis purgat si naribus trahatur
Sternutamenta per se pulvis movet eius
Ictericis mixtus sucus medicabitur eius
Hunc si naribus trahat mixtum lacte mulierum

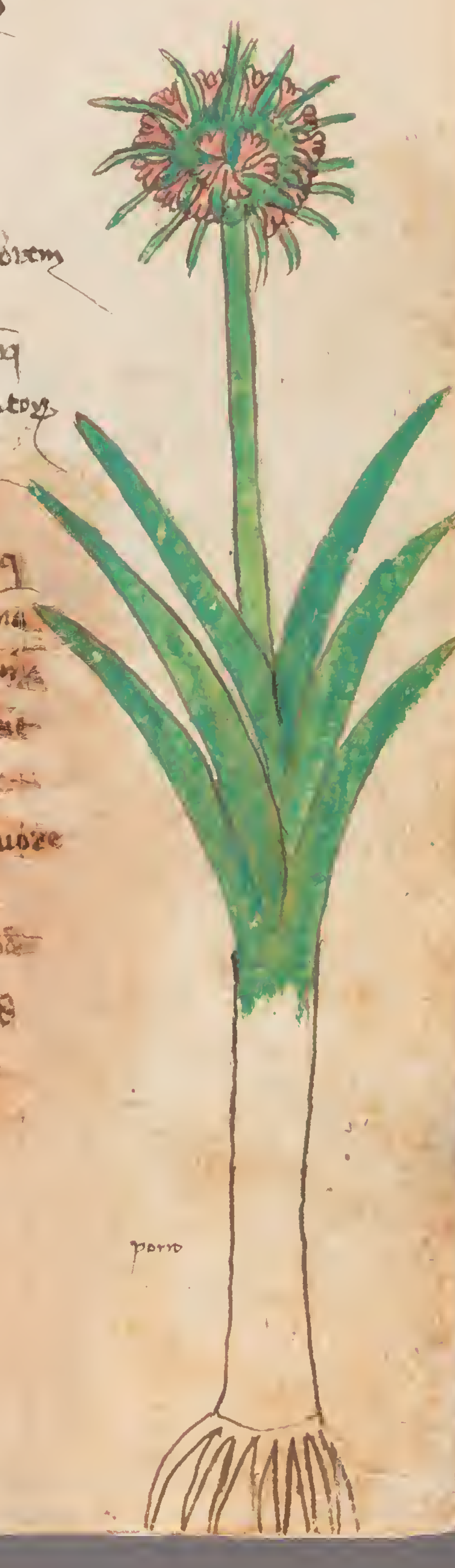
Origani vires sicce calide quod loquntur
Tertius hec utique gradibus concedit esse
Illius in vino curat decoctio sumpta
Morsus vis pestiferos muris si sepe bibatur
Cum mulsa sumptum prodest aconita bibenti
Sic multis aliis dicunt obstare venenis
Cum quassata iuvat nasum ut sepius haustum
Ydropicos reprimit bibitum siccatque tumores
Cum mulsa bibitum colam depone nigram
Ut osifabis fuerit si pondere tantum
Menstrua deducit bibitum ut super addas
Tritum vel cocta mulier si foveat herba
Illius pulvis tussim cum melle repellit

Pruritus acoras maculas quoque curas fugat eius
Inguo depungitur si sepius inde lavatur
In lavacro iuvat ictericos hec decoctio sumpta
Sucus prodest viridis si sumitur herbe
Uvas et fauces curat siccatque tumentes
Auris vulneribus medicatur hec retentus
Naribus infusus irino mixtus aceto olivo
In visu capitis cogit manare cruorem
Auribus infusus sedat cum lacte dolorem
Hic sucus mixtus cepis et rossitaco
Ponitur ad solem tue qua siri ardet
Sicque quadragenis fervebit in area diebus
Si super addatur lecto confectio talis
Effugat ut dicunt animalia cuncta nociva
Hisque bis ex aliquo vino digo tarda
Evenit ex vino prodest si sumitur albo
Cum calida morsus stomachi lenire potatum est
Illius sucus oleo mixtus et aceto
Madida lana bibat et sic super addita membris
Laxatis vel contusis multum iuvat illa
Provocat urinas fluidos revocat quantum
Dentium ortu solis in fugiunt dolorem
Ora potatus sucus iuvat interiora
Eius cum suco sicarica tanta bibatur
Sudare potans perducit fertur apertus
Appositus sucus eius cum polline farris
Auris sepe gravem pellit reprimitque dolorem

In multis casibus usus medicaminis porri
Dicit ypocras medicaminis maximus auctor
Isti suci solum sedit ille bibendus
Egrotis qui reiciunt sputat vel cruore
Quos emotoycos soliti sunt dicere greci
Cum galla dat hunc alii thuris vel farina
Aut geminis dragmis porrorum semina iuncta
Apponunt mirre vino quod tamen restituit
Pectoris aliis dicunt sumpta iuvare
Manantem quod potens naris retinere cruorem
Intus si nares ungas medicamine tali
Contritas vulvas suco curavit coctas
Reddit fecundas mansum per sepe puellas
Ulcera cum melle tritum iuvat apposita
Humores capitis quod si distillatis fiat

oregano

porro

Pulmone pect⁹ uocis uoceq; canoram
In q si surgat tussi pcordia ledens
Cu ptisana sicci porri sorbere iuuabit
Et p se solu pdest his oib; unum
Et porri ptes i uino coxit albas
Sic ii aqua pma p mutes atq; sedim
Vtilis a aque duco fit potio uetri
Dicit hec eadem cu uino strige uentrem
Cu uino porrus dat his qs ledit aguis
Quolib; aut aial fudes letale uenenu
Nec mi⁹ his pdest si uulneib; supaddas
Sic uelud i plaustru porru cu melle sbact
Conmixt⁹ porri sue lacti mulieb;
Et bibitu tussi sanare uetustam
Et uarys uitus pulmonu sbuet idem
Aures opesat cu capre felle dolore
Pstat idem pariter cu mulso mixt⁹ ante
Infusus tepidus fugis si madet ostat
Eius iungat suco pars tria mellis
Et sic p nares tepide fudendo lauares
In mensa potus capitis sedat dolorem
Ex uino bibat h; lubor; p dolor angit
Dicunt utili tali uechil ee dolori
Fracturas solidat cito duritiaq; laxat
Appositu uulti q reces cito cu sale claudit
Sic crudu fuerit sumpt⁹ leuat ebrietate
Sic uenerem stimulat sic duciu mollit alimum

Feruud
Feruud polegij ius siccaq; de ce
Tercii a medicis dat e gread huic queq;
Sepi⁹ hac herba pgnas sisumit abortit
Destruct de ducit cu uino sumpta repeti
Herq; mo tardis f3 extrahit herba pso
Hac nom qz no notu reor ee glissam
Expona tali qd noie significet
Vmon dii natus testa circudat ouj
Pullus sic i fas mat⁹ uestit i aluo
Quadam pelliccola matx de sue fca
Qua nascens rupit qi testa pullul⁹ oui
Istas pelliculas medici dixe secdas
Que in expositos nature uiue sequnt

Nec si plus nitio exigente morat
Aut mors subsequitur dolor aut quanus tollerat
Istas pulegiu precio more repellit
Cu sale gttam melli si iussis illam
Vngine cutractis ualet h; subeiure morsus
Illi pulius sumptus cu melle ul austus
Pectoris humores uiscosos extenuare
Et p sputa pt illos educere mire
Nausea ul morsus stomag curabit illa
Cu pusca sumpta ul aceto q fit aqsum
Cum uino nigram colam potata repellit
Sicq; uenenatis morsib; serpetu ostat
Sic p uim febris miuione pluore cruoris
Aut aliquo casu subito defecerit eger
Quod solz addens medicus madefactio deq
Pulegiu ualids ttu mgat aceto
Narib; egroti sic aponat odore
Solo ofesti dicit releuare iacentem
Gingiuas sicq; pulius ofirmat; usq;
Appositu ueterem dicit sedare podagra
Et quo sius alios solz cindere tumores
Si sup addat tepide p mixte polente
Addita cerotis papulas de corpore tollit
Splem cu uinum sup adita cu sale pdest
Elissatura sigsp sepe repeti ptuus no patiet
Et sic matris potis curare tumorem
Tussim opesat cu uino sumpta repeti
Et sic urina opellit reddere largam
Et mag ex uino sisit de co ptio sca
Aut olo mixto gttam sisup addes
Et radix acro gtta mgat aceto
Sedabit q sius supaddita sepe tumores
Ostat serpentu cu uino sumpta uenenis
Et sic asuptu uenerem stimulare uident
Sic qz pulmois pdest ictoriisq; grelis
Et sic nutri sumptus lac pbz abundans Nota p lacte dando
Herba uires curat morsus cu melle canis
Sisup addat; uino mixta bibat
Hac masa serpens oculos caligie pgat
Inq; cuptu e humanis posse mederi
Illa luminib; atq; experies pbatu
Radices sue mixt⁹ cu melle recenti

Herba q nra ligua platago uocat
Hac arnoglossa grece uocat e qz ligue
Agne sitis folys plantaginis hu

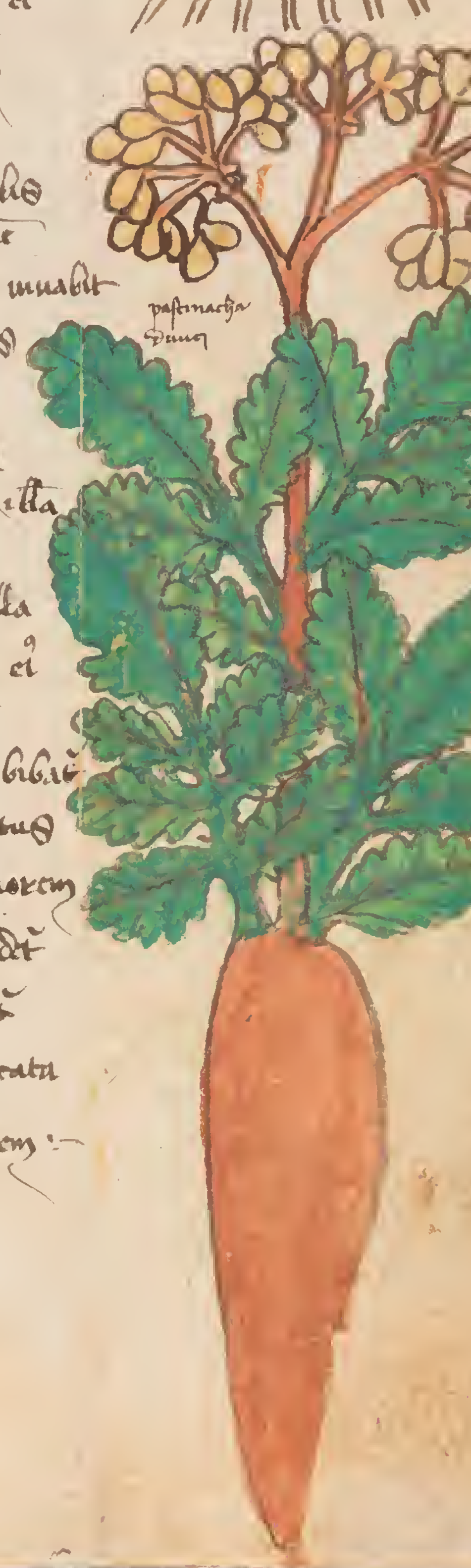

Hui genus species et maior prima vocat'
Altera vo minor quam vulgo lanceolatam
Dicunt quod folijs ut lancea surgit acutis
Vis infrigidandi desiccandi que notat'
Tercii ee gradus maiorem uirtutem ee
Maioris dicit nimis vulnera humida siccat
Si sup addit cum melle sordida purgat
Cum sale sic olijs si trita coquitur aceto
Ventrem restringit nimium sic massa fluentem
Si super eas lens sit composita iuuabit
Sic dissintericos melius eius et yliacos
Stringit manantem sup addita trita cruorem
Et nigris maculis fert reparare colorem
Quin cum lacima nunc medicat adustas
Sola canis morsum curat sedatque tumorem
Et scrofas spargit sup addita cum sale trita
Ydropicas ut olens decocta comestaque prodest
Sic iuuat asmaticos fertur iuuare caducos.
Sordida purgabit hec vulnera quelibet oris
Ore diu tentus si succus inuoluit eius
Hic itidem fusus curat fistula succus
Et dolor hec auris sedabit et sacer ignis
Fert emoroydas ope hec si sepe bibat'
Pes si fertior e si sit cum uitus aceto
Sic quoque iuuat ptisicos iniectus uero per anum
Stringit non modicum fluxum dissinteriorum
Pellit ex oculis tumor hoc fert uorque perunctis
Sepius hanc ipam si dentibus attrius herba
Gingiuas reprimit tumidasque sanguine plenas
Vitque solet dentes compescere sepe dolorem
Que cum lana madens subdit eius
Supstringit manantem nimium siccando coram
Cutis ptens hec decoctio eius
Prodest et potus cum uino semen eius
Vessice renumque iuuat potata dolorem
Dicunt non nasci scrofas gestatibus eius
Radix collo suspensa uires eius tanta est
Nota de radice istius erbe contra scrofulas — Radices eius contrectas tres inguito terris
Vini tres ciatos et aq fac sit modus idem
Hec non dubiis tremulo febrique potanda
Hec pellens febrem cuidat lux tercia non
Bis binis quartanis prodesse putat
Cum totidem vini ciatis si detur et amis

Vnica pot plantago minor pedra iuuare
Quamuis no tatas uires uideat hēre
Precipue succus curat plantaginis huius
Que iuxta nares uel luna nascitur ulcus
Si super addat cum lanis mollibus illi
Post quouenim cataplasma deque illud remouet
Eius si succo tepido uel fouerat
Aque depulso sanabit ille dolorem
Lubricos succus depelle de eius
Sepo porcina uel axungia iungit illi
Sedabit duros istud cataplasma tumores
Parotidas nullis quis reces hec adiuuat ungue
Ante duas oras quartane quam tremor eglu
Vexet si succum pibit plantaginis huius
Sentit eximia facilis medicine curam
Eius potatu depmit spasma sedas
Quam longa pedum mouens ut sit longa [sepe] dolore
Aque cum uino sup addita tita iuuabit
Cum passo succus bibit si sepius eius
Vesice uarijs fertur succurrere morbis
Indesiccando uis est plantaginis ingens
Maioris quasi uelut cauteria corpus
Appositum siccare refert u pleni autor
Composuit librum reum sorum de uiribus eius

Et pastinace uirtus inserue tat'
Et radices sua missa si decoqque eius
Sipotanda dat splenis iecoris que grecis
Luborum quoque leuat eadem potata dolorem
Has si lacte quoque yras decoctio sumpta iuuabit
Asmaticos quos uis uetres quos fluctos
Radix illius collo suspensa tumores
Ut quam dicunt compescit testiculorum
Que pastinaga fert aut commaduit illa
De anullo serpentum posse noceri
Accedit uenerem si large sumit illa
Grauem scalpus dentes radicibus eius
Dicunt ingenti presepe dolore leuari
Ex uino pastinace si spasma sepe bibat
Compescit duros quos scorpius intulit ictus
Sicque feminum uetras curare tumorem
Dicunt quod mulier quasi pregnans ee ualet
Appositum tritum caccijs cum melle ualet
Quod pastu tribuat e pastinaca uocata
Namque cibi nulle radices dant meliorem :-

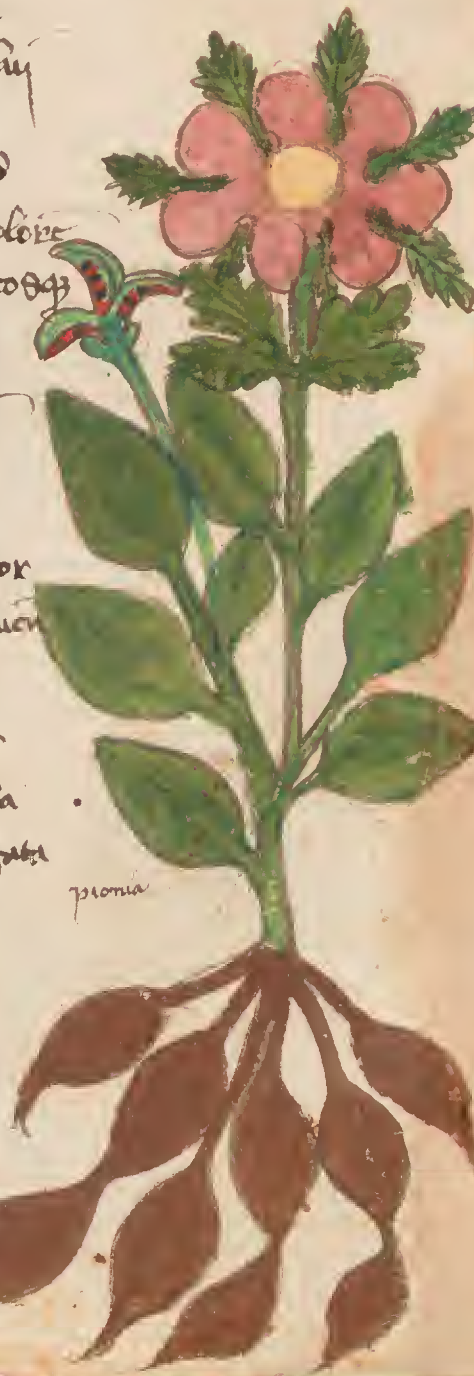
Sicut in gelidam sicca qz pappaueris ee
Tres illius species tribuunt flos uni albus
Alteri roseus rubeus palles qz nunoris
Flos e hac uulgo dicitur agreste papauere
Cuius nobilior e cui flos nosat albus.
Ex huius teneris opium faciunt capitellis.
Incisa leuiter summa conte lacque qui in
Defluit excipiunt clodeis siccum qz reseruat
Antitodis mistus opium uariis qz medelis
Aut qui contundit cum lacte succos capitella
Desuper expressum siccat in sole ligorem
Post primum sic uires habet iste secundus
Tempore uero roseos qui gignere flores
Diu conficiunt oleum de sanie tuso
Non modicum gustu iocundum soporem ferunt
Tertia cuius flos e rubeus semen qz nigellum
Prestat si bibit reliquis mox soporem
Elixatura tepida cuilibet harum
Eger si foueat faciem uel si bibat illa
Optatum capit non sit mora prima somnum
Et prima nigri bibitum cum uino stringere uentre
Dicitur hec qz modo fluxum in ibus mulieres
Bonum dat bibitum tussi que pessat in qua
Pondere denarii debet hec sua semen
Non plus letargum uel niotem sepius infert
De foliis eius tritum fit cataplasma
Eximie fauces dicitur curare tumentes
Quos qz uocat sacros extinguet de ignes
Frigore uel calidum potu uel cibo uel estu
Aspera si fuerit contra nausea mamma
Appositum tali fiet medicamine lenis
Candida miconi species sit nempe uocatur
Grecorum lingua dicitur qz cutre papauer
Longe nobilior et utilior qz duabus
Tunc cum lacte fluunt capitella papaueris
Lecta quoqnatur aqua cum fit porus etiam
Addita cuta coq donec decoptio spissa / inmelius
Et quasi mel uarios sic seruet adusus
Supra facit somnum tussi fugat astrictiuum
Uocalis ueie his reumatismata siccat
Eius de teneris opium fit capitellis
Hic iam dicam roseo miscebis oliuo
Unde caput uictis sedabit hic dolor omnis
Et solet hic ungere semper prestare quietem

Pectus amiscet eroque reddet tiafila
Nunc curabis huic infudendo dolore
Hec qz feminneo cum lacte ceratque sbacto
Ano supposita solet adicere somnum
Istud idem sologistare petat odore

Agriagios grece que portulaca latine
Dicitur hoc uulgi pes pulli more uocatur
Humida uis eius et frigida dicitur esse
Tertius umoris hic fit
Inde iuuat febre qui dicitur grecia causon
Trita super stomachum iuuabis si ponit herba
Prestat idem succus si sumit herba qz masa
Aut olus accepta solet lenire calorem
Masa uel austa potest restringere fluxum
Sanguinis et nociuum uentris cohibet furorem
Et tumidis oculis prodest super addita trita
Et uetat dentes illa contrita stupescere
Feruore solis estate contra nocere
Non sinit et uentrem cum duris sale mollit
Uessice qz solet sedare comesta dolores
Est enatoyros hec sepe comesta salubris
Aduult sites sit hunc qui omnia uires
Effectus qz pares testatur plenius ec

porcellane

Pionia medica calidorum siccaque fatetur
Hac qz tenere gradum dicitur in usque secundum
Splen iecur et renes cum illa supra iuuabit
Emungatur que molatem anudola trita
Menstrua sic purgat et fluxum detinet alui
Illius in uino decoptio sepius austa
Uessice duros sedat sic supra dolores
Et scotosi sic illa iuuat stomaque dolore
Nefreticos eadem multum iuuat ittericosque
Calculus infatu potu depellit isto
Pressuram infere solet qui somnia noctem
Pionie semen sic bibitum sepius arcet
Illius radix pueris suspensa caducos
Non modicum prodest galienus asserit autor
Quendam se puerum narrat uidisse cadentem
Etas cui erat annorum circiter otto
Pionie puer hic radicem ferre solebat
Apprehensa collo quandam mox decidit illa
Mox qz puer cecidit solito qz more ligata
Postquam euasit galienus uos probare

pionia

Item plene carpes radice denuo desit
De collo pueri cecidit iugiterque resurgit
Cognita vis herbe fuit huius sic manifeste
Ipse diascorides cutis ait et caducos
Altera si bibitur vel si suspendit illa
Geminis illius tue quoque rubentia grana
Cum vino fluxum matris sumpta coheret
Si totidem sumatur cum vino nocte bibenda
Cuius sunt gemine species mas dicitur una
Altera que minor est species et femina dicta
Radix maioris est palmi longa duobus
Grossaque cum digitus radix dimisa minoris
Post partum potata secundas vino potata
Inventis reliquis filiis vis dicta illius

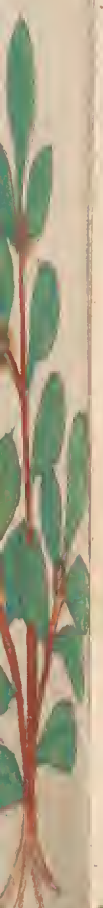

r Camedreos grece que calamandralitur
Dicitur hac herba calida siccaque fatetur
Et mixta potetur aqua tussique medetur
Conquassata iuvat si mixta bibatur aceto
Splen siccat purgat cum vino menstrua
Ydropicos in principio sic sumpta medetur sumpta
Sic quoque pestiferis occurrit morsibus illa
Cutis pectus prodesse super addita trita
Sordes purgabis vulnus licet inveteratum
Cum melle tritas et tritas super addas
Camedreos oculis si succus melle perunctis
Elevat clarum dicitur caligine reddit
Et tritas misceas oleo corpusque perungas
Pellet frigore revocabit et ipsa calorem

Iam flos florum nobis rosa iure videtur
Que superat cunctos precedit odore que flores
Non tamen hec species tum nec odore iuvatur
Nos valet aut variis non adiuvat ipsa medela
Eius sicca quidem dicitur est et frigora pronio
Compescit sacrum sitta apposita ignem
Sicque sic stomachi calor aut precordia sedat
Fluxum matris cum vino stringit et alvum
Illius succum oliria pluria querunt
Et sicce pulvis morbis his fluunt oris
Inficiet pressetur cum melle ne mixtus
Omnes fervores super addita trita coheret
Ipsa recens vel si multa contrita bibatur
Ex hoc conficiat oleum rosacumque vocatur
Diversis morbis et multis utile casus

Si bibitur vetere mollit stomachique calore
Extinguit nimium bene si foveatur eodem
Et dolor et fervor capitis curabitur illo
Permixto sibi si forte iungatur acetum
Expurgat sordes vulneris quoque replet profunda
Et combustiras prodest sublevat ignis
Ore diu tentum dentis sedare dolorem
Dicitur et duras palpebras reddere molles
Aufert serpentes pruriat in tergis
Et scerias varijs solis hoc succurrere casus
Hoc oleum quoniam variat conficere debes
Dicam palladius quod scripsit in opertus
Quod rubeum fuerit foliorum sumito florum
Unica sic purgatorum iungat olivi
In libra vitreo sic clause omnia vase
Sub sole tum tantum suspende diebus
In medelas varios fuerit adhibitus

a Nostras rute vis fervida dicitur esse ruta pigamo
Siccaque fertur in his gradibus illa tum esse
Utilis est valde stomacho si sepe bibatur
Expellit partum potum venereque coheret
Tussim si bibitur que pessat menstrua purgat
Si quos hac ragua cum vino misceris acri
Compescit tales decoctio tormina ventris
Pulmones iuvat et pectus molem medetur
Costarum que plures dolum vitat acuta lingua
Arteticos sciasi que iuvat febres que medetur
Assita vel oleo mixta si gesseris illa
Et frigidos tepidos patientes ante tremorem
Dataque prodest intestinis que tumescunt
Hec si ungit vel si clistterio fundit intus
Assumpta que cum vino prodest valebit utique
Lubricos oleo decoctam et potata repellit
Carica iungat rute vino que quaquat
Cum caricas decocta diu vini que liquore
Prodest ydropicis si super addita nocte
Cruda commesta vetres oculos caligine purgat
Et melle mixtam cum suco fellique galli
Melle que si suc ex equis ungit eius
In qui sit oculis patientes sepe perungat
Cum rosco misces olio vino vel aceto
Illius sucum capitis curaret dolorem
Quamvis non modicum potius tibi sepe pungens
Naribus expressus si sucus fudit in
Sistit manat his siccando cruorem
In corio malligranatum si tepefactum :-

Hauribus huic sucus depellet in dolorem
Ceruse rosarumque oleo mistes et aceto
Illius succi miradum conficias unguem
Ad depellendum sacrum quoque dicimus unguem
Et scabie dextreque de corpora grece
Gigerit dictas acoras hunguine purgas
Vulcera quod capitis humore fluentia pigri
Curat et hec ozenas immissum naribus sut
Que graviter fetent in naribus ulcera nata
Constat potata nimis ul cruda comesta venenis
Hic metricates res pociis sepe probatum
Cum rute foliis nigris cum sale pauco
Ficubus et binis siccas granaque iuglandes
Et manibus nuclis binis carieque duabus
Ieiunus vesci consurgens mane solebat
Armatusque cibo tali quascumque veneno
Quelibet insidias sibi tedere non metuebat
Mustele que docet obsistere posse venenis
Muscifice ruta commedit que premit illam
Cum pugnaturus sit cum serpentibus atris
Cum butiro modicoque oleo decocta tumorem
Matrum subiecta tepens fugat illa dolorem
Et cutis vitiis morbus sic subdita pede
Hac et testes potus curat tumentes
Cum foliis lauri bene trita si super addas
Ex hoc antidotum non paucis utile causis
Conficiat medicus dicunt dyapagano illud
Piganum in greca lingua que ruta vocatur
Illius antidotum confectio talis habet
Convenit in ferro ut alassorum calefecto
Omnia dein simul bene trita ex melle ligabis
Pectoris et lateris iecoris renumque dolore
Hoc ex antidoto curatur sepe comesto
Extenuat bilem mollit sum tormine ventre
Confortat stomacum facit ut bene digerat
escam :—

Ut eos quos pictagoras laudavit acta
Asserit primam laudem tribuisse sinapi
Quartus ei gradus est in sicca in calida quoque
Extrahit humores viscosos extenuatque
Conburit cutem vis est sibi tanta caloris
Maior vis ei in semine dicitur esse
Sensus exacuit cibus ei commovet alvum
Et frangit lapides urinam menstrua purgat
Si ictum iugas tepide usque quoque palato
Ad dolorem capitis purgabis flamma nocivum
Sternutamentis hic ammiscere salubre est
Ideo nam capitis structura resolvit os
Nasum confortat stomacum suspiria sedat
Morsus serpentis trito si iungis acetum
Et super aponas tali medicamine curas
Nasum pesta feros vetat extrema lede fugo
Vi nimium fervere et calidre dix
Hac oculis nocivus capitis purgabit umor
Et quod distillans pulmonum concava ledit
Et stomaq morbos pellit tussi quoque passiques
Hac prope vesicas coste dolor inveterat
Eligit spasim quos greco nomine dicunt
Hacque tumor splenis dux iecoris quoque fugat
Et multis causis hic subvenit inveteratis
Utile tot causis quam cataplasma sinapis
Sepius a medicis narrat conficiendo
Dicta hic quale fieri subeat menamachus
In mortariolo tritum bene sinapis
Semen augat huic pars caddica mica
Sic ut tertia sit pars mica sinapis
His sic siccas mel iungas et acetum
Etatis quantum ul morbi ea requirit
Ille sinapismus tanto solet acrior esse
Debilior quo plus pars mictes et acti
Nec tibi sit vilis moneo confectio talis
Effectum cuius in multis sepe probaui
Non tamen hac iubeo cutis apponere mobis
Sed tanto magnis et causis inveteratis
Plenum in mixto cum semine papit huius
Radices meligi sic postque sepia suffit hanc
Omnique vinum multum putat esse salubre
Faucibus et stomaco potatum tunc quoque
Pluribus et capitis dicat propter querelis
In fuso faciunt oleum de semine quidam
Utile lubore vitiis stupidisque venenis
Exprimit suc tenero decaulo sinapis
Nasum confirmat adipi tedendo vetusto
Conmixtum scrofas desfuges si super addas
Illius fumus multum prodesse caducis
Dicitur atque stare eos siccando mutare :—

Cum ficu tritum capiti super addere raso
His qui letargum patiuntur magna medela est
Vel si pectus et costas ungendo fricabis eorum
Semen contritum melli coniunge vel unto
Istud alopitias curat unge sepe fricando
Atque cum vino lepras emendat in unctum
Hocque curat naso procedentia febris
Antequam dum fiat commotio morbi

ſ Alvia cui nomen lilifagus est apud argos
Cum multa recoris prestat potata grecis
Pellit abortivum lotiumque menstrua purgat
Trita venenatos curat superaddita morsus
Crudis vulneribus que multo sanguine manant
Apponas tritam dicunt retinere cruorem
Cum vino succus tepidus si sumitur huius
Compescit veterem tussim lateris quoque dolorem
Pruritum vulve curat unge quoque virilis
Si foveas vino fuerit quo salvia cocta
Illius succo canos nigrescere dicunt
Bis sit hic unctum crebris sub sole caleti

\+ Timbra soli greci dicunt satureia latine
Illius sicca nimis vis est et fervida valde f
Provocat urinam cum vino menstrua purgat
Pellit abortivum muliebria viscera purgat
Illius pulvis cum cocto melle subactus
Et masus vel cum vino si sumitur idem
Pectoris humorem pellit et sputa ciet
Cum vino tepido compescit tormina ventris
Si largo bibitum vinum sic sepe probavi
Et quendam morbum letargum nomine dictum
Opposuit medici quem dicunt esse frenesim
Quo vetat hic somnum sompno gravat hic nimis
Hac letali sompno depressus aceto et egrum
Timbra commixtus foveat caput inficiat
Sic vitium pigrum potuit depellere morbi
Hac herba curat mulier contingere pregnans
Nam nimis massa mox per potum subdita pellit
Nausea sedat hoc si bene trita bibat
Cum punico vino vel si sumat in ovo
Hocque mire venere solet illa movere
Si largo potu viridis vel sicca bibatur
Perpiunt medici quia vis est equa duorum
Si dedit tunc primo sub te tibiam

Atque si cum vino mel iungitur et piper illi
Non modicum veneris succedere dicitur ignes
Hic est a satiris merito satureia vocata
Atque sit in venere nimis hic avida prona

ſ Erpillum veteres dixerunt quod serpat
Terre vicinum hinc fervida siccaque vis est
Atque cum vino tritum cum rudis olivo
Cum rosa dat nomen hic unguine perline frontem
Egrotum capitis solet hic sedare dolorem
Odor cum busto serpentis effugat omnes
Et quoque animal infundens ore venenum
Hoc ideo miscere cibis messoribus est mos
Ut si forte sopor fessos deprimit illos
Omnibus a nocuis tunc vere esse possit
Pestiferos morsus curat bibitum apoxique
Provocat urinas compescit tormina ventris
Splenem curat a nimio si sepe bibat aceto
Si mel potas ungat sputa cruenta
Jactantes mire potu solet illa iuvare
Haustu cum vino recoris sedare dolorem
Dicat hoc quoque solet producere menstrua potus

Sigeron grece nos senetion vocatum
Quod canos silis videatur flore capillis
Nascitur in muris et tectis stabulatis
Illi habere vis frigida dicitur esse
In medicinali radix non potest usu
Flores cum foliis terens infuso vino
Et modicum dulces sic terepesta tumori
Hec simul apponas anum vel testiculorum
Addito thure simul nervos et vulnera quevis
Curabis facile poxito cataplasmate tali
Hec eadem trita facit et capitella
Potamque prohibet quod suffocare bibere
Atque dum confirmat atque tam pleni autor
Ictericos quidem potu donasse salutem
Cum vino dicit tali quo modo medici
Morbis vesice plures autem ille probasse
Et cordis vitiis illa recoris quoque dedisse
Torminibus que passo minuisse quoque potum
Hec varios morbos predicta curantur
Et viridis facit hic simul trita norint aceto
Trita solet dracris hic cum sale spongie secum
Hac circumscripta signo fodiat sum ferro
Et tangit dentes mei hac tibi in loctes :

Senecion
erescione

Una quoque sternes inter partes reponens eodem
Quo fuit orta loco si rursus hic vivat herba
Plinius ut dicit non amplius ille dolebit

Urtica

Nomine urtica quam greci acalife dicunt
Fervida non modice vis illi dicitur esse
Unde nec immerito nomen sumpsisse videtur
Tactaque exurat digitos urtica tenentis
Hec solis ictericos cum vino sumpta iuvare
Illius semen colicis cum melle medetur
Et tussim veterem curat si sepe bibatur
Frigus pulmonum pellit ventrisque tumorem
Omnibus his prodest pulvis cum melle iugatus
Aut sucus inveteratus cum vino sepius haustus
Cum sale de foliis sordida vulnera purgat
Trita commixta radices cum aceto
Hoc cancros et podagras luxataque curat
Hec quoque reformat carnem non defessis ab osse
Et solet humores hic desiccare nocentes
Necnon cum vino radix contrita tumorem
Compescit splenis podagre sic subvenit illa
Omnibus et morbis sic subvenit articulorum
Omnibus id prodest super addita vel sibi trita
Sicque hac foveas hic quoque ungine membra
Naribus imposita sucus solum quoque cruorem
Elicit in naribus est sibi tanta caloris
Quod si manantem cupias retinere cruorem
Si super ponatur cum mirra menstrua pellit
Urtice foliis recreabitur ille fricata
Si clausit vulva matrice humore gravata
Cum vino bibitum venerem semen movet eius
Cum melle trite si iugas melius proprium
Et sic cum vino potio more bibatur
Pleureticos prestat pulmones adiuvat eius
Semen si sumptum fuerit cum melle iugatum
Cum mulsa bibitum lotum prebeat humidus
Herba recens eius oleorum si more coquatur
Tunc et illius decoctio mollit alvum
Ore diu clausum sucus si noluat eius
Uve non modice poterit sedare tumorem
Sudorem movet ex oleo decocta perunctis
Si quadrupes quoque mare respice recusat
Urtice foliis illius vulva fricetur
Sic naturalis calor excitat illa calore
Defluvium capitis si suco sumas eius
Illius semen collectum tempore messis
Ungas sepe regimen dicit galienus
Et desiccatum in tus erat utile eius
Et roseus super ut decor psillia possunt
Flagrantes violas spe ... ordine
Dicitur humida vis illi frigida primo
Et gradu species tres esse leguntur earum
Noscere quas tamen diverso flore valemus
Nam sunt purpurei flores albi nigrique
Omnis pene pares sunt in medicamine vires
Inflamata iuvat loca trita si super addas
Crapula discutitur bibitus capitis quoque gravedo
Olfactu solo vel si capiti inde coronas
Et rigidas potest medicina aqua resoluta
Purpurea vitia dicunt curare caducos
Pepone pueros si mixto sumunt aneto
Radices molite cum mirra sub aceto
Hec inflamatis oculis apposita nocte
Cocta foliis molite cum melle purgetur
Ulcera sanabis si capitis ungis aceto
Et cataplasma sic cedit collectio quis
Illius curat elixatura tumorem
Illius semen cum vino menstrua purgat
Trita commixte radices cum aceto
Splene siccat bibite vel si super addas
Hec quoque modo caliam dicunt sedare podagra
Stomaco calata vel potata repellit
Ex violis oleo sic de flore rosarum
Conficiunt multis qui dicunt utile causis
Auribus infixum sonitum fugat atque dolorem
Et capiti prodest quocumque dolore laboret
Lenit et frigidas corporis sopore resolutos
Lumbricos necat infusum bibitum vel iunctum
Et capitis furfur oleo depellitur isto
Os capitis ictu fuerit si forte plicatum
Intus ut lingue paties ammixtum usu
Facimus hac viola cum vino sume tantum
Post si fuerit capitis pars dextra lesa
Contra plantas pedis hac ancete sinistre
Atque et facies si leva plicata est
Hos reselit linguaque de redit usus eadem
Ut iustus tradit medicis qui talia scripsit
Altera vis viole fert mirabilis esse
Albe si viole radix teneat iore
Et tradit fit sucus sepius eius
Ulceras immodicum tradit meus sistere fluxum
Hac viglitur tradit ut plenius esse

immole idest ... in pratis / quod dicitur mamia dimmola

protinus nares in plus

Ne grauis capitis huius depelle morbum
Prius antidotum studio tibi fiet minimum
Scilicet ut ualeas laquentis ferre medelam
Castorei siliquas bis sex parare cura
Atque tribus digitis lipsiam metiris utique
Denique tunc capies pataga mistior extas
Aut eadem flammas subiecit super prunas solens
Proderit et multum tepidum potestatibus illud
Ore ieiuno potest prodesse memento
Cum quis sex dies inebriis subierit hec
Nil aliud tanto cures apponere morbo
Atque duos semis digitos mandere memento
Cumque sex dies potabit languidus ipse
Grauior at dies ternos cum uenerit auctor
Rursus in egroto constat fieri medelam
Castoreas siliquas iter semis pondus aqua
Illic et binos digitos metiri memento
Admixto tepida paties assumere cura
Quartus et ille dies consentit uix pororum
Quatuor et silis pondus na qz sio
Sextus potest concordat denique tercio
Septimus usque nouem procurat ordine proximo

Armenie iam dicis aliquot uulgaribus herbis
Nunc species alias quas cunctis iam pro notas
Usus medicinis fecit temptabilibus inferre
Atque prius piperis quod notum ipsa cagna
Qua mena facit uires puto discutiendas
Virtutis sicce et calide piper assit quod
Tertius est gradus accedit hi utrumque
Tres sunt huius species longum album quod nigrum
Set quod sunt geminum medias tum mo necte
Et species nigra dicta quondam in notam
Crudum uel coctum sumptum uel melle mixtum
Vim digestiua stomachi iecoris quod iuuabit
Morsus pestiferos curat fastidia tollit
Iouerit uarys toracas sepe querelis
Et que mouet solet frigus periodica frigus
Compescat febre si sumit ante tremorem
Cum lauri baccas uel cum folys bis tribus
Cumque mero tepido potatum tormina sedat
Et scrofas reprimit admixtum cum pice grana
Et super appositum recte si iungitur illis
Et purgare solet oculos caligine dura
Anixum nitro maculas cataponsat dolis
Stercoris et crusti cum tritu pulueribus inuarum

Una iungit piper et sic super addito cera
Expertum utilius nichil est hoc pulueres dicit
Nemo potest oculos piperis destraere uires
Namque piper ferme medicamina cuncta requirit
Antidotisque solet preciosis pluribus addi
Hic pro te tantum paucas laudas simplicitas
Cum sit in pueris hoc dignum laude medelis

Est piretrum calidum siccum quod quartum istis
Est gradus excitatur dentes si flegmaticus humor
Masticet hoc paties teneatque diuti ore
Et iuuat admixto si gargarizatur aceto
Hecque tumidam pellit depellit de flate lingua
Sic una releuat amoris podre passam
Et multis aliis uitiis sic subueniat oris
Non modicum prodest sumpto cum melle caducis
Dicitur et solo subuenire factum odore
Ex oleo quo decoquitur sic cera ungatur
Aut febris motum tollit minuitque dolorem
Dira sentit opem paralisis in putidos
Non leuitur manibus fuerit si sepe fricatum
Unguine si totum corpus mulcebit isto
Largius per poros sudor procedit apertos
Membrorum solet hoc pinus curare stuporem
Et cor seruare potest astragore tutum
Et medicamento solueti tetanus isto
Sicque sciendo locum quis medicare pugnas

Inama tres species dicuntur habere sed hanc
Est preciosa magis que plus similis habet
Atque plus mordet mixta dulcedine liquet
Humores stomachi siccans corroborat ipsum
Et facit ut cibi acceptas digerat escas
Sumptum curat epar lotum et menstrua purgat
Et humidam tussis que sedabit atque catarrus
Ydropisi speciem cum probet timpana nomen
Guttur non modicum reprimit renumque dolorem
Reptilium morsus curat si iungitur illis
Que curat oleo humores siccat aquosos
Sub bis centum fortem misset aceto
Liberat appositum recta caligine uultum
Sicque iuuat morbum prodicat abiperte nomen
Grossa magis species flum cinoreida
Stringit aquam gelida bis sigitta bibat
Tempore quo non paties diu ieiunia fregit
Despe geminas hac grat potio stragmas

Hec putat medici calidũ ſiccũ q3 ciminu
Tercio eſt illi grad' in virtutibꝫ iſtis
Aſſutum q̃cuq3 in depelle tradit
Viſcera ueſſantem uẽtu ſtomacuq3 grauantem
Et digeſtiuũ ſtomaci recoriq3 calorem
Excitat et uenereũ accẽdit i bere furorem
Et fluxu uentris i ciecto ſtagnare coctu
Hec ortonoias mira ꝯſtare medelam
Sit dicit cu puſca ſepi auſtum
Atq3 uenenoſis cu uino morſibꝫ ipm
Pbet et opem ſtuq3 fabe cu polline iutum
Molle tepente ſolz teſtes curare tumētes
Appoſitu ſiſtit cu puſca meſtrua ſuptum
Dicit paulati dare maſu ſepe colorem

Legitone ſtomaci ſuptu galaga reſoluit
Et ſi flatie fuerit ꝯcolorat ipm
Incluſu uentu ſuptu fugat interior
Vim digna iuuat hꝫ collicas q3 medet
Oris no medicu maſu ꝯmēdat odorem
Augmentat ſuptu uenereis rex q3 calorem

Diuine ſuptis reddar obſtare uenenis
Adfirmat et reptiliu morſus leuat auſtu
Suptu ꝯfortat ſtomaci ruptus q3 ſalubres
Conmouet et cerebro faſtidia reiomit uſu
Antiqu ſtomaci dicit curare dolorem
Illud ſi pacies ieiuno maſticet ore
Et ſic infecta ſaiſi noret ille ſatiua
Lubricos uentris depelle dic auſtum
Alia q facuit fetorem depellit abore
Et nimiu bibitu uinũ depellit odorem
Et nimiu bibitu uinũ depellit

Arioſtlu dicit ſiccu caliduq3 ſpo
Eſſe gradu tercio et ſtomaci curo laut
Et firme cunctis uali inferioribꝫ ip auſtum
Vi digna mire iuuat aſtinet aluu
Accedit uenere e ſufragine pode tractiꝫ
Potatu fuerit cu uacce lacte recet
Vim memorem cerebri ꝯfortat ſepi auſtu

Oſti ſut gemine ſpes grauis una rubes
Eſt et amara nimis h3 indica dr eſſe
Altera uo leuis nec arma colore ſubalbeat
Hac arabes mictut ꝑor ulterior medicie
Vrina purgat et ei ꝯſtaica pellut
Sploꝫ curat tumidu latis q3 fugare dolore
Dicut aut ſibi ſic peſſaria ſubdat
Lubricos pellut ꝑgat tetigie uultum
Gittis cu melle linas uenerem q3 mouere

Dicit cu mulſa ſupta tepen
Exoſo cottu quos ſis coſpis illine quos
Ny febris tipum reddes affugat tutum
Qubuerit h ſaaſim nebules q3 ſtupetibꝫ ubrem
Antiqu uiciꝫ curat q3 pulmo bo
Hec gradu ꝑmo calidaꝫ ſiccaq3 ꝑbatꝫ
Teſtat ſpica q3 dat indica nardum
Confortat potata iecur ſtomaciq3 dolores
Mitigat et renes illi apotima purgat
Excitat et uenerem cu ſape ſuta liquore
Duritias ſtericas eliratura reſoluit
Cui fomto ꝑpres iferiores
Lumina ſic tepida foueatur ſepi illa
Affirmat acq3 prurigine libera redd
Palpebre q3 pili bꝫ ꝯfirmat eadem
Eſt nardi ſpes q ceſtica ſpica uocat
Celtaꝝ tm q3 naſcit iregione
Oia q3 nardus ualz indica dr iſta
Poſſe licet uires uideat h're minores

Hus calidu ſiccu q3 gradu dſſere ſpo
Lumina clarificat lacrima ſi ſoluit om
Contritu ut femineo cu lacte tepenti
Atq cu uino tritu ſpiet lacte q3 mixtu
Vulnera perpue curare recēta dicunt
Tus cu lacte teres muliebri ſi ſup addas
Vlceribꝫ ſicq3 ſepe uidetur iano
Aut alio q̃cuq3 loco medicabit illis
Hunc aloe iunges lacrimas abunus om
Sic ut ſit ſpſſu ſepe ſup addito uene
Aut his ulneribꝫ nimioq3 ſanguine manat
Nec ſoluas niſi cu credis diuiſa coiſſe
Si ſit opus medicam idem ſup adde ꝑorq
Donec firmaq3 ualeat ſolida cicatrix
Affirmat meli' nil ſiſtere poſſe cruorem
Vim memore cerebri ꝑpo ꝯforta odore
Origano ſias uictu ſug ꝯ maſticet ipm
Humores nocuos capis ꝑſputa repellit
Alleuiat iſta grauem capis ꝑgatio ligua
Anſeris aut anatis mixta pinguedine tm
Fit catapla ualens mebris q3 lexerit igs

Ut alie ſpes gemineq ſubrubet eque
Intus ſic epar ꝯfiagit hec opatice
Dic hec magnas ht i medicine uires
Melior e pte q rubea colore uidet
Flatu mudificat ſtomacu cap merculaq3
Leniter humorem ꝑ gradu nocuu ꝑ aluu
Atq cu uino miſces oleo q3 roſato

Vnge dolens caput · ſcotꝫ mixte iuuabit
Vnguine pruritu ſedabit ſic oculorum
Cum vino bis tritum cataplaſma ſcilicet
Confortat retinetque pilos quoſcunque cadentes
Ligue gingiuis intus quas ſubuertit hoiꝰ
Si bis fricetur cum vino melleque tritꝰ
Hec ſuper poſſit uetere non ſoluit acute
Eſſe cum ſtomaco putat oribaſius actu
Cum ledat illum ſoluentia cetera uetere
Illius geminas cum mulſa ſumere dragmas
Idem precepit colam ſic flegma purgat
Vna quam die pot cenans ſumere dixit
Vtile tres cui pillolas ne recertis
Cum ſuco caulis firmatas ut faba groſſas
Non corrumpendo ſtomacum nec in facto
Purgatque pulilis quæ fuerit ſepius iſtis
Eius ungꝫ capitis uexabit ille dolorem
Et nichil eſt ocius in cerebro ſalubrius iſtis
Si uiodicunt largius ſolue uentrem
Partibus ingeminis pars amiſſe de tercio
Vna dragmi ſic apta ſolutio fiet
Qui debet ex pleri laudet mente fideli

Explicit liber Macconis
deo gracias amen

Mandragola
mandragola
parlasis
primaueris maioris
millemella
nascitur in siluis et locis umbrosis
poldanella barba ursi
turbit nascitur in litus maris
omo datilli nascitur in litus maris
palma cristi
satirion nascitur in montibus et in siluis
ualet barba ursi dando
demoniacis a demoniis
uendicatur fugat
demonia
filius antipater
terra oculi succus eius
distillata in oculis
ualet succus eius a fronte
mixtus in oculis et aqua decta
ualet ad dolorem oculi
panis porcinus et
ciclamine
ualet

c ucurbita salvaticha erba est / ut bryon
radix eius cum chollum ferens a malo
spasmi seu ghotta ghadia / curabitur
ex radices eius assate et post piste et fugate
effacie malum colore demiste afstulit
sucus eius cum farina perstilore et feno
grecho bullito cum oleo tantum quod efficia
tur ad modum unguenti et de esto ungat
facie et mane abluat maculas de visu
afstulit. Item sucus eius potatu fugat
malachonia et credit letitia / grana eius
circha chollu ferens eidem facit

c Chalongni sitenghono a natura di capo
tte che sono chaldi nel terzo grado ma
no sono si humidi chome cipolle e di
loro natura si danno apetito di chon
fortare e d'amendare la malitia de
lle velenose vivande / ma e fanno
mala veduta e fanno dolore la te
sta et malatito di bocha / e che di cha
lda natura e secha / no la aimo buo
no usare per che lo more che se ne
ingenera e chaldo et secho e ingenera
volentieri febre et pero chi gli vuo
le usare gli mangi chon charne gra
ssa per la loro malitia amendare

o pinaci sono fredi e humidi nella
fine del primo grado e sono di loro
natura da amortire la chollera
amara e da rafreddare la sorcella chi
alda e amolistiono lo ventre e qual
ghono meglio pro dovere che glia
trebici e sono buoni ad usare a cho
loro channo el petto secho e lo pol
mone chaldo

o Jetole sono frede e humide nel
e di loro natura si genera
no buoni homori e d'amolistiono
e lventre e sono buone a cholor che
sono di chalda natura e anno to
ssa di chaldi homori e channo lo
stomacho chaldo e channo gran
de sete

t Orana sie chalda e humida nel primo
grado di sua natura ralegra luomo
per che el sangue che lla ingenera sie
chiaro e temperato e chonforta il chuo
re e spetialmente quando altri
bee il sugho chol vino / e vale a tu
tte malatie che vanghono al chu
ore e d'è più chonvenevole a man
giare che niuna altra erba

r Adici sono chalde nel terzo gra
do et seche nel secondo e di loro
natura nodrischono meglio che
navoni / ma 'l suo nodrimento e gro
sso e malvagio e ffa enfiare la for
cella e fanno male agli ochi e a de
nti e alla ghola / e vale meglio

a malitia rimuovere che a santa
guardare e mangiate dopo l'altre
vivande si fanno avallare il cibo
et la carria lo ventre e fanno bene
orinare e rompe la pietra delle re
ni et della vesicha e vale molto
a choloro channo grossi et humidi hom
ori / e se sono mangiate a digiuno no
sono chosi chonvenevoli a natura du
huomo chome dopo mangiare per
che dopo mangiare no fanno cho
si enfiare anzi chonfortino lo sto
macho per la vivanda a chuocere

r Asano e chaldo et humido nel primo
grado ma 'l suo seme sie chaldo ne
llo terzo grado e di sua natura e rio
allo stomacho per che gli enfia e ffa
vomitare e spetialmente chi llo ma
gia anzi mangiare per che no la
scia poi avallare la vivanda anzi
chonviene ch'esse vomere legiermente
lo fa fare / ma mangiato dopo pasto
amolla il ventre e chonforta lo stoma
cho a chuocere la vivanda e apre
le vie del feghato e della milza e stri
gne la ventosita del ventre e cho
forta lapetito del mangiare et
a pestare lo seme e bello cholvino
chaldo vale a onguenti velenosi mo
rso

p Retosemole sono chaldi e sechi nel terzo
grado di loro natura notrichano pocho
ma e fanno bene orinare e distru
gueno enfiature e ventosita del
corpo e danno talento d'usare
la femina e fanno legiermente
sudare e vaglono a lungha febre
e da dropesie e a dolore di reni e due
secha

s Paragi sono di due maniere salva
tici e dimestici / e dimestici sono ch
aldi e humidi nel primo grado e de una
delle più temperate erbe che l'huo
mo possa usare et che più nutricha
et però acreschono il talento d'usare
la femina e danno grande abon
danza di sperma e di loro natura
chonfortano lo stomacho e d'aprono
le vie del feghato e delle reni e fanno
bene orinare e si vaglono a cho
loro che sono guasti per lo feghato
ris chaldato / e facciendogli chuocere
e lavandosene la bocha cholla cho
citura menoma il dolore dedenti
che per chalda rema viene / e salva
tichi sono più chaldi e più sechi / ma
alla detta natura sitenghono

b Aſilicho e chaldo eſecho
eſſua natura nodnuſte male eſa
dolere laceſta etoglie laueduta ed
ſechą ilatte etoglie lotalento du
ſare lafemmina machonforta uno
pocho laboccha dello ſtomacho eda
ſtrugie malluagi fummi chedi
torno alchuore ſipoſſono ingen
erare

g Atinchale echaldo eſecho nel
eeſſua natura chonforta
loſtomacho eda apetito dman
giare ede buona dauſare acho
loro channo dolore alla forcella
p uentoſita ep groſſi homori z
ucide achaccia fuori iuermi
ni chenelientre ſono ingenera
ti z chilla prende z falla peſta
re cholardo diporcho cheno ſia
ſalato emetalo iſu naſcientie
lefa ſubito maturare

o Ua echalda eſecha nel ſecondo
grado eiſua natura ingenera
buono ſangue echonforta elch
uore elo ſtomacho ſopra tutte
erbe eſpurgha eſalda piaghe
quando altri nefa unguento
ungumento empiaſtro euale
molto adchyare eluno douella
echotta acholoro cheſono rotti

p Ulegio echaldo eſecho nel terzo
grado ede ſaluaticho edimeſticho
eldimeſticho diſua natura cho
forta loſtomacho eaiuta chuo
cere lauiuanda/allo ſtomacho z
fallo migliore uſare acholoro
cheſono freddi / che acholoro cheſo
no chaldi elſangue · chenne ing
enerato ſie chaldo z cholorito
euſarlo troppo fa uenire febre
z loſaluaticho ſie diquesta mede
ſima natura mae piu chaldo
epiu ſecho

M Undus itaque ut dicit Servius dicitur tribus modis Nam mundus
dicitur divinus intellectus / mundus s. archetypus incorporeus
incorporeus invisibilis et eternus ad cuius exemplar mundus sensibilis est
creatus sic Boetius Tu cuncta superno ducis ab exemplo pulchrum pul
cherrimus ipse mundum mente gerens similique in ymagine formans
etc. ¶ Secundo modo dicitur mundus omnia que actu continet
ut celum in quo sidera lucent Ignis ex quo omnia calent /
Aer quo omnia vivencia spirant et vigent Aqua que terre
lata circumcincta terra que omnia inferiora substinet atque nu
trit De quo dicitur mundus factus est ¶ Tertio dicitur homo minor
mundus qui totius mundi ymaginem in se representat Est
itaque primus mundus eternus in divina mente eternaliter forma
nens Secundus mundus perpetuus est divina voluntate est
perpetuus et habens ex et ex nichilo originem creacionis
Tertius sive qui est creacionis omnium in se similitudine
gerens / Demandato autem primo et secundo in precedentibus dictum est / Nunc
de mundo sensibili et dicamus qui mundus est ut dicit mercurius
est universitas eatorum congregata in spectu modus Nam mundus
sperica et circulari habet speciem et figuram nec fuit ut dicit
machrobius figura mundo in congrua sic orbicularis for
ma et rotunda et habet propter universitatis perfectionem et in illam
qua habet in esse perpetuo cum suo corpori qui fine caret
et principio configurationem eorum totum philosophi in duas partes di
viserunt quorum nobilior et simplicior pars superior et actiua
a circulo lune se extendens usque ad plane regionem
Altera pars est inferior passiua que allunarem globo
incipit et usque ad centrum terre inferius se contendit
istum particulare mundum inferiorem destruunt / ma
nus / mundus ideo est circulus ex mundo celestis cirorum totus
in specie modus congregatus terra in medio undique defixa eorum
celi capitibus circumeuntes ad istum mundi dispositionem crean
it divina virtus primo materiam in qua velud in quadam massa erant
pro alio omnia elementa non distincta sed in se erant commixta
et illa massa yle a platone in timeo vocata est ex qua divina
sapientia omnia elementa et elementata disposuit et produxit et proprii
is qualitatibus in regionibus ordinavit singula et defixit
Nam quod in illa materia calidum fuit / et siccum cessit in materiam
ignis que modo sue levitatis divina sapientia supremus
ordinavit Quod vero frigidum et siccum in illa materia fuit
cessit in materia terre que sua ponderositate et compacto inferius
posuit / Quod autem calidum fuit et humidum in materiam aeris
venit Et hec duo elementa secundum maiorem et minorem
levitatem et rarefactionem et subtilitate in medio ignis et terre
collocavit Unde ista materia prima prout plato in tymeo putat po
tuit sic describi fuit enim yle i. materia prima sine qua
litate sine quantitate sine colore sine specie sine loco sine
tempore inter aliquid substanciam et nullam et est hic alba multum sunt
difficilia tamen sic exponitur quod dicitur fuisse sine quantitate
non quod fuerit sine omni quantitate sed quod non fuit deter
minate quantitatis quod vero nos sic gigas dicitur immensus
quia excedit aliorum hominum quantitates ideo et sine
qualitate dicitur quia non habuit qualitatem aliquam nominatam
non est plus possibilis calida quam frigida dicitur nec e contra et sic dicitur
alias sine colore quia nullum habuit colorem in natu
ra aliquid celos sine tempore fuit quia non dum fuerat tempora
nec temporum vicissitudines quam hec materia est creata sine
loco et fuit quia non habuit determinatum locum
plus sursum quam deorsum nec plus in latum quam in longum

inter aliquam substanciam et nullam quod nulla substancia materialis preexistit
illa sed aliqua est secuta dicitur quod modo principium inferiorum
aut fuit illa in tumultu s. prima omnium formarum et
qualitatum fuit susceptibilis quod et secundum diversas species et
formas considerata primam et habet materia que ab substanciam incor
rupta quas continuit quod qualitates transmutabiles alte
rantur quod ista materia que nunc preter fecerit materiam sub forma ignis et est sub
igneus statu per contemplacionem inducet formam aeris et est sub specie
aerea materia aeris que sub specie ignea prius fuit ignis Ex quo
patet ex prima materia de quo mundus naturaliter constat ingenerabilis et
incorruptibilis fuit et aque omnia membra incipiunt et in quod redeunt
tamquam ad matrem // Iste mundus itaque circulus nullus compositus et contrarius est
compositus et tamen in se est unus mundus est unum et non et non plures
compositus nam mundi habet propter materie unitatem occupat est tota materia sic
ait in libro de celo et mundo dicitur capitulo de mundi eternitate concludens quod deus
loquitur non est divisus in se nec divisus secundum substanciam quod in eius
partibus inveniatur contrarietas quod ad aliquas proprietates qualitates
sibi in substanciam repugnantes summa quod et necessaria habet mundus
in suo toto continentia et quod quadam unitate armonia quibus in aliquibus
partibus eius propter qualitates repugnantes aliquam pati dissimilitudinem
videatur sic expressit dicit super gen. ad. transibit a mundus
esse quod ad ista passiones quas nunc habet speciem et figuram. sed permanebit
in esse perpetuo quod ab substanciam et materiam sic idem asserit aug. glo. in
celum et terra transibunt et c. m. ex quibus patet quod mundus modo suo
mutabilis est secundum ad minimus inchoatum tamen propter materie sue
nobilitatem et forme virtute et actualitate ac pro generis produc
tione et generationis tam facile fabricavit posset ipse mundus quantum mundi
opifex deus super omnia est laudandus Nulla est enim tanta vel tam in
fima in tota mundi machina parvus sive particula in quantum in materia
quae virtute et forma nostra quandam deam sed cum armonia et pace
Nam illa pars mundi que secundum naturam purior est et simplicior
summa Nam illa pars mundi que secundum naturam purior est et simplicior
atque nobilior uniformem habet inclinationem et appetitum ad no
bilioris forme susceptionem et que spiritualior est inclinabilis est mag
ad formam spiritualiorem unde materia celestis simpliciorem et nobi
liorem reddit et exigit formam que elementaris et et ipsa materia celestis
nobilior est et simplicior in nobiliori corpore ut in sole quam in luna ut
materia est elementaris nobilior est in igne
mediocris ut in materia materia est elementaris nobilior est in igne
quam in aere ut in celis unde grossior est materia in terra quam in alliis elementis
Nam in sui plurality materie congregate sed aristoteles unde dicitur quod ex uno
pugillo terre fiunt .x. aque imo materia unius celi purior est in
una parte quam in alia sic dicitur in quo mediores partes est ignis
superiores nobiliores et simpliciores sunt et partes terre cete

Incipit liber ysagogorum Alchabicii

p Postulata a domino prolixitate vite ceyphad[illegible] regis et diuturnitate sui honoris custodia et eius operum fine bonorum atque extensione sui imperii exordiamur id quod volumus tractare. Cum vidissem conventum quorundam antiquorum auctorum magisterii iudiciorum astrorum composuisse libros quos vocaverunt introductorios ex hoc magisterio iudiciorum astrorum secundum quosdam eorum non fuisse sentitos diligenter universa que necessaria sunt in eodem magisterio de hiis que componunt introductorio sunt, quosdam eorum que necessaria sunt protulisse prolixe et quosdam necessaria compendiose protulisse, cepi edere hunc librum sanum et in eo congessi continere introductorium ac que collegi in eo ex dictis antiquorum et posui eum introductorium ad hoc magisterium secundum introductorium et ... ... dispositionem sive defensorem eorum quod protulimus introductorio cum sit in libro ptholomei qui appellatur albimacaler et in quatuor tractatibus et in libro ... qui edidit in confirmatione magisterii iudiciorum astrorum.

Prima distinctio est esse circuli signorum essentialis et accidentalis. Secunda differentia in naturis planetarum et quid est in illis. Tertia differentia in hiis que accidunt ... et que significant planetis ... et quod accedit eis ... Quarta differentia in expositione nominum astronomiae. Quinta differentia in universitate ... et aspectibus eorum et graduum.

Prima differentia in esse circuli signorum essentiali et accidentali. ... signorum dividitur in 12 partes equales secundum ... similitudinem signorum et horum 12 partes vocantur signa que nuncupantur ad ymagines que sunt in eodem zodiaco circulo: Aries, Taurus, Geminy, Cancer, Leo, Virgo, Libra, Scorpius, Sagittarius, Capricornus, Aquarius, Pisces. Et unumquodque istorum signorum dividitur in 30 partes equales que gradus vocantur. Et gradus dividitur in 60 minuta. Et minuta in 60 secunda. Et secunda in 60 tertia. Et ... quarta et quinta ascendendo usque in infinitum. Et sex ex hiis signis sunt septentrionalia, scilicet ab initio Arietis usque in fine Virginis que sunt septentrionalia equinoctialia. Et sex meridionalia, scilicet ab initio Libre usque in fine Piscis. Et sex ex ... ab initio ... dicuntur directe ascendentia, idest ab initio Cancri usque in fine Sagittarii. Et sex tortuose ascendentia dicuntur, idest ab initio Capricorni usque in fine Geminorum. Et tortuose ascendentia obediunt directe ascendentibus. Hec enim duo signa que fuerint unius longitudinis a capite Cancri obediunt sibi, scilicet Geminy Cancro, Taurus Leoni, Aries Virgini, et Pisces Libre, Aquarius Scorpioni, et Capricornus Sagittario. Et duo signa que fuerint unius longitudinis a capite Arietis dicuntur concordantia in ..., scilicet Aries et Pisces, Taurus et Aquarius, Geminy et Capricornus, Cancer et Sagittarius, Leo et Scorpius, Virgo et Libra. Per ascensiones signorum sunt maiores et ... a domo solis ... medietas circuli que est ab initio Leonis usque in fine Capricorni. Medietas maxima et est medietas solis quia sol in omni hac medietate habet principatum sicut habet potestatem in suis terminis. Et alia medietas que est ab initio Aquarii usque in fine Cancri vocatur medietas minima. Et est medietas Lune quia luna habet in minima medietate principatum sicut sol in maxima ... effectus suos in nobis et quia facit nobis estatem. Et vocatur alia medietas que est ab initio Arietis usque in fine Virginis medietas calida. Et alia que est ab initio Libre usque in fine Piscis vocatur medietas frigida. Et vocatur illa quarta pars circuli que est ab initio Arietis usque in fine Geminorum quarta calida et humida vernalis sanguinea. Et illa que est ab initio Cancri usque in fine Virginis dicitur calida et sicca estivalis iuvenilis colerica. Et illa que est ab initio Libre usque in fine Sagittarii dicitur quarta frigida et ~~humida vernalis~~ sicca autumnalis, i. colerica nigra, et significat ... diminutionis mediocris etatis. Et illa que est ab initio Capricorni usque in fine Piscis dicitur quarta frigida et humida hiemalis decrepita senilis flematica. Omnibus autem planetis ... ... in hiis ... nomine quod sit in eis secundum ... ... hec est in ... eorum aliorum superior ... signorum et cursu tardior est Saturnus, deinde Jupiter, deinde Mars, deinde Sol, deinde Venus, deinde Mercurius, deinde Luna que est terre propinquior et cursu omnibus velocior. ... significat et ... Caput draconis et Cauda cum planetis quandam significationem ... habet quod planete in signis potentiam quandam per naturam et quandam per accidentiam. Que sunt per naturam sunt hec: Domus, Exaltatio, Terminus, Triplicitas et facies. De illis autem que per accidentia sunt tractabimus in loco ... ementi.

Domus hec sunt: Aries et Scorpio domus Martis.
Taurus et Libra domus Veneris.
Geminy et Virgo domus Mercurii.
Cancer domus Lune.
Leo domus solis.
Saggittarius et Pisses domus Jovis.
Capricornus et Aquarius domus Saturny.

Septimum autem signum a domo uniuscuiusque planete dicitur eiusdem planete fortune detrimentum. Et si duo signa fuerint alter domus unius planete dicitur ... in almantica hec est in angulo ... et in medio ... ligatura ... et habet significationem ... Signa autem in que planete ... dicuntur ... i. dominorum eorum ... sunt hec: Saturnus ... + et Sol in Leone ... aquarius gaudere dicitur. Jupiter in Saggittario. Mars in ... * Luna in ... Scorpione. Venus in Tauro. Mercurius in Virgine.* // Sol

Hec sunt exaltationes planetarum. In Ariete hec est ... in 19 gradu eius. Luna in 3 gradu Tauri. Saturnus in 21 gradu Libre. Jupiter in 15 gradu Cancri. Mars in 27 gradu Capricorni. Venus in 27 gradu Pisscium. Mercurius in 15 gradu Virginis. Caput draconis in 3 gradu Geminorum et Cauda in 3 gradu Saggittarii. Unumquodque septimo autem signo ab exaltatione unius cuiusque planete in simili gradu erit eius dessensio. Verbi gratia sicut sol exaltatur in 19 gradu Arietis ita in 19 gradu libre cadit et sic de ceteris. Ptolomeus autem ponit Arietem totum exaltationem solis. Taurum totum exaltationem Lune et sic ...

(1 T) Triplicitates vero sic distinguimus, dicimus quod signa que in una natura in ... concordant faciunt ... triplicitate et eodem nomine vocantur. Hec est triplicitas Aries, Leo et Saggittarius faciunt triplicitatem primam quia unumquodque illorum signorum est igneum masculinum diurnum calidum et siccum ... sapore amaram est ... et hec triplicitas orientalis cuius domini sunt in die Sol et in nocte Jupiter. Et eorum participat in die et nocte Saturnus.

(2 S) Secunda triplicitas est Taurus Virgo et Capricornus quia hec signa sunt feminea nocturna frigida et sicca terrea malicolica sapore amara meridiana. Hec triplicitas domini sunt in die Venus et in nocte Luna, quorum participes in die et nocte est Mars.

(3 T) Tertia triplicitas est ex Geminis Libra et Aquario quia hec signa sunt masculina diurna sanguinea calida et humida aerea sapore dulcia occidentalia cuius triplicitatis domini sunt in die Saturnus et in nocte Mercurius, eorum quoque particeps in die et nocte est Jupiter.

(4 Q) Quarta vero triplicitas est ex Cancro Scorpio et Pissibus quia hec signa sunt feminina nocturna aquaticha flematicha frigida et humida sapore ... ^aquaticha^ et ... cuius triplicitatis domini sunt in die Venus et in nocte Mars, quorum particeps in die ac nocte est Luna. / septentrionalia

Quatuor ex hiis signis dicuntur esse mobilia, scilicet Aries, Cancer, Libra et Capricornus.
Quatuor fixa, scilicet Taurus, Leo, Scorpius et Aquarius.
Quatuor vero reliqua, scilicet ~~Virgo, Saggittarius~~ Geminy, Virgo, Saggittarius et Pisses sunt communia. Dicuntur autem mobilia quia cum sol ingreditur aliquod

Mutatio ex hiis signis istorum mouet idest mutat tempus ut si intrauerit sol in eorum statu quo fuerat [illegible] mediatas illius erit anni tempus et medietas. Dicitur autem signum Arietis et Geminis mutatum tempus [illegible] et quia in ea uno fungatur tempus uernale [illegible] Geminis fit tempus ex mune dimidium erit veris et dimidium estatis et sic de ceteris.

Dicuntur etiam signa se aspicere hec est omne signum aspicit tercium ante se et tercium post se [illegible] et hoc aspectus dicitur sextilis et est aspectus dilectionis ad [illegible] amicitie. Dicitur et sextilis eo quod teneat sextam partem circuli idest gradus 60. Verbi gratia planeta qui fuerit in initio Arietis aspicit eum qui fuerit in Geminis et eum qui fuerit in Aquario. Et se aspicit quartum ante se et quartum post se idest [illegible] et hoc aspectus uocatur tetragonus radiatio eo quod teneat quartam partem circuli idest 90 gradus et est aspectus [illegible] mediae inimicitiae. Aspicit quoque quintum signum ante se et quintum post se [illegible] et hoc aspectus dicitur trigonus radiatio eo quod teneat terciam partem circuli idest gradus 120 et est aspectus [illegible] et dilectionis perfecte. Aspicit et septimum quod est oppositioni et est aspectus inimicitie. Et si in hiis signis ita se aspicientibus fuerint planete dicuntur se aspicere hoc est aspectus. Et si duo planete fuerint in uno signo [illegible] dicuntur. Cum uero fuerit planeta in alio signo erunt radii eius in signo illius quem aspicit ex [illegible] signo in simili gradu atque momento. Verbi gratia si fuerit Mars in primo gradu Arietis et in primo minuto eiusdem gradus erunt radii eius in primo gradu signi Libre et primo minuto eiusdem gradus. Sic intellige de ceteris aspectibus. Sunt quoque planete in signis termini. Sed aspectibus [illegible] quod planete in signis habet quinque planete termini fines quorum in unoquoque signo habet quinque planete termini nos quod diuersis gradus dispositos. Nam ab initio Arietis usque ad [illegible] usque ad sextum gradum eiusdem Arietis est terminus Jouis et a sexto usque in duodecimo est terminus Veneris et a duodecimo usque in uigesimo est terminus Mercurii et a uigesimo usque in uigesimo quinto est terminus Martis et a uigesimo quinto usque in trigesimo est terminus Saturni. Et per diuersitatem eorum graduum et [illegible] mutatio eorum memorie de [illegible] eos in tabula ut [illegible] esset opus. Et [illegible] dicunt proponi triplicitates terminis eo quod domini triplicitatis sicut fortiores in [illegible] Et quia nulla discordia est in [illegible] quod [illegible] significat [illegible] dominum triplicitatis sic est in terminis cum proponitur et dominus terminum in [illegible] directione fortiores.

Termini Egyptiorum dicuntur de Hermete

Aries	Jupiter 6	Venus 6	Mercurius 8	Mars 5	Saturnus 5
Taurus	Venus 8	Mercurius 6	Jupiter 8	Saturnus 5	Mars 2
Gemini	Mercurius 6	Jupiter 6	Venus 5	Mars 7	Saturnus 6
Cancer	Mars 7	Venus 6	Mercurius 6	Jupiter 7	Saturnus 4
Leo	Jupiter 6	Venus 5	Saturnus 7	Mercurius 6	Mars 6
Virgo	Mercurius 7	Venus 10	Jupiter 4	Mars 7	Saturnus 2
Libra	Saturnus 6	Mercurius 8	Jupiter 7	Venus 7	Mars 2
Scorpius	Mars 7	Venus 4	Mercurius 8	Jupiter 5	Saturnus 6
Saggittarius	Jupiter 12	Venus 5	Mercurius 4	Saturnus 5	Mars 4
Capricornus	Mercurius 7	Jupiter 7	Venus 8	Saturnus 4	Mars 4
Aquarius	Mercurius 7	Venus 6	Jupiter 7	Mars 5	Saturnus 5
Pisces	Venus 12	Jupiter 4	Mercurius 3	Mars 9	Saturnus 2

Facies et signorum sunt hec unumquodque signorum diuiditur in tres partes equales unaquaque pars est 10 graduum et uocantur facies quarum initium est a primo gradu signi Arietis usque in decimum et datur marti. Secunda usque ad 20 gradum datur soli qui succedit eum in ordine signorum circulorum. Tercia usque in fine ipsius signi est Veneris. Prima facie tauri est Mercurii quae Veneri succedit et ita usque in fine signorum. Cum ergo habueris gradus in aliquo signo et uolueris scire cuius planetarum facies sit summe ab initio Arietis signa usque ad signum de quo faciem uolueris scire et triplica ea et superponent adde super quod [illegible].

ex facie illius signi cuius faciem uolueris scire cum eadem facie in cuius facie uolueris scire et que planeta qui est dominus prime facie signi Arietis qui est Mars in successione circuli [illegible] et remanserit in ea [illegible] numera ab ipso per successionem planetarum et quo finierit in ea [illegible] fuerit numerus erit prima facies illius signi [illegible] fuerit gradus usque [illegible] fuerit numerus [illegible] eiusdem signi illius planete apud quem formatus fuerit numerus et [illegible] a x usque in xx alterius planete qui eum succedit et cum ex fuerit gradus a x usque in xxx alterius planete qui eum succedit in eum ex fuerit gradus et signo erit ex facie ipsius planete. Vocantur et istarum dominus faciarum a quibusdam.

Facies	Prima	Secunda	Tertia
Aries	Mars 10	Sol 20	Venus 30
Taurus	Mercurius 10	Luna 20	Saturnus 30
Geminy	Jupiter 10	Mars 20	Sol 30
Cancer	Venus 10	Mercurius 20	Luna 30
Leo	Saturnus 10	Jupiter 20	Mars 30
Virgo	Sol 10	Venus 20	Mercurius 30
Libra	Luna 10	Saturnus 20	Jupiter 30
Scorpius	Mars 10	Sol 20	Venus 30
Saggittarius	Mercurius 10	Luna 20	Saturnus 30
Capricornus	Jupiter 10	Mars 20	Sol 30
Aquarius	Venus 10	Mercurius 20	Luna 30
Pisces	Saturnus 10	Jupiter 20	Mars 30

Et quia annuente deo iam tractauimus de potestatibus planetarum in signis que sunt Domus, Exaltatio, Triplicitas, Terminus et Facies. Nunc igitur tractemus de uirtutibus seu fortitudinibus eorum in ipsis. Nam dominus domus habet quinque fortitudines. Et dominus exaltationis quatuor. Et dominus triplicitatis tres. Et dominus termini duas. Et dominus faciei unam. Intellige ergo ex hoc numero fortitudines planetarum. Cum magis habundant in uno magis habundat in fortitudine [illegible]. Et quidam proponunt terminum triplicitati idest nolunt [illegible]. Et [illegible] terminum fortior sit domino triplicitatis. Sed iam in [illegible] posuimus [illegible] ualet unus [illegible]. [illegible] de [illegible] [illegible] debent proponere dicere [illegible] planeta cum fuerit in domo sua est similis uiro in domo et in dominatione sua. Et cum fuerit in exaltatione sua est similis uiro in regno suo atque gloria. Et cum fuerit in termino suo est sicut uir inter parentes suos et cognatos atque gentes. Et cum fuerit in triplicitate sua erit sicut uir in honore suo et inter auxiliatores suos atque ministros suos. Et cum fuerit in facie sua erit sicut uir in magisterio suo. Hec sunt uniuersis potestates planetarum in signis. Et sciuntur hec signi potestates planetarum. Et [illegible] in signis sunt quedam signa que dicuntur intermalia idest Virgo, Geminy, Libra et Aquarius. Et medietas primi idest Sagittarius. Quia horum ymagines in circulo ymagines hominum figurant. Et quedam dicuntur habentia noctes habentia hec cum urgent cum fuerint in oriente. Et quedam dicuntur alas habentia idest Geminy, Virgo et Pisces. Et quedam quadrupedia idest Leo, Saggittarius et Capricornus. Et hec urget cum fuerint in medio Aries, Taurus et Capricornus. Aquarius urget dum fuerit in septentrione. Nam Virgo, Capricornus et Aquarius urget dum fuerint in septentrione. Et signorum quedam sunt tortuosa idest Aries, Taurus, Cancer, Scorpius et Capricornus. Et quedam corporis dicuntur pulsis plures habentia idest Cancer, Scorpio et Pisces et hec urget cum fuerint in occidente. Et quedam femina idest Geminy, Leo, Virgo. Et quedam sunt paucos filios habentia idest Aries, Taurus, Libra, Saggittarius et Capricornus, Aquarius. Et quedam dicuntur [illegible] luxuriosa idest Aries, Taurus, Leo et Capricornus. Et ex signis quedam dicuntur dimidia uocem habentia illa quia formatur ad ymagines animalium balantium et mugientium et rugientium sicut Aries, Taurus, Leo, Capricornus et ultima pars Saggittarii. Et quedam sunt uoce carentia illa scilicet que formantur ad ymagines animalium uoce carentium sicut Cancer, Scorpio et Pisces. Et unumquodque signorum habet propria significationem in hiis que significat ex creatione

-moniis hominum fermentu et regionum etc. Aries habet ex corpore hominis capud et faciem ex regionibus bebil et fines idest babbilonia et persidam et ambagen idest palestina et filastin. Taurus habet arbores que plantantur et ex corpore hominis chollum et gutturis nodum ex regionibus ezeunet et almechim et handen et aarcond. Gemini gemmarum et sanguinem bonum hominum animum habet ex corpore hominis humeros et brachia et manus ex regionibus ingen et armenia walcheralgen et helenniser idest egiptum et barcha. Cancer habet ex arboribus eas que fuerit equales longitudine ex corpore hominis pectus stomachum chostas splene et pulmone ex regione armenia minore et orientale plaga hunchen et aerum et habet participatione in emach et atrabigen. Leo habet arbores portas calidus et hirsutus et multe angustie atque tristitie et ex corpore hominis cor latus et dorsum ex regionibus atrichu usque regionibus habitabilis. Virgo habet quod seminat ex seminibus et est largha bonum animum et habet ex corpore hominis ventrem in femora telam sibi et habet ex regionibus algeramica et assen idest quedam regio circa palestina et alforam idest eufrate et in insula que est in ispania et fines eiusdem et alforam. Libra habet arbores portas et est larga bonum animum habens ex corpore hominis lumbos inferiora ventris umbilicum pecten sive est verenda hancas illa et nates et ex regionibus terram romanorum et grecorum et que succedunt eis fines usque ad africam habens azaut ad fine eius et sagesten et cherl et tabrasten barnes et parte et barthan habet et corum et segesten et cherl et tabrasten barnes et haurvarach. Scorpius habet arbores longitudine equales largus bonum animum et habet ex corpore hominis verenda testichulos et femora ex regionibus terram elchiget et rumanesita animum et femora ex regionibus ad algemen et habet in acouth participatione arabum et fines eius usque ad algemen et habet participatione. Sagittarius in genere suo et calidus habet ex corpore hominis femora ex regionibus ethiopia et macharobey et acouth et alint que est in india. Capricornus bone vite mundus cautus et calidus multe tristitie habens ex corpore hominis genua ex regionibus ethiopia et hamia harbien et aveth et walchamen usque ad duo maria et usque ad abacuth et habeth que est in india. Aquarius habet ex corpore hominis crura usque ad femora cavillas et ex regionibus habet woch hagelbeth idest nigredine et alaupha et pedes eius et terra selfigen et partem terre egipti et occidentale plagha terre arith. Pisses cautus et calidus comunens gravissimus multi coloris habens ex corpore hominis pedes ex regionibus habraxen et septentrionale plagha terre imgen et participatione in romanis usque ad gense et habet insulam et egiptum et allexandria et aliorum. Et si quam planete signi ficaverit dolore habet in uno quoque signo membrum sibi proprium. Incipiemus ergo de doloribus planetarum in signis et primum in capricorno. Cab in Ariete infra Arietem Saturnus habet pectus. Jupiter ventre. Mars capud. Sol femora. Venus pedes. Mercurius crura. Luna genua. Infra Tauro Saturnus ventre. Jupiter dorsum. Mars collum. Sol genua. Venus capud. Mercurius pedes. Luna crura. Infra Geminis Saturnus ventre. Jupiter verendam et que precedunt. Mars pectus. Sol crura et cavillas. Venus chollum. Mercurius capud. Luna femora. Infra Cancro Saturnus umbilica et eorum precedentia. Jupiter femora. Mars pectus. Sol pedes. Venus brachia et humeros. Mercurius ochulos. Luna capud. In Leone Saturnus verenda et eorum precedenzia. Jupiter femora et genua. Mars ventre. Sol capud. Venus cor. Mercurius humeros et gutture. Luna collum. In Virgine Saturnus pedes. Jupiter genua et eorum precedentia. Mars ventre. Sol collum. Venus ventre. Mercurius cor. Luna humeros. In Libra Saturnus genua et eorum precedentia. Jupiter ochulos et eorum precedentia. Mars verenda et eorum precedenzia. Sol humeros. Venus capud. Mercurius ventre. Luna cor. In Scorpione Saturnus cavillas et eorum precedentia. Jupiter pedes. Mars capud brachia et femora. Sol cor. Venus verendam et eorum precedentia. Mercurius dorsum. Luna ventrem. In Saggittario Saturnus pedes. Jupiter crura et capud. Mars pedes et manus. Sol ventre. Venus femora et brachia. Mercurius verenda et cor. Luna dorsum. In Capricornio Saturnus capud et pedes. Jupiter genua et ochulos. Mars crura et ~~ochulos~~ humeros. Sol dorsum. Venus femora et cor. Mercurius verenda et eorum precedenzia. Luna femora et eorum precedenzia. In aquario Saturnus capud et chollum. Jupiter humeros pectus et pedes. Mars cavillas et cor. Sol verenda et eorum precedenzia. Venus genua et eorum precedenzia. Mercurius femora et cor. Luna verendam. In Pissibus Saturnus humeros brachia et chollum. Jupiter cor et capud. Mars cavillas et ventre. Sol femora et eorum precedentia. Venus collum et dorsum. Mercurius crura et verenda. Luna femora.

sunt quidem in uno quoque signo gradus

Ubi quidem masculini atque feminini dicuntur. Nam ab initio Arietis usque in VII gradum dicitur esse masculinum et ab ottavo in VIIII femininum et ad nono in XV masculinum et ad quindecimo usque XXII femininum et ab vigesimo secundo usque in fine Arietis masculinum. Quos determinavimus scribere sic describimus terminos et hoc modo dispensavimus in tabula ut levius redderet opus Deo auxiliante et in uno quoque istorum.

Et in uno quoque istorum signorum sunt gradus qui dicuntur lucidi.

signa demum

Aries	8 masculini	1 feminini	6 masculini	7 feminini	5 masculini	feminini	masculini
Taurus	5 feminini	6 masculini	6 feminini	4 masculini	2 feminini	6 masculini	
Gemini	6 feminini	11 masculini	6 feminini	4 masculini	3 feminini		
Cancer	2 masculini	6 feminini	2 masculini	2 feminini	11 masculini	4 feminini	masculini
Leo	5 masculini	2 feminini	7 masculini	feminini	masculini		
Virgo	feminini	masculini	feminini	masculini			
Libra	masculini	feminini	masculini	feminini	masculini		
Scorpio	masculini	feminini	masculini	feminini	masculini		
Sagittarius	masculini	feminini	masculini	feminini	masculini		
Capricornus	masculini	feminini	masculini	feminini	masculini		
Aquarius	masculini	feminini	masculini	feminini	masculini	feminini	
Pisses	masculini	feminini	masculini	feminini	masculini		

Et in uno quoque istorum sunt gradus qui dicuntur lucidi. Et gradus qui dicuntur tenebrosi. Et gradus qui vocatur fumosi. Et gradus qui vocatur vacui. Quidam quod ab initio Arietis usque in tertium gradum sunt tenebrosi. Et a tertio in VIII sunt lucidi. Et ab ottavo in XVI tenebrosi. Et ab sedecimo usque in XX lucidi. Et a vigesimo usque in XXIIII vacui. Et a vigesimo quarto usque in XXIX lucidi. Et ad XXIX usque in fine Arietis vacui. Ex quibus facimus tabula si Deus voluerit.

signa demum

Et in singulis sunt gradus qui dicuntur putei

Et in signis sunt gradus qui dicuntur putei vacui

Aries	3 tenebrosi	5 lucidi	8 tenebrosi	4 lucidi	4 tenebrosi	5 lucidi	1 vacui
Taurus	3 tenebrosi	4 lucidi	5 vacui	3 lucidi	5 vacui	8 lucidi	2 tenebrosi
Gemini	4 lucidi	3 tenebrosi	5 lucidi	4 vacui	6 lucidi	5 tenebrosi	3 vacui
Cancer	12 lucidi	2 tenebrosi	4 vacui	2 fumosi	8 lucidi	2 vacui	
Leo	10 tenebrosi	10 fumosi	5 vacui	5 lucidi			
Virgo	5 tenebrosi	3 lucidi	2 vacui	6 lucidi	6 fumosi	5 vacui	4 tenebrosi
Libra	5 lucidi	5 tenebrosi	8 lucidi	3 tenebrosi	6 lucidi	3 vacui	
Scorpio	3 tenebrosi	5 lucidi	6 vacui	6 lucidi	2 fumosi	5 vacui	4 tenebrosi
Saggittarius	9 lucidi	3 tenebrosi	7 lucidi	4 fumosi	7 lucidi		
Capricornus	7 tenebrosi	3 lucidi	5 fumosi	4 lucidi	3 tenebrosi	3 vacui	5 tenebrosi
Aquarius	4 fumosi	5 lucidi	4 tenebrosi	8 lucidi	4 vacui	5 lucidi	
Pissces	6 tenebrosi	6 lucidi	6 tenebrosi	4 lucidi	3 vacui	3 lucidi	2 tenebrosi

Cum fuerit planeta in aliquo istorum vel eorum dicitur esse in dictis puteales. In puteales sunt propriis gradus Arietis / VI / XVI / 23 / 29. Tauri V / XII / XXIIII / XXV. Geminorum II / XII / 17 / 26 / 30. Cancri / 12 / 17 / 23 / 26 / 30. Leonis 6 / 13 / 15 / 22 / 23 / 28. Virginis 8 / 13 / 16 / 21 / 25. Libre 1 / 7 / 20 / 30. Scorpio 8 / 10 / 12 / 27. Saggittarii 7 / 12 / 15 / 24 / 27 / 30. Capricornus 2 / 7 / 17 / 22 / 24 / 28. Aquarii 12 / 17 / 24 / 29. Pissibus 4 / 9 / 24 / 27 / 28.

Dixit autor quod dicuntur gradus puteales quia cum fuerit significator alicuius nativitatis vel significatrix quod est Luna quod habet participatione in omni re in aliquo illorum quod dicit quod sit in puteo sive in quadam debilitate. Et ille qui vult ire ad aliquem locum et esset in aliqua magna fovea sive in aliqua malle vel cavernosita eodem modo putei quod non posset inde liberari. Et ita in petitur natus seu interrogator cum fuerit significator eius Luna in eorum aliquo puteali in proficiendo sua negotia non posset ...nari ad effectum

Et sunt in singulis quidam gradus qui dicuntur gradus azemena idest gradus debilitatis corporis. Et nota azemena est debilitatio corporis temporalis ut est cecitas / surditas / admissio membrorum et cetera talia / que quando dum nascent homo semper habebit secum. Cum ergo fuerit Luna cum his gradibus in natiuitate alicuius pueri accidet ei predicta azemena secundum significatione locorum et aspectus seu loca planetarum significat quod azemena per astra diuersis modis sic in libris natiuitatum inuenies gradus aut azemena hii sunt. In Tauro gradus 6 / 7 / 8 / 9 / 10 / In Cancro a/9 usque a/15 In Leone 19 / 27 / 28 / In Scorpione 19 / 29 In Saggittario 1 / 7 / 18 / 19 In Capricornio 26 / 27 / usque in 29 In Aquario 18 / 19 / Et in circulo sunt quidam gradus qui dicuntur aumentantes fortuna et sunt hii. In Ariete 19 / In Tauro 3 / 15 / 2/27 In Geminis xi / In Cancro 1 / 2 / 4 / 7 / c 15 In Leone 2 / 5 / 7 / 19 In Virgine 3 / 13 / 20 In Libra 3 / 5 / 21 In Scorpione 7 / 18 / 20 In Saggittario 13 / 20 / In Capricornio 12 / 13 / 24 In Aquario 7 / 16 / 17 / 20 In Pissce 13 / 20 Et duo gradus longitudinis accipite singulorum mobilium qui fuerint unum idest unum fortitudinis et ipsos dicunt esse potentes seu principes in uirtute ut 20 / gradus Capricorni et 10 gradus Saggittarii et Geminorum uel Cancri / Et unum / 10 gradus Pissces Et 20 / gradus Arietis et Libre unum / 10 / gradus Pissces atque Virginis sicut que auxiliante deo gratia retulimus et circuli singulorum centrales nunc proferimus et accidit tale

Nam circulus figuratur omni hora tali figura qui diuidit in quatuor partes quas diuidit circulus emisperii et circulus medii celi qui facit medium diem Et una idest circulus medii celi qui partes inequales secundum ascensiones quia pars istarum diuidit inter partes inequales secundum ascensiones ascendentis Et per hoc anno dicitur circulus in xii singulis ascendentis Et per hoc anno dicitur circulus in xii partes qui nominatur domus quod et cuspides cum opus expositum in libro cuius sidere. Primum ergo diuisionis est in ascendente cuius initium est sicut totum hemisperii orientalis ascendentis cuius initium est prima domus et tertia ceteraque domus usque ad duodecima Quarta autem pars que est ab ascendente usque ad medium celi que est domus duodecima xi et x dicitur quarta pars orientalis masculina et significat initium uite et uocatur puerilis ad iuuenes / significat initium uite et uocatur sanguinea uernalis Et alia pars que est a medio celi usque ad gradum occidentalis singuli idest septimi que est medietatis circuli emisperii occidentalis que est domus 9 / 8 / 7 est medietatis feminea recedens significat media etatem scilicet iuuentutis estiualis collerica Tertia et uocatur perfectio iuuentutis estiualis collerica Tertia que est domus 6 / 5 / 4 / est occidentalis masculina adueniens / significat finem uite et uocatur autunalis melancolica et est mediocris etatis Quarta uero pars que est a 4 domo usque ad ascendens que est domus 3 / 2 / et ascendens est septentrionalis feminea recedens significat quod accidat homini post mortem eius idest ad quod deueniat corpus eius uel eius dispositio de dimissa substancia aut quod dicatur de eo idest utrum laudetur uel uituperetur et uocatur hec pars senilis flematica defectiua hiemalis Et ille due partes que sunt a medio celi usque ad ascendens et ab ascendente usque ad quarta domum Ista medietas uocatur medietas ascendens Et reliquae partes que sunt a 4 domo usque ad 7 et inde ad medium celi uocatur medietas descendens Et quicquid fuerit sicut terrarum circulo idest illa pars circuli superior dicitur dextra et que sub terra idest illa pars inferior dicitur sinistra Et ascendens et 4 / 7 / 10 / dicuntur anguli quos nos anglos nocamus ut paulinus ponit Et domus / 2 / 5 / 8 / 11 / succedentes anguli uocantur Et tertia 6 / 9 / 12 / cadentes ab angulis dicuntur Cum ergo planeta in angulo uel eius succedenti fuerit dicitur prosperari et si fuerit in cadentibus ab angulis dicitur deficere Et una quaeque istarum domorum significat aliquid de eo homine Nam prima do-

(margin, boxed: Nota quod tholomeus in diuisione posuit quod ascendens est medium celi et ascendens zalla quod est inter angulum terre et occidentis orientalis similiter reliquas autem duas orientales)

minus cuius initium oritur in circulo emisperii orientalis uocatur athalie idest ascendens hec significat corpus et uitam et initia operum de interrogationibus scilicet et mores et locutione et ramonem et quod cogitat interrogans in animo suo et significat initium et quod dixit alenfergani in Natiuitate quod domini triplicitatis uite primus significat uitam et natura nati seu in ascendentis primus significat uitam et delectationes atque uoluntates et quod diligat interrogantis et eius delectationes atque uoluntates et quod diligat uel quod odio habeat et quod bonum seu malum cum inueniat et initio uite eius Et dominus triplicitatis secundus significat uita et corpus uite eius Et dominus triplicitatis tertius significat fortitudine et medietate uite Et dominus triplicitatis tertius significat id quod supra significauerint et significat finem uite

2 Secunda domus est domus substantie ac uictus et ministrorum et significat finem annorum idest finem iuuentutis dixit alenedegez quod domini triplicitatis domus substantie de primo scilicet secundo et tertio uide quis eorum sit fortior et in loco meliori incito autore (?) et significatiue aquisitionis eius / quod si fuerit in medio celi inueniet hoc ad regem / et si fuerit in domo fidei erit melius / similiter dominus dominus triplicitatis primus dat substantiam in initio uite / et secundus in medio et tertius in fine

3 Tertia domus fratrum ac sororum propinquorum quoque dilectorum fidei ac religionis mandatorum ac legatorum mutationum ac itinerum minorum Et significat et uite eius mortem dixit alenezdegez quod dominus triplicitatis domus fratrum primus significat fratres minores et secundus medios tertius autem minores erit quoque eorum dignitas et et eorum secundum loca eorum

4 Quarta domus patrum et hereditatum et finis rerum et thesaurorum et omnium absconditorum atque occultorum et significat de et uite hominum fine dixit alhezegoz quod domini triplicitatis domus patrum / primus significat patres / secundus ciuitates et terras Tertius autem fines rerum et carceres

5 Quinta domus filiorum et delegationum legatorum atque donationum et significat quod futurum sit post mortem de laude scilicet et uituperatione dixit alenfedezgoz quod domini triplicitatis domus filiorum primus significat filios et uita / secundus delectatione / tertius uero significat legatos

6 Sexta domus infirmitatum et seruorum significatur fine uite et quod futurum sit cum senectute dixit alenzdezgoz domini triplicitatis domus infirmitatum primus significat infirmitates et egritudines ab infirmitatibus et amalis / secundus significat uernaculos ac seruos / tertius significat quod inueniet cum ex eis / et eorum utilitate atque opera / et est significator bestiarum et pecorum et omnium quadrupedum et fortitudinis eorum multitudinis quoque eorum / ac paucitatis mere eorum secundum maiorem eius / uel egressionis illorum abbea carceris quoque ac detentionis

7 Septima domus mulierum et nuptiarum contractionum quoque ac participationum et oppositorum / et significat medietate finis uite erga senectute dixit alenzdegoz quod domini triplicitatis domus uxorum primus significat mulieres / secundus contractiones / tertius commistiones et participationes

8 Octaua domus mortis significat timore et morte atque almanemeth / idest substantias et hereditates mortuorum quas debent heredes post morte eorum possidere et significat fine annorum uite post senectute dixit alenzdezgoz quod domini triplicitatis domus mortis primus significat morte / secundus precepta seu res antiquas et tertius almanemeth idest que hereditanda sunt extraneis sic sunt dissimus

9 Nona domus peregrinationum atque itinerum fidei ac religionis sapientie philosophie et librorum epistolarum quoque ac legatorum narrationum seu rumorum / atque somniorum / et significat dimidium uite / dixit alenfedezgoz quod domini triplicitatis domus peregrinationis / primus significat peregrinationes et bene quod accidet ei / secundus significat fidem ac religione et ualitudine harum atque modum earum / et tertius est significator sapientie et somniorum / stellarum quoque et augurorum et ueritatis earum scilicet excotium in eis atque medarum

10 Decima est domus regni / operum et sublimationis regis quoque atque memorie et uocis / scilicet in preceptum et magisteriorum atque matrum / et significat dimidium annorum uite dixit alenfedezgoz

Albumasar dicit 26 / tractatu 6 . duo celi quarte sunt ab ascendente in medium celum et ab occidente in terram uocantur prefectiue masculine orientales dextere / quarte uero que sunt a 10 in occidente et a terra in ascendentem uocantur prefectiue et recedentes feminine occidentales ac sinistre de quod pars que est dextra seu terras sit dextera et inferior sit

quia dominus triplicitatis domus regie, primus significat opus et exaltationem idest sedis sublimationem et mansionem altissimam. Secundus significat nocumentum eius et audaciam in eadem. Tertius significat stabilitatem eius atque durabilitatem.

11 Undecima domus fiducie et fortune atque laudis amicorum quoque et ministrorum auxiliatorum et significat finem annorum medietatis vite et post medietatem vite. Dixit Alenzdegoz quia dominus triplicitatis domus fiducie primus significat fiduciam, secundus amicos, tertius significat utilitatem seu profectus eorum.

12 Duodecima est domus inimicorum et laboris ac tristitie in iudicio ac suspirationis calamitatum et incarcerationum atque bestiarum et significat finem vite et quid contingent matri in conceptione sua ex bono vel malo. Dixit Alenzdegoz quia dominus triplicitatis domus inimicorum primus significat inimicos, secundus labores, tertius vero significat bestias ac pecora. Hoc est quod significant duodecim domus.

Significant et xii domos colores et hii sunt. Prima domus ascendens et 7a sunt albe. Secunda et 12a virides. Tertia et 11a crocee. Quarta et 10a rubee. Quinta et 9a mellite idest habentes mellis colorem. Sexta vero et 8a sunt nigre.

Et unusquisque ex planetis habet in una istarum domorum quandam partem ex potestatibus scilicet accidentalibus que dicitur gaudium.

Mercurius gaudet in ascendente.
Luna gaudet in tertia.
Venus gaudet in quinta.
Sol gaudet in ~~undecima~~ nona.
Iupiter gaudet in undecima.
Saturnus vero gaudet in duodecima.

Et dicitur in significatione domorum quia anguli significant fortitudinem et perfectionem.

Cadentes vero ab angulis debilitatem et detrimentum, in preter 9a et 3a significant voluntatem. Et 12a et 6a significant significant occultationem et contentionem et vilitatem rerum.

Anguli autem et domini angulorum significant magnitudinem honoris atque fortune et exercitationem et elongationem atque prosperos casus quorum est fortune idest dedecus et casus.

De succedentibus vero angulorum que succedunt decima et illa que sequitur quarta idest 5a significant fortunam mediam per donationes et venerationes et est causa filiorum cum veneratione et letitia et gaudio.

Que autem succedit ascendenti que est secunda similiter fortuna media ex ea substantie et ministrorum.

Que vero succedit septima que est 8a fortuna media et calumniarum idest ex ea que hereditatis mortuorum et antiquis occultis.

Hec sunt quidem significationes domorum angulorum cum fuerint presentes in angulis.

Presentia domini ascendentis in ascendente significat eius fortunam per semet ipsum et per eius acquisitionem. Et significat per presentiam in 10o per rege et per magisteria altiora. Et cum fuerit in 7o per coniunctiones et favores atque uxores. Per presentia quoque eius in 4o significat fortunam per hereditatem et per eas patrum et per productiones aquarum et per plantationes idest edificia et ex rebus aquaticis et radicalibus. Significat quidem decimi per presentiam suam in eodem 10o fortunam per regnum magnum vel per rege vel ministeria altiora. Et significat per presentiam suam in septimo fortunam per regnum et victoriam contentionum ex causis uxorum. Et per presentiam eius in quarta

similitudo sua

Haiz autem est ut si sit planeta masculinus in die supra terram et nocte sub terra in signo masculino vel si sit femininus sit in die sub terra et nocte supra terram in signo feminino preter martem ... in hoc divisus. Cum est fuerit planeta sub hoc et in sua haiz et erit fortis ... temperamentum et aptationis et firmamentum ... minuet a natura temperationis et si absque toto fuerit divisus erit in divisitate idest in contrarietate sui haiz et significabit detrimentum et contrarietate temperationis ... / N. de hoc ... alcabiz ... quia ... perfectus occidentis / orientis ... et medie

Per regnum ex eas tributorum et cultus terrarum hedificationes civitatum per ductiones fluminum et custodias civitatum ex rebus antiquis. Et presentia sua in ascendente per regnum et in genera et per propinquitate regis ex rebus vulgi. Presentia autem domini 7 in 7 significat fortunam per negotiationes et coniunctiones per matrimonia ~~atque~~ quoque ac mulieres et per fautores. Et significat per presentiam suam in 4 per coniunctiones mulierum et negotiationes per eas patrum et hereditatum et cultus terre. Et presentia sua in ascendente et per coniunctiones et negotiationes per eas medicine atque astronomie et per opera spiritualia atque in genera et cetera similia. Et significat per presentiam suam in 10 fortunam per coniunctiones et negotiationes et per uxores et eas regis. Presentia vero domini 4e in 4a significat fortunam terre et fructuum per ingenium et consilium per profunditate. Et presentia sua in 10a significat per fructum et cultum terre et fructuum per eas regis et magisteriorum. Et presentia sua in 7a significat fortunam et cultum terre et fructuum et per eas uxorum et fautorum et per negotiationes. Hec significant domini angulorum per presentiam suam in angulis.

Sic facies de presentia dominorum ceterarum domorum sed ideo introduximus tantum dominos angulorum ~~ut esset~~ ut esset exemplar in ceteris.

Et cum volueris scire planetam dominatorem rei aspicias quis planetarum sit plus autoritatis in domo rei et planeta qui significat naturam illius rei sicut diximus in naturis planetarum. Vide ergo quis planeta sit fortior in domo rei et in parte eius ex fortitudinibus quas prediximus idest ex illo quod prediximus cum de fortitudine planetarum tractaremus et qui fortior omnibus fuerit in loco rei ipse erit dominator eius. Verbi gratia si interrogatio fuerit de substantia et volueris scire quis sit dominator eius et fuerit secunda domus que significat substantiam signum Arietis, quia domus est Martis habet in hoc loco Mars 5 fortitudines. Exaltatio quoque est solis et habet in ea 4 fortitudines et est ipsius solis triplicitas et habet in ea 3 fortitudines. Habet ergo ibi sol septem fortitudines. Et est terminus Iovis et habet ibi duas fortitudines et est facies Martis et habet ibi unam fortitudinem. Igitur Mars habet ibi sex fortitudines idest ex domo et una ex facie. Et sol 7. Et planeta talis vocatur almubtaz. Sol ergo accipit ibi principatum quia habet 7 fortitudines et ipse dominatur hic in domo substantie. | Nota quod est almutaz ille qui est fortior

Similiter aspicies in loco partis substantie et partis fortune et participes illorum. Facies Iovem qui est significator substantie naturalis et misceas significationem partium planetarum et testimonia et facies hoc de omnibus domibus et scies dominatorem earum. | Iuxta significationes naturales

Ex potestatibus quoque planetarum accidentalibus est alhaiz idest similitudo. Hec cum fuerit planeta diurnus in die super terram et in nocte sub terra et planeta nocturnus in nocte super terram et die sub terra et si cum hec fuerit planeta masculinus in signo masculino et planeta femininus in signo feminino dicitur esse in suo haiz idest sua similitudine et erit fortitudo eius ut fortitudo viri in loco eius perfectus acquisitionis atque fortune. Et quia auxiliante deo gratiam peregimus quod proposuimus tractare de circulo signorum et eius accidentibus post hec ponimus mentione et partem planetarum et naturas earum et que eorum quoque significet | quando dicitur suo haiz se eligit sua similitudine

Differentia secunda in naturis planetarum vii et quid sit illis proprium et quid significent de re rerum. Saturnus masculinus malus diurnus et est significator patris si fuerit nativitas in nocte et significat senectutem ultimam si fuerit occidentalis et initium senectutis si fuerit orientalis et significat gravitatem frigoris et siccitatis et ex compleccione corporis melancolica idest agrumitatem.

eius atque distillatione et fortassis erit frigida et humida [illegible] [illegible] fetidi odoris et est multe decoctionis et non dilectionis et significat profunditatem [illegible] et profundam [illegible] et multitudinem silentii. Ex magisteriis res [illegible] antiquas preciosas et cultus agrorum, plantationes terrarum et fluminum si fuerit fortunatus erit [illegible] dilectionis et res [illegible], si fuerit malus ut [illegible] [illegible] [illegible] in balneis et fullones et nautas, et si fuerit fortunatus erit [illegible] dilectionis spatiosus et patiens, et si fuerit malus erit in defectus instabilis tristis et meroris male suspectionis multum suspicax commovens [illegible] susurrationibus. Et si fuerit fortunatus significat de [illegible] res antiquas et durabiles hereditates et terre cultus. Et si fuerit malus significat [illegible] aquas [illegible] et mali [illegible] [illegible] atque [illegible]. Et significat ex infirmitatibus morbos flematicos et [illegible] acutos, ut lepre et cancros et cetera [illegible]. Et significat peregrinationes longinquas laborem et tarditatem atque afflictionem. Et almanerich idest [illegible] [illegible] patres et avos et fratres maiores [illegible] [illegible] suos et [illegible] [illegible]. Et significat ex operibus opera [illegible] [illegible] si solus fuerit significator absque commixtione aliorum planetarum.

Cumque si complectitur sibi Jupiter significat opus [illegible] eius qui scribunt [illegible] libros. Et si complectitur sibi Mars significat [illegible] [illegible] et [illegible] eorum. Et si complectitur ei Sol significat opus [illegible] [illegible]. Et si complectitur ei Venus significat opus [illegible] [illegible] fiunt [illegible] [illegible] et alia [illegible] [illegible] [illegible] in ludis. Et si complectitur ei Mercurius significat opus [illegible] qui scribunt testamenta et [illegible] [illegible]. Et si complectitur ei Luna significat [illegible] [illegible] [illegible] ferarum et [illegible] alium et [illegible]. Et significat defectus [illegible] [illegible] unitate [illegible] si fuerit fortunatus et si erit malus significat [illegible] [illegible] cum multa [illegible] [illegible] idest dubitatione. Et dixit messehalla idest quod deus voluit quod fuit unus astrologus in scientia quod ipse unus [illegible] quod sit deus [illegible]. Et significat fidem judaicam et [illegible] ex antiquioribus et omnes consentiunt ea, et ipsa nulla [illegible] [illegible] sit Saturnus cum omnes [illegible] et ipse [illegible] et in [illegible] [illegible]. Et dixerunt quidam alii quod Saturnus significat [illegible] [illegible] et splene, ac stomachum. Et habet ex coloribus nigredinem ex [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] et terras nigrorum et mortes eorum. Et ex diebus sabatum et ex noctibus eam que precedit quinta feria. Et [illegible] orbis eius [illegible] 9 [illegible] [illegible]. Et anni firdarie eius idest [illegible] sunt XI, maximi vero 465. Et maiores 57, et medii 43 et dimidium, et minores 30. Fortitudo eius in plagis [illegible] et in dextera septentrionalis. Et dixit messehalla quod significat de figuris hominum hominem nigrum et [illegible] [illegible] idest [illegible] qui cum ambulaverit [illegible] oculos suos in terra [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] pedes et qui fuerit macer [illegible] [illegible] habet [illegible] oculos et [illegible] [illegible] venenosus [illegible] habet barbam in [illegible] labia spissa callidus ingeniosus seductor et interfector. Et dixit [illegible] quod significat hominem corpore valde [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] habentem [illegible] fortitudinis et stabilitatis et significat [illegible] terrarum et hereditatum et eos qui [illegible] operibus et [illegible] et laborum ingenia et [illegible] [illegible].

Firdarie idest [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] dictorum annorum

Jupiter fortuna masculinus diurnus et est significator substantie et operatur calorem et humiditatem temperatam aeream sanguineam. Et de etate significat iuventutem usque ad perfectionem etatis. Et ex magisteriis que pertinent ad legem ut iusta judicia judicare et ponere inter homines in [illegible] et in bonis [illegible] [illegible] et significat habunditatem [illegible] et in negotiis illa que fuerint absque seductione et significat [illegible] et vita et letitia et eternitatem religionem et patientiam et omne preceptum [illegible] et [illegible]. Et habundantia [illegible]. Et ex infirmitatibus quecumque fuerit ex sanguine [illegible] [illegible] [illegible] non fuerit [illegible] ex [illegible] non ex sanguine [illegible] et [illegible]. Et [illegible] [illegible] [illegible] et intellectus et usus. Cum si complectitur Saturnus significat nigromantiam et incantationes et exorcismum et cetera. Et si complectitur ei Mars significat scientiam medicine. Et si ei complectitur Sol significat scientia sectarum et [illegible]

dicentium [illegible] disputationibus. Et si ei complectitur Venus significat compositionem sonorum et aliarum scientiarum delectabilium. Et si ei complectitur Mercurius significat scientiam arithmetice et scribere astronomiam [illegible] [illegible] atque geometria. Et si complectitur ei Luna significat [illegible] dispositiones aquarum et mensuram earum nec non et terrarum. Et [illegible] ei significat largitatem et verecundiam atque [illegible] scientia. Et ex [illegible] pluralitatem [illegible] et simulationem.

Cumque dixerunt quod significat [illegible] et stomachum et [illegible] [illegible] et brachia ac ventrem et femora [illegible] [illegible] et testiculos. Et ex coloribus colorem cinericium et [illegible] et horum similia. Et ex partibus mundi [illegible] et [illegible] et hispaniam et [illegible]. Et ex civitatibus [illegible] et [illegible]. Et ex diebus habet Jovis diem et ex noctibus noctem diei Lune. Et [illegible] orbis eius 9 [illegible]. Et anni firdarie eius sunt 12. Et anni eius maximi sunt 428. Maiores 79. Et medii 45. Et [illegible] [illegible] 12. Et fortitudo eius ex plagis [illegible] [illegible] [illegible]. Et dixit Messehala significat ex figuris hominum [illegible] album albentem [illegible] in [illegible] habentem oculos non [illegible] nigros, nares non equales et breves [illegible] [illegible] [illegible] habentem magnitudinem in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Et dixit [illegible] quod significat [illegible] habentem oculos et pupillam latam, barba crispum. Et ex [illegible] habentem [illegible] [illegible] [illegible] perfectus. Et significat fidem et [illegible] in bonis. Et ex operibus salubritatem et securitatem et [illegible] [illegible].

Mars masculinus nocturnus malus operatur calorem et siccitatem et est significator [illegible] et [illegible]. Et habet ex etatibus iuventutem usque in finem [illegible]. Et [illegible] eius collerica amara [illegible]. Et ex magisteriis omne magisterium in [illegible] et quod fit per ferrum et in [illegible] [illegible] [illegible] percussio gladiorum cum malleis. Cum si complectitur Saturnus significat percussionem ferri. Et si complectitur ei Jupiter significat percussionem [illegible] [illegible]. Et si complectitur ei Sol significat percussionem nummorum. Et si complectitur ei Venus significat magisterium ornamentorum. Et si complectitur ei Mercurius significat percussionem [illegible]. Et si complectitur ei Luna significat percussionem [illegible] ut [illegible]. Et significat et cum Sole suscipit significationem opus medicine. Cumque si [illegible] [illegible] ei complectitur significat minutionem et vulnerum aperitionem et horum similia. Et si complectitur ei Saturnus significat opus medicine et vulnerum. Et si complectitur ei Jupiter significat opus [illegible] [illegible] oculorum. Et si complectitur ei Sol significat [illegible] oculorum. Cumque si complectitur ei Venus significat opus [illegible] ut [illegible] [illegible] et barbarum abscisionem [illegible]. Et si complectitur ei Mercurius significat abscisionem [illegible]. Et si complectitur ei Luna significat [illegible] dentium et purgationem aurium et significat [illegible] [illegible] ferorum et effusionem sanguinis et oppressiones [illegible] et abscisiones [illegible] et iracundia et [illegible] exercitus et festinationem et levitatem et in verecundia et peregrinationem de patria. Et [illegible] coitus et casus puerorum idest abortivorum et [illegible] [illegible] atque [illegible] et scientia atque discretionem [illegible] bestiarum. Et ex infirmitatibus febres calidas et sanguineas et pustulas sanguineas et [illegible] [illegible] rubedo corporis [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible] cum [illegible] et [illegible] capitis dolorem et igne sacrum et [illegible] et cogitationes [illegible] que in [illegible] hominem et [illegible] et impediunt atque [illegible] [illegible] et quod fuerit cum inflamatione caloris et [illegible] ut conturbatione. Et si [illegible] cum Saturnus significat [illegible] et maxima [illegible] et effectus cum in qua fuerit bellum et [illegible] et [illegible] mutationes [illegible] et multitudine [illegible] et mutatione de testamento [illegible] [illegible] [illegible] omnia [illegible] [illegible]. Et dixerunt quidam quod habet ex [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et de [illegible] [illegible] et [illegible] et habet ex coloribus rubedinem et ex partibus mundi [illegible] et terras [illegible]

annorum usque ad decentem et feras tinctorum. Et ex diebus habet diem
mercurii et ex noctibus noctem sabbati. Et quantitas orbis eius
9 gradus, et anni firdarie eius sunt septem, et anni eius max-
imi sunt 264. Maiores sunt 66. Medii autem 40 et dimi-
dius, et minores 15. Et fortitudo eius in plagis circuli in
meridie. Et dixit Messehalla: significat de ymagine
hominum hominem rubeum faciem habentem capillos rufos
et faciem rotundam, leviter hominem de honestate habentem
et oculos croceos horribilem aspectu, album habentem
in pede signum vel maculam. Et dixit Dorotheus acutum ha-
bentem aspectum. Habet ex circulis calorem et audaciam et significat perse-
verantiam calliditatem et superbiam et levitatem et mobilitatem et
audaciam et negotiationem acutam et festinationem in operibus omnibus
rebus.

Sol per aspectum fortuna et malus per coniunctionem in uno
signo et est masculinus diurnus operatur calorem et siccitatem
et significat patrem si fuerit nativitas in die. Et significat
regnum maximum et animam vitalem et lumen et splendorem in
tellectum et pulcritudinem et munditiam atque fidem. Et
ex etate finem iuventutis et principatum universis populis
in dispositione annorum. Et ex magisteriis regnum princi-
patum. Et significat inflationem oculorum et venationem
et purgationem cum in oriente purgat ea que corporis interna et
externa purgat ex infirmitatibus in firmitates calidas siccas
in corporibus apparentes. Et ex substantia aurum plurimum et univer-
sas species eius. Et ex qualitate ipsius in sublimitate et pro-
videntiam et sequuntur honestatem et largitatem et gloriam et
voluptatem mentis. Et ex sectis culturam bonam et eius similia.
Et significat in principium vocis et fortitudinem celesta-
tis. Cum si complectitur Saturnus significat vilificationem
et humilem principatum. Et si complectitur ei Iupiter significat
principatum in fide et religione aut esse iudicem inter homines
iudicantem opera diversorum et in iuria et cetera. Et si comple-
ctitur ei Mars significat ducatum exercitus et investigationem
bellorum. Et si complectitur ei Venus significat regnum
per mulieres et per obsequium potentium. Et si complectitur
ei Mercurius significat consultores regum et opus librorum et
hereditatum et maiorum opprimi. Et si complectitur ei Luna
significat opus legatorum et detentionem consiliorum et cetera si-
milia. Et dixerunt quidam quod Sol significat ymaginem
vultus hominis et proprie oculum dextrum et ex mu-
lieribus sinistrum. Et dixerunt quidam quod habet cor
et medullam et femora. Et ex infirmitatibus comestio-
nem canunum in ore et detrimentum omnis partis et desi-
cationem atque in oculis potestas eius in capite. Et di-
xerunt aliqui quod cum fuerit in ascendente erit gibbosus
et habebit signum in facie. Et habet ex coloribus croce-
um pegno colorem idest quod color qui complectitur oculos co-
lores. Et ex partibus mundi zamarcant et cunctorum
et ferri et aliorum terminos et terra romanorum. Et ex di-
ebus habet diem solis et ex noctibus noctem diei Iovis.
Quantitas orbis eius 15 graduum. Anni firdarie eius
sunt 10 et anni eius maximi 400. Maiores sunt 120.
Medii 79 et dimidius et secundum quosdam 29 et dimidius.
Minores vero 19. Fortitudo eius ex plagis circuli
in oriente. Et dixit Messehalla significat ex figu-
ris hominum eum qui habuerint colorem inter citrinum
et nigrum idest fuscum tectum cum rubore et brevis
statura crispum calvum pulcri coloris. Et dixit Do-
rotheus figura solis et lune est figura planetarum qui
fuerint cum eis. Et eius qui dignior fuerit loco
eorum. Sequitur Si ergo volueris figuram solis sci-
to quod sunt circa habens partem rubeos capillos
oculi eius aliquantulum citrini et ex partibus habens partem
futurorum vel partem divinationis et est significator
naturarum et ipsius sapere et electoris et perfectionis fi-
dei quod et sciarum et laudum.

Venus fortuna femmina nocturna et est significatrix
mulierum et uxorum ac matrum. Et si fuerit nativitas
diurna et operatur frigus et humiditatem temperatam. Et
ex etate habet iuventutem. Et ex magisteriis instrumenta
ludorum ornamenta quoque et figuras pulcras et ludos aleorum
et scaccorum saltationes et ozia et fornicationes et for-
nicatores et filios fornicationis et multitudinem coytus
et universa genera ... et coronas et
usus earum pulcritudinem ac munditiam vestimenta et ornamenta
auri et argenti et dilectionem ludi risus et gaudium et unguentis
diversis quoque speciebus et potationes inebriantes sed quoque cre-
dit diebus largitati quod significat et diligentiam et amorem iustitia
et domos orationis necnon quoque fidem. Et significat magiste-
rium omnium sonorum ut lira musica et cetera. Cum si complecti-
tur ei Saturnus significat sonum cantionum quibus deflentur
mortui ut quos cantant hedificatores qui hedificant hedificia.
Et si complectitur ei Iupiter significat sonum lectionum ut can-
tionum quibus utuntur domini sectarum in altaribus et locis orationis
eorum in laude dei omnipotentis. Et si complectitur ei Mars
significat sonos quibus utuntur seculares et cantus vulgi
in quibus fiunt metra plectorum ut in quibus fit mezo largitatis
et laboris et eorum similia ut cantus in quo fit metro capti-
onis et alligationis et percussionis flagellorum. Et si complectitur
ei Sol significat sonum legis qui cantatur coram regibus et nobi-
libus. Et si complectitur ei Mercurius significat sonum qui exercetur
in compositione versuum. Et si complectitur ei Luna significat
cantum nautarum in navibus. Et ex infirmitatibus
morbos frigidos humidos quod accidunt proprie et maxime in
membris genitalibus. Et ex substantia quoque que perinet ad pulcritudinem
ut sunt ornamenta mulierum et vestimenta earum margaritas
atque picturas. Et ex qualitate in suavitate et amicationum
et comestione et hiis similia ut cupiditatem
comestionis potatione ac coytus. Et ex sectis culturam
ydolorum et eas in quibus maxime exercentur comestiones
atque potationes. Et dixerunt quidam quod significat anchas
et spinam dorsi et spermam. Et alii dixerunt quod habet signifi-
care progeniem et renes et venes nulla et matricem
ventrem et umbilicum. Et habet ex coloribus albedinem. Et
ex partibus mundi aliquem et alium et feras arabum. Et habet ex
diebus diem veneris ex noctibus noctem martis. Et quantitas
orbis eius 8 gradus et anni firdarie eius sunt 8 et anni
eius maiores 82 et medii 45 minores vero 8. Forti-
tudo eius in plagis circuli a dextera orientis. Et dixit
Messehalla significat de figuris hominum hominem album
tendentem ad nigredinem plenum corporis et capillorum faciem
habentem rotundam et plenam maxillam habentem oculos pulcros
nigredo oculorum eius plus quam oculis. Et dixit Dorotheus pul-
cram habentem faciem et multos capillos et pulcros oculos
nigredo oculorum eius plus quam album conspectu mutare
cursum ostendit benivolentiam. Et habet ex partibus partem
desiderii significat amicitiam et ludum et dilectionem et pa-
cientiam et coniunctiones masculorum.

Mercurius commixtus masculinus diurnus inclinat
per naturam suam ad eum cui complectitur ex planetis. Et significat
ipse est significator fratrum minorum et significat servos et al-
lectionem circulariorum et significat deytatem et oracula prophetarum
et credulitatem et opus et orationem. Et si fuerit in natura
sua et alius planeta complectitur ei significat res terrenas
et augmentationem rerum crescendo et ex etate iuventutem et
perfectum in ea. Et ex operibus opera que generant cognitionem
predicationem et retoricam et negotiationes et estimationem
et geometriam et dispositionem et filosofiam et auguriam et pone-
biam et scripturam et versificationem scientiam et opus numeri maxime.
Cum si complectitur Saturnus significat ex opere numeri opus
messuum terrarum et hereditatum et numerum hedificiorum atque te-
larum. Et si complectitur ei Iupiter significat numerum pro
sulendi et numerum librorum divinorum. Et si complectitur ei
Mars significat numerum qui fit in donativis exercituum
et in pugnationum et numerum percussionis flagellorum atque clav-
arum. Et si complectitur ei Sol significat per te numerum.

Nota Cum fuerit Mercurius in signo plus absque aspectu alterius planetarum osten-
dit tunc proprietatem suam et efficitur fortuna sed recipit naturam
signi in quo fuerit ex ... albo ... ...

regum sibi domorum. ¶ Et si complectitur ei Venus significat numerum cordarum lignorum sonorum citerarum et numerum sonorum atque fistularum. ¶ Et si complectitur ei Luna significat numerum ferculorum que fit ad commestiones itineratum et domum. ¶ Et significat de infirmitatibus in firmitate spiritualium animi idest cogitationes horribiles et inquietudine animi atque dubitationes et cetera similia significat autem ei qualitate secundum complexione sua atque coniunctione. ¶ Cum fuerit fortunatus erunt bonitates secundum genus fortune que facit eum fortunatum et secundum locum in quo fuerit fortunatus erunt bonitates. ¶ Et cum fuerit malus erunt iniquitates secundum malum quod eum malum facit. ¶ Et secundum locum in quo malum factus est. ¶ Et significat ex rebus cultura unitatis et corporis similia et hec secundo eum ypocrisim et simulatione et dixerunt quidam quod significat femora umbilicum et crura nervos atque venas. ¶ Et ex coloribus habet omne colorum commixtum atque variatum et allezermenium quod est color floris lilii agrestis. ¶ Et ex partibus mundi azdebile et terras indorum atque et armenia. ¶ Et ex diebus habet diem mercurii et ex noctibus noctem diei dominice. ¶ Et quantitas orbis eius est unum graduum. ¶ Et anni firdarie eius sunt xiii et anni eius maiores 76 et medii 48 minores vero 20. fortitudo eius in plaga circuli in septentrione. ¶ Et dixerunt quidam quod mercurius ad medio retrogradationis eius usque ad stationem secundam significat pueritiam et a statione secunda usque ad coniunctionem solis ad directionem iuventutem et a coniunctione solis usque ad stationem primam mediam etatem et a statione prima usque ad medium retrogradationis significat senectutem et ex medio retrogradationis sue significat senectutem et contrarietatem. ¶ Et in coniunctione sua per directionem significat dilectionem et amicitiam. ¶ Et ex coniunctione sua per directionem usque ad stationem primam significat dilectionem et amoris mutationem. ¶ Et a statione sua secunda yens ad coniunctionem significat compositionem dilectionis et concordiam. ¶ Et in statione sua prima yens ad retrogradationem significat compositione pietatis et dissimulationis et significat tarditatem et verecundiam et occupationem in rebus. ¶ Et in medietate retrogradationis significat celeritatem temperatam propter ingenii debilitatem. ¶ Et apud stationem secundam significat occupationem in ingenio et tarditatem et cursus ab hiis ad celeritatem et aspirationem in genio et latitudinem corporis similiter accidunt veneri in hiis locis morum et latitudinem et planetis altioribus. ¶ Et dixit messechalla significat mercurius et planetis altioribus. ¶ Et dixit messechalla significat mercurius ex figuris hominum homo non multum albus nec niger habens colorem elevata fronte habente et longa habente in facie longitudinem et nasum longum non habente barba in maxillis et oculos pulcros non ex toto nigros longos quos habente digitos. ¶ Et ex partibus habet parte negotiationis et significat timores et infestationem et bellum inimicitias seductiones et ingenii etates significat quod perfectum magisterium et subtilitatem operum et compositionem in ceteris que fiunt in hora ex diebus ... tionibus

¶ Luna fortunata feminea nocturna operatur frigiditate et humiditate et est significatrix matrum si fuerit nativitas eius nocturna. ¶ Et est in ea flegma temperata et significat etatem puerilem et initium crescendi. ¶ Et ex operibus habet legationes et mandata et opera aquarum atque terrarum secundum quantitatem fortune vel mali que si fuerit bona significat bonum et que significat et principatum si perfuerit aliquibus rebus ad regem pertinentibus et fuerit fortunata et ad solem in bono aspectu. ¶ Et de similibus significat angelum et fert cultum si habuerit auctoritatem in quarto. ¶ Et ex fide religionem. ¶ Et ex infirmitatibus significat guttam caducam et multas lesiones et membrorum commotionem et quod fuerit ex similitudine frigoris et humiditatis. ¶ Et qualitate ei secundum complexione cum planetis. ¶ Unde si complectitur ei fortuna et fuerit ipsa fortuna Venus significat curialitatem et benignitatem et iocunditatem et morum honestatem et modum celeritatem et animi obsequium. ¶ Et si fuerit Iupiter significat honestatem et cautelam et societatum benignitatem. ¶ Et si complexa fuerit malis et fuerit Mars significat studium superationis preter honores et risum in talibus. ¶ Et si fuerit Saturnus odium simulationem atque invidiam. ¶ Et si fuerit sol ab aspectu laudabili dispositionem regalem. ¶ Et si fuerit ...

¶ Luna decrescens que est fria (?) et amata non ledet (?) ... ab ascensione ... cum crescit non calida efficitur ... partes Saturnum non timeat Martis ... in comodum ... messehala in libro ... iudicio.
¶ Albu Luna est frigida et humida est in ea ... que lumen illius est a sole.
¶ Augmentatio autem planete in lumine et magnitudine adeo ... minus fuerit planeta moderate in corpore suo et fortasse minus fuerit maior (?) ... aut fortasse minus fuerit equalis in suo corpore ... secundum quantitatem ... longitudinis ... minuat vel decrescat

erit mercurius significat rectoricam idest facundiam et bonitatem lingue et scripturam. ¶ Et dixerunt quidam quod significat cogitationem et nomitatem (?) ... et bonitatem lingue et mulieres honestas et nutritiones puerorum et matres et materteras et compositiones corporum. ¶ Et dixerunt alii quod significat cerebrum cor et pulmones et significat ex viris oculum sinistrum ex mulieribus dextrum. ¶ Et ex coloribus habet citrinum ex saporibus salsum. ¶ Et ex terris atque et hertenia (?) et adarla. ¶ Et ex diebus habet diem lune et ex noctibus noctem veneris. ¶ Et ex quantitate orbis eius est xii graduum. ¶ Et anni firdarie eius sunt 9 et maximi ... 520 maiores 108 et medii 66 et dimidius et secundum quosdam 39 et dimidius minores vero 25. ¶ Et fortitudo ex plagis circuli in dextera occidentis. ¶ Et dixit messechalla significat de figuris hominum homo albus habens ruborem initium (?) ... habens oculos ... non ex toto nigros facie rotunda et plenum statum. ¶ Et dixerunt quidam quod significat pueritiam ab initio mensis usque ad vii dies et usque ad xiiii dies iuventutem et significat etatem perfectionis idest medie etatis usque ad 21 noctes et senectutem usque ad coniunctionem idest usque in fine mensis. ¶ Quando vero ingreditur sub radiis solis significat secreta et res occultas et significat omne quod faciendum est et detrahendum. ¶ Et initio mensis ipsa et sol significat accusatores et in fine mensis accusatos. ¶ Et significat initio mensis lucrum et in fine mensis stipendia et dispositionem et continentiam et in fine mensis ... ¶ Et significat in oppositione pietatem. ¶ Et initio mutationis et hec est cum fuerit iter eius et oppositione usque ad oppositionem ... significat et initium pietatis et eius ... ¶ Et cum separata fuerit significat causas exceptionis pietatis et in ... tu suo de sub radiis solis significat exitum ab occultatione et huius similia. ¶ Et introitu suo sub radios significat aptationem ad occultandum. ¶ Et hora diei a sole significat aptationem exitus sui ab occultatione. ¶ Et hora exitus sui de sub radiis significat apparitionem et adventum ab absentia. ¶ Et dum in quarto aspectu solis fuerit significat diminutionem seu descensionem ab alto in infimis similiter in quarto aspectu solis secundo. ... sed in quarto aspectu primo significat apparitionem rerum et lucrum et augmentum continentie. ¶ Et in quarto aspectu solis secundo significat hoc opposita. ¶ Et dixerunt quidam quod Luna ad coniunctione usque ad dimidium sui luminis primum erit natura eius humiditas et ad medietatem luminis sui usque ad complexionem erit natura eius calor et a complexione usque ad dimidium sui luminis secundo erit natura eius siccitas et ad dimidio luminis sui usque secundo erit eius natura frigiditas.

¶ Reliqui in planete ab ortu suo usque ad stationem suam primam erit in natura humiditatis et significat pueritiam et ad stationem suam primam usque ad oppositionem solis erit natura eorum calor et significat iuventutem et ab hoc loco usque ad stationem suam secundam erit natura eorum siccitas et significat perfectam etatem et a statione sua secunda usque ad occultationem suam primam est natura eorum senectus frigida. ¶ Et dixerunt quidam quod sol significat spiritum idest animam et Luna cogitationem et Saturnus memoriam et tristitiam utilitatem et malum. Iupiter sapientiam rationem. Mars iram furtum et celeritatem. Venus ludum et gaudium. Mercurius rationalitatem seu dialeticam et disciplinam. ¶ Et quidam diximus in libro nostro de significatione planete dum complectitur ei alter in ceteris quod significat planeta.

¶ De ordine vero planetarum seu principatu eorum in conceptione puerorum et quamdiu fuerint in ventre matris sciendum est quod primus mensis ab ora conceptionis est Saturni. secundus Iovis tertius Martis quartus Solis quintus Veneris sextus Mercurii septimus Lune octavus Saturni et ideo non vivit quod nascitur in octavo mense eo quod sub potestate Saturni nascebatur. nonus Iovis principatus quoque seu ordinatio planetarum in vita humana idest qualiter disponat vitam nati ita dividitur. Luna incipit ab ingressu nati hoc est a nativitate puerum et disponit secundum quantitatem annorum nutritionis que sunt 4 anni deinde mercurius quod habet 10 deinde Venus 8 quod habet Mars 11 quod habet Iupiter 12 quod habet Saturnus usque in fine vite.

¶ Caput draconis est masculinum et est fortuna et natura eius est composita ex natura Iovis et Veneris et hoc significat regnum

et fortuna atque [illegible]. Et dixerunt quidam quod natura eius sit augmentatio quod cum fuerit cum fortunis auget fortunam eorum. Et cum fuerit cum malis auget malitiam eorum. Et anni fardarie eius sunt /3/. In Cauda vero non eius est mala natura quilibet et composita ex natura Saturni et Martis significat detrectionem casum et paupertatem. Et dixerunt quidam quod natura eius sit diminutio. Cum enim fuerit cum fortunis minuit fortunam eorum. Et cum fuerit cum malis minuit malitiam eorum. Ideoque dixerunt quod Caput est fortuna cum fortunis. Et malum cum malis. Et Cauda mala cum bonis et bona cum malis. Et anni fardarie eius sunt duo.

Si fuerit in aquario dies ut nos aliorum planetarum erit eius prima hora ipsius planete et secunda hora alterius planete que hanc sequuntur. Et exempli gratia dies Veneris et eius hora prima / secunda Mercurii / Tertia Lune / Quarta Saturni / Quinta Jovis / Sexta Martis / Septima Solis / Octava Veneris / Nona Mercurii / Decima Lune / Undecima Saturni / Duodecima Jovis. Et ecce habes xii horas diei inequales. Item de horis noctis prima hora sequentis noctis est Martis cuius est / et nos tota secunda Solis Tertia Veneris Quarta Mercurii Quinta Lune Sexta Saturni Septima Jovis Octava Martis Nona Solis Decima Veneris Undecima Mercurii Duodecima Lune. Habes et duodecim horas noctis inequales. Et incipit dies Sabati cuius prima hora est Saturni et ipsius est dies tota. Sic per ordinem numerando invenies horas diei et noctium et divisiones eorum inter planetas sicut deus voluit. Dierum et horarum est masculine atque feminine quia hora prima uniuscuiusque diei ac noctis est masculina et secunda feminina. Tertia quoque masculina et quarta feminina sicque succedunt per ordinem / una scilicet masculina et alia feminina usque in fine diei et noctis. Et per deo annuente iam peregimus figuras planetarum inter semet ipsas et ab invicem idest aliquibusdam erga quasdam.

Differentia illius quod accidit planetis inter semet ipsas et ab invicem idest aliquibusdam erga quasdam. Significatio planetarum inter semet ipsas est. Cum sit planeta ascendens in circulo augis sue minor lumine et magnitudine atque cursu idest cum fuerit inter ipsum et eius augem minus /90/ gradibus ante vel retro est fortior. Et cum fuerit inter eum et augem /90/ gradus equalis / erit equalis in lumine et magnitudine atque cursu et fortitudine. Si vero fuerit extra hec loca erit descendens in circulo augis / et apparebit maior lumine et magnitudine et cursu velocior. Et si fuerit propior eius equalis minus /180/ gradibus erit augens numero. Et si fuerit propior et si fuerit plus erit minuens numero. Et si fuerit propior eius ex /180/ gradibus vel ex /360/ erit non minuens numerum non augens. Et si additur equatio super medium cursum dicitur minuens numerum. Et si minuitur equatio dicitur augens numerum. Et quando aliquis trium planetarum altiorum vadit plus medio cursu suo dicitur augens cursu. Et si minus vadit dicitur minuens. Et si vadit tantum dicitur eius cursus equalis. Et quando aliquis planetarum inferiorum vadit plus cursu equali. Et cum vadit minus erit minuens cursu. Et quando vadit idem erit eius cursus equalis. Et [illegible] cursu. Et quando [illegible] trium altiorum planetarum aut luminarium in cursu est sicut est trium altiorum planetarum aut luminarium in cursu. Fit quoque planeta septentrionalis cum transit genzaghar.

Fit quoque planeta septentrionalis cum transierit genzaghar versus solis iens ad meridiem, idest cum transierit genzaghar solis iens ad meridiem. Ille transitus idest ipsa abscisio circulorum in septentrione. Cum igitur transierit planeta predictam abscisionem et fuerit inter planetam et ipsam minus /90/ gradibus erit planeta septentrionalis descendens. Et cum [transierit] fuerit septentrionalis descendens. Et cum ad /90/ usque ad /180/ erit septentrionalis descendens. Et cum transierit hunc numerum idest cum habuerit plus iens ad /270/ erit meridianus descendens et cum transierit hunc numerum iens ad /360/ erit meridianus ascendens. Hec est esse planetarum inter semet ipsas.

De esse autem eorum ab invicem tractemus quod accidit /5/ planetis erga luminaria et dicamus ex hoc quod dixit Ptholomeus de [almuhegea] amulvegea. Hec est cum fuerit inter planetam et solem. Dum fuerit planeta occidentalis idest dum sequitur solem. Et tantum quantum est inter domum ipsius planete et domum solis de signis. Aut cum fuerit inter ipsum planetam et lunam cum fuerit orientalis a luna spatium est inter domum planete et domum Lune ex signis quod planeta dum successerint solem et fuerit a sole / Saturnus scilicet in signo /6/. Et Jupiter in /5/ et

Mars in /4/ Venus in /2/ Mercurius in /1/. Et tunc dicatur esse in almuvegera solis. Et similiter cum fuerit inter unumquemque planetam et lunam succedente huic numero signorum uniuscuiusque planete inimicus dicitur esse in almuvegea Lune. Et ex hoc doctrina planete [illegible] idest deportatio vel securitas. Hec est ut sit planeta in suo [illegible] et in aliquo angulorum ascendentis et alter luminarium sit in loco sibi consimili in quadrato videlicet et in aliquo alio angulo ita quod sit planeta in die orientalis a sole et occidentalis in nocte a luna. Et omnis planeta ex quo tegitur radiis solis donec appareat de sub radiis vocatur combustus et dum incipit intrare radios dicitur incepisse comburi vel cecidisse in combustione et dum ascendit sub radiis et fuerit infra eos vocatur [illegible] et cum fuerit cum sole in uno gradu fuerintque inter eos /16/ minuta et infra et latitudo eius sit /16/ minutorum vocatur unitus. Et cum transierit eadem unione post exitum donec videatur vocatur [illegible]. Et ex quo apparet altiores de sub radiis et exeunt omnes idest apparent mane ante solem hec est cum fuerint [illegible] et convenerint orientalis donec veniant ad oppositionem vocantur orientalis et dexteri. Ex quo transeunt oppositionem donec coniungantur iterum soli / vocantur orientales sinistri. Venus vero et Mercurius ex quo separantur aliquis eorum a sole in medio retrogradationis sue et apparet donec comburantur ad solem in sua directione vocantur orientales. Ex quo separantur a sole donec iterum comburantur vocantur occidentales. Et cum fuerint in ortu suo idest cum fuerint orientales vocantur dexteri et dicuntur esse masculini et in occiduo suo idest cum fuerint occidentales vocantur sinistri et dicuntur esse feminini et tunc sunt potiores.

Tres vero altiores ex quo exeunt de sub radiis solis vocantur orientales et dicuntur [illegible] in fortitudine usque ad /30/ gradus a sole et vocantur post hec usque ad /30/ gradus aliquos orientales fortes et cum transierint solem /60/ gradibus vocantur planete orientales euntes ad debilitatem donec veniant ad retrogradationem. Tunc vocantur orientales retrogradi donec sint in oppositione. Post hec erunt occidentales retrogradi cum transierint scilicet oppositionem donec perveniant ad directionem. Deinde a directione usque ad 60/ gradus post directionem donec sit eorum longitudo a sole 30/ gradibus dicuntur occidentales fortes. Deinde ad longitudinem 60/ graduum post directionem dicuntur occidentales euntes ad debilitatem. Deinde fiunt occidentales debiles donec intret sub radios solis. Inferiores quoque ex quo separantur a sole et ipsi retrogradi vocantur orientales debiles sic quod non desistunt donec veniant ad directionem suam tunc fiunt orientales fortes donec sit longitudo eorum a sole sit longitudo solis ab eis hora retrogradationis. Deinde fiunt orientales debiles donec opponantur radiis et tunc sunt uniti. Deinde fiunt combusti cum [illegible] ad apparitionem quousque videantur. Et ex quo separantur a sole in directione usque ad /60/ gradus sunt fortes et ad /60/ usque ad horam sue retrogradationis et donec sint retrogradi cum sole erunt debiles. Et planeta cum exierit de sub radiis solis et nulli planete iunctus fuerit dicitur quod sit in lumine suo. Hec est esse planetarum cum luminaribus. Esse autem illorum erga se invicem est hec est coniunctio idest cum fuerint duo planete in duobus signis aspicientibus se [invicem] et fuerit levior in signo suo minus gradibus quam fuerit ponderosior in signo suo fuerintque inter eos /6/ gradus vel infra tunc dicatur quod levior eat ad coniunctionem ponderosioris. Et cum eorum gradus fuerint equales perficitur eius coniunctio. Et cum transierit eum erit separatus ab eo. Hec coniunctio dicitur coniunctio longitudinis. Coniunctio vero latitudinis ut duo planete iungantur per longitudinem fuerintque in uno signo et fuerit latitudo eorum equalis idest in una parte vel fuerit coniunctio ex oppositione et fuerit eorum latitudines equales ita ut latitudo unius sit ascendens in septentrione et alterius descendens in septentrione / vel unius ascendens in meridie et alterius descendens in meridie. Aut si fuerit coniunctio ex aliquo aliorum aspectuum fuerit quod unius latitudo septentrionalis ascendens et alterius meridianalis descendens et econverso in meridie hec coniunctio latitudinis. Et cum separatur unus planetarum ab alio et nulli planetarum iungitur quamdiu in eodem signo dicitur esse vacuus. Et si fuerit planeta in aliquo signo et aliquis planeta non aspexerit hoc signum alter planeta quamdiu in eo fuerit dicitur quod sit ferus vel agrestis. Et cum separatur planeta levis ad planetam ponderosiorem et ipse fuerit alium transferet naturam levis [illegible] ad [illegible] transferente.

	Sig	Gr	Mi		Si	Gr	M
Saturnus	3	13	12	Medius cursus Genzagar omnium eorum	8	16	48
Jupiter	2	22	1	————	9	7	59
Mars	0	21	54	————	11	8	6
Venus	1	29	27	————	10	0	33
Mercurius	0	21	10	————	11	8	50

Planeta:
Aut iungitur duo dignitatis in qua est. Et tunc donat ei suam naturam.
Aut existens in dignitate propria et iungitur alteri. Et tunc donat ei suam fortitudinem.
Aut existit in dignitate propria et in dignitate alterius cum iungitur. Et tunc dat ei naturam et fortitudinem.
Aut iungitur alteri qualicumque modo ut dicit albumasar. Et tunc dat ei suam dispositionem. Ex hec innuitur quod omnis planeta talis applicat committit ei dispositionem et significationem.

Receptio fit quando planeta [illegible] quod potest recipere.

et planeta una alio modo. Hoc est ut iungatur planeta levis planete ponderosiori et si ipse ponderosior iterum alteri ponderosiori, tunc medius transferet naturam levis ad ponderosiorem. Si autem non iungitur unus istorum planetarum alteri sed iungitur uterque alteri, tunc si aspexerit ille tertius planeta ad alium locorum duorum, reddit lumen eorum ad locum ipsius et tertius planeta [illegible]; hoc vocatur redditio luminis. Iterum si unus planeta non iungitur alteri sed alter planeta tertius inter utrosque transtulerit lumen, tunc et hec coniunctio dicitur redditio luminis. Sequitur prohibitio et fit duobus modis. Uno scilicet ex coniunctione. Hoc est cum fuerint tres planete in uno signo sed in diversis gradibus et fuerit ponderosior plus gradibus, tunc ille qui est medius prohibet priorem illum, scilicet qui est minus gradibus, ne iungatur ponderosiori donec transeat eum. Secundo modo ut duo planete sint in uno signo et levior iungatur ponderosiori, alter quoque iungatur eidem ponderosiori per aspectum. Ille ergo qui est cum eo in uno signo prohibebit aspicientem ad coniunctionem ponderosioris si fuerint tot gradus illius qui coniungitur et ipsius qui aspicit [illegible] fuerit gradum ponderosioris erit coniunctio aspicientis. Et si coniungitur planeta domino illius signi in quo fuerit vel domino illius exaltationis seu domino ceterarum dignitatum in quibus fuerit, dicitur pulsio, idest mittere naturam illius planete ad eum. Et cum fuerit in aliqua dignitatum suarum et fuerit coniunctus alii planete dabit fortitudinem suam illi. Et si fuerit in aliqua dignitatum suarum et fuerit coniunctus planete qui habeat partem dignitatis in eodem loco, mittet ei et ut [illegible] naturam suam scilicet illi cui iungitur planeta alterius planete qui combustus est, idest qui fuerit sub radiis solis vel fuerit retrogradus, reddit quia ei debilitate propter virtutem suam quia non valet retinere. Et tunc si fuerit uterque planete in angulo vel in succedentibus angulis erit redditio cum perfectione. Similiter si fuerit qui coniungitur ei tantum in angulo et ille cui iungitur receperit eum. Si autem fuerit planeta qui iungitur cadens et ille cui iungitur in angulo vel in succedenti angulo non erit redditio cum perfectione, et si uterque fuerit cadentes erit redditus cum detrimento. Inde sequitur [illegible] idest refrenatio que fit quando planeta vult iungi alteri sed antequam iungatur ei accidit ei retrogradatio et sic destruitur eius coniunctio. Hac sequitur [illegible] idest contrarietas actionis. Hoc fit cum aliquis planeta levis fuerit in paucioribus gradibus in signo et alter illo ponderosior minus gradibus, tunc quia levior [illegible] iungi ponderosiori sed antequam ei iungatur fit retrogradus, ille levior qui habet plures gradus iungitur eidem ponderosiori. Sequitur [illegible] idest frustratio. Hoc quod fit cum aliquis planeta petit coniunctionem alterius planete sed antequam perveniat ad eum mutatur in aliud signum et erit aliquis planeta in paucis gradibus aspiciens idem signum et erunt radii eius in illo signo. Cumque exierit de primo signo planeta iungetur isti aspicienti et annullatur coniunctio quam habebat cum alio. Hac post sequitur abscisio luminis. Hoc est ut aliquis planeta petat coniunctionem alterius et fuerit in secundo signo a signo illius cui iungitur alius planeta, sed antequam iungatur ei primus fit ille qui est in secundo signo retrogradus, iungitur post ei et abscindit lumen eius ad planetam qui volebat ei iungi. Similiter si fuerit planeta levis ad coniunctionem alterius planete et ipse alter planeta cui vult iungi petat coniunctionem alterius planete ~~[illegible]~~ ponderosioris, sed antequam perveniat levis ad gradus ponderosioris iungitur ipse ponderosius alteri sed ponderosiori et abscindit lumen illius ad planetam qui levior. Sunt autem hiis planetis loca in quibus debilitantur et loca in quibus fiunt fortune et loca in quibus fiunt mali et loca in quibus fiunt fortune. Sunt hec ut sint scilicet in aspectibus bonorum idest in aliquo aspectuum in sextili videlicet vel in quarto aut in trino aspectu quos quidam nominant exagona, radiatio, tetragona et atque trigona. Et ut sint mali cadentes ab eis sitque separati a fortuna et iuncti fortune, aut sint obsessi a fortunis vel a radiis earum, idest ut sint inter duas fortunas vel inter radios fortunarum. Hec est enim obsessio ut habeat planeta fortunam vel radios eius ante se et aliqua fortuna vel radios eius post se. Et quidam vocant hoc [illegible] idest veneratio. Aut sit unitus cum sole in uno gradu aut sit in aspectu eius sextili seu trino vel in aspectu lune et luna tunc fortunata. Et ut sint cursu velociores aucti lumine et numero, aut sint in dignitatibus vel in suo haiz idest in sua similitudine, ut sit videlicet planeta masculinus in signo masculino et femininus in signo feminino et diurnus in die super terram et nocte sub terra, et nocturnus in nocte super terram et reliqua. Et ut sint in signis in quibus habuerint dignitates seu potestates suas vel gaudiis suis aut in gradibus lucidis vel recepti. Et ex fortune eorum ut sint ascendentes in septentrione aut sint septentrionales vel sint ascendentes in circulo augis aut sint in statione secunda. Hec quando fuerint in statione ut dirigatur ad retrogradationem. Aut sint exeuntes de sub radiis solis aut in angulo vel in succedentibus eis. Aut sint tres altiores orientales a sole. Quinimmo si eum aspexerit a sextili aspectu erit illius hec augmentum fortune. Aut fuerint in quartis masculinis. Et sol cum fuerit in illis quartis masculinis aut in

signis masculinis erit fortior et si sit in libra. Et ex fortitudine trium inferiorum ut sint occidentales a sole aut in quartis femininis. Et ex fortitudine lune ut sit in nocte super terram et in die sub terra in loco feminino vel in signo feminino et cum fuerit in exaltatione solis. Et in fortunio vero horum planetarum et destructione eorum est ut sint in coniunctione malorum aut in oppositione eorum vel in eorum tetragona aut trigona seu exagona radiatione, aut si fuerit inter eos et corpus mali vel radios eius minus termino planete, aut sit in terminis malorum aut in domibus eorum, aut sint mali elevati super eos a 10° vel 11° a locis eorum et multo deterius si non receperit eos, aut fuerint in coniunctione solis vel oppositione eius tetragona radiatione, aut fuerint cum capitibus suorum genzahar aut cum capite draconis vel eius cauda sitque inter eos et ipsum aliquid istorum 12 gradus vel infra. Et maxime si fuerit luna ab aliquo eorum similiter et sol, tunc magis impeditur ab eis idest a capite vel cauda cum fuerit inter ipsum et unum eorum 2/4 gradus vel retro. Aut fuerint planete obsessi inter duos malos. Hec est ut sit planeta in signo aliquo et cum eo malus vel radii eius ante se, et malus vel eius radii post se. Aut separetur a malo per coniunctionem vel per aspectum et iungatur tali modo alteri malo, aut fuerit malus in signo vel radii eius post eum idest in secundo ab eo et in signo quod est post ipsum idest in 12 ab eo fuerit alter malus vel radii eius. Similiter dicitur de signis quod sit obsessum. Et si aspexerit fortuna vel sol dictum planetam vel signum obsessum a trino vel a sextili aspectu fuerint inter eum et coniunctionem minus 7 gradibus solvet ipsa malitia vel obsessio. Et hoc ut sit planeta retrogradus vel sub radiis solis combustus aut cadens ab ascendente. Et ex debilitate eorum ut sint tardi cursu aut in statione prima. Hec est quando stat ut retrogradus fiat, aut sit retrogradus, aut sit in gradibus tenebrosis, aut sit masculinus in signis femininis et in gradibus femininis in die sub terra et in nocte super terram. Aut sit in opposito dignitatum suarum seu potestatum, aut descendentes in meridie vel meridiani quia meridies contraria est septentrioni. Et planete cum fuerint ascendentes in septentrione sunt fortiores. Aut cadentes ab angulis aut vel a succedentibus angulorum aut in domibus cadentibus, aut sit in via combusta que est medietas ultima libre et medietas prima scorpionis. Aut iungatur planete retrogrado vel impedito aut cadenti aut sit non receptus. Aut sint tres altiores occidentales a sole aut in quartis femininis. Et debilitas solis est ut sit in signis femininis aut in quartis femininis vel sit in domo 9. Et ex debilitate trium inferiorum ut sint orientales aut in quartis masculinis. Et dicitur in planetis quod sunt quidam eorum se invicem diligentes vel odientes. Ita diligentibus quidam aliorum dixerunt quod Iupiter diligat omnes planetas et sunt amici eius et ipsi illi preter Martem. Veneris amici sunt omnes planete et omnes diligunt eam preter Saturnum. Saturni autem amici sunt Iupiter, Sol et Luna. Et inimici eius Mars et Venus, et ipsa plus habet eum odio. Et Martis amica est Venus et inimici Mercurius et Luna. Mercurii amici sunt Iupiter et Venus et Saturnus, et inimici eius Sol, Luna et Mars. Lune autem amici sunt Iupiter, Venus et Saturnus et inimici eius Mercurius et Mars. Capitis draconis amici sunt Iupiter et Venus et inimici Saturnus et Mars. Caude vero amici Sol, Luna, Iupiter et Venus; Saturnus et Mars et inimici. Et alia species inimicitie est cum fuerint duo planete habentes domos suas oppositas. Tertia species inimicitie ut sint domus planetarum exaltationes opposite. Fortior vero planetarum amicorum amicitia est ut concordent planeta cum planeta in natura et in exaltatione atque in regno et potestate. Sicut concordat Mars cum Sole quia uterque concordatur cum calore et siccitate et acutione atque celeritate, et est dominus exaltationis eius in qua apparet eius fortitudo. Et ut concordat Luna et Venus in frigore et humiditate et est domina exaltationis eius. Cum vero concordaverint duo planete in natura et [illegible] sicut Iupiter et Venus sunt amici.

Differentia quanta in expositione nominum astrologorum

Differentia in expositione nominum astrologorum. Initium horum est coniunctio et res significationes destructiones seu mutationes que fiunt in hoc seculo ex coniunctionibus, quarum una est que maior est omnibus coniunctionibus et est coniunctio Saturni et Iovis in initio Arietis et hoc fit in 960 annis. Secunda eorum coniunctio est in initio uniuscuiusque triplicitatis et hoc fit in 240 annis. Iunguntur enim in unaquaque triplicitate duodecies, idest faciunt in unaquaque triplicitate 12 coniunctiones. Deinde mutatur eorum coniunctio ad triplicitatem que hanc succedit. Tertia est coniunctio Saturni et Martis in initio Cancri que fit in omnibus 30 annis. Minuta vero est coniunctio Saturni et Iovis que fit in omnibus 20 annis. Quinta est descensio maioris luminaris in punctum equinoctii vernalis temporis

[Margin note:] Et hoc nomine [illegible] vocatur alcohol idest receptio hoc sequitur redditio luminis [illegible]

[Margin note:] De fortitudine planetarum

Fortior [illegible] aut est eorum prosperitatis [illegible] cum eos benivole de trigono respiciunt [illegible] felicitas a labore [illegible] libera est [illegible]

[Note:] Impeditio luminis triplex est. Prima quando levis affectat applicare ad partem consimilis gradus et in signo alterius aliqua existit stella gravior cui levis applicet retrogradando, cum eadem iungatur [illegible] mutatur in illam [illegible]. Secunda cum stella levis affectat applicationem gravis et antequam applicet gravis cum alia iungitur [illegible], tunc est affectus illius frustratus [illegible] accidunt [illegible]. Tertia cum stella in parvo gradu respicit aliam [illegible] ad eum transferat tunc est sit impeditum [illegible]

[illegible] equaciones

Notandum quod albumasar quam significator fuerit inter ascendens et quartum reducunt ipsum ad ascendens et quod fuerit inter septimum et ascendens medium celi reducunt ipsum ad [illegible] et dicit [illegible] in hac [illegible] ptholomeus cum albumasar semper reducit significatorem ad angulum ad quem nititur cum motu totius et hoc fit cum circulo directo secundum terminum et [illegible]

idest in ingressu solis in capite arietis quod fit in omni anno. Sexta est coniunctio luminarium et eorum oppositio que fit in dimidio uniuscuiusque mensis lunaris. Et ipsa dicitur ascendens coniunctionis. Dicitur ut significatur ascendens mundi idest signum quod ascendit hora introitus solis in primum punctum arietis vernalis in initio solis illius anni in quo debet fieri predicta coniunctio. Et examinandum quod est investigatio gradus ascendentis alicuius nati [idest geniture] nativitatis et perveniat putat multi astrologorum quod inveniatur per eum idem gradus ascendentis alicuius nati idest geniture sed hoc falsum est et iam patet in hoc in libro meo quod feci de animodar. Quia inveniatur per eum dignior ex gradibus celi quam gradum ascendentis in eadem hora secundum ipsam naturam et concordat in [illegible] idest accidit aliquando ut inveniatur per eum idem gradus ascendens. Quoniam igitur coniunctio est ut consequens gradus coniunctionis vel gradus preventionis que fuit ante ipsam nativitatem quia si fuerit coniunctio illa nativitati propior vocatur ipsa nativitas coniunctionalis. Et si fuerit preventio illa propior dicitur preventionalis idest [illegible] earum fuerit nativitas in coniunctione vel preventione eodem modo nativitas predicta nuncupatur. Et quod gradus coniunctionis est idem gradus in quo iunguntur luminaria nulla est questio nec indiget expositione in preventione autem quod unumquodque luminarium est in gradu suo idest diversi sunt in gradibus necesse est nobis scire quorum gradum velit intelligi gradum preventionis. Et iam dixit ptholomeus quod gradus illius luminaris quod fuerit super terram est gradus preventionis. Et quidam sapientum dixerunt si evenerit in preventione ut unum luminarium sit in gradu orientis. Et alterum in gradu occidentis tunc gradus orientis est gradus preventionis. Et dixit [illegible] quod gradus preventionis est gradus in quo sit in [illegible] nolens intelligi gradus lune [illegible] quod hoc opus est ptholomei ideo nos in hoc redimus ad eius sententiam. Cum ergo gradus coniunctionis vel gradus preventionis certissime [potuerit] compertus est constitues gradum ascendentem per estimationem in hora nativitatis et quatuor angulos in hora nativitatis deinde aspice et gradum coniunctionis vel gradum preventionis que fuit ante nativitatem et quod planetarum sit in eo dignior vel fortior eadem hora coniunctionis vel preventionis per multitudinem dignitatum seu potestatum idest considerabis quis planetarum habeat dominium in eodem loco hoc ergo planeta expabis ad horam nativitatis deinde aspicias utrum sit gradus illius planete in signo in quo est propior in numero graduum gradui sit gradus ascendentis et cuius horum propior fuerit sive 10 domus aut gradus ascendentis et hic [illegible] ad instar gradus ipsius planete et eius [illegible] et dum [illegible] de in duodecim domos per eum. Dixit ptholomeus si plures planete convenerint in dominio eiusdem loci et fuerint equales in fortitudine constitues dominum loci illum qui fuerit dominus haiz quod si in hoc convenerint constitues eum qui velocior debet mutari ab eo suo ad aliud qui fuerit minus idest eum qui voluerit exire de aliquo signo in quo fuerit et intrare aliud in quo habuerit plus dignitatis vel si fuerint a sole orientales eliges eum qui soli fuerit propior et non sit sub radiis. Si vero in angulo fuerit ille cum eligendus quod gradum eiusdem anguli fuerit propior in numero intellige. Et ex hoc hileg idest locus vite in nativitatibus cuius scientia est ut aspicias horam nativitatis que si fuerit in die in tempore a sole qui si fuerit ante gradum signi ascendentis per 5 gradus et infra aut fuerit in 10 vel 11 sive masculinum fuerit ipsum signum sive femininum est aptus ut sit hileg. Si vero fuerit in 7 vel 8 vel 9 in signo masculino sol aptus est ut sit hileg. Si autem fuerit in hiis tribus locis in signo feminino non est aptus ad hoc idest in posse esse hileg. Tunc aspicies lunam que si fuerit in ascendente vel in 2 aut in 3 vel 7 [illegible] aut in 8 est apta hileg sive masculinum fuerit signum sive femininum. Et si fuerit luna ante gradum signi ascendentis per 5 gradus et infra aut fuerit in 10 vel 11. Aut in 4 vel in 5 in signo feminino aptatur ad hileg. Si autem fuerit in aliquo horum locorum in signo masculino non est apta hileg si fuerit nativitas in die. Si vero nativitas nocturna fuerit incipimus ad lunam que si fuerit in aliquo predictorum locorum secundum quod predeximus est apta hileg. Si autem luna in eis non fuerit aspicies post hec ad solem qui si fuerit ante gradum 7 idest de illis gradibus qui sunt sub terra per 5 gradus et infra aut fuerit in 4 vel in 5 est in loco hileg apto sive masculino aptabitur et hileg. Si autem fuerit in aliquo istorum locorum in signo feminino non est aptus hileg. Notandum si luminaria non fuerint apta hileg aspicies post hec nativitatem utrum sit coniunctionalis an preventionalis idest utrum

sit post coniunctionem aut post preventionem. Notandum si fuerit nativitas coniunctionalis et fuerit gradus coniunctionis in aliquo angulorum vel in succedentibus angulorum est in loco apto hileg. Si vero predictus gradus fuerit cadens ab hiis 8 locis idest ab angulis et succedentibus eorum non est hileg. Aspicies tunc gradum partis fortune quam si fuerit in aliquo angulorum vel in succedentibus eorum. Erit in loco apto hileg. Si vero cadens fuerit ab hiis 8 locis aspicies post hoc gradum ascendentis et constitues eum hileg. Si vero nativitas preventionalis fuerit incipies ad gradum preventionis aspicies quod in eum sic procedes sicut in gradu coniunctionis. Et post ipsum gradum partis fortune. Et post ipsum gradum ascendentis eo ordine quo predixi in gradu coniunctionis. De sexu autem signorum non curabis idest non aspicies utrum sint signa illa masculina seu feminina [illegible] tantummodo in luminaribus hoc est in gradu coniunctionis et preventionis et partis fortune non considerabis utrum sit in signis masculinis vel in femininis tantum in angulis et in succedentibus angulorum. Et hec quatuor [illegible] erunt apta hileg cum fuerint in hiis 8 locis idest in angulis vel in succedentibus eorum. Si vero fuerint in locis [cadentibus] idest cadentibus ab angulis non erunt apta hileg. Apparet ita quod sol sit aptus hileg in die et nocte super terram et sub terra in 3 locis super terram scilicet in 5 locis. Et sub terra in 5. Luna quoque aptatur hileg in die ac nocte super terram et sub terra in 3 locis super terram in 5 et sub terra in 6 locis et est hoc si fuerit luna in hiis locis sub radiis solis non est apta hileg. Aspicies autem hileg in angulis et in sequentibus eorum secundum quod equatur duodecim domos celi per gradus horarum ascendentis secundum quod exponit eius opus in canone planetarum in libro cum [illegible] planetarum. Cum ergo equaveris domos hoc modo omnis planeta qui fuerit ante gradum ascendentis vel cuiuslibet domus per 5 gradus et infra est fortitudo illius valida in domo quam cum sequeretur. Et omnis locus ex locis quos predixi esse apta hileg si non aspexerit eum aliquis dominorum illius qui sit dominus domus aut dominus exaltationis aut dominus termini. Aut dominus triplicitatis aut dominus faciei non erit aptus hileg. Et ex hoc alcocoden quod est significatio vite. Notandum cum volueris scire iam proposito hileg eo ordine quo predixi. Aspicies dominum termini hileg. Aut dominum exaltationis eius. Aut dominum triplicitatis eius. Aut dominum faciei eius. Et quis horum fortior fuerit et plus auctoritatis in loco hileg. Et si aspexerit hileg erit dignior alcocoden. Notandum si non aspexerit ille qui fuerit plus auctoritatis aspiciat eum qui fuerit minoris auctoritatis. Donec invenias aliquem alium qui ex aliis qui aspiciat. Notandum si non aspexerit hileg non poterit locus ille esse hileg ab aliquo. Et iterum queres ab eodem secundo hileg alcocoden eo ordine quo predeximus. Notandum si equales fuerint duo planete vel tres in auctoritate gradus hileg et aspexerint utrumque est dignior alcocoden qui fuerit fortior loco si non equales fuerint in fortitudine loci idest ut fuerint planete erit ille alcocoden qui fuerit fortior loco. Si non equales fuerint in fortitudine loci idest ut fuerint planete erit ille alcocoden qui propior fuerit gradui hileg. Et quidam videbatur michi tempore antiquo dominus qui si aspexerit hileg ponebat alcocoden et non considerabat alterum. Notandum si non invenisset dominum domus aspicientem hileg aspiciebat dominum exaltationis qui si aspicere videret hileg ponebat alcocoden et non considerabat aliud preter eum similiter faciebat de domino termini triplicitatis atque faciei per ordinem. Et erat dorothius preponens dominum termini in hoc domino domus. Et quidam dixerunt si equales fuerint duo planete aut tres aut plures in dignitate et in propinquitate aspectus ille qui fuerit cum sole in uno gradu vel propior gradui angulari erit in initio ortus sui idest mane apparuerit aut fuerit in statione sua secunda vel in aliqua de eis ex [illegible] laudabilis a sole sic predeximus preter est alcocoden. Et si non gradus solis fuerit hileg et fuerit in ariete vel in leone erit sol hileg alcocoden et non considerat aliud alcocoden preter eum. Similiter si fuerit gradus lune hileg et fuerit in cancro [illegible] vel in tauro habebit eum pro hileg et alcocoden [illegible] et non considerabis pro alcocoden alium preter eum. Almubtaz vero quod per est nativitatis significat de nati per hileg et alcocoden et ipse est plus aliis planetis auctoritatis in ascendente et in locis luminarium atque in loco partis fortune et in loco partis coniunctionis vel preventionis que fit ante nativitatem. Notandum si preceperint almubtaz duobus locis aut

animodar idest investigatio gradus ascendentis
[illegible] gradus nativitatis [illegible]
De gradu preventionis
Haiz est cum fuerit planeta masculinus in signo masculino et diurnus in die et nocturnus in nocte
de alcocoden
de almubtaz

¶ Alkabitius super reductione significatoris ad medium celi / scilicet terram et hec per circulum directum super sic hec [illegible].

aut tribus aut quatuor secundum multitudinem potestatis sue in eis erit ipse almubtaz idest autor et significator vite quem hylech et alcochoden et per eum significatur de nati et quamdiu habet eum per alcochoden ad tardam vitam. ¶ Et ex hoc profectio in annis nativitatum atque mundi et in annis nativitatum scientia est ut ut aspicias quod cum transierit nato ex annis solaribus profectus aspicies quod omni anno signum unum et incipies ab ascendente nati per successionem signorum quousque firmitur fuerit numerus signorum quod succedit est signum profectionis ab ascendente signum medietatis anni in tem[illegible] tis quo non miscetur in mundo. ¶ Et hoc erit in tali gradu sicut fuit in ascendente nativitatis et dominus eius dicitur alcochoden cuius interpretatio est dominus anni. ¶ Similiter mutabis ad signo solis unicuique anno unum signum et exhibet profectionis signum profectionis a sole. Similiter a signo lune et a medio celi et a parte fortune in similitudine graduum radicis.

¶ Annus mei exemplar est quo natus natus est oriente capricorno 17 gradu et sol in piscibus in 19 gradu et luna in libra in 19 gradu et medium celi in 8 gradu scorpionis et pars fortune in leone in 17 gradu et iam transierat nato 3 anni perfecti quod perveniet quartus annus ascendente in ariete et est quartus ad capricornum ad 17 gradum eiusdem arietis et erit dominus alcochoden et perveniet locus solis ad [illegible] annos ad 19 gradum eiusdem signi et perveniet luna ad capricornum ad 19 gradum eiusdem et profectus a medio celi ad 8 gradum signi aquarii et profectus a parte fortune perveniet ad 17 gradum scorpionis. ¶ Cumque pervenerit annus ad profectionis et fuerit quod ipsum gradum in eadem domo planeta vel radius eius et volueris scire quando perveniet ad ipsum planeta vel ad radios profectos. ¶ Aspicies quod sit inter gradum ad quem pervenit annus et planeta vel radios ex gradibus et minutis et multiplicabis eum in 12 et sexta illius quod multiplicas vel in 12 gradus et sexta unius gradus et quod fuerit erunt dies ex illo anno in quo fuerimus. ¶ Perfectio autem ex annis mundi dixit alchindi quod fuerunt inter annum coniunctionis que significavit sectam saracenorum. ¶ Et inter annum alhegerah qui fuit primus annus annorum arabum idest seditionis mahamet 42 anni solares et fuit ascendens anni coniunctionis predicte secte signum geminorum et pervenit profectio eiusdem anni ad virginem et inter ipsum primum annorum arabum et primum annum iazdagird regis persarum fuerunt arabum et [illegible] in dextrum dies. ¶ Cum ergo volueris habere notitiam huius rei accipe annos iazdagird et verte eos in dies sicut expositum est in canone in libro cursus planetarum et adde desuper dies qui sunt inter primum annorum arabum et iazdagird et divide hec per 365 dies et quartam partem diei et quod divisiones exierint tot erunt solares et quod remanserint ex mensibus et diebus erit ex anno imperfecto. ¶ Quod collectum fuerit ex annis ipsi sunt anni solares ab initio [illegible] da ergo omni anno signum unum et incipe annorum arabum et usque signum quod duxerit te numerus ipsorum erit ad virginem et ad cuius signum perveniet numerus mundi ab ascensione coniunctionis predicte ad quod perveniet [illegible] alchindi [illegible] et ut adderet super [illegible] secte. ¶ Aliqui autem [illegible] perfectos 61 annos et duos menses et 12 dies [illegible] iazdagird perfectos [illegible] ac 18 horis ex annis [illegible] hos annos in dies [illegible] quarta diei et extenderet hos annos in dies [illegible] annos solares sicut predicimus et incipe proiicere ab initio libre. ¶ Deinde si volueris profectionem a signo coniunctionis secte sit profectio ascensione a scorpione si non volueris profectionem ab ascensione regni minue ex annis iazdagird illos 317 annos perfectos et verte eos in annos solares sicut predicimus et incipe proiicere ad virginem. ¶ Rursum si volueris profectionem ab ascensione profectionis mutationis coniunctionis a triplicitate aquatica ad triplicitatem igneam minue ex annis iazdagird profectis 125 annos et verte illos quod remanent in annos solares. ¶ Et incipe proiicere a leone et quod pervenerint numerus in eodem signo erit profectio unicuique initii eorum que predix[imus].

¶ Nota quod annus 1392 [illegible] a magistro paulo quod mutatus est annus solaris et quod ubi ponit tholomeus quod annus solaris constat ex 365 diebus et quarta diei quod constat modo ex 365 et 5 horis et 49 minutis [illegible] 48 horas ita quod habendum signum profectionis debet omni [illegible] multiplicari per 87 1/2 et tot gradus erunt reducere in signa et proiicere ab ascendente et ubi pervenerint erit signum profectionis et isto anno [illegible] cuius nativitatis ascendens fuit signum geminorum [illegible] 98 [illegible] multiplicatis provenit gradus 4069 1/2.

¶ Et ex hoc directio hec est ut dirigas significatorem alicuius ad aliquem locum signorum et stellas que sunt inter eum ex gradibus directionis accipias quod unicuique gradui annum unum. ¶ Cum ergo volueris hoc et fuerit ille significator in ascendente quem vis dirigere ad aliquam partem circuli minues ascensiones gradus in quo fuerit significator quem volueris dirigere ~~et quod remanserit erunt gradus~~ per ascensiones regionis de ascensionibus gradus illius ad quem volueris eum dirigere et quod remansit erunt gradus directionis. ¶ Deinde si fuerit significator in gradu 7 minues ascensiones nadir idest oppositi gradus in quo est significator de ascensionibus nadir illius gradus ad quem volueris eum dirigere in illa regione. ¶ Si non fuerit significator in medio celi vel in angulo terre minues ascensiones gradus significatoris de ascensionibus illius gradus ad quem eum volueris dirigere per ascensiones circuli directi et quod remanserit erunt gradus directionis. ¶ Si non fuerit ille significator quem volueris dirigere in aliquo loco ex 4or angulis aspicies longitudinem eius ab aliquo horum angulorum qui sit angulus medii celi atque angulus terre. Hoc est aspicies significatorem quod si fuerit inter ascendens et medium celi minues ascensiones gradus medii celi per circulum directum de ascensionibus gradus significatoris. ¶ Et si fuerit inter 7 et medium celi minues ascensiones gradus significatoris de gradibus medii celi per circulum directum et quod remansit ex qualibet horum locorum fuerit dividendo per partes horarum diei illius in quo fuerit significator et quod exierint erunt hore longitudinis ab angulo. ¶ Et si fuerit inter ascendens et angulum terre minues ascensiones gradus significatoris per circulum directum de ascensionibus gradus anguli terre. ¶ Rursum si fuerit significator inter angulum terre et 7 minues ascensiones gradus anguli terre per circulum directum de ascensionibus gradus significatoris et quod remanserit ex qualibet horum locorum fuerit dividendo per tempora horarum nadir idest oppositi gradus significatoris et quod exierit ipse erunt hore longitudinis ab angulo. ¶ Cumque scieris horas longitudinis ab angulo et volueris dirigere significatorem ad aliquem locum circuli signorum et fuerit significator in medio circuli orientalis quod est a medio celi usque ad angulum terre de eo quod succedit ascendens minue ascensiones gradus in quo fuerit significator de ascensione gradus illius ad quem volueris dirigere per circulum directum et quod remanserit erit significator circuli directi. ¶ Post hec minue ascensio illius gradus in quo fuerit significator per ascensiones regionis de ascensionibus illius gradus ad quem volueris eum dirigere per ascensiones regionis et quod fuerit erit significator regionis. ¶ Post hec aspicies residuum quod fuerit inter significatorem circuli directi et significatorem regionis. ¶ Accipiesque sextam illius et multiplicabis in horis longitudinis ab angulo et quod fuerit erit equatio. ¶ Et si fuerit significator circuli directi minor significatore regionis addes equationem super significatorem circuli directi vel minues equationem ex eo et quod remansit erunt gradus directionis. ¶ Iste si fuerit significator quem volueris dirigere in medio occidentali quod est ab angulo terre usque ad medium celi de eo quod succedit 7 minues ascensiones gradus significatoris quem volueris dirigere de ascensionibus gradus illius ad quem volueris eum dirigere per circulum directum et quod remanserit erit significator circuli directi. Post hec minues ascensiones nadir gradus significatoris et per ascensiones regionis de ascensionibus nadir illius gradus ad quem volueris eum dirigere et quod remanserit erit significator regionis. ¶ Deinde accipies residuum quod fuerit inter significatorem circuli directi et significatorem regionis accipiesque sextam partem eius et multiplicabis in horis longitudinis ab angulo et quod fuerit erit equatio. ¶ Post hec aspicies significatorem circuli directi si fuerit minor significatore regionis addes equationem super significatorem circuli directi. ¶ Et si fuerit significator circuli directi plus significatore regionis minues de significatore circuli directi equationem et quod exierit erunt gradus directionis. ¶ Deinde si fuerit significator in aliqua quarta et locus ad quem dirigis

¶ Inter ascendens et medium celi — minue medium celi per c. r. — divide residuum per horas significatoris
¶ Inter 7 et medium celi — minue significatorem de medio celi per c. r.
¶ Inter ascendens et quartum — minue significatorem per c. r. — divide residuum per horas nadir significatoris idest per horas noctis significatoris
¶ Inter 4 et 7 — minue 4 de significatore per c. r.

cum in aliqua parte dirige significatorem ad signum quod eum succedit et hec dirige ab angulo ad locum quendam ostendi tibi directiones. Quando vero cum feceris significatorem et volueris scire quando perveniet de circulo signorum in aliud annorum fuerit quod significator in ascendente adde numerum annorum super ascensiones graduum ascendentis et facies eum arcum in ascensione regionis et quod exierit gradus arcus de circulo signorum ibi perveniet directio in eodem anno. Quando fuerit significator in 7º adde numerum annorum super ascensiones nadir graduum significatoris et arcuabis eum in ascensionibus regionis et quod exierit de circulo signorum ad eius nadir perveniet directio eodem anno. Quando vero si fuerit significator in 10º vel in 4º adde super ascensiones graduum significatoris in circulo directo numerum annorum et arcuabis eum in ascensionibus circuli directi et quod exierit de circulo signorum ibi perveniet directio in eodem anno. Si autem fuerit significator extra 4 loca que sunt anguli scies horas longitudinis ab angulo sicut docui te. Quando vero fuerit significator in medietate orientali adde super ascensiones graduum significatoris per circulum directum numerum annorum quos non fuerit et arcuabis hoc in ascensionibus circuli directi et quod exierit erit significator circuli directi. Post hoc adde numerum annorum et super ascensiones graduum significatoris in regione et arcuabis hoc in ascensionibus regionis et quod fuerit erit significator regionis.

Post hoc aspicies sextam partem residui inter significatorem circuli directi et significatorem regionis et multiplicabis eum in horis longitudinis ab angulo et quod fuerit erit equatio. Quando vero si fuerit significator circuli directi minus significatore regionis adde equationem super significatorem circuli directi et si fuerit plus minues eam de eo et quod remanserit ibi perveniet directio de circulo signorum in eodem anno. Quando vero si fuerit significator in medietate occidentali facies cum nadir graduum significatoris sicut fecisti cum gradibus significatoris in opposito quod est inter eum et quod fuerit ibidem perveniet directio ex circulo signorum in eodem anno.

Et locus ad quem perveniet directio dicitur locus divisionis et dominus termini illius loci dicitur divisor. Quando vero si fuerit in gradibus divisionis planeta aut radii eius aut [illegible] loci eius cum dicitur hec planeta aut radiorum dominus particeps divisoris in divisione.

Significatores vero qui diriguntur sunt 5 loca idest gradus ascendens et gradus solis et gradus lune et gradus partis fortune ac gradus medii celi. Gradus ergo ascendentis dirigitur ad scientiam dinoscendam que accidunt in corpore. Et sol ad causas dignitatis et exaltationis honoris atque regni. Et luna [illegible] esse anime et corporis atque coniugii. Et pars fortune [illegible] acquisitionis et profectus exiguitatis et largitatem. Et medium celi [illegible] magisterium et ceteras dispositiones participes pretium et cetera. Et si fuerit ascendens revolutionis alicuius annorum mundi vel nativitatum dirigentur significatores eius secundum hanc directionem unicuique scilicet gradui [illegible] dirigatur significator unus dies anni [illegible] 59 minutis 8 secundis unus dies anni. Hec in mundo directio regni et principum sic dirigentur [illegible] medii celi per ascensiones circuli directi [illegible] 59 minutis 8 secundis dies unus donec veniat ad bonos vel ad malos planetas. Et dirigitur esse regni in voluntate scilicet aut in firmitate ex gradu ascendentis ad bonos vel malos planetas [illegible] 59 minutis 8 secundis dies unus per ascensiones regionis.

Et directio in revolutione annorum mundi ad prenoscendum esse aeris vulgi vel rusticorum a gradu ascendentis similiter ad prenoscendum esse rerum nati a gradu ascendentis revolutionis [illegible] 59 minutis 8 secundis. Et ex his algerbuther in nativitatibus et est directio gradus ascendentis hoc est ut aspicias gradum ascendentis in termino cuius planete sit et minuas ascendens scilicet ascendentis de ascensionibus que sunt in directo [illegible] termini planete et quod remanserit accipias unicuique gradui annum unum et [illegible] 5 minutis mensem et [illegible] minutis [illegible] dies et erit dominus termini eius potitor annorum illorum qui dicitur divisor. Postea accipies gradus termini qui eum succedit et [illegible] eos in gradibus ascensionum et quod fuerit accipies unicuique gradui annum unum et [illegible] 5 minutis mensem et [illegible] minutis 6 dies erit quod dominus termini per successionem usque in finem vite. Et si fuerit in termino alicuius planete planeta aut radii eius erit particeps eius in divisione et hec divisio dicitur al[illegible]

Nota hic est quod de residuo quod est inter duos significatores debes accipere talem partem qualis pars sunt hore longitudinis ab angulo scilicet de 6 et hoc est quod dicit et multiplicabis sexta in illis horis idest si hore fuerint duo accipies de illo residuo tertiam eius et hoc est quod dicit ut per multiplicationem totius si non fuerit [illegible] multiplica residuum in horis et divide per 6 et exibit illud idem.

platarum domorum

gerbugthar. Et ex his 12 ~~domorum et platarum~~ hoc est ut aspicias quantum habulaverit planeta in signo suo aut gradus domus quam volueris ex gradibus et minutis et multiplicabis hoc in 12 post hoc addes desuper ipsos gradus atque minuta que multiplicasti in 12 et quod collectum fuerit ex eo proice eo ad minuta eiusdem signi dans unicuique signo 30 gradus et quod finitum fuerit numerus ibi erit duodecima platarum ac domorum. Et ex his ananbahara que sunt novenarie cuius sententia est ut scias spatium quod habulaverit planeta in signo suo ex gradibus atque minutis aut gradus domus cuius volueris scire novenarium post hoc divides signum in 9 divisiones et una quaque divisio ex tribus gradibus et tertiam post hoc aspicias in quo novenario ex novenariis ceciderit gradus planete aut domus post hoc dabis primum novenariorum ex signis domino signi mobilis eiusdem triplicitatis et secundum novenarium domino signi cuius est ipsum signum quod succedit donec venias ad aliud novenarium ex quo est gradus erit quod planeta dominus eius novenarii. Verbi gratia signum ex quo sunt gradus illi erat ex triplicitate Arietis. Erit ergo primum novenarium eiusdem signi Martis domini Arietis. Et secundum novenarium Veneris domine Tauri. Et novenarium tertium Mercurii domini Geminorum sic usque ad novenarium nonum. Et si fuerit signum ex triplicitate Cancri erit novenarium eius primum Lune et secundum novenarium Solis domini Leonis. Et tertium Mercurii domini Virginis. Et si fuerit signum ex triplicitate Libre erit primum novenarium Veneris domine Libre. Et secundum Martis domini Scorpionis. Et tertium Iovis domini Sagittarii. Similiter in triplicitate Capricorni primum novenarium eius est Saturni domini Capricorni. Et secundum Saturni domini Aquarii. Et tertium Iovis domini Piscis deinde quod sequitur secundum ordinem successionum signorum. Unde divides signum per 9 divisiones erit gradus 19 in divisione septima. Et quia signum Aquarium est ex triplicitate Libre ponitur primum novenarium eius Veneris domine Libre. Et secundum Martis domini Scorpionis. Et tertium Iovis domini Sagittarii. Et quartum Saturni domini Capricorni. Et quintum Saturni domini Aquarii. Et sextum Iovis domini Piscis. Erit ergo Nonbahar idest novenarium 19 graduum Aquarii Iovis. Et ex his addoringen hoc est ut dividas ascendens per tres partes. Et sit divisio de 10 gradibus dabit quod divisionem primam domino ascendentis. Et secundam domino quinti signi. Et tertiam domino noni. Nam ascendens et quintum ac nonum semper sit triplicitas. Verbi gratia ab initio Arietis usque in 10 gradum eius doringen idest decanus est Martis domini Arietis et si fuerit ascendens a 10 gradibus usque in 20 gradum erit eius doringen Solis domini Leonis. Et si fuerit a 20 usque in finem eius erit eius doringen Iupiter dominus Sagittarii.

Et ex his domini circuli in nativitatibus hoc est ut aspiciatur dominum hore in qua oritur natus. Dabis quod ascendens et dominum hore anno primo nativitatis eius. Et significabit per esse illius idest domini hore. Sanitas sive infirmitas corporis nati sic significatur per dominum ascendentis radicis. Et dabis domini secunde hore ab eo scilicet ~~domum~~ secundam domum ab ascendente in secundo anno et significabitur per esse suum in eodem anno esse substantie et cetera. Sic significatur per esse domini domus substantie et dabis domini hore. Tertie domum tertiam ab ascendente in tertio anno et significabitur per esse illius in eodem anno esse fratrum et sororum ceterorumque sic significatur per esse domini tertie. Et dabis domino quarte hore quarte domum domus ab ascendente in quarto anno et significabit per esse suum in eodem anno esse parentum patrum scilicet et eorum que significantur per domum quartam. Similiter facies de aliis horis per successionem dabis scilicet dominium unicuique hore domum ex domibus radicalibus. Cum scilicet dominus hore 12 ab ora nativitatis domus 12 ab ascendente radicis et dominus 13 hore a nativitate ascendente radicis et anni 13. Et dominus 14 hore ab ascendentis radicis domus secunde et 14 anni et moratur dominus hore prime. Dominus ascendentis hore et dominus secunde hore et dominus tertie hore domus secunde et domus tertie hore. Dominus 10 hore dominus hore fratrum et per hoc significat super patrem et fratrum et sic de ceteris. Similiter dominus universitatis horarum harum moratur nove domus et moratur et dominus circuli et significatur per eum omni anno sic significatur per alcocoden hoc est per dominum anni. Et quidam astrologorum vocant dominum circuli dominum scilicet ascendentis initii primi anni et secundo.

Nota hic est quod significator dirigendus est ad angulum primi eo ordine quo feriunt primo mobili scilicet cum erunt ambo significatores in una quarta et postea possumus dirigere significatorem ad angulum dirigendum ipsum ad locum quem volumus sic [illegible] cum sit significator in angulo sive in [illegible] per circulum directum vel per oblique et postea iunge utrumque et [illegible] modus ponit Ptholomeus in 4 ex libro quadripartiti.

anno planeta que hanc succedit. Et tertio anno planeta que succedit huic sic procedit, id est donec hore. Et ex hac dispositio al firdamet hoc est. Cum fuerit nativitas diurna, tunc erit initio dispositionis eius firdarie solis secundum quantitatem annorum firdarie eius, que sunt 10. Post hoc planeta que succedit soli, que est Venus, cuius firdarie anni sunt 8. Et post venit planeta que ea succedit, que est Mercurius. Et anni cuius firdarie sunt 13. Deinde Luna, et anni eius firdarie sunt 9. Deinde Saturnus, et anni eius firdarie sunt 11. Deinde Jupiter, et anni eius firdarie sunt 12. Deinde Mars, cuius anni firdarie sunt 7. Deinde Caput, cuius firdarie anni sunt 3. Et post hoc Cauda, et anni eius firdarie sunt 2. Fiunt anni collecti simul 75 anni; post hoc revertitur dispositio a sole, et sunt usque ad ultimam planetarum. Si autem fuerit nativitas nocturna, incipiet dispositio a Luna, disponet quoque annos firdarie eius, qui sunt 9; similiter planeta post planetam sicut predixi in sole. Cumque disposuerit planeta annos firdarie sue, disponet ex parte eius septima solis, idest septima parte firdarie sue, deinde participat ei in septima secunda planeta que eum succedit; post hoc participat ei in septima ~~ex anno eius firdarie~~ tertia planeta que succedit secundum, et ita donec participetur ei quando fuerit cum in ultima septima ex annis eius firdarie, et unicuique eum participat alteri iudicium super nativitate. Et quod almamar, idest super eminentia, quoniam dicitur quod planeta vadit super planetam, hoc est ut aspicias medium celi ad planete et locum eius equatum, et si fuerit locus eius equatus plus medio celi, eius est ascendens a medio celi suo ad summitatem circuli; et si fuerit locus eius equatus plus medio celi suo, erit descensionis ab medio circuli sui ad infimum illius. Et si equalis fuerit locus eius equatus medio celi, erit in medio circuli sui. Deinde minue locum planete de medio celi suo ut ego proposui. Hoc est tunc quando minueris minorem de maiori et multiplicabis quod remanserit per 7 et dividas per 22, et quod exierit de divisione erit hoc quantitate planete quantitate ascensionis eius vel descensionis. De Venere et Mercurio accipimus quod est inter utraque loca, idest quod est inter locum solis et Veneris et Mercurii, et facimus ut supra, quoniam propter semper quod eorum sit fortior in circulo augis. Si Venus et Mercurius cum fuerint unusquisque eorum orientalis fuerit locus eius equalis minus loco solis, minue residuum quod est inter locum eius et locum solis, faciesque cum eo precedens in planetis altioribus ex multiplicatione et divisione etc.

Et quoniam ac fortior fit significatio planetarum cum abierint super se invicem, idest cum abierit alter super alterum in coniunctione. In oppositione aut in quarto aspectu erit significatio eorum minus aspectus et debilior. Et cum fuerit unus eorum ascendens et alter descendens, tunc ascendens eorum vadit super descendentem. Cum vero fuerint descendentes, ille qui fuerit minoris descensionis vadit super illum qui fuerit plus descensionis. Dicitur quoque alio modo, idest ut scias latitudinem utrorumque planetarum, quoniam septentrionalis eorum vadit super meridianum. Et si fuerint ambo septentrionales, ille qui fuerit plus latitudinis vadit super eum qui fuerit minoris latitudinis. Si vero fuerint utrique meridiani, ille qui fuerit minoris latitudinis vadit super eum qui fuerit maioris latitudinis. Ideoque dicitur quod Luna vadit super Jovem in his duobus operibus. Similiter si fuerit aliquis duorum planetarum in medio circuli nulla habens latitudinem, tunc ascendens septentrionalis vadit super eum qui caret latitudine, et vadit ipse super meridianum descendentem. Et ex hac opinione planetarum dicitur unus cum iungitur planeta inferior planete superiori et fuerit cum hoc domus eorum opposite. Et quod albuz est nomen quod valde communis antiquorum. Nam ipsi vocant post coniunctionem solis et lune 12 horas, et applicat eas soli et dividunt 12 horas in tres partes, idest in tres partes in hac hac solis, et indicat super omnes 4 horas ex eis secundum iudicium dominorum triplicitatis solis hora coniunctionis. Deinde dant Veneri post duodecimam solis 12, et dividunt eas in tres trinas et indicat super omnem divisionem trina secundum dominos triplicitatis Veneris hora coniunctionis. Post hoc faci-

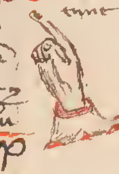
unt super eum Mercurio et ceteris planetis per successiones eorum donec revertitur orbis a sole post 84 horas, et ideo cessat sic facere, scilicet donec venerit coniunctio aliqua. Et quidam dicunt quod alburz sit hoc quod post coniunctionem sunt 12 hore in equales, quibus est utilis inceptio operum, et post 72 horas in combustas 12 quasi combuste. Similiter coniunctio que succedit, et post hoc dividunt has 12 horas in divisiones. Dixerunt quod qui inceperit in 4 horis predictis aliquid, timendum erit ei de tanto magno dolore qui possidet et in suo corpore absque amissione anime sue, et timet super eos qui adeum pertinent predictio. Et quia complevimus expositionem eorum que sciunt ex nobis astrologorum, sequamur hanc commemorationem partium.

Diferentia memorationis universarum partium

Diferentia memorationis universarum partium

Et cum notaverimus in loco partium accipe a loco illo in locum alium et proice hoc ab ascendente vel de alio loco. Dicimus ut addas super id quod fuerit inter utrumque locum ab initio signi ascendentis gradus cuius exemplar est opus partis fortune, quoniam accipis quod est inter solem et lunam in die ex gradibus, et addes super eos gradus signi ascendentis, et quod collectum fuerit proicies ad 30, 30 gradus, et incipis proicere ab initio signi ascendentis, et quo finitur numerus ibi est pars fortune; et in nocte econverso a luna in solem, et addes desuper gradus signi ascendentis, et proicies hoc 30, 30. Incipiamus itaque post partem fortune partes 12 domorum, et incipiamus ab ascendente. Pars vite accipitur in die a Jove in Saturnum et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars fidei accipitur a gradu coniunctionis sive preventionis que fuerit in nativitate in gradum Lune, et proicitur ab ascendente. Pars futurorum accipitur in die a luna usque in solem et in nocte e converso, et proicitur ab ascendente. Pars dilectionis et concordie accipitur in die a parte fortune in partem futurorum, et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars stabilitatis et durationis et fiducie ascendentis et durationis nati, et sic pars dilectionis et concordie. Pars animositatis et audacie accipitur in die a marte in gradum partis fortune, et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Secunda domus: pars substantie accipitur in die et nocte a domino domus substantie in gradum atque in medio domus substantie, et proicitur ab ascendente. Pars paupertatis et pravitatis ingenii accipitur in die a parte futurorum in partem fortune, et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars beatitudinis et thesauri atque metorum accipitur in die a parte futurorum in Jovem, et in nocte econverso. Tertia domus: pars fratrum accipitur in die a Saturno in Jovem et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars benivolentie fratrum accipitur in die a sole in Saturnum et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente, et cum fuerit Saturnus sub radiis accipitur in die a sole in Jovem et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Quarta domus: pars patrum accipitur in die a sole in Saturnum et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars mortis patrum accipitur in die a Saturno in Jovem et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars avorum accipitur in die a domino domus solis in Saturnum et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente; et si fuerit sol in domo sua vel in aliqua domorum Saturni, accipe in die a sole in Saturnum et in nocte econverso, et proice ab ascendente, et non consideres si Saturnus aspexerit eam. Pars hereditatum ac possessionum accipitur in die ac nocte a Saturno in Lunam, et proicitur ab ascendente. Pars nobilitatis nati et eorum quod fit dubitatio utrum sit filius illius patris cui imponitur an alterius: accipitur in die a gradu solis in gradum exaltationis sue, et in nocte a gradu lune in gradum exaltationis sue, et erit pars in gradu ascendentis, et erit significator gradus ascendentis. Pars finis rerum accipitur in die et nocte a Saturno usque in dominum domus coniunctionis aut preventionis, et additur desuper gradus ascendentis, et proicitur ab ascendente. Quinta domus: pars filiorum accipitur in die a Jove in Saturnum et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars que significat tempus in quo debet fieri filius, et numerum eorum masculorum sive feminarum, et quot pariet mulier, accipitur in die ac nocte a marte in Jovem, et proicitur ab ascendente. Pars scientie filii masculini et feminine accipitur in die et nocte a luna in Jovem, et proicitur ab ascendente. Pars per quam scitur natus de quo fit interrogatio utrum sit masculus an femina accipitur in die ac nocte a domino domus Lune in Lunam, et in nocte econverso, et proicitur ab ascendente. Pars significans filium cum pervenerit maior ad.

Nota de parte fortune

idest domus in qua fuerit sol

idest gradum partis significantis filium

eum accipitur in die ac nocte a marte in iovem et proicitur ab ascendente. Pars debilitatis et lectationis accipitur in die ac nocte a venere in saturnum et proicitur ab ascendente. Pars sortis et filiorum accipitur in die ac nocte a luna in venerem et proicitur ab ascendente.

Septima domus. Pars in firmitatis alzamenech idest debilitatis insperabilis aliorum melius accipitur in die a saturno in martem et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Pars furorum accipitur in die a mercurio in lunam et in nocte econverso et proicitur ab ascendente et dixit alkindi. Hergor accipitur in die a mercurio in partem fortune et in nocte econverso et proicitur ab ascendente et dixit oportet ut utamur utrisque partibus insimul.

Septima domus. Pars desponsationis virorum accipitur in die et nocte a saturno in venerem et proicitur ab ascendente et hec pars similis est parti nuptiarum. Pars desponsationis mulierum ab hermete accipitur in die ac nocte a venere in saturnum et proicitur ab ascendente et hec pars congruit parti cultus terre. Alia pars dispositionis mulierum secundum vettium accipitur in die ac nocte a sole in martem et proicitur ab ascendente. Pars delectationis et voluptatis accipitur in die ac nocte a venere in gradum 7 et proicitur ab ascendente. Pars nuptiarum accipitur in die ac nocte a luna in gradum cuspidis domus octave et additur desuper pro zanbulaneth. Saturnus in signo suo et proicitur ab initio signi saturni. Pars prolixitatis contentionis accipitur in die a domino gradus ascendentis in gradum lune et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Pars eius in quo timere nato mors et paupertas et impedimentum et desertio accipitur in die ac nocte a saturno ad gradum domini domus coniunctionis aut preventionis que fuerit ante nativitatem et proicitur ab ascendente. Pars unionis et amicitie et utrum liberetur ab eo anno vel non accipitur in die a saturno in partem fortune et in nocte econverso et proicitur ab ascendente.

Nona. Domus pars peregrinationis accipitur in die et nocte a domino domus none et proicitur ab ascendente. Pars itineris in aqua accipitur in die a saturno in 15 gradum signi cancri et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Et nota si fuerit saturnus in 15 gradu cancri erit gradus ascendentis. Pars religionis accipitur in die a luna in mercurium et in nocte econverso et proicitur ab ascendente.

Decima domus. Pars regni et quid operis faciat natus accipitur in die atque nocte a saturno in lunam et proicitur ab ascendente. Pars regis accipitur in die a marte in lunam et in nocte econverso et proicitur ab ascendente et est et alia pars similis parti patrum. Pars principatus operis et regni secundum vettium accipitur in die et nocte a sole in gradum medii celi et proicitur ab ascendente. Pars significans utrum sit ea res aut non accipitur in die ac nocte a sole in gradum medii celi et proicitur ab iove. Pars matris accipitur in die a venere in lunam et in nocte econverso et proicitur ab ascendente.

Undecima domus. Pars amicorum accipitur in die ac nocte a luna in mercurium et proicitur ab ascendente et dixit alkindi hergor accipitur in nocte econverso. Pars significans effectum amicorum et immunitatem accipitur in die a parte fortune in partem futurorum et in nocte econverso et proicitur ab ascendente.

Domus duodecima. Pars inimicorum secundum hermetem accipitur in die ac nocte a domino domus inimicorum usque in gradum 12 domus inimicorum et proicitur ab ascendente. Et secundum quosdam antiquorum accipitur in die ac nocte a saturno in martem et proicitur ab ascendente. Hec sunt partes duodecim domorum. Et hec sunt alie partes quibus utuntur magni iudicum astrorum antiquorum.

Ex quibus est pars que significat veritatem rumorum si acciderit in signum tortuosum vel mobile aut fuerit dominus domus eius retrogradus aut in peditus vel aspexerit eum malus aut coniunctus fuerit ei. Et significat veritatem rumoris eorum si acciderit cum fortunis aut domibus seu terminis eorum vel aspexerit eum aut fuerit in signo directo vel fixo. Accipitur in die a mercurio in venerem et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Et secundum albumasar accipitur in die a mercurio in lunam et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Pars rationis et profunditatis accipitur in die a saturno in lunam et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Pars sapientie et discipline accipitur in die ac nocte a saturno ~~in lunam et in nocte econverso~~ in iovem et proicitur ab ascendente. Pars scientie accipitur in die a luna in iovem et in nocte econverso et proicitur ab ascendente. Pars guerre et preliorum accipitur in die ac nocte a saturno in lunam et proicitur ab ascendente. Pars pacis et concordie exercituum accipitur in die ac nocte a luna in mercurium et proicitur ab ascendente. Pars accidentium aspicientium in revolutione anni accipitur in die a luna in venerem et in nocte econverso et proicitur a sole. Et ex aliis partibus in tractatu huius partis que cadunt in nativitatibus et aliis quas prosequemur agendo partes que cadunt in revolutione annorum mundi et coniunctionum significantium casus regni et stabilitate

seu duratione eius. Et quibus est pars que dicitur pars regni atque ipsius que excedit in revolutione annorum mundi. Accipitur quoque a marte in lunam et proicitur ab ascendente coniunctionis que significat mutationem regni. Fit quoque alio modo accipitur scilicet a gradu ascendentis coniunctionis in gradum coniunctionis et proicitur a gradu ascendentis revolutionis. Item fit alio modo accipitur a gradu medii celi revolutionis usque ad solem et proicitur a gradu iovis.

Pars temporis regni quanto durare debet accipitur hora electionis regis a sole in 15 gradus leonis et proicitur a luna. Deinde accipitur a luna in 15 gradum signi cancri et proicitur a sole. Alia pars de temporibus electionis regis accipitur hora electionis regis in die a iove in saturnum et in nocte econverso et proicitur ab ascendente revolutionis anni in quo surrexit rex. Et nota si fuerit iupiter in signo communi et fuerit revolutio diurna fueritque iupiter cadens ab angulis accipiatur tunc a saturno in iovem et addatur desuper 30 gradus et proicitur ab ascendente. Quod si saturnus et iupiter fuerint sibi oppositi et fuerint ambo cadentes ab ascendente mediatur quod est inter eos idest accipiatur medietas graduum que sunt inter eos et proicitur ab ascendente.

Et si fuerit iupiter in exaltatione sua et fuerit revolutio nocturna minuatur ab eo in saturnum et proicitur ab ascendente. Due partes sunt maiores ex quibus extrahitur tempus electionis regis et eius durationis.

Prima earum est ut aspicias horam electionis regis que pervenit profectus anni coniunctionis triplicitatis que significant secta ex numero quod datur cuilibet 30 gradibus annus et cuilibet duobus gradibus et dimidio unus mensis. Et cum feceris in signo ut gradus sint hec sua cum que hec est locus ad exaltationis partem et cum volueris aptare cum aspectalis ascendens revolutionis anni in quo surrexit ipse electus pro hac accipe per plata coniunctionis a sole ex saturno et iove in ipso anno usque ad gradum exaltationis partis prime que fuerit et proice ab ascendente revolutionis et quod pervenerit ipse est locus partis prime. Pars secunda earum aspice coniunctionem in qua surrexit rex vel cepit regnum accipe signi seu gradum pervenit profectus anni ex numero quod datur cuilibet 30 gradibus annus et mensis a die quo surrexit rex et ipse est locus exaltationis partis secunde sua que cum quo ista accipe cum ista orientalis a sole ex saturno et iove usque ad locum exaltationis partis secunde quod fuerit et proice eum ab ascendente revolutionis et quo pervenerit ipse erit locus partis secunde. Hec ergo partes sunt que significant fortitudinem regis et eius durationem. Iste sunt partes alie partes quibus utimur in revolutione annorum mundi. Scilicet per eas partes que eveniunt dicentibus in foro vel quod erit leve in pretio quod per pretiosum vel vile militum seu parvorum. Hec est ut aspicias ubi ceciderit pars vel nisi idest in cuius plate domini vel exaltationis aut terminum aut seu triplicitatis que plata si fuerit retrogradus vel combustus aut in loco maligno. Vilescit res illa et erunt parvi pretii si non fuerit in loco fortitudinis aut in angulo et maxime in medio celi. Carabit res illa et erunt maioris pretii. Et si pervenerit dominus illius domus ad locum descensionis sue vilescet res illa et erit levioris pretii. Et aspice aspectus fortunarum et malorum plurimis adeo in nocte et a luna et dominum eius et vide quis et quo aspiciat partem ipsam. Et si fortune et luna aspexerit partem multiplicabitur eadem res. Et si aspexerit eam malus detrimentum patietur.

Pars tritici a sole in martem
Pars aque a luna in venerem
Pars ordei a luna in iovem
Pars hyemis idest ciceris a venere in solem
Pars lentis a marte in saturnum
Pars fabarum a saturno in martem
Pars almesii idest milii a saturno in martem
Pars dattalorum a saturno in solem in venerem
Pars mellis a luna in solem
Pars alozoz idest quedam genus farris a iove in saturnum
Pars olivarum a mercurio in lunam
Pars uvarum a saturno in venerem
Pars bambasii a mercurio in venerem
Pars alcacem quod est quedam genus seminis albi in similitudine seminis lini et utuntur eo medici fitque ex eo unguentum in medicinis utile a mercurio in iovem vel in venerem
Pars albathigh que sunt butefles magni atque maturi et citrei a mercurio in saturnum
Pars ciborum acrium a saturno in martem
Pars ciborum dulcium a sole in venerem
Pars ciborum saporis appii vel huius ciborum saporem habentium a marte in saturnum
Pars ciborum amarorum a mercurio in saturnum
Pars medicaminum congelativorum acrium a sole in lunam
Pars medicaminum salsorum a marte in lunam
Pars venenatorum ageuzagar idest caripite draconis

in Saturnum. Et preciuntur universaliter ab ascendente. Jam introduximus per has partes novissimas et si est in eis narratio debilis ne dimitteremus aliquid quod possit esse introductorium ad magisterium judiciorum astrorum quod perceramus illud.

Perfectus est introductorius abdilaz idest servi gloriosi scilicet dei alcabitii et magisterium iudiciorum astrorum cum laude dei et eius auxilio interpretatus a Johanne yspalensi.

Cum fuerit Luna cum Capite vel Cauda in uno signo erit dies cavenda in omnibus operibus et non est Capitis vel Caude oppositio neque quartus aspectus nec trinus sive sextilis. Cum fuerit Luna separata a malo et iuncta fuerit fortune erit dies illa laudabilis. Cum non separata fuerit a fortuna et iuncta malo erit e contrario. Et cum separata fuerit a malo et non fuerit iuncta fortune erit dies cavenda. Si non separata fuerit a fortuna et non fuerit iuncta malo erit dies tota laudabilis. Et cum fuerit Luna cursu vacua erit dies illa inutilis nisi tantum ad consuetudinem et introitum balneorum et usus amore idest quoddam genus medicamentorum quod aufert pilos; et magis si fuerit in scorpione. Item cum fuerit Luna iuncta pluribus planetis si fuerint in pluribus eorum fortune erit dies laudabilis et si fuerint plures eorum mali erit dies cavenda. Si non fuerint equales erit mediocris. Similiter erit de coniunctione Lune cum planetis retrogradis combustis aut cadentibus erit similiter. Item cum fuerit Luna longe a coniunctione malorum idest cum fuerit inter ipsa et malum plures gradus erit ipsa dies laudabilis in operibus et si fuerit longe a coniunctione fortunarum erit cavenda in operibus. Et si fuerit Luna in domo vel exaltatione sua vel in aliqua domorum Jovis longe a coniunctione erit dies laudabilis si non fuerit in aliis locis/ erit mediocris. Hec est de Lune in longitudine ac proximitate sive coniunctionis cum planetis et in combustione qua in oppositione et in quarto sive trino vel sextili aspectu intelligere.

	Aspectus sextilis	Trinus	Quadratus	Oppositio	Coniunctio
Saturnus	Dies fortunata bonum est in ea in rebus consiliis agriculture et seminibus et aedificationibus et regimine eorum	Dies laudabilis bonum est in edificationibus et habitationibus et rebus antiquis agendis	Dies timenda cavendum est in ea in rebus regibus et potestatibus sive ducibus in omni tempore	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea
Jupiter	Dies laudabilis bonum est in ea in rebus iustis vel iudiciis et cum diebus et querere iustitiam et legem bonum est et laudabile in omni tempore	Dies laudabilis ad agendum iudicia et omne iusta in iustitie et sapientie et omnes res in iis occultas et nunc si fuerit tempore occulto radiis			
Mars					
Sol					
Venus					
Mercurius					

Ut mos est philosophorum in nativitate atque ulli interrogatione quere primum ilex (?) aspiciendum de eis a luna et ita per ordinem ita nos cepimus hileg querere sicut preceperunt. Invenimus quod partem fortune hileg cuius dominus erat Jupiter. Item considerimus quis ex planetis esset in loco illo fortior. Invenimus quod Jove ibi fortiore quod eo meruit esse alcochoden cuius interpretatio est dator annorum. Et in hora interrogationis erat in sexto ab ascendente et retrogradus dedit quod eo annos suos minores. Deinde cepimus aspicere aliquos planetas et loca in quibus erant. Invenimus Venerem in XI/ et Jove quod est fortuna dedit quod sibi annos suos minores qui similiter coniuncti fuerunt, 20 annos ab hora huius interrogationis si deus voluit. Et quod direximus gradum ascendentis ad esse ad radios malorum invenimus / quod annos domino huius interrogationis esse quos sibi complexione Saturni alios non fortunatos si deus voluit et erat Mars dominus ascendentis et in domo tenebrarum quod est sexta et per se sunt esse designat multas sollicitudines varias per anxietates et tristitias esse in vita domini huius interrogationis sed tamen Jupiter solvit hoc eo quantum fortior est omnibus in hac figura et Venus quod est in domo amicis et designat quod non mala morte morietur. Et Jupiter quod est cum parte fortune et Venus in oppositione in vita sua designat cum esse fortunatum. Et quod est suus significator Jupiter ostendit quod sit fidelis magneque fidei et veritatis et quod tota intentio et eius animus sit in magnis et pretiosissimis rebus. Saturnus non et Mars quod erat in domo bestiarum designat infortunium suum in aliis et in domo inimicorum de timentum inimicorum. Jupiter non quod est in ultima quarta ab ascendente designat finem suam laudabilem.

Receptio fit pluribus modis cum enim applicat stella ad aliam de eius qua applicat domo vel regno vel ceteris dignitatibus fit inter eas receptio sed equaliter si in vicibus applicet ad aliam in sua applicatione domo vel regno vel ceteris existente firmior esset inter duos domus vel regimina illorum debilior. Utrorumque tamen si plura sunt melius congregat firmiorum. Sunt et receptio sine applicatione de receptione non ita firma ut cum fuerit de trigono vel per exagono vel signis eiusdem ascensus vel equalis temporis vel inter duas domus in his ei omnibus quedam est receptio sed inter benivolos et similiter affectu quedam est receptio tam in etherem qua las in evidentibus excedebit tria sunt igitur receptionis genera firmum medium firmum debile firmum ita receptionis gradus. Et fit inter Solem et Lunam utroque signo tamquam coniuge/ Et fit sororem sua Luna/ respicit/ fecundat/ et illustrat. Solaris interior omnia/ Sol/ et Luna oppositi nescio quam sponsi. Solaris inter non firma receptio non salubris. Cumque si fit de coniunctionibus ostendit receptio non salubris. Et non si sunt de signis cuius principes sit ne accessus ad Solem sunt de signis cuius principes sit Sol dixit est receptio sed ambobus eorum et nature signorum sed Sol de igne cum aliqua/ receptio mercurii firmum quanto receptio de ingne cum aliqua sive de dignitatibus sive ceteris tio stellarum sive rerum suarum sive de signis suis sive de diversis sive ceteris tio stellarum sive rerum si de duobus vel pluribus simul iuncta fuit. Domum nature est quod applicat stella firmior ostendit eos debiles vel regni vel trinarum vel terminum vel facies cum domino sui signi vel regni vel trinarum vel terminum vel facies vel cum alia et sunt natura ei gerit. Domum duplicis nature vel ut cum alia et sunt natura ei gerit. Domum duplicis nature est quod consistes in aliqua dignitate sua afuerit virtutis est quod consistes in aliqua dignitate. Domum duplicis nature quod aliquem in alio vel sua gerit. Domum duplicis nature quod aliquem in aliquem alium exitum in domo sua ut Venus in Jove aliquem alium exitum in domo sua ut diurna diurne in possessionibus sive aliis sui generis ut diurna diurne et cetera. Domum consilii est quod applicat stella alii amicis et si de trigono et pentagono et sit inter eos receptio erit consilium bonum si non aliunde et aliud erit domum consilii consilium de bono si non aliunde. Prima pars ab ascendente ad summum oricntalis masculina accedens. Secunda a summo ad occidens australis feminea recedens. Tertia ab occidente ad imum occidentalis masculina accedens. Quarta ab imo ad ascendens septentrionalis feminea recedens. Item pars sive circuli dextra sive sinistra vel duo predicte femine sinistre. Item memoranda dextre duo predicte femine sinistre. Item ab ascendente ad imum ascendentis ab imo ad summum ascendentis. Albumasar Caball.

Quattuor significatoris aberrantur:
- Ex ascendente et domino eius
- Ex Luna et domino domus eius
- Ex domino hore
- Ex parte fortune
- Ex domino exaltationis ascendentis
- Ex domino termini ascendentis
- Ex domino termini ascendentis
- Ex domino triplicitatis ascendentis
- Ex domino faciei ascendentis
- Ex planeta qui fuerit in angulis et magis in ascendente vel in 10°

	Aspectus sextilis	Trinus	Quartus	Oppositus	Coniunctio
Saturnus	Dies fortunata bonum est in ea iungi consulibus et senibus et agere res eorum	Dies laudabilis bonum est in ea hedificare et plantare et res antiquas agere	Dies timenda cavendum in ea iungi regibus et potestatibus sive ~~dominis~~ ducibus in omni tempore	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea
Jupiter	Dies laudabilis bonum est in ea iungi iustis iudicibus et querere quod iustum est et laudabile in omni opere	Dies laudabilis ad agenda iudicia et omnes iustas questiones et ad opus bonum et amicitiam firmandum	Dies laudabilis ad agenda iudicia iusta et questionem sapere et bonum rem quamuis occultam et maior si fuerit ipse occultus scilicet vadis	Dies laudabilis in omnibus operibus et bonum est in ea iungi potestatibus et petere veritatem et quod iustum est	Dies laudabilis in omni opere in inmutatione sanguinis et medicaminibus et ceteris similibus
Mars	Dies laudabilis bonum est in ea iungi ducibus et regibus et disponere exercitus et uti armis et tractare de armis	Dies laudabilis fortunata bonum est in ea iungi regibus et emere bestias et tractare de bello	Dies cavenda non est in ea bonum iungi ducibus vel regibus et cavendum est in ea omne opus in quo speratur bonum	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea
Sol	Dies fortunata bonum est in ea iungi consulibus et senibus ac regibus et petere principatum	Dies laudabilis bonum est in ea iungi senibus ac regibus et colere terras et disponere omnia opera	Dies laudabilis in omni opere si fuerit luna recepta et si non fuerit recepta nullum bonum est in ea et est cavenda in omni re	Dies cavenda in omnibus operibus et nullum bonum est in ea	In hac die est luna sub radiis nullum bonum est in ea set est bona tamen in hiis que necesse est occultari et contegi
Venus	Dies laudabilis bonum est in ea iungi mulieribus ac iuvenibus et nobilibus et querere dilectionem ac proprium ornamentum	Dies laudabilis bonum est in ea induere vestes ~~novas~~ novas et ornari et nubere ac [illegible] querere et eas dilectiones	Dies laudabilis bonum est in ea emere pannos et induere vestimenta nova et conducere operarios et ornari omnibus ornamentis et uti balneis et delectare	Dies laudabilis bonum est in ea emere pannos et induere vestimenta nova et uti medicinis digestivis si fuerit oppositio in Scorpione	Dies laudabilis in omnibus operibus et in peregrinatione et bonum est in ea uti mulieribus et emere subtilia et petere uxorem
Mercurius	Dies laudabilis bonum est in ea computare et studere et iungi consulibus scriptoribus et disponere opera	Dies laudabilis bonum est in ea iungi scriptoribus et firmare pacta et iungi consulibus et studere et disponere opera	Dies laudabilis bonum est in ea mittere epistulas et tractare de scripturis et sedere cum sapientibus et hiis similibus	Dies mediocris in iunctione scriptorum et eorum regum et eorum similium	Dies laudabilis et in ea iungi scriptoribus et computatoribus et agere eorum opera

Expositor post hanc tabulam commendat eam dicens fuisse cuiusdam Judei nomine Abenbasar ysmaelite subtilissimi in iudiciis.

In libro coniunctionum Canet et malus aspectus bonum [illegible] in excessu [illegible] ad illum [illegible] pertinet [illegible] contrario [illegible]

Sol cum fuerit in ascendente significat principatum et sublimi
tatem et regnum et magnitudinem regis. Et in secundo pulchritudi
nem et apparitionem dilectionis et letitia oculorum. Et in
tertio effectum regis ex parte regis et mutationem ad regionem
in regione. Et in quarto thesauros et apparitionem rei furti
et laude ac sublimitate inter homines. Et in quinto mutatio
nem ex parte filii et multitudinem venientie munerum et gaudi
um ex donatione. Et in sexto infirmitate et tribulationem
ex parte servorum et merores et blasfemias ab ignobilibus. Et
in septimo contrarietate adinimicis et nobilibus sive regibus et pot
entibus. Et in octavo perditionem ac mortem et oblationem
principum ac nobilium et omnium potentium. Et in nono re
~~gum magnorum~~ divinum cultum fidem ac timorem dei altissimi et
commemoratione angelorum. Et in decimo regnum magnum gloriam
et honorem ac profectum. Et in undecimo gaudium ex parte
amicorum et divinis ministeriorum quod sunt auxiliatores et ingenium
et fiducia. Et in duodecimo interfec
tionem ... et oblationem regis et honoris et turbatione ...
nis et inimicis et ab omnibus ignobilibus

Venus cum fuerit in ascendente significat gaudium et letitiam
et apparitionem voluntatum et conmestione quod ac potestate atque
vestitum et ornamenta aurea et argentea et res odoriferas ho
nestatem quod morum et magnitudinem benedictionis et volu
ptatem coitus. Et in secundo substantia et profectum ex parte mulie
rum et nobilitate profectus et honestate auxilii ex parte profectus.
Et in tertio tristitiam et merore ex parte malorum operum et inimicorum
et multitudine amicorum ... Et in quarto merorem
et tristitiam in initio rei ex parte matrum et fratris eorum ...
tibus et laudabilis. Et in quinto ... tribulationem ex filio ...
ea gaudium et letitia. Et in sexto infirmitate et tribula
tionem ex parte servorum et ancillarum ac matrum et significat in
... interrogationis adipiscere omne quod petierit
... Et si fuerit interrogatio de infirmo liberabitur
ex rebus. Et si fuerit interrogatio de infirmo liberabitur
ab infirmitate sua et tempus liberationis sue erit secundum
... initio libri. Et scito quod fortuna cum
... in domo infirmitatis allevabit infirmitas ...
fuerit ibi malus ... ante diem. Et
... in septimo coniugium et gaudium ex parte mulierum et uxoris ...
... sive ex participatione et facilitatem effectus ...
... nolueris. Et in octavo matrum mortem ac mu
... Et in nono peregrinatione et
... et maiorum suorum ... religionis divinum ... cultum et re
mutatione in domibus ... Et in decimo gaudium ex parte
regione ac sapientia ... Et in undecimo amicitia et gaudium et usum bonorum
regis. ... fiducia ex parte amicorum et fortuna ...
ac letitia et fiducia ex parte amicorum et fortuna cum eis
Et in duodecimo tribulatione maxima et inimicitiam
ex mulieribus et maxime ab ignobilibus.

Mercurius cum fuerit in ascendente significat disciplina et sapientiam
et disciplina scripturas et bona facundia atque disputationes et
geometriam atque arismetica. Et in secundo profectum substantie et honore
apud reges et bonum esse. Et in tertio fratres et sorores et multitu
dinem eorum multitudinem quod amicorum et notorum. Et in quarto me
... et cogitatione et contentione ... et locutione. Et in quinto
... cogitatione et contentione ... et gaudium de merore procede
ad ... epularum et rumorum et gaudium de merore procede
te et fortuna ex parte filii. Et in sexto contentione et detra
ctione et ... involutione et deceptione ex servis et ignobili
bus et computatores. Et in septimo contentione ex parte mu
lierum et multitudinem luxurie. Et in octavo inimicitia
maxima ex mortuis et contentione ... dicitur de eo
... propter ... aut per
aticam ... Et in nono disciplina et sapientiam scientiam
... astrorum et honestate et laude ab his qui noverunt eum. Et
in decimo potestatem magnam ex scriptura et arismeticam
et geometria et ... Et in undecimo multitudine amicorum
et gaudium et subtilitate sapientum. Et in duodecimo stultitiam
et ... et paucitate et lenitate in eundo et redeundo
et interrogando de his que caret medico si a scientia habuerit
esse in quadrupedibus.

Luna cum fuerit in ascendente significat principatum et effectum
regis et mutationem de loco in locum et gaudium ex parte matrum
et magnarum mulierum. Et in secundo ablatione substantie et merore
ac tristitia. Et in tertio gaudium et letitia ex ...
et sublimitate regibus et effectum regis et ... peregrinationes
quod ac mutatione et adeptione amicorum et fratrum et esse cum nobili
bus et mutatione amoris. Et in quarto merore atque
tristitia in initio interrogationis si fuerit in die et erit eius finis
bonus et laudabilis si non fuerit in nocte fuerit significat in
... initio rei et in fine eius ... interrogatio de thesa
uro occulto aut de re sepulta quod in hec optima est apparebit
... res illa et detegetur et deus melius novit. Et in quinto mul
titudine filiorum et quod filii erunt masculi si fuerit interrogatio
nocturna. Et si non fuerit diurna significat multitudinem
filiarum et ... horribilium et rumores venientes ei
ex loco longinquo cum gaudio de filio et si nolueris scire qualiter
rumores ~~quenerint erunt~~ aspice aut separetur luna ...
rumores quenerint erunt secundum modum ... aut separetur luna.
Et si nolueris scire utrum sit ... rumores quenerint in ... ut
proferat eos legatos ... aspice Lunam et mercurium idest utrum
aspiciat Luna mercurium ut iungatur ei aut separetur ab eo quod si
separata fuerit ... et iuncta fuerit mercurio ~~ut iungat ei~~
erit ... separata fuerit ... ut a domo eius et
iuncta fuerit fuerit ... ascendentis aut domino ascendentis refert
legatus ... suo rumores. Et in sexto missa et contentionem
ex parte patrum et lucrum ex quadrupedibus et sanitate corporis
Et in septimo bonum esse ex parte mulierum et coniugii et profectum ...
... Et in octavo ... consumatione et de ponere regis
... mortem eius et conturbatione ... et falsum testimonium et ...
et fuga et tribulatione et anxietate ... ut lunatici patiuntur
et timore ... et instabilitate ... et malas cogitationes
Et in nono participatione ... et mutatione a regione
in regione et ... mulierum et ... dispositionis regum ac scientiam
regis. Et si fuerit ipsa domus nona ex domibus mercurii si
gnificat scientiam astrorum. Et si fuerit ex domibus veneris si
gnificat scientiam subtilitatum et ... ac letitie. Et si fuerit
ex domibus martis significat magisterium astrorum et opus armorum.
Et si fuerit ex domibus Jovis significat divinum cultum et scientiam in le
ge et principatum iudicum. Et si fuerit ex domibus saturni signi
ficat scientiam alchimie et ... eius magisteria. Et si fuerit
domus solis significat scientiam ac ... in omnibus quadrupedibus
et si fuerit in Cancro significat scientiam ac ... universas
... de aqua. Et scito quod hec sit proprietas Lune
inter planetas. Et in decimo effectum regis et interrogationum
... ad regem si fuerit in die si non fuerit ...
nocte significat effectum regis ex parte regis ac mulierum et erit
hoc cito ... in die ... nocte non erit dura
bilis. Et si ... rex deponet velocit
... significatione solis Luna non ...
... hac significatione. Et in undecimo gaudium
ex parte amicorum et adeptione ... habebat fi
ducia ~~Et in duodecimo erit hec hora exitus Lune de eo~~
~~de loco quod hec ...~~ Et in duodecimo impedime
ntum et ... et instabilitate regis et missa et ... ex parte ini
micorum. Et si interrogatus fueris de aliqua re ... erit et fuerit
Luna significatrix tua fuerit ... erit hec hora exitus
Lune de eodem loco ... et erit et veniet
absens et maxime si fuerit hec in fine mensis Lunaris et Luna
fuerit impedita ... iudica ... honorabilem
et malum et non dubites in hoc si deus voluerit

Saturnus cum fuerit in ascendente significat merorem et debilitatem et terrarum et in secundo ablationem substantie et conturbationem amicorum. Et in tertio destructionem fratrum et separationem eorum et ire inter eos. Et in quarto destructionem amicorum edificiorum et terrarum ac sepulturam seminum et thesaurorum et periculum sui et contentionem cum eo. Et in quinto filiorum et contentionem cum legato. Et in sexto infirmitatem et inobedientiam suorum. Et in septimo destructionem uxoris et terrarum et rei malignitatem in fine. Et in octavo petitionem sive religionem mortuorum et rei veteris et terrorem et tristitiam cum mortis et lamentationem longam. Et in nono destructionem fidei et captivitatem ad malum et similiter vel fanaticos et eos qui effodiunt sepulcra cum exspoliandi mortuos et merorem atque anxietatem in peregrinatione et perplexitatem mortis. Et in decimo merorem et tristitiam grave et duritiam atque otiositatem et gravitatem ex parte regis et carcerem et prohibitionem. Et cum fuerit ex domo decime domus solis in tetragono et cum rex vocaverit suo. Et si fuerit dominus decime Luna significabit id quod significabit sol in similitudine Luna cum Saturno. Et si fuerit dominus decime Jupiter interficiet eum rex absque culpa et faciet sibi iniuriam. Et si fuerit dominus decime Mars probabit culpa sua. Et si fuerit domina decime Venus consequitur ex hac tribulationem sublimitatem et prosperitatem et gaudium. Et si fuerit dominus decime Mercurius interficiet eum in iuria dicet non fecit cum mendacium. Et si aspexerit Mercurium morte punietur flagello et si fuerit Mercurius cum sole faciet ei rex malum et auferet eius substantiam et faciet sibi iniurias in computatione atque scrutabit eum. Et scito quod hec proprietas sunt Saturno in decimo inter ceteros planetas. Et si fuerit in undecimo multitudinem merorum atque tristitie ex parte amicorum et paucitatem prosperitatis in hiis que sperat et in quibus habet fiducia ex bono et involutionem in rebus ac duritia eorum et multitudinem fiducie in rebus frivolis que nil proficiunt. Et in duodecimo impedimenta que accident ex parte regis et erit in hoc fortis et audax et capietur ab inimicis et erit timidus in omnibus rebus suis.

Jupiter cum fuerit in ascendente significat reverentiam et pulchritudinem et honestatem fidei et religionis disciplina quoque ac intentione et erit finis eorum in quibus est assiduatione et tribuetur ei in hoc principatus. Et in secundo collectionem multarum substantiarum cum ingenio et bona dispositione cum adeptione universorum que sunt de substantia. Et in tertio fortunam ex parte fratrum et sororum maiorum et multitudine gaudii ex parte propinquorum. Et in quarto prosperitatem ex religiosis mortuorum et ex terris atque hereditatibus suis ex testamentis et ex rebus antiqua et ablatione merorum et contrarietatem mali nisi quod ac tristitie et sterilitate ex omni orbe. Et in quinto multitudinem filiorum et bonitatem eorum et multitudine prosperitatis per eos et honesta laude in contentione divitum et nobilium et prosperitatem omnibus in quibus habet fiducia. Et in sexto paucitate infirmitatis et sanitate corporis et sublimitate ex parte suorum et prosperitatem ex pedimentis. Et in septimo gaudium ex parte mulierum et coniugii et adeptione de inimicis. Et in octavo ablationem substantie[illegible] interrogationis et quod cadet in manibus inimicorum suorum et occurret ei ex dissensio sed habebit finem laudabilem. Et in nono gaudium ex peregrinatione et honestate fidei et expositione sompniorum si deus voluerit. Et scito interrogaverit quidam viderit in sompnis aspicere planetas ac si separatur Jupiter et separatur ab eo et dicitur eidem planete ac separatus est Jupiter vel quod separatus est ab eo. Et si non fuerit ad interpretationem alicuius sompnii aspice ad quem separatur Jupiter ex planetis vel quod separatur ab eo quoniam secundum naturam planete erit interpretatio sompnii. Scito hoc. Et in decimo dictatione et collectione substantiarum et honestate laudis sublimitate quoque ac honore in hominibus. Et in undecimo laude ex parte amicorum et prosperitatem in hiis gaudium quoque et letitia atque effectum rei ex parte amicorum et prosperitatem in hiis que sperat de omni re in qua habet fiducia. Et in duodecimo paucitate et paupertatem atque indigentiam tristitia quoque ex parte impedimentum et merorem a servis.

Mars cum fuerit in ascendente significat tristitiam et timorem et contentionem et rerum hominum calliditate quoque et contrarietate et ablatione substantie absque laude et instrumentum in hiis que non pertinet ad eum. Et in secundo ablationem substantie et paupertate atque indigentia et contribulatione ministrorum. Et in tertio inimicitiam fratrum et separatione inter eos et interfectione eorum ab invicem. Et si tertia domus fuerit ex domibus Veneris significat contentionem ex fratribus et sororibus. Et si fuerit ex domibus Jovis significat multitudinem substantiarum negotiatorum. Et si fuerit ex domibus Saturni significat effosiones sepulcrorum et parietum et inquisitionem latronum. Et si fuerit ex domibus Mercurii significat sublimitatem eius per divinationem et scripturas et falsum testimonium eo quod loquatur ex dicta sapientum et patietur pericula vel tribulationes. Et si fuerit domus Lune significat fractionem parietum inquisitionem latronum et impedimentum in latrocinio in thoro. Et si fuerit domus solis significat abscissiones manuum et depredationem villarum. Et scito quod hec proprietas sunt Martis inter ceteros planetas. Et in quarto interitum et interfectionem et effusionem sanguinis et suspicionem sanguinis et erit finis huius rei in merore et tribulatione perplexa. Et in quinto multitudinem filiorum et fornicationem et iniuria et cadere et paucitate prosperitatis et gaudii cum eorum et erit metus eius cum hac domus. Et in sexto multitudinem infirmitatum et febres calidas siccas et excitationem famis merorem quoque ac tristitiam ex parte suorum. Et in septimo negotiationem et contentionem et coitum cum iniustitia et damnum propter hoc et contribulatione in omni rem contentione atque habet . . et inimicum cum hoc. Et in octavo interfectionem et abscisiones cuiusdam pedum et vituperationem turpissima sed atque acciet ex rebus mortuorum substantiam magna et patietur malum propter eas et abscidet de manu eius et cadet in paupertate magnam. Et in nono petitionem eorum et bellum potationem quoque vini et contentio atque sollicitudinem et multitudinem visionum et sompniorum mendacium. Et in decimo tribulationes ex parte regis et percussione flagellorum et angustia et carcere et penuria in metu et multitudinem bell . . . . in hiis que non permittit ad eum. Et in undecimo paucitate prosperitatis et inimicitiam antiquorum et amissionem substantie et ablatione fiducie in hiis que habet in corde. Et in duodecimo ingenia latronis et omnibus nationibus et dilatatione in omnibus que posuit operari et ablatione substantie et multitudine in manu . . . et inter se a bestiarum et desperatione id evidenter . . . si deus voluerit.

Caput in ascendente significat nominationem et sublimitatem ac fortitudinem secundum coniunctionem suam cum planetis. Et in secundo augmentationem substantiarum et fortuna maxima. Et in tertio acquisitionem possessionis et aptatione fidei ac veritate . . . . Et in quarto augmentationes proficuorum si fuerit in signis igneis vel aereis. Si non fuerit in signis terreis vel aquaticis verte sententiam de contrario. Et in quinto augmentationes filiorum et libertate ab adversis omnibus. Et in sexto fortune infinitis et augmentationem suorum et inter . . . tionem bestiarum. Et in septimo coitum et augmentatione societatum mulierum. Et in octavo fortitudine vite ac paucitate merorum. Et in nono fide et augmentatione religionis sed quod gu... convenerit cum eo ex planetis fortunis vel malis. Et in decimo interrogatione et de deo altissimo vel de re bona invisibili et significatione sublimitate et fortitudine et veneratione ac reverentia et fortitudine fortune in magisteriis. Et in undecimo multiplicatur opus et ei in deo et similiter. Et in duodecimo significat augmentatione malorum et paucitate fortunarum.

Cauda in ascendente significat separatione et detrimentum et eradicatione pericula quoque ac tribulationes et rerum diminutiones. Et in secundo paupertate et occupatione et casum aliorum ex quibus non suspicatur. Et in tertio destructionem fratrum et gravitate mixte amicorum suorum aut fortassis separabit aliquis fratrum suorum vel sororum. Et in quarto penuria sui indigentia et inimicitate atque acquisitione rerum absque prosperitatem. Et in quinto significat expulsione fortunarum et defectione hominum in filios et vilitate vestimentorum et indigentia filiorum. Et in sexto infirmitate et segnitie suorum et ancillarum ac debilitate bestiarum intellige. Et in septimo destructionem thori et fortitudinem inimicorum et contentiones. Et in octavo morte et religatis mortuorum et presentiam multis ac perditionis. Et in nono fortitudine mutationis et ... ac paucitate fidei. Et in decimo depo

sitiones et pericula et peregrinationem sive casum. Et in undecimo nichil opus est ei intus sic sunt dixerimus. Et in duodecimo significat paucitatem fortunarum et paucitatem malorum si deus voluerit

G

Ac sunt significationes planetarum et capitis et caude in duodecim domibus cum fuerint in suis esse medio / si autem fuerint in meliori esse / dic melius. si non fuerint in malo esse nec tene sententiam idest dic secundum bono. si malum et loquere audacter et noli dubitare in diminutas [illegible] quod dico tibi et prosperas quod invenies si deus voluerit

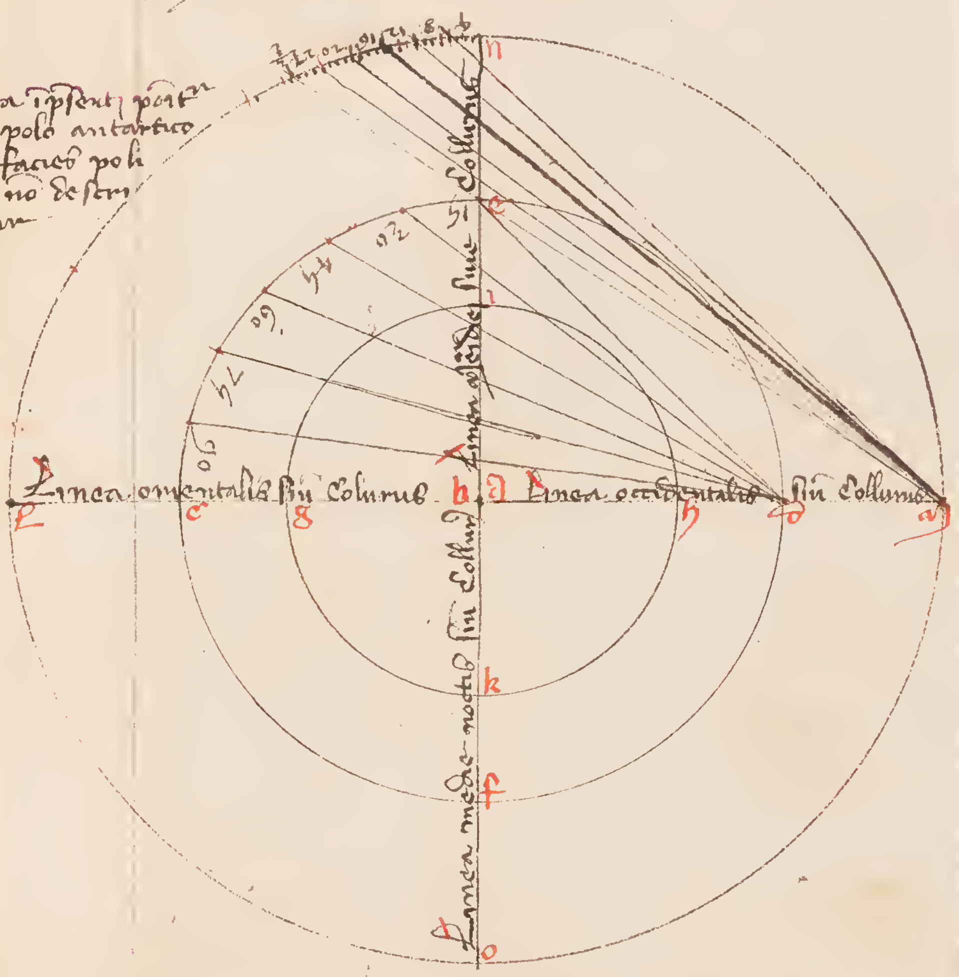
Saturnus significat opera que circha aquas et loca humida versantur ut sunt agriculturas et aquarum derivationes
Carceres custodiam
Servos eunucos
Ferrum et plumbum vendens
Carnes asinos et oves
Corna glandes et gallas
Mala granata acida
Cera et olivas vendes
Apros et rettilia terre
Canes et feminam nigram et agriculturas
Poma et toxica et quibus frigidum et siccum et mali odoris deinde stumentis nigra

Iupiter fructus primitivos argentum aurum et fructum significat
Vestem candidas et virides
Aves capras et omnes bestias habentes ungulas aptas ut cervum et similia
Mala granata dulcia
Persica
Cannamellum zuchemum
Poma gingium aloes et de genus olibanum masticham muscatum et similia et omne dulcis saporis et mali odoris
Itinera bona sapientia / fructus primitivos
Divinatores divinum cultus
Facit nobiles religiosos / iudices et notarios

Mars / gladios arcus loricas ghaleas et schuta
Vitrum Cumpimentum Sipna alba exalbando Lanceas et secures Femina Chollera vulturos Cimbuas / ulla [illegible]
Leones Sporos Cepe Furta Verbera Et qui / mortuorum sepulcra expoliant Carnifices Fabros et tinctores Cocos et panatterios et pistores tributa.

a Astrolabium e pars spere de spissa & in forma rotunda in palmo extensa ut in sequentibus declarabitur. Ymaginaverunt enim compositores astrolabii quod in spera esset duo circhuli se ortoghonaliter secantes in polis mundi s. in polo articho & antarticho. Qui circuli dividunt speram in quatuor partes equales quos circulos appellaverunt chollures. Unos circulos ymaginaverunt unum transire a polo articho in antarticum designando linea meridiana & medie noctis. Unde illam medietatem que e a polo articho in antarticum & secat. Venit negio dus appellaverunt illam meridiana. Et aliam medietatem que e a polo articho in antarticum vocaverunt lineam medie noctis. Alium aut circhuli ymaginati sunt transire per oriente & occidente. Cuius medietatem s. a polo articho in antarticum versus oriens appellaverunt semicirculum orientis. Et aliam medietatem semicirculum occidentis.

Nota in presenti parte d. p. polo antartico cum facies poli hic non describitur

Isti chollum que in spera erat circuli in plano imaginati fori sunt linee recte & dividunt in quatuor partes equales s. in linea Meridiana in linea medie noctis / lineam orientalem & lineam occidentalem & posuerunt etiam in linea ista duo diametra.

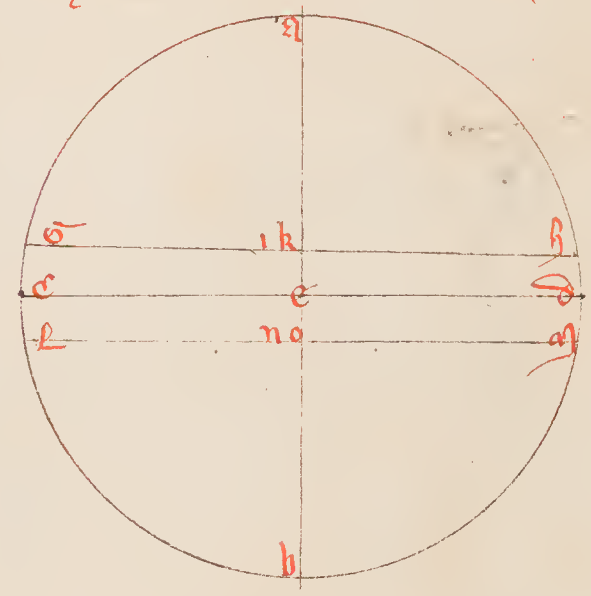
De equinotiali

Item ymaginati sunt alium circulum transire ab oriente in occidentem eque distante a polis & secans duos chollurios ortogonaliter quem circulum vocaverunt circulum equinotialem. Cum tres circuli sunt de circulis maioribus spere. Circuli sperem maioribus maiores dicunt hoc modo describi. Ymaginemus diamiter in spera que faciat puncta in circunferenziam spere dico quod circulus in spera qui transit per ista duo puncta dicitur de circulis maioribus.

De parallelis Cancri & Capricorni

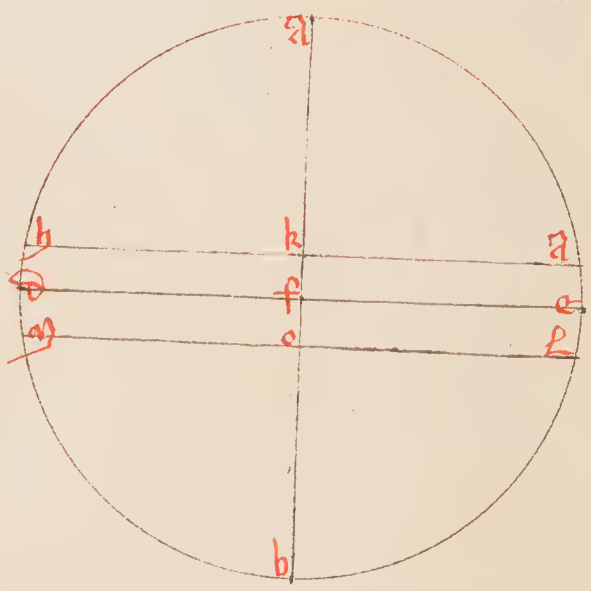
Ymaginati sunt & alios duos circulos equedistantes ad circulo Equinotiali per gradus /22/ m /30/ & 30 quod appellaverunt circulus Cancri. Et alterum versus polum antartichum longe ab equinotiali per tantam quantitatem quam appellaverunt circulum Capricorni. Quem quantitas vocatur ... de climatio quia tantum distat ab ecliptica ab equinotiali in maiori distanzia. Quos circulos appellaverunt parallelos quod non sunt de circulis maioribus.

Spera integra demostrans faciem meridianam

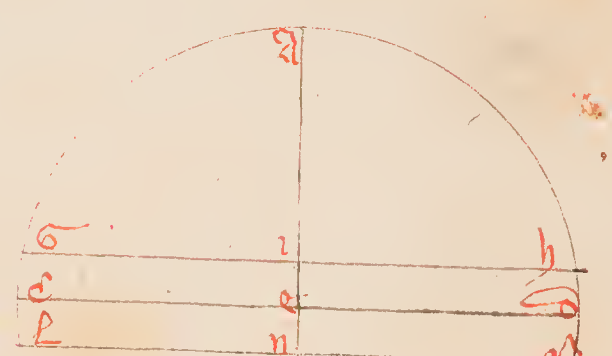

Spera demostrans cum lineis ductis a punto / d / super diamitros equinotialis Et cum lineis ductis a punto / a / super diametrum circuli Capricorni

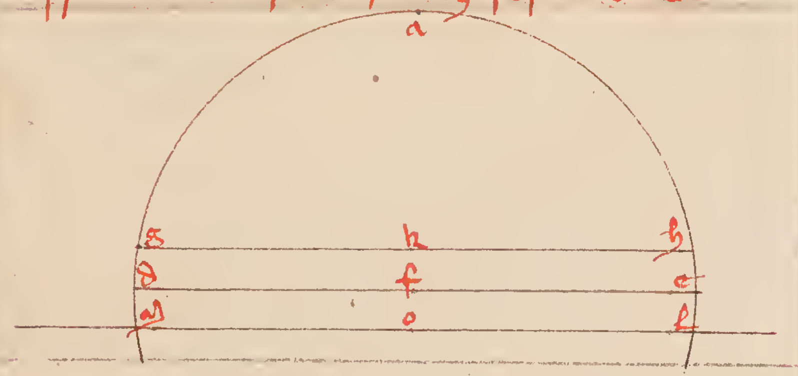
Spera demostrans faciem septentrionalis

Spera demostrans faciem meridianam

Spera de mostras faciez septẽtonale

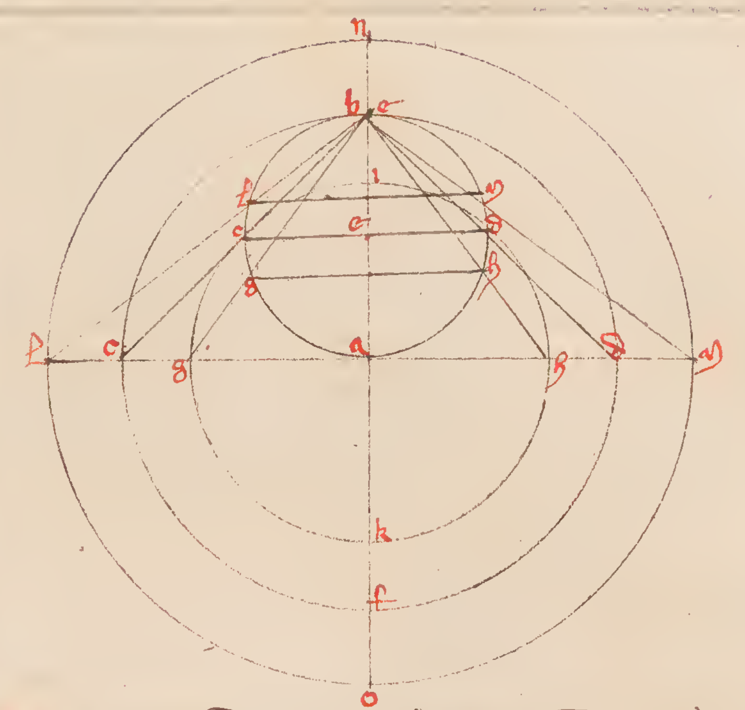
Et tunc clarius itelligat^ur^ ea q̄ dicere itendimus describimus figura spere cu᷑ dēis celis. Et describimus i polo artico. a. et in antartico. b. in oriente ubi collurus secat equinotiale. c. in occidente ubi collurus secat equinotialem. d. in medio celi ubi collurus secat equinotialem. e. Item i oriente ũ collurus secat parallellũ Cancri. f. In occidente ũ collurus secat parallellũ. g. In medio celi ũ collurus secat parallellũ Cancri. h. in media nocte ũ collurus secat parallellum. k. in oriente ũ collurus secat parallellum Capricorni. l. In medio celi ũ collurus secat parallellũ Capricorni. n. in media nocte ubi collurus secat parallellum Capricorni. o.

i occidente ũ collurus secat parallellũ Capricorni m.

Qualiter spera secat^ur^ et depingit^ur^

Postea ymaginati sunt q̄ spera eēt abscisa et secata i parallello Capricorni. Et q̄ adeo parallello Capricorni usq̄ ad polum antarticum totu abiecto. Ita q̄ spera esset plana ideo parallello Capricorni. Et posuerunt q̄ iaceret i aliq̄ loco plano sup planitie deorum parallelli Capricorni ita q̄ polus articus eēt i cacumine dēe spere. Tunc ymaginati sunt q̄ ipe polus articus eēt aliq̄ pondus q̄ deprimeret speram et reduceret eam formaz plana et rotundaz. Unqua deprimeret ymaginati sunt q̄ parallellus Capricorni crescerent et dilataret^ur^ cu tota illa parte q̄ ē usq̄ ad equinotiale scdm proportione distantie ab equinotiali. Quia pars spere quanto plus fuerit ppingor parallello Capricorni tanto plus fuerit dilatata. Et quanto plus fuerit ppe equinotiale tanto minus dilatata fuerit. Circulus aut equinotiale ymaginati sunt semper i sua mangnitudine. Tota aut illa pars spere ~~fuerit magna~~ q̄ ē ab equinotiali usq̄ ad polum articum restringeret^ur^ scdm proportione distantie ab equinotiali. Quia quanto pars spere fuerit magna ppe polu articum tanto plus restringebat^ur^. Et quanto plus erat ppe equinotiale tanto minus restringebat^ur^. Circulus vo Cancri q̄ ē inter equinotiale et polum articum similr restrictus fuerit ita q̄ qn reductus fuerit i plano minor erit qua sua prima forma. Equinotial semp mansit i magnitudine sue prime forme. Et circulus Capricorni fuit maior qua sua prima forma put manifeste apparet i figuris cu pdcis punctis

i polus

Ymaginati sunt ut spera figurata eēt ut supra et cum dēis punctis vz puntus. a. q̄ ē polus articus eēt supra lineaz recta. p. q. itaq̄ diameter a. b. erectus eēt pendicular sup linea. p. q. ita q̄ puntus. b. eēt i cacumine dēe spere. Tunc posuerunt lineas apunto. b. vz apolo artico una q̄ transit p puntu. m. spere et transiret usq̄ ad puntu. p. q. ibi similr puntu. m. describserunt. Et tunc adeo puto. b. posuerunt aliaz lineam p puntu. b. usq̄ ad aliaz. p. q. ibique describserunt l. Item apunto. b. duxerunt aliaz lineaz que transiuit p puntu. d. usq̄ ad aliaz. p. q. ibique describserunt. d. Item apunto. b. duxerunt lineam usq̄ ad aliam. p. q. p puntu c. ibiq̄ describserunt c. Item apunto. b. duxerunt aliaz lineaz que transiuit puntu h usq̄ adaliaz. p. q. ibique describserunt. h. Item adeo puto. b. duxerunt linea que transiuit p puntu g. usq̄ adaliaz. p. q. ibique describserunt. g. Tunc posuerunt pede circini mobilem i puntis h et g et fixu i punto. a. et describserunt circulum ibi q̄ fuit circulus Cancri et describserunt deos puntos transiuit linee q̄ describserunt p parallellum usq̄ ad puntu g et h. Item posuerunt pede circini fixu i puto. a. et mobi i sup c et d et describserunt circulum q̄ fuit circulus equinotialis sic linee dēe transierunt i spera p punta equinotialia. Item posuerunt pede circini fixu in. a. et mobilem i puntis. m. l. et describserunt circulum q̄ fuit circulus Capricorni sic linee transierunt i spera p puntu parallelli Capricorni et tali m̄ describserunt omnes tres circulos.

De lineis meridiana/medie noctis orientalis et occidentalis

Depressa spera ut sr collurus q̄ i spera erat icli i plano facto sunt linee recte secates se ortogonalr i punto a siue i centro a. ~~a punto o~~ et appellauerunt medietatez collurus que erat apunto a. i punto. o. linea medie noctis/medietate vo alterius collurus sibz apunto. a. i punto. l. appellauerunt lineam orientalem siu ~~circulum directum~~ orizzonte rectum orientalez siu circulum direct^um^. Et aliaz medietate apunto. a. i punto. m. appellauerunt lineam occidentalem siu circulum directum

celum autem extremum et maiorem appellaverunt celum Ca
pricorni. Minorem vero propinquiorem centro appellaverunt
celum Cancri. Circulum vero qui est inter istos duos ap
pellaverunt equinoctialem. Ymaginati iterum speram
esse ut prius cum predictis celis. Et quod a puncto D. ubi
collurus secat equinoctialem exiret lineam sive cordam u
sque ad punctum in quo collurus meridianus secat equinoctia
lem E. Similiter ymaginati sunt quod a puncto D exiret
lineam lineę sive corde 90 qui sunt a puncto E. usque a
punctum C. que corde secat semidiametrum F celi e
quinoctialis describendo super dictam semidiametrum ...
sive partes inequales 90 scilicet quanto magis erat
prope centro tanto magis erat minores. Et quan
to propinquiores puncto E tanto maiores. Di
cto quod illa pars celi que erat ad polo sive puncto
A. usque ad equinoctialem in puncto E. in depressione spe
re facta fuit illius magnitudinis que erat semidiam
eter equinoctialis celi ideo dicta pars celi quod fu
it divisa in partibus equinoctialibus 60 per depressionem spe
dictas partes occiderunt super illas partes sive intersc
ationes cordarum quas in semidiametro descripserunt
ideo in illa linea recta inequalis. Ymaginati
sunt etiam quod a puncto M. ubi collurus occidentalis
secat parallellum Capricorni exiret corda sive li
nea que venit usque ad eundem parallellum Capricorni
ubi linea meridiana secat ipsum parallellum in
puncto N. et similiter lineę 24 euntes ad unumquodque
de illis gradus $23\frac{1}{2}$ a puncto N. versus punctum L se
cantes partes paralelli N. dicto quod pars N. L di
visa in partem $23\frac{1}{2}$ gradus spera depressa fuit dicte partes
occiderunt super intersecationes quas dicte lineę
fecerunt super predictam diametrum et sic intersecatio
nes ipsius diametri fuerunt inequales ita et
partes celi N. L super recta linea fuerunt ineq
uales. Et quanto propinquiores fuerunt puncto N.
tanto minores. Et dico quod illa linea ducta
a puncto M in gradus 23 minuta 33 secunda 30 a puncto N.
in punctum L. transit recte equinoctialem in pun
ctum E. Item dico quod linea ducta a puncto D.
per 23 gradus 33 minuta 30 secunda a puncto E. usque a puncto
C transit recte parallellum Cancri in quo collurus
medii celi secat parallellum in puncto I.

De Aurora

Ymaginati sunt iterum speram ut prius et in ipsa
spera esse parallellum orizzontis obliqui eq
uidistantem ab ipso parallello per gradus 18 et ex parte
dico quod quando sol pervenit ad ipsum celum pa
rallellum ex parte orientis tunc initium aurore
sive crepusculum matutinalem est. Et cum per
venit ad eundem parallellum ex parte occiden
tis tunc est finis crepusculi   sive ve
spertini. Tunc autem ymaginati sunt speram
depressam ut prius. Et viderunt quod parallellus
ille ceciderat longe ab orizonte obliquo per
gradus 18 usque ad lineam medie noctis

De almuchantarath

Cum collurum paralelli et equinoctialis in tabulis
cuiuscumque regionis sit et esse debent unifor
mes tam almuchantarath et azimut et hore
non sunt in qualibet regione ut tabula uniform
is ymo diversificantur secundum diversitatem regio
nis ut inferius dicetur. Ymaginati sunt igitur compositores
quod in quacumque regione voluerint facere ta
bulam sive faciem astrolabii quod linea exiret

a centro terre et transiret per regiones illas usque ad fir
mamentum et terminaretur in linea meridiana illius
regionis. Dico quod ille punctus in quo dicta linea
terminatur in linea meridiana vocatur cenit Capi
tis. Quando igitur voluerint facere tabulam ad ali
quam regionem primo inquisierunt latitudinem latitudo
illius regionis. Et ymaginati sunt quod cenit illius
regionis tantum distat in linea meridiana quanta
est latitudo illius regionis. Tunc acceperunt
gradum unum longe a cenit in linea meridiana ex parte
poli artici. Et unum ex parte poli antartici in quo
gradu describserunt celum circa cenith equidistante
ab eo. Et ita fecerunt 2 gradus 2 3 4 et cetera. Ex u
traque parte in uno quoque celo describendo super punctum
cenith ut in primo gradu fecerunt quousque pervenerunt
ad gradus 90. Et ex utraque parte 90 celos describ
endo ita quod ille celus pervenit recte in orizzote
illius regionis. Et quia ymaginati speram esse
assersam et secata in parallello Capricorni celi illa que
transierunt ultra dictum parallellum non pervenerunt
integrum et completum ymo abscisi. Tunc ymaginati
sunt quod spera deprimeretur ut prius. Et quia dicti
celi non erant celanos super centrum poli sed su
per cenith ideo circa polum celi non occiderunt
ymo diversi et oblique. Dico igitur quod cum spera
depressa fuit cenith occidit super diametrum eq
uinoctialem intersecationibus supra dictis scilicet a toto
gradu qui erat latitudo illius regionis et per consequens
sequentes omnes celi circa dictum cenith. Et
quia super dictam diametrum gradus sive intersecationes
fuerunt inequales ideo dicti celi occiderunt in ta
bula diversi sive obliqui inequales. Quos celos
vocaverunt almuchantarath

De azimuth

Iterum ymaginati sunt speram in sua forma prima
et a puncto cenith duxerunt celos quorum
unus iret per orientem in occidente scilicet ut
prius oriente usque ad punctum C versus occi
dente usque ad punctum D. Postea diviserunt
orizonte scilicet medietatem que est ab equinoctiali
versus septentrionem in partes equales 180.
Et similiter aliam partem diviserunt in similes
partes 180 et duxerunt celos 180 ad cenith tran
seuntes per omnes istas partes que erant ex utraque
parte orizzontis 360 quos celos appellave
runt azimuth. Post hoc ymaginati sunt speram
depressam ut prius. Et quia dicti celi non era
bant a polo ymo a cenith ideo non occiderunt
recti ymo obliqui ut in sequenti figura apparet.
Et per consequens divisiones facte in orizote
equales occiderunt inequales. Ita quod quanto
dicte partes vel divisiones erant propinquiores
lineę medie noctis tanto fuerunt strictiores
atque lineę azimuth breviores. Et quanto
plus fuerunt propinquiores lineę meridiei tanto
magis partes ille fuerunt latiores. Et lineę
azimuth longiores

De horis

Ymaginati sunt iterum speram esse in sua forma ut
prius et processerunt ultra polum articum versus
lineam mediam medie noctis in ultimus al

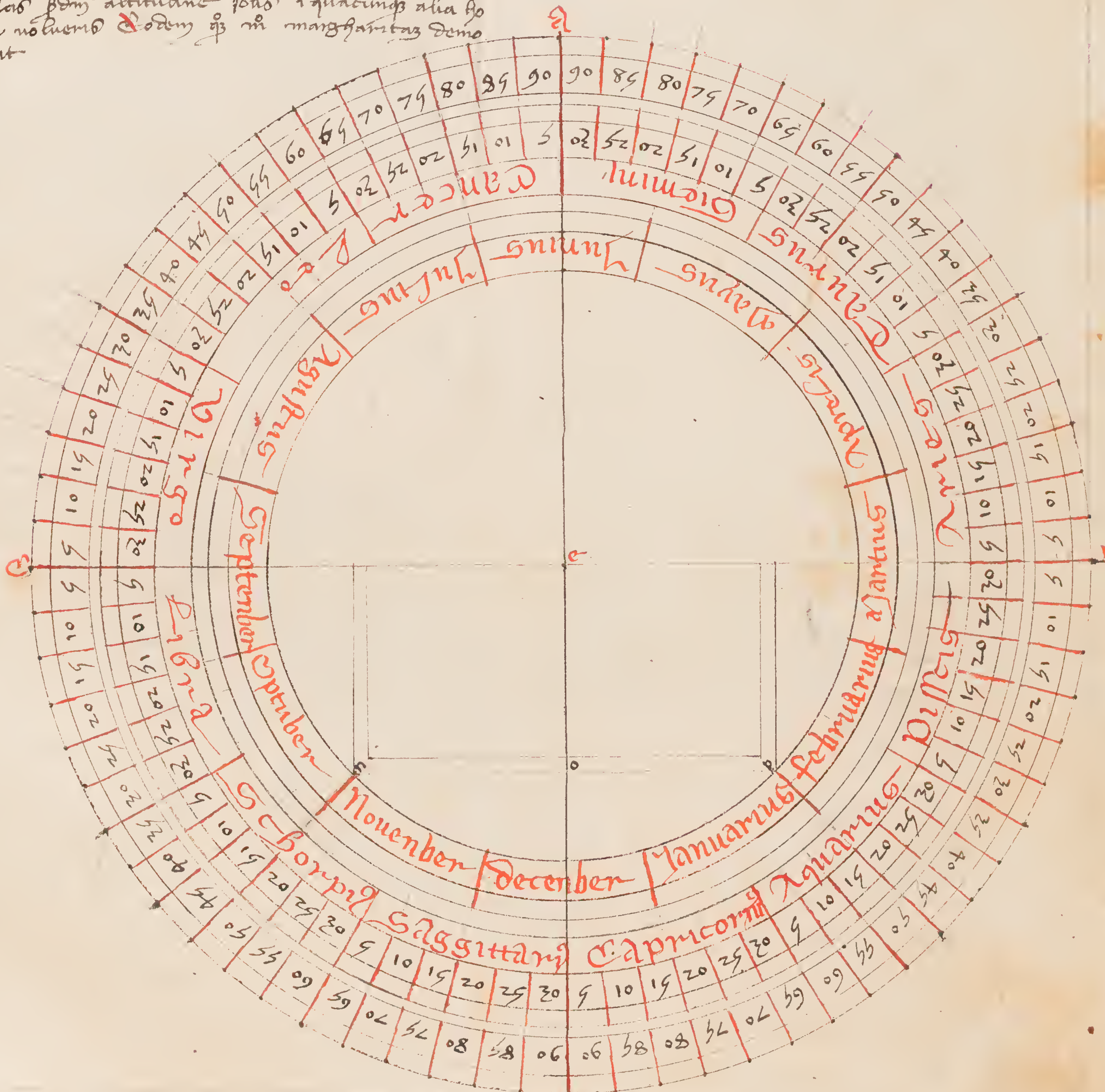
almucantarath quae designat circulum orizontis secat circulos Cancri et equinoctialis et Capricorni. Et in qualibet secatione aliud fecerunt. Fuerunt notae in circulo Cancri ex parte orientis r. Et ex parte occidentis s. Deinde diviserunt circulum Capricorni a puncto p. usque ad lineam mediae noctis in partes sex equales scribendo in puncto primae partis /1/ in secundo /2/ ~~in~~ in tertio 3 / et sic successerunt. Deinde circulum a puncto q. usque ad lineam mediae noctis in sex partes equales et in sex partes equales ~~procedentes~~ facientes notas ut prius. Similiter quoque diviserunt circulum equinoctialem a puncto e scilicet ab intersecatione orientali equinoctialis cum orizonte obliquo usque ad orizontem mediae noctis. Et similiter a puncto d videlicet ab intersecatione occidentalis equinoctialis cum orizonte obliquo ad lineam mediae noctis scribendo in punctis ut fecerunt in circulo Capricorni. Eodem et modo diviserunt circulum Cancri a puncto r usque ad lineam mediae noctis et a puncto s usque ad lineam mediae noctis. Deinde sic duxerunt lineas circulares ex utraque parte a prima divisione Capricorni et prima equinoctialis usque a prima Cancri. Et ita fecerunt de 2a ad 2am et de 3a ad 3am et sic de ceteris. Quas lineas ymaginati sunt esse horas noctis. Circa predictos terminos transit sol in nocte. Ymaginati sunt iterum spheram depressam ut prius. Et quia dictae lineae recte non veniebant a polo, ideo non ceciderunt recte ymo tortuose ut in figura horarum apparet. Et sic fecerunt horas duodecim. Et reperit horarum prima in orizonte occidentali. Postea 2a / 3a usque ad 6am quae terminatur in linea mediae noctis. Et post lineam mediae noctis fecerunt horam 7am / 8am usque ad 12am quae terminatur in orizonte orientali. Iterum ymaginati quod cenith regionis esset longe ab equinoctiali gradus 66 minuta 26 secunda 30. Et invenerunt quod cenith illius regionis cadebat in linea mediae noctis in circulo Cancri quod est a puncto k. Et quia ad faciendas horas nullam divisionem invenire potuerunt in circulo Cancri, ideo diviserunt solummodo circulum equinoctialem et Capricorni per 12 divisiones ut supra videlicet circulum equinoctialem ex parte mediae noctis diviserunt a puncto c usque ad punctum d per 12 partes equales. Et similiter diviserunt circulum Capricorni a puncto p usque ad punctum o. Et diviserunt lineas k usque ad quamlibet dictarum divisionum. Tunc ymaginati fuerunt spheram depressam ut prius. Et invenerunt quod ad circulum Cancri versus polum nulla erat divisio horarum. Ideo invenerunt quod sole existente in circulo Cancri dies habebat horas /24/ et nichil erat noctis quia principium Cancri non transcendebat orizontem ideo non tangebat aliquam horarum noctis sed semper in illa die per spatium diei currebat. Existente in principio Capricorni nox continebat horas 24 et nichil erat diei. Iterum ymaginati sunt quod cenith regionis esset longe per gradus 69 minuta 45 et invenerunt quod orizon cadebat in circulo mediae noctis ultra circulum Cancri per gradus 4 minuta 3 secunda 30 et ibi fecerunt punctum t. Deinde diviserunt circulum equinoctialem et Capricorni per 12 divisiones ut supra ducentes lineas circulares a puncto t per quamlibet dictarum divisionum. Tunc ymaginati sunt spheram depressam ut prius. Et invenerunt principium Geminorum et finis Cancri in linea mediae noctis tangebat dictum punctum t. Necesse ergo fuit quod existente sole inter duos terminos semper appareret sol in regione illa quia tunc vadit in orizonte ex parte spatii diei. Et existente sole ad principium Sagittarii usque ad finem Capricorni semper erit nox quia existente sole inter duos terminos continue vadit ultra orizontem in spatio noctis. Iterum ymaginati quod cenith regionis esset longe per gradus 78 minuta 30 et invenerunt quod orizon cadebat et in linea mediae noctis ultra circulum Cancri per gradus 15 minuta 3 secunda 30. Et ibi fecerunt punctum v. Deinde diviserunt equinoctialem et Capricornum ut supra et a dicto puncto v duxerunt lineas circulares per quaslibet divisiones. Tunc ymaginati sunt spheram depressam ut prius. Et invenerunt quod principium Tauri et finis Leonis in linea mediae noctis tangebat punctum v. Ideo necessarium fuit quod sole existente in principio Tauri usque ad finem Leonis semper appareret super terram in regione illa quia tunc vadit in orizonte per spatium diei. Et existente ad principium Scorpionis usque ad finem Aquarii semper occultatur ibi quia semper vadit ultra orizontem in spatio noctis. Iterum ymaginati sunt quod cenith regionis esset sub polo artico. Et invenerunt quod orizon erat unum et idem cum circulo equinoctiali. Et quod principium Arietis et finis Geminorum tangebat orizontem; ideo necessarium fuit quod sol ibi continue appareret ipso existente a principio Arietis usque ad finem Virginis. Et ad principio Librae usque ad finem Piscium semper ibi occultatur.

De ecliptica et signis zodiaci

Item ymaginati sunt spheram esse ut prius. Et imaginati sunt circulum transeuntem per orientem et occidentem secantem equinoctialem in punctis ubi collurus qui transit per orientem et occidentem secat equinoctialem. Et transiens dictus circulus per parallelos Cancri et Capricorni scilicet ubi collurus meridiei et mediae noctis secat dictos parallelos. Hunc circulum vocaverunt circulum eclipticae qui est de circulis maioribus. Hunc circulum diviserunt in duodecim partes equales quas appellaverunt signa videlicet Aries / Taurus / ~~Cancer / Leo / Virgo / Libra~~ / Gemini / Cancer / Leo / Virgo / Libra / Scorpius / Sagittarius / Capricornus / Aquarius / et Pisces. Ponentes principium Arietis in orizonte ubi collurus secat equinoctialem scilicet ex parte septentrionis. Et ex parte meridiei finem Piscium. In puncto mediae noctis ubi collurus secat parallelum

que linee designate duo spatia quarum unus sit
maior altero in uno quorum scilicet maiori scribere poss-
is figuras horarum Et in alio gradus designare Et
ad eandem lineas divide in partes duodecim equales
Et scribe in prima divisione que est prope centrum
.1. in 2a scribe 2 sic procedas usque ad divisio-
nem ultimam in qua scribes 12 postea vero spatium
quod est prope lineam fiducie divide per 5 qualibet 12am di-
visionum si potes vel per plures sive pauciores
partes secundum magnitudinem quadrantis Et ipsas
divisiones pone in linea prima que eadem divisiones
es etc. scribat horas diei ~~tali~~ nisi Nota ad
inveniendum horas pone regulam in gradus altitudi-
nis atot per quot ascendit sol in meridie illius
diei qua quis Et ~~vide~~ vide qua illarum divisi-
onum fiducie tangit lineam hore sexte Nam
illa divisio demonstrabit tibi tota illa die so-
lis horas illius diei movendo eam per horas
alias secundum altitudinem solis in quacumque alia ho-
ra volueris Et eodem quod est in margaritam demo-
strat

figura dorsi astrolabij

De facie astrolabii facienda

Cum facere volueris faciem astrolabii primo et ante omnia fac tabulam subtilem et planam et equalis grossitudinis in omni parte et rotundam secundum descriptionem circuli limbi ita quod tabula ipsa recte et equaliter cadat super matrem tangendo limbum ex omni parte. Dimitte enim in extrema parte tabule ultra rotunditatem denticulum unum ad longitudinem et latitudinem concavitatis quam fecisti in limbo in qua concavitate possit intrare denticulus ille usque ad summum immobiliter permanendo in ipsa. Tunc in medio latitudinis ipsius denticuli fac punctum super quod pone regulam atque super centrum tabule et describe lineam que sit diameter ipsius ad ultimum. Tunc pone regulam super matrem ita quod denticulus intret in concavitate limbi et vide diligenter si diameter eius cadat in ipsa divisione limbi. Et vide diligenter si diameter eius cadat in prima divisione limbi et caput diametri oppositum cadat in gradu 180 longe ab ipsa divisione prima. Et tunc scias te veraciter operatum fuisse aliter non. Deinde pone pedem circini immobilem in centro et pedem mobilem longe ab extremitate tabule per tantam distantiam quantam vis facere denticulum retis et sic describe circulum. Qui erit circulus Capricorni sive solstitium yemale et fac et aliam diametrum que secet primam orthogonaliter in centro. Deinde scribe .a. in superiori parte ubi diameter secat circulum Capricorni. Et in opposito scribe .b. In diametro transversali ex parte orientis scribe .c. Et ex parte occidentis .d. et in centro .e. Erit enim linea .e.a. linea meridiana. linea .e.b. linea medie noctis. linea .e.c. orientalis. linea .e.d. occidentalis. Deinde quartam circuli .d.b. divide in 90 partes equales de quibus accipe partes 23 et dimidiam longe a .b. versus .d. ducendo intersectionem a puncto .b. et ibi fac punctum .f. et super .c. eundo. Pone ergo regulam super punctum .f. et super .c. et ubi regulam secat lineam .e.b. ibi fac punctum .g. Tunc pone pedem circini immobilem super centrum et pedem mobilem super .g. et describe circulum et ubi dictus circulus secat lineam meridianam scribe .h. et ubi secat lineam orientalem scribe .i. Et ubi secat lineam occidentalem scribe .k. qui erit circulus equinoctialis quem divide in partes 360 equales de quibus in quarta que est a puncto .g. versus .k. accipe partes 23 1/2 longe a puncto .g. versus .k. Et ibi fac punctum .l. super quod pone regulam atque super punctum .i. et vide ubi regulam secat lineam .e.g. et ibi fac punctum .m. Tunc pone pedem circini immobilem in centro et pedem mobilem in puncto .m. et describe circulum qui erit circulus Cancri sive solstitium estivale. Scribe ergo .n. ubi circulus ipse secat meridianam. Et ubi secat lineam orientalem scribe .o. et ubi secat occidentalem .p. ut in figura scripta apparet.

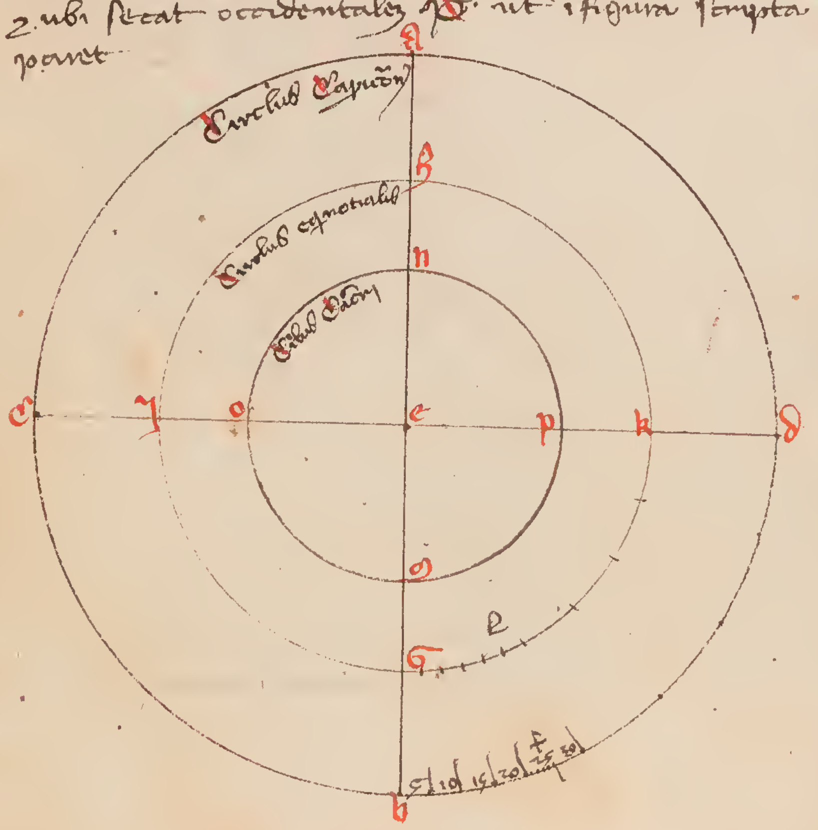

figura demonstrans faciem astrolabii

De almucantarath fiendis in facie astrolabii

Cum volueris facere almucantarath in facie astrolabii primo vide et considera ad quam latitudinem sive regionem facere vis et quot gradus erit ipsa latitudo tot gradus accipe in linea meridiana scilicet a puncto .h. versus .b. Et ibi fac punctum .q. scilicet in circulo equinoctiali super quem punctum .q. pone regulam atque in puncto .k. Et ubi regulam secat lineam .e.a. que est linea meridiana ibi fac punctum .r. Qui erit cenith illius regionis. Deinde pone regulam super punctum .k. et super unum gradum longe a puncto .q. versus .b. idest super intersectionem unius gradus facta in equinoctiali longe per unum gradum a puncto .q. que longitudo graduum accipitur ad circulum limbi accedens et ubi cadit regulam in equinoctiali ibi fit intersectio et sic intellige per sequentes. Et ubi regulam secat lineam .e.a. fac quandam notam linea vero que est inter istas duas notas divide in duas partes equales et pone pedem circini immobilem in medio earum ita quod pes mobilis cadat in utraque nota et sic describe circulum qui circulus almucantarath. Similiter autem pone regulam et super gradus longe a puncto .q. versus .h. Item a puncto .q. versus .b. et fac duas notas in linea meridiana ut prius fecisti in medio quarum pone pedem circini immobilem ita quod pes mobilis cadat in utraque nota Et sic describe circulum ut prius fecisti qui circulus erit secundus almucantarath et sic procedas de gradu in gradum extra utraque parte usque dum veneris ad gradus 90 tunc note quedam almucantarath cadunt in linea .e.b. sive in linea medie noctis. Circulus autem descriptus cum gradibus 90 erit orizon obliquus regionis illius ad quam facta est tabula illa quod orizon obliquus debet terminari in puncto .k. et in puncto .i. Si omnis linea .e.a. non erit satis longa ad faciendas notas predictas protrahe eam extra punctum .a. per tanta longitudinem quod sufficiat ad dictas notas faciendas Et quod astrolabia sive facies non possunt fieri de gradu in gradu ymo in aliquibus fuerit de 2 in 2 gradus 1/2 vel de 3 in 3 vel de 4 in 4 vel de 5 in 5 vel de 6 in 6 secundum magnitudinem et parvitatem astrolabii

ibi fac notam. Item pone regulam in puncto k et in gradu 1 longe a puncto .q. versus .h. et ubi regulam secat lineam .e.a. +

vel fiunt duo secundum longitudinem ... astrolabium

De aurora fienda in facie astrolabii

Cum enim volueris facere lineam aurore sive crepusculi pone regulam in gradu 108 longe a puncto .q. versus .h. et ibi fac notam hec cadit in linea .e.a. extra punctum .a. extra circulum limbi super qua nota pone regulam et super punctum .k. et ubi regulam secat lineam .e.a. ibi fac notam. Item pone regulam in gradu 108 versus .b. et hoc est ducitur ad centrum scilicet in circulo equinoctiali et ibi fac notam super quam notam pone regulam et super punctum .k. et ubi regulam secat lineam .e.b. scilicet ex parte .b. que est linea medie noctis ibi fac aliam notam. Et lineam que est inter istas duas notas divide in duas partes equales Et pone pedem circini in medio earum ita quod pes mobilis cadat in utrasque notas Et sic describe circulum ab oriente in occidentem et terminetur in circulo Capricorni ex utraque parte qui erit circulus aurore sive crepusculi scilicet quod quando sol pervenit ad illam partem circuli que est ad lineam medie noctis versus orientem tunc est initium crepusculum matutinalis Et quando sol pervenit ad illam partem circuli que est alia medie noctis versus occidentem tunc est finis aurore sive crepusculi serotini

fighura demostrans almuchatarath

De azimuth fiendis in facie astrolabii

Cum volueris facere azimuth primo considera ze-
nith illius regionis ad quam facere vis tabulam
ut supra ostensum est. Deinde pone pedem circini
immobilem in lineam medie noctis in tali loco quod
pes mobilis cadat in zenith illius regionis et
in puncto .y. Unde circulus fiendus secabit equinoctia-
lem et orizontem orientalem. Et in puncto .k. in
circulus et fiendus secabit orizontem occidentalem et
equinoctialem. Nunc quidem intersecatio accipitur
sicut illa de tribus punctis et sic describe circulum
completum qui transeat per ista duo puncta scilicet per punctum
.k. et per punctum .y. et punctum regionis. Et secet
lineam medie noctis in puncto .x. scilicet in ipsa inter-
secatione quam facit iste circulus. Et in linea medie
noctis scribe .x. punctum .x. cadit in linea medie
noctis ducta ex circulum limbi qui circulus describit
primum azimuth. In puncto autem in quo posuisti pedem
circini immobilem scribe .b. usque ad finem astrolabii
et in plus si necesse est in quantum quidem linea nece-
ssarium est ut cadat omnium azimuth centra.
Deinde divide deinde circulum primi azimuth a pu-
ncto .y. versus punctum .x. in partes 90 equales.
Et similiter dividas a puncto .x. usque ad punctum .k.
in 90 partes equales. Tunc pone regulam super
zenith et super primam divisionem quam fecisti a puncto
.y. versus .x. Et ubi linea / e.y. / que vadit ad
a centro versus oriente secat^r angulo ibi fac punctum.
Et similiter facias cum qualibet divisionum que sunt inter
.y. et .x. et cum zenith notando semper in linea .e.y.
Similiter quoque facias cum omnibus divisionibus que sunt
a puncto .y. in puncto .k. et cum zenith semper notando in
linea .e.k. Deinde pone pedem circini immob-
ilem in linea que secat ortogonaliter lineam medie
noctis in puncto .f. in tali loco quod pes mobilis ca-
dat in zenith et in prima divisione que est a puncto .y.
versus .e. et in puncto .x. quod facere poteris si inter-
secabis inter zenith et punctum .k. et punctum .y. Et
sic describe circulum ab orizonte orientali qui
transeat per zenith usque ad oppositam partem ad
circulum Capricorni sive orizontem occidentalem.
Tunc noli restringere neque ampliare circinum
set in illo statu pone pedem circini immobilem super
predictam lineam que secat ortogonaliter lineam medi-
e noctis a puncto .f. in tali loco quod pes mobilis
cadat super zenith et super primam divisionem que
est a puncto .k. versus .e. et sic describe circulum
ab orizonte occidentali qui transeat per zenith
et vadat usque ad circulum Capricorni sive ori-
zontem occidentalem ex parte opposita. Et
similiter facias in secunda divisione in 3^a et in
4^a et cetera usque ad 90 ex utraque parte. Et habe-
bis omnes azimuth completos. Et est necess-
arium quod in quocumque loco ponatur pes circini
immobilis cadat in zenith. Et quod pes mo-
bilis similiter cadat in puncto .x. Aliter autem
dicta linea cum linea medie noctis non esset or-
togonalis. Et quia durum esset 90 azimuth facere
ex utraque parte tabule. Ideo facere poteris de duobus
in duobus et provenient azimuth 45 vel de tribus in tribus
et provenient 30 / vel de 5 in 5 et provenient 18
vel de sex in sex provenient 15 / vel de 9 in 9 et pro-
venient 10^m secundum quod est magnitudo illius astrola-
bii.

figura de monstrando azimuth

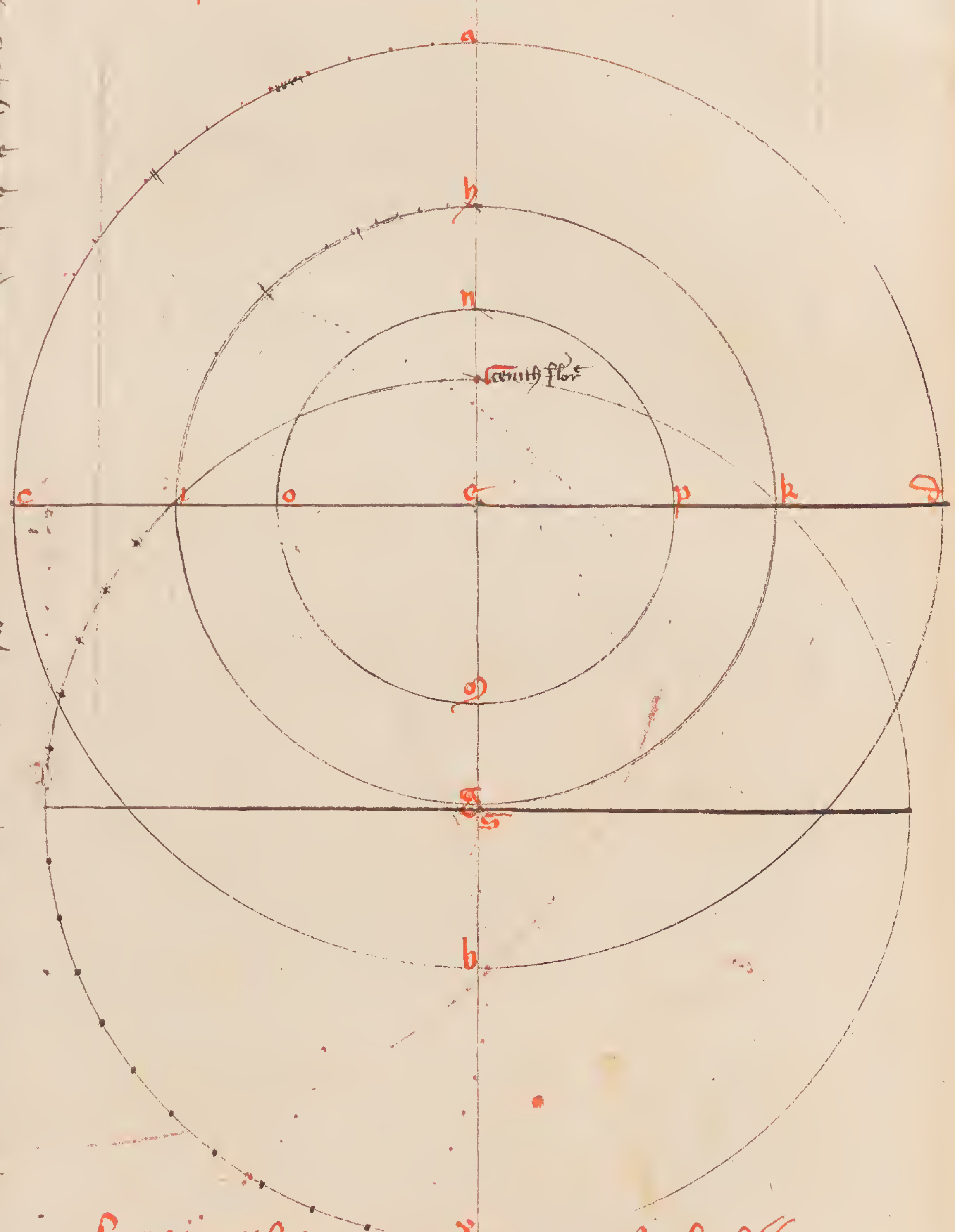

figura rethis astrolabii

De horis faciendis in facie astrolabii

Cum volueris constituere horas in facie astrolabii divide circulum Cancri ab orizonte orientali scilicet obliquo usque ad lineam medie noctis in 6 partes equales. Tunc super punctum prime divisionis que est ab orizonte orientali versus lineam medie noctis scilicet super 2^am^ 2 super 3^am^ 3 super 4^am^ 4 super 5^am^ 5 sextus autem punctus debet cadere in linea medie noctis recte. Item divide circulum Cancri scilicet ab orizonte occidentali usque ad lineam medie noctis similiter divide in sex partes equales scribendo in ipso puncto qui est ab orizonte occidentali usque ad lineam medie noctis scilicet in primo 2 in 3° 3 et sic de aliis punctis in alia parte fecisti. In circulo Capricorni aut Equinoctiali eidem orizonti recto et obliquo. Et in circulo Capricorni ab orizonte orientali usque ad lineam medie noctis et ab orizonte occidentali usque ad lineam medie noctis predictam. Et in dictis punctis scribe ut in circulo Capricorni scripsisti. Deinde pone pedem circini inmobilem in tali loco quod pes mobilis cadat super primum punctum circuli Cancri et super primum Equinoctialis et super primum Capricorni ex parte orientis. Quod non facere poteris si feceris intersecationem trium punctorum et deinde scribe circulum qui transeat per ista duo puncta scilicet a primo puncto Cancri usque ad primum equinoctialis et primum Capricorni. Tunc dicto circino non ampliato neque restricto pone pedem mobilem in tali loco quod pes mobilis cadat super primum punctum Cancri et super primum equinoctialis ad quod Capricorni et fac circulum prout fecisti ex parte orientis quod facere poteris si feceris intersecationem circino non ampliato nec restricto inter illud quod inter lineam .E.B. et zenith per quod punctum debet transire azimuth. Postea vero pone pedem circini inmobilem in tali loco quod pes mobilis cadat in secundo puncto Cancri Equinoctialis et Capricorni ex parte orientis et fac circulum qui secet ista duo puncta prout prius fecisti. Cum quo circino non ampliato nec restricto fac circulum qui secet secunda puncta que sunt ex parte occidentis. Similiter autem facias in tertius et quartus et in quintus punctus tam ex parte orientis quam ex parte occidentis et habebis horas duodecim constitutas. In primo quorum spatio hore quod ex parte occidentis scribe scilicet in 2° 2 in 3° 3 et sic procedas scribendo in quolibet spatio usque ad ultimum in quo scribas 12 que hora 12 finitur in orizonte orientali. In medio autem ipsius tabule scilicet inter circulum et orizontem scribas latitudinem ad quam facta est tabula illa.

De rethe facienda in facie astrolabii.

Cum volueris facere rethem in astrolabio fac tabulam illius magnitudinis que est una tabularum facierum astrolabii in qua describe circulos scilicet Cancri Equinoctialis et Capricorni similes equales illorum qui descripti sunt in facie astrolabii fecisti secantes se ortogonaliter in centro. In punctis autem in quibus dicta diametra secat dictos circulos scribe puncta similia illorum que in facie astrolabii scripsisti ut supra. Deinde pone pedem circini inmobilem in linea E.D. vel in tali loco in medio .A. .H. quod pes mobilis cadat in puncto H in circulo Capricorni secat lineam meridianam. Et in puncto A in circulo Cancri secat lineam medie noctis et cadat in puncto Y et K ubi Equinoctialis secat lineam orientalem et occidentalem et sic deinde scribe circulum qui erit circulus linee ecliptice. In eius centro scribe .G. In quo centro pone pedem circini inmobilem et restricto circino fac circulum qui parum distet a primo in quo spatio possis gradus designare. Item restricto circino aliquantulum fac alium circulum qui tantum distet a secundo quod in illo spatio possis numeros graduum scribere. Item restricto circino fac alium circulum sic distantem a 3° quod in illo spatio possis scribere nomina signorum. Tunc suspende dictam tablam in circulo exteriori et interiori scilicet fac quod dicta scissio transeat ex utraque parte tabule equaliter. Et dimitte ex circulo Capricorni in linea meridiana denticulum ex puncto H qui vadit usque ad limbum qui scindat per medium linea meridiana. Medietatem vero ipsius denticuli que est ad lineam meridianam versus occidentem abrade ita quod acies ipsius denticuli recte remaneat in linea meridiana. Cum denticulus vocatur almuri sive ostensor. Dimitte et in ipsa brachia interius et ex secundum quod in figura infra scripta patet. Postea in centro ipsius tabule sive rethis in puncto G fac foramen illius magnitudinis quam fecisti in tabula et matre. Tunc pone dictam tablam sive rethem super faciem astrolabii. Et cum clavo sive axe clavi sive constringe alidadam matrem tabulas et rethem insimul et pone in dicto clavo equum sive cuneum qui teneat omnia insimul bene et equaliter constricta. Deinde pone denticulum sive almuri in linea meridiana que est in principio divisionum limbi. Et ubi linea meridiana tunc secat eclipticam sub tabulis. Prima ubi a puncto H versus orientem erit initium Capricorni. Et ubi dicta diameter secat lineam medie noctis in puncto .A. ex parte occidentis ibi erit initium Cancri. Ubi enim alia diameter secat eclipticam ex parte orientis in puncto Y versus mediam noctem ibi erit initium arietis. Et ubi dicta diameter secat eclipticam in puncto K versus occidentem ex parte meridiei ibi erit initium libre. Tunc move rethem donec almuri cadat in gradu 32 minuti 13 limbi. Et ubi lineam meridianam tunc secat eclipticam ibi fac notam quia ibi erit principium aquarii. Et ubi lineam medie noctis secat eclipticam fac aliam notam quia ibi erit principium leonis. Item move rethem versus occidentem donec almuri cadat in gradu 62 minuti 7 limbi. Et ubi linea meridiana tunc secat eclipticam ibi fac notam quia ibi erit principium piscium. Et ubi lineam medie noctis secat eclipticam ibi fac aliam notam quia ibi erit principium virginis. Postea vero move rethem versus orientem usque dum almuri cadat in gradu 32 minuta 13 limbi longe ad lineam meridianam. Et in linea meridiana tunc secat ecliptica ibi fac notam quia ibi erit initium sagittarii. Et in linea medie noctis secat eclipticam ibi fac notam quod ibi erit initium geminorum. Item move rethem donec denticulus cadat in gradu 62 minuta 7 limbi longe a puncto H versus orientem. Et ubi linea meridiana secat eclipticam ibi fac notam quod ibi erit initium scorpionis. Et ubi linea medie noctis secat eclipticam ibi fac aliam notam quia ibi erit principium tauri

De eadem rethem

Tunc dictam rethem exclaua et extrahe ad faciem astrolabii et pone regulam super punctum C vel 3 in centro et super primam divisionem quam fecisti in ecliptica et scinde omnes illos tres circulos et similiter facias de secunda divisione in 3a et in 4a et cetera usque ad 12am. Et nota quod si ducatur linea a principio cuiuslibet signi per centrum usque ad oppositam partem necessarium est ut cadat per circulum rethe in principio oppositi signi, aliter autem esset opus falsum. Deinde in spatio sive circulo extremiori a prima divisione que est a puncto A versus Y scribe Capricornum, in secunda Aquarium, in 3a Pisces. Item in principio prime divisionis que est a puncto Y versus M scribe Arietem, in 2a Taurum, in 3a Geminos. Item in principio prime divisionis que est a puncto M versus K scribe Cancrum, in 2a Leonem, in 3a Virginem. Item in prima divisione que est a puncto K versus A scribe Libram, in 2a Scorpium, in 3a Saggittarium. Postea vero pone rethem super faciem astrolabii et claua eam ut prius cum matre et tabulas. Et tunc pone almuri in linea meridiana et move rethe versus occidentem donec almuri cadat in gradu 5 contra 18 limbi, et ubi linea meridiana secat eclipticam ibi fac notam quia illa divisio secat eclipticam et continebit gradus 5 Capricorni. Item move rethem donec denticulus cadat in gradu 10 contra 5 limbi. Et ubi linea meridiana tunc secat eclipticam fac ibi notam quia ipsa divisio similiter continet gradus 10 Capricorni. Et ubi linea medie noctis tunc secat eclipticam fac notam quia ipsa secunda divisio similiter continet gradus 10 ~~Capricorni~~ Cancri, et sic facias successive donec denticulus pervenerit in lineam occidentalem et tunc in linea meridiana debet iacere finis Piscium. Uno secundo pone denticulum in linea meridiana versus lineam orientem movendo rethem donec almuri cadat in gradu 5 contra 28 limbi. Et ubi linea meridiana secat eclipticam ibi fac notam quia illa divisio continet gradus 5 in ultima quarta Saggittarii et similiter linea medie noctis dabit tibi ultimam quartam Geminorum. Item move rethe versus orientem quousque almuri cadat in gradu 10 contra 23 limbi, et operare ut in alia parte versus occidentem fecisti quousque pervenias cum almuri in lineam orientalem. Et tunc debet cadere finis Geminorum in linea meridiana. Et finis Piscium in linea medie noctis. Et sic habebis complementum omnium signorum prout in tabula in scripta de elevatione signorum in circulo directo per ordinem continetur. Et gradus ecliptice cum gradibus equinoctialis. Post hec autem extrahe rethem ad faciem astrolabii et pone regulam in centro et equalibus notatis divisionibus et seca solum modo duo spatia exteriora. Deinde in prima divisione Capricorni que est a puncto A versus Y vel 3 in secundo circulo exteriori scribe 5, in 2a 10, in 3a 15, et sic procede cum quinario successive usque ad 30 et habebis totum signum Capricorni completum. Et similiter facias in omnibus aliis signis. Postea quodlibet spatium quinariorum divide per 5. Et in equalibus divisione secta solum modo circulum extremiorem et sic habebis gradus 360

Tabula ascensionum signorum in circulo directo sive in orizonte recto

Gradus zodiaci	Capricornus / Cancer — Equinoctialis		Gradus zodiaci	Aquarius / Leo — Equinoctialis		Gradus zodiaci	Pisces / Virgo — Equinoctialis	
G	G	M	G	G	M	G	G	M
1	1	6	31	32	15	61	62	4
2	2	11	32	34	17	62	64	1
3	3	16	33	35	19	63	64	58
4	4	22	34	36	21	64	65	55
5	5	28	35	37	23	65	66	52
6	6	33	36	38	24	66	67	48
7	7	38	37	39	26	67	68	45
8	8	43	38	40	27	68	69	41
9	9	48	39	41	28	69	70	37
10	10	53	40	42	29	70	71	33
11	11	58	41	43	29	71	72	29
12	13	3	42	44	30	72	73	25
13	14	8	43	45	30	73	74	21
14	15	13	44	46	30	74	75	17
15	16	18	45	47	30	75	76	12
16	17	23	46	48	30	76	77	8
17	18	27	47	49	29	77	78	2
18	19	31	48	50	28	78	78	59
19	20	35	49	51	27	79	79	55
20	21	39	50	52	26	80	80	49
21	22	43	51	53	25	81	81	45
22	23	47	52	54	24	82	82	40
23	24	51	53	55	22	83	83	35
24	25	55	54	56	20	84	84	30
25	26	58	55	57	19	85	85	25
26	28	1	56	58	17	86	86	20
27	29	4	57	59	18	87	87	15
28	30	7	58	60	12	88	88	10
29	31	10	59	61	10	89	89	5
30	32	13	60	62	7	90	90	0
Saggittarius			Scorpio			Libra		
Geminus			Taurus			Aries		

Tabula locorum stellarum fixarum et earum declinationum ab equinotiali et gradus cum quibus mediat celum.

Longitudo		Noīa stellarum	Signa	Latitudo sive declinatio ab equinoctio		Pars declinationis	Cum quibus gradibus mediat celum	
g	m			g	m		g	m
		Razel mire	Aries	24	39	Sept	350	4
7	56	Chalbo lonem	Aries	21	28	Sept	4	33
20	28	Stemes mesmacua	Aries	16	33	Sept	17	5
29	47	Aldebaran	Taurus	14	41	Sept	56	24
6	11	Razaguel	Taurus	38	4	Sept	33	48
8	2	Rigel alzebat	Gemini	10	10	meridional	64	49
6	51	Alachit / Alanot	Gemini	44	34	Sept	63	28
21	53	Melchibit alzebat	Gemini	5	59	Sept	78	30
10	58	Archab erleney	Gemini	30	4	Sept	67	35
3	2	Aiom alenabat	Gemini	12	43	Sept	89	39
17	48	Razal ganyet	Gemini	8	37	Sept	74	25
5	28	Afthare alabor	Cancer	15	38	meridional	92	5
15	40	Aschare algumixat	Cancer	6	43	Sept	102	17
13	5	Razatayl alnut	Cancer	32	57	Sept	99	42
16	38	Razatonon alnnal	Cancer	29	16	Sept	103	15
20	49	Cedre alteratan	Cancer	21	51	Sept	14	26
23	36	Carbalacet	Leo	15	51	Sept	140	13
21	2	Anne algurab	Virgo	17	39	meridional	170	39
17	37	Aldarfa finus	Virgo	19	0	Sept	164	14
12	59	Alchimec alazel	Libra	6	26	meridional	189	35
28	19	Alcamec alramee	Libra	24	25	Sept	204	56
27	47	Carbaba etab	Scorpius	22	38	meridional	234	24
13	23	Razalan	Sagittarius	13	39	meridional	253	0
			Sagittarius	35	33	Septen	248	47
12	10	Stolet alatrab	Capricornus	38	27	Sept	271	20
4	43	Armazel alyaba	Capricornus	6	34	meridional	285	35
18	58	Nazel altair	Capricornus	22	48	meridional	270	4
3	25	Alimaran	Aquarius	42	0	meridional	255	0
		Fomaant algisto	Aquarius	42	35	Septentrio	302	51
6	14	Aeb aldigeba						
18	43	Iyao felz alferaz	Aquarius	6	51	Sept	315	20
5	29	Rocubes alhonga	Aquarius	36	33	Sept	302	4
7	44	Matab alferaz	Pisces	23	18	Sept	334	21
4	14	Denebet chimuz	Pisces	22	19	meridional	330	51

Qualiter ponuntur stelle in rethe astrolabij

Cum volueris ponere stellas in rethe astrolabij vide in tabula astrorum superius scripta cum quo gradu zodiaci mediat celum id est illa stella quam in ipso vis ponere. Tunc pone regulam in centro et super illum gradum cum quo dicta stella mediat celum quem gradum computabis in gradibus designatis in ecliptica incipiendo a primo gradu arietis et procedendo versus lineam medie noctis et describe lineam subtilem in ipsa tabula sive rethe. Deinde vide latitudinem quam habet ipsa stella ab equinotiali. Et dictam latitudinem nota in ipsa tabula faciens astrolabij scilicet in linea meridiana aut sit septentrionalis aut australis ipsam latitudinem. Et ibi fac notam. Quoniam in rethe non est manifesta distantia hec latitudo ab equinotiali ideo potes eam sumere in facie astrolabij et potest accipi hec latitudo computando almucantarath ab equinotiali versus punctum A vel versus punctum C. Et sic invenies latitudinem ita in rethe poteris figurare longe ab equinotiali rethis versus punctum A si stella illa quam vis ponere est meridiana vel versus punctum C si stella illa est septentrionalis. Et aut sciendum quod si stella illa quam vis ponere in astrolabio est meridiana tunc eius latitudo debet accipi incipiendo ab equinotiali circulo in linea meridiana versus punctum A. Et amplius circa circulum capricorni. Et quod a circulo capricorni equinotialis usque ad circulum capricorni non sunt nisi gradus 23½ adeo si ipsa stella meridiana habuerit plus quam hoc de latitudine in astrolabio poni non potest. Si aut ipsam stellam quam vis ponere in astrolabio est septentrionalis quantecumque magne latitudinis sit ibi potest poni. Item sciendum est quod gradus cum quo stella mediat celum et earum quem primus incipit ab ariete scilicet ad principio arietis et postea pone pedem circini immobilem in puncto. Et et mobilem in puncto nota quam fecisti in linea meridiana. Deinde duc pedem mobilem usque ad lineam subtilem quam fecisti dicto quod non pes mobilis cadit id est non intersecat dictam lineam ille est locus in quo debet poni stella illa.

Explicit compositio astrolabij

Incipit praticha astrolabij
De nominibus instrumentorum

Nomina instrumentorum astrolabij sunt hec. Primum est annulus sive armilla suspensoria ad accipiendum altitudines. Deinde est ansa que iungitur ei. Post ea mater sive rotula. Et limbus divisus in partibus 360 intus cum ea continens in se omnes tabulas et rethe sive araneam. In tabulis aut continentibus in facie astrolabij describuntur tres circuli quorum unus est circulus Cancri qui est minor maior est circulus Capricorni medius est circulus equinotialis. Deinde est Cenith regionis. Dicitur enim Cenith regionis ille punctus firmamenti in quo terminatur illa linea que exit ad centro terre transiens per capita existentium in illa regione usque ad firmamentum in linea meridiana. Postea sunt almuchantarath circuli 90 descripti circa Cenith quorum ultimus est orrizon obliquus in linea meridiana dividens duo emisferia. Quorum circulorum gradus sive circulorum quidam sunt integri quidam apparent in perfecti. Deinde postea azimuth circuli exeuntes a Cenith dividens orrizonte et almuchantarath in partibus 360. Deinde sunt hore 12 in feriori circulo describte inter quas est circulus Differentias demostrans crepusculum matutinum et vespertinum. Postea est linea recta diametralis exiens ab armilla per centrum usque ad oppositam partem matris. Cuius medietas scilicet ad centro versus armilla vocatur linea meridiana. Et alia medietas vocatur linea medie noctis sive angulus terre. Deinde est alia linea diametralis secans primam diametralem ad centro et vocatur orizon rectus. Dextra pars versus oriente vocatur orizon orientalis. Et pars versus occidentem vocatur orizon occidentalis. Deinde est rethe in qua sunt descripta signa 30 gradus cuius extremitas vocatur linea ecliptica. Item sunt stelle fixe in ipsa rete constitute quarum quedam vocantur septentrionales et quedam australes. Et est sciendum quod dupliciter intelligitur australis et septentrionalis scilicet ab ecliptica et ab equinotiali. Dicuntur enim omnes stelle que sunt versus meridiem australes. Et que sunt ab ecliptica versus septentrionem vocantur septentrionales. Secundo modo omnes stelle que sunt ab equinotiali versus septentrionem vocantur septentrionales ~~vel australes [illegible] composito~~ ~~res astrolabij~~. Et que sunt versus meridiem vocantur meridionales vel australes. Ideo compositores astrolabij aliqui accipiunt latitudinem stellarum ab ecliptica. Et aliqui ab equinotiali sed idem est. Nos aut accipimus eam in hoc opere ab equinotiali usque in ipso rethem scilicet a principio Capricorni et dentic[ulus] constitutus in ecliptica qui vocatur ostensor sive almuri. Postea est foramen in ipso rethe in tabulis matre et allidada in quo foramen est axis retinens predicta in qua axe est equus sive cuneus restringens in se omnia predicta. Item aut postea in dorso scilicet in dorso sunt duo circuli quorum unus continens numerum dierum anni dies 365 et nomina mensium. Et alter continens gradus signorum 360 et nomina signorum. Sunt et

quatuor quante ad capiendas altitudines solis et stellarum. Posterior est quadrans cuius latera in puncta 12 sunt divisa. Deinde regula sive allidada que circumvolvitur in dorso astrolabii in qua sunt duo tabule perforate ad capiendas altitudines solis in die et stellarum in nocte. Sunt et in dorso duo linee diametrales ortogonaliter se contingentes in centro una quarum videlicet illa que exit ab armilla usque ad oppositum designat lineam meridianam et medie noctis, et alia diameter designat orizontem orientalem et occidentalem ut prediximus in facie astrolabii.

De habendo gradum solis per diem

Cum igitur scire volueris signum et gradum in quo est sol pone regulam sive allidadam super diem mensis de quo queris et vide signum et gradum tactum a summitate allidade in quo scies esse solem in illa die. Similiter per signum et gradum solis invenio solem esse in tali signo et tali gradu secundum mensis diem in quo sit. Et volueris scire diem illius mensis pone regulam super illud signum et gradum solis et vide tunc mensem ac diem tactum a regula quem erit dies quam queris.

De altitudine solis et stellarum invenienda

Cum volueris scire altitudinem solis vel alicuius stelle altitudo enim solis est elevatio solis ab orizonte recto in dorso vel obliquo in facie quia orizon est linea orientalis et cetera. Cum ymaginetur una linea que exeat a cenith capitis et vadat usque ad altitudinem solis vel stelle si de stella agis. Dico quod illa linea vocatur azimuth. Suspende astrolabium per armillam illam cum manu dextera et soli opposito ex parte sinixtra volve allidadam donec radii solares solaris transeat per foramina minora utriusque tabule allidade. Tunc vide quot gradus sunt a linea orientali usque ad gradum secatum a regula et tot gradus erit elevatio sive altitudo solis in illa hora. Si enim in nocte altitudinem alicuius stelle vel cuiusque scire volueris suspende astrolabium eo modo quo dictum est de sole et move regulam id est allidadam donec per foramina minora allidade utriusque tabule stellam illam videre possis. Et ille gradus quem regula tetigerit ex parte linee orientalis erit elevatio stelle illius ut de sole dictum est. A mane usque ad meridiem sumitur elevatio solis sive altitudo a linea orientali usque ad lineam meridianam. Sed post meridiem sumitur eius altitudo sive elevatio ad lineam occidentalem ad lineam meridianam. Et similiter intellige de altitudine stelle. Quia a sero usque ad mediam noctem sumitur eius altitudo ad lineam orientalem. Et hoc si stella sit orientalis. Sed post mediam noctem sumitur ad lineam occidentalem ad lineam meridianam.

De altitudine regionis habenda

Latitudo regionis vel regionum sic intellige distantia a cenith capitis usque ad lineam equinoctialem per lineam meridianam vocatur ~~linea~~ latitudo vel certa distantia que est a regione qua sumus usque ad locum ubi equinoctialis facit cenith in linea meridiana vocatur latitudo vel elevatio poli ab orrizonte obliquo in illa regione vocatur latitudo vel elevatio orrizontis recti in linea medie noctis ab orrizonte obliquo quod idem est cum elevatione poli eo quod circulus orizon rectus semper vadit cum polo et vocatur latitudo. Cum igitur illius regionis videlicet cuiuscumque in qua sumus latitudinem volueris invenire existente sole in principio Arietis et Libre vide altitudinem solis in die illa scilicet in meridie quia in omni regione non equaliter elevatur in ~~meridie~~. Et quot gradus sol elevatur in meridie in die illa minue a 90 et residuum fuerit latitudo illius regionis qua sumus. Si autem in aliis temporibus quam existente sole in principio Arietis et Libre volueris scire vel invenire latitudinem regionis in qua sumus die vide altitudinem solis in meridie in die illa. Si enim fuerit sol in signis que sunt a principio Arietis usque ad finem Virginis de ipsa altitudine solis minue declinationem solis illius diei. Et quod residuum fuerit altitudo solis ipso existente in principio Arietis et Libre, id est ac si esset in principio istorum signorum Arietis et Libre. Usque ad finem Piscium declinationem solis adde de altitudine et quod collectum fuerit erit altitudo solis ipso existente ipso existente in principio Arietis et Libre. Tunc ipsam altitudinem minue a 90 et quod residuum fuerit erit latitudo illius regionis. Declinationes vero solis continentur in tabula infra scripta in foliis circa tertium decimum.

De altitudine poli vel latitudine regionis

Si autem altitudinem poli volueris scire que demonstrat latitudinem regionis accipe latitudinem unius, id est ab oriente sicut est ad meridiem, ab occidente si post stellarum fixarum videlicet de sero de illis que non occultantur cum erit in linea meridiana a polo recte aspiciendo polum et eam altitudinem nota. Et similiter accipe altitudinem eius cum fuerit in linea medie noctis a polo videlicet in matutinis quia tunc erit in illa parte firmamenti. Et eam scribe. Post primam altitudinem et quod collectum fuerit examinabis dividere per duo et quod provenerit est altitudo poli sive latitudo regionis illius.

De longitudine regionis

Longitudo regionis est duplex videlicet ad vero occidente et ab occidente habitabili ultimo ut continetur in [illegible] ymaginetur quod spera sit divisa in linea equinoctiali in duo emisperia equaliter videlicet unum emisperium sit versus polum antarticum quod sit totum cohopertum aqua. Et aliud sit versus articum quod dividatur in duas partes una quarum partium est aqua cohoperta. Et alia discopta ab aqua sed non tota habitabilis sit illa quarta et est discohoperta in tali forma. Ymaginetur quod in equinoctiali ex parte orientis in principio terre discooperte sit punctus .A. et in opposito ex parte occidentis sit punctum .B. distans a puncto .A. per gradus 180 linee equinoctialis. Dico quod si ducantur duo linee videlicet a puncto .A. una usque in polum articum. Et alia in puncto .B. usque in eundem polum dicte duo linee

cum linea equinoctiali designabunt formam terre triang
gularem. Ideo dicitur quod longitudo vera vocatur distantia
que est ad verum occidentem. Verbi gratia a puncto b per lineam equinoctia
lem usque ad punctum ubi linea meridiana cuiuslibet regi
onis secat equinoctialem. Et quia vero occidentem usque
ad terram habitabilem sunt gradus 17 minuta 30 longitudo ha
bitabilis est minor per dictam quantitatem. Sed secundum
quod antiqui astrologi accipiebant longitudinem versus
occidentem. Moderni non accipiunt eam ab habitabili.
Si igitur volueris scire longitudinem alicuius regionis vide
et considera cum astrolabio initium eclipsis lunaris vel
solaris et quot horas sit ante meridiem vel post et in
illa regione de qua longitudinem queris quia aliter accipi non
posset. Vide et considera et per tabulas tollectanas vel
alfonsitanas horam in qua debet fieri initium eclipsis se
cundum tabulas ipsas. Et accipe differentiam horarum que est in
ter initium eclipsis secundum tabulas et initium eclipsis
quod accepisti in regione illa cuius longitudinem queris. Quam
quidem differentiam multiplica. Et quod provene
rit erit gradus distantie inter situm illarum duarum regionum.
Si autem regio in qua accipitur initium eclipsis cum astrola
bio fuerit orientalis regionis descripta cum qua et init
ium eclipsis accepisti ut dictum est adde differentiam distantiam
gradum super longitudinem illius regionis de qua agis in tabulis. Et
habebis longitudinem quesitam. Et si regio predicta de qua ag
is fuerit occidentalis minue et habebis longitudinem quesitam
vel aliter ipsam longitudinem accipe poteris. Eo quod luna per
tabulas quarum tabularum longitudinem scias. Et vide ad quot ho
ras diei fuerit in meridie. Tunc attende ut videas
quod luna sit in linea meridiana. Tunc eleva solem cum
de quot horas diei sint transacte. Tunc vide distantiam
horarum que sunt inter equationem quam fecisti in tabulis. Et
elevationem solis in illa die. Et dicta differentia vel di
stantia erit longitudo illius regionis quam queris vel in qua
stans eris ad longitudinem scripta in tabulis cum qua equasti
elevasti

Quot miliaria sunt inter duas reg iones

Cum volueris scire distantiam sive quantitatem miliarium
inter duas regiones nulla sit longitudo sed solummodo
latitudo id est quod ambe sint sub eadem linea meridiana. Tunc
accipe gradus distantie inter eas scilicet in latitudine. Quos multi
plica per 66 2/3 et exibunt miliaria geometrica per quot
una dictarum regionum distat ab altera. Et nota quod quili
bet gradus qui sunt in linea equinoctiali continet miliaria 66 2/3
de miliaribus geometricis. In aliis autem longitudinibus
preter quam in equinoctiali et in latitudine meridiana vel linea
quibus gradus continet diversam quantitatem miliarium secundum diver
sitatem regionis ut in tabula inscripta continetur. Sed de
miliaribus consuetis quod miliare est mille passuum quorum
quilibet est septem palmorum cum 1/2. Quilibet autem gradus eq
uinoctialis et meridiana continet gradus 66 2/3 ita quod 1 gradus
cum 2/3 continet miliaria 100 de consuetis. Et si inter istas
regiones erit solummodo longitudo sine latitudine accipe gradus
distantie in longitudine inter eas. Quos multiplica per
tot miliaria per quot continet quilibet gradus longitudinis in latitudine illa
vel in latitudine illius regionis ut patet in tabula inscripta.
Et tunc exibunt miliaria inter eas. Si vero inter duas re
giones fuerit latitudo et longitudo id est quod non sint in una longi
tudine nec latitudine accipe distantiam miliariorum ab una
illarum regionum que sit regio prima usque ad lineam meridianam al
terius in longitudine que sit regio secunda scilicet accipe distantiam inter
primam regionem et secundam ac si inter eas non esset nisi solummodo
longitudo sive latitudo. Et similiter accipe distantiam secunde reg
ionis usque ad lineam meridianam prime regionis vel accipe
distantiam inter secundam regionem et primam ac si inter eas non
esset nisi solummodo longitudo sive latitudo. Que miliaria simul agrega
simul agrega et quod collectum fuerit divide per duo et quod ex
ibit multiplica in se. Verbi gratia ponamus quod inter duas
regiones sit distantia gradus 10 in latitudine. Quos multipli
ca per 66 2/3. Et hoc quia quilibet gradus latitudinis continet miliaria
66 2/3. Quod quidem miliaria multiplica in se et provenient
miliaria 320734. Et hec sit multiplicatio latitudinis. Item
ponamus quod dicte regiones distent ab invicem per gradus 5
in longitudine. Et ponamus quod prima regio habeat latitudinem
ab equinoctiali per gradus 40 in quo loco quilibet gradus longitudinis
continet 44 miliaria ut patet in tabula. Ipsa miliaria
44 multiplica per 5 vel per distantiam regionum et provenient
miliaria 220. Item ponamus quod secunda regio habeat
latitudinem per gradus 50 in quo loco quilibet gradus longitudinis continet mili
aria 36 minuta 22 ut patet in tabula. Que miliaria
multiplica per 5 vel per distantiam regionum et provenient
miliaria 181 minuta 50. Et hoc agrega 220 et habebis
miliaria 401 minuta 50 que ~~multiplica per~~ divide in duo
et exibunt miliaria 200 minuta 55. Que multiplica in
se et habebis multiplicationem longitudinis scilicet 40307 quam
agrega cum multiplicatione latitudinis vel cum 320734
et exibunt ~~360~~ 361401 de quibus radicem accipe que
erit 984 vel circa. Et hec erit distantia inter
duas regiones in miliaribus geometricis. Et similiter
distantie miliaria secundum latitudinem multiplica in se quas
multiplicationes insimul agrega de qua agregatione
radicem accipe. Et hec erit distantia in miliari
bus geometricis inter ipsas regiones. Que quidem
miliaria geometrica sunt breviora miliaribus consue
tis in tantum quod quilibet gradus continet de ipsis miliaribus
consuetis 66 2/3. Sed de miliaribus consuetis continet so
lummodo 66 2/3 ita quod unus gradus cum dimidio conti
net miliaria consueta 100. Ideo si volueris redu
cere miliaria geometrica ad consueta divide mili
aria distantie per 66 2/3 et quod exibit multiplica per 10
qua multiplicatione adde super miliaria geome
trica que in distantia regionum invenisti et quod colle
ctum fuerit erunt miliaria consueta

Latitudo regionis ab equinoctiali in linea meridiana.	Miliaria contenta in quolibet gradu cuiuslibet regionis		Latitudo regionis ab equinoctiali in linea meridiana.	Miliaria contenta in quolibet gradu longitudinis cuiuslibet regionis	
Grad	Miliaria	Minuta	Grad	Miliaria	Minuta
1	56	40	31	49	3
2	56	38	32	48	31
3	56	35	33	47	58
4	56	32	34	47	26
5	56	29	35	46	54
6	56	26	36	46	28
7	56	23	37	45	52
8	56	19	38	45	15
9	56	14	39	44	39
10	55	8	40	44	2
11	55	1	41	43	26
12	55	50	42	43	33
13	55	37	43	41	46
14	55	24	44	40	59
15	54	10	45	40	12
16	54	56	46	39	26
17	54	42	47	38	39
18	54	27	48	37	48
19	53	11	49	37	6
20	53	54	50	36	22
21	53	36	51	35	38
22	52	12	52	34	52
23	52	48	53	34	6
24	52	28	54	33	22
25	51	10	55	32	38
26	51	36	56	31	49
27	50	11	57	30	57
28	50	47	58	30	4
29	49	33	59	30	12
30	49	59	60	30	20

Ad quam regionem facta sit quaelibet tabula astrolabii

Si post factionem astrolabii volueris facere aliquod opus sive aliquam operationem, primo considera et scias quot gradus continet quaelibet almucantarath, et quot gradus continet quaelibet azimuth, et ad quam latitudinem facta sit tabula illa. Est autem sciendum quod almucantarath debet esse 90 in qualibet facie astrolabii, azimuth vero debet esse 360. Quot gradus contineat quaelibet almucantarath sic cognoscitur: numera almucantarath quae sunt a zenith usque ad lineam mediae noctis ad locum in quo orizon obliquus secat lineam mediae noctis. Verbi gratia si fuerint 90, dicas quod quaelibet almucantarath continet unum gradum. Et si fuerint 45, dico quod continet gradus 2. Et si fuerint 30, continet 3, et sic de ceteris. Quot gradus contineat quaelibet azimuth: numera azimuth quae sunt a puncto in quo orizon secat lineam mediae noctis usque ad punctum in quo equinoctialis secat lineam orientalem. Verbi gratia si fuerint 90, dico quod quaelibet azimuth continet gradum unum, si 45 duos, si 30 tres, et sic de ceteris. Latitudo regionis ad quam facta est tabula illa sic cognoscitur: numera quot almucantarath sunt a zenith per lineam meridianam usque ad equinoctialem, de quibus facies gradus latitudinis ad quam facta est tabula illa.

De quatuor plagis mundi

Si vis scire ubi sunt quatuor plagae mundi, scilicet oriens, occidens, septentrio et meridies, primo scito in quo gradu sit sol modo supra dicto. Deinde accipe altitudinem solis in qua vis hora eo modo quo dictum est supra. Tunc pone gradum solis, scilicet gradum in quo est sol, ponens in rethe super tantam altitudinem graduum almucantarath quantam altitudinem solis accepisti in dorso, ex parte orientis si fuerit ante meridiem, vel ex parte occidentis si fuerit post. Postea vide quot azimuth sunt a linea mediae noctis usque ad locum ubi posuisti gradum solis, de quibus azimuth fac gradus. Et super tot gradus incipiendo computare a linea mediae noctis pone alidadam in quarta orientali dorsi si fuerit ante meridiem, vel in occidente si fuerit post. Deinde astrolabio in plano posito partem versus armillam aliquantulum eleva a terra donec radius solaris transeat per foramina minora utriusque tabulae. Tunc partem astrolabii elevatam depone usque dum in plano iaceat, ita diligenter et caute quod radii solares qui transeunt per foramina semper vadant per summitatem alidadae, id est per lineam fiduciae. Tunc lineam orientalis demonstrabit tibi orientem, occidentalis occidentem, meridionalis meridiem, et mediae noctis septentrionem.

In quo loco orizontis obliqui sol oriatur vel occidat

Cum volueris scire in quo loco orizontis obliqui sol oriatur vel occidat quacumque die, id est in quacumque die, accipe gradum solis in die illa, scilicet gradum illum signi in quo est sol illa die, et pone eum in rethe in orizonte faciem orientalem, sic super ipsum orizontem occidentem. Tunc vide quot azimuth sunt a dicto loco usque ad lineam mediae noctis, de quibus azimuth fac gradus. Deinde

deinde dorso astrolabii accipe tot gradus quot pervenerunt
de azimuth longe ad lineam medie noctis versus
lineam orientalem et ibi pone alhidadam. Postea pone
astrolabium in polo ita et taliter quod linee quatuor .s. orien-
talis, occidentalis, meridionalis et septentrionalis
respiciant quatuor plagas mundi, scilicet unaquaque earum
suam plagam secundum doctrinam supra datam. Tunc pone
oculum in oppositam partem allidade ad foramen tabule ita
quod videas orizontem per utrumque foramen tabularum. Dico
quod in illo loco orizontis elevatur sol in die illa. Si-
militer et operabimus ex parte occidentis si vis scire
solis occasum. Et si scire volueris ubi oriatur vel
occidat aliqua stella de illis que ponuntur in astrola-
bio, pone ostensorium dicte stelle in loco in quo est ipsa
stella si posita est in rethe in orizonte orientali. Et
cum volueris scire ortum vel occasum operare cum az-
imuth sicut dictum est de sole.

Distantia solis a cenith vel ab orizonte in quibuslibet hora

Si volueris scire quantum sol distet a cenith capitis
vel ab orizonte obliquo in qualibet hora diei, accipe
altitudinem solis in illa hora in dorso astrolabii et pone gradum
solis in rethe, scilicet gradum in quo est sol in die illa, in almucanta-
rath ad tot gradus quot in altitudine invenisti, et nota azimu-
th quem tunc secat gradus solis. Postea accipe per azim-
uth predictum almucantarath que sunt a cenith usque ad gradum
solis, de quibus almucantarath fac gradus et tot gradus erunt
a cenith usque ad locum solis. Quos gradus si minuatur
ad 90 remanebit distantia que est ab orizonte
usque ad solem. Quia a cenith usque ad orizontem
non sunt nisi 90 gradus. Et si hoc idem volueris scire
in nocte de aliqua stella, accipe altitudinem illius
stelle et cum ostensorio ipsius operare ut de sole
dictum est, id est pone ostensorium ipsius stelle in almucantarath
sicut dictum est de sole.

De altitudine solis cotidie in meridie

Si vis scire cotidie altitudinem solis in meridiem et in regi-
one ad quam facta est tabula illa, accipe gradum solis
alicuius diei et pone illum in linea meridiana. Post
ea numerando accipe gradus almucantarath qui sunt ab o-
rizonte ad dictam lineam meridianam .s. ad locum ubi posui-
sti gradum solis, de quibus almucantarath facias gradus. Dico
quod per tot elevatur sol in meridie illius diei.

De declinatione solis

Si vis scire declinationem solis illius diei quotidie, ac-
cipe gradum solis illius diei et pone eum in linea me-
ridiana et ibi fac notam. Tunc vide quot almuca-
tarath sunt ab ipsa nota usque ad lineam equinoctialem
per lineam meridianam, de quibus almucantarath fac gradus.
Dico quod tanta erit declinatio solis in illa die. Si predicta
nota fuerit ex parte septentrionis ab equinoctiali,
dico quod declinatio erit septentrionalis; si fuerit
ex parte meridiei, meridiana.

Ad sciendum signum et gradum existentibus in ascendente

Cum volueris scire gradum qui sunt in ascendente in qua vis
hora, accipe altitudinem solis in ipsa hora et vide
altitudinem solis in die illa, quam pone in almucantarath in
tanta elevatione in quanta invenisti ex parte orientis si
est ante meridiem vel ex parte occidentis si est post. Et dico quod
gradus qui tunc fuerit in orizonte orientali vocatur as-
cendens, et ille qui fuerit in orizonte occidentali vocatur
occidens, et gradus qui fuerit in linea meridiana vocatur meri-
dianus, et gradus qui fuerit in linea medie noctis vocatur
septentrionalis. Si vero in nocte hoc idem scire volueris
per aliquas stellas fixas positas in astrolabio, accipe altitudinem
ipsius stelle et cum astrolabio operare ut de sole di-
ctum est.

Ad inveniendum horam inequalem per alidadam

Si volueris per allidadam horam inequalem invenire, vide
quantum elevatur sol in meridie illius diei et tantam
altitudinem sive distantiam a linea occidentis versus li-
neam medie noctis pone allidadam. Tunc vide reg-
ulam fiducie ubi tangit lineam meridianam que est in quen-
dam et ibi fac notam. Postea accipe altitudinem solis.
Dico quod hora quadrantis que tunc tacta fuerit ab ipsa
nota erit hora quesita .s. inequalis. Et nota quod si
quando ante meridiem debes numerando incipere ad pri-
mam horam versus sextam et si quando post debes incipere
ad sextam versus primam.

De horis inequalibus inveniendis per faciem astrolabii

Si de horis inequalibus volueris per faciem astrolabii inven-
ire, altitudinem solis accipe in qua vis hora et pone gradum
solis illius diei in tanta altitudine almucantarath in quanta
habuisti elevationem solis. Tunc vide gradum solis oppo-
situs soli quam tangit quod illa est hora quesita. Nam
si altitudinem solis accepisti ante meridiem, dico quod ille sunt
ab ortu solis usque ad horam illam. Et si accepisti
post meridiem, dico quod sunt hore a meridie usque
ad horam illam. Si vero in nocte volueris scire hoc idem
per stellas fixas, accipe altitudinem illius stelle et ostensorium
eius pone in tanta almucantarath quanta invenisti esse
eam elevatam. Dico quod hora que tunc tacta a gradu solis
erit hora quesita.

Ad inveniendum quot horas transierunt de die

Cum volueris scire quot horas equales transierunt de die
quacumque vis et in qua vis hora diei, pone gradum solis in
orizonte orientali et ubi almuri tangit limbum ibi
fac notam. Deinde altitudinem solis accipe et pone gradum
solis in almucantarath in eadem altitudine et ubi almu-
ri tangit limbum ibi fac notam. Postea accipe
quantitatem graduum qui sunt inter primam notam et secundam, quos
gradus divide per 15 et quot provenerint erunt hore
et quot remanserint erunt partes hore.

Ad sciendum quantitatem arcus diurni

Si volueris scire quantitatem arcus diurni, id est quot
horas equales continuas contineat quilibet dies,
pone gradum solis in orizonte orientali et ubi almu-
ri tangit limbum ibi fac notam. ~~Tunc accipe~~ De-
inde move rethe versus lineam meridianam donec
gradus solis perveniat in orizonte occidentali et almuri ista

git limbum ibi, fac notam. Tunc accipe quantitatem graduum que sunt inter utramque notam quos divide per 15 et habebis horas equales, et si aliquid super fuerit erit pars hore. Et si volueris scire quantitatem arcus nocturni accipe gradus inventos inter utranque notam quos minue de 360 et quod remanebit divide per 15 et habebis horas noctis vel minue horas diei de 24 et exibunt horas noctis

Ad sciendum quot gradus contineat quelibet hora inequalis

Si volueris scire quot gradus contineat quelibet hora inequalis divide arcum diurnum per 12 et secundum quod provenerit tot gradus continet qualibet hora inequalis. Et similiter si arcum nocturnum diviseris per 12 secundum illud quod provenerit tot gradus continet qualibet hora inequalis noctis. Vel aliter quot gradus contineat una hora diei minue de 30 et quod residuum fuerit tot gradus continebit hora noctis. Nam sciendum est quod sicut due hore equales continent gradus 30, ita hora inequalis diei cum hora inequali noctis continet gradus 30

Ad sciendum partem hore inequalis transacte

Si volueris scire quanta pars hore inequalis transivit vel transire debet ubi almuri tangit limbum ibi fac notam primam. Deinde move rethe usque dum gradus oppositus solis perveniat in principio illius hore et ubi almuri tangit limbum fac notam secundam. Item volve rethe usque dum gradus oppositus solis in fine illius hore cadat et ubi almuri tangit limbum fac notam 3am. Tunc accipe quantitatem graduum que sunt inter 2am et 3am notam que est quantitas hore. Item accipe quantitatem graduum que sunt inter primam et secundam notam et vide proportionem quam habet ad gradus totius hore quia tanta quantitas transivit de hora ipsa. Item accipias gradus que sunt inter primam et tertiam notam et vide proportionem quam habet ad quantitatem totius hore quia adhuc tanta quantitas debet transire de hora ipsa

De horis inequalibus ad equales reducendis

Si horas inequales ad equales reducere volueris vide quot gradus contineat ille hore inequales secundum doctrinam superadictam quos gradus per gradus sibi arcus diurnus divide per 15 et habebis horas equales. Et si de horis inequalibus in equales horas facere volueris multiplica horas equales per 15 et summam inde divide per tot gradus quot continet hora inequalis et sic habebis horas inequales

De initium crepusculi inveniendo

Cum volueris scire initium crepusculi matutini vel finem vespertini. Si in astrolabio fuerit linea crepusculi designata, pone gradum solis in ipsa linea crepusculi ex parte orientis et habebis initium crepusculi matutini. Et si gradum solis posueris in linea crepusculi occidentis habebis finem crepusculi vespertini. Vel aliter cum gradus oppositus solis pervenerit ad gradum 18 almucantarath occidentis tunc erit initium crepusculi matutini. Et cum pervenerit ad gradum 18 almucantarath ex parte orientis tunc erit finis crepusculi serotini

Ad inveniendum horas in aliqua regione cuius tablam latitudinis non sit in astrolabio descripta

Si volueris scire horas in aliqua regione cuius tabula non sit in astrolabio descripta latitudinem regionis nota. Deinde accipe in ipsis tabulis astrolabii duas latitudines minores vel maiores quam latitudo regionis nota et utramque nota separatim scilicet illa de qua queris differentiam aut que est inter ipsas duas latitudines sive tabulas nota ex parte que erit prima differentia latitudinis. Item accipe differentiam que est inter latitudinem de qua queris et latitudinem de qua magis distat ab altera ex illis duabus et scribe super primam que erit secunda differentia latitudinis. Postea accipe altitudinem solis in illa hora de qua queris et pone gradum solis in almucantarath in tanta altitudine in quanta inveneris eum elevatum. Et hoc in tabula latitudinis magis distantis ad latitudinem de qua queris. Tunc vide gradum oppositum solis in qua hora sit et in qua parte hore secundum quod superius docuimus quam horam notabis ex parte eius. Postea pone gradum solis in tabula latitudinis propinquioris illius regionis de qua queris in illa altitudine quam inveneris ut fecisti in alia tabula et vide gradum oppositum solis in qua hora vel in qua parte sit et pone sub primis et accipe differentiam que est inter horas duas primas et secundas quam differentiam scribe ex parte et hec erit differentia inter illas duas latitudines. Tunc accipe proportionem que inter latitudines est primi et secundo notatam et fac proportionem minoris ad maiorem quam eandem proportionem adde vel minue. Verbi gratia ponamus quod simus in regione latitudinis graduum 37. Et in astrolabio sint due tabule videlicet ad latitudinem graduum 40 et alia ad gradus 45. Ergo distantia inter eas est graduum 5 que est prima distantia latitudinis. Item videnda est distantia inter 37 et 45 que est graduum 8 que est distantia secunda. Ponamus et quod altitudo solis sit in illa hora graduum 39. Dico quod in tabula graduum 45 erit in 4a hora diei per gradus 5 minuta 17 secunda 40 in limbo. Ergo erit distantia inter illas regiones sive latitudines gradus 3 minuta 21 secunda 47 hore in limbo. Habemus ergo quod sicut per gradus 5 que sunt inter latitudines graduum 45 et graduum 40 diminuti sunt gradus 3 secunda 47 hore, item per gradus 8 que sunt inter latitudines graduum 37 et graduum 45 minuuntur gradus 5 minuta 38 secunda 15 hore que si fuerint diminuti de gradibus 5 minutis 17 secundis 40 que provenerunt de latitudine graduum 45 remanebit minus quam in initium hore 4e per minuta 21 secunda 11 in limbo

Ad sciendum que dies sunt equales in horis ad invicem

Si volueris scire que dies sunt equales in horis ad invicem tempore numerando a principio Cancri versus Arietem vel Virginem vel a principio Capricorni versus Libram et Pisces et gradus quos inveneris habent equalem distantiam a duobus terminis vocantur equidistantes et sunt unius declinationis versus septentrionem vel meridiem et sunt ipsi dies equalis magnitudinis et in meridie eorum sunt similes et equales

Ad sciendum cum quo gradu aliqua stella mediat celum

Si volueris scire cum quo gradu aliqua stella mediat celum vel cum quo gradu veniat ad ortum. Pone stellam illam super orizontem eius in linea meridiana et cum illo gradu zodiaci qui tunc erit in linea meridiana illa stella mediat

celum. Et similiter si posueris cuspidem ipsius stelle in orrizonte orientali tunc cum illo gradu qui erit in ipso orrizonte orietur stella illa et similiter est in orrizonte occidentali.

Ad sciendum gradum latitudinis alicuius stelle in zodiaco

Si gradum latitudinis alicuius stelle scire volueris pone filum in centro zodiaci et duc eum per cuspidem illius stelle usque ad zodiacum et gradus quem filum secabit in zodiaco erit gradus latitudinis a capite arietis.

Ad sciendum ascensiones signorum in celo directo

Si volueris scire ascensiones singnorum in celo directo id est in orrizonte recto pone cuspidem cuiusvis signi in linea orrizontis recti ex parte orientis vel occidentis aut in linea meridiana vel medie noctis et nota gradum tunc tactum ab almuri. Postea move rethe donec finis illius singni veniat in linea in qua posuisti initium et ubi almuri tangit limbum ibi fac notam secundam et per tot gradus erit ascensio illius signi et similiter facere poteris de qualibet parte singni.

Ad sciendum ascensiones signorum in celo vel orrizonte obliquo

Si volueris scire ascensiones signorum in celo vel orrizonte obliquo cuiusvis regionis pone principium illius signi in orrizonte orientali. Et nota gradum tunc tactum ab almuri. Deinde move rethe versus meridiem donec finis illius signi veniat in orrizonte et vide ubi almuri tangit limbum ibi fac notam secundam et gradus quos inveneris inter illas duas notas sunt per quot gradus erit ascensio illius signi in orrizonte occidentali et move rethe versus lineam medie noctis et operare ut supra.

Ad sciendum quot gradibus quodlibet signum moretur in ascensione

Si volueris scire quot horis quodlibet signum moretur in ascensione tam in celo directo quam in obliquo gradus ascensionis divide per 15 et quod provenerit erunt hore equales et fractiones earum et si diviseris dictos gradus per gradus horarum inequales provenient hore et fractiones horarum. Quantum durat ascensio illius singni. Et similiter facere poteris in occasu.

Ad sciendum in quo gradu et signo sit sol cotidie per rethe astrolabii

Si per rethe volueris cognoscere in quo signo et gradu sit sol quotidie accipe altitudinem solis in meridie illius diei quam notabis in almucantarath in linea meridiana. Si enim fuerit a principio quod est ad medietatem mensis decembris usque ad medietatem mensis Junii move rethe donec aliquis singnorum et gradus de illis qui sunt a principio Capricorni usque ad principium Cancri et pervenerit in hora quam fecisti in linea meridiana. Dico quod illud singnum et gradus qui illam notam tetigerit erit sol in die illa. Et si fuerit tempore quod est ad medietatem Junii usque ad medietatem decembris operare cum singnis oppositis ut supra.

Ad habendum notitiam stellarum incognitarum que sunt in astrolabio

Si volueris scire vel habere notitiam stellarum incognitarum que sunt in astrolabio primo accipe altitudinem alicuius stelle note et pone suam cuspidem eius in almucantarath super similem altitudinem. Postea vide stellam quam volueris scire super quantam altitudinem iacet in almucantarath et in quanta parte scilicet orientis vel occidentis. Quo viso pone regulam super dorso astrolabii et super illam altitudinem et verte astrolabium ad illam plagam in qua aspexisti stellam quam videbis per foramina regule est stellam quam queris. Si non cognoveris aliquam stellam fixam et vis aliquas cognoscere. Primo considera altitudinem regionis in qua es quam minue de 90 et hec est elevatio equinoctialis ab orrizonte obliquo per lineam meridianam. Et dictam elevationem equinoctialis scribe ex parte que sit prima nota. Deinde vide quantum illa stella quam cognoscere vis distat ab equinoctiali in latitudine. Et si est septentrionalis ab equinoctiali adde distantiam super notam, et si est meridionalis minue dictam distantiam a nota prima et quod provenerit ex tali additione vel subtractione hec sit nota secunda. Deinde vide cum quo gradu dicta stella mediat celum et attende quod aliqua planeta sit in illo gradu et quando illa planeta erit in linea meridiana pone alhidadam in dorso astrolabii in tanta quantitate quanta est nota secunda et elevatio astrolabii vide per foramina tabularum ipsius alidade illarum stellam de magnis que sit in linea meridiana et illa erit stella quam queris.

Ad sciendum gradum alicuius stelle non posite in astrolabio

Si volueris scire gradum alicuius stelle incognite non posite in astrolabio vel planete expecta donec stella illa sit in linea meridiana et accipe altitudinem alicuius stelle note in astrolabio posite cuius cuspidem dispone in almucantarath cum rethe super similem altitudinem. Dico quod in directo gradus signi qui erit tunc in linea meridiana erit stella illa quam queris cuius altitudinem scire poteris per computationem almucantarath ad notam illius altitudinis usque ad equinoctiale. Longitudo eius satis est nota. Potes et per occasum solis rethem disponere si nullam stellam cognosceris et sic potes cognoscere omnes stellas.

Ad sciendum in quo gradu et signo sit Luna

Cum volueris scire in quo gradu et signo sit Luna accipe altitudinem eius et nota eam in almucantarath in qua parte fuerit scilicet ante meridiem vel post. Iterum accipe in ipso spatio altitudinem alicuius stelle in astrolabio posite cuius cuspidem pone super altitudinem suam in parte qua fuerit. Dico gradum zodiaci qui tunc occiderit in die. Idem facere poteris cum altitudine lune et altitudine solis. Eodem quoque modo poteris investigare loca planetarum in nocte si earum altitudines poteris habere veritatem. Hec regula non est omnino vera. Si quando luna habet latitudinem ab ecliptica

Ad investigandum loca planetarum per astrolabium

Loca planetarum potius alio modo investigantur. Accipe altitudinem illius planete de quo scire vis gradum et sit prope lineam meridianam et sua vera. Et similiter accipe tunc lineam ascendentem per aliquas stellarum fixarum que similiter sua. Et ante de donec ille planeta incipiat descendere ad lineam meridianam et similiter accipe lineam ascendentem per aliquam stellarum fixarum. Postea accipe medium gradum qui sunt inter ascendentem primum et secundum per almucantarat in limbo quam pone in oriente. Dico quod gradus qui tunc ceciderit in linea meridiana est ille in quo est planeta.

Ad sciendum utrum planeta sit septentrionalis aut australis ab ecliptica

Si volueris scire utrum planeta sit septentrionalis aut australis ab ecliptica, primo debes scire per aliquem librum in quo gradu sit ille planeta, quem gradum pone directe in linea meridiana. Que altitudo si fuerit similis altitudini gradus in quo invenisti planetam quando in meridie posuisti, dico quod planeta est directe in ecliptica. Et si fuerit maior, planeta est septentrionalis; si vero minor, est australis. Et tantam latitudinem habet quantum plus quantum est maior vel minor illa altitudo.

Ad sciendum utrum planeta sit directus aut retrogradus

Si volueris scire utrum planeta sit directus vel retrogradus, eius altitudinem accipe et nota, et similiter altitudinem alicuius stelle fixe in astrolabio posite accipe et nota. Deinde post tertiam vel quartam noctem quando stella illa erit in simili altitudine accipe altitudinem eius. Si fuerit minor quam sua altitudo prima, dico quod planeta est directus si fuerit in parte orientali; si autem fuerit in parte occidentali, retrogradus. Et si altitudo fuerit maior prima erit retrogradus si fuerit ex parte orientali, et si fuerit ex parte occidentali erit directus. In luna autem invenies contrarium.

De equatione 12 domorum

Cum volueris scire adequare 12 domos, primo vide gradum qui est ascendens, quia gradus est initium prime domus, et gradus oppositus est initium 7. Et gradus qui est in medio celi est initium 10, et oppositus eius qui est in linea medie noctis est initium 4. Deinde pone gradum ascendentis super finem 8 hore, et gradus qui tunc ceciderit in linea medie noctis erit initium 2 domus, et oppositus eius qui ceciderit in linea meridiana erit initium 8 domus. Item pone ascendentem in fine hore 10, et gradus qui ceciderit in linea medie noctis erit initium 3 domus, et oppositus eius erit 9 domus. Postea vero pone gradum oppositum ascendentis super finem hore 2, et gradus qui tunc ceciderit in linea medie noctis erit initium 5 domus, et oppositus eius erit initium 11 domus. Item pone dictum gradum in fine hore 4, et gradus qui tunc ceciderit in linea medie noctis erit initium 6 domus, et oppositus eius qui ceciderit in linea meridiana erit initium 12 domus.

Ad sciendum gradum qui erat ascendens in principio anni mundi

Si volueris scire gradum qui erat ascendens in principio anni mundi vel natalis, primo scias gradum qui fuit ascendens in principio anni precedentis, quem pone in ascendente scilicet in orizonte orientali. Et locum almucantarat in limbo nota. Post hoc move rethe donec almucantarat vadat longe ad locum illum per gradus 93, et gradus qui tunc ceciderit in orizonte orientali erit ascendens illius anni. Et nota quod annus naturalis accipitur in nativitate Christi, et annus mundanus accipitur quando sol intrat in primo minuto signi Arietis.

Ad sciendum quot horas equales sunt inter annum preteritum et presentem

Si volueris scire quot hore equales sunt inter annum preteritum et presentem, gradus qui sunt inter ipsos duos annos scilicet 93 divide per 15, et numerus qui exierit ex ipsa divisione est numerus horarum inter utrumque annum existentium.

Ad sciendum aspectum duorum planetarum et stellarum

Si volueris scire aspectus duorum planetarum et gradus quolibet eorum, primo debes scire quod sit aspectus. Aspectus quidem est duplex scilicet dextrum et sinistrum. Aspectus dextrum procedit ab successione signorum, sinistrum e contrario. Item sciendum est quod aspectus sunt quatuor modis. Unus aspectus sextilis et dicitur sextilis eo quod teneat sextam partem celi gradus 60. Et aspectus quadratus qui quartam partem celi continet gradus 90. Et aspectus trinus qui tertiam partem celi continet scilicet gradus 120. Isti tres aspectus sunt dextri et sinistri ut predicemus. Aspectus oppositus est qui recte oppositus qui continet gradus 180 tam a dextris quam a sinistris sit quomodo et qualiter aspectus sextilis contineat gradus 60, quadratus 90, trinus 120. Diverse sunt oppiniones philosophorum. Aliqui dicunt quod planeta existens in quocumque gradu celi, alter existens longe ab eo per gradus 60 zodiaci habet aspectum sextilem, et sic per consequens dicunt de aliis aspectibus. Alii dicunt quod aspectus accipitur in gradu equinoctialis eo modo quo accipiuntur ascensiones signorum. Unde gradus in quo fuerit planeta ponatur in linea meridiana et tunc notetur locus almucantarat in limbo. Postea procedat almucantarat per aspectum dextrum gradus 60 versus dexteram. Dicunt quod gradus qui tunc ceciderit in linea meridiana habet sextilem aspectum ad planetam, et sic de ceteris aspectibus. Hanc secundam oppinionem multum tenent. Alii vero quod si gradus in quo fuerit planeta ponatur in orizonte orientali dicunt habere aspectum sextilem ad planetam, et sic de ceteris aspectibus. Quam quidem oppinionem modicum est iustum.

Ad sciendum radiationes planetarum

Si radiationes planetarum investigare volueris, ante omnia debes scire quod radiationes sunt fundate super aspectibus a quibus procedunt et a quibus nomen acceperunt. Et est sciendum quod radiatio est duplex, dextrum et sinistrum. Pro dextro vero movet rethe versus partem dextram, pro sinistro vero versus sinistram scilicet idem opus est. Cum igitur volueris scire radiationem alicuius planete, pone gradum eius in linea meridiana et nota locum almucantarat tunc in limbo. Et si volueris sextilem radiationem habere, move almucantarat cum rethe per gradus 60 versus dexteram, si quadratam 90, si trinam 120, et nota gradum qui tunc ceciderit in linea

meridiana et ipse gradus est locus praedictae radiationis deinde pone gradum planetae super orizontem orientalem et move almuri versus dextram pro radiatione sextili gradus 60 et praecise ut supra. Et nota gradum qui tunc erit in orizonte orientali et ipse est locus praedictae radiationis quem scribe separatim. Postea accipe gradum qui erit ascendens in hora inceptionis operis scilicet gradum acceperis altitudinis planetae et postea eum iterum in ascendente et tunc nota locum almuri in limbo qui erit nota prima. Postea move rethe donec gradus planetae veniat super lineam meridianam et tunc similiter nota locum almuri in limbo qui erit nota secunda. Deinde secundo accipe differentiam inter istas duas notas et scribe eam post differentiam inventa inter istas duas radiationes et multiplica unam differentiam per alteram et id quod provenerit divide per medium arcum diey si questio facta fuerit in die vel per medium arcum nocturnum si questio facta fuerit in nocte et id quod exierit a divisione provenerit erit equatio radiationis. Quam equationem minue a radiatione prima vel secunda vel ab illa que magis distat a gradu planete si planeta fuerit inter signum decimum septimum et decimum aut inter quartum et primum. Et si planeta fuerit inter signum decimum et primum aut inter quartum et septimum addatur equatio super radiationem minorem scilicet super illam que minus distat a gradu planete et post dictam subtractionem vel additionem habebis radiationem quesitam. Pro sinistra vero radiatione invenienda move rethe versus partem sinistram et in ceteris operare ut supra. Cum de radiatione opposita nichil dicam fuit supra dico quod radiatio opposita continet gradus 180 eventiaque parte vel continet aspectus. Ideo radiatio opposita et aspectus oppositus sunt idem.

Explicit pratica astrolabii composita a domino Andalo de nigro de Janua. Deo reddamus gratias. Amen.

Incipit tractatus de scala quadrata sive astrolabii

Incipit tractatum schale quadrate sive astrolabii compositus a supradicto domino Andalo. Describemus operationem schale quadrate que in dorso astrolabii describitur. Primo sciendum est quod linea que procedit a polo usque ad gradum 45 altitudinis dividit duas schalas sive umbras in puncto quarum(?) unus vocatur diameter schale et punctus in quo iungitur diameter ipsa cum albabus schalis vocatur punctus directionis(?) sive punctus medius. Si cum altitudo solis acceperit gradum est in gradu 45 dico quod regula cadet in diametro scale et in puncto medio. Si altitudo solis fuerit maior gradu 45 tunc scala in qua cadit regula vocatur umbra recta. Et si altitudo solis fuerit minor quam gradus 45 tunc schala in qua cadit regula vocatur umbra versa. Et autem notandum quod in equalibus mensurationibus faciendis sive altitudinis sive in planis sive in profunditate oportet quod in principio et ante omnia fiant due schale sive umbre quarum una sit semper umbra ~~recta versa~~ recta et alia umbra versa quarum notitia sic habetur. Dico quod umbra recta in mensuratione altitudinum semper est minor quam versa. In mensuratione vero longitudinum et profunditatum est e contrario salvo quod umbre sint equales et est intelligendum in mensuratione altitudinum alicuius turris vel alterius rei. Oportet quod una sit duarum umbrarum et altera sit distantia inter mensurationem et rem mensurandam ita quod altitudo mensuranda sit perpendiculariter recta, ita quod spatium inter mensuratorem et rem mensurandam sit planum et rectum ita quod in puncto coniunctionis cum altitudine faciat angulum rectum. Si enim non esset planum tunc necessarium est ut fiat linea recta ab oculo tuo usque ad locum ipsius altitudinis qui loco faciat cum dicta altitudine angulum rectum que linea sic fieri potest: pone filum in quadrante ut cadat super lineam declinationis et constitue sive fige virgam in terra rectam et perpendiculariter et elevato astrolabio sive quadrante pone oculum ad foramen unius ~~table~~ itaque per ambo foramina videas summitatem virge et aliquem locum altitudinis in quo terminetur linea visualis et ibi fac notam in qua nota linea visualis cum altitudine faciat angulum rectum. Si enim altitudo fuerit sic disposita quod non habeat lineam perpendiculariter rectam ut est in aliquo solario tunc ~~oportet~~ oportet ut facias lineam perpendiculariter taliter: pone filum ut cadat in orizonte recto et pone oculum ad foramen tabule inferioris et respice per ambo foramina ita et taliter quod linea visualis in quo minus loco solarii et fac notam ubi est oculus tuus ad quam notam appende filum usque in terram et ubi terminabitur fac notam. Dico quod ipsa linea pendens a solario in terram si fuerit plana faciet angulum rectum et sic erit dicta linea pendens una umbra et alia erit inter mensuratorem et lineam factam in terram.

Si volueris in puteo vel in aliquo profunditatem umbram facere et puteus vel murus ipsius non esset perpendiculariter rectus pone filum in linea orizontis recti et elevato astrolabio vel quadrante pone oculum ad foramina tabule superioris et respice ita et taliter per foramina vel usque quod linea visualis terminetur in fundo ipsius profunditatis in quo minus loco prope parietem vel murum ipsius profunditatis ibique imaginabis notam unam et aliam in loco ubi est occhulus tuus tunc duc lineam usque ad extremitatem putei oppositam que linea facit angulum rectum in nota oculi tui et sic habebis duas umbras

Si in planitie facere volueris si planities illa fuerit plana et equalis ita quod non pendeat in aliqua parte constituenda est per unam umbram et si non fuerit plana fac in ea lineam rectam in superficie in altitudine tue fige virgam in terra perpendiculariter rectam et sic habebis duas umbras scilicet virga erit una et linea facta in planitie erit altera

Notandum est autem quod in mensuratione altitudinum semper umbra recta divisa sit vel intelligatur esse divisa in 12 partes equales et tunc proportiones fiunt super dictam umbram rectam in mensuratione non longitudinum et profunditatum intelligatur umbra versa divisa esse in partibus 12 equalibus et tunc proportiones fiunt super dictam umbram versam. Si enim quantitatem umbre verse per umbram rectam scire volueris recipe altitudinem et vide quot puncta scale secet umbra recta et per tot puncta divide 144 et hoc quia umbra recta divisa est in partibus 12 quarum 12 est radix de 144 et id quod provenerit fac proportionem ad totam umbram id est ad 12 in quibus umbra recta divisa est. Verbi gratia ponamus quod regula cadat in puncta 10 scale umbre recte. Si enim diviseris 144 per 10 provenient 14 2/5 et sic umbra versa erit tanta quanta est umbra recta que est partes 12 et plus et partes 2 2/5 unius partis illarum 12. Si enim volueris scire quantitatem umbre recte per umbram versam similiter per tot puncta divide 144 et quod provenerit erit partes 12 umbra versa. Verbi gratia ponamus quod regula tangat umbram versam in puncta 9 tunc divide 144 per 9 et provenient 16 ergo umbra versa erit partes 16 de quibus umbra recta erit 12. In longitudinibus et profunditatibus fit et cetera scilicet quod in altitudinibus fit proportio super umbram rectam eo quod tunc divisa est in partes 12 equales et in longitudinibus et profunditatibus fit proportio super umbram versam eo quod umbra versa divisa est in partes 12

Aliter et alio modo ponamus quod regula cadat super puncta 10 scale umbre recte vide per quod puncta locus ille distat de 12 quod per 2 unde et quam proportionem habet 2 ad 10 constat quod est 5 pars adde 5am partem umbre recte super ipsam umbram rectam et habebis umbram versam. Et si diviseris umbram versam que est partes 12 per 5 provenient duo 2/5 quod si addideris super 12 habebis 14 2/5 quod erit umbra versa ut supra dictum est et ita facies de umbra versa ad rectam

Cum igitur volueris cognoscere umbram mediam rectam vel versam per altitudinem solis vide quando sol erit in altitudine graduum 45 tunc umbra quam facit turris vel alia aliqua altitudine est equalis et umbra vocatur umbra media et altitudo rei vocatur umbra equalis. Si enim altitudo solis fuerit maior gradibus 45 tunc umbra erit minor quam umbra media sive altitudo rei. Et tunc dicta umbra vocatur umbra recta et altitudo rei vocatur umbra versa. Si enim altitudo solis fuerit minor gradibus 45 tunc umbra erit maior quam umbra media sive quam altitudo rei et tunc dicta umbra vocatur umbra versa et altitudo rei vocatur umbra recta. Et sic constat quod altitudo rei idest turris vel alia altitudo cum suis umbris describunt istas duas scalas scilicet rectam et versam. Notandum est quod semper umbra recta est minor quam umbra versa scilicet in altitudinibus

Igitur cum per altitudinem solis volueris mensurare altitudinem alicuius rei accessibilis attende quando sol fuerit in altitudine graduum 45 quia umbra quam tunc facit ipsa altitudo est equalis ipsi altitudini. De umbra dico quam facit recte faciens cum ipsa altitudine angulum rectum ut supra dictum est. Que equalis intelligatur a puncto ipsius anguli recti usque ad summitatem altitudinis vel usque ad finem umbre. Si enim fuerit maior gradibus 45 scalam umbre recte vide ergo in quibus punctis tangit scalam et per ipsos divide 144 et quod provenerit numera tunc ponatur quod est a loco finis umbre in quo stas usque ad angulum rectum et cum altitudo tota sic divisa est in partes 12 dico quod proportionem quam habebit divisio numerata ad 12 talem proportionem habebit altitudo ad umbram ut supra dictum est. Si enim altitudo solis fuerit minor quam gradus 45 tunc regula cadet in scala versa. Vide quod ergo in quot punctis tangit scalam et per ipsos divide 144 et quod provenerit numera. Tunc ponamus quod ab angulo recto usque ad finem rei mensurande totum sit divisum in partes 12 dico quod proportionem quam habebit numerata ad 12 talem proportionem habebit umbra ad altitudinem ut supra declaratum est. Si vero regula non caderet in puncto integro scale tunc nota gradus illius altitudinis in quo regula cadit tunc vero pone regulam in principio illius puncti et nota gradus illius. Iterum pone regulam in fine ipsius puncti et similiter nota gradus illius. Postea fac proportionem partis ad totum ut supra docuimus

Si enim altitudinem alicuius rei accessibilis volueris mensurare sine acceptione altitudinis solis fige virgam in terram perpendiculariter rectam et fac lineam rectam ad similitudinem virge et elevato astrolabio vel quadrante move regulam vel quadrantem donec per foramina tabularum possis videre summitatem rei mensurande intellecto quod oculus debet poni ad tabulam inferiorem que est in quadrante in puncto C. Dico quod si regula cadit in diametro umbrarum scilicet in gradibus 45 altitudo rei a linea procedens ad summitatem virge. Si enim regula cadet in scala recta vide in quot punctis tangit scalam ipsa et per ipsos divide 144 et quod provenerit erit altitudo ipsius rei numerata eam. Tunc ponamus quod assumptio virge usque ad angulum rectum dividatur tota per 12 equales. Dico quod proportionem divisionis erit facta ad 12 talem proportionem habebit rem mensurandam ad virgam usque in angulum rectum. Et rem mensurandam et iter tales spatium id est ad notam ipsius anguli recti usque assumptionem ipsius rei mensurande

Si profunditatem putei vel alterius profunditatis mensurare volueris vide si paries profunditatis oppositus tibi sit perpendiculariter rectus quod si non fuerit perpendiculariter rectus fac in ea lineam rectam perpendicularem ut supra docuimus. Postea fac lineam ad oculos in quo stas usque ad extremitatem oppositam putei que due linee insimul faciant angulum rectum. Deinde elevato astrolabio vel quadrante pone quadrantem

ad summitatem putei extra non stas / et pone oculum ad tabulam superiorem et respice ita quod per foramina utriusque tabule videas fundum parietis ibi oppositi. Dico quod si regula ceciderit in gradu /45/ tunc regula cadet in umbra versa et quanto erit maior erit umbra recta. Vide ergo in quot punctis ipsius umbre ceciderit et per eos divide /144/ et quod provenerit inde comparatum sit magis /12/ et tanta plus erit profunditas quam sit altitudo oris putei.

Si volueris mensurare longitudinem alicuius rei plane vide si ipsa longitudo est recte plana vel non. Si non est recte plana tunc fac lineam rectam ut in secundo. Si fuerit recte plana tunc fige regulam in terra perpendiculariter rectam quod cum ipsa planitie faciat angulum rectum in terra. Deinde elevato astrolabio vel quadrante pone oculum ad foramen tabule superioris et respice ita quod per foramina videas summitatem virge et finem longitudinis mensurande, et si regula ceciderit in gradu /45/ dico quod longitudo mensuranda est equalis longitudini virge. Si vero ceciderit in minori longitudine quam gradu /45/ tunc regula cadet in umbra versa. Vide ergo in quot puncta cadit regula et per tot divide /144/ et quod provenerit inde comparatum sit plus quam /12/ et tantum est maior longitudo virge quam longitudo mensuranda. Et si longitudo fuerit minor gradu /45/ tunc regula cadet in umbra recta. Vide ergo in quot punctis ipsius umbre recte ceciderit et per eos divide /144/ et quod provenerit inde comparatum sit plus quam /12/ tanta est longitudo mensuranda maior quam virga.

Si altitudinem alicuius rei inaccessibilis mensurare volueris et planities sit inter te et altitudinem ipsam in qua planitie sit aqua vel alia obstacula ita quod ad ipsam rem mensurandam accedere non possis, primo mensura longitudinem ipsius plani quod est inter te et rem mensurandam sicut supra docuimus quando longitudo supponitur per unam scalam sive umbram et altitudinem rei per alteram. Tunc elevato astrolabio vel quadrante attende si regula cadit in umbra recta vel versa et operare sicut supra dictum est in capitulo altitudinis.

Si volueris turrim vel aliam aliquam altitudinem mensurare fuerit super montem positam itaque prope non sit aliqua planities, si erit in directo illius alius mons similis altitudinis vel maioris monti in quo posita est turris illa, primo quere locum in ipso monte tante altitudinis quanta est fundamentum turris, quem locum habere poteris per lineam ductam rectam ab oculo tuo usque ad turrim que facit angulum rectum cum ipsa turri prout supra docuimus. Tunc mensurate longitudinem per lineam illam ut longitudinem mensurare quando proponas per unam umbram sive scalam et altitudinem mensurandam per alteram et operare ut supra dictum est.

Si autem volueris mensurare profunditatem alicuius quod sit ita disposita quod prope os eius ex aliqua parte accedere non possis, fac lineam rectam ad locum ubi stas usque ad oppositam partem oris eius quam lineam mensura ut longitudinem mensurare, quam lineam supponas per unam umbram et profunditatem per alteram si pars opposita fuerit perpendiculariter recta, operare ut supra dictum est.

Si altitudinem accessibilem per virgam seu quadrantem mensurare volueris, fige virgam in terram perpendiculariter rectam que sit certe quantitatis ut pedum. Tunc sit A in summitate et B prope terram ubi figitur. Iterum fige aliam virgam in linea recta per certam quantitatem pedum longe ad partes versus rem mensurandam que virga sit /C/ in summitate et in terra sit /D/. Tunc pone oculum prope terram in tali loco quod per punctum A videas summitatem rei mensurande et ubi lineam visualis tetigerit /C/ ibi fac notam. Deinde accipe quantitatem pedum que sunt inter virgam /C/ /D/ et rem mensurandam et eos multiplica per quantitatem pedum virge et quod provenerit divide per quantitatem pedum que sunt inter virgam /A/ /B/ et /C/ /D/ et id quod reddit de ipsa divisione adde cum distantia que est a puncto /A/ usque ad punctum /D/ et est altitudo rei mensurande.

Et si hoc idem volueris facere per umbram solis fige virgam in terra perpendiculariter rectam que sit certe quantitatis, virgam fige eam in tali loco summitas umbre, et fac notam ubi umbra terminatur in terra. Tunc quantitatem pedum que sunt a dicta nota usque ad pedem turris multiplica per pedes longitudinis virge et quod exierit divide per quantitatem pedum que sunt a nota facta in terra usque ad pedem virge et id quod provenerit erit altitudo rei mensurande.

Si cum speculo volueris mensurare altitudinem accessibilem fige virgam in terra rectam et pone speculum forme rotunde inter virgam et altitudinem mensurandam per lineam rectam. Deinde pone oculum ad virgam in tali loco quod in centro speculi videas altitudinem rei mensurande et ubi posuisti oculum ad virgam fac notam. Postea accipe quantitatem pedum que sunt a pede virge usque ad centrum speculi et hec sit prima mensuratio. Deinde accipe quantitatem pedum que sunt a centro speculi usque ad pedem rei mensurande et hec sit tertia mensuratio cum rei mensurandam similiter erunt equales. Sed tunc multiplica secundam per tertiam et quod exierit divide per primam et exibit altitudo rei mensurande.

Explicit tractatus scale composita a domino Andalo de Nigro de Janua. Amen. Reddamus gratias Deo vivo et vero. Amen.

Nomina quadratis sunt hec primum in centro
e .A. linea procedente ad manum dextram versus
sinistram veniendo ad punctum .C. dicitur orizon
rectus. Item ex alio latere quadratis ab .A. ver
sus .D. linea illa dicitur linea declinationis solis vz
a puncto /F/ usque ad punctum /D/ dicitur declinatio ye
mealis et versus /K/ dicitur extivalis linea usque /A/
/D/ dicitur linea altitudinis solis et latitudinis regionis. Item in fundo
quadratis linea que transit per punctum /C/ versus /D/ dicitur
solsticium yemale sive Capricorni. Linea vero que pro
cedit alia declinationis usque ad punctum /F/ usque ad lineam
/A/ /C/ que terminatur in /G/ dicitur equinoctialis. Linea vero
que procedit alia declinationis usque ad punctum /K/ usque
/L/ dicitur zodiacus septentrionalis sive extivalis
et sunt in eo sex singna vz Aries qui incipit in /F/
deinde Taurus postea Geminy qui terminat in
/L/ postea Cancer qui incipit in /L/ et vadit re
trogradando versus /F/ deinde /Leo postea Virgo
que terminatur in /F/ Linea vero que exit ab eo /F/
et terminatur in /C/ dicitur zodiacus australis sive
yemalis et sunt in dicta linea sex signa vz Libra
que incipit a puncto /F/ deinde Scorpion postmo
dum Saggittarius qui finit in puncto /C/ deinde C
apicornus qui incipit in C postea Aquarius
deinde Pisces qui terminat in /F/. Semicir
culus qui procedit ab /A/ et terminat in linea sol
sticii Capricorni vz /A/ /C/ per gradus /15/ equinoctial
dicitur linea finis hore /9/ dirigendo ab una usque
ad finem in /9/ et procedit ad /6/ versus punctum /D/ di
citur linea 7 hore / Linea que procedit ab /A/ et terminatur
in linea solsticii Capricorni longe a /C/ per gradus 30 equino
tialis dicitur linea 4a eundo a /6/ versus /12/ dicitur linea finis
8/ Linea vero que procedit a puncto que terminatur
in linea solsticii predicti longe a /C/ per gradus /44/ dicitur linea
3 hore / vz dirigendo ab uno usque in tribus eundo
alias 6/ hore versus punctum /D/ dicitur linea finis /9 hore
Linea vero que procedit ab /A/ et terminatur in linea predicta vz
longe a /C/ versus /D/ per gradus /60/ dicitur linea 2 hore vz
dirigendo ab uno usque in duobus et eundo ad lineam hore
6/ versus /D/ dicitur linea finis hore /10/ Linea vero que procedit
ab /A/ et terminatur in linea predicta longe a /C/ per gradus /75/ u
ersus /D/ dicitur linea finis prime hore et eundo alia
6 hore versus /D/ dicitur linea finis /11/ hore / linea vero que
procedit ab /A/ et terminatur in /D/ dicitur linea 12 hore quo
modo similiter noscitur linea declinationis Semicircu
lus qui procedit ab /A/ et terminatur in /D/ secans lineam
meridianam in diametro dicitur linea medie noctis. Linea
recta que perpendiculariter procedit ab /A/ solsticii Capricor
ni vz in medietate punctorum /C/ et /D/ dicitur dia
meter scale. In spatio vero primo quod est ad lineam decli
nationis ex quadrate vz a puncto /A/ in /F/ sunt
gradus qui designat declinationem et correspondet
gradus qui sunt in ipso spatio qui incipit ab /F/ in /9/ et termi
nat in /90/ vz in puncto et dicitur gradus altitudinis solis in meridie
et respondet gradus qui sunt in 2o spatio qui incipit ab /A/
in /9/ et terminatur in /90/ in puncto /F/ qui gradus designat
latitudines regionum spatia vero que sunt ab /F/ in /D/ usque
ad solsticium Capricornii omnes designat declina
tiones meridionales et gradus qui sunt ab /F/ in /K/
usque ad solsticium Cancri designat declinatio
nes septentrionales et debet esse gradus 23 in 33 .....

30 Linea vero que procedunt a puncto /C/ veniendo versus lineam decli
nationis dicuntur orizontes obliqui excepto septentrionis linee
vero que exeunt a /D/ et terminatur in solsticio Capricor
ni dicuntur orizontes obliqui excepto meridiani. Et ubi
terminatur in dicta linea vz in puncto /F/ versus dictam lineam
tot gradus est altitudo solis in meridie in illa regione pro
sole existente in principio Arietis vel Libre. Et quot
gradus sunt a puncto /A/ versus dictam lineam usque ad illam lineam
dicitur altitudo regionis illius. Linea vero que procedit ab /A/ in /C/
dicitur orizon rectus et dicitur coda et est divisa in partibus
60 in spatiis /12/ que sunt ab /A/ in /C/ que incipiunt ab
/A/ /9/ et terminatur in /60/ in /C/ dicitur coda recta et
spatia /12/ que incipiunt ab /A/ /9/ usque ad 60 in
puncto /A/ dicitur coda versa et in /A/ 69 et terminatur
in /C/ /120/ In primo spatio et secundo que sunt ad lineam /C/ /D/
que est linea solsticii Capricornii sunt gradus 30 diam in
3/4/ et /9/ sunt gradus equinoctialis Due linee que exe
unt vz una linea a /D/ et alia a /C/ que linee termi
nantur in diametro dicuntur scala altimetrica vz
illa que exit a linea /A/ /D/ umbra versa dicitur linea
que procedit ab /A/ /C/ dicitur umbra recta spatiis
vero que sunt inter dictas lineas describuntur puncta mensu
rationis altitudinis longitudinis et profunditatis. In dorso in duobus spa
tiis exterioribus descripti sunt dies et menses
in tertio descripta sunt nomina mensium in sexto nomina
signorum in quinto et quarto gradus eorum et in spatio man
siones lune in centro fixum est almury sive filum ad
cognoscendum ut supra dicta

Cum quando volueris signum et gradum in quo est sol pone almury sive
alidadam in dorso quadrantis super illam diem mensis
de qua queris et signum et gradum tactum ad summitatem almury
in illo singno et gradu scias esse solem in illa die. Super
signum et gradum solis nolueris scire dies mensis pone al
mury super illum signum et gradum solis et diem mensis tactum
ab almury erit dies quem queris

Si scire desideras mansiones Lune vide in quo signo et gradu
sit Luna et pone almury sive filum super illum signum
et gradum et mansio tacta a filo erit mansio in
qua est Luna

Si altitudinem solis vel alicuius stelle fixe scire volueris per
faciem quadratis pone extremum in angulum .A. versus
solem alterum versus partem sinistram et punctum .C. versus
partem dextram et fac ut radii solares transeat per fora
mina utriusque table. Et ubi almury sive filum ta
get in gradus equinoctialis nota et quot gradus erunt ad punctum
/D/ usque ad dictam nota erit elevatio solis in illa
hora. Si vero altitudinem alicuius stelle scire volueris pone
angulum /A/ versus stellam et /C/ ad locum tuum et fac
ut per foramina utriusque table videas stellam
de qua altitudinem scire volueris. Et tunc cum filo sive
almury operare sicut de sole dixi

Cum altitudinem solis in meridie ipso existente in principio Ari
etis vel Libre scire volueris vide orizontes descri
pta in quadrante vide ubi ille orizon secat lineam
declinationis vz /A/ /F/ et ibi fac notam. Et tunc vide

quod gradus sunt adeo puncto / f / usque ad dictam notam. Et tot gradus elevatur sol ipso existente in principio Arietis vel libre.

Cum latitudinem alicuius regionis scire volueris, primo sciendum est quid sit latitudo. Latitudo tamen in celo quantum interim latitudo in celo dicitur distantia a zenith capitis usque ad lineam equinoctialem. Latitudo in terra est distantia regionis de qua queritur usque ad locum ubi linea equinoctii facit zenith in terra. Vel latitudo regionis est elevatio poli ab orizonte obliquo, quia quantum elevatur polus ab orizonte, tantum distat zenith a linea equinoctii.

Cum declinationem solis scire volueris, primo sciendum est quid sit declinatio solis. Declinatio vero solis est distantia a linea equinoctiali versus polum articum aut versus antarticum per circulos transeuntes per ambos polos et per principium Cancri et Capricorni. Cum quidem declinationem scire volueris vide per dorsum quadrantis in quo gradu signi sit sol. Tunc pone filum in facie quadrantis super tot gradus zodiaci quot invenisti in dorso et filo manente fixo pone margaritam super lineam zodiaci. Deinde duc filum cum margarita super scalam usque ad lineam declinationis. Tunc vide quot gradus sunt a linea equinoctii sive puncto / f / usque ad scalam et tot gradus est declinatio solis. Et dictam declinationem adde altitudini solis ipso existente in principio Arietis vel libre. Et si fuerit in signis que sunt a principio libre usque ad finem piscium dictam declinationem minue. Et quod aggregatum fuerit si addatur vel residuum fuerit si subtrahatur erit elevatio solis in illa die.

Cum latitudinem alicuius regionis scire volueris sole existente in principio Arietis vel libre vide tunc altitudinem solis in illa die et quanta fuerit altitudo in meridie in illa die minue a / 90 / et quod residuum fuerit erit latitudo illius regionis. Si vero in aliis temporibus quam ipso existente in principio Arietis vel libre latitudinem scire volueris in quacumque die vide altitudinem solis in meridie in illa die. Si enim fuerit sol in signis que sunt a principio Arietis usque ad finem virginis vide declinationem solis in illa die quam minue de dicta elevatione. Et quod residuum fuerit erit elevatio solis ipso existente in principio Arietis vel libre. Si vero sol fuerit in signis que sunt a principio libre usque ad finem piscium declinationem adde super elevationem solis. Et habebis elevationem solis ipso existente in principio Arietis vel libre. Tunc operare ut dixi. Dicta elevatio invenitur in principio declinationis solis.

Cum latitudinem per stellas que numquam occidunt scire volueris vide aliquam stellam de illis que numquam occultantur quando est in meridie supra polum versus meridiem. Tunc vide per instrumentum elevationem eius quantum elevatur ad terram. Iterum vide quantum elevatur ipsa existente sub polo versus septentrionem. Tunc ambas elevationes in simul adde. Et dictam aggregationem divide per / 2 / et quod provenerit erit elevatio poli sive latitudo regionis.

Si latitudinem alicuius planete ab ecliptica scire volueris vide in quo signo et gradu sit ille planeta. Vide et quantum sol debeat elevari ipso existente in illo signo et gradu in quo planeta est. Tunc attende ut planeta sit in linea meridiana et vide latitudinem ipsius. Et si elevatio planete erit maior elevatione solis planeta erit versus septentrionem. Et per tot gradus erit maior altitudo planete quam altitudo solis tanta erit latitudo planete ab ecliptica versus septentrionem. Et si altitudo planete erit minor altitudine solis tunc planeta erit australis ab ecliptica. Et quantum erit minor altitudo planete quam altitudo solis tanta erit latitudo planete ab ecliptica versus meridiem.

Si declinationem aliorum planetarum scire volueris operare in eis sicut de sole dixi. Ratio quod videre debes si habet aliquam latitudinem ab ecliptica quam latitudinem scire poteris per capitulum latitudinis planetarum quam latitudinem adde declinationi si latitudo est septentrionalis vel minue si est australis si dicta declinatio est in signis septentrionalibus adde. Si vero declinatio est in signis septentrionalibus australibus addatur et diminuatur et quod aggregatum fuerit si addatur vel residuum si minuatur erit declinatio illius planete. Sciendum est quod declinatio solis non potest esse plus quam gradus 23 minuta 33 secunda 30 quia tantum declinat principium Cancri et Capricorni ab equinoctiali. Alii planete possunt declinare plus et minus secundum latitudines eorum. Et est notandum quod declinatio potest esse quandoque inter zenith et polum antarticum quandoque inter zenith et polum articum. Dico quod quando declinatio est minor quam latitudo regionis in qua agis semper declinatio est inter zenith et polum antarticum. Et quando declinatio est maior quam latitudo tunc est inter zenith et polum articum. Et quando latitudo et declinatio sunt similes in quantitate tunc planeta transit per zenith illius regionis.

Si de stellis fixis positis in quadrante declinationem et elevationem scire volueris pone margaritam super illam stellam et si cadit inter zenith et polum antarticum operare ut de planetis dixi. Si vero cadit inter zenith et polum articum tunc declinatio et altitudo invicem simul faciunt plus quam / 90 /. Tunc aggregato minue de 180 et quod residuum fuerit elevatio dicte stelle. Elevatio polarium stellarum fixarum sic intelligitur. Cum vero declinatio cadit inter zenith et polum antarticum tunc distantia que est inter locum declinationis et orizontem obliquum versus polum antarticum super stellam que transit per ambos polos et per zenith regionis ipsa distantia dicitur altitudo. Cum vero declinatio est inter zenith et polum articum tunc distantia in dicto celo versus polum articum usque ad orizontem obliquum dicitur elevatio. Sciendum est quod si stella habet minorem declinationem quam altitudo Arietis tunc dicta stella oritur et occidit et occultatur. Et quando declinatio et altitudo sunt equales dicta stella transit per orizontem obliquum ex parte septentrionis.

Cum per quadrantem scire volueris horas inequales primo sciendum est quid sit hore equales. Hore equales dicuntur dies et nox si dividatur per 24 partes equales quarum una dicitur / hora equalis. Hore inequales dicuntur si ab ortu solis dividatur per / 12 / usque ad occasum / ille dicuntur inequales diei vel si ab occasu usque ad ortum solis dividitur per 12 / ille dicuntur hore inequales noctis. Et dicuntur inequales eo quod una dies sit maior quam altera et ideo hore unius diei sunt maiores vel minores quam alterius. Cum hoc scire volueris horas quot solis illius diei de qua horas scire desideras. Et accipe altitudinem solis in meridie secundum doctrinam precedentem. Dicta altitudine querere igitur equinoctialem / A / D / versus / C / et ibi pone filum et filo manente fixo pone margaritam super / b / tunc pone angulum / A / versus polum ut veniat ex parte sinistra ... et angulum / C / versus dextram et fac ut radius solaris transeat per foramen utriusque tabule. Et qua hora margarita tetigerit et quam partem horarum illa erit hora inequalis et partes hore transite. Et si margarita non tetigerit super aliquam finem vel principium alicuius hore. Et nota

scire quam partem hore pertransiuit et quanta sit ad transci
endum uide quot gradus sunt de gradibus equinoctialis a puncto
D/ usque ad tactum filum quod sit prima nota Postea
pone filum super initium decime hore et similiter uide
quot gradus sunt a puncto D usque ad tactum fili de quibus
fac/ 2am nota Tunc uide distantiam que est inter secundam
notam et terciam et tot gradus continet illa hora Tunc
uide quot gradus sunt ad secundam notam usque ad quartam et quot gradus e
runt inter eas de decem fac proportionem ad totam
horam et quod prouenerit tanta pars erit transacta illius
hore Item uide distantiam inter primam et terciam notam
et quod prouenerit de ea fac proportionem ad totam ho
ram et quod prouenerit tanta pars erit ad transiendum
de decima hora

Cum uolueris scire arcum diurnum et quot horas quelibet dies
continet et quot gradus quelibet hora inequalis continet et
quod orizonte sit una dies ex 24 horis et quanta
est maior usque ad locum illum ex mensibus sex et m
aior nox similiter ex mensibus sex Si arcum diurnum
scire desideras Primo scias gradum solis de illa
die de qua scire desideras arcum in quo signo sit sol
deinde pone filum super tot gradus illius signi sicut inueni
sti in dorso et pone margaritam super lineam zodiaci po
stea duc margaritam ad orizontem obliquum tue re
gionis et uide ubi filum secat equinoctialem et ibi fac
notam Postea uide quot gradus sunt ab orizonte recto
a puncto E/ usque ad secundam notam et decem gradus adde super
90/ si fueris cum signis que sunt ad principio Arietis
usque ad finem Virginis uel decem gradus minue si fe
ceris cum signis que sunt ad principio Libre usque ad finem
Piscium et facta additione si addidisti erit medietas ar
cus diurni in illa die Si uero minuisti quod residuum
fuerit erit medietas illius diei de qua queris Si uero
duplaueris habebis totum arcum diurnum et si gradus
totius quantitatis minues de 360/ quod est quantitas totius
celi quod residuum fuerit erit arcus totius noctis
Et quamuis dixerim quod gradus 360/ sunt complementum
celi non tantum est complementum totius diei comple
mentum autem totius diei est gradus 360 minuta 59 secunda 8
quod minuta 2 secunda sunt secundum medium motum solis in una die
qua mouet secundum uerum locum sit aliquando plus aliquando
minus et ideo quelibet hora non est gradus 15 immo est plus
minuta 2/ secunda 26/ tercia 35 fere Et quare quantitas est parua
de ea non curamus Et si quantitatem totius arcus
diei diuiseris per 15 habebis horas illius diei Et
si easdem horas minues de 24/ habebis horas
noctis Et quod subtilius operari uellet diuidat
arcum diurnum per gradus 15 minuta 2 secunda 26 tercia 5 et ha
bebit horas diei Si uero gradus super fuerit ultra
15 decem quantitatem per 4 multiplicet et quod prouenerit
erunt minuta horarum quia quilibet gradus continet minuta 4/ tercia or
unius hore

Si uolueris scire gradus quantitatem equinoctialis quot quelibet
hora inequalis continet arcum diurnum per 12 diuide
et quod prouenerit tot gradus erit quelibet hora quos
si decem gradus subtraxeris ad 30 que sunt gradus unius

signi remanebunt gradus hore noctis Hic uero notandum
est quod in omni orizonte sex signa eleuantur semper in
una die Sunt enim quedam orizontes quibus in solstitiis
non notatur hoc quia in solstitio Cancri dies et nox
semper est dies Et in solstitio Capricorni et quod Sunt
enim quedam orizontes in quibus est una dies per unum mensem
et per duo menses et per tres usque ad sex ut patet
in tabula superscripta

Ascensiones signorum			Tabula		
1	66	30	30	agr 15	Geminorum usque a 15 Cancri
2	69	30	60	apri	Geminorum usque ad finem Cancri
3	72	20	90	agr 15	Tauri usque ad 15 Leonis
4	78	20	120	apri	Tauri usque ad finem Leonis
5	84	0	150	agr 15	Arietis usque ad 15 Virginis
6	90	0	180	ad pri	Arietis usque ad finem Virginis
menses	hore	gradus			

Cum horas equales an ut post meridiem scire uolueris
per altitudinem solis primo uide quot horas equales illa dies conti
net deinde uide quot gradus eleuatur sol in illa die
in meridie illius diei quos dupla deinde diuide gradus
decem per tot horas quot illa dies continet Et tot gradus
quot prouenerint tot gradus continet qualibet hora equalis
Si uero fuerit ante meridiem eleuatio solis de qua
uis hora scire diuide per tot gradus quot una hora
continet et quot prouenerint erunt hore equales transacte in
incipiendo ab ortu solis Si uero fuerint post meridiem
eleuationem solis cum qua uis hora scire minue de
eleuatione solis in meridie et quod residuum fuerit diuide
per gradus unius hore et quod prouenerit erunt hore transacte post
meridiem

Cum uolueris scire cum quot gradibus equinoctialis quilibet gradus zodiaci
ascendat super terram et cum quot occultatur et quedam alia circa
hoc Cum ergo scire uolueris pone filum super illum
gradum de quo ascensionem queris Tunc uide quot gradus filum
secat de equinoctiali et tot gradus eleuantur alle gradus zodi
aci Si uis scire quantitatem graduum cum quibus decem gradus occultantur
multiplica gradus zodiaci per duo et quod prouenit serua
deinde uide cum quot gradibus equinoctialis ascendunt
gradus zodiaci superadicti et uide distantiam que est inter
decem gradus et gradus zodiaci quos duplica et cum tot
gradibus occidunt decem gradus Verbi gratia Ponamus quod
gradus 15 zodiaci ascendat cum gradibus 13 equinoctialis
si gradus zodiaci duplicaueris prouenient 30/ Vide
ergo quantum est a gradibus 13 usque in 30/ quod sunt 17/ ergo cum
gradibus 17 occultabitur

Sciendum est quod gradus qui procedunt a puncto D/ eundo uersus
C/ sunt tam in zodiaco quam in equinoctiali gradus Arietis
Tauri Geminorum Libre Scorpionis Saggi
ttarii gradus uero qui procedunt a puncto E/ uersus D/
sunt gradus Cancri Leonis Capricorni Aquarii
et Piscis

Sciendum est et quod duo arcus siue duo gradus equedi
stantes a principio Arietis uel Libre equalem
habent ascensionem in spera recta siue in gradu equino
tialis Verbi gratia si ponatur filum super gradus 10
Arietis Cadet super gradus 10 Libre Et super 20
Virginis et super 20 Piscium Dico quod isti 4or gradus
equales habent ascensionem Et est sciendum quod
quelibet 4a/ ascendit cum gradibus 90/ ut Aries Taurus.

Gemini Item Cancer Leo et Virgo Item Libra
Scorpio et Sagittarius Item Capricornus Aqua
rius et Pisces Et cum ascensiones in tabulis in
cipiat ad Capricornio in hoc instrumento incipiunt ab
Ariete tamen in spera recta quam obliqua

Cum scire volueris elevationem signorum in celo obli
quo per scias ascensionem illius gradus de quo queris in spera
recta. si de gradu cognoscendo de quo gradu fac nota
quod sit nota primi. Deinde pone margaritam super gradum illius
signi de quo queris ascensionem scilicet super lineas zodiaci et
margarita nota duc eam usque ad orrizontem tuum
Et gradus cognitum qui sunt inter tactum fili et orrizontem
rectum quod est puteum. Deinde eius fac nota secundam si
non operatur cum signis que sunt a principio Arietis
usque ad finem Virginis nota secundam minue de nota
prima et quod residuum fuerit erit elevatio illius gradus et
Si non operatur cum signis que sunt ad principio libre
usque ad finem piscium nota secundam adde super notam
primam et quod aggregatum fuerit erit elevatio illius
gradus Sciendum est quod duo signa opposita similiter
habent elevationem in spera obliqua ut in spera rec
ta verbi gratia Aries et Libra elevantur in spera
recta cum gradus 55 m 46 Et cum totidem simul in
tamen elevantur in spera obliqua

Explicit tractatus quadrantis compositus a domino Andalo de Nigro de Ianua

Sol penetrat vitrum penetratur et non violatur
Sic Virgo flore genuit puerpera prolem

Tractatus stellarum fixxarum que vocantur Berbene

Iste liber est hermetis capud omnium sapientum extractus de
aliis libris tanquam flos de virtute et profunditate scientie
et radices quam alii nesciunt illo excepto Dixit hermes
ego dicam vobis de rebus fortune in quibus habebitis leticiam
cum eis et habebitis magnum proficuum ex eis et hoc de rebus que
deus posuit et composuit in stellis que appellantur berbene
dicat regimen in eis super nos ita tamen ut sit in eodem gradu
ascendente vel in 10 vel in gradu 7 vel cum sole in eodem gradu vel
cum luna Nam planete cum erunt infortunati in nativitate cadentes
et erit aliqua stellarum ex supradictis in supradictis locis signi
ficat nati si deus voluerit Nam licet planete sint
male dispositi in nativitate dum modo iste stelle sint in supra
dictis locis non nocebit nato Significat et quod per
veniet ad illam dignitatem quam non credebat aliquis
nec in corde alicuius ascendebat et si inveneris eas cum
aliis stellis in locis gravium dictis et maxime si fuerint ille
stelle meridionales vel septentrionales sicut berbene et ma
xime si fuerint in gradu lucidis sunt maioris fortune Er
go dixit hermes princeps sapientum quod natus erit dives
et elevatus et placebit omnibus cuius elevatio quando fortune
erunt in domo fortune vel in termino fortune fortis et ego
explanabo vobis que sunt berbene et eorum iudicium
et fortune in locis suis in signis gradibus et suis complexionibus
cum stellis si deus voluerit

Aspice stellam berbene que dicitur asthafeth et est in libra 16 minuto
meridionalis et est de natura veneris et mercurii et est exal
tationis prime Et aspice illam que dicitur kinech et est in
24 gradu sagittarii meridionalis et est exaltationis secunde de natura
veneris et mercurii Et aspice illam que dicitur sidulh et est ca
uda gallinae et est in 12 gradu et minuto 40 aquarii et significat
potentem fortune que dicitur superioribus et meridionalibus et est exa
ltationis prime et est de natura veneris et mercurii Si inve
neris unam de istis tribus berbenis in aliquo de istis supra
gradibus ascendentem vel in 10 natus erit famosus moratus dives
magne scientie elevatus philosophus versificator misericor
dia plenus et placet cautus et habebit multos servi
entes amator sapientum pacificus alacer velocis resp
onsionis intromictens se in omnibus bonis negotiis bonus
magisterii et subtilis in eo in quo tempore bene fortunatus ve
rax homo et quod ex ingenio suo facit dicta nec loquitur
nec facit aliquid nisi in ingenio et scientia amat quod bene lo
quatur de eo homo gravis in suis actibus formosus dulcis
eloquii benefactor omnium amator pacis firmus amicus
et stabilis acceptor magnorum rerum fornicator et amator mu
lierum et hoc quando fuerit Saturnus super terram orientalis et
aspiciat utrumque et si inveneris unam ex istis tribus stellis
berbenis in ascendente in nativitate ille natus aget sapientiam
leges et decreta. Si fuerit Saturnus in ascendente nec quando fuerit
in ascendente damnabit illum .i. erit avarus et quando fuerit Satur
nus cum aliqua ex illis et non fuerit in ascendente aget natus
epulari et gaudere et potare et esse cum mulieribus et si est Sa
turnus in ascendente cum sole et Venus in 4 vel cum ea Saturnus
vel cum aliqua ex istis tribus berbenis sit in domo 7 erit
natus infortunatus et contrarius omnibus suis paribus erit herma
froditus vel erit in hoc quasi non habebit potestatem coeundi vel
omnes filii eius erunt femine Nam iste berbene nectuntur
tur ad malum quando erit cum eis Saturnus et Venus in angulis
et si aspexerit berbene Saturnus et veneris ad domum 7 erit
natus sapiens in philosophia et quasi potuit scire intentionem et
secreta librorum et deus scit Et si Iupiter aspexerit
aliquam ex istis tribus addet natus in sua fortuna in sua vel alti
tudine et stabilitate cum mirum quod habemus Et si inveneris esse
Martem cum aliqua ex illis in ascendente vel in 10 erit natus potens et erit
magnus in oculis hominum et erit ornatus in conspectu ho
minum et erit philosophus et inventor scientiarum et sciet bene res
omnes et maxime si nascetur in civitate babilonie et quod nas

est in nocte in nocte et qui videbis eum sic et mars in der ascendentis in 15 suo erit natus adorator ydolorum et famosus pro eis et loquitur verba prophetie et faciet mirabilia et deus sapientior est eo

Et sunt alie berbenie et sunt et est que dicitur divrietur in medio celi gradus 15 minuta 20 libre exaltacionis fere de natura iovis et mercurii et alia berbena que dicitur humerus equi in gradu 29 piscium exaltacionis fere de natura iovis et mercurii et alia berbena que dicitur benchab in gradu 27 minuta 50 libre exaltacionis fere natura iovis et veneris cum ergo inveneris aliquam existentem trium berbeniarum in ascendente vel in medio celi et maxime illam que dicitur divrietur que est in libra natura illa est fortior aliis duabus licet sit eadem trium natura illa quod nascetur cum ea erit magnus in sua apparentia fortunatus rex amator alterum et dei verificator neutri generis certo loquitur notabilis amator hominum sui regni et alie due berbenie que erunt in nati alicuius in ascendente vel in medio celi natus erit amator bonum et verborum liberat superius in necessitatibus et formosus in suo fortunio prophetie rectorum amator dei refector gratiarum cum aliquid recipit fortunatus in auro et argento et similibus et erit liberalis in omnibus suis actibus et suis negotiis sine recipiat sine det et magnificus sapientibus et formosis et deus sapientior est eo

Et sunt alie berbenie et est una in gradu 6 et minuta 10 leonis meridionalis exaltacionis prope de natura iovis et martis et est alia in scorpione gradu 16 minuta 20 meridionalis exaltacionis prope de natura martis et iovis et est alia in gradu 21 minuta 20 geminorum septentrionalis exaltacionis prope de natura iovis et martis et est alia in geminis in gradu 6 minuta 30 meridionalis exaltacionis fere de natura iovis et martis et est alia in capite que dicitur vultur volans in gradu 9 minuta 30 meridionalis exaltacionis prope de natura iovis et martis et si inveneris aliquam existentem 15 berbeniis in ascendente vel 10 in nativitate alicuius erit magnus militum dux milicie et erit magnus in suis actibus et notatus in legionibus et obtinebit civitates terras et civitates et annos domestica in sua potestate distribuet ea prout vult et omnes obedient et faciet honores lucrum liberat laudatur ab omnibus fortis in regno sapiens in suis negotiis amator honorum et gaudet in omnibus non diligit litigiosos et succedit ei bene in omnibus quod volet sensatus dives multe pecunie amat quod laudet et amat quod bene loquatur de eo et moriet bona morte et erit formosus et deus sapientior est eo

Et sunt similiter alie berbenie et est una in tauro in gradu 23 minuta 40 septentrionalis exaltacionis prope de natura iovis et saturni et est alia in geminis in gradu 20 minuta 40 septentrionalis exaltacionis fere de natura iovis et saturni et est alia in gradu 3 minuta 50 tauri meridionalis exaltacionis fere de natura iovis et saturni et est alia in gradu 20 minuta 40 saggittarii septentrionalis exaltacionis fere de natura iovis et saturni et est alia in tauro in gradu 28 minuta 40 et est in labra meridionalis exaltacionis prope de natura iovis et saturni si ergo inveneris aliquam existentem 15 in ascendente vel 10 in nati alicuius natus erit dives et multe pecunie et erit pecunia sua in multis locis in multis locis habebit erit amator gaudii et leticie et amat quod bene loquitur de eo et si aspexerit luna aliquam existentem et fuerit luna in ascendente vel 10 erit pietate plenus et bonitate simplex fortunatus patiens in iuvamine sapiens in omnibus

amat honores et amat aves et dixit hermes quod illa que est in saggittario licet habeat omnia ista tamen natus amat aves et bestias et erit bonus venator et habebit domum quod habebit aquilas et astures et aves multas et deus est sapientior eo

Et est alia et sunt alie berbenie et est una in cancro in gradu 20 meridionalis exaltacionis . . de natura martis et solis quod qui erit in ascendente vel 10 in nati alicuius natus erit bellicosus et erit caput capitum et princeps principum interfector virorum et in multis fuerit interfectionibus et non amat quod sit sub aliquo vocatus et erit magnum cordis et que erit natus ideo sine pietate erit et homo religiosus et imperator omnium qui potuit et distributor sui sed male de suo est virtuosus victoriosus rectoricus amicus regum moriet pulcra morte et deus sapientior est eo

Et est alia berbenia in gradu 27 minuta 40 . . . septentrionalis exaltacionis . . de natura martis et mercurii et est alia in cancro in gradu quod minuta 24 meridionalis exaltacionis prope de natura martis et mercurii et est alia in pisce in gradu 21 minuta 30 meridionalis exaltacionis fere de natura martis et mercurii et est alia scorpionis in gradu 5 minuta 40 et est manus gradiens septentrionalis exaltacionis prope de natura martis et mercurii et est alia in virgine in gradu 2 minuta 27 meridionalis exaltacionis 3 de natura martis et mercurii et est alia in gradu . . . saggittarii de natura martis et mercurii exaltacionis . . et est alia in pisce in gradu 5 minuta 50 septentrionalis exaltacionis . . de natura martis et mercurii si ergo inveneris aliquam existentem septem ascendentes vel 10 in nati alicuius et maxime si fuerit nativitas nocturna natus erit magister multum et potest sua negotiis aliis modis multis scriptis sapiens in omnibus et amat sapientiam famosus in multis terris amator pecunie et habebit multa diligit quam maxime pueros et puellas et dives fuit mentis et si et cum natus erit cum aliquo existente de die erit audax in omnibus negotiis pauce pietatis mendax verbosus non diligit aliquos deceptor non est multum in dolus loquitur deceptor omnis male accusator falsus in suo testimonio fictor natura aliud habet in corde et aliud loquitur ore et deus est sapientior eo

Et est alia berbenia in ariete in gradu 3 minuta 40 septentrionalis exaltacionis . . de natura iovis et veneris et est alia in libra in minuta 40 iusta berbenia septentrionalis de natura iovis et veneris si ergo inveneris de istis duabus berbeniis in ascendente vel 10 in nati alicuius erit natus formosus congregator pecunie et vendet homines de eo ob magnam suam in aspectus erit amator dei amat ludos et est sensatus clara facie semper liberat pietate plenus non amat mulieres et habebit de sperabilibus multa pecunia verax fortuna tus . . . complexionis habebit uxorem humida et maxime si aspexerit eas luna vel illa que dat illis et deus est sapientior eo

Et est alia berbenia in leone in gradu 17 minuta 15 meridionalis exaltacionis fere de natura veneris et saturni et est alia in leone in gradu 3 septentrionalis exaltacionis fere de natura veneris et saturni et est alia in leone in gradu 28 minuta 10 meridionalis exaltacionis fere de natura veneris et saturni si ergo inveneris unam existentem trium in ascendente vel 10 in nati alicuius natus erit fortunatus dives facit ultra quod mandet ei et

et in omnibus que desideravit, erit turpis faciei, nebosus (?), hindoz, amator planetarum et arator et seminum et hedificiorum, id est hedificator domorum, placebit ei fornicator rebus mulierum, et quando pervenerit ad senectutem exaltabitur et congregabit pecunias et scechinat (?) eas et congregabit multa fercula, erit astrologus in secretis sapientum, nigros habens oculos, dulcis eloquii, et deus sapiencior est eo.

Sunt et alie beibenie et una in tauro, et est Aldebaran in gradu 16 minuto 20, cuius natura est exaltata et de natura Martis et Veneris, et alia in gradu 22 minuto 8 in tauro meridionalis, exaltata cuius natura est de natura Jovis et Veneris. Si ergo inveneris unam existentem dualem et maxime illam que est in gradu 16 minuto 20 Tauri in ascendente vel in 10 in nativitate alicuius, erit natus fortunatus super omnes fortunas et dives super omnes divites, habebit multas civitates et villas et erit super [illegible] et operator multorum operum, habebit multos officiales vel [illegible] scriptores et erit famosus quia bonus. Et erit idem de aliis beibeniis vel cum erit cum Luna in eodem gradu debilitatur. Et iste duo fortunam alias beibenias quia quando iste duo que sunt in tauro ascendunt descendunt ille que sunt in scorpione, ista duo tauro ascendunt, figura habet magnam fortunam in celo et aumabit eorum fortune, fortunam eidem dey et sunt elevate in omni climate et fortune ille que sunt in tauro et scorpione. Et si ille que sunt in tauro fuerint in ascendente, Et ille que sunt in scorpione in 7a domo erit vir [illegible] ut diximus de viro [illegible] et erit uxor eius dives ut diximus de viro. Et dixit in nativitate mulieris quod natus dives erit [illegible]. Et dixit in nativitate mulieris que nata fuerit ut sit dixi de nativitate, erit famosa sicut diximus in nativitate viri. Et erit famositas illius in terris Regis formosa et timorosa aliis fortunis, in operis veneris [illegible] de [illegible] trahit ipsi erit pulcritudo et formosior omnibus formosis. Et eius super omnes pulcritudinem. Et dixit Hermes si inveneris alias existentes beibenias in 9 vel 7a in nativitate alicuius ad 10 vel ad matrimonium operabitur. Et ego expertus sum et non inveni opus forte et ideo non scripsi iudicium in eis et quando acceperis gestam fortune in nativitate secundum beibenie aspice dominum triplicitatis solis in nativitate diurna, in nocturna vero dominum triplicitatis lune et pervenies ad id quod quesivisti si deus voluerit.

Nota quod omnes beibenie que reperiuntur in libro Hermetis de beibeniis currente anno domini Ihesu Christi 1189 profecerunt a tempore Hermetis usque ad supradictum tempus gradus 11 minuta 19. verbi gratia Aldebaran fuit tempore Hermetis in gradu 16 minuto 20 Tauri, supra dicto vero tempore fuit in gradu 27 minuto 39, eiusdem et sic de omnibus aliis.

Explicit dicta de beibeniis deo reddamus gracias amen

De fortitudinibus planetarum

Expositio autem fortitudinis planetarum cum de eis est occasio sive impedimentum et perficiendam eam cum receperit dispositiones, disponit [illegible] atque quando promiserit sit magis in decem modis quorum primus est ut sit planeta in bono loco ab ascendente id est in angulis vel succedentibus angulorum existens loco quo aspicit ascendens. Secundus ut sit planeta in aliqua dignitate suarum propria vel dignitatum hoc est in domo sua vel exaltatione triplicitate termino vel facie seu gaudio suo. Tercius est ut sit directus. Quartus ut non sit cum malis planeta in eodem signo in quo fuerit cum sit coniunctus vel aspiciat eum ab oppositione vel quadrato aspectu. Quintus ut non gingatur stelle cadenti ab ascendente aut planete qui sit in descensione sua. Sextus ut sit receptus. Septimus ut sit planeta masculinus altiores qui sunt Saturnus Jupiter et Mars orientales id est ut appareat in mane exeuntes de sub radiis solis. Et planete inferiores feminini id est Venus Mercurius et Luna occidentales id est apparentes vespere. Octavus ut sit planeta in luce suo id est masculini in die feminini in nocte. Nonus ut sit planeta in signis fixis. Decimus ut sit planeta sol cum sole in uno gradu quia tunc fortuna auget fortunam et bonum malorum confortat malum. Undecimus ut sit planeta masculinus in quarta masculina exceptis ascendentis ex [illegible]. Hoc est ad medio celi in ascendente et a 4a in 7a directe et sit planeta masculinus in signis masculinis et femininus in signis femininis. Hec sunt testimonia quibus confortatur planeta et non habet occasionem in eis noceat ad perficiendam eam quam recepit et promisit. Si fuerit planeta in domo sua aut exaltatione aut triplicitate aut termino aut facie ipse est perficiens cum fuerit in signo in quo habeat testimonia

Incipiunt duo capitula communes de significationibus planetarum

Scito quod signum Lune cuius celus est omnium planetarum excedens terre propinquior est omnibus planetis quod similis rebus mundi, habeto quod Luna significatio omnium rerum quia sanitas sanitas est [illegible] rex et ipsa pulsata [illegible] tat dispositionem suam et super quam planetam perit radios suos et cum iungitur [illegible] mutat esse suum ad ipsum planetam. Nominatur ipse planeta receptor dispositionis quia recepit quod [illegible] adeo vel ab inferiori planeta commissum fuerit. Et ipsa est Luna est relatrix horum planetarum et ipsa pacificat eos et defert ad consensum ad alios. Mali vero planete significant de timetur et malum propter excedentia et superfluitate nimie frigoris in eis nimietatis atque inpedimentis. Set si fuerit planeta bonus in domo mali vel in exaltatione recipit eum et refrenat et ob hoc eo quod sit aspectus amicitie atque ulla inimicitie fortune non quia sunt temperate nature atque complexionis id est quia sunt temperate ex calore et frigore propter rem perficiunt et prestat cum receperint eum si receptio in eis est utilis ac melior

De gaudiis planetarum

Expositio de gaudiis planetarum fit quatuor modis. Primo autem gaudium eorum est excelso quia Mercurius gaudet in ascendente, Luna in 3a ab ascendente, Venus in 5a, Mars in 6a, Sol in 9a, Jupiter in 11a, Saturnus in 12a. Secundum gaudium eorum est quod habet fortune sue in domibus suis. Nam Saturnus gaudet in aquario eo quod sit signum masculinum. Jupiter in sagittario, gaudet Mars in scorpione, Sol in Leone, Venus in tauro, Luna in Cancro, Mercurius in Virgine. Tercio quod planeta diurnus gaudet cum fuerit in orientem et hoc est quando omnis

tur in mane. Et planete nocturni gaudent cum apparuerint in emisperio occidentali. Habet etiam gaudia planeta. Saturnus, Jupiter atque Mars per similitudinem gaudent cum fuerint in parte celi masculina que est ab ascendente usque ad medium celi et ab signo 4° usque in 7°. Luna autem Venus gaudent cum fuerint in parte feminina a 7° usque ad medium celi et ab ascendente usque in angulum terre qui est signum 4m. Mercurius autem gaudet in utrisque partibus, id est cum fuerit cum planetis masculinis gaudet in parte masculina et cum fuerit cum femininis gaudet in parte feminina propter diversitatem horum planetarum et eorum dominorum.

De motibus stellarum

Hec sunt modi stellarum bonorum scilicet et malorum: invicem in orbibus malos planetas dico qui mali, et invicem in orbibus fortunarum dico bonum. Et non dicitur bonus planeta impeditus donec malus super eum proiciat radios suos secundum quod dixi tibi de eorum orbibus. Cum transierit terminum malorum vocatur planeta aspiciens malum et non poterit impedire. Et cum transierit malus planeta per gradus perfectum in metu timoris absque impedimento corporis et non potest malus planeta agere quia separatus est ab eo. Similiter cum fortuna transierit planetam et separatus fuerit ab eo per gradum integrum separatur sed non perficitur res. Planeta cum fuerit in angulis malorum, id est cum fuerit in eo vel in primo aut in 4° ab eo signo vel 4° vel 7° vel 10° erit sicut qui pugnat et se timet ipso contra tribulationem et malum quod descendit super eum. Cum transierit eum et separatus fuerit ab eo pugnat sicut predixi tibi et evasit ipsius malum et nichil poterit malum preter timorem in mente. Luna cum fuerit cursu vacua, id est nulli planetarum coniuncta significat in antitionem et annullationem ac remissionem ab eadem causa et impedimentis eiusdem cause.

De significatione coniunctionis Lune

Coniunctionis Lune significat quod futurum est et quod separat ex rebus secundum qualitatem nature planete cui iungitur dispositionem Lune, id est si fuerit fortuna bonum, et si fuerit malus malum. Separatio Lune ad planetam significat quod preteritum est et quod iam recessit secundum qualitatem nature illius planete secundum significationem domus cuius ille est dominus a quo separat Luna. Planeta cum fuerit in descensione sua significat tristitiam et merorem et angustiam. Planeta retrogradus significat obedientiam rerum et contradictionem et retractationem ac remissionem et anxietatem seu discordiam. Planeta cum fuerit in statione prima significat inicium mali quod augetur. Si fuerit in ea significat malum quod iam venit. Mali significat difficultatem et plurimam festinationem in opere. Planeta cum fuerit tardus, id est cum tarde ambulat, proponit animum suum, id est facit dilationem in uno tam in bono quam in malo. Similiter facit cum fuerit in domibus Saturni vel Jovis quia in domibus planetarum levium festinat. Cum coniuncta fuerit Luna alicui planete et perfecerit suam coniunctionem, id est cum fuerit cum eo in uno minuto, aspicit quod futurum est quod ipsa interrogatio est planeta cui coniungitur Luna preter hec. Planeta cum fuerit in ultimo gradu signi iam recessit fortitudo eius ab ipso signo et erit fortitudo eius in alio signo et est quasi [illegible] posuit pedem suum super limen porte volens exire quod si domus cadent non impediunt eum. Si vero planeta in 27 gradu fuerit erit fortitudo illius planete in eodem signo quia sunt in initium planete tres gradus in quibus expandit virtus eius gradus, scilicet in quo est et gradus qui post eum est et gradus qui est ante eum. Planeta aliquando petit coniunctionem alterius planete sed non consequitur ac in signo suo

donec mutetur ipse planeta propter festinationem suam. Cum in secundo fuerit eam in alio signo et non fuerit inter illos perficietur eam. Et si inter fuerit alterum in alio signo et mutatus fuerit postea inter fuerit et non perficietur eam quia iam coniunctus est luminis planete alterius. Planeta volens iungi planete alicui signo cum post coniunctionem in eodem signo donec egrediatur ad aliud signum perficietur tunc eam nisi prius iungatur non impedit eum hoc propter quod dixi tibi quia coniunctio que fit per aspectum annullat coniunctionem que fit per corpus in uno signo et nunc coniunctio annullat eam que fit per aspectum et aspectus non ascendit eam aspectum. Malus planeta cum fuerit orientalis, id est cum mane apparuerit in oriente in domo sua aut in exaltatione sua et non fuerit in [illegible] malo quod eum impediat melior ac dignior est fortuna retrogradatio et impedito. Mali cum fuerint domini eam et infortunati fuerint domino ascendentis aut Luna illius a 4° aspectu vel ab oppositione faciunt eam sed destruunt eam in fine et si fuerint mali illi qui iunguntur melius erit quod sit ipsa que recipiunt eam ab oppositione, id est ut ipsi mali planete iungatur eis. Malus cum fuerit in ascendente in domo sua aut in exaltatione sua refrenatur a malo nisi sit retrogradus in domo sua aut in exaltatione sua refrenatur a malo nisi sit retrogradus in domo sua. Si aut retrogradus fuerit in ascendente confortatur eius malum et multiplicatur eius diversitas ac variatio. Planeta cum fuerit in suo habitu ac similitudine ex signis erit conveniens, id est si fuerit Saturnus in domo sua aut in exaltatione sua aut in signo frigido erit sicut dixi tibi. Mars aut si in signo calido fuerit erit bonum ei. Si vero fuerit in contrarietate sue nature erit ei malum sicut aqua et oleum que non commiscentur neque complectuntur et si fuerit in signo consimili commiscetur et complectitur sicut aqua et lac. Cum vero mali aspiciunt fortunas a 4° sive 7° aspectu minuunt eorum fortunam. Fortune cadentes ab ascendente aut retrogradi erunt impediti similes malorum. Planete cum fuerint recepti erit eius fortuna et si fuerint mali erit eius fortuna impedimentum. Planete mali cum fuerint in signis peregrini, id est cum non fuerint in domibus suis nec in triplicitate augent malum et magnificant eorum impedimentum. Et si fuerit in signis in quibus habet testimonium refrenatur a malo et diminuitur eorum impedimentum. Mali vero cum fuerint in domibus suis et fuerint domini regni aut in exaltationibus suis aut in triplicitate aut in terminis et in angulis aut succedentibus angulorum erit fortitudo eorum sicut fortitudo fortunarum. Intellige quod dixi tibi. Fortune cum fuerint in signis in quibus non habent testimonium minuitur eorum fortuna ac bonum et cum fuerint in signis in quibus habent testimonium, id est in domibus exaltationibus triplicitatibus aut in termino suo magnificatur eorum fortuna et perficitur res atque augetur bonum. Cum fuerint fortune et mali in signo maligno loco, id est in aliqua domorum quas predixi aut fuerint sub radiis combusti significat res inanes et [illegible] et non poterunt significare bonum vel malum propter debilitatem que est in eis quia planeta cum fuerit sub radiis combustus aut in oppositione solis erit debilis quia in hoc loco nulla utilitas est aut bonum et bonus planeta non mali

malis quod fortune significat modicum bonum cum fuerint sub radiis. Et mali similiter cum fuerint sub radiis solis erit minus eorum impedimentum. Et omnis fortuna aut malus cum fuerit in domo sua aut exaltatione vel triplicitate eius convertet quod ... in eis ex malo in bonum ... et ab eo accipe mensuram. Planeta si cum fuerit in angulis ascendentis et impedierit a quarto aspectu vel ab oppositione erunt mali fortes et nocentes id est fortes ad nocendum et maior erit eorum afflictio et maxime ac proprie si fuerint fortiores planetis quas impediunt vel opponuntur aut opprimunt id est si fuerint in fortiori loco. Sed si aspexerit a trino vel sexto refrenatur a malo et minuitur eorum impedimentum. Fortunatus non significat semper nisi fortunam. Et malus non significat nisi malum propter superfluitatem ac excedentiam nature illius et malignitatem eius complexionis. Comportet quod aspicere loca planetarum id est loca eorum ab ascendente et signa in quibus fuerint quod licet planeta malus sit, tamen si fuerit in similitudine sua aut in domo vel exaltatione sua aut triplicitate aut in bono loco ab ascendente significat bonum. Fortuna si non fuerit in lumine suo id est si fuerit ex plato dierum et fuerit significator in nocte aut peregrinus fuerit in loco in quo est cadens ab ascendente aut sub radiis impedit et non proficit. Jupiter cum aspexerit malum vertit naturam suam in bonum et Venus non potest magis. Saturnum si non fuerit Jovem. Jupiter enim quod dat solvit quod non dat Saturnus id est si Jupiter iungitur Saturno frangit eius malitiam et mutat eam. Et Venus solvit quod non dat Mars. Cum malus compulsat id est iungitur malo vertitur id est mutatur malum in aliud malum. Et si malus iungitur fortune convertitur bonum in bonum. Et si fortuna iungitur malo invenit post bonum malum hoc in commissione rerum. Luna et dominus ascendentis cum fuerit impeditus ad coniunctionem vel a quarto aspectu seu oppositione malorum si tunc fortune iungatur ei vel tertio vel quarto vel sexto ... incurrit exasperatione solvetur ad fortunas et liberabitur ab eis. Similiter si fuerit inter malos a sexto aspectu et aspexerit fortuna a sexto aspectu evadet vir ille qui occurrit ei exasperatione illa et cadet in altera. Planeta cum non fuerit in domo aut exaltatione vel triplicitate sua vel termino aut in gaudio et fuerit cadens ab angulis erit hoc signum malum absque ulla utilitate et nil boni est in illo planeta. Planeta cum fuerit sub radiis versus accidentem id est quando oritur vespertinus erit eius fortitudo debilis nulla enim fortitudo erit ei nec lumen eius quia non minus erit eius impedimentum. Si fuerit malus et si fuerit retrogradus erit tardus in omnibus rebus. Planete cum fuerint sub radiis erunt debiles in omnibus hoc est si fuerint inter eos et solem minus 12 gradus nisi sit in corde solis planeta quod tunc erit fortis. Planeta cum fuerit longe a sole per 12 gradus in mane ab oriente erit fortis in omni initio et opere et cum prolongatus fuerit ab eo per 15 gradus tunc erit fortior id est tunc erit in maiori fortitudine quam debeat esse. Et si fuerit planeta ipse ante solem id est si oriatur vespere in occidente et si fuerit inter ipsum et solem 15 usque in 12 gradus tunc incipit debilitari a 12

donec in eodem sole sit / sit debilior qua potest fieri. Et cum fuerit in eodem solis erit fortis propter cor solis, volunt intelligere astrologi ut sit cum sole in uno gradu. Planeta cum fuerit in peregrinatione sit ... calidus et erit mala et si non fuerit in domo sua aut exaltatione et si fuerit directus et in bono loco ab ascendente aut in medio celi aut in 11 erit bonus receptor dispositionis. Cum fuerit occidentalis et in 12 gradu et in ante solem et erit debilis et confractus non perficit quod indicat. Et si fuerit erit providus et perfectus in iudicio quod planeta impeditus similis est ... quod cum cadit reducat meliorat et fit bonum. Planeta cum fuerit in 2 ab ascendente hoc ideo est quod domus illa martis est et significat interfectiones et venena et ... fortuna non operatur neque bonum nec malum. ... cum fuerit in 6 magnificat eorum malum. Planeta cum fuerit in initio signi erit debilis donec firmetur in eo et ambulet 5 gradus verbi gratia gradus 10 Arietis omnis planeta qui fuerit in eo minus gradus 5 est cadens et non reputatur esse in angulo. Et omnis planeta qui fuerit post angulum per gradus 15 erit similis illi qui fuerit in angulo et si auxerit gradus nulla fortitudo erit ei verbi gratia si esset angulus 10 gradus Arietis tunc omnis planeta ab eodem 10 gradu usque in 25 gradu eius Arietis reputatur in eodem angulo quod si addiderit super 25 non erit in angulo. Sed Ptholomeus dicit quod usque in 25 post angulum erit planeta in angulo. Planete cum fuerint in signis fixis significant solutiones rerum ac ... et applicabuntur illi rerum alia vel aliud ... tales. Et cum fuerint in signis mobilibus significant celeritatem questionis vel commutationem rerum in bonum sive in medio malum

De significatione signorum fixorum communium et mobilium

Signum fixum significat fixuram et firmitatem interrogationum id est rerum de quibus fit interrogatio et omnem rerum fixam et firmissimam atque stabilem et auxilium bonum in interrogationibus. Et signa communia significant res que non possunt fieri et omnes res quas ... iterat. Et signa mobilia significant celeritatem mutationis rerum in aliud. Planeta cum steterit ad retrogradationem id est cum fuerit in statione sua prima significat solutionem ... et obedientiam. Et cum steterit ad retrogradationem id est cum fuerit in statione sua secunda significat directionem post tarditatem rerum sive duritia. Et omnis planeta qui fuerit significator et voluerit [illegible] id est si fuerit in statione secunda significat renovationem rerum et earum ... ac fortitudinem et directionem. Et si fuerit in statione prima volens retrogradari significat destructionem rerum et tardationem ac dissolutionem. Scito quod in die qua Luna est impedita omne de quo interrogatur in die illa erit impedimentum nisi malus impediens eam sit cadens ab ascendente in debilis et Luna tunc non habet partem in ascendente quod malus impedit Lunam et ipse fuerit cadens ab ascendente in mutat timorem et ... Et cum fuerit in angulis vel in sequentibus angulorum ... cum detrimento. Scito quod planeta cui iungitur Luna significat quod futurum est et ... rerum. Unde si iungitur fortune significat ... bonum. Et si iungitur malo significat ... malum. Et scito quod dominus ascendentis aut Luna cum fuerit in oppositione domus sue id est in 7 ad domo sua erit dominus interrogationis horrens eam de qua interrogatus est gravis erit illi. Scito hoc totum

De obsessione planete

Obsessus dicitur planeta cum fuerit inter duos malos separatus ab uno eorum et coniunctus alteri absque porrectione radiorum alterius planete inter eos, id est si nullus alius porrexit radios suos super obsessum inter eos, et est fortius ac deterius si fuerit separatus ac coniunctus ad 7 gradus et infra. Cuius exemplum ut si Mars in 10 gradu cancri et Saturnus in 18 arietis et Luna in gradu 12 Libre, separata est a Marte ex quarto aspectu, et iuncta est Saturno ab oppositione. Tunc erit Luna obsessa quia separata est ad lumine Martis et luminis iuncta Saturni. Item quia planeta est in lumine suo ut Mars cum fuerit in nocte quia nocturnus est, et Saturnus dicitur esse in lumine suo in die quia est diurnus.

De eodem

Scito quod omnes quos significat stelle futurum sit in sedecim modis. Hoc est Alichel arabice quod latine sonat perfectus; Alibder, id est deterioratio; Alnisfal... Alnisal, id est coniunctio; Alicirac, id est separatio seu disiunctio; Annachel, id est translatio; Algenicke, id est congregatio vel collectio; Almanne, id est prohibitio vel mutatio; Alchochiel, id est receptio; Gartalhobol, id est recessio; Galaaged, id est vacuatio cursus; Alrad, id est redditus; Dalphaalcoa, id est pulsatio virtutis; Dalphaarebal, id est pulsatio dispositionis et nature; Alchocca, id est virtus vel fortitudo; Alzaph, id est debilitas; Venachymel Alhamam, id est esse Lune.

De eodem

Alichel, id est perfectus, est quando planeta est in angulo vel in sequenti angulum. Alibder, id est deterioratio, ut planeta cadens ab angulis. Annisal, id est coniunctio, est ut planeta levis atque velox petat coniunctionem planete tardioris atque ponderosioris. Et si planeta levior minus gradibus [illegible] tardior quam dum ierit ad eum donec iungatur ei et sit in tali motu per aspectum. Mutachil est coniunctus ut conglutinatus, ita vocatur donec separetur ab eo per spatium unius gradus, et tunc vocatur Alinrafh, id est separatus ab eo. Sed si iungitur planete in uno signo non dicitur separatus planeta a planeta alio donec transeat eum per spatium dimidii sui orbis, id est sui luminis et per tres signatores, et dimidium spatium est ante ipsum planetam et aliud dimidium post eum. Quod spatium dum transierit planeta alium vocatur separatus ab eo et pallagia.

De orbe luminis planetarum

Scito quod orbe luminis solis est 30 gradus cuius medietas est 15 gradus ante illum et 15 gradus post illum. Cumque fuerit planeta inter solem et alium planetam ab uno gradu usque ad 15 gradum tunc perveniet lumen suum super eum et iungitur ei. Et lumen orbis Lune est 12 gradus totidem quoque retro. Cuius Lune spatium alter alterum iungitur planete. Lumen vero Veneris et Mercurii uniuscuiusque eorum est gradus 7 totidem quoque retro. Martis autem lumen est gradus 8 ante et totidem retro. Lumen vero orbis Saturni et Iovis uniuscuiusque eorum gradus 9 restat ante et retro. Cumque aspexerint alium et suo lumine pertransierit gradus illius dicitur iungi ei et non pervenerit cum lumine suo non vocatur coniunctus ei, sed vadit ad coniunctionem donec incipiat iungi. Et si fuerit planeta in fine alicuius signi nemini iunctus et pertransierit alium signum lumine suo quousque planeta fuerit [illegible]

Lumine illo erit coniunctus ei planete, sed planeta qui fuerit in uno signo non videat eum. Recessio ut separatio est ut pertransiat planeta levior alium ponderosiorem et recipiat habens plures gradus tam in aspectu quam in coniunctione. Nam aspectus assignatur in signis, coniunctio autem dicitur in gradibus. Hoc summa deesse [illegible] quia deus voluit. Transfert translatio luminis a planeta in planetam ut separatus planeta levior ab alio ponderosiore et iungatur alteri tunc quasi iungit eos et defert primum nam ad alterum cui iungitur.

De coniunctione luminis

Coniunctio luminis est quando dominus ascendentis et dominus questionis iungitur planete ponderosiori se qui iungat eorum fortitudinem atque lumen accipiat eorum naturas. Almana, id est prohibitio, fit tribus modis quorum primus assignatio dicitur luminis et hoc fit quando inter dominum ascendentis et dominum questionis fuerit aliquis planeta in paucioribus gradibus uniuscuiusque eorum et fuerit coniunctio cum eodem aut quia fuerit coniunctio cum domino eius. Cuius exemplum est interrogatio fieret coniugio et dominus ascendentis sit Mercurius qui est significator interrogationis sit in 11 gradu cancri et Iupiter dominus domus 7 qui est significator sponse sit in 10 gradu cancri et Mars erit in gradu 12 arietis. Abscindebat ergo Mars lumen Mercurii et Iovis a quo signo [illegible] mulieris significavit ergo quod destructio fieret huius per destructionem domus. Secundus modus est ut planeta levis et alter ponderosior sit ambo in uno signo et sit tertius ponderosior coniunctionem ponderosioris. Hic aufert coniunctionem primi. Cuius exemplum est ut ascendens sit Cancer et interrogatio fieret de coniugio et Luna in 8 gradu geminorum et Mars in 10 gradu eiusdem signi, Saturnus vero in 18 gradu eiusdem ante Martem. Mars vero separat Lunam ad Saturnum et aufert coniunctionem eorum et destruit eam. Tertius modus est ut planeta levior iungatur alteri planete ponderosiori se per aspectum et iungatur alteri qui sit in leviore gradu, id est minus gradibus, planeta vero levis qui cum ponderoso est in uno signo prohibet coniunctionem alterius qui aspiciat. Cuius transierit vera erit eius coniunctio et huius modo confirmat [illegible] causas et reddit eas sic alias precedentes. Cuius exemplum est ut sit Cancer ascendens et est interrogatio de coniugio et Luna domina ascendentis que est significatrix interrogationis est in 10 Scorpionis et Mars in 18 gradu Tauri et Saturnus in 23 gradu Tauri. Erat Mars in gradibus Lune minoribus gradibus et ideo abscindebat aspectum inter Lunam et Saturnum et prohibebat eorum coniunctionem quia Mars iungebatur Saturno in signo et huius coniunctio fortior est quam aspectus. Aspectus enim non destruit coniunctionem, sed coniunctio destruit aspectum et aspectus non abscindit aspectum. Coniunctio vero abscindit aspectum. Et aliquando iungitur planeta unus alteri sed antequam veniat ad ipsum iungitur alteri et cum illi iunctus fuerit destruitur prima coniunctio. Similiter si planeta iungitur alii planete, id est in uno signo, commutat dispositionem suam alteri qui sit in signo alio et post coniunctionem alterius per aspectum perveniet.

Nota de almana id est id est prohibitio

in quocumque loco est in uno signo et iungitur ei, erit iudicium secundum planetam qui est cum eo in uno signo. Cuius exemplum est ut esset Luna in 10 gradibus Tauri et Mars in 20 gradibus eiusdem, et Luna iungitur Veneri per aspectum antequam iungatur Marti, esset Venus in 10 gradibus Cancri, licet Venus esset minus gradibus, referretur iudicium ad Martem eo quod esset cum Luna in uno signo, et huius coniunctio fortior est aspectu, ut diximus, quia aspectus non annullat coniunctionem et coniunctio annullat aspectum.

De receptionibus planetarum

Fit autem receptio planetarum cum planeta iungitur planete a domo vel exaltatione sua, tunc recipit eum bono animo et perfecta receptione. Cuius exemplum est: Cum esset Luna in Ariete et iungitur Marti, tunc recipit eam Mars quia est in domo eius; aut iungeretur Soli qui est dominus exaltationis sue; aut esset in Tauro et iungeretur Veneri; aut in Geminis et iungeretur Mercurio. Receptio hec est perfecta. Est alia receptio imperfecta, id est minor perfecta, videlicet cum planeta iungitur planete domino ipsius triplicitatis et domino termini et faciei, id est cum iungitur planete qui habeat in loco suo de his minoribus dignitatibus duo vel plures, et tunc erit receptio media sed non perfecta. Si vero tamen unam habuerit non erit ibi receptio. Et hoc ideo dico quia diversum fuit ab illis alienatum apud astrologos et pro nichilo ducitur. Receptio triplicitatis est ut sit Luna in Virgine et in termino Veneris et iungatur Veneri, erit quoniam Venus domina triplicitatis et domina termini eius. Aut si esset in Geminis et in termino Saturni et iungeretur Saturno, reciperet ergo eam Saturnus quia esset dominus triplicitatis et termini. Et si fuerit Luna in hac similitudine iuncta alicui planete et ipse planeta iuncta fuerit domino domus in qua est Luna aut domino exaltationis, erit Luna recepta. Et si fuerit Luna vacua cursu, postea transierit ad aliud signum et iuncta fuerit domino primi signi aut domus aut exaltationis eius, erit Luna recepta. Et si fuerit planete iuncta qui non fuerit dominus primi signi aut dominus exaltationis eius, impedit eam. Sed hec loca sunt in quibus receptio non fit nec coniunctio cum Luna, scilicet cum dominus ascendentis iunctus fuerit planete qui non habeat in cursu Lune testimonium, id est aliquas dignitates, non cognoscit eum nec recipit. Similiter si iuncta sic iuncta fuerit Luna aut dominus ascendentis planete in descensione sua, erit quasi qui venit ad eum de domo inimicorum suorum et non recipit eum nec diligit. Et si aliquis significatorum fuerit in descensione sua et iunctus fuerit planete qui non habeat ibi significationem partem domus scilicet vel exaltationis, videbitur eum pro nichilo ac si alicui gratis daret vestimentum in contemptum. Et si iunctus fuerit ipse planeta planete in descensione sua, descendit ipse planeta impulsus facit eum [illegible] suam dem et nutum quod venit ei ex hoc. Cum Luna [illegible] et orbis eius vel planeta fuerit vacuus et planeta fuerit [illegible] exaltatus tunc dicitur vacuus cursu, hoc est cum nulli planete in [illegible] aut alicui planetarum iungitur ei in signo in quo est.

De redditu planetarum

Redditus est cum planeta vel Luna iungitur planete retrogrado aut sub radiis Solis, redditus ei quod ab eo recipit et destruit eam. Alter modus est de redditu et iudicio et destructione ut iungatur pulsans, id est planeta levis qui sit cadens ab ascendente planete ponderosi cadenti, et reddit ei quod ab eo recepit et destruit eius dispositionem, et significat quod ipsa interrogatio non habet initium neque finem. Et alius modus de redditu ut sit planeta levis qui iungitur in angulo et iungatur planete cadenti ab ascendente, tunc erit illa res initium erat in angulo et non habebit finem quia receptor eius qui significat finem erat cadens, et ille qui iungitur est levis et ab eodem initium rei est, et receptor est ille qui est cadens ponderosior, et vocatur dispositionis receptor, et levis vocatur pulsator dispositionis ad dignitatibus.

De pulsatione virtutis

Expositio huius rei est ut iungatur planeta alteri de domo sua aut exaltatione aut triplicitate sua sub tali exemplo, scilicet cum esset Luna in Cancro vel in Tauro et iungeretur Iovi vel alteri ex planetis, et pulsaret virtutem suam ad eum qui pulsavit, id est cum commisit sibi dispositionem suam de domo sua aut exaltatione. Similiter facit in reliquis cum pulsaverit dispositionem suam ex domibus vel exaltationibus suis. Pulsatio dispositionis autem nature est ut planeta iungatur cum alio planeta et pulset dispositionem suam ex domibus seu naturis suis ad eum. Cuius exemplum est: Ut Luna vel aliquis planetarum esset in Ariete et iungeretur Marti vel esset in Geminis et iungeretur Mercurio, et Luna cum esset in Tauro vel Cancro et iungeretur, pulsat utrumque, scilicet virtutem et dispositionem.

De eodem capitulo

Scito quod in unaquaque interrogatione seu re quesita significationem que significat quicquid boni vel mali in eadem interrogatione fuerit ex modis quos exposuerunt sapientes in significatione interrogationis et rei, et totus 12 signorum ex naturis septem planetarum et locis eorum accipiuntur. Sic habet planeta ex naturis et significationibus prout volente deo potuimus narrare disposuimus.

De naturis et notitiis 12 domorum

Prima domus est cuius initium oritur vel ascendit in oriente hora interrogationis vel nativitatis seu alicuius operis inceptionis, et hec significat vitam et mores quia est ascendens vite illius qui pervenit ad vitam dum exiret de ventre matris sue. Ascendit enim hoc signum ab inferiori parte terre ad superiora illius et a tenebris ad lumen. Et exiit similiter natus de tenebris ventris ad lumen huius seculi et de angustiis uteri ad latitudinem aeris. Et ostendit interrogans suas et secreta cordis sui lucent et patefacta sunt que fuerunt occulta. Significat ergo corpus et vitam et omne initium et motus corporis et quicquid ab alio eo accidente evenerit et uniuscuiusque rei inceptionem seu augmentum omnium rerum. Secunda domus ab ascendente non aspicit signum ascendens, significat congregationem substantie et coniunctionem vite et omnes [illegible] et acceptationes et donationes. Tertia domus est non ex toto cadens ab ascendente, significat germanos et germanas, propinquos atque cognatos et omne eorum, et [illegible], id est fidem ac religionem, conditiones, inceptiones, epistolas, legationes quoque atque legatos, peregrinationes et somnia. Quarta domus dicitur angulus terre, significat patres et eorum, id est originem et maiorum particulas atque terras et carcerem ac rura, villas ac civitates et homines edificiorum et omne tectum ac absconditum seu thesauros absconditos et mortem et quicquid sit futurum post mortem, id est quod accidat mortuo ex ~~mortuo~~ sepultura, scilicet utrum effodiatur mortuus seu cremetur seu ponatur in sepulcro tumulo seu trahatur in aliqua loca et omne quod accidit mortuis, et significat finem rerum et domos et terras, id est hereditates, et omnem sepulturam que est sub terra. Quinta domus est succedens angulo terre et est locus amoris quia est ex triplicitate atque gaudio ascendentis, et significat filios et omne in quo est fiducia, legatos quoque ac donationes, honores ac petitiones, mulierum amicitias atque amicos, civitates et eorum omnium et fructus hereditatis domus. Sexta domus est cadens ab ascendente nec aspicit illud et est locus malignus et significat infirmitates

tam supabilem qua insupabiles et civitates in firmitatum suos, et ancillas et in iusticias et ad loca in locum mutationes. Septima domus est angulus occidentalis et significat nuptias et res carnales, prelia et contentiones et contradicciones que sunt inter duos illum scilicet qui querit et qui queritur, vel est fugativus et latro et ammissum et cetera et eorum similia, peregrinationes et amissiones rerum et causas earum, et hoc signum est inimicus ascendentis et omnis planeta qui in eo est vel fuerit opportet ascendenti. Octava domus subcedit ab angulo occidentis, significat mortem et interfectionem et venena letalia et metum et quod hereditas mortuus et omne quod . . . . . et labore ac tristitiam, bella ac contentiones et possessiones suum auxiliatoris ad versariorum et contentorum et commutacionem quod traditur suadam et vilicationes secretas atque ingenia. Nona domus est cadens ab ascendente, significat peregrinationes et itinera et deitatis culturas et omne domum religionis prophetiam et prescientiam omnium rerum, sapientiam astrorum divinationes, epistolas et legatos legationes et rumores et sompnia, fidem et sapientiam divinam, sanctitatem atque religiones et omnes res preteritas atque recedentes futurumque ab opere suo honore suo deponetur et res futuras scientie et prescientia futurorum. Decima domus dicitur angulus celi, significat regem seu regnum, exaltationem et imperium, gloriam et memoriam seu laudes vocem, matrem quoque et substantiam furata atque ablatam, iudices principes et prelatos operum et omne magisterium. Undecima domus subcedit angulo celi, significat amicos, fiduciam atque fortunam substantiam regum atque redditus eius vel tributa et eius milites et pedisequos et virum qui subcedit regi seu principe primum, et significat laudationes et filios adoptivos. ~~Decima~~ Duodecima domus est cadens ab ascendente non aspicit illud, significat inimicos et labores ac tristitias, suspirationes, dolositates, invidias et calliditates, malivolentias et peregrinationes et malitias et labores, carcerem ac bestias.

Distinctio domorum et que earum sint digniores

Dignior autem omnibus locis celi ac laudabilior ceteris, sibi quoque invicem in fortitudine precedentia sic distinguntur: celum dividitur in 12 signa, ex quibus quatuor vocantur anguli scilicet signum ascendentis et 4 / 7 / et 10 / hec signa sunt velud anguli celi quod significant quod presens fuerit ex rebus id est presentia et fortitudine in omni re et ex eis 4or / vocatur succedentia seu sequentia angulos id est ascendentia post eos que sunt hec scilicet secundum quintum octavum et undecimum, hec significant omne quod futurum est et quod sit eius succedit ex rebus. Reliqua 4or / ~~succedentia~~ dicuntur recedentia ab angulis que tertia sexta et nona et duodecima et hec significant quod abbis[?] . . . nutu dei ex rebus. Fortior omnibus locis celi est ascendens, hoc est dignior omnibus signis, et planeta qui in eo fuerit est fortior omnibus planetis et maxime si fuerit scilicet in domo sua vel exaltatione vel triplicitate aut termino vel facie sua. Deinde succedit angulus in fortitudine domus undecima ab ascendente et hanc succedit domus quinta. Deinde nona. Hec loca sunt laudabilia et fortiora. Primus locus est fortior secundo, secundus est fortior tertio. Et eligit post hec [illegible] ex signis que bona cognoscuntur signi ab ascendente eo quod sit locus gaudii Lune. Deinde locus 5us ab ascendente eo quod ascendat post ascendens in 8 / aut signum ab ascendente est in fortunio maximum quia est domus mortis et non aspicit ascendens. Residua quoque signa celi sunt sextum et duodecimum / sunt peiora atque deteriora omnibus locis, et omnis planeta qui in his locis fuerit vel sinus[?] infectus fuerit quia signum sextum ab ascendente est locus infirmitatum et vitiorum omnium et omnium morborum insupabilium et est cadens ab ascendente non aspicit illud et est locus gaudii Martis. Et ab ascendente duodecima est locus inimicorum et laboris atque tristitie et est cadens ab ascendente non aspicit illud et locus est Saturni. Nam Saturnus gaudet in lamentatione ac planctu et tribulatione.

De impedimentis Lune

Vitia ergo Lune et ea sunt malum quibus detrimentum facit rerum interrogationem et motu[?] initio sunt / decem modis. Primus modus est ut sit Luna combusta inter radios solis videlicet transiens / 12 gradus et post eum similiter. Sed hoc levius est. Secundus ut sit in gradu descensionis sue aut iungatur planete in descensione sua. Tertius ut sit Luna in oppositione solis inter gradus / 12 / videlicet veniens ad oppositionem id est ad gradum oppositionis. Quartus ut sit iuncta malis vel aspiciat eam ad / quartum / aspectum vel ab oppositione aut sit obsessa inter duos malos scilicet separata ab uno et iuncta alteri. Quintus ut sit cum Capite vel Cauda in uno signo et sit inter eos minus / 12 / gradibus. Sextus ut sit in signo 12 a domo sua quod signum est deterius aut item sit in finibus signorum que sunt termini malorum. Septimus ut sit cadens ab angulis aut iungatur planete cadenti ab angulo. Octavus ut sit in via combusta hoc est in fine Libre et initio Scorpionis. Nonus ut sit cursu tardior quam sit cum minuitur exceptio eius computatio aut cum minuit eius lumen quod est in fine mensis lunaris. Hec sunt predicta vitia Lune et eius impedimentum in quibus non debet nullum opus incipi nec laudatur in nativitate nec in peregrinatione. Scito quoque Lune in augmento eius luminis et detrimento id est dum crescit aut minuitur, quia Luna dum augmentatur id est dum crescit si aspexerit aspexerit eam Mars a signo / quarto / vel 7o / aut si fuerit cum ea in uno signo impedit eam Mars quia tunc erit calida, et quando si fuerit cum ea Saturnus et minuitur aut aspexerit eam a 4o / aspectu vel ab oppositione impedit eam quia cum fuerit Luna plus luminis hoc in initio mensis et fuerit calida non impedit eam Saturnus quia est frigidus sed impedit eam Mars quia est calidus. Et cum fuerit minus luminis hoc est in finem mensis erit frigida tunc non impedit eam Mars quia est calidus sed impedit eam Saturnus quia est frigidus. Et scito quod Saturnus in nativitatibus diurnis et interrogationibus que fuerit in die in initio mensis in signis femininis plus impedit et Mars in nocte et in signis femininis minus impedit. Et in die et in signis masculinis initio mensis plus impedit et non vocatur planeta impeditus nisi signum non sit malus cum eo aut aspiciat eum in 4o / signo vel 7o / vel 10o / non vocatur ipsa fortunata nisi ascendens domini fuerit fortune in angulo eiusdem ipse vel ascendentis. Cum fuerit Luna cum Capite vel Cauda in uno signo et c.

De proprietatibus domorum

Saturnus masculus diurnus significat frigus et siccitatem

Iupiter fortuna masculus diurnus et operatur calorem et humiditatem temperatam aeream sanguineam

Mars masculus nocturnus malus et operatur calorem et siccitatem

Sol fortuna per aspectum et malus per coniunctionem in uno signo et masculus diurnus et operatur calorem et siccitatem

Venus fortuna feminea nocturna et operatur frigus et humiditatem temperatam

Mercurius commistus masculus diurnus inclinat naturam suam ad eum cui coniungitur ex planetis et signis

Luna fortuna feminea nocturna operatur frigus et humiditatem

Caput draconis similiter est fortuna et natura eius ex natura Iovis et Veneris composita et significat honorem et fortunam et substantiam

Cauda quoque est mala natura autem eius est composita ex natura Saturni et Martis et significat detectionem causam atque paupertatem

De Lune affectu atque potentia in signis 12

Luna in Ariete fiat electio radicis Capitis (?) que dat ... in collo vel auribus et totius capitis medelam sed eam prohibet vel inchoat. Optima tamen sanguinis minutio si de brachio fiat. Ingredi et balnea utile. Luna in Tauro vero sub disiunctione arborum et vinearum que sunt huiusmodi plantationibus utilissima cito enim crescunt et cunctarum festinat hedificiorum et mansionum initiis et operibus legitima compositio. Saturnus vel Frigus et cholericis passionibus inlatentis citus medicandum. Luna in Geminis sanguinem de brachio diminuit oportet aut signis non potest egredi aut immobilem incurrit nocivum aut ictus plerumque incurrit solet sic qui his percutitur ungium precisio decima asportatur tamen ad manus medicorum medelam. Luna in Cancro ambulationibus potationibus sumendis accomoda vero tamen pectoris medendo et circa pectus sunt quod dicitur iter incipere bonum. Luna in Leone ne sanguinem expurgat pro his dampnum nocumentum et potationibus summendis obviat nichil medicine stomaco aut vomitus eidem temporibus adhibendis vestimentum novum non induas accidit enim plerumque ut cum ipso quis letali vulnere transfixus aut mortis ultimum subeat timore. Luna in Virgine semini et agri culture consulit uxorem virginem inlatentis qui ducere presumat sed potius corrupta maritam aut sterelitatis incommodo onerosa aut propter castitatem difficilis et superba in vestimentis et his que medelam adiacet negatur. Luna item cum in signo Libre commoratur ... negotium presumens inutile sed et renibus et sciaticis negatur medelam. Luna in Scorpione oportet tunc in... causa proprio disturbit circumcisione fieri non laudat nulli vulneato per medicina succurrit itineri incipiendo obstat si quis navim conscendat de naufragio sit hic sollicitus periculum gravitatis timeat unicuique per commotum abruta que sunt huiusmodi item per his providentis et omnino nulli medicine sollatium. Luna in Saggittario cossis vel cruribus negat medicinam balneum ingredi salubre. Capitis rasura unguium precisio et flebotomia laudatur. Luna in Capricornio seminationibus et agri culture feliciter respondet sed genibus non dat medicinam. Luna in Aquario tibiis proprie totius medicaminis sollatium negat. Luna in piscibus iter incipere potissimum laudat potationibus sumendis contraria podagre omnibus tamen pedum vitiis contrarium ad medicinam quam spectant in ... negat remedium.

Pro huiusmodi negotio orientis septimum dominos utrum vero prior adustionem sic est notandum oportet nam si orientalis dominus prior ad ... malo fatalis occidentalis vero dominus prior adustio uxorem tolle

q Vuando vuolsti sapere lore dello chollo strolabbio / Pri
ma piglia / aquanti gradi del segnio / è / il sole / e
saputo chai elgrado del sole / guarda dove batte
il sole nel dosso dello strolabbio per lalidada · passan
do per due fori della lidada / ~~e~~ edove lalida seg
ha i gradi dellimbo dello strolabbio nota · cioe da
lla linea orientale anoverando verso lalin
ea meridionale / Ecchosi que gradi / pon i chapri
ma pigliasti del segnio del sole / pon que gradi
del segnio della rete i sullo orizzonte deglial
muchatarat dalato orientale ~~...~~ e guarda
dove tigetta lalmuri edove lalmuri tocha fa
nota nellimbo / poi muovi larete e pon il gra
do del sole ~~...~~ in sullo grado deglialmuchatarat
che ai trovato laltezza del sole dellora che vuoli
la trovare e dove lalmuri tocha fa sechon
da nota / Poi guarda quanti gradi e dalla
prima nota alla sechonda e di que gradi fa one
dando a ciaschuna ora gradi 15 e chosi avrai
lora di quello addomandato / E se fosse lora che
tu vuolesti sapere dopo mezzo di pon i gradi
del sole chome facesti di sopra dallato dellorizon
te occidentale e ao pena chome di sopra / Cioe
pongnendo in prima i gradi del sole di quello i su
llo orizzonte orientale chome di sopra / fac
endo nota dove lalmuri tocha il limbo / poi
volgendo il grado del sole i sullo ~~orizzonte oc~~
~~cidentale~~ armuchatarat che chade laltezza
del sole che trovasti chollalidada della hora cercha
ta / ~~...~~ edove chade lalmuri nellimbo
ivi fa nota / e guarda quanti gradi e dall
a prima nota alla seconda andando per lo sito
occidentale verso lameridiana / e di que gradi
che sono dalluna nota allaltra fa hore da
ndo a ciaschuna hora gradi 15 e chosi avrai
lora che adomandi

Mansioni 28 della Luna

questa tavola e che sono le 28 mansioni della luna quando si truova a rendere ne gradi de detti segni essendo e detti gradi del segnio ascendente /o/vero nella oppositione /o/vero nelle quarte donde seguire secho /o humido /o vero tenperato

1 a gradi 1 dariete infino in gradi 12 m 51 felice tenperato

2 a gradi 12 m 51 infino in gradi 25 m 44 dariete infelice humido

3 a gradi 25 m 44 dariete infino in gradi 8 m 36 di tauro infelice humido

4 a gradi 8 m 36 di tauro infino in gradi 21 m 28 di tauro ~~infelice~~ felice humida

5 a gradi 21 m 28 di tauro infino in gradi 4 m 16 del gemini infelice secho

6 a gradi 4 m 16 del gemini infino in gradi 17 m 8 del gemini infelice humido

7 a gradi 17 m 8 del gemini infino in gradi 30 felice humido

8 a gradi il fine del gemini infino in gradi 12 m 48 del canero infelice tenperato

9 a gradi 12 m 48 del canero infino in gradi 25 m 40 del canero felice humido

10 a gradi 25 m 40 del canero infino in gradi 8 m 32 del lione felice tenperato

11 a gradi 8 m 32 del lione infino in gradi 21 m 24 del lione felice secho

12 a gradi 21 m 24 del lione infino in gradi 4 m 16 della vergine infelice secho

13 a gradi 4 m 16 della vergine infino in gradi 17 m 8 felice humido

14 a gradi 17 m 8 della vergine infino in gradi 1 della libra infelice tenperata

15 a gradi 1 m 0 della libra infino in gradi 12 m 48 della libra tenperato

16 a gradi 12 m 48 della libra infino in gradi 25 m 40 felice itenperata

17 a gradi 25 m 40 della libra infino in gradi 8 m 32 dischorpione felice secho

18 a gradi 8 m 32 dischorpione infino in gradi 21 m 24 discorpione felice tenperata

19 a gradi 21 m 24 schorpione infino in gradi 4 m 16 disaggittario felice humido

20 a gradi 4 m 16 del saggittario infino in gradi 17 m 8 disaggittario infelice secha

21 a gradi 17 m 8 del saggittario infino nel fine felice tenperata

22 a gradi 1 m 0 del chapricornio infino in gradi 12 m 48 felice humido

23 a gradi 12 m 48 del chapricornio infino in gradi 25 m 40 felice tenperato

24 a gradi 25 m 40 del chapricornio infino in gradi 8 m 32 della aquario felice secho

25 a gradi 8 m 32 della aquario infino in gradi 21 m 24 infelice humido

26 a gradi 21 m 24 della aquario infino in gradi 4 m 16 del pesscie infelice tenperata

27 a gradi 4 m 16 del pesscie infino in gradi 17 m 8 felice humido

28 a gradi * 17 m 8 del pesscie infino nel fine infelice humido

questa tavola che l'ochiodo pone guido bonatto de dodici segni i gradi quando la luna si truova ascendente / overo in oppositione overo nelle quarta overe p ascendente o nelli gradi in questi segni dovere essere quella quarta temperata / o secha / o humida / o challda secondo nelli

	Gra	mi		Gra	mi		Gra	mi		Gra mi
Aries	12	15	te	14	23	c sec	4	0	te	
Taurus	8	30	te	13	36	hu	9	0	sec	
Giemini	10	17	sec	7	9	te	13	0	hu	
Cancer	12	25	te	13	13	sec	5	0	hu	
Leo	8	14	hu	13	26	te	9	0	hu	
Virgho	10	17	hu	7	9	te	13	0	te	
Libra	12	51	hu	13	13	hu	5	0	hu	
Scorpius	8	19	hu	13	16	sec	9	0	hu	
Saggittarius	10	17	hu	7	7	hu	13	0	te	
Capricorni	12	51	hu	13	13	te	5	0	te	
Aquarius	8	34	hu	12	26	sec	10	0	sec	
Pissces	10	17	te	7	9	sec	13	0	te	

Fighura della grande chongiuntione di Saturno e
di Giove nello sengno dello Scorpione nella
nno 1365 adì 22 d'ottobre secondo la chonsideratio
one sopra quella dando giudicio suo in questa
forma. Questa congiuntione è maravigliosa e
spaventevole e massimamente nel suo grado anno
aparirranno maravigliosi effetti in però che 'l luogho
della congiuntione ascendente buonamente cioè
che 'l principio dello Scorpione si trovava nella
prima casa. Lo suo effetto secondo il libro d'Albu
masarre nelle grandi congiuntioni è mutamento
di principati e di rengni e di monarchie e di mor
te di principi. Ancora sopra gli uffici de' ghove
rnatori saranno molte dissipationi di resta cot
ra la fede chatolicha / suciteranno le guerre / e su
scipicheransi nelle sette degli arabi molte e gran
disi e schandoli nell'imperio di Roma e nella chi
esa alterationi e mutationi e divisioni nelle parti
d'Italia / perché siccome io dissi il luogho della giun
tione si chontiene nello ascendente al sengno marino
ne a grado in questa revolutione. Onde lo 'mpe
radore a Roma ora si coronerà / overo il padre / overo
l'uno e l'altro entrerà in Italia / questo produce la detta
giuntione / overo introduce la predetta chongiuntione di Giove
e di Saturno nella mutatione della triplicita che
fatti de la quale sono durabili per lungho tempo e in
terra in Lonbardia. Et nel 1378 chomincerà grandi
fatti di quindi si distenderà per molte parti d'Italia.
e grandi e rilevati persecutioni sosterrà la chiesa.
e veramente dovrebbe introducere alcuno profeta
falso / e pessime chose e terribili fieno in questo an
no / e massimamente da essere temute / e massima
mente ne' luoghi ne' quali apparivano le sopradette
cose / e sono i luoghi del sengno ascendente / e de' suoi
anghuli / siccome scrive Tolomeo nel centiloquio
parola 97. Onde in spetialita riguarda Lo
nbardia perché ella è Scorpione / e quivi ascendente
Ancora Parma / perché ella è vergine / e suo a
scendente / Piagenza secondo alcuni / a / la vergine
per ascendente e secondo altri / a / Libra e quivi
à d'attemenere. Chermona a sagittario ch'essi cho
tiene nella quarta chasa e secondo altri / a / il leone
e secondo altri / a / l'ariete e quivi / è d'attemenere
Vienona / a / per ascendente lo Scorpione il quale
è il luogho della giuntione e quivi / è d'attemenere
Et ancora da dubitare d'avenimento di molte
genti strane per disfacimento d'Italiani. Et per tutto
comovimento dello stato d'Italia per chagione della
sopra detta gente et d'alcuno grande prenzipe
capo di loro in questo fia in parte per forza della detta
giuntione di Saturno e di Giove / la quale pronosti
cha mutatione grande di renghi e di principati
e avenimenti di profeti falsi siccome scrive Albu
masar nel libro de' grandi accidenti del mondo e ancora
chome scrive Albumasar detto nel libro della prima
distintione la quale comincia / dicam ergo / ancora
come scrive Tholomeo in centilogo verbo 89 / Albu
masar ancora nel secondo trattato nella diffe
rentia 8a ove scrive della singnificatione di Sa
turno e di Marte per avenimento quella giun
tione introducerà avenimento d'anticristo overo

falso profeta di saracini e d'arabbi. Queste chose
scrisse chon altre disposizioni celesti / e dopo questo
vollo riguardare le profetie degli antichi / e vidi
la profetia della nobile Antea la quale l'abate
Gioachino rachonta in alcuna sua profetia che de
bono avenire ne' chosequenti anni in però che minac
cia nell'anno per avenimento d'imperadore / Minaccia Pia
genza per ch'essa sangnerà nel sangue popolare
minaccia dicendo che le nidio di profeti diminuire
Et minaccia tutta Ytalia dicendo che lo impera
dore chonchulcherà tutta quella / Et minaccia
Pisa la quale accende fuocho nello suo seno e
chiama Pisa città / Et minaccia Siena la quale
chiama lupa. Et minaccia Roma dicendo che le
lagrime sue si convertiranno in sangue. Et minac
cia la chiesa dicendo che le sue chose spirituali
verranno nelle mani de' pechatori / le quali diven
teranno le vestimenta de' santi. Et minaccia Vi
terbo che chadrà nella bocha del choltello e no
rimarrà alcuni di quelli e diventerà abitazio
ni diserta. Et nello piano di Viterbo sarà gra
de spargimento di sangue / e scrive l'abate
Gioachino che innanzi che queste chose sieno
non rimarrà altro che tre chardinali i quali
per timore seguiteranno le vestigie di Piero
e di Paolo / Et leggeranno uno papa santo
e perderanno ongni chosa temporale e riducera
ssi la chiesa allo stato di prima. Et la parri
rà il sommo pontifice nel chospetto di Dio
vestito di lino dove Santo Johan evangelista
allora fia netta la chiesa di chose spiritu
ali / e non tenendo niuna cosa temporale / E
scrive la Sibilla predetta che allora gli ala
manni perderanno la letione dello impero
e rimarrà alla chiesa. Tutte queste co
se chonta la Sibilla Antea la quale fu
la più solenne che l'altre sibille le quali
furono dieci siccome pienamente scrissi ne
trattato il quale io nuovamente chompilato
dello avenimento di Cristo / e d'anticristo / questi
detti si choncordano molto cholla dispositio
ne delle stelle / e della grande giuntione
sopradetta la fighura della quale / cho stel
latione / descrissi di sopra secondo che sopra chonsid
erare. Io trovai ancora profetia d'una altra
Sibilla / la quale fu detta Cumea la quale
chosi spone. Verrà il leone chon umile ru
gito andante nelle parti d'Italia / annunziante
pace a popoli / partirassi e una altra volta ritornerà.
e la nostra volta si partirà schernito da ciascheduno
popolo / La terza volta verrà chon altri
potenza e punirà i rettori chon pena. Que
ste cose si chonvenghono allo imperadore Karlo
il quale / è oggi. E queste chose dice la
Sibilla Chumea. Et trovai profetia d'una
altra Sibilla che fu detta di Spagna nata
nel campo Troiano e fu nel tempo di Salamo
ne / e scrive ancora chome si umilierà
chome angnello / e pomonerà per modo cho
trado le chotenute chose. Alzhallo chon
tera cho voce d'uccello che chiamato ora
cro / e chonvensi allo imperadore. Ciascuno delle
quali dieci delle Sibille dicono tutti due gra
dici antichi. Vergino in versi expone così

il papa & uscita / pungnera molto per cagione di
beni temporali / lonperadore istara ne paesi
ditalia e la corona del rengnio no data appo
posti ne ancora ochupati / & domera i romani
e ucideralgli cholla chiara spada e le due
spade dello jnperio riducera a una / la
stola del sommo pontificie rechera / & dopo
il parto della vergine passati anni 1379
altro giudicio verra / delle parti orien
tali cioe uno lione / il cui avenimento
fia simile a dirangholini passera i moti / e e
ntera nelle terre / e i paesi i sengni dello im
perio non mancera chome draghi ronpendo
le ossa di dragholini & diporra i tiranni
per ongni luogho e in suo nome si ghoverne
ranno le citta ditalia / per appti / & i pastori de
lla chiesa nome aterranno le promesse cosi
grandi tribulationi creshe nella fede su
citera / guai a pastori e il lione cho suoi p
pentelli disfara ongni guerra no chopi
cola ne sfone / poi fia pacie e sara a
bondanza di beni & chacciati torneranno
alle loro patrie / tutte queste cose
anno fondamento dalla spada che giun
tione la cui figura / e qui discripta e q
uesta cotale giuntione disfara la legge
di maumetto impero che luogho della giunti
one fu proprio casa di saturni e marte tie
ne arabbia e turchia / e la terra di pom
issione e la terra diceti e allesandria
venere e singnificatione della legge
di maumetto e marte essendo nel saggitta
rio cho nullo aspetto ragunardando la cu
spa della giuntione della quale signo
re / adunque tutti coloro che sono de
tto scorpione fieno abandonati e disso
lati chome orfani / e pero che marte di
sua natura singnifica battalglia / ave
rranno a quelle genti impero che venere
che singnifica a quella legge nella
della giuntione fu nel caduto suo ne
lla casa di marte il quale molto mi
naccia venere & venere quivi cho bu
rro e arsa / & mercurio i quale singni
ficatore della cristiana molto i gunna
venere e venere cade nella casa della
fede cioe nella 9a casa e inone chosi
tato da sone segnura la detta giuntione
essere chagione di mutare la setta de
saracini e questo fia per assedio della gie
te cristiana la quale fara passaggio
ancora per quello medesimo impero che la
vergine / e lascendente / e chadimento dell
a exaltatione di venere e la exalta
tione e chasa di mercurio segue che

lla legge di mercurio disfa la leggie di ve
nere e spetialmente nelle terre sotto poste
allo scorpione impero che fu ascendente ne
lla giuntione & per consequente singniore di
quelle cose che si osservano nella legge di
maometto / la leggie che fu ascendente de
lla giuntione & mercurio essendo suo singnore
e ancora singnificatore della cristiana fede
adunque i cristiani favoregiati per mercurio i
pediranno fortemente le terre di saracini
e per che saturno vincie jove nella preditta
giuntione e levasi sopra lui / ecco io sia cosa
chella fortitudine della singnificatione di
questa giuntione sopra la setta del detto saturno
secondo scrive tholomeo nella parola 63
ma saturno singnifica vittoria e e si
ngnificatore degli antichi & adunque se
manifesto chella legge piu anticha vincera
la meno anticha / ma la legge cristiana
e piu anticha secondo scrive albuma
sare nella 8a differenzia nel secondo libro
delle grandi giuntioni impero chella legge
de cristiani ando innanzi alla legge di maumetto
anni 622 & cosi i cristiani vinceranno
e per che la giuntione ~~fu~~ fu nella sexta fia
distruzione grande di possessioni mobili / cosi
come i mobili fieno molti incendi e cacciamenti
e chomovimenti di choltella & per che lanno e
giuntione fia nel singnio del canciero lanno
1385 del mese dapile luogho della exal
tatione di jove fia allora il passaggio e
ancora per ragione della detta giuntione sa
ranno diluvii particulari di gradi acque
e questo fia negli anni concordanti onde
fia i questo anno & per che lascendente e
luogho della giuntione e cagione di diluvio
secondo vuole alberto nel libro delle pro
prieta degli elimenti procede dalla giuntione
de pianeti e per che nellora della giuntione
furono giunti i pianeti cioe & il sole sa
turno jove venere e mercurio i sengnio aquatico danno testimonianza
di diluvio queste chose saranno per che
lascendente della giuntione / e lascendente
dellanno / fieno adunque tenpeste e
summersioni di navi cioe pericoli per lo
infortunato della luna della nona casa
opposita a saturno e agione passante
dallo opposito del sole allo opposito di
mercurio singnifica fortezza di venti
e tenpeste ancora per saturno vincente
giove saranno freddi grandissimi fia ancora
mutatione di reame i altro reame impero

chelluogho della giuntione e / luogho di mali
2 di mali, piglia questa giuntione la signi
ficatione perche marte 2 significa
tore de romani 2 mercurio significa
falsare leggie e sua casa la / esaltatione
alla vergine / che ffu ascendente nella
giuntione. Chonchiudendo ancora che qu
esta giuntione significa permutatione
dello Romano reggimento. Ancora per mali
e saturno singnoreggianti in questa
giuntione significa trasf translatione
dessingnori particulari la qual singnoria
nome sono state assai state che ogni gli
anni. Ancora significa quella giuntio
ne sopra lo stato del papato ecclesiasticho
2 ancora della chiesa. La quale cosa si
manifesta per la parte della nona casa
del suo singnore il quale / e / venere
2 del singnore della exaltatione sua
la quale e luna. Impero che el tauro / e / si
ngnio della nona casa la quale sin
gnifica la chiesa. Venere / e / cadente
nella 3ª casa la quale e chasa e stato
della chiesa. Ancora il singnore della
10ª casa il quale significa il tempo esta
to secolare. Venere essendo tra m
arte 2 mercurio il suo chadimento sin
gnifica chadimento grande depressiun
e di Jone dello stato della chiesa. Perche
venere e in mali significa che el papa
nelli tornimi a principi secolari / saturno
ancora andante sopra Jone 2 Jone si
gnifica la chiesa essendo nella 3ª sotto
i raggi del sole, questi tre sono singni
ficatori della chiesa. Sara grande
pressione dello stato della chiesa
ancora per questa giuntione induceva
nello anno carestia, impero che el singnio
fia ascendente dellanno. Ancora perche
saturno singnoreggia questa giuntione
2 fu la giuntione nella 2ª casa e saturno
no di sua natura doma i frutti della te
rra 2 massimamente che nella / revolutione
nel predetto anno etiandio questa giuntio
ne produceva molti falsi propheti impero
che secondo albumasar nel libro delle
grandi giuntioni nella 3ª differenzia
quando si muta la giuntione di Jone
2 di saturno d'una triplicita in altra
1385 2 sara la giuntione nella 3ª overo
nella 9ª chasa significa avenimento
overo nascimento di nuovo propheta 2
questa giuntione fu nella 2ª casa ma
perche la divisione la 3ª casa a parte di

el singnio della giuntione, perche el luogo
della giuntione / e / il 22 grado di
libra, proprione adunque significa
molti propheti e ipocriti 2 falsi predica
tori, falsa leggie 2 heresia, per chagione
di mercurio / le cose spirituali si vende
vano modanamente nel tempo della
giuntione. Impero che dieci venne gha
nni 1385 partirassi la vergine inta
ella vergongnia dalle femine 2
la religione di monaci la giustitia
di giudici 2 la ubidienzia da figliuo
li 2 verso el padre 2 la madre / e /
significa setta di rinnegati

A dì 30 dottobre anno 1365 ascendente el se
gnio dello scorpione / domandasi per noi
di due principali cose / La prima della fut
ura e grande chostellazione che seguete an
no passato fare chome e quando / La seconda
d'alcune sue influenzie e singnificationi

Alla prima si risponde che tale chostellati
one / e / la giuntione di due pianeti piu
ponderosi degli altri giugnendosi l'uno a l'altro
cioè di Giove / e di saturno / e la muta
tione della quarta triplicita della qu
ale / alquanto al digrosso intendo dichiara
re. La prima de 12 singni del cielo
i quali sono nel zodiacho / sono divisi e
distinti in quatro parti alle quali sono
atribuiti e asomilgliati / i quatro alimen
ti cioè / Aries / Leo / e Saggittario sono
somilgliati al fuocho e chiamasi la prima tri
plicita / La seconda / e / Taurus / Virgo
e Capricornus e somilgliato alla terra
Terza Gemini Libra / e Aquarius
all'aria / Quarta / e / Cancer / Scorpio
e Pissis all'aqua / E quando detti due
pianeti saturno e Giove si cominciano
a chongiugnere in alcuna di queste tri
plicita la quale giuntione si fa ongni
20 anni e mai no fina mai di chon
giugnersi in essa triplicita insino che a
ranno fatte 12 chongiuntioni che sono cho
rsi anni 238 e mesi tre e dì 28 dopo
il quale tempo si muta la detta chongiuntione
nella seguente triplicita siccome la
detta mutatione si fa in 238 anni e me
si 3 e dì 28 chome detto / e /

La congiuntione de detti due pianeti qu
ando si fa nella prima triplicita cioè in
quella del fuocho / e / fortissima e quando
si fa nella seconda triplicita cioè nelle
terra / e / meno forte E quando si fa
nella terza cioè dell'aria ancora / e / meno
E quando si fa nella quarta cioè dell'aqua
ancora / e / meno forte di tutte

Simigliante mente la prima / e / fortissima
l'ultima debole le due altre sono per
proportionali in fortitudine / nella quale u
ltima siamo noi / ora e sommo insino
a novembre anno 1365 e ha finita

La seconda dicho che chosì sia così chella
mutatione di triplicita in triplicita si fa
cia in anni 238 e mesi 3 e dì 28 e quella
è chiamata reductione overo rinovati
one perciò che i mondani effetti nel detto
tempo si rinnovellano quasi dal primo

e sua simiglianza del primo essere e dicho questo
perciò che bene che quegli due pianeti
ritornino chon quelle medesime triplicita
ordinatamente / l'altre chostellazioni delle
stelle fisse al primo moto no sono però ridu
tione chon detti due pianeti cho chondevole
ma si variando fanno si variare degli effi
ti mondani / ma pure quella / e / un movente
in grande parte / adunque se si cercasse ne
gradi effetti mondani e nelle nere cronache
cercare questo grande tempo passato potre
bbe giudicare e stimare quasi di presso de pre
senti e grandi effetti

Intorno a quali aparira per questa mutatione
mostrasi molti e molti effetti grandi in ragu
ali alcuni sanza asengnare ragione per abre
viare lo scripto / a parte di singnori per lo
universo modo singnifica / Evachatione
di rengni / e mutamento di leggi e di chostumi
trasportamento di sedi e di tere / d'uno pae
se in altro e disubidienza di sudditi a loro
principi / batalglie e guerre molte e sag
uinosi e presure e servitudini e chombatte
rassi per fede / E no giovani in fermitadi
e magiore morte / e febri terzane / e spu
tamento di sangue e cho subitana morte
e traditione e trapassamento di legge / inh
cite cose si formano tra gli huomini se dio
il permettera

Nella aria aparitioni d'amiratione e terre
mot / e inchinare tempesta cho dannificar
mento di navi e disechamento di fiumi e
di fonti e alcune volte sommersioni d'aqua
per moltitudine di piove e diluvii. Item
e aparitioni di bestie strane / e generazi
oni di nuovi vermini / e sengni mira
te / Creatione di nuovo singnore po
tentissimo e sommo anuntiatore della fu
tura vita chontradicente a ongni altra
legge e vita.

La legge di maumetto chebbe principio
in questa triplicita e in questo sengnio di
scorpio riceverà per cosi da suoi aver
sarii cho dannificamento d'essi e dise
persi potersi ma pure nella quarta
congiuntione di questa triplicita in sulla
quale al postutto verrà meno

La seconda chongiuntione di questa tripli
cita sara nel sengnio del cancro e la ma
giore parte fia benivole e in storatura
pracoria a dio questo chonceden. Ancora
mostra d'essere piu e piu effetti di chostellationi i quali qui no sono nominati
e quegli possono crescere e diminuire

[margin:] tutto [illegible] anni 997 mesi 7 dì 22

nire i detti effetti equali no nabbiamo che sidera
sione i fino nelano 1385

Et questo fu veduto ⁊ dato per essemero per lo
Maestro paolo dis piero dellabacho di firenze

Anno 1365 die 21a optubris post meridiem horis 9
minutis 44 2/4 / Est coniunctio Saturni ⁊ Jovis ⁊
Mercurii vero Saturnus ⁊ Jupiter in scorpione
gradus 6 minuta 13 secundis 2 / Sol in scorpione gradus 7
Mercurius in scorpione gradus 9 minuta / Venus in scor
pione gradus 13 Mars vero in saggittario gradus 15
Luna erat in aquario gradus 13 Pars fortune in pi
scibus gradus 13 Et est ascendens signum Cancri gradus
8 / Saturnus augmentatus in numero suo Jupiter
diminutus / ⁊ Saturnus meridionalis ⁊ Jupiter
septentrionalis / Hec quidem coniunctio est de ma
ximis coniunctionibus / ⁊ est coniunctio mutans se de
triplicitate in triplicitatem / scilicet de aerea in a
quea Cuius effectus Nutu dei talis seque
tur vero destructio septe / terrarum / ⁊ regnorum
⁊ eorum mutatio / ut vult messala capitulo 9 / sunt
enim ⁊ maxime quia superiores stelle coniungun
tur cum sole / ⁊ fortificatur magis effectus
istius coniunctionis / propter coniunctionem istorum in se
ipsorum / cum superioribus Et quia principaliter
istius coniunctionis significator est mars / quia
coniunctio est in domo sua facie ⁊ termino
22 quia prima triplicitate Quinam indu
cet per universum guerras / Lites / Incendia
⁊ destructionem omnium elementorum Et quia
coniunctio est in domo scorpionis / ut vult idem
messala in parte alegato capitulo / erit quoque habun
dantia animalium venenosorum propter quali
tatem signi / in quo fiet coniunctio / ⁊ est trans
mutatio dominii ⁊ fortitudinis / de occi
dentalibus ⁊ septentrionalibus / ⁊ de occidentalibus
ad septentrionales / orientales / quia muta
tio de triplicitate occidentali ad septentri
one / ⁊ Jungatur ad solem / qui est orientalis / ⁊ in
parte ista / sed scilicet circa partes armenie
insurget novum regnum quia patria ista
sub iungatur ad ~~sole~~ scorpione / ⁊ ubique
mutabit leges ⁊ consuetudines ut vult
almansor capitulo 151 suorum iudiciorum / ⁊ homo
quidam regnans tunc tempore erit quasi
propheta / quia venus ⁊ Jupiter in eadem
coniunctione sub radiis solis erunt / ut vult
idem almansor verbo 161 Et annullabit
etiam duo magni principes ytalici ⁊ o
mentales at quoddam nobile ⁊ pote
te / qui optinebit principatum in septen
ista Et quia saturnus ⁊ Jupiter combu
ritur in signo scorpionis ad radiis solaribus
populis non legibus / ⁊ consuetudinibus fiet
una / eo quod multe stelle ⁊ superiores in se

niores coniunguntur in eodem signo scorpionis ⁊
quia seniores coniunctionibus / committitur dispositio
nes Terminabit dignitates ⁊ consuetudi
nes allamannorum ⁊ eorum est finis electionis
Imperii / eo quod saturnus in dicta coniunctione combu
ritur / ⁊ latitudine sub mctitur Jovis ⁊ tra
slatatur de signo aquarii quod est signum do
minationis ipsorum ut vult almasor de magnis
coniunctionibus capitulo primi tractatus ad signum scor
pionis gradus 41 aspectus ipsorum medie inimi
citie Anglici efficient viles ⁊ deficient
eorum scientie / quia de eadem triplicitate aq
uarii sunt Tota tuscia erit in lite ⁊
sine sione / ⁊ deficient eorum status liber
tatis / Turchi / Barbari poterunt super na
tiones sibi propinquas / eo quod ad eos transla
tatur Imperium coniunctionis / Annullabitur
Regnum tartarorum ⁊ declinabit septem re
ligiosorum quod in septem fuerunt tempore Regis
David Regis tartarorum cuius septem princi
pium fuit coniunctio aquarii sub mutationis
ad triplicitatem meridionalem ab occidentale
Saraceni meridionales deficient Et aq
vivet xpiani terra sancta Durabit gue
re maxime a primo effectus coniunctionis
annis 39 ⁊ mensibus sex ⁊ Et incipiet effe
ctus dicte coniunctionis Impressionibus aereis
immediate post coniunctionem / ⁊ in elementis / ⁊
post effectus per annos duos post coniuncti
onem / Roma optinebit statum suum Impe
rii Et post assumptum tempus fiet opax
urbis ⁊ per totum orbem ⁊ vivet homines
in pacifico statu ⁊ tranquillo toto tempore du
rabilitatis istius triplicitatis Erit mul
titudo aquarum in principio coniunctionis Ter
ra erit sterilis ⁊ fames magna cresc
cet in omnibus partibus terre

Actum est fine in anno 1362 die 12a Janua
rii Romachinus artistarum parisiensium
minimus

In nome di nostro yesu xpi amen. Sia noto a ciascheduno che nell'anno di xpo 1396 sechondo che anni nostri Alfonsi Re di Spangna nelle sue tavole legali sono messi nel tempo moderno degli equatori. E si noto che di quelle figure inventate per sue singnificationi molti e diversi accidenti avenire se iddio il permettera.

Notate che nel sopradetto anno adi xj di marzo fu eghuatio sopra tutta l'universita della terra, la quale si fu contratto del sole nel segno della Ariete, una hora e iiij quarti d'una hora dopo il vero mezzo di, essendo nella hora di Saturno, assendente il leone nel termino di Saturno. E sopra cio fatta Saturno equatione examinata si trovava essere il sole singnore e singnificatore del detto anno, e co lui Saturno e Jove participando i effetto, in diversi luoghi, e diversi tempi del detto anno. Dicho che per la singnificatione di Saturno retrogrado nel segnio dello Schorpione nella quarta chasa del cielo singnifica impedimento per aqua, o per inondatione, o per grandine, o per nebbia accutta di Schorpione e di pesscie, ed il Cancro le quali sono sopra fiume overo allato a essi, o alle terre marine. E singnifica impedimento di terre cioe d'alchune biade o frutti. E degli edifici fatti e posti in aqua, o per aqua. E di terre o sopra terra. E chosi fara i semi e i frutti. E in tesori e altre substanzie ascose humano fara diminutioni. E singnifica molta aqua nelle fonti. E dicho questo effecto che chorre Jove e alho chello effecto di Saturno e chorrubtibile overo lenosi nelle aque. E esso singnifica ancora pestilenzia. E per la singnificatione di Marte singnifica molte lochuste ne luoghi usati che pocho impedimento daloro. E per la singnificatione del Corpo del Dragone singnifica chiamando e solleuamento di grandi e di richi e di possenti. E per la singnificatione e luogho della Cauda Draghonis pestilenzia e morte subita. E fornichatione e pocha giustitia e diminutione della substanzia e del censo degli huomini. E fugha per troppo gravamento fatto i equali. E ancora singnifica per Jove per lo suo luomente Ancora singnifica per Jove e per lo suo luogho ... gli potenti fare alla chomune gente gravanza e igniuria sotto modo e forma di laude e d'onore. E per lo dominio del sole singnifica havere essere inono agli huomini reali nel suo regno naturale. E chosi a d'altri potenti signori e leoni. Singnifica ghaudio e letizia chon apparente audacia. E simile mente a luogho e amistici e ciascheduno secondo sua progenie e suo fatto. E per la chongiuntione di Sole e di Marte che sara circha adi 20 di Luglio nel sopradetto anno singnifica venire agli huomini per molte ... accidente per chagione d'aguminio d'avento, e di diversi calori e schandalo e rissa negli huomini e nelle citta e terre della triplicitade accesa, e maggiori nelle terre gemini. E singnifica molti grandi liti e schandali. E troverasse onde appariranno huomini segnati dicroci che per oppressioni e piaghe e infermita e mortalitade nel quinto e sexto clima saranno molto apprezzate cierte bestie che ssi usano in uso humano. E saranno in aere diversi e vari cholori e diversi e vari tuoni. E sino sara questo anno i fine molto laudabile. E singnifica danno e detrimento e diminutione d'alchuno huomo reale e d'altro huomo maggiore potente. Ancora per la singnificatione del sole e del suo luogho singnifica che gli dottori delle leggi averanno le leggi che esse saranno honorati leggi e reggimenti e le dominationi saturnine averanno male e mala forma. E simile mente patiranno pena e affanno li cherighi e dati a penitenzia per ispirito. E chosi simile mente altri religiosi mendicanti. E alla chiesa generalmente. E il papa cho suoi cherici saranno in ghaudio e letitia. E simile mente li re e gli altri singnori naturali signori. E llo exercito della gente armigera sara inde ... fa mossi. E llo stato delle donne sara pocho i lloro chontentamento. E simile mente sara lo stare e llo stato de comuni merchatanti e artieri. E di notai e altri scriptori e di gioveni chanzoni pocho laudabile. E i minori marinari e li minori officiali averanno spesso variabile e mala fortuna nello loro stato e nello loro exercitio e nella loro persona. Ancora nel detto anno del mese di giungnio adi 21 sara oschuratione del chorpo lunare nel segnio del Chapricornio nel quale sono grandi dingnitadi e fortitudini da Saturno e da Marte. Singnifica che nasceranno huomo o nobile animale o citta, o setta principiata a quel segnio, o che quel segnio sia singnificatore della decima chasa d'alchuno nato, o d'alchuna setta o d'altro luogho edificato a detto segnio di Chapricornio. Singnifica a ciascheduno de' sopradetti diminutione di stato e d'onore e di danno alla persona e alla substanzia e diminutione e detrimento. Sono piu terre e citta nel paese ytalicho edificati a quel segnio. E dove quel segnio e decima casa nella terrestre ... nelle quali si vedra l'effetto della osschuratione nel sopradetto anno. E sono ne paesi di Toschana participanti cho detto segnio di Chapricornio Siena, Arezzo e Prato. In Romangna Faenza, Forli e Bolongna. In Lombardia Verona e Pavia. Nella Marcha Ancona, Fano e Pesaro. Nel regnio di Puglia e Napoli. E ciaschuna di queste sentira gravemente l'effetto del predetto eclipsi lunare. E ancora participa il detto segnio di Chapricornio la decima chasa la quale singnificata per la dingnita della citta di Firenze e altre terre non qui nominate sentiranno del danno ... dello detto eclipsi.

Deus melius novit arcana sua / Alexius

O pelegrina ytalia / Che e / che ſſe tramutata
che già eri mia ſabalia / 2 muori difa
me / o nobile reame / Chome neggio
inte grame / donne 2 donzelle e dame
e fare miſerie Lame deltuo orto / bene
peggio che morto / o / egli nine morto /
chi lui che no ſi achorto / di tal male / o
nido imperiale / o / ſtato liberale e virtu
chaſ / in male / ai permutate / o gienti
diſlate / per chupidigia ſtate / ſi tale ſtre
mo / perduto auete ilfreno i l freno / e
ſete i tale ſtremo / che nol me tang
ere / Jo ti veggio ſi frangere / che ape
ne per piangere / il giudicio ſiferrmi / pel
li tuoi molti ifermi / 2 fro dolenti iſcher
mi / Jo ti veggio di nermi far donna /
ed i pelle ed i lana / 2 per moti 2 fiuma
na / ti chonuerra notare / e nel mare aſ
oghare / e tocchar fondo / Jo piu nomi
naſchondo / pero che tutto il modo par
che ſſi ſenta / modo dongni bene / Ed ir
piu mi chonuene / pero che ſenza ſpeme /
ſon rimaſo / e ſommer tanto chaſo / i giu
ochi di parnaſo / chaliope chypona 2 ap
pollo / ſarie forte / almo chollo / ma pri
egho itſomo appollo che mi i ſengni / 2 ſo
ttigli ghingengni / ſiche gli ſcripti den
gni de uangeliſti Johan e matheo / e chon
danyel giudeo / ioel profeta abbac
hucho 2 ſalamone / E gionacchim che
pone / la beſtia per ſecento ſeſſanzei / e l
paghani e giudey / ſimili buoni erei
e chommerlino pietro dacholenta / ſiche
lomero ſiſenta / la doue tocha di no
ſtro martire martire Ctalia altuo
martire / itendo far ſentire 2 no pe
ſar fuggire / per peggiorare Jo uiuo di
ominciare dal barattiere che tiene la
nguilla i mano / tu che guardi me
lomo / e fai chapitano di chaſa tua
la morte / tu ſe chomuna morte / ed i
giuſtitia ed i pace / ongni guerra ti p
iace / congni neracie / atte / e / cho
tumacie ede mortal nimicho / Jo
pur te lo dicho / per no chonoſcere il ſicho
ti ſia data la ſorba / Jo dicho ſorba
ne mezza ne macera / la gente ſi ſt
utta lacera / ella biſſia getta il ſpa
ſto allo ſcholglio / E a paſſar del ſcholglio
ti ſia data la ſtretta / Ongnuomo chi
e vuol uendetta / no nabbia fretta
chella giuſtizia uendetta / no tarda ſa
chi lla tende / ſanza padilglion o tende
le bende aranno ſpaccio ſanza te
dere laccio / ma ecco i terra nella rete

Jo dicho i rethe / ne muro ne parete /
ma ſia diferro / faggia chiocciare il fe
rro alla citta delferro i l noto delfe
rro / faggia chiocciare il ferro alla citta
delferro / e ſſi ſtenghiani cholle mani depa
eſani ed i molti piu ſtrani / ella cichogna
munerra la torre / E chogne della torre
che minor ſe riporre i cichongnini / alte
po depulcini / uedra fatti gli nibbi
e pulcini fatti pollaſtri / E di guerra
eſſer maſtri e talgliare volpi lupi e
leopardi / E di molti lombardi / e tal ci
dera tardi eſſer uenuto che ſſia per tempo
aſſai neggio per tempo / di te fatto chorna
chia / Jo dicho chornacchia / che ſſi ueſti
gia fu dellaltrui penne / ma quando
achorte uenne / deglucelli le chonuen
ne / no nuſſcir di natura e pur chatare
uedendola gracchiare / ciaſchuno lando
a pelare per la ſua penna / queſta fa
uola ſtenda / ciaſchuno cha fatto a graffi
e a morſi / chio neggio gli orſi pilgliare
entro le tane / oſti aguati e gualdane
la giuſtitia di dio timena allu ſſcio
mal ſerra luſſcio / chi a dentro al uſſ
cio / que che ſſa la moſtarda / e queſta
moſtarda alla biſſcia tolglie lardire
ella ſuol partorire per lo fiancho
ma ora partoriſſcie per la boccha / or
noti / a chui tocha / quel che i luuo dire ſi
tocha / di queſta choſa graue / Chonque
lla da ſoaue i fralanticha naue / neg
gio che ſſi ne tolghe / veggio piang
er per dolghe / filghe ſirocchie 2 mol
ghe / predate e tolte / ſanza anella e
dote / panni ſtracciare e ghote / e ſtar
le gienti ignote / chome ſe foſſer pazzi
perdere neggio i palazzi / elle ſtrade
legli ſpazzi / ſanguinigne e piaza di mo
ti / e talgliar chatene e porti / E giuda
tholomeo e ghanellone / ed i nentar / ogn
uno ſanſone / Enea cantinore da
la entrata / quale terra murata / am
ente ſcelerata / que da poſtierla g
nata / e ſſuo oltraggio / o / quanti aſſo
citta maggio / per dire minora minora
ed i tutte le chiuora / no ſene fan pau
eſi / o / cieco i melaneſi / breſſciani 2
piemoteſi / tutti gli noſtri arneſi ſien
diſtrutti molti tormenti elluttj / ni
laſſceranno aſſciutti / dongni bene
Alla ſchala choniene / di quello che
della tene / laſſciare de quatro ire
me / e quel no fermo entrato ci
il uerno / E per lo fermo quel daggho
zarra / par migiani e charrara E
que dafferrara / andranno i ſieme
i bara manone al ſanto / li ipoc...

armanto dinnegia / de ftitoli chella egregia
fia nacchante / Largento seppastante / su
ppba / e aroghante / digenova e sua cenda
fara tosto ghirlanda / dimonj guaj / vo
dire di laj / e no fieno schezj / di quella te
ra che manucha il senno / i parlo qui p
senno / chella manucha il senno esciva ma
lizia / Lussuria e avaratia / cholla pfida
ghola / choluj chella ighola / vuol mostra
re chella ribola / ma egli pur degne del
bissione / ma tosto fara ragione / daltro
che di bolongnia / ella sua rongnia fara
fuocho salvaticho / Jo nonj praticho / chi plo
smaticho / vado p astadicho rende il tiranno
e qua p questo danno / gli schacchi no ri
aranno / il tavolieri nelle loro terre / che po
ranno i molte tere / si misurera lanza chana
accha sia dato di sanna accha dunchino
(C) Romangnuolo giardino / vedono emesschi
ino chome veggio tapino / ongni tuo ma
to / esseri detuo merchato chome digetti
schiava. Achuj piace Achuj grava Jmo
la faenza essuo montangni / A furli te
nde lavangna / meldola e brettinoro / seg
uesto cho ristoro / chia chiamato chapo fie
p chosso / or guardisi il dosso / la terra delsavio
orsi uedra / selsavio sapra fuggire ilgiu
dicio / chi no fugge il vizio / no fuggira la
spada / che molto pocho agrada / seque
dapolenta / acciascheduno pare chessentoz
ra aluj ongni ragione / vo saltare rubi
chone / edite far fastello / aspetta il choltello
el martello / cho choluj da uerucchio / echon
chia fuocho / p uiolenza trae degli altri b
enj / inte dinarj lenj / ede smarj elle ce
nj / del mal fatte / lo pere dispartate / di
triballdolo e di quel di ravenna / Jo pure in
ceno lapanna / e giustizia massima isfatti
di montangna e di que ... / tutto il tuo
monte e piano / Jo veggio pieno di ving
ne / e di fosse te ragnine / veggia giusti
tia sopra tuo ladrj / chente saranno do
lenti le madrj. Vo ritornare a padi
de mile fallj / laghuglie / egigli giallj /
p chuj magli ghallj / che sono due fanno
scarra / non fare alla lepre chessi sfarra
e gietta lasbarra alla pantera / Vuolpe
magna e fera tusse giunta alla serra / ch
ecciascheduno spera / te diserta / tu saraj
tebe certa / p lo sangue inocente che
bevestj / que da milano prendestj / p sa
onfiorio dosti il destj luj e figliuoli alserpe
gamme e crude pinche disspe / ede figliuo
delchonte e dilor fame / distrutto il tu
o reame sara cholla tua rabbia. p gra
tuare la pantera aray la schabbia / cho
fuocho sangue prede guasti e ghattj
entra questj barattj termina la pa
tera e sara sana / la orsa chupida estr
ana / sara chome chi afogha / chanpera
la fogha chella tene / mae pur cho
vene che paghi il male schotto / io

dicho il crudo eltchotto elucro e sancerbone
sono tentatj / e chonaltrj dissenatj chessono
inebriatj allaltruj vino
(C) Athone del gran giardino da ritto e da m
ancino sarostera / e dara e torra / e fuocho
mettera p molte selve / paghando molte
belve / e done piu belve sara stramen
sanguinoso sara. p molte fiere che
sara morire fiere / ma e dara adongnj
morso il pelo / vedono e schuro sara il
suo seguelo / questo mi mostra il cielo / in
grande rimarra ira di sperssa / volgo
alla lupa noma i tristj versi chessperà
italamone e nella diana / lassera la
ltruj tana / e nella sua sara pocho
sichura / a rotata. / e / la schura cheta
lghera dappre il suo riposo / Jo noto
e chiosi la pulcre suo riposo accha
dormme eachi veggha / p molte to
rte cha nella altruj teghia / ve
draj menar la streggha / alchava
llo sfrenato / piu annj amantell
ato / e sara manteppato / e poj libera
to dagli assessorj e dalla mala pe
tra / la mala petra scende sten
de p la schatorbia / Lsquadrella se
nza ghorbia / veggio provenire p
turna veggio p porta aurna / e
ntrare i nuovj ghottj / choggi sono
pegghelottj / elle ciancie cho mottj
saranno del grifone mortale to
rmento / fatto matalento / e p suo
amore uorebbe erchole e chaccho
bene chessia rotto essiaccho / ori e
draj nuovo macho / nella marcha
duchato e patrimonio / dove cias
chuno chessia quanto il dimonio /
ma e fien messi al chonio / e mentj
giustj aran di loro dispettj / lassero
il sasso della rocha e suo diffettj / e la
vita deuecchi e loro gientili p fare
piu bevenj e sottili / saranj spagh
atj chol gran prete errante
(C) Volghomj al leofante chessia del
mondo tutto dominante / che podera
letre partj del chuore / el suo ma
ggior dolore raguardera il minno
re / si subalia / il chorno dafonia / elisple
dicholfo e delfocho / elsardo elchorso loro
chollor traditor giocho / piangeranno il
lor mortj / e i loro uinj tortj / essia lo
ro cholpa / a pena apparecchiata / gien
te o gente e cruda e dispietata
reo chostrare armata / e popoli e pou
ere strette a serrj / de moltiplichatj
errj di niuno chateba / odo lestrida / el
le troyane grida / gli stornj ponpeanj
e di gniuschardo il figlio / e llonghobardo

Lasciendente difirenze fu gradi 2 della nett
Lasciendente dipisa fu gradi della aquario
Lasciendente di bolongnia fu gradi 11 del tauro
Lasciendente di siena fu gradi del tauro
Lasciendente di gienova fu gradi 2 dello scharpione

Totila brenno anibale africhano / tutti
gli storpmi che ffe mai romano / o serse da
rio / ciro / e machabeo / ovvo christiano sara
cino / o giudeo / ovvo gli storpmi dallexa
ndro i thode / ovvo gli mali di ciesare
elle frode / Ei peravi / notte apti / e chan
paldino / il giudicio divino / faranno no
nelle detti asempli / esono propinqui i
tempi / che ssia pestata la dolente falsa /
che molta giente falsa / serpi / serene /
tottoli / elliori / mosche / chani / e scharpio
ni / pechorini grassi / e branidi a molto / e so
tto il chapito diricto andranno e finite so
le alletto / 2 ichambio di diletto / ongni
sospetto aranno ichopangnia qui la
buona / per l'aria / chonisspolghar le chiese
e munisteri / cholori / sanguingni e neri /
varranno piu che schorlatti / oue ll
uti / gli storpmenti / e liuti / saranno le
champane e tanburelli / Leguali dame
e drappelli / risponderan cenni / e dama
ttare i ssengne / dongni maniera lengn
me / si troverranno adisspietati fuochi /
o chome saran pocha / que che satu
rno e marte / agiorne serba / o ma
la ytalicha erba / chome tu veggio
acerba isscelerare / e presso avenunare
diventare esscha / molta giente tede
scha / inghilesi / e francescha / ungherra
schiava / chatalani / 2 spangnuoli / pren
dendo padri fratelgli / 2 filgliuoli / cho
maghi radati diversi duoli / Dofferta
loro a marte fara sangue / vegge
ndo il demone l'angue nelle sue
reti i trare chotanta proda / no ssi fa
ra quistione dichi fia reda / che p
mente fia quel che piu charo / or p
iangha ongni uomo avaro / e que che f
fano suo iddio l'argento e lloro / ove
or mida chollo oro / ove sir doma polo / o
ne il traditor del chavallo / ove laterr
anima chol suo tiranno / chal nostro ten
po portava alto il chapo / tu dirai / io
no sapo / ove superbia i ongni fare e
dire / ove anzi seguire / ella sseguirane
la virtu chome capte / or state gienti
certe / che lle che de santi artichali ne
racqui / dio dar bene a neraci / e pu
nire i falsi / chi bene qui mecho
su sottilglia / no lgli parra questo di
maravilglia / — — Giustitia misich
iura e da valore / e'l suo fructo ver
ra dopo il fiore Amen Amen Amen ✳

✳ ✳

per la lonbardia si pone uno baratton chonuna anguilla in mano
per lo reame di pulglia uno asino cho due basti / e quatri chelmo
per la marcha uno ghagholso chonuna tozza / o / uno lglo scho della in mano
per toschana una pulcella spaventevole —

Visione aviluppata della persecuzione
de pastori sopra l'apochalisse 2 altre
tenzioni detta per me frate Johan
— — da firenze in viterbo chopin
ta di giungnio 1361

Giunti sono gli anni e tepi spaventevoli
gravosi e malagievoli
i qua cho versi agiovoli
per me dir no ssi possono
mallegranosi teme chemi mossono
e che dal sonno scossono
Lachorne transitoria
mi rinnderano sopra la memoria
no per dare a mme gloria
ma perche io narri storia
di gente asspra e salvaticha
i scienzia ne praticha
e lle rime son chiocciole
ond io richorro alle infinite ghocciole
che lle etterne ghocciole
bangnin le labra mie / e'l chor sostenghano
e poi sichuri venghano
a udire e ritenghano
i mortali perche spenghano
i loro superbia 2 invidia
cho quella mala accidia
e ll'avara perfidia
per chui la ghola / 2 lussuria trasstullano

I pazzi pietre brullano
e gli ebriachi trullano
2 per baccho / 2 per ira si sfissi annullano
Le sibbille veriss ime
queste chose crudissime
dir no posso dolcissime
mal somo padre / e quelle tre santissime
theologhe mattino
E del loro stato luogho no si mutino
per che pecchati sputino
e lle virtu rinfiutino
le male bestie / umane chapar chominano
profeti vangelisti 2 chi che scrivano
i poeti e gematri e maghi arrivano
a un medesimo porto / tra gli eretichi
cho negromanti che son fatti medichi
e ssia chi vuole che predichi
o d'altri che domini / o arismetrichi
cho tutti i gridatori chafilosofichi
In questo veggiono modicha
giente rea e chatolicha

elumile ellargha licha
ma solo serue e piu a chi il bisognano
ma se grattar saron gnano
chome fece chassandra al sangue nobile
universo si stabile
che durli priati chiaschun fare mobile
esse la lingua nostra netto dicere
se dice il uero nolle mestier dispiacere

Due done aguida duo granchi chalolo
arghuto a lu estire albolo
uiddi i cholore scialbolo
e no mostra balbolo
Dinanzi aun gra ducha chera istedia
dicendo o sommo re tosto rimedia
quasi chollo bocie tedia
anzi che queste done si dispernno
e se tu uno chelle aspernno
e chelle turbe spernno
i quelle sette done che si pelano
tu uedi queste e quelle che si anegano
e sotto i manti neri elle si celano
cho tutte laltre della tua progenie
ciaschedun grida uenie
alle tue sante scripte posetaboli
poi uidi ueti e quatro uenerabili
e quatro / e quatro stabili
e piu chollor dietro a sette humora
questi fur que chesser le quatro flumora [sagre]
poi uidi cho chiavi e cholla spadola
ondio che staua abadola
tra quelle sante gradola
uiddi uno schalzo i su una charettola
e mostraua gra frettola
di schocchar la saettola
tenendo i braccio un dolce agnel biachisio
a un fonte uiuissimo
tralle rnote charissimo
ussaua questo mio sepe santolo
e chol chaui semellino amantolo
inimici della cha minacciandogli
poi uiddi ciq3 anno anno chotandogli
cho nome chiamandogli
moyse / edauit / del salterio
troyano / giustiniano / chal giusto i prio
dieron gia refriggerio
el fedel chostantino i pesso e carucciolo
i qual fece lo strucciolo
per esser troppo chucciolo

a quella gente cho sai chosa merchano
e spaongni malizia oggi sop chiano
si che quasi stetchano
sozzandosi chomali abominevoli
tutti chostoro cho diuersi uochaboli
cholucchio e cholle done femi e staboli
porgendo un libro arre s'fauillauano
cho panni neri apalme si ppichiauano
e cho pianti preghauano
gridando iddio dirizza la nauicchola
vedi chella pericholа
vedi chella formichola
vedi che santi luoghi si spelonchano
vedi chome la ironchano
vedi chome latronchano
vedi che i terra no truoua molto uero
Francescho uiddi el chalauro i striouero
che dier muono molto uero
alla chiesa e gridar o sangue pouero
i nuovi fan sey ite si in suppano
dicendo uesso iddio ne chessi alluppano
uedi chegli auiluppano
le sante scritte e lle decreta distedono
no uedi tu signore chome riuedono
le chose sagre e llbrutto sacrilegio
no uedi tu il chollegio
della tua militate el sangue beuere
no uedi tu chel danubio cho teuere
erodano e chopo oggi dissechano
no uedi tu chome lecchano
e mordono e no lecchano
faccendo gradi uei e buoni somerghono
no uedi tu chegli spergiono
il grade aquisto della laccia e uecchi achi [nostri]
no uedi tu questi diauoli
noi no ragioniam fauoli
che guasti e chaorsini cholghotramotora
de qua no facciam chotora
per che cholui nosi a fiacola
che teme della lupa e di sua bracola
che cho sua sete nolgli dessi mosicho
ma sacerdoti chollo core torsicho
chongiurdo sommo chorsicho
cholgli altri scribi tato moti offesero
neque chalmodo iddolatria accesero
no uedi tu cheltuo cresero
la puttana el griogghate lui di rocchano
e pechanothi lo stocchano
faccendo a cento iddii il sacrifizio
Uiddi poi la memoria di fabrizio
nimicha dongni uizio
dare il chomune ospitio
e di sb lato danuoui barattoli

Viddi la falsità i vizi ghaccattoli
viddi i notturni grattoli
choggi nel modo giustizia diturpano
vedea chome gli osturpano
ferri crudi dochurpano
rechado a tirania il giusto vivere
decha potrebbe scrivere
lacchiuse clamatare chessano i poli
chi pilgha uccide talgha e chi ssa nochsi
de chacciati chi i chostantinopoli
si fugge e chi i dalmazia
e channe va i ghallazia
e chi cho ferri e chon tradir maccellansi
le vergini e popilli tutti spelansi
elle vedove velansi
congni miseral si morde e masticha

Poi cho vita monasticha
salda ferma e fantasticha
viddi venir romoldo e macchario
paolo romita e pamuzio vechario
benedetto bernardo e ilarione
cho molti piu seguitando le donne
qua chontenti furono chontemplandolo
l'uno e l'eleto venien seguitandolo
e systo e pio preghandolo
e chalysto cho urbano e tutti poveri
no basterrebbono tutti quanti i noveri
quaterani le migliaia chamini trovieri
al pregio ornature buone e magrade
celeste i farnoro chalde e frigrade
cho fermamento almeti elle vetora
tutti gridavano o signor chontentora
poi chelle virtu spentora
nel mondo sono e vizi signoreggiano
allor le donne chel gra beneghegiano
trale turbe sorteggiano
i nome loro ivi i nessasi
esse niuno di questo mio dir beffasi
se ssino vedere i guessasi
vedra tra noi chomnio quella bisanda
i dicho di quelle tre madre camola
de buon chostumi e chapo deghessetti
ve donna schiura vechia sanza essetti
chol ghonfalone a molto sanza sogno
gridare iddio nel libro martilogio
in presta torlilogio
e chpastor che pastum tebebricciole
e cho poveri bicciole
che sanza penna orchiostora
pareano a vedere mostrosa
passando chalchi e gieli pien diletizia

Possia questo re gridava giustitia
ringrazia iddio la tua santa giustitia
e libero chatone che mori i utticha
singnore non e pomutticha
chettutti desti l'uno e l'altro bachulo
o me facesti di loro riccettachulo
libera il mio terreno singnori e fregiami
di quelle quatro e tre singnor rigregiami
dami la spada e cholor che pasturino
e questi i miei fa che piu no durino
che par che ssasichurino
per che no par chio possa i cio procedere
ma ciaschun debbe credere
che libro che produce questo spirito
il qual dite salluma non e nochiolo
e cholui chello scrisse tanto amastilo
chal grade ufficio alla croce chiamastilo
e lo strisse in palmos e tu dettastilo
qui posono fine crossi piu che fiame
tutta la santa tuba grido amen

Cho pianto il gran lamento cholor toltolo
cho llspirito chera accholtolo
vidilo apto e sciolto lo
are della gran chorte giudichabole
nella aria stando cho questo nochabole
robusto e none amabole
di panno lin vestito stretto i tonicha
dicendo i sono veronicha
io sono la soma cronicha
io sono di tutti il fine el gran principio
io sono il maggio il scipio
e ssio viver cho cipio
dicea io morto fui e ssi vivificho
la barba avea quel magnificho
chome lana alba chosi la simprificho
e ppie chomoro e gli occhi chome fiamole
tra sette e sette candole
cholla cintura doro i sulle poppole
parea che mille bocchole
le boci sue cho magna mormoravasi
di sole la faccia e lluso suo fregiavasi
tenendo i bocha un gradio cho due punte
dicendo a vecchi giutole
son nostre cholpe dove saran mutole
che cholle chiavi aiuta e lo posito
che orecchie i tieda il mio proposito
che de buoni il paradiso e llor diposito
nel tempo mio cholone e tutti secholi
i stelle fieno e specchioli
cha fia scritto al libro de viventi
Viddi poi due del gran vecchio amorevoli
turbati e dispiacevoli
no pari in atto ma ciaschun profeticho

Luno gia per dire il vero fu detto rethicho
chefu grande astro eccelso
ecchominciaro un pianto aspro e terribile
io richolgliendo le voci visibile -
lo spirito mio sensibile --
tremo il chorpo grave in terra sedesi

Quando udi esola per sedesi
la mia citta chellaltro chollaltro chepolegesi
allora vini chorreggesi
e fuggiesi sexto aspre chon tremuoti
ivieli si avilluppano chome riuoti
el sole pareva un saccho dicilicciuolo
se misi il chapo quanto riccivolo
ischurando la luna chome sanguine
pianti chotalanguine
faciendo gli umani chio no posso scrivere -
dicendo iddio deh noi far piu vivere
veden le stelle dellor ciel dividere -
e tremar tutti i noti e anche le isole --
e pur guardando fisole -
credo cho bene audisole
viddi le turbe freddi piu che vernora
entrare per le chavernora
e il buono credo cho fui sirimescholo
chi urla e piagne chella chigna tristhola
ciaschuno cho boce fiescholo
gridava monti sopra noi posatevi
per dio tosto paratevi
chellira del singnore giustizia porgiesici
onde lo chonforto chessperanza sorgieci
al tribunal dello angnello che stato gravaci
misirichordia lavaci
o buon giesu riparaci
che chiaramente o donne sono ghiustrupiti
guai guai guai spaventi chupiti
pien di pecchati i modi e chorpi lupiti
chosi dicendo e quasi chome pennora
isspiritati e pareven fuor dissennora
chorrendo e stando cho diverse cennora
questo e piu viddi inanzi chelgiuditio
diddio desse sentenzia o vero sopricio

Dissciolto il gran draghone chel modo bruchola
viddi di mare uscire una feruchola
che sette teste avea la leopardola
e questa bestia mandola
la boccha leonina aveva e lanchola
e pie mi similglavan quasi dorsola
la mala giente achorsola
seguitava cho sei cho deci chornora
dal draghoe ell era adornola
avendo dato alli la sua posfida
e donngni niquita si llarma e sfida
poi viddi una puttana isciolta e pranda
chupida iniqua e donngni fleto grauida
sedere sopra la bestia e in mano un chalice
e dava bere arne di questo chalice
avendo signiore da ongni genere -
di pietre ella era adorna piu che venere
nelle sue ponpe tenere -
fornichando cho regi e chiero passchono

singnori e merchatati sene chaschano
e dongni stato e chaschano
poi viddi al sommo re per testimonio
due poveri singnati del suo chonio
e sathana dimonio
promettedolo che naque in bellieme
delle croci una di gierusalemme -
parti facie chadere e chol suo polaglio
dicio che scrisse il gran Johan astrolagho
di santa chiesa e della sua militia
chome per lavaritia
e per le brutte vizia
la sua santa giustitia
vuol che chotal pastori del mondo tolgasi
e cho tormenti volgiansi
il modo sacchroma vede e spazia
e ssemi dona qui della sua gratia
dico chome in pochora ongni amichevole -
e qui si schuopra ongni fiera chamicha
e facciala si nemicha
e mangi della melicha
ciaschun porcho e il porcel chesta nel fagholo

O che merchato quanto veggio piagholo
e chome pocho ranghiolo
ti fa la cieccha mente tua malingna
questa fiera matringna
ti tolglie padre e madre e dongni schapolo
o quanto e pocho schampolo
e que chamma dinazi aquesta apostata
i veggio inazi apostata
le bandiere e mendaci privilegii
e veggio i duchi egregii
cho guerre e fuochi e fami i modo chorrono
e ssemme sentte abborrono
i furti e tradimenti qui mischiassimo
e ssieme ver si fissano
e vanita no mi usimo
chi viddi macellare dogni propagine -
dilumi cho sceciaggine
e molti vecce chasschar delle lor nidora
sopra demoni i viddi grande stridora
cho sanguinose mani la gente uccidesi
e niuno dicio ridesi
per che chomune chade questa gradine -
chi no crede domandine -
rimanenti di questi perichcholi

Re chotra re citta chastelli e nochcholi
vedea luni chotro allaltro accesi dodio
di mal rendere vedea dongni stato modio
vedea ciaschun chustodio
chella sciava sua chura e dera arrischio
gli guardi eran crude di basalisschio
champane trombe e fischio
faceano in terra e in mare grande stromora
per mangiar e bere e dormora
i chuochi nelle fornora
no fien impresi mal chotta tartera
greci giudea paghana turchia e tartara
vedea sopra i xpiani piena di sanguine -
cha preso e morto e cha nel chapo sanguine

echi peggio che languine
trouassece cria per le fanciulle ecitoli
assi fatti ge mecholi
le donne sporengne e uechiano martirio
e fantolin lattanti per martirio
i grembo e uiddi i morti alle nutrichole
legienti ne formichole
idolatre e ceechichole
si sforzeranno di xpo cho fondere
i chotro allor nun pora rispodere
ne fuggir ne naschondere
perche iure delle bestemi acio gli segnita
cho mille lingue io no direi che segnita
di chiese e di spedali i sgra disfazio
badie e munisteri niun fie sazio
nicholaio e chaorsi e bonifazio
chogli altri che nan dietro a simon maghuolo
seguidi sono desegnati loro i lmio angholo
pur cho ssercitia ghidouria mmordere
uededo i crudi stridi e duri mordere
i gnudi e schalzi i sacerdoti e stemboli
cho farisei andauan super triboli
dispetti a tutti granosi e terribili
tornando chotiauolglia i spimo termine
cholmaluoler delmaladetto uermine
poi uiddi la puttana i fuocho la cera
ella mana natura unita e matera
Allora aparue una dona magnanima
di sole uestita sio salui questa anima
choronata distelle sio bene estimo
per cho portare il popolo xpianessimo
chera manasi cho fede di perichioli
molti poichi e menuchioli
poi uiddi chomadare a uno gradangnolo
credo che ssu larchangnolo
chel draghone ella bestia chollor podolo
leghasse per mille anni nel profondolo
cio che sempre chollochio seccho dolo
uiddi laltra reina cho sua tria
che facie uno ouile e una patria
Uiddi poi nuouo cielo queto e lucido
e terra nuoua sanza nuouo mucido
elluogho chera sucido
cholle sante uirtu tutto mondandolo
scender uiddi possera al suo chomandolo
nuoua gierusalem ingratiandolo
eltempio chollo chandolo
nella dona che chapo sillanidola
cholla ghiuglia nelloro sillassidola
e dalle done rende le loro possora
cho tutti que che chollor secion mossora
po senti un grido e dir pauper esser
fa lanima beata qui sepre esser
di choranto si tede al poner esser
insieme la sposa nel suo tabernachulo
uiddi gridare i questo sato orachulo
queste quel ricettachulo
chessi aquisto cholluna e laltra palma
nome angnol ne alma

che possa dir tutto i lsagro difiero
il qual per benefiero
del santo sagrifiero
la chui cittade siede i sulle lapide
dodici prezzole illustre e rapide
e mmirando bene le sante fondora
le mura elle lor podera
le piazze e strade modo oro pareuami
oro che diguardar tutto ghodeuami
di tal cibo passceuami
e dodici porti aueua nel suo quadrolo
e ssio il uero spiradrolo
cho nomi di poseti de piu massimi
per chiro alguato spassimi
che dicio biasimassimi
misschiusi gelo sopradetto amarolo
e ssio il uero i parolo
il secondo reggie lufficio appostolicho
Perche il somo yhu xpi appostolicho
ne chapo e guida alluy no possho simile
perche ongni creatura gli e dissimile
e gli le stelle di luna e sol amo
e gli sire e nuchiamo
e benedetto angnel che tutti passcei
i quella santa terra che rinascei
lo spirito diddio i lsazia e moita
niuna chosa i lieta
ci puote situare odio o discordia
qui niun morte inimita e cho chordia
chosa none che mai possa ingressere
ma allegrezza sempre uedi messere
e charita si cresscere
e tutti secholi quel rengno si perma
ghiordani santi e lle sacre misteria
sono piena di purita e di mondizia
perche chotal malizia
chomuei che ssi simiglia al somo sempre
che i padori e principe
di tutti i penitenti e che perdonano
quiui tra llor sepre di be ragionano
quiui cho platioi per fetta e stabile
quello luogho durabile
ongni uomo rationabole
facci tuo frutti di qua si maturimo
no lasciar que per questi che non si maturino
che questa uita si e un fiato picchiolo
penoso graue e nichiolo
sia quato uoglia nocholo
honesto sanno e bello e pien di lodale
che uagliono frigi onore e dare allodole
se uiui pien di frodole
che poi te dato i lgran inferno achoptimo
e questo e giusto e optimo
che per pocho piombolo

Lassi tanto oro e uolghi in ma' fio bbolo
che fuocho e freddo e cho chotate pene
elle persone uenora
serpenti e draghi di chotate menora
bene la nostra grande ingratitudine
sunt iuzi e fan loro seruitudine
e dessere chassi di beatitudine
doue douizia charitate e gloria
per sempiterno e qui chopro la storia
Deo dichamus gratias amen amen amen

Vuole la mia fantasia / chio faccia diceria
dognaltra profetia / a tal modo chanta
Dicho che dopo il sestata / ongni scriptura sinata
la terra tutta guata / aura gran tempesta.
Vedrai choloro che neste / quella cha sette teste
che ssara gran tempeste / e gran paura
Vedrai dentro alle mura / richiuso cho la chura
la loro buona armadura / sara gli speroni
Vedrai nuoui ardiglioni / e di molte ragioni
leopardi cho bissioni / a un drappello
Vedrai da mongibello / uenire un gran penello
luno laltro fratello / mettere alla morte
Vedrai serrare di porte / e schoprire di torte
chi piu crede esser forte / aura mal fatto
Vedrai uenire un ghatto / sotto obra di far patto
e ddare schaccho matto / alla brighata
Vedrai male armati / la gente disarmata
parra richouerata / e ssara lassero
Vedrai chatare il passo / quel di brutto e di chasso
chi sinera lo lassero / lasso di tristano
Vedrai gire per un piano / lessercito romano
che fuocho e chollamano / fara gran fatti
Vedrai domandar patti / e schapar di cho tratti
chi chopriera i matti / per la mia
Vedrai in lombardia / far nuoua beccheria
que della simonia / esser distructi
Vedraghi malchodotti / tirare una fune tutti
e ssere nuoui chostrutti / e istrappare
Vedraghi chosilghare / per far piu cholare
e poi insieme gridare / inuidia chosuoi sapere
Vedrai il gran bissione / legharsi chollo hone
e nuouo ghofalone / auiluppare
Vedrai palme picchiare / e done schapilgliare
la ceitta che isubmare / esser diserta
Vedrai una gran chouerta / doue la potenza apta
e ui farsi certa / la gran legha
Vedrai tornar la legha / alla gente cha alla
legha / chosi mettere i pregha / satanasso
Vedrai tornato i basso / e metter i fracasso
e leoni assi i basso / andra per terra
Vedrai una gran guerra / la doue il teniere
si serra / chadra la spada i terra / che gran
romore
Vedrai lo imperadore / mettere nuouo cholore
multiplichera suo errore / e ssara pocho
Vedrai surgere un fuocho / e farsi a pocho
a pocho / ben sapra il lingua dotto / sessa chaldo
Vedrai giuchare i saldo / san leo e san cha
taldo / e anchora santo ubaldo / nauera se
mno /

Vedrai muouere in cenno / alla gente di breno
e ssara qui chome senno / in cicilia.
Vedrai la gran uigilia / chella spettan otto milia
tanto la sibilia / sauia ne fauella
Vedrai la ancidonella / doue il senno sappella
pulirsi e farsi bella / e ettorre marito
Vedrai crudele chonuito / doue il gilglio fiorito
e tal uista riuestito / che rai ingnudo
Vedrai il grande schudo / che umile farsi crudo
e cho chorpo laldo / usare sua arte
Vedrai tempio marte / cho molte mebra spate
libri quaderna e charte / isuiluppare
Vedrai molti frati / di loycha chouertati
e di molti amalati / farsi sani
Vedrai ytalyani / far guerra cho germani
tra loro e ghuillani / auere grande sbaralglia
Vedrai forare di malglia / cho ferro che pun
gne e talglia / e come senza battalglia / fare
la pace
Ogni nota setti piace / questa chosa ne
more / non auere di bambace / il tuo cuello
Po fine al mio suggello / a uno suon duno
anello / uedrai il lupo ellangnello / auna fonte
Prima chio passi il ponte / queste chose ora
chonte / acqua di la dal monte / o fauellato
Chi a profetizzato / da ddio nessu spirato /
e ddio sia sempre laudato / in sempiterna
Amen Amen Amen

Chopia duna lettera madata da parigi / a
messer anibaldo chardinale anno 1349 adì
24 di febraio / e chopiata di lettera māda
ta / a re di francia / e a re dinghilterra
anunziando le disposition de cieli be
dute per maestri di cholecta grandi ast
rolagi dimostrando grandi nouitadi done
re essere di chorto e massimamente in si
no nel mille trecento ottanta per tutto 1380
luniuerso espetialmente ne paesi po
seduti per xpiani / Choncorrendo la detta
lettera chonuna profetia di damello /
la quale auena i re di francia lunghi
amente tenuta segreta e prima
La chiesa aura due pastori / Roma
aura due re / i quali assprre battalglie
auranno / e diuisione gradissima produ
ceranno / dietro seguira dispargimento
di sangue / disfacimento di citta / arsio
ni di paesi / errori di fede / gradissime
morti di signori / e di tiranni / sotto
mettimenti di popoli / e generali rom
ori piu ueduti mali seguirano / E
etiando il stato dogni cruciato alor
istranessimo / in osferra gradissimi se
gni / E tremuoti grandi per li quali mo
lte cittadi i italia si disabiteranno
monti si appianeranno / trabocchamento
dacqua auranno i fiumi / E uno nuouo

Lagione nascera nelseno detirani sotto
iquale tre citta 2 molte ville 2chaste
lla siecho pruremo
Ancora una gienerationе dibistie appari
ranno i appennino Euno mote dinoiato
da barberi Lequali p spazio disci mesi
sarano chagione della morte dimolti ch
uomini 2 femine
Questi p nicholi divenino nelcorno di
quatri mesi / Enfine Luno ne fie
morto della morte delpadre suo / elsuo
nome della sua chasa / morra nimicho
delghuomini delsuo paese / Elpastore da
llui difeso / p dera lapossessione della
chiesa Launa otta imali pastori elle
chostantine dote lesieno tolte / Ele
lla riposera pacificha recta dagiusti
sotto ladominatione delsechodo triu
nfante Re / Nato digente normanda
abbanticho / Enno ligittimamete / E
sotto nome dimperio Evolontariamente
da tutti ubidito / passera nella terra
schalpitata dasanti piedi equella / a
una otta raquistera cholla vendetta
delsuo anticho / Disspandendo ilnome
di xpo p Luoghi no mai suto Eff
effatto questo parra aciascheduno u
nere beato / apopoli saranno asaltati
elle tiranie disfatte —
Infra questo tempo Lacrudelta dunghe
ria perira 2 p divino giudicio / Ebb
ene che prima molti piangneranno
ple sue opere / Eforse tali chepri
ma avranno riso / ralegrandosi delle ch
ose nuove / Chostui posedendo lepati
insomme / eliti adriani / elalpi nim
iche deghli scholari ghaliani / ellafe
de motagnie / chopposte arustielli
volghiendo adunare / e ighaottini
untroppo grade bocchone / Morra
cholui triunfando sotto maggiore
cho nobili delsuo rengnio / che prima
cholla spada epoi cholla pungha / si
ngiengnera ditorgli / avengna che
molte fatiche / i prima ise enesuoi
sofferra / faccendo pruova cholsuo st
ato / essere mlenameto della sua ch
asa. Chonoscere Langhamente po
ssedendo ititoli vani desuoi passati
Anchora Labella Citta che abitata
dastrane gienti / sonte difrodi edi
pessimi animi / disfatata rendera
Lieti molti buoni huomini che vi
vono / ella vendetta delsangue Lon
bardo sadenpiera sopra Lacitta desuo
i cittadini / e p seguiti daddio cho
tribulationi gradissime nelle loro
matte opere finendo

La nuova grade citta domera Lama
remana potenti / avengnia che chom
olta faticha / e ipse sara divisa / g
uerregiata davicini diche serviia
i essa / Ermanieto disingnore diulta
nobile edisangue / alchuni ghouerno
Lunghamete riposera allarghandosi
assai ilnome della sua singnoria.
La grade citta divisa dimolte parti si
schuola diroma / sosterra molte pe
ne / elsuo santo regimeto cho diu
erse chagioni singiengnera ditor via
diche chacciameto dicittadini na
scera edongni nome / battalglie / ci
ttadine esanguinose nisaparecchiano
guerra avrano cho vicini / ribbell
ione disue terre / avra desuoi ch
acciati / fuochi guasteranno assai de
lle sue gradi bellezze / Equasi fuo
ri disperanza dimposso / quado uno
suo picchollo cittadino fatto dessa
ghouernatore / Ilquale avegna che
cho gran faticha signoreggiera gran
tempo / Cho chotentameto de nobili
chostui Lapurghera dongni male
Emessa tutti isuoi cittadini fara in
posare elsuo chotado allarghando
emagnifichando ilsuo nome / Edessa
ra tre citta archustati asaltando ib
uoni / Etitolo riceuera dessa dama
ggiore dalui dinvolonta delsuo ppo
lo epati elle divisioni anullando / fa
ccendola donna delle citta / Ilquale
poi Lunghamente vivuto rendera
Lanima addio / cho grade cruccio de
suoi cittadini / eessa aliberta Lassera
dopo Lachui morte avra reggimeto
chommune 2 pacificho
Icittadini channo Lunghamete ten
ute Lemarine parti / insieme cholla
citta fieno disfatti eccio che posse
gghono sandera tramolti p leloro di
visioni
Molte altre citta esingnori ditalia
avrano mutameto / e anchora nella m
angnia sarano gra chose / Ecinque
pei paesi ma poche tocchera ache ghuy
singnori stacie p lomecho piedio
riposi Lachosa ibuon termini

Sonetto fatto per lo maestro paolo di ser piero dellabacho di firenze sopra la chongiuntione e triplicita ano 1365 dove iquesto appare i posa

Nuova chagione produce nuovo effetto
e forte/e/torre forte operatione
istrana forma elmagho stray chopone
secondo che disposto illor suggetto

Per che diqueste chose/io/orispetto
diquesta nuova e grande chostelazione
che truova noi iquarta i ditione
dassettar novita isoy chostretto

Alteration ne quatro chorpi sory
sudane elpiano etricma laindtagna
glhuomini chausati dastupory

Profeta surgiera e pizza mangna
Marbassty e maury lasseray gherrory
glypocrity chaveranno loro maghagna

Dicho se iddio no stangnia
de cieli e delle stelle lainfluenza
questo dimostra astrolagha scienza

Se chorpi i femori diquesto modo
sono ghovernati dalmoto superno
siccome vuole lanticho chol moderno
che specchula inatura piu profondo

Queste due praneti che sono di piu pondo
nuovo congiunto fano i quarto terno
dicho i quel sengnio che chomincia il verno
che imovecielo si girano iltondo

Dee seguire novita dichostumi
per tutto nel meato della terra
ira nellavaria/superbia nesumy

pacie sichiama/poi risponde guerra
dimmo amunjo accente poi i lumi
fa mnochare iddio lagente cherra

lagiray posa decieli che sse chomano
senpre serbando asse albitrio humano

Questa profetia si dicie essere della sibilla . laquale/e/scripta i ravena nello arcivescho vado i una lapide di muro antichissimo intagliata cho mischarpello edicie chosi

Volera una aquila i uclemata deltoscho di toschana/e pilglera melano chorpo di vesia/e lavipera etrarralghi isuo budelly e straccera le menbra sue della vipera e pilglera eldominio i lighuria/e del nido de filosafy saranno chacciaty fuory ipolli e la cietti cioe i pesa si mettera i fuocho nelsuo seno e il fiore sara abatuto sotto allaquila e i figluoli di viterbo perranno del chastello e della grande aquila.

(margin: lighuria/e/lonbardia — cioe piacenza)

Dominante lacitta spezzata i quatro parti (cioe roma) lebattalglie itestine faranno la morte sua/laquila la tempesta della sposa disterrata/chade la sposa nella fossa delmendicita e lo pontificho chon solo lo sangue de xpiani per molte battalglie di spargentesi i fino a tanto che la sposa dello angnello si redimera e apresso laquila cholsuo exercito nella fine delle molte opressiony laquistia dello domestichante ~~reducto~~ reducerassi laquila nel proximo dellaqqua bolglhente, nelquale/te(m)po una battalglia si grande che dapoi che gli gighanti furono no fu may simile mortalita crudele dapoi per sentenzia dello altissimo laquila i permanente destructa sara/e come ranisi gli uccelli volanti el populo i roma ghastighato lorecchie aprira alla favella deghuccelli (cioe ipdicatori) e no sentendo allora alchuna quiete/per i fino ata(n)to alla venimento de filgluoli di ismael/li quali saranno giuogho sanza misericordia che giunti al filgluolo della perditione fiat verno vatio nelmondo etc.

(margin: cioe lachiesa — cioe il verbo — cioe ipdicatori)

La infrascripta profezia e trovata ad roma 1426

Anne lanno del segnore 1466. Del mese 3° po el p° veniet uno romore : la luna auendo el pieneno tondo i nel suo corso : et appareranno le bestie : de lequale lasspecto fine adhora non e veduto sopre laterra et remitteranno lefiame doro et nessuno serra offeso da quelli : saluo che coloro delequali lanimo e desposito ad questione : non voglate andar i contro ne contradire ad quelle : serra consentiente alf. Serranno offesi li primi che opporreranno adversarij. Serranno . Anne el mese quinto po el primo forlino laquestione fra pietro degente : delequale lanimi serrano efferatj ala corrisone delominij sarj et deli chierichi opulenty et richi. Et allora guy ad te citta che te glorie i nele recheze portanti la imagine de la fera bestia laquale portante lale non credesti temere lo assalto de nulla bestia et porti lale splendide spandendo quelle per la latitudine del mare oceano ne la . . . serra humiliata i nele facende sotto el possente segnore de recheza . perche le figliole de la tua continua(?) alienate : le . . . serano ~~mugliere~~ de le gente : et serano obligate mugliere ne serano formente et serano . . . O Italia quanti e sosterrano pene i sublte . O . . . Guardasi lecipta et leterre mal . . . Guardasi le cipta et le terre che sono situate i ne lluochi paludosi et i ne limozi : lequale sono . . . Guardasi el principe novo i nele parte de vinesia . O inclita cipta de vinesia eleuata creato figliuolo . O inclita cipta de venesia le mura furono primamente fundate da li habitatori : de lequali le reliquie apparono . Serra visitata da la prima per la quale le reliquie i che sono riposte . persione i venia de . . . : benche de videte sera arrichita de nome regale . Padua per nome te chiamo . Anne nel preditto millessimo el nono mese po el primo serranno habitate lecipta de Italia et spetialmente le cipte de vinesia da questi proprij habitatori . Et serano spesse diffuse . e lo sangue de lominy sarij et ricchi e opulenty ne serano i finity ... e strati(?). Ma sopra tutte queste cose el iudicie nostro dio el quale e nonora i la gente per sua volunta : et un altra volta la gente la quale ha voluto per sua volunta la reduca . Perche cinqui volte i uno anno segnoreranno el pianto :—

Vnaltra prophya.

Verra eldracone contro allo impio di greci : et nō fia piu oltra lafaccia delo impio īfino adtanto che uerra lalenta cōgregatione.

Prestamente serra īroma uno pastore piccolo tepido et lento : et ꝑ ī finch serra eldominio deluj lacōgregatione apena fia ꝑparata poi uedra lu extremo dj.

Deuotissimo pastore fia īnouato elquale ī cōtinenti apparechiera ꝯgregatione.

EL. ducha dicomanj ī cominatore delacōgregatione amilano ītendio rasionera. elnouo sposo perira.

EL dracone grasso et senza timore adnuctj terrore adducenti ueduta lacōgregatione ī motj ressera.

EL ducha nō talihano cō terrestra ꝯgregatione ꝯtra eldragone elpasso mouera : et della colonna adriaticha ꝯlaiuto deldeuotissimo ī coronato marino nāuigo.

ET eldragone horribile radunata ꝯgregatione fia oportuna uictoria apparechiata ꝯtra eldracone.

SAra digreci bellezza et noua facta ꝑ lui ꝑdimēto deldragone.

Lj uinitianj grandissimo sangue spargeranno . depo multi calamita ottenerāno grāde impio.

EL deuotissimo coronato alducha , et tucta terrestre et marina ꝯgregatione īfine ī ierusalem assalterāno. Ogni cosa nel $\frac{1}{4}$ c $\frac{1}{9}$ c $\frac{1}{6}$ et quasi alultimo del $\frac{1}{7}$ nūo . ꝑ rāno ꝯpiuta.

POi guai admultj ꝑncipi neloro retornare et maxime amitj uinitianj ꝯdottj īgrāde impio se nelsuo bono ꝑposito nō starranno. .:. — AMEN ΤΕΛωσ· ἀντονιοσ

A ore 18 ½ domenicha misi i dalato manche tutte sotto il ditello e tenere verso la poppa e sino la maxima maxoni
merchare dalla anguinaia dalato ritto poi passare suso adì 27 di giugnio 1400 e no trovai nulla.

Rimedio provato a questo veleno quando è grossa togli una melarancia e partila atraverso per mezzo e nella metà
rimondollo dentro tagliala i croce poi empi d'una buona otriacha cioè poltiglia suso quanto due nocciuole poi
togli l'altra metà e tra della buccia rimondallo dentro sichè la buccia rimangha salda e quella buccia salda poni
sopra la melarancia dove ai posta la otriacha e così choperta la poni in sulla cenere chalda o brascia che nolla arda e la
sopra la melarancia dove ai posta la otriacha bolla sopra quella melarancia poi i sopra chaldo che puo sofferire la poni quella mezza
scodella fare sichè la otriacha bolla sopra quella melarancia poi i sopra chaldo che puo sofferire la poni quella mezza
chola otriacha in sullo malore e fa chosì almeno due volte poi inponi suso d'amorecciare de undi o due ulivi barba
di malbavischo e d'igiglio chocendo e pestando chome sai e quando rompe fara la farinata cholle dette chose e sangna
di porcho masschio metendovi nella detta farinata del zafferano bene

[illegible] lomentine
[illegible]ulla.

[illegible] 2 rella
[illegible] noom
[illegible]ccen [illegible]
[illegible] effer[illegible]
[illegible]ony quell
[illegible]due lla[illegible]
[illegible] [illegible]

Weissman Preservation Center Lab #
Conservator: Date

III - 11

Fol 110 IF

III

26 ASTRONOMIA. ASTRONOMICA plurium Auctorum, et Macer de Herbis

Magister Johannes de Sacro Busco de Sphera Mundi.
Incipit Quadrās Mgr̄i Jōhis Anglici in Monte.
Incipiunt Capitula in Libro Alfagrani.
Tabula differentium, &c.
MACER DE HERBIS POEMA, 13 leaves, *written in double columns, and illustrated on the margins with* COLOURED DRAWINGS
Incipit Liber Ysagogorum Alchabitii.
Various Prophecies, some in Italian Verse, &c.

A VALUABLE MS. *of the XIVth Century, from the Library of St. Marc at Florence* *folio.*

*** The first portion of this volume is upon Parchment, the latter on Paper, resembling *Charta Bombycina*, of unusually large size.

ECONOMIC BOTANY LIBRARY
OF OAKES AMES

VE RI TAS

HARVARD UNIVERSITY

…ESLEY & SON,
…s & Publishers,
…Street, Strand,
…ONDON.

EB 1F

Economic Botany Library of Oakes Ames

326

PHOTOCOPY

Business Established 1871.

Cable Address,
"Celauriat, Boston."

Charles E. Lauriat Company,

Booksellers and Importers,

301 WASHINGTON STREET,
OPPOSITE OLD SOUTH CHURCH,

Libraries — Public and Private — supplied on most favorable terms.
Whole Libraries purchased for cash.
Old and Rare Books, from London.
All the New Books at lowest net prices.

Telephone
Boston 1934.

Boston, ~~Apr. 15th,~~ 190~~1~~

Oakes Ames, Esq.,

North Easton, Mass.

Dear Mr. Ames:-

Your letter of April 13th is at hand and the questions you ask about the old botanical missal are almost beyond my ability to answer correctly.

I sent you the catalogue describing the missal or else I would read what the careful firm of Wesley & Sons said.

I do not think the missal is high. I believe it is so rare a work that it has a commercial market value, especially in a place like London which is a center of the world for almost any rare thing at any time.

I have written to Wesley & Sons asking the very questions which you asked me and they will report in about three weeks, yet, of course, they will expect the missal to be retained unless it is returned at once.

Considering that this is the only work of the kind you have, and of course one of which there is no duplicate in the world, it does seem to me as if it would not be amiss to retain it.

The idea of having the work bound in 3 volumes, would place it in a unique and original shape. Whether a full vellum binding or an old morocco binding, would be more appropriate, is entirely a matter of the taste of the owner.

Very truly yours,

C E Lauriat.

Memorandum regarding Old Manuscript on Botany, 14th Century.

Is this work a genuine old Manuscript of the 14th century?

It is genuine and of the 14th century.
The Officials in charge of The British Museum have seen the Manuscript.

Do you know of any earlier and better picture of an orchid than the one on the margin of the poem?

We do not know of any earlier drawing of an orchid than the one in this Manuscript.

Is it cheap or expensive as M. S. goes?

It is a reasonable price & decidedly not escpensive.

Do you know of anything like it on astronomy or Botany?

There are very few Botanical manuscripts with botanical drawings. Nearly all in the British Museum have no drawings of plants.

There are a large number of astronomical manuscripts known but not many equal to these in size & beauty.

If it has any value how was it possible for it to get in circulation and further more if it has any value how did it happen our customer should get it?

Is there any out about it?

Formerly in the Library of Prince Boncompagni of Rome who probably bought it from Mr Libri, a well known Italian Collector of the middle of the nineteenth century. Prince Boncompagni died a few years ago & his Collection was sold. We bought it at the sale of the Prince's library. Mr. Libri's library was sold by auction in London in the year 1861 & the cutting inserted in the cover is from the Sale Catalogue of 1861.

What about the author, (Maper)? Who was he?

Macer — You will find all the information about him in a book your customer purchased "Meyer, Geschichte der Botanik".

Macer is ~~a~~ well known botanical author of the ninth Century.

What is there that will fix the date of the poem, approximately or otherwise, as far as the manuscript is concerned?

There is a certain style of writing common to all manuscripts of the fourteenth Century, - other centuries have distinct styles of writing & thus the dates are fixed by experts.

How did the manuscript come from the library of St. ~~Mars~~ Mark?

It is supposed that it came as spoil to French officers in the wars ~~at the~~ of the time of Napoleon I & was subsequently bought by Mr Libri.

As the M. S. is not in the original covers would you advise binding in 3 vols. as the book is not all the same.

As the collection of Manuscripts have been for so long a period in one volume, we do not advise that they should be divided. Better be kept together as they are.

Would you propose an old vellum binding or an old morocco binding.

We think an old morocco binding would be more suitable, but the leaves should not be touched or cut.